

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 47

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

66. évfolyam
2023. február 7.

Tartalom

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. július 4–7-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Európai Parlament

2022. július 5., kedd

2023/C 47/01	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a nők szegénységéről Európában (2021/2170(INI))	2
2023/C 47/02	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása az indiai-csendes-óceáni térségre vonatkozó kereskedelmi és beruházási stratégiáról (2021/2200(INI))	15
2023/C 47/03	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása az EU és India közötti jövőbeli kereskedelmi és beruházási együttműködésről (2021/2177(INI))	23
2023/C 47/04	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a gondozással kapcsolatos közös európai fellépés felé történő elmozdulásról (2021/2253(INI))	30
2023/C 47/05	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a mentális egészségről a munka digitális világában (2021/2098(INI))	63
2023/C 47/06	Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a bankunióról – 2021. évi éves jelentés (2021/2184(INI))	75
	2022. július 6., szerda	
2023/C 47/07	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Bosznia-Hercegovináról szóló 2021. évi jelentéséről (2021/2245(INI))	87

HU

2023/C 47/08	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Szerbiáról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2249(INI))	102
2023/C 47/09	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Koszovóról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2246(INI))	118
2023/C 47/10	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása az EU-ról és a multilateralizmus védelméről (2020/2114(INI))	130
2023/C 47/11	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a fejlődő országok élelmezésbiztonságának kezeléséről (2021/2208(INI))	149
2023/C 47/12	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről (2021/2179(INI))	171
2023/C 47/13	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása az interszekcionális megkülönböztetésről az Európai Unióban: az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nők társadalmi-gazdasági helyzete (2021/2243(INI))	184
2023/C 47/14	Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a globális adóügyi megállapodást aláíró nemzeti vétokról (2022/2734(RSP))	198

2022. július 7., csütörtök

2023/C 47/15	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása Zen bíboros és a „612 Humanitarian Relief Fund” nevű humanitárius segélyalap vagyonkezelőinek hongkongi letartóztatásáról (2022/2751(RSP))	202
2023/C 47/16	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az őslakosok és környezetvédők helyzetéről Brazíliában, beleértve Dom Phillips és Bruno Pereira meggyilkolását (2022/2752(RSP))	205
2023/C 47/17	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása a tádzsikisztáni Gorno-Badachsán Autonóm Területen kialakult helyzetről (2022/2753(RSP))	209
2023/C 47/18	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeiről – 2021. évi éves jelentés (2021/2203(INI))	213
2023/C 47/19	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeinek ellenőrzéséről – 2020. évi éves jelentés (2021/2235(INI))	225
2023/C 47/20	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelméről – csalás elleni küzdelem – 2020. évi éves jelentés (2021/2234(INI))	236
2023/C 47/21	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása a jogalkotás minőségének javításáról: közös erővel a jobb jogszabályokért (2021/2166(INI))	250
2023/C 47/22	Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának azon döntéséről, amely megsemmisíti az abortuszhoz való jogot az Egyesült Államokban, valamint az abortuszhoz való jog és a nők egészsége védelmének szükségességéről az EU-ban (2022/2742(RSP))	268

AJÁNLÁSOK

Európai Parlament

2022. július 5., kedd

2023/C 47/23	Az Európai Parlament 2022. július 5-i ajánlása a Tanácshoz és a Bizottsághoz, az Európai Unió és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (ICPO-INTERPOL) közötti együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalásokról (2022/2025(INI))	273

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Parlament

2022. július 6., szerda

2023/C 47/24	Az Európai Parlament 2022. július 6-i határozata a Parlament eljárási szabályzata bizottsági ülésekről szóló 216. cikkének módosításáról (2022/2069(REG))	283

III Előkészítő jogi aktusok

Európai Parlament

2022. július 5., kedd

2023/C 47/25	P9_TA(2022)0269 A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály ***I Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0825 – C9-0418/2020 – 2020/0361(COD)) P9_TC1-COD(2020)0361 Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel . . .	285
2023/C 47/26	P9_TA(2022)0270 A digitális piacokról szóló jogszabály ***I Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (a digitális piacokról szóló jogszabály) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0842 – C9-0419/2020 – 2020/0374(COD)) P9_TC1-COD(2020)0374 Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (digitális piacokról szóló jogszabály) szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel	288
2023/C 47/27	Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az euro Horvátország általi, 2023. január 1-jén történő bevezetéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0282 – C9-0195/2022 – 2022/0179(NLE))	289
2023/C 47/28	Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unió és a Cook-szigetek kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (12640/2021 – C9-0006/2022 – 2021/0312(NLE))	292

Ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedések Moldova számára ***I

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a moldovai termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0288 – C9-0198/2022 – 2022/0188(COD))

P9_TC1-COD(2022)0188

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 293

2022. július 6., szerda

Oroszország Ukrajna elleni inváziója: Válságintézkedések a halászati és az akvakultúra-ágazatban ***I

Az Európai Parlament 2022. július 6-i jogalkotási állásfoglalása az 508/2014/EU rendeletnek az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió halászati tevékenységeket érintő következményeinek enyhítésére, valamint az említett katonai agresszió nyomán a halászati és akvakultúra-termékek ellátási láncában jelentkező piaci zavarok hatásainak mérséklésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról és helyesbítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0179 – C9-0149/2022 – 2022/0118(COD))

P9_TC1-COD(2022)0118

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 6-án került elfogadásra az 508/2014/EU rendeletnek az Oroszország által Ukrajnával szemben indított agresszív háború halászati tevékenységeket érintő következményeinek enyhítésére, valamint az említett agresszív háború nyomán a halászati és akvakultúra-termékek ellátási láncában jelentkező piaci zavarok hatásainak mérséklésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 294

2022. július 7., csütörtök

Az Ukrajna elleni orosz invázió: az Ukrajna által kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó átmeneti intézkedések ***I

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0313 – C9-0201/2022 – 2022/0204(COD))

P9_TC1-COD(2022)0204

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 7-én került elfogadásra az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 295

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az uniós korlátozó intézkedések megsértésének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikke (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő bűncselekményi területnek történő minősítéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (10287/1/2022 – C9-0219/2022 – 2022/0176(NLE)) 296

Az Ukrajnának nyújtandó, rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás ***I

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0450 – C9-0221/2022 – 2022/0213(COD))

P9_TC1-COD(2022)0213

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 7-én került elfogadásra az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására tekintettel 297

Az Európai Parlament 2022. július 7-én elfogadott módosításai a fenntartható légi közlekedés egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (COM(2021)0561 – C9-0332/2021 – 2021/0205(COD)) 298

Jelmagyarázat

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat
- ***II Rendes jogalkotási eljárás: második olvasat
- ***III Rendes jogalkotási eljárás: harmadik olvasat

(Az eljárás típusát a tervezet által javasolt jogalap határozza meg.)

A Parlament módosításai:

Az új szövegrészeket ***félkövér és dőlt*** betűtípus mutatja. A törléseket a ***■*** jel vagy áthúzás jelöli. A módosított szövegrészeknél az új szöveget ***félkövér és dőlt*** betűtípus, a törléseket pedig törlés vagy áthúzás jelöli.

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. július 4–7-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

2022. július 5., kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0274

A nők szegénysége Európában**Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a nők szegénységéről Európában (2021/2170(INI))**

(2023/C 47/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8., 9., 151., 153. és 157. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), és különösen annak a szociális jogokra és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó rendelkezéseire,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. évi ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, a „senki se maradjon le” elvére, valamint különösen a szegénység megállítását célzó 1. célra, az 5. célra, amelynek célja a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők életkörülményeinek javítása, és a fenntartható és gazdasági növekedést célzó 8. célra,
- tekintettel az Európa 2020 uniós növekedési stratégiára, és különösen azon célkitűzésére, hogy a tagállami szegénységi küszöb alatt élő személyek számát az EU-ban 2020-ig 25 %-kal kell csökkenteni, ezáltal több mint 20 millió embert kiemelve a szegénységből, valamint arra, hogy teljes körűen ki kell építeni a tagállamok szociális biztonsági és nyugdíjrendszereit a megfelelő jövedelemtámogatás biztosítása érdekében,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezményére (Isztambuli Egyezmény),
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a munka világában tapasztalható erőszak és zaklatás felszámolásáról szóló 190. számú egyezményére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervre,
- tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra ⁽¹⁾,
- tekintettel a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.⁽²⁾ HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾ (a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelv),
- tekintettel a Bizottság „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),
- tekintettel „A nők és a szegénység az Európai Unióban” című, 2005. október 13-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel „A nőket sújtó szegénység megjelenési formái az Európai Unióban” című, 2011. március 8-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel „A női vállalkozók a kis- és középvállalkozások világában” című, 2011. szeptember 13-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a „Szegénység: a nemek közötti egyenlőség szempontjai” című, 2016. május 26-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a vidéki térségekben élő nőkről és szerepükről szóló, 2017. április 4-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az „Egy uniós stratégia szükségessége a nemek közötti nyugdíjszakadék megszüntetése és megelőzése érdekében” című, 2017. június 14-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a nők magán- és közszférán belüli gazdasági szerepvállalásának az EU-beli növeléséről szóló, 2017. október 3-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a „Gondozási szolgáltatások az Unióban a nemek közötti egyenlőség jobb megvalósulása érdekében” című, 2018. november 15-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az EU-ban a nemek egyenlőségéről és az adópolitikáról szóló, 2019. január 15-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel a nemek közötti bérszakadékról szóló, 2020. január 30-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
- tekintettel a Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziójáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel az öreg kontinens elöregedéséről – az idősödéssel kapcsolatos 2020 utáni politika lehetőségeiről és kihívásairól szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel 2021. február 10-i állásfoglalására az egyenlőtlenségek csökkentéséről, különös tekintettel a gyermekszegénységre ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel „A nemek közötti egyenlőséget biztosító gazdaságok az EU-ban: a következő lépések” című, 2019. december 10-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) „Peking + 25: Körkép a Pekingi Cselekvési Platform uniós tagállamokbeli végrehajtásáról” című, 2020. március 5-i jelentésére,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) „A Covid19 és a munka világa. Negyedik Kiadás” című, 2020. május 27-i jelentésére,

⁽³⁾ HL L 188., 2019.7.12., 79. o.

⁽⁴⁾ HL C 233. E, 2006.9.28., 130. o.

⁽⁵⁾ HL C 199. E, 2012.7.7., 77. o.

⁽⁶⁾ HL C 51. E, 2013.2.22., 56. o.

⁽⁷⁾ HL C 76., 2018.2.28., 93. o.

⁽⁸⁾ HL C 298., 2018.8.23., 14. o.

⁽⁹⁾ HL C 331., 2018.9.18., 60. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 346., 2018.9.27., 6. o.

⁽¹¹⁾ HL C 363., 2020.10.28., 80. o.

⁽¹²⁾ HL C 411., 2020.11.27., 38. o.

⁽¹³⁾ HL C 331., 2021.8.17., 5. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 456., 2021.11.10., 191. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 99., 2022.3.1., 122. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 465., 2021.11.17., 62. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel az Eurofound és az EIGE 2021. július 15-i, „A nemek közötti egyenlőség felfelé irányuló konvergenciája: Milyen messze vagyunk az egyenlőségközpontú Uniótól?” című szakpolitikai tájékoztatójára,
 - tekintettel a Parlament Unió Belső Politikák Főigazgatósága Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztályának „Az energiához való hozzáférés nemi dimenziója” című, 2017. decemberi tanulmányára,
 - tekintettel az EIGE nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2019. és 2020. évi mutatójára,
 - tekintettel az Anyák Világmozgalma („Make Mothers Matter”) „Az anyák szegénysége az EU-ban (Mothers’ Poverty in the EU)” című, 2021. júniusi állásfoglalására,
 - tekintettel az Európai Szegénységellenes Hálózat „A Covid19-világjárványból való, társadalmilag befogadó és a szegénységet megelőző helyreállítás felé” című, 2021. februári értékelésére a 2022. évi éves fenntartható növekedési stratégiáról és a 2021. évi együttes foglalkoztatási jelentésre irányuló javaslatról,
 - tekintettel a Parlament Unió Belső Politikák Főigazgatósága Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztályának „A COVID-19 gazdasági hatása a nőkre és a nők szegénységére: betekintés öt európai országból” című, 2021. május 19-i tanulmányára,
 - tekintettel a Parlament Unió Belső Politikák Főigazgatósága Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztályának „A nemek közötti egyenlőség: a gondozási munka gazdasági értéke az alkalmazandó uniós alapok szempontjából” című, 2021. június 14-i tanulmányára,
 - tekintettel „A szegénység elleni küzdelem célkitűzésének elérése a növekvő rezsiköltségek fényében” című, 2016. április 14-i állásfoglalására ⁽¹⁷⁾ és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság ahhoz fűzött véleményére,
 - tekintettel a hajléktalanság elleni küzdelem 2021 júniusában indított európai platformjára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0194/2022),
- A. mivel a nemek közötti egyenlőség az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós alapérték; mivel az EUMSZ 8. cikke rögzíti a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének elvét;
- B. mivel a szegénység felszámolása az EU egyik kiemelt célkitűzése, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke és a Charta is kimond, és a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervnek is kiemelt célja, tükrözve az EU azon elkötelezettségét, hogy szakpolitikáiban fellépjen a szegénység felszámolása érdekében;
- C. mivel az EU-ban a szegénységben élő nők száma még mindig magasabb, mint a szegénységben élő férfiaké ⁽¹⁸⁾; mivel bár mind a nők, mind a férfiak körében csökkent a szegénység az Unióban, a nőket – közülük is leginkább a megkülönböztetés interszekcionális formáival szembesülő nőket – továbbra is aránytalanul súlyosabban érinti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata, mint a férfiakat; mivel 2020-ban a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata a nők esetében nagyobb volt (22,9 %), mint a férfiak körében (20,9 %), bár mindkét arány

⁽¹⁷⁾ HL C 58., 2018.2.15., 192. o.

⁽¹⁸⁾ Az Eurostat „Életkörülmények Európában – szegénység és társadalmi kirekesztés” című weboldala – a 2022. május 30-ai állapot szerint. Elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=544210

2022. július 5., kedd

csökkent a 2015-höz képest (24,9 % és 23,1 %); mivel 2017 óta 21 tagállamban nőtt a nemek közötti szegénységi szakadék⁽¹⁹⁾; mivel az adatok szerint a nők szegénységi rátája tagállamonként jelentősen eltér; mivel a nők szegénysége és a gyermekszegénység közötti szoros összefüggés miatt az EU-ban minden negyedik gyermek ki van téve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának;

- D. mivel a 2019-re vonatkozó becslések szerint az EU 27 tagállamában a nőket különösen érinti a szegénység kockázata, és a társadalmi juttatások után a szegénységi arány 17,1 % volt; mivel a Covid19-világjárvány kezdete óta a nőket aránytalanul sújtja a társadalmi-gazdasági helyzet, többek között egyes esetekben a munkahelyek megszűnése; mivel a nők foglalkoztatási rátája még annál is erőteljesebben csökkent, mint a 2008. évi recesszió során; mivel ez többek között a főként nők által végzett nem fizetett gondozási, háztartási és nevelési munka növekedésének tudható be, és ez a nők szegénységének növekedéséhez is vezetett; mivel az ideiglenes és részmunkaidős álláshelyeket betöltők többsége már a Covid19-világjárvány előtt is nő volt, különösen a szolgáltatási ágazatban, és mivel a világjárvány megerősítette ezt a tendenciát; mivel a Covid19 világjárvány hatásai még nem teljesen ismertek, és mivel a nőkre gyakorolt társadalmi-gazdasági hatás az elkövetkező években is tapasztalható lesz; mivel ezért alapvető fontosságú a nők szegénységének vizsgálata a Covid19-válság kezelésével és utóhatásaival összefüggésben; mivel a 2008. évi pénzügyi válságból való kilábalás érdekében hozott intézkedések nem voltak elegendőek a nők szegénységének csökkentéséhez; mivel a szociális közszolgáltatások finanszírozásának csökkentése és az alacsonyabb bérek aránytalanul érintik a nőket, mivel ők nagyobb mértékben támaszkodnak a szociális közszolgáltatásokra és juttatásokra;
- E. mivel a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése azt jelenti, hogy a nemek közötti különbségeket a teljes szakpolitikai ciklusban figyelembe kell venni, és metszetszemléletű megközelítést kell alkalmazni, amely figyelembe veszi a nők és a férfiak sokféleségét a nemek közötti egyenlőség előmozdítását célzó politikák, programok és projektek tervezése, végrehajtása és értékelése során; mivel az uniós politikák eddig nem alkalmaztak valódi, általánosan érvényesített szakpolitikákat, illetve nem tartalmaztak metszetszemléletű megközelítést;
- F. mivel az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdése kötelezi az Uniót, hogy a szociális piacgazdaság koncepciójával összhangban küzdjön „a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen”, és előmozdítsa „a társadalmi igazságosságot és védelmet [és] a nők és férfiak közötti egyenlőséget”; mivel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv konkrét célja, hogy 2030-ig legalább 15 millióval csökkentse a szegénység kockázatának kitett személyek – köztük 5 millió gyermek – számát; mivel a szociális, a zöld és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó menetrendek összekapcsolódnak, és közősek a fenntartható növekedés és az erőforrások méltányos elosztásának biztosítására irányuló céljaik; mivel a társadalmi-gazdasági kormányzás jelenlegi uniós modelljének felülvizsgálatáról szóló megbeszéléseknek figyelembe kell venniük az EU elkötelezettségét az egyenlőtlenségek csökkentése és a szegénység, különösen a nők szegénységének felszámolása iránt;
- G. mivel Olivier De Schutter, a mélyszegénységgel és az emberi jogokkal foglalkozó különleges ENSZ-előadó rámutatott, hogy az Európai Uniónak az egész EU-ra kiterjedő szegénységellenes stratégiát kell kidolgoznia, amely strukturális, átfogó megközelítést biztosít a női szegénység felszámolásához; mivel a világjárvány utáni Európai Unió számára méltányosabb társadalmi szerződésre van szükség, beleértve a gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését célzó gazdaságpolitikákat is;
- H. mivel a szülők szegénysége gyakran a gyermek szegénységéhez vezet; mivel a nők támogatását célzó politikákba történő beruházás javítja a családjaik, különösen a gyermekek életkörülményeit is; mivel az EU-nak és a tagállamoknak az EUSZ-szel összhangban tiszteletben kell tartaniuk, védeniük kell és érvényre kell juttatniuk a gyermekek jogait; mivel szegénység veszélyezteti a gyermekek jogainak érvényesülését; mivel a gyermekszegénység felszámolása a szociális jogok európai pillérének 11. alapelvében szerepel;
- I. mivel az egyszülős családok jobban ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának, és nagyobb valószínűséggel adják tovább a szegénységet a következő generációknak; mivel az egyszülős családok 85 %-át nők vezetik; mivel 2020-ban az egyetlen felnőttből álló háztartásokban élő, eltartott gyermekekkel rendelkező uniós lakosság 42,1 %-át fenyegette a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés;

⁽¹⁹⁾ A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete, „A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója”: „digitalizáció és a munka jövője”, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2020.

2022. július 5., kedd

- J. mivel a nők szegénysége az egész életen át tartó hátrányos megkülönböztetés eredménye; mivel a nemi sztereotípiák még mindig befolyásolják a munkamegosztást otthon, az oktatásban, a munkahelyen és a társadalomban, valamint a hatalomhoz és a döntéshozatalhoz való hozzáférésben; mivel a többnyire nők által végzett nem fizetett gondozási és háztartási munka aránytalan terhet ró a nőkre; mivel világszinten a nők az egészségügyi és gondozási ágazatban dolgozók több mint 70 %-át teszik ki; mivel ezeket a munkaköröket rendszeresen alulértékeltek, mivel azokat a háztartásokban élő nők ingyen látták el és jelenleg is látják el; mivel a nők fizetése alacsonyabb, mint a férfiaké; mivel az időszegénység miatt a nők több részmunkaidős szerződéssel rendelkeznek; mivel a nőket a dolgozói szegénység sújtja, ami az alacsony munkaintenzitás miatt a szegénység és a társadalmi kirekesztés nagyobb kockázatához vezet;
- K. mivel kellő figyelmet kell fordítani a szociális jogok európai pillérének a nemek közötti egyenlőségre, az esélyegyenlőségre és a foglalkoztatás aktív támogatására vonatkozó ajánlásaira;
- L. mivel a nők szegénysége többdimenziós, és ezért küzdenünk kell a nők szegénysége összes aspektusának valamennyi oka és következménye ellen, ideértve az anyagi nélkülözést, valamint a különböző erőforrásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányát is, ami korlátozza őket abban, hogy teljes mértékben élvezzék polgári jogait; mivel a nőket sújtó szegénységet közvetlenül befolyásolja a főként nők által végzett munka tisztességes értékelésének hiánya, a szülési szabadság vagy gondozási feladatok miatti megszakítások, a nem fizetett gondozási feladatok és a háztartási munka egyenlőtlen megosztása, valamint az oktatásban és azt követően a munkaerőpiacon tapasztalható szegregáció; mivel a nők szegénysége az élet bizonyos társadalmi és politikai vonatkozásaiból való kirekesztésükhöz vezet; mivel ugyanakkor az erőforrásokhoz és szolgáltatásokhoz való megfelelő hozzáférés hiánya növeli a nők szegénységbe kerülésének vagy szegénységben maradásának kockázatát, ami a szegénység és a társadalmi és politikai kirekesztés közötti kölcsönös függőségre mutat rá;
- M. mivel a szegénység nőkre és férfiakra gyakorolt hatása eltérő, és mivel ezért a szegénység feminizációjának jobb megértése érdekében olyan mutatókat is figyelembe kell venni, mint például az életkor, a várható élettartam, a jövedelmi egyenlőtlenség, a nemek közötti bérszakadék, a háztartás típusa és a szociális transzferek; mivel a foglalkoztatás, az oktatás, az adópolitika és a lakhatás terén a nemek közötti egyenlőséget támogató különböző fellépések és politikai intézkedések közötti szinergiák segíthetnek a szegénység és a társadalmi kirekesztés mélyen gyökerező okai elleni hatékonyabb küzdelemben;
- N. mivel a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata fokozódik a nők egyes csoportjaiban, például az egyedülálló anyák, a 65 év feletti nők, a fogyatékossgal élő nők, az alacsony iskolai végzettségű nők és a migráns háttérű nők körében;
- O. mivel az EU 27 tagállamának népességén belül idősebb korban a nők száma meghaladja a férfiak számát; mivel 2019-ben több mint kétszer annyi nagyon idős (85 éves vagy annál idősebb) nő volt, mint nagyon idős férfi; mivel az elöregedéssel kapcsolatos fejlemények súlyos következményekkel járnak a kormányokra, a vállalkozásokra és a civil társadalomra nézve, különösen az egészségügyi és szociális ellátórendszerekre, a munkaerőpiacokra, az államháztartásra és a nyugdíjigazságságokra nézve;
- P. mivel a számadatok arról tanúskodnak, hogy az Unióban átlagosan a fogyatékossgal élő nők 29,5 %-át fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés veszélye, szemben a fogyatékossgal élő férfiak 27,5 %-os arányával;
- Q. mivel a kiszolgáltatottabb csoportokhoz tartozó nők, például a fiatal nők, a fogyatékossgal élő nők, a migráns háttérű nők, a roma nők, a vallási vagy etnikai kisebbségekhez tartozó nők, valamint az LBTQI+ nők az oktatás, az egészségügyi ellátás, a foglalkoztatás és a szociális szolgáltatások igénybevétele terén fokozott és interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülnek, és ezért jobban ki vannak téve a szegénység kockázatának;
- R. mivel a romáknak hátrányos megkülönböztetéssel kell szembenéznük olyan foglalkoztatási kezdeményezések tekintetében, mint az ifjúsági garancia; mivel az állami foglalkoztatási szolgálatok gyakran nem rendelkeznek elegendő kapacitással ahhoz, hogy elérjék őket, vagy közvetett diszkriminációs gyakorlatokat alkalmaznak;
- S. mivel a szegénységre vonatkozó adatokat illetően a statisztikai értelemben vett háztartás a háztartáson belüli szegénységet határozza meg, és nem veszi figyelembe a nemek közötti egyenlőtlenségeket a források belső elosztásában, ezért nehéz nemek szerint lebontott megbízható adatokat szerezni;
- T. mivel a nők szegénysége növeli a hajléktalanság, a megfelelő lakhatáshoz való hozzáférés hiányának és az energiaszegénység kockázatát; mivel kifejezetten az egyedülálló szülőkre szabott szakpolitikai intézkedésekre van szükség;

2022. július 5., kedd

- U. mivel a nemek közötti munkaerőpiaci egyenlőség fontos eszköze a női szegénység felszámolásának, ami nemcsak a nők számára előnyös, hanem a gazdaság egésze számára is, mert kedvező hatással van a GDP-re, a foglalkoztatási szintre és a termelékenységre; mivel a nemek közötti egyenlőség javítása az egy főre jutó uniós GDP-t 6,1–9,6 %-kal növelné, és további 10,5 millió munkahelyet hozna létre, melyekből mind a nők, mind a férfiak részesülnének 2050-ig;
- V. mivel bár a nők által dominált ágazatokban végzett munka alapvető fontosságú és magas társadalmi-gazdasági értékkel bír, azt alulértékelik, és kevesebb fizetést fizetnek érte, mint a férfiak által uralt ágazatokban végzett munkáért; mivel sürgősen újra kell értékelni a bérek megfelelőségét a nők által uralt ágazatokban azok társadalmi és gazdasági értékéhez kapcsolódóan, és előre kell lépni a minimálbérek, a minimumjövedelem és a bérek átláthatósága terén az uniós szabályozásban;
- W. mivel a munkához való jog elengedhetetlen előfeltétele annak, hogy a nők gazdasági függetlenséget, szakmai kiteljesedést és tényleges egyenlő jogokat élvezzenek;
- X. mivel a nemek közötti átlagos foglalkoztatási különbség 11,5 %, és a nők aránytalanul nagy arányban képviseltetik magukat az alacsony fizetésű, bizonytalan foglalkoztatási ágazatokban; mivel a nők jobban képviseltetik magukat a rugalmas munkavégzési formákban, az atipikus és rugalmas szerződésekben (részmunkaidő, munkaerő-kölcsönzés stb.); mivel a nők terhességi és anyasági megkülönböztetéssel szembesülnek; mivel a nemek közötti bérszakadék 2019-ben uniós szinten 14,1 % volt, bár jelentős különbségek voltak a tagállamok között⁽²⁰⁾; mivel 2017 óta a nemek között fennálló kereseti különbségek 17 tagállamban, a nemek közötti jövedelmi különbségek pedig 19 tagállamban nőttek, ami összességében a nemek közötti kereseti és jövedelmi uniós szakadék mélyüléséhez vezetett⁽²¹⁾; mivel az EU-ban az aktív népesség mintegy 10 %-át fenyegeti a szegénység, és főként a nők kapnak minimálbért vagy kevesebbet, mint a létminimum, többek között amiatt, hogy a nők nagyobb mértékben vesznek részt az informális gazdaságban; mivel a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelem és a tisztességes életszínvonalat biztosító, megfelelő és méltányos minimálbérek megállapítása hozzájárulhat a bérek közötti egyenlőtlenségek, a nemek közötti bérszakadék és a női szegénység csökkentéséhez;
- Y. mivel az Európai Szociális Charta elismeri valamennyi munkavállaló, és így a női munkavállalók jogát is arra, hogy méltányos, saját maguknak és családjuknak megfelelő életszínvonalat biztosító javadalmazást kapjanak, valamint hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak; mivel emellett a Charta megteremti a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni védelemhez való jogot, és hozzájárul a férfiak és nők közötti meglévő bérszakadék csökkentéséhez;
- Z. mivel a fizetett munkaviszonnyal rendelkező transznemű személyek aránya mindössze 51 %, szemben az általános népesség 69,3 %-ával; mivel a munkanélküliség különös problémát jelent a transznemű nők számára, akik az általános népesség átlagánál közel háromszor nagyobb valószínűséggel válnak munkanélkülivé⁽²²⁾;
- AA. mivel a fogyatékossgal élő nőknek csupán 20,7 %-a, a fogyatékossgal élő férfiaknak pedig csupán 28,6 %-a dolgozik teljes munkaidőben; mivel egyes tagállamokban a fogyatékossgal élő személyek a munkába állásukkor gyakran elveszítik fogyatékossgai jogosultságait, ami növeli a dolgozói szegénység kockázatát;
- AB. mivel a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség átlagosan 29,4 % volt 2019-ben⁽²³⁾ a tartós élethosszig tartó egyenlőtlenségből adódó egyensúlyhiány eredményeként; mivel ez a nyugdíjszakadék azt jelenti, hogy a nők nagyobb valószínűséggel esnek a szegénységi küszöb alá, ahogy idősebbek lesznek, szem előtt tartva azt is, hogy a nők várható élettartama hosszabb, mint a férfiaké, ami elmélyíti a szegénység és a társadalmi kirekesztés következményeit; mivel az emberek egész életen át tartó nagyobb munkaerő-piaci befogadása hozzá fog járulni a nemek közötti nyugdíjszakadék megszüntetéséhez;

⁽²⁰⁾ Az Eurostat „Statisztikák a nemek közötti bérszakadékról” című weboldala – a 2022. május 30-ai állapot szerint. Elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics

⁽²¹⁾ „Statisztikák a nemek közötti bérszakadékról”.

⁽²²⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7341d588-ddd8-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en>

⁽²³⁾ Az Eurostat 2021. február 3-i, „A nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség megszüntetése?” című cikke.

2022. július 5., kedd

- AC. mivel az általunk tapasztalt technológiai és digitális forradalom fokozza a digitális fejlődést és az új üzleti lehetőségeket, és mivel ez a technológiai és digitális forradalom megváltoztatja a gazdasági mintákat, a szociális rendszereket és a munkaerőpiacot; mivel társadalmunkban mindenkinek, különösen a nőknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részt vegyenek ebben a jólétben;
- AD. mivel szükség van az olyan szakpolitikák további előmozdítására, amelyek célul tűzik ki a nők részvételének növelését a tudományhoz, a technológiához, a mérnöki tudományokhoz és a matematikához (TTMM), valamint a mesterséges intelligenciához kapcsolódó területeken, továbbá a digitális ágazatban az oktatás és a foglalkoztatás valamennyi szintjén többszintű megközelítés elfogadására a nemek közötti szakadék áthidalása érdekében;
- AE. mivel a lányok az iskolában jobban teljesítenek a fiúknál, de gyakran nagyobb nehézségekkel szembesülnek, illetve családi vagy egyéb nyomás akadályozza őket abban, hogy iskolai sikerükből szakmai eredményességet kovácsoljanak;
- AF. mivel a vidéki térségekben élő nőket különösen sújtja a szegénység; mivel a vidéki térségekben sok nőt nyilvántartásba sem vettek a munkaerő-piacon, vagy pedig munkanélküliként tartanak számon; mivel a vidéki térségekben élő nők körében rendkívül magas a munkanélküliségi ráta, és akiknek van munkájuk, nagyon alacsony jövedelemmel rendelkeznek; mivel a vidéki térségekben élő nők korlátozottan férnek hozzá az oktatáshoz;
- AG. mivel az ápolási-gondozási ágazatra vonatkozó közös uniós megközelítés a tagállami politikák mellett jelentős hozzáadott értéket teremtenek; mivel a nők gyakrabban vállalnak nem fizetett gondozási munkát, mint a férfiak, és ezért a gyermekek vagy eltartottak gondozása az egyik leggyakoribb oka annak, hogy a nők csökkentik munkaidejüket vagy kivonulnak a munkaerőpiacról; mivel a nők rendszeresen felhagynak karrierjükkel, vagy olyan rövid távú, részmunkaidős, bizonytalan vagy akár informális munkát vállalnak, amely hozzáigazítható a gondozási napirendhez, ami befolyásolja keresetüket és nyugdíjpénztárukhoz való hozzájárulásukat, és így időskori gazdasági függetlenségükre is hatással van; mivel a magas színvonalú egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz és létesítményekhez – például a koragyermekkori gondozáshoz és oktatáshoz vagy más eltartottak gondozásához – való, megfizethető árú egyetemes hozzáférés nemcsak a szegénység fokozódásának elkerüléséhez kulcsfontosságú, különösen a nők esetében, hanem a közérdeket szolgáló gazdaság szempontjából is; mivel az e szolgáltatásokba való beruházás ezért pozitív hatással van a nők gazdasági függetlenségére és munkaerő-piaci részvételi képességére; mivel a szociális védelmi intézkedések elengedhetetlenek a nők szegénységének kezeléséhez, nemcsak gazdasági, hanem többdimenziós jellegét tekintve is;
- AH. mivel a szegénység súlyosbítja a nemi alapú erőszak nőkre gyakorolt hatását, mivel a megnövekedett gazdasági nehézségek megnehezítik a bántalmazó kapcsolatban élő nők számára, hogy elhagyják partnerüket; mivel a nemi alapú erőszak strukturális probléma, amely valamennyi társadalmi-gazdasági csoportban megtalálható, és származástól vagy meggyőződéstől független; mivel a szegénység a nőket az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás nagyobb kockázatának teszi ki, mivel gazdaságilag kiszolgáltatottá teszik őket és családjukat a bántalmazóiktól; mivel a nemi alapú erőszak a szegénységhez és a társadalmi kirekesztéshez is hozzájárul, mivel az erőszak egészségügyi következményekkel jár, és a munkahely elvesztéséhez és hajléktalansághoz vezethet;
- AI. mivel a munkahelyi zaklatás, beleértve a szexuális és pszichológiai zaklatást is, amelynek általában a nők az áldozatai, visszatartó hatással van a nőkre, ideértve a fokozott távolmaradást, a termelékenység csökkenését és következképpen a jövedelemkiesést, és hozzájárul a munkaerőpiacról való kiszorulásukhoz, ami negatív hatással van az egyén karrierjére és gazdasági függetlenségére; mivel a munkahelyi zaklatás bejelentése az áldozat elbocsátásához vagy elszigeteléséhez vezethet;
- AJ. mivel a becslések szerint jelenleg minden tizedik lány nem engedheti meg magának a higiéniai termékeket; mivel az EU-ban a nemek egyenlőségéről és az adópolitikáról szóló, 2019. január 15-i állásfoglalásában az Európai Parlament felszólította a tagállamokat, hogy a HÉA-irányelvbe bevezetett rugalmassági mechanizmus használatával töröljék el az ún. „tamponadót”, és áfamentességet vagy nullaszázalékos adókulcsot alkalmazzanak e nélkülözhetetlen alapvető termékekre;
- AK. mivel Oroszország Ukrajna elleni háborúja a szegénység további növekedéséhez vezet, különösen a nők körében, egyrészt azért, mert arra kényszeríti az ukrán nőket és gyermekeket, hogy a szomszédos országokba meneküljenek, másrészt pedig az alapvető szolgáltatások és áruk árának emelkedése miatt, amely minden európaít érint, de különösen azokat, akik már kevesebb erőforrással rendelkeznek;

2022. július 5., kedd

1. felhívja a figyelmet arra, hogy az Eurostat szerint a tagállamokban jelenleg 64,6 millió nő és 57,6 millió férfi él szegénységben, ami azt mutatja, hogy a szegénység nőkre és férfiakra gyakorolt hatása eltérő; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki ambiciózus, 2030-ig szóló európai szegénységellenes stratégiát, amely konkrét célokat tűz ki a szegénység csökkentésére, és a nők szegénységének megszüntetésére és a generációk közötti szegénység örökösi körének megtörésére összpontosít;
2. hangsúlyozza, hogy a nők szegénységét metszetszemléletű megközelítés alapján is elemezni kell, amely magában foglal egy nemi szempontokat figyelembe vevő elemzést, amely figyelembe veszi az olyan jellemzőkön alapuló megkülönböztetés egymást metsző formáit, mint a társadalmi-gazdasági háttér, a migráns és etnikai származás, az életkor, a szexuális irányultság, a nemi identitás és a nemi önkifejezés; kéri, hogy az EIGE nemek közötti egyenlőségre vonatkozó mutatóját építsék be a szociális eredménytáblába; felhívja az EIGE-t, hogy szolgáltatson adatokat interszekcionálisan és nemek szerint bontva, és felhívja a tagállamokat, hogy használják fel ezeket az adatokat az országspecifikus kihívások jobb kezelése és nemzeti helyreállítási tervek kidolgozása, valamint a különböző csomagok, alapok és politikák közötti szinergiák javítása érdekében;
3. hangsúlyozza azon politikák fontosságát, amelyek figyelembe veszik a demográfiai kihívást és előmozdítják az esélyegyenlőséget mindenki számára, különösen a válság által leginkább sújtottak, például a kiszolgáltatott csoportok, a legkülönbözőbb háttérű családok, a fiatal generáció és az idősek esetében, valamint annak fontosságát, hogy a jelenlegi technológiai és digitális forradalom által kínált valamennyi üzleti lehetőség a nőkre összpontosítson;
4. felhívja a tagállamokat, hogy politikáik és gyakorlataik tervezése vagy értékelése során végezzenek hasonló és rendszeres munkát a lebontott adatok gyűjtése és elemzése terén annak érdekében, hogy információkat és számadatokat gyűjtsenek az olyan sajátos bizonytalan körülmények között élő nők helyzetéről, mint az energiabizonytalanság, a digitális szakadék, a foglalkozási betegségek, az alultápláltság és a hiányos táplálkozás miatt szenvedő nők;
5. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hatékonyan kezeljék a nők előtt álló egyenlőtlenségeket, felszámolva fő összetevőiket és ezáltal a munkaerő-piaci akadályokat, valamint a megfizethető minőségi szolgáltatásokhoz, például a gyermekgondozáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való hozzáférést, és mozdítsák elő az önálló vállalkozók, az inaktív személyek, a (rövid vagy hosszú távú) munkanélküliek vagy az „atipikus” foglalkoztatásban lévők állami nyugdíjrendszerekhez való hozzáférését;
6. megjegyzi, hogy a szegénységet továbbra is a halmozott háztartási jövedelem alapján mérik, ami feltételezi, hogy a háztartás valamennyi tagja ugyanannyit keres, és a források egyenlően oszlanak meg; a női szegénység mértékének csökkentése érdekében egyénre szabott jogosultságokra és számításokra szólít fel az egyéni jövedelmek alapján;
7. többdimenziós megközelítést szorgalmaz a szegénység, többek között az időszegénység mérésében; felhívja az Eurostatot, hogy hangolja össze a tagállamokkal az európai időmérleg-felmérés nemi szempontokat figyelembe vevő kialakítását és annak rendszerességét;
8. üdvözlöi a Bizottság bejelentését egy „európai gondozási stratégia” kidolgozásáról, de felhívja a Bizottságot, hogy lépjen túl az ápolási-gondozási ágazat intézkedésein, és biztosítsa az ápolás-gondozás holisztikus, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és egész életen át tartó megközelítését, beleértve az ökológiai fenntarthatóságot, a tisztességes munkakörülményeket és a megfelelő béreket előmozdító intézkedéseket annak érdekében, hogy fenntartsa a munka vonzerejét az ápolási-gondozási ágazatban, véget vessen a hátrányos megkülönböztetésnek, küzdjön a szegénység, az erőszak és a visszaélés ellen, minimumszabályokat és megfelelő minőségi iránymutatásokat határozzon meg a gondozásra vonatkozóan egy személy egész életére, és nyújtson támogatást a formális és informális gondozóknak, a nem fizetett gondozóknak és az általuk gondozott személyeknek; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre ösztönzőket a munkáltatók számára a munka és a magánélet közötti jobb egyensúly előmozdítása érdekében;
9. megállapítja, hogy a világjárvány alatt az összes tagállam növelte a gondozási csomagokat, és különleges rendelkezéseket vezetett be az egyszülős háztartások számára; sürgeti a tagállamokat, hogy a helyreállítás időszaka alatt terjesszék ki ezeket a rendelkezéseket;
10. meggyőződése, hogy az alacsony bérezésű ágazatok, az atipikus és bizonytalan munkakörülmények, valamint a szociális biztonsági rendszerek felszámolása fényében a „munka a szegénység elleni küzdelem legjobb módja” elv ma már nem alkalmazható, és működőképes kollektív szerződések és minimálbér-rendszerek szükségesek ahhoz, hogy megvalósulhasson a szegénységmentes társadalom;
11. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő pénzügyi védelmet nemcsak az egész életen át tartó munkaviszonyban állók számára, hanem azok számára is, akik eltartottak számára nem fizetett gondozási munkát, háztartási és oktatási szolgáltatásokat nyújtanak, akik bizonytalan foglalkoztatási helyzetben vannak, és akik hosszú ideig munkanélkülivé válnak;

2022. július 5., kedd

12. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nők munkaerőpiaci helyzetének javítása érdekében mozgósítsák elő a bizonytalan munka és a nem önként vállalt részmunkaidős foglalkoztatás felszámolását célzó szakpolitikákat;

13. hangsúlyozza a társadalmaink működését biztosító szociális, gondozási, takarító, oktatási, egészségügyi és kiskereskedelmi ágazatokban dolgozó nők kulcsfontosságú szerepét, amint azt a Covid19-válság is mutatja; kéri a jellemzően nők által uralt munka újraértelmezését és újraértékelését, valamint a nemek szempontjából semleges, ágazatokon átvitelő munkaértékelési eszközök kidolgozását és alkalmazását a nők által uralt munka jobb értékelése és méltányosabb díjazása, valamint az egyenlő munkáért és az egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás biztosítása, ugyanakkor a nők vállalkozói tevékenységének megerősítése érdekében a kis- és középvállalkozásokban;

14. megjegyzi, hogy a kiskereskedelmi dolgozók és a takarítószemélyzet nagy többsége nő, és gyakran minimálbérért dolgoznak, és hogy a Covid19-világjárvány pedig tovább növelte esetükben a szegénység kockázatát; hangsúlyozza, hogy sürgősen javítani kell a béreket és küzdeni kell a bizonytalan foglalkoztatás ellen; sürgeti a tagállamokat, hogy tisztességes bérek és munkakörülmények, és különösen megfelelő munkaszerződések megkötése révén javítsák az egészségügyi szakemberek jogállását;

15. kiemeli, hogy a nők szegénysége többdimenziós jellegének kezelése érdekében fel kell számolni a főleg nők által végzett, nem fizetett háztartási munka és gondozási feladatok szegregációját, és meg kell erősíteni a sztereotípiák elleni küzdelmet a gondozási szolgáltatások, a munka és a magánélet közötti egyensúlyra irányuló intézkedések és a családbarát munkafeltételek megerősítése érdekében, mint például a rugalmas munkaidő és a távmunka lehetősége révén a mindkét szülőt egyaránt keresőnek és gondozónak tekintő modell (időfelhasználási politika) ⁽²⁴⁾ előmozdítása érdekében, hogy a nők és a férfiak jobban össze tudják egyeztetni szakmai életüket a magánéletükkel; sürgeti a tagállamokat, hogy a munka és a magánélet igazságos megosztásának biztosítása érdekében teljes mértékben ültessék át és hajtsák végre a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelvet, és felkéri őket, hogy lépjenek túl az irányelvben meghatározott minimumszabályokon; hangsúlyozza, hogy az aktív keresők szegénységét a kiváltó okoknál kell kezelni, például az oktatás és képzés előmozdítása, minimálberek megállapítása és a szociális védelem biztosítása révén; felhívja a Bizottságot, hogy sürgesse a tagállamokat, hogy fektessenek be a minőségi oktatásba és képzésbe, és támogassák őket ennek megvalósításában, osszák meg egymással a bevált gyakorlatokat, és fordítsanak különös figyelmet az egész életen át tartó tanulásra;

16. hangsúlyozza, hogy a nők gyakran akaratlanul és aránytalanul nagy mértékben dolgoznak bizonytalan munkakörülmények között, ideértve a részmunkaidős és a rosszul fizetett, a határozott idejű és a kötetlen munkaidős szerződések nagy arányát; sürgeti a tagállamokat, hogy hajtsák végre a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet ajánlásait arra vonatkozóan, hogy csökkentsék a bizonytalan munkák mértékét, például korlátozzák azokat a körülményeket, amelyekben bizonytalan szerződések használhatók, és korlátozzák annak az időtartamnak a hosszát, ameddig a munkavállalók ilyen szerződéssel alkalmazhatók;

17. felhívja a tagállamokat, hogy hajtsanak végre aktív és hatékony politikákat a munkahelyi zaklatás, többek között a szexuális és pszichológiai zaklatás megelőzésére és leküzdésére; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő és elegendő finanszírozási mechanizmusokat a munkahelyi zaklatás elleni küzdelemre irányuló programok és fellépések számára, beleértve azokat a mechanizmusokat is, amelyek támogatják a nőket a zaklatási esetek bejelentésében; felhívja a tagállamokat és az EU-t, hogy erősítsék meg a munka világában tapasztalható erőszak és zaklatás felszámolásáról szóló, 190. számú ILO-egyezményt;

18. hangsúlyozza, hogy fontos felhívni a nők figyelmét a munkaerőpiaci döntéseik következményeire, valamint hogy elengedhetetlen a nők gazdasági függetlensége az őket fenyegető szegénységtől és társadalmi kirekesztéstől való védelem érdekében;

19. aggódalmának ad hangot amiatt, hogy a gyermekes nőket azért különböztetik meg a munkahelyeken, mert anyák, nem pedig azért, mert munkateljesítményük elmarad társaikétól; sürgeti a tagállamokat, hogy aktívan mozgósítsák elő az anyákról mint alkalmazottakról alkotott pozitív képet;

20. hangsúlyozza a magas színvonalú közszolgáltatások kulcsfontosságú szerepét a nők szegénysége elleni küzdelemben, különösen a koragyermekkori nevelést és gondozást, illetve az egyéb eltartott személyek, például az idősek gondozását; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre megfelelő mechanizmusokat a teljesítmény elismerésére;

⁽²⁴⁾ Az EIGE Genderstatistikai adatbázisa – a 2022. május 30-ai állapot szerint. Elérhető a következő címen: https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/ta/ta_timeuse

2022. július 5., kedd

21. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás jelentős hatással van a nők szegénységére is, mivel a nők jobban függenek a természeti erőforrásoktól, és mivel ők alkotják a szegények többségét az EU-ban, kevesebb erőforrással rendelkeznek ahhoz, hogy megvédjék magukat az éghajlatváltozás negatív hatásaitól; sajnálja, hogy a nemi dimenziót nem vezették be következetesen az EU éghajlat-politikájába; felhívja a Bizottságot, hogy érvényesítse a nemek közötti egyenlőséget az EU éghajlat-változási politikáiban és jogszabályaiban; úgy véli, hogy az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag és a Szociális Klímaalap kialakításának és végrehajtásának egyértelmű nemi dimenzióval kell történnie, és a nők számára ugyanolyan előnyöket kell biztosítani, mint a férfiak számára;

22. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy az energiaválság hosszú távú hatásainak kezelése érdekében időben és összehangoltan reagálva védjék meg az energiaszegénységben élő nőket; kiemeli, hogy az alacsony jövedelmű háztartások, különösen az idősebb nők és az egyedülálló anyák számára biztosítani kell a megfizethető közüzemi szolgáltatásokhoz való hozzáférést;

23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy minden szakpolitikában, programban és fellépésben érvényesítsék a nemek közötti egyenlőséget, és alakítsanak ki a munka és a magánélet közötti egyensúlyra irányuló jobb politikákat és megfelelő intézkedéseket a nők munkaerő-piaci részvételének biztosítása érdekében, mint például a jobb szülési szabadság, a jelentősen hosszabb apasági szabadság, a fizetett és át nem ruházható szülői szabadság, a rugalmas munkaidő, a helyszíni gyermekgondozási létesítmények, a gondozási szolgáltatások és a távmunka-politikák révén; hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének, valamint annak fontosságát, hogy a Covid19-világjárványra adott gazdaságpolitikai választ a nők sajátos igényeihez és gazdasági tevékenységeik struktúrájához igazítsák;

24. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a közlekedéssel kapcsolatos valamennyi jogszabályban, politikában, programban és fellépésben érvényesítsék be a nemek közötti egyenlőséget, valamint a mobilitás, a megfizethető lakhatás és a várostervezés kialakításába építsék be a nemi szempontokat;

25. kiemeli, hogy a nők hajléktalanságát nem szabad alábecsülni és kisebb társadalmi problémaként félreértelmezni az EU-ban; rámutat arra, hogy nem állnak rendelkezésre átfogó, lebontott adatok a nők hajléktalanságának jellegéről és mértékéről, ami csökkenti e probléma láthatóságát; sürgeti az Uniót és tagállamait, hogy építsék be a nemi dimenziót a hajléktalansággal és megfizethető és megfelelő lakhatáshoz és energiához való hozzáférés hiányával foglalkozó politikákba és gyakorlatokba, és dolgozzanak ki külön stratégiákat e problémák 2030-ig történő megszüntetése érdekében, és biztosítsák, hogy a szolgáltatások megfelelően és hatékonyan működjenek a hajléktalan nők szükségleteinek kielégítése érdekében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nemi alapú erőszakot a nők körében a hajléktalanság kockázatát súlyosbító kiváltó okként ismerjék el, és hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni, hogy a nők szükségletei hogyan ütköznek szélesebb társadalmi-gazdasági és strukturális akadályokkal; felhívja az összes szereplőt, hogy építsék be a nemi dimenziót a hajléktalanság elleni küzdelem európai platformjába; meggyőződése, hogy a „lakhatás mindenek felett” elve fontos szerepet játszhat a hajléktalanság elleni küzdelemben, és kéri, hogy ezeket a projekteket valamennyi tagállamban valósítsák meg;

26. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány okozta romló társadalmi és gazdasági helyzet fokozta a nőkkel szembeni bántalmazás és erőszak valamennyi formáját, valamint a prostitúciót, megsértve ezzel emberi jogait; rámutat annak szükségességére, hogy növeljék az állami, pénzügyi és emberi erőforrásokat, amelyekkel támogatni lehet a szegénység kockázatának kitett csoportokat, illetve kezelni lehet a gyermekeket és fiatalokat, az időseket, a fogyatékkal élőket és a hajléktalanokat fenyegető veszélyeket;

27. megjegyzi, hogy a nők gazdasági függetlensége döntő szerepet játszik abban, hogy képesek legyenek elmenekülni a nemi alapú erőszak helyzeteiből; kéri ezért, hogy nyújtsanak támogatást és védelmi intézkedéseket az ilyen helyzetekben lévő nők támogatására, fogadjanak el átfogó irányelvet a nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzéséről és az ellene való küzdeletről, vegyék fel a nemi alapú erőszakot az uniós bűncselekmények listájára, emellett az EU és Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia erősítse meg az isztambuli egyezményt; hangsúlyozza, hogy az erőszakmentes élet alapvető fontosságú ahhoz, hogy a nők részt vegyenek a munkaerőpiacon, teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, és pénzügyileg függetlenek legyenek; elítéli a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet szolgáló eszközökkel és kezdeményezésekkel kapcsolatos szándékos félretájékoztatást az EU-ban; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a dezinformáció egyre nagyobb teret nyer Európában, ami még nehezebbé teszi a nők erőszakkal szembeni védelmét;

28. felhívja a tagállamokat, hogy lépjenek fel az olyan káros gyakorlatokkal szemben, mint a női nemi szervek megcsonkítása, a korai és kényszerházasság, valamint az úgynevezett „becsület nevében elkövetett erőszak”, amely különösen a fiatal nőket és lányokat sérti és korlátozza;

2022. július 5., kedd

29. a prostitúciót az erőszak és a kizsákmányolás súlyos formájának tartja, amely többnyire a nőket és a gyermekeket érinti; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek konkrét lépéseket a prostitúció gazdasági, társadalmi és kulturális okai elleni küzdelemre annak érdekében, hogy a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élő nők ne váljanak ilyen kizsákmányolás áldozatává; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek konkrét lépéseket a prostituáltak társadalmi és szakmai visszailleszkedésének elősegítése érdekében;

30. felhívja a Bizottságot, hogy az európai szociális alapok és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap felhasználásával tegyen javaslatot proaktív intézkedésekre a vidéki területeken a nők foglalkoztatásának előmozdítása, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a társadalmi-gazdasági fejlődés elősegítése érdekében; ösztönzi a tagállamokat, hogy a regionális és helyi hatóságokkal együttműködve csökkentsék a vidéki térségekben élő nők szegénységének kockázatát azáltal, hogy minőségi oktatási programok és minőségi foglalkoztatási feltételek – többek között távmunka és tisztességes jövedelem – biztosításával javítják életminőségüket; pozitív fellépésre szólít fel, különösen a női mezőgazdasági termelők arra való ösztönzése révén, hogy a vidéki térségekben maradjanak, beleértve olyan közösségi központok előmozdítását, amelyek technikai tanácsadást és segítséget nyújthatnak a mezőgazdasági üzemek működésének fenntartásához és a túléléshez, és ösztönzik a fiatalokat, hogy fektessenek be a mezőgazdaságba és az állattenyésztésbe annak hosszú távú fennmaradása érdekében;

31. hangsúlyozza az európai szociális alapok és programok, különösen az Európai Szociális Alap Plusz, az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, az Igazságos Átmenet Alap, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap kulcsfontosságú szerepét; kiemeli, hogy az ESZA+ révén a tagállamoknak és a Bizottságnak törekedniük kell a válság – különösen a nőkre gyakorolt – társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítésére, a nők foglalkoztatásának növelésére, valamint segíteni nekik a munka és a magánélet összeegyeztetésében, küzdeniük kell a szegénység és annak nemi dimenziója, a szegénység női problémává válása és a munkaerőpiacon, az oktatásban és a képzésben tapasztalható nemi alapú diszkrimináció ellen, valamint támogatniuk kell a legkiszolgáltatottabbakat és küzdeniük kell a gyermekszegénység ellen; sürgeti a tagállamokat, hogy a forrásokat teljes mértékben a nemi szempontok figyelembe vételével használják fel;

32. hangsúlyozza, hogy valamennyi tagállamban fel kell gyorsítani a romák befogadása érdekében tett nemzeti erőfeszítéseket; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a befogadást és ezáltal biztosítsa a roma lányok és nők részvételét minden szinten, beleértve a helyi, regionális és EU szinten dolgozókat is, rámutat, hogy ennek figyelembe kell vennie a nemek közötti egyenlőség szempontját, továbbá hangsúlyozza a tagállami bevált gyakorlatok uniós szintre emelését;

33. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a roma közösség helyzetének javítása érdekében egészítsék ki az EU pénzügyi támogatását tanulmányi programokkal és projektekkel, melyek lehetőséget nyújtanak tehetséges roma lányok és nők számára ahhoz, hogy ezzel a továbbképzéssel kiszabaduljanak a generációk által öröklődő szegénységből, elősegítve társadalmi integrációjukat és tudásuk kibontakoztatását; felhívja a tagállamokat, hogy jelezzék, milyen szintű finanszírozásra lenne szükség a romák befogadását célzó javasolt intézkedések végrehajtásához;

34. hangsúlyozza, hogy a nők szegénységének növekedése jelentős hatást gyakorol a társadalom egészére; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez milyen hatással lesz a gyermekszegénységre; üdvözlí e tekintetben az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlás elfogadását;

35. kiemeli a nők jelentős hozzájárulását a foglalkoztatás, a kultúra, az oktatás, a tudomány és a kutatás területén; elismeri a művészetekben és a kultúrában, valamint a mezőgazdasági és vidéki mikro- és kisvállalkozásokban foglalkoztatott nők életkörülményeinek súlyos romlását, amely a gazdasági és kulturális tevékenységeknek a világválság alatti időszakban való felfüggesztéséből ered;

36. kéri, hogy a digitális átállás során alkalmazzanak a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést; sürgeti a Bizottságot, hogy használja fel a meglévő programokat és finanszírozást, és szükség esetén bocsásson rendelkezésre további forrásokat a nők digitális szegénysége elleni küzdelemhez annak érdekében, hogy felvértesse a nőket a digitális környezetben való biztonságos működéshez szükséges készségekkel, és javítsa digitális jártasságukat;

37. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a női vállalkozók előtt álló akadályokat, és különösen végezzenek átfogó elemzést a nők finanszírozáshoz való hozzáféréséről, segítve a nők szegénységének felszámolását az Európai Unióban azáltal, hogy lehetővé teszik a nők számára, hogy vállalkozókká és kis- és középvállalkozások alapítóivá váljanak, hozzájárulva a kettős átálláshoz; megjegyzi, hogy a nők vállalkozói készsége munkahelyeket teremt, erősíti az

2022. július 5., kedd

egységes piacot, és csökkenti a munkanélküliséget; megjegyzi, hogy a vállalkozókra nehezedő adminisztratív terhek csökkentése megszünteti az akadályokat annak biztosítása előtt, hogy több nő indíthasson vállalkozást; hangsúlyozza a vállalkozói készségre vonatkozó ismeretek és az iskolai gyakorlati tapasztalatok fontosságát; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az oktatás, a szakképzés és az egész életen át tartó tanulás révén mozdítsák elő a nők társadalmi szerepvállalásának növelését; kéri különösen a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a matematika, a digitális oktatás, a mesterséges intelligencia és a pénzügyi tudás hatékonyabb előmozdítását az uralkodó sztereotípiákkal szembeni fellépés jegyében, valamint annak biztosítása érdekében, hogy több nő legyen jelen ezen ágazatokban, és vegyen részt e területek fejlődésében;

38. felhívja a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy minden új fiskális politika – az adópolitikát is ideértve – rendelkezzen egyértelmű nemi dimenzióval, járuljon hozzá a társadalmi-gazdasági és a nemek közötti egyenlőtlenségek valamennyi vonatkozásának kezeléséhez és felszámolásához⁽²⁵⁾; felhívja a tagállamokat, hogy adópolitikájukban kerüljék el a nemi alapú megkülönböztetést, és töröljék el a nők higiéniai és tisztálkodási termékeire kivetett héat, amely aránytalanul veszélyezteti az alacsonyabb jövedelmű nők méltóságát, és ezáltal biztosítsák, hogy minden nő hozzáférjen ezekhez az alapvető termékekhez;

39. felhívja a tagállamokat, hogy a nyugdíjrendszerek reformja és a nyugdíjkorhatár kiigazítása során vegyék figyelembe a nemi dimenziót, és legyenek tekintettel a nők és a férfiak munkavégzési módjai közötti eltérésekre, köztük az összes nem fizetett foglalkoztatási gyakorlatra, valamint a munkaerőpiacon a nőkkel, különösen az idősebb nőkkel szembeni megkülönböztetés nagyobb mértékű kockázatára; sürgeti a tagállamokat, hogy hozzanak konkrét intézkedéseket az idősebb és a nyugdíjas nők elszegényedése kockázatának megelőzésére és leküzdésére, amely a népesség előregedésének és a hátrányos helyzetű vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő idősebb nők arányának következménye; felhívja a tagállamokat, hogy nyugdíjrendszerükbe építsék be a nem fizetett ápolási-gondozási munka ellentételezését, például gondozási jóváírások vagy a gondozói nyugdíjhoz hozzáadott egyéb intézkedések révén, függetlenül attól, hogy a gondozást kiskorú gyermekeknek, időseknek, betegeknek vagy fogyatékosággal élőknek nyújtják-e, ugyanakkor ösztönözzék a férfiakat arra, hogy gondozók legyenek;

40. felhívja a Bizottságot, hogy ne mozdítson elő semmiféle olyan politikai ajánlást, amely a bizonytalan munkaviszonyok számának növekedéséhez, a munkaidő deregulációjához, a fizetések csökkenéséhez, a kollektív tárgyalásokkal szembeni támadáshoz vagy a közszolgáltatások és a társadalombiztosítás privatizációjához vezetne;

41. üdvözli az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekéről szóló irányelv elfogadására irányuló, folyamatban lévő tárgyalásokat; felhívja az uniós intézményeket, hogy fogadjanak el egy olyan uniós keretet, amely előnyben részesíti az országonkénti minimálbér létrehozását vagy kiigazítását, többek között a valós áron kínált áruk és szolgáltatások nemzeti kosara alapján, beleértve többek között a megfelelő lakhatást, az egészséges és kiegyensúlyozott élelmiszereket, a ruházatot, a fenntartható közlekedést és energiát, az egészségügyet és a gondozást, valamint az emberek számára a társadalomban, a kultúrában és az oktatásban való érdemi részvétel lehetővé tevő erőforrásokat, amelyek olyan tisztességes életszínvonalat biztosítanak, amely részben segítene csökkenteni az aktív keresők szegénységét, különösen a nők esetében; méltányos és megfelelő minimálbéreket kér a tagállamokban, mint a méltányosabb bérelosztás biztosításához és a nők és férfiak munkaerőpiaci védelmét szolgáló bérküzöb garantálásához szükséges biztosíték; úgy véli, hogy a minimálbér keretének létrehozását egyértelmű szabályok, átlátható eljárások és hatékony gyakorlatok révén, a megfelelőség értékelésére szolgáló kritériumok és irányadó mutatók alkalmazásával és többek között a tanácsadó szervek hozzájárulásával, valamint a szociális partnerek bevonásával kell megvalósítani és megőrizni;

42. felszólítja a tagállamokat, hogy az európai gyermekgarancia és a bérek átláthatóságáról szóló irányelv, valamint a minimálberről szóló jövőbeli irányelv és a minimumjövedelemről szóló ajánlás megvalósításában tűzzenek ki maguk elé ambíciózus célokat;

43. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy – amint arra az Európai Számvevőszék rámutatott – összességében még nem alkalmazták a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését az uniós költségvetésben, és kéri, hogy ezt a helyzetet sürgősen oldják meg; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését a szakpolitikai ciklus minden szintjén alkalmazni kell, és annak megbízható adatokon kell alapulnia; kiemeli a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés végrehajtásának fontosságát, többek között a 2022. évi költségvetés valamennyi programjában a nemek közötti egyenlőség elérése és a nők szegénységének felszámolása érdekében; ezzel összefüggésben

⁽²⁵⁾ A Parlament Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztályának „Nemek közötti egyenlőség és adózás az Európai Unióban” című, 2017. áprilisi jelentése.

2022. július 5., kedd

felhívja a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel egy hatékony, átlátható és átfogó módszertan bevezetését, és a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak ⁽²⁶⁾ megfelelően szorosan működjön együtt a Parlamenttel a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos releváns kiadások mérése terén annak érdekében, hogy kézzelfogható eredményeket tudjon felmutatni a 2022. évi költségvetés tekintetében, valamint hogy a módszertant valamennyi többéves pénzügyi keretprogramra kiterjessze;

44. rámutat arra, hogy az EU közös fiskális eszközrendszere szükségessé teszi a jelenlegi gazdasági és szociális kormányzás felülvizsgálatát az egyenlőtlenségek és a nők szegénységének csökkentése, valamint a nemek közötti egyenlőség elérése érdekében; kéri, hogy a gazdasági és társadalmi kormányzás legyen összhangban a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célkitűzések elérésével és a női szegénység felszámolásával;

45. kéri a Tanácsot, hogy hozzon létre kifejezetten a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó formációt annak érdekében, hogy általános és konkrét intézkedéseket tegyenek a nőjogok és a nemek közötti egyenlőség területén felmerülő kihívások kezelésére, valamint, hogy biztosítsák, hogy a nemek közötti egyenlőség kérdéseit a legmagasabb politikai szinten vitatják meg;

46. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy elemezzék az Oroszország Ukrajna elleni háborújával összefüggésben kiváltott infláció és energiaár-emelkedés nemekre gyakorolt egyenlőtlen hatását, és ezt vegyék figyelembe a legszegényebbre gyakorolt hatás enyhítésére irányuló intézkedések végrehajtásakor;

47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

⁽²⁶⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0276

Az indiai-csendes-óceáni térségre vonatkozó, a kereskedelem és a beruházások területén alkalmazandó stratégia**Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása az indiai-csendes-óceáni térségre vonatkozó kereskedelmi és beruházási stratégiáról (2021/2200(INI))**

(2023/C 47/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az indiai-csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i közös közleményére (JOIN(2021)0024),
- tekintettel az indiai-csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. április 16-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel Hollandiának az indiai-csendes-óceáni térségre vonatkozó „Az indiai-csendes-óceáni térség: Iránymutatás Hollandia és az EU ázsiai partnerekkel folytatott együttműködésének megerősítéséhez” című, 2020. november 13-i stratégiájára,
- tekintettel a német szövetségi kormánynak az indiai-csendes-óceáni térséggel kapcsolatos, 2020. szeptemberi szakpolitikai iránymutatásaira,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A »Global Gateway«” című, 2021. december 1-jei közös közleményére (JOIN(2021)0030),
- tekintettel „A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című, 2021. február 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0066),
- tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az EU és Kína – stratégiai kilátások” című, 2019. március 12-i közös közleményére (JOIN(2019)0005),
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az Európa és Ázsia közötti összeköttetések – Az uniós stratégia elemei” című, 2018. szeptember 19-i közös közleményére (JOIN(2018)0031),
- tekintettel a „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja” című, 2021. március 9-i bizottsági közleményre (COM(2021)0118),
- tekintettel Ursula von der Leyennek, a Bizottság elnökének az Unió 2021-es helyzetértékeléséről szóló, 2021. szeptember 15-i beszédére,
- tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat és az Egyesült Államok külügyminisztériumának az indiai-csendes-óceáni térséggel kapcsolatos magas szintű konzultációkról szóló, 2021. december 3-i közös sajtóközleményre,
- tekintettel az Ázsia-Európa parlamenti partnerség 2021. november 16-i ülésére, amelynek Kambodzsa volt a házigazdája,
- tekintettel a 2019. március 12-i EU-Kína stratégiai kilátásokban felvázolt „egy Kína” politikára,
- tekintettel az EU és Kína által 2020. december 30-án elvben megkötött átfogó beruházási megállapodásra,
- tekintettel a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Tajvan közötti politikai kapcsolatokról és együttműködésről szóló, 2021. október 21-i ajánlására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és India közötti kapcsolatokról szóló, 2021. április 29-i ajánlására ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL C 184., 2022.5.5., 170. o.⁽²⁾ HL C 506., 2021.12.15., 109. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel a Bizottság szolgálatainak az EU szabadkereskedelmi megállapodásai kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetei végrehajtásának és érvényesítésének javításával kapcsolatos visszajelzésről és további lehetőségekről szóló, 2018. február 26-i informális dokumentumára, valamint a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetekre vonatkozó, 15 pontos cselekvési tervére,
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Koreai Köztársaság közötti, 2010. szeptember 16-i szabadkereskedelmi megállapodásra ⁽³⁾,
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti, 2018. október 19-i szabadkereskedelmi megállapodásra ⁽⁴⁾ és beruházásvédelmi megállapodásra,
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Vietnámi Szocialista Köztársaság közötti, 2019. június 30-i szabadkereskedelmi megállapodásra ⁽⁵⁾ és beruházásvédelmi megállapodásra,
- tekintettel az Európai Unió és Japán közötti gazdasági partnerségi megállapodásra ⁽⁶⁾,
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai között létrejött partnerségi megállapodásra,
- tekintettel az EU és Ausztrália, Új-Zéland és Indonézia közötti szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló, folyamatban lévő tárgyalásokra, valamint az EU és Malajzia, Thaiföld és a Fülöp-szigetek közötti szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló, jelenleg függőben lévő tárgyalásokra,
- tekintettel a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségével (ASEAN) fennálló politikai kapcsolatairól szóló, 2017. október 3-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az ASEAN 2019. január 21-i miniszteri találkozásán hozott, az EU–ASEAN stratégiai partnerség létrehozásáról szóló határozatra,
- tekintettel az EU–ASEAN közös együttműködési bizottság 2022. február 11-i, 29. ülésére,
- tekintettel az Európai Parlament és az ASEAN Parlamentközi Közgyűlés (AIPA) közötti régióközi párbeszéd 2021. június 22-i nyitó ülésére,
- tekintettel a 2015. december 12-i Párizsi Megállapodásra és az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),
- tekintettel az uniós kereskedelmi megállapodások végrehajtásáról és érvényesítéséről szóló, 2021. október 27-i bizottsági jelentésre (COM(2021)0654),
- tekintettel az uniós kereskedelempolitikai felülvizsgálatáról szóló, 2020. november 26-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az uniós szervezetekkel, európai parlamenti képviselőkkel és parlamenti képviselőkkel szembeni kínai ellenintézkedésekről szóló, 2021. május 20-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel az új EU–Kína stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az EU és Ázsia közötti kapcsolatokról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel „A közös kereskedelempolitika végrehajtása – 2018. évi éves jelentés” című, 2020. október 7-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,

⁽³⁾ HL L 127., 2011.5.14., 6. o.

⁽⁴⁾ HL L 294., 2019.11.14., 3. o.

⁽⁵⁾ HL L 186., 2020.6.12., 3. o.

⁽⁶⁾ HL L 330., 2018.12.27., 3. o.

⁽⁷⁾ HL C 346., 2018.9.27., 44. o.

⁽⁸⁾ HL C 425., 2021.10.20., 155. o.

⁽⁹⁾ HL C 15., 2022.1.12., 170. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 117., 2022.3.11., 40. o.

⁽¹¹⁾ HL C 456., 2021.11.10., 117. o.

⁽¹²⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽¹³⁾ HL C 395., 2021.9.29., 14. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel az Európai Unió és a Koreai Köztársaság közötti szabadkereskedelmi megállapodás végrehajtásáról szóló, 2017. május 18-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A9-0170/2022),
- A. mivel az indiai-csendes-óceáni térség geopolitikai és geogazdasági jelentősége megnőtt; mivel a régió növekvő gazdasági, demográfiai és politikai súlya miatt kulcsszerepet játszik a nemzetközi rend alakításában és a globális kihívások kezelésében; mivel a világgazdaság súlypontja az atlanti térségből a csendes-óceáni térségbe helyeződött át;
- B. mivel Európa és az indiai-csendes-óceáni térség együttesen az áruk és szolgáltatások globális kereskedelmének több mint 70 %-át bonyolítják és a közvetlen külföldi befektetések több mint 60 %-át adják, és éves kereskedelmük 2019-ben elérte az 1,5 billió EUR-t; mivel az indiai-csendes-óceáni régió állítja elő a globális bruttó hazai termék (GDP) 60 %-át, és a globális gazdasági növekedés kétharmadát adja; mivel az EU a legnagyobb befektető a régióban, amely az EU 10 legfontosabb globális kereskedelmi partnere közül négyet (Kína, Japán, Dél-Korea és India) foglal magában ⁽¹⁵⁾;
- C. mivel az EU jelenleg négy kétoldalú kereskedelmi megállapodással (Japánnal, Szingapúrral, Dél-Koreával és Vietnammal), öt stratégiai partnerséggel (az ASEAN-nal, Kínával, Indiával, Japánnal és Dél-Koreával) és két konnektivitási partnerséggel (Japánnal és Indiával) rendelkezik a régióban;
- D. mivel az EU és az ASEAN 2020 decemberében stratégiai partnerséget kötött, új fejezetet nyitva régóta fennálló kapcsolataikban;
- E. mivel az Európai Parlament és Délkelet-Ázsia parlamentjei közötti megerősített parlamentközi kapcsolatoknak és parlamenti diplomáciának – az ASEAN Parlamentközi Közgyűlésén (AIPA) keresztül – tükröznie kell az EU és az ASEAN közötti szélesebb körű és mélyebb kapcsolatok jövőbeli menetrendjét; mivel az Európai Parlament és az AIPA olyan természetes partnerek, amelyek jelentősen képesek hozzájárulni az EU és az ASEAN közötti kapcsolatok erősítéséhez;
- F. mivel az EU-ASEAN kapcsolatok a szabályokon alapuló nemzetközi rend, a hatékony és fenntartható multilateralizmus, valamint a szabad és tisztességes kereskedelem közös értékein és elvein alapulnak; mivel a közvetlen külföldi befektetések legnagyobb része uniós székhelyű szervezetektől érkezik az ASEAN-régióba; mivel az EU az ASEAN harmadik legnagyobb kereskedelmi partnere, és az ASEAN egésze az EU harmadik legnagyobb, Európán kívüli kereskedelmi partnere; mivel az EU-ASEAN szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalásokat 2009-ben közös megegyezéssel felfüggesztették;
- G. mivel Korea nem tett kellő erőfeszítéseket a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezet végrehajtására; mivel konkrétabb előrelépésekre van szükség;
- H. mivel az általános preferenciarendszer (GSP) keretében az indiai-csendes-óceáni térség számos országa részesül az EU vámkedvezményeiből, ami megkönnyíti az uniós piacokra való bejutást, és mivel a régió legkevésbé fejlett országai a vám- és kvótamentes „mindent, csak fegyvert nem” megállapodás előnyeit élvezik; mivel Pakisztán, a Fülöp-szigetek és Srí Lanka a fenntartható fejlődésre és a jó kormányzásra vonatkozó különleges ösztönző előírás (GSP+) kedvezményezettjei; mivel ezek az eszközök hozzájárultak ezen országok gazdasági fejlődéséhez, az emberi és munkajogok tiszteltben tartásához, a környezet védelméhez és a kormányzás javulásához;
- I. mivel a világrendet meghatározó kulcsszereplők, különösen az Egyesült Államok és Kína közötti geopolitikai verseny továbbra is erősödik, ami jelentős hatást gyakorol a globális kereskedelemre; mivel a közelmúlt eseményei világszerte hatással voltak a fenntartható ellátási láncokra és a kritikus nyersanyagok beszerzésére, ami miatt az energia- és élelmiszerárak rohamos emelkedésnek indultak; mivel az EU és Kína közötti kapcsolat sokrétű, hiszen Kína egyszerre együttműködési partner, ugyanakkor gazdasági versenytárs és rendszerszintű rivális is számos területen;

⁽¹⁴⁾ HL C 307., 2018.8.30., 109. o.

⁽¹⁵⁾ 2021. szeptember 16-i közös közlemény az indiai-csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról (JOIN(2021)0024),

2022. július 5., kedd

- J. mivel a csendes-óceáni partnerségről szóló átfogó és progresszív megállapodás egy nyitott, előrettekintő kereskedelmi megállapodás, amelynek célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket és szabályokon alapuló kereskedelmi környezetet biztosítson az indiai-csendes-óceáni térségben, valamint hogy modellként szolgáljon a regionális kereskedelmi integráció számára; mivel az Egyesült Államok 2017 januárjában kilépett a megállapodásból, miközben Kína, Tajvan és az Egyesült Királyság 2021-ben hivatalosan csatlakozási kérelmet nyújtott be;
- K. mivel az ASEAN által vezetett és Ausztrália, Kína, Japán, a Koreai Köztársaság és Új-Zéland által is aláírt regionális átfogó gazdasági partnerség (RCEP) 2022 januárjában lépett hatályba, létrehozva ezzel a világ legnagyobb kereskedelmi tömbjét; mivel az RCEP arra törekszik, hogy előmozdítsa a nagyobb regionális együttműködést a kereskedelem, a beruházások és a digitális kereskedelem terén, miközben szabályozási kérdésekkel is foglalkozik az országok közötti mozgások megkönnyítése érdekében, ugyanakkor csak korlátozott munkaügyi és környezetvédelmi rendelkezéseket tartalmaz;
- L. mivel a Covid19-válság felgyorsított számos, már folyamatban lévő geopolitikai tendenciát; mivel rávilágított a mélyebb nemzetközi együttműködés szükségességére is, többek között az egészségügyi szektorban; mivel rámutatott a tagállamok gazdasági rezilienciájának hiányára és a globális ellátási láncok sebezhetőségére is, és egyértelművé tette, hogy nagyobb diverzifikációra van szükség;
- M. mivel a geopolitikai valóság drasztikusan megváltozott Oroszország 2022 februári ukrajnai inváziója óta, és még fontosabbá és sürgetőbbé teszi az EU és az indiai-csendes-óceáni partnerek közötti kapcsolat szorosabbra fűzését a kereskedelmi kapcsolatok diverzifikálása, a kritikus és kialakulóban lévő technológiákkal, a digitális kérdésekkel és a nyersanyagokkal kapcsolatos együttműködés elmélyítése, az ellátási láncok megerősítése és diverzifikálása, rezilienciájuk és fenntarthatóságuk megerősítése és a globális kihívások kezelésének elősegítése érdekében;
- N. mivel az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás a csendes-óceáni térség, Európa és a világ többi része számára egzisztenciális fenyegetést jelent; mivel csak 2021-ben több mint 57 millió embert érintettek az éghajlatváltozással összefüggő katasztrófák az indiai-csendes-óceáni térségben ⁽¹⁶⁾;
- O. mivel – amint az a kereskedelempolitika felülvizsgálatából is kitűnik – az EU partnereivel együttműködve törekszik az egyetemes értékek érvényesítésére, különös tekintettel az emberi jogok előmozdítására és védelmére; mivel ez magában foglalja az alapvető munkaügyi normákat, a szociális védelmet, a nemek közötti egyenlőséget, valamint az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelmet;
- P. mivel az EU tagállamaihoz alkotmányosan kötődő legkülső régiók, valamint tengeren túli országok és területek fontos részét képezik az EU indiai-csendes-óceáni térséggel kapcsolatos megközelítésének;
1. üdvözlö az indiai-csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiát, amely a fenntartható és tisztességes kereskedelmet és beruházásokat prioritásként határozza meg; úgy véli, hogy az inkluzivitásra és a közös értékeken és elveken – többek között a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartása iránti elkötelezettségen – alapuló együttműködésre helyezett fő hangsúlya alapvető fontosságú; kéri, hogy az EU stratégiai megközelítését és az indiai-csendes-óceáni térséggel való együttműködését a többoldalú, szabályokon alapuló nemzetközi rend alapján alakítsák ki, amelynek középpontjában egy korszerűsített Kereskedelmi Világszervezet áll, továbbá a nyitott kereskedelmi és beruházási környezet, az egyenlő versenyfeltételek, a kölcsönösség és a kölcsönös előnyök elve alapján; hangsúlyozza, hogy ennek az új megközelítésnek a közös érdekeken alapuló alapvető irányváltásnak kell lennie, mivel a régió létfontosságú az EU jóléte szempontjából; megjegyzi, hogy az indiai-csendes-óceáni térségben az EU kereskedelme szempontjából létfontosságú fő vízi utak találhatók, és hogy az EU külkereskedelmének 40 %-a a Dél-kínai-tengeren halad át, ami kölcsönös figyelmet és együttműködést kíván a felektől a térség óceánpolitikai irányítása és stabilitása tekintetében; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi joggal, különösen az ENSZ Tengerjogi Egyezményével és a hajózás szabadságának elvével teljes összhangban fenn kell tartani a szabad és mindenki számára nyitott indiai-csendes-óceáni térséget, és meg kell őrizni a szabad és nyitott tengeri ellátási útvonalakat;
2. felhívja a Bizottságot, hogy hogy a szubregionális dinamikát és sajátosságokat figyelembe véve erősítse meg az indiai-csendes-óceáni térség valamennyi érintett szereplőjével kialakított partnerségeket, amelyek erősítik a szabályokon alapuló nemzetközi rendet és foglalkoznak az előttünk álló közös, globális kihívásokkal, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt hasonlóan gondolkodó indiai-csendes-óceáni partnereivel az értékláncok megerősítése

⁽¹⁶⁾ Observer Research Foundation, „Climate change and geostrategic ocean governance in the Indo-Pacific” (Éghajlatváltozás és geostratégiai óceánpolitikai irányítás az indiai-csendes-óceáni térségben), 2022. január 14.

2022. július 5., kedd

érdekében, gazdaságaink rezilienciájának, fenntarthatóságának és körforgásos jellegének megerősítése és a kereskedelmi kapcsolatok diverzifikálása révén, hogy a kritikus ellátási láncokban csökkenjenek a stratégiai függőségek, különösen a technológiák, a nyersanyagok és a mezőgazdasági termékek terén, a meglévő kereskedelmi megállapodások teljes körű végrehajtására és jobb érvényesítésére való törekvéssel, a folyamatban lévő kereskedelmi tárgyalások lezárásával és a stratégiai ágazatokban folytatott együttműködés fejlesztésével; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy együttműködjünk a hasonlóan gondolkodó indiai–csendes-óceáni országokkal a technikai és ipari szabványok kidolgozása terén, tovább erősítve az EU mint globális szabványalkotó szerepét; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy adatvédelmi megfelelőségi határozatok alapján új digitális partnerségi megállapodásokat dolgozzanak ki, kezdve Japánnal, a Koreai Köztársasággal és Szingapúrral; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt az indiai–csendes-óceáni partnerekkel a tervezett átvilágítási keret végrehajtásának folyamatában;

3. emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, hogy érvényre juttatja a nők jogait és az emberi jogokat, és figyelemmel kíséri kereskedelmi preferenciáinak a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatását; megismétli, hogy támogatja a nemek közötti egyenlőség érvényesítését a kereskedelempolitikában, és hatékony intézkedésekre szólít fel a nők exportorientált iparágakban való kizsákmányolása elleni küzdelem érdekében;

4. hangsúlyozza, hogy geopolitikai és transzformációs céljainak elérése érdekében az EU-nak jobban és stratégiaibb módon ki kell használnia gazdasági befolyását, tiszteletben tartva ugyanakkor partnereinek politikai és gazdasági sajátosságait és érdekeit, e cél érdekében mozgósítva integrált szakpolitikai eszközeinek teljes körét, ideértve a GSP-mechanizmust, továbbá elő kell mozdítania a fenntartható fejlődésre, a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendre és a fenntartható fejlődési célokra, a körforgásos gazdaságra, az emberi jogokra – köztük az etnikai és vallási kisebbségek jogaira –, a munkavállalói jogokra, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) egyezményeire, a nemek közötti egyenlőségre, a jó kormányzásra, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre, a Párizsi Megállapodás végrehajtására, az erdőirtás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemre és a fenntartható halászatra vonatkozó globális normákat;

5. felszólít az EU nemrég elfogadott Global Gateway stratégiájának az indiai–csendes-óceáni stratégiával összhangban történő gyors végrehajtására az indiai–csendes-óceáni térségen belüli és az azzal való fenntartható összeköttetés fokozása érdekében; üdvözlí e tekintetben a Japánnal és Indiával fennálló összeköttetési partnerségek terén elért eredményeket; javasolja összeköttetési partnerség létrehozását az ASEAN-nal az utóbbi összeköttetési főtervéhez igazodóan; fokozott együttműködésre törekszik más regionális partnerekkel, például Ausztráliával és a Koreai Köztársasággal; hangsúlyozza, hogy a Global Gateway stratégiát össze kell kapcsolni a megbízható konnektivitásra irányuló más kezdeményezésekkel, például az „Építsük újra a világot, de jobban” és a „Blue Dot” hálózat kezdeményezésekkel, valamint elő kell mozdítani a jó minőségű infrastruktúrával kapcsolatos együttműködést a négyoldalú biztonsági párbeszéd szereplőivel;

Hatályos szabadkereskedelmi és beruházásvédelmi megállapodások: érvényesítés, végrehajtás és továbbfejlesztés:

6. üdvözlí, hogy az EU és Dél-Korea közötti kétoldalú kereskedelem jelentős növekedést mutat a szabadkereskedelmi megállapodás 2011-es hatálybalépése óta; üdvözlí a Dél-Korea által az ILO 29., 87. és 98. számú egyezményének megerősítése és végrehajtása érdekében a közelmúltban tett lépéseket és a munka törvénykönyvében a fenntartható fejlődéssel foglalkozó szakértői testület jelentését követően végrehajtott módosításokat; várja a ratifikációk érdemi végrehajtását; emlékeztet arra, hogy a szakértői testület megjegyzi, hogy a szabadkereskedelmi megállapodás szövegéből hiányoznak az ILO-egyezmények ratifikálását érintő kifejezett célok és mérőszámok; felszólítja Dél-Koreát, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az ILO 105. számú egyezményének ratifikálása érdekében is, és tegyen további előrelépést a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai terén; támogatja az EU és Dél-Korea közötti további együttműködést a félvezetőik területén;

7. felhívja a többi uniós tagállamot, hogy folytassák a 2018 októberében aláírt EU–Szingapúr beruházásvédelmi megállapodás, valamint partnerségi és együttműködési megállapodás belső ratifikálását, különös tekintettel arra, hogy Szingapúr a legnagyobb ázsiai célpontja az EU-ból érkező közvetlen külföldi befektetéseknek, melyek állománya 2020 végén Szingapúrban elérte a 256 milliárd EUR-t; felszólítja Szingapúrt, hogy tegyen fokozott erőfeszítéseket az alapvető ILO-egyezmények ratifikálása és végrehajtása érdekében;

8. úgy véli, hogy az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás fontos szerepet játszott a fenntarthatóbb kereskedelem megteremtésében; üdvözlí, hogy 2020-ban nőtt a Japánba irányuló uniós exportra vonatkozó kedvezmények kihasználtsági aránya; tárgyalások megindítását szorgalmazza az adatáramlásra vonatkozó rendelkezések gazdasági partnerségi megállapodásba történő beemeléseiről; megállapítja, hogy előrelépés történt a földrajzi jelzések oltalmára vonatkozó jegyzék mindkét fél számára történő bővítése, a Japán által az uniós exportörök számára megnyitott vámkontingensek felhasználási aránya, valamint az ILO 105. számú egyezményének Japán általi ratifikálási folyamata

2022. július 5., kedd

tekintetében; hangsúlyozza, hogy további gyors előrelépésre van szükség a megállapodás végrehajtása terén, ideértve a szolgáltatások kereskedelmének liberalizálását, valamint az ILO 111. számú egyezményének ratifikálását; megismétli a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezet mielőbbi felülvizsgálatára irányuló felhívását, az abban foglalt végrehajtási rendelkezések megerősítése érdekében;

9. felszólítja a tagállamokat, hogy ratifikálják az EU–Vietnám beruházásvédelmi megállapodást annak érdekében, hogy az hatályba lépjen és kedvező feltételeket teremtsen az uniós beruházások fellendítéséhez Vietnámban és a régióban, különösen a zöld átalakulást és a körforgásos gazdaságot előmozdító területeken; hangsúlyozza a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezet fontosságát az EU számára, és szorgalmazza a belföldi tanácsadó csoportok felállításának gyors lezárását; emlékeztet az emberi jogok megsértésével kapcsolatos aggódalmakra; úgy véli, hogy a vietnámi büntető törvénykönyv felülvizsgálata fontos az ILO alapvető egyezményeinek hatékony végrehajtásához; sürgeti Vietnámot, hogy a megállapodással összhangban zárja le kulcsfontosságú munkaügyi reformjait, és mielőbb biztosítsa a 87. számú ILO-egyezmény 2023-ig történő ratifikálását; sürgeti Vietnámot, hogy továbbra is törekedjen az uniós tagállamokkal szembeni egyenlő bánásmód elérésére a gyógyszerek tekintetében, és garantálja az egészségügyi és növényegészségügyi rendelkezések teljes körű végrehajtását;

10. további intézkedéseket szorgalmaz azzal a céllal, hogy felhívják a vállalkozások, az érdekeltek, a civil társadalom, a szociális partnerek és a polgárok figyelmét a régióban megkötött szabadkereskedelmi megállapodásokra és az általuk kínált lehetőségekre; kéri, hogy szükség esetén erősítsék meg a technikai és pénzügyi támogatást annak érdekében, hogy segítsék a partnerországokat a szabadkereskedelmi megállapodások, különösen a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek hatékony végrehajtásában; felhívja a Bizottságot, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálattal összefüggésben is működjön együtt indiai–csendes-óceáni partnereinkkel;

11. emlékeztet a parlamenti diplomácia fontosságára az EU és az ASEAN-tagállamok közötti szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások felgyorsításában;

Tárgyalás alatt álló és/vagy megerősítés alatt álló kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodás (pozitív kereskedelmi menetrend)

12. érdemi előrehaladást sürget az EU–Ausztrália és az EU–Új-Zéland szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások terén azok legkésőbb 2022 közepéig történő lezárása érdekében, hogy az Európai Parlament a jelenlegi parlamenti ciklusban megfelelően ratifikálhassa e kiegyensúlyozott megállapodásokat, anélkül, hogy az ütemezés veszélyeztetné azok tartalmát; úgy véli, hogy – különösen a jelenlegi geopolitikai helyzetben – rendkívül fontos, hogy a demokráciák erősítsék kölcsönös kapcsolataikat, többek között a kereskedelem terén is; hangsúlyozza egy átfogó és végrehajtható fejezet fontosságát a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről, és emlékeztet arra, hogy a Párizsi Megállapodást alapvető záradékként kell szerepeltetni, tükrözve azt a törekvést, hogy a megállapodás ezeken a területeken követendő mércét állítson; megismétli, hogy figyelembe kell venni a mezőgazdasági ágazat sajátosságait és érzékenységét, és mindkét országban el kell érni a földrajzi jelzések oltalmát;

13. üdvözli a döntést, amely szerint folytatódnak az Indiával megkezdett tárgyalások egy olyan átfogó és kölcsönösen előnyös kereskedelmi megállapodásról, amely előmozdítja a közös demokratikus értékeket és az emberi jogokat, az alapvető munkavállalói jogokat és a nemek közötti egyenlőséget, kötelezettségvállalást tartalmaz az inkluzív, koherens és szabályokon alapuló globális rend és a hatékony multilateralizmus előmozdítására, valamint a kereskedelmet és a fenntartható fejlődést érintő intézkedések végrehajtásának megerősítésére, melyek középpontjában az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelem áll; üdvözli azt a döntést, hogy tárgyalásokat kezdenek egy különálló beruházásvédelmi megállapodásról és a földrajzi jelzésekről szóló megállapodásról; üdvözli az EU és India közötti állandó struktúrák, például a magas szintű párbeszéd több ágazatban történő létrehozását; üdvözli India elkötelezettségét az iránt, hogy megfeleljen az EU tartalmi és menetrendi törekvéseinek; üdvözli von der Leyen elnök és Modi miniszterelnök közös javaslatát az EU–India Kereskedelmi és Technológiai Tanács létrehozására;

14. hangsúlyozza, hogy az EU-nak átfogó párbeszédet kell kezdenie Kínával, határozottan kiállva az Unió érdekei és értékei mellett, figyelembe véve a jelenlegi, geopolitikai kihívásokkal teli globális környezetet, beleértve Ukrajna orosz megszállását is; kiemeli, hogy Kína az EU együttműködési és tárgyalópartnere, de egyben egyre több területen versenytárs és rendszerszintű rivális is; megismétli az új EU–Kína stratégiáról szóló 2021. szeptember 16-i állásfoglalásában is szereplő, arra irányuló felhívását, hogy az EU dolgozzon ki határozottabb, átfogóbb és koherensebb Kína-stratégiát, amely egyesíti az összes tagállamot, és az EU egészének érdekei mentén alakítja a Kínával fenntartott kapcsolatokat; hangsúlyozza, hogy ennek a stratégiának elő kell mozdítania a szabályokon alapuló többoldalú rendet, annak középpontjában az uniós értékek és érdekek védelmét kell helyezni, és azon a három elven kell alapulnia, melyek értelmében ahol lehetséges, együtt kell

2022. július 5., kedd

működni, ahol szükséges, versenyezni kell, amikor pedig arra van szükség, konfrontálódni kell; hangsúlyozza, hogy továbbra is kiemelten fontos tárgyalásokat folytatni Kínával a közös kihívások megoldásának előmozdítása és a közös érdekű kérdésekben, például az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való együttműködés érdekében; elismeri, hogy Kína támogatása létfontosságú volt a Párizsi Megállapodás megkötéséhez;

15. elismeri, hogy továbbra is bonyolítja az EU és Kína közötti kereskedelmi kapcsolatokat az, hogy Kína még mindig nem intézkedett a WTO-szabályok teljes körű betartásáról; úgy véli, hogy a megoldásra váró fő kérdések közé tartozik az európai vállalkozások előtt álló számos akadály a kínai piacra való bejutásban, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelme, a hamisítás, a termékbiztonsággal kapcsolatos aggályok, a társadalmi és környezetvédelmi normák, a kikényszerített technológiatranszfer, a közös vállalatok kötelezettsége, a tisztességtelen támogatások gyakorlata és az állami tulajdonú vállalatok által folytatott tisztességtelen verseny;

16. elismeri, hogy az EU és Kína közötti átfogó beruházási megállapodás ratifikálásáról szóló megbeszéléseket az Európai Parlamentben felfüggesztették, mivel Kína úgy döntött, hogy szankcionálja többek között az Európai Parlament öt képviselőjét és állandó Emberi Jogi Albizottságát, amiért bírálták Kína emberi jogi teljesítményét; hangsúlyozza, hogy az Európai Parlament nem kezdheti meg az átfogó beruházási megállapodás vizsgálatának és ratifikálásának folyamatát mindaddig, amíg az európai parlamenti képviselőkkel és az uniós intézményekkel szembeni kínai szankciókat fel nem oldják; emlékeztet továbbá arra, hogy Kína kényszerítő nyomást gyakorolt a tagállamokra, például Litvánia esetében, és határozottan elítéli ezt a gyakorlatot; emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú a nemzetközi normák Kína általi betartása, többek között az éghajlatra, a környezetre, a biológiai sokféleségre, a szegénységre, az egészségre, a munkavállalói jogokra, az emberi jogokra, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre gyakorolt hatása miatt;

17. sürgeti az EU-t, hogy kezdjen strukturált párbeszédet Tajvannal a zöld technológia és a digitális gazdaság terén való együttműködésről, beleértve a félvezetőipart is, azzal a céllal, hogy egyetértési megállapodást írjon alá, amely mind az EU, mind Tajvan számára előnyös; megismétli arra vonatkozó felhívását, hogy a Bizottság a kétoldalú gazdasági kapcsolatok elmélyítését célzó tárgyalások előkészítéseként kezdje meg a Tajvannal kötendő kétoldalú beruházási megállapodásról szóló hatásvizsgálatot, nyilvános konzultációt és az azt megalapozó tanulmány kidolgozását; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a Tajvannal folytatott együttműködés fokozásának lehetőségeit a rugalmas ellátási láncok kialakítása tekintetében; hangsúlyozza, hogy Tajvan a WTO tagja; szorosabb együttműködésre szólít fel a globális egészségügyi válságok és az egészségügyi eszközök kereskedelme terén;

18. üdvözli az Indonéziával kötendő átfogó gazdasági partnerségi megállapodásról szóló tárgyalások terén – többek között fenntarthatósági kérdésekben is – a közelmúltban elért eredményeket és a két fél megújított elkötelezettségét e megállapodás megkötése iránt; hangsúlyozza, hogy a Világbank szerint ⁽¹⁷⁾ a megállapodás 2030-ra 2,13 %-os növekedést eredményezhet Indonézia GDP-jében; hangsúlyozza, hogy a megállapodás megkötése előtt további lépések megfontolására van szükség, különösen a fenntarthatóság, a palmaolajra összpontosító erdőirtás, valamint egy jobban végrehajtható kereskedelmi és fenntartható fejlődési fejezet és a Párizsi Megállapodás tekintetében;

19. emlékeztet arra, hogy a Fülöp-szigetek alacsonyabb jövedelmű ország, amely élvezzi az EU GSP+ mechanizmusának előnyeit; emlékeztet arra, hogy a Fülöp-szigeteknek újra kérelmeznie kell a GSP+ szerinti preferenciális elbánást a 2024-től hatályos új GSP-rendelet értelmében; megállapítja, hogy a kétoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodásról a Fülöp-szigetekkel 2015-ben megkezdett tárgyalásokat felfüggesztették; emlékeztet arra, hogy komoly agggodalmak merültek fel az emberi jogok megsértésével kapcsolatban; emlékeztet arra, hogy a tárgyalások csak akkor folytathatók, ha javul az emberi jogokkal, a jó kormányzással és a jogállamisággal kapcsolatos aggasztó és kritikus helyzet;

20. tudomásul veszi, hogy 2012 óta függőben vannak a Malajziával kötendő kétoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodásról szóló tárgyalások; felkéri a malajziai hatóságokat, hogy foglaljanak állást a tárgyalások esetleges újraindításával kapcsolatban, és felkéri mindkét felet, hogy vegyék számba a fenntarthatósági hatásvizsgálat megállapításait; hangsúlyozza, hogy a tárgyalások esetleges folytatásához kézzelfogható javulásnak kell beállnia az ország emberi jogi helyzetében;

21. megjegyzi, hogy a kétoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodásról Thaifölddel 2013-ban megkezdett tárgyalásokat 2014-ben felfüggesztették; elismeri, hogy az EU az elmúlt években lépéseket tett a Thaifölddel való kapcsolatának kiszélesítése érdekében; hangsúlyozza, hogy (a 2019. évi tanácsi következtetésekkel összhangban) lépéseket kell tenni az ambiciózus és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások újrakezdése érdekében, és felkéri

⁽¹⁷⁾ Lásd a Világbank „A szabadkereskedelmi megállapodások gazdasági és elosztási hatásai – Indonézia esete” című szakpolitikai kutatási munkadokumentumának 9. oldalát.

2022. július 5., kedd

a thai hatóságokat, hogy adjanak egyértelmű jelzéseket e tekintetben, és kezdjenek strukturális reformokat; hangsúlyozza, hogy az átfogó szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások esetleges folytatásához az országban kézzelfogható módon javulnia kell a demokrácia helyzetének;

22. felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a 2021-es államcsíny után Mianmarban kialakult helyzetet, és mérje fel, hogy indokolt-e vizsgálatot indítani az EBA-kedvezmények esetleges visszavonása céljából;

23. felhívja a Bizottságot és Kambodzsá hatóságait, hogy dolgozzanak ki közös megegyezést az EBA program keretében Kambodzsá számára biztosított kereskedelmi kedvezmények visszaállítását lehetővé tevő feltételek elérése érdekében teendő lépésekre vonatkozóan;

24. üdvözlí a GSP-rendelet felülvizsgálatát; kiemeli, hogy a jelenlegi GSP+-kedvezményezett országoknak és a közepes jövedelmű országok alsó sávjába tartozó EBA-országoknak az új GSP-rendelet értelmében kérelmezniük kell, illetve újra kell kérelmezniük a GSP+-státuszt; felhívja a GSP, a GSP+ és az EBA kedvezményezett országait, hogy kötelezzék el magukat az emberi jogokkal, a munkavállalói jogokkal, a környezetvédelemmel, a jó kormányzással és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásaik tényleges végrehajtása mellett;

25. üdvözlí az EU nemzetközi közbeszerzési eszközének (IPI) régóta várt elvi megkötését a nemzetközi közbeszerzési piacokon a viszonyosság és az egyenlő versenyfeltételek elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy tovább kell erősíteni az EU kereskedelemvédelmi eszköztárát egy külföldi támogatásról szóló erős rendelet gyors elfogadásával és a harmadik országok általi gazdasági kényszerítéssel – például a Kína által Litvániával szemben 2021 végén alkalmazott elfogadhatatlan kényszerítő nyomásgyakorlással – szembeni határozott kiállással egy kényszerítést elhárító új eszköz révén;

Az EU hozzáállása a regionális és többoldalú kapcsolatokhoz és tárgyalásokhoz

26. felszólít az ASEAN-nal és tagállamaival való további együttműködésre, valamint az EU–ASEAN stratégiai partnerség fejlesztésére és előmozdítására; felhívja mindkét felet, hogy használják ki az EU–ASEAN kétoldalú kapcsolatok 45. évfordulója alkalmából 2022-ben tervezett EU–ASEAN csúcstalálkozó lendületét, és terjesszenek elő egy új EU–ASEAN cselekvési tervet a következő időszakra a kulcsfontosságú területeken való fokozott, sokrétű együttműködés előmozdítása érdekében, és hangsúlyozza, hogy amint ennek feltételei teljesülnek, újra kell éleszteni az EU és az ASEAN közötti régióközi szabadkereskedelmi megállapodásra irányuló kezdeményezést, a felek által osztott, többek között a fenntartható fejlődést, valamint az alapvető jogok és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását érintő értékek és elvek alapján; szorgalmazza, hogy a 45. jubileumi csúcstalálkozóznak legyen parlamenti dimenziója, és megismétli azon szándékát, hogy a partnerség demokratikus dimenziójának megerősítése érdekében EU–ASEAN parlamenti közgyűlést hozzon létre;

27. új stratégiai megközelítést szorgalmaz a csendes-óceáni partnerségről szóló átfogó és progresszív megállapodás tekintetében, amely az EU indiai–csendes-óceáni stratégiájának központi eleme; hangsúlyozza, hogy a szorosabb együttműködés lehetővé tenné az EU számára, hogy jelentős gazdasági előnyökhöz jusson a lehetséges jóléti előnyök, az ellátási láncok diverzifikálása és a stratégiai függőségek csökkentése tekintetében, és lehetőséget adna az EU-nak arra, hogy továbbra is szerephez jusson az indiai–csendes-óceáni térségben és globálisan érvényes normák alakításában; kiemeli, hogy az EU-nak meg kell vizsgálnia a csendes-óceáni partnerségről szóló átfogó és progresszív megállapodáshoz való jövőbeli csatlakozás lehetőségét és a partnerekkel meglévő megállapodások összekapcsolásának lehetőségeit is, például azok származási szabályokról szóló jegyzőkönyvein keresztül annak érdekében, hogy e megállapodásoknál növelje a kedvezmények kihasználási arányát, és maximalizálja azok hozzáadott értékét.

28. felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is szorosan kövesse nyomon az RCEP uniós gazdaságra gyakorolt közvetlen gazdasági hatásait, és értékelje annak hosszú távú stratégiai és geopolitikai következményeit;

o

o o

29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ASEAN főtitkárnak, az ASEAN Parlamentközi Közgyűlése főtitkárnak, valamint az indiai–csendes-óceáni térség érintett országainak.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0277

Az EU és India közötti jövőbeli kereskedelmi és beruházási együttműködés**Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása az EU és India közötti jövőbeli kereskedelmi és beruházási együttműködésről (2021/2177(INI))**

(2023/C 47/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Portóban, 2021. május 8-án tartott EU–India vezetői találkozón elfogadott közös nyilatkozatra,
- tekintettel a 2020. július 15-i 15. EU–India csúcstalálkozón elfogadott, az EU és India közötti stratégiai partnerség 2025-ig tartó időszakára vonatkozó közös nyilatkozatra és ütemtervre, valamint a terrorizmus elleni küzdelem, az éghajlat és az energia, az urbanizáció, a migráció és a mobilitás, valamint a vízügyi partnerség területén elfogadott egyéb közös nyilatkozatokra,
- tekintettel a Bizottság ügyvezető alelnöke és az indiai kereskedelmi és ipari miniszter között 2021 februárjában és áprilisában tartott első magas szintű kereskedelmi és beruházási párbeszédre,
- tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2018. november 20-i, „Az Indiára vonatkozó uniós stratégia elemei” című közös közleményére (JOIN(2018)0028), valamint a Tanács ehhez kapcsolódó, 2018. december 10-i következtetéseire,
- tekintettel az Indiával folytatott kereskedelmi és beruházási tárgyalásokra vonatkozó tárgyalási megbízásról szóló, 2007. április 19-i és az Indiával folytatott kereskedelmi és beruházási tárgyalásokra vonatkozó megbízásról szóló, 2011. július 14-i tanácsi határozatokra,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az indiai–csendes-óceáni térséggel folytatott együttműködésre vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. szeptember 16-i közös közleményére (JOIN(2021)0024),
- tekintettel „A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című, 2021. február 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0066),
- tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról szóló, 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az EU Indiával fennálló politikai kapcsolatairól szóló, 2017. szeptember 13-i állásfoglalására ⁽²⁾, valamint az összeköttetésről és az EU–Ázsia közötti kapcsolatokról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és India közötti kapcsolatokról szóló 2021. április 29-i ajánlására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Covid19 kereskedelmi vonatkozásairól és következményeiről szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL L 209., 2021.6.14., 1. o.⁽²⁾ HL C 337., 2018.9.20., 48. o.⁽³⁾ HL C 456., 2021.11.10., 117. o.⁽⁴⁾ HL C 506., 2021.12.15., 109. o.⁽⁵⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.⁽⁶⁾ HL C 99., 2022.3.1., 10. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel az India állampolgársági törvényének 2019. évi módosításáról szóló, 2020. január 29-i közös állásfoglalásra irányuló indítványra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A9-0193/2022),
- A. mivel az EU és India 2021 májusában vezetői találkozót hívtak össze, miután kötelezettséget vállaltak arra, hogy rendszeresen összeülnek a legmagasabb szinten, és megerősítik stratégiai partnerségüket a gazdasági és politikai együttműködés fokozása érdekében;
- B. mivel az EU és India, mint a világ két legnagyobb demokráciája között erős politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok állnak fenn; mivel azonban a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok még nem érték el teljes potenciáljukat;
- C. mivel az EU és India vezetői ismét határozottan kiálltak a hatékony multilateralizmus és a szabályokon alapuló multilaterális világrend megóvása és előmozdítása mellett, amelynek alapjául az ENSZ és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szolgál;
- D. mivel India az ENSZ-közgyűlés sürgősséggel összehívott 11. rendkívüli ülészakán tartózkodott az Ukrajna elleni agresszió humanitárius következményeiről szóló, 2022. március 24-i határozat elfogadásakor, míg 140 ország igennel szavazott;
- E. mivel az EU India harmadik legnagyobb kereskedelmi partnere és vezető külföldi befektetője, India pedig az EU kilencedik legnagyobb kereskedelmi partnere, és 2021-ben az EU teljes árukereskedelmének csak kevesebb mint 2,1 %-át képviselte; mivel még kiaknázatlan lehetőségek rejlenek az erősebb, mélyebb és kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködésben – amíg az európai normák oltalom alatt állnak –, amely új munkahelyek létrehozásához és mindkét partner számára jobb lehetőségekhez vezethet;
- F. mivel 2003 óta létezik az ASEAN–India szabadkereskedelmi térség (AIFTA), amely magában foglalja az árukereskedelmi megállapodást, a szolgáltatások kereskedelméről szóló megállapodást és a beruházási megállapodást;
- G. mivel az EU Indiával kapcsolatos stratégiai kerete – amely az EU–India stratégiai partnerséget, a globális stratégiáját, az Indiára vonatkozó stratégiáját, az Európa és Ázsia közötti összeköttetésekre vonatkozó stratégiáját, az EU–India konnektivitási partnerséget, az India–EU emberi jogi párbeszédet és az indiai-csendes-óceáni térségben folytatott stratégiai együttműködésre irányuló uniós stratégiát foglalja magában – rávilágított az Indiával való együttműködés rendkívüli fontosságára az Unió globális menetrendjében; mivel az EU és India 2022. április 25-én megállapodott abban, hogy Kereskedelmi és Technológiai Tanácsot állít fel;
- H. mivel India még mindig jelentős kihívásokkal néz szembe a fenntartható fejlődés, az emberi jogok és a környezetvédelem terén, különös tekintettel a kisebbségek helyzetére és az alapvető szabadságokra; mivel a Parlament aggodalmának adott hangot India állampolgársági törvényének 2019. évi módosításával kapcsolatban, amely kizárja a muszlimokat az állampolgárság nyújtotta védelemből;
- I. mivel India még nem ratifikált minden alapvető ILO-egyezményt, nevezetesen egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló (87. sz.) egyezményt és a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról szóló (98. sz.) egyezményt; mivel az indiai informális gazdaságban dolgozó munkaerő még mindig a teljes munkaerő több mint 90 %-át teszik ki; mivel emiatt több millió ember marad társadalombiztosítás nélkül és él bizonytalanságban⁽⁷⁾;
1. felhívja a Bizottságot, az Európai Unió Tanácsát és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést az Indiával mint az EU stratégiai partnerével fenntartott kapcsolatok javítása és elmélyítése érdekében; ismételten hangsúlyozza, hogy szükség van a partnerség elmélyítésére a közös értékek, a szabadság, a demokrácia, a pluralizmus, a jogállamiság, a felelősségteljes kormányzás, az egyenlőség, az emberi jogok és a munkajogok, valamint a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartása, az inkluzív, koherens és szabályokon alapuló globális rend, a tényleges multilateralizmus, a fenntartható fejlődés és az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint a béke és a stabilitás globális szintű előmozdítása alapján;

⁽⁷⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—ifp_skills/documents/publication/wcms_734503.pdf

2022. július 5., kedd

2. üdvözli az EU és India megállapodását, amely szerint Kereskedelmi és Technológiai Tanácsot állítanak fel, megerősítve stratégiai partnerségüket és támogatást nyújtva annak végrehajtásához; úgy véli, hogy az új mechanizmus a kereskedelem, a technológia és a biztonság területén jelentkező új kihívások kezelésének hasznos fóruma, és hangsúlyozza, hogy a technológiakereskedelmet fel kell lendíteni, különös figyelmet fordítva az éghajlatváltozás leküzdésére szolgáló technológiákra;
3. emlékeztet arra, hogy az EU és India közötti kereskedelem 2009 és 2019 között több mint 70 %-kal nőtt, és hogy mindkét félnek közös érdeke a szorosabb és mélyebb gazdasági kapcsolatok előmozdítása; elismeri, hogy India fontos partner az EU ellátási láncainak diverzifikálása szempontjából; elismeri továbbá, hogy mindkét fél szemszögéből vannak érzékeny vonatkozások, ugyanakkor hisz abban, hogy ezek kezelhetők, és mindkét fél számára előnyös helyzet jöhet létre;
4. emlékeztet arra, hogy a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia azt a kötelezettséget írja elő, hogy 2030-ig 50 %-kal kell csökkenteni a növényvédő szerek használatát és 25 %-ra kell növelni a biogazdálkodásra szánt területeket;
5. elvárja, hogy mihamarabb aknázzák ki a 2021 májusában tartott EU–India vezetői találkozó által kínált lehetőségeket annak érdekében, hogy a legmagasabb szinten és nyitott módon közelítsék meg az értékalapú együttműködés kérdését a kereskedelem és a beruházások tekintetében; üdvözli, hogy mindkét fél készen áll arra, hogy dolgozzon egy ambiciózus, értékalapú, kiegyensúlyozott, átfogó és kölcsönösen előnyös kereskedelmi megállapodás megkötése, valamint egy önálló beruházásvédelmi megállapodás és egy földrajzi jelzésekről szóló megállapodás érdekében;
6. hangsúlyozza e megállapodás gazdasági és stratégiai jelentőségét, és hogy a siker érdekében közös menetrendet kell kialakítani és közös értékeket kell rögzíteni, amelyekhez az EU-nak és Indiának fokozatosan igazodniuk kell annak érdekében, hogy előmozdítsák a közös jólétet, a növekedést és a foglalkoztatást, fokozzák a versenyképességet és a szegénység elleni küzdelmet, előrelépést érjenek el a fenntartható fejlesztési célok megvalósítása tekintetében, segítsék az éghajlatváltozás elleni küzdelmet és a Párizsi Megállapodás végrehajtását, támogassák a munkavállalók jogait és alapvető szabadságait, a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalását, eközben következetesen figyelembe véve a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó, folyamatban lévő felülvizsgálati folyamat eredményeit is;
7. megjegyzi, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazatban India legnagyobb kereskedelmi partnere az EU; emlékeztet, hogy a mezőgazdasági ágazat az indiai gazdaság jelentős részét képezi és az indiai foglalkoztatás 41 %-át adja; hangsúlyozza, hogy mind az EU-ban, mind Indiában vannak érzékeny mezőgazdasági, ugyanakkor sok lehetőség is kínálkozik; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termékek piacának hozzáférhetőbbé tétele során egyik félnek sem szabad tisztességtelen versenyelőnyhöz jutnia; felhívja a figyelmet, hogy az Indiából származó agrár-élelmiszeripari importtermékeknek meg kell felelniük az uniós egészségügyi és biztonsági előírásoknak; véleménye szerint az EU-nak támogatnia kell Indiát abban, hogy segítse mezőgazdasági termelőit a peszticidek használatának csökkentésében; hangsúlyozza az EU és India közötti szoros együttműködés szükségességét ahhoz, hogy kezelni lehessen az Oroszország által Ukrajna ellen indított háború élelmiszerbiztonságra gyakorolt hatásait;
8. rámutat arra, hogy a jövőbeli EU–India kereskedelmi és beruházási megállapodások egyik célja az EU és India közötti gazdasági, kereskedelmi és beruházási kapcsolatok megerősítése a nemzetközileg elismert emberi jogi, környezetvédelmi és munkaügyi normáknak és megállapodásoknak teljes mértékben megfelelően, valamint szilárd, átlátható, nyitott, megkülönböztetésmentes és kiszámítható szabályozási és üzleti környezet kialakítása mindkét fél vállalatai számára, továbbá az EU és India közötti kétirányú gazdasági együttműködésben rejlő kiaknázatlan lehetőségek felszabadítása;
9. ismételten és a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni jogellenes, ki nem provokált és indokolatlan katonai agresszióját és invázióját, valamint Belarusz ebben való részvételét; elismeri India semleges álláspontját, amelyet függetlenné válása óta követ; rámutat arra, hogy az EU és India hajlandó együttműködni egy virágzó és békés világ érdekében, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy India habozik elítélni az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni katonai agresszióját; hangsúlyozza, hogy a demokráciáknak együtt kell működniük, és egységeseknek kell lenniük az alapvető területeken, különösen a kereskedelemben;
10. úgy véli, hogy a kereskedelmi megállapodásra, a beruházásvédelmi megállapodásra és a földrajzi jelzésekről szóló külön megállapodásra vonatkozó jelenlegi tárgyalási megbízatás elég átfogó és széles körű ahhoz, hogy újakezdhessék a tárgyalásokat, és e megbízatást a korszerű normákkal összhangban levőként kell értelmezni; úgy véli, hogy annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli átfogó kereskedelmi megállapodás magját környezetvédelmi és emberi jogi előírások képezék, és tartalmazzon egy külön fejezetet a kkv-król, egy külön fejezetet a digitális kereskedelemről, egy külön fejezetet a nyersanyagok piacra jutásának fokozásáról, valamint egy a Párizsi Megállapodással összhangban álló, ambiciózus és végrehajtható fejezetet a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről; úgy véli továbbá, hogy a megállapodásnak rendelkezéseket kell tartalmaznia a fenntartható élelmiszerrendszerekről és a nemek közötti egyenlőségről;

2022. július 5., kedd

11. felhívja az indiai kormányt, hogy terjesszen elő ütemtervet a két fennmaradó alapvető ILO-egyezmény (87. és 98.) ratifikálására, és úgy véli, hogy ezek elveit kellő időben megfelelően és megfelelően végre kell hajtani; hangsúlyozza, hogy az indiai munkaerőpiac informális jellegéből adódóan a nemzetközi munkaügyi normák végrehajtása és érvényesítése számos kihívást rejt magában; bátorítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az ILO valamennyi alapvető elvét alkalmazza a jövőbeli kereskedelmi megállapodásban; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az EU és India közötti jövőbeli kereskedelmi megállapodás összhangban legyen az európai zöld megállapodással, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával és a COP26 konferenciával;

12. egyetért az uniós és indiai vezetőkkel abban, hogy a tárgyalások újraindításához szükséges lendület fenntartása érdekében feltétlenül megoldásokat kell találni a régóta fennálló piacra jutási problémákra; ezért arra ösztönzi a tárgyaló feleket, hogy találjanak gyors megoldásokat a régóta fennálló piacra jutási problémákra, mind a kormányzati szintek, mind az ágazatok (pl. autók, gépjárműalkatrészek, mezőgazdaság, orvostechikai eszközök, gyógyszerek, egészségügyi és növény-egészségügyi akadályok, közbeszerzési és nem vámjellegű akadályok, például minőség-ellenőrzési előírások, igazolások, nemzetközi normáknak való megfelelés, földrajzi követelmények) tekintetében, miközben a tárgyalások gyors lezárásával nem veszélyeztetik a tartalmat;

13. arra ösztönzi a tárgyaló feleket, hogy tegyenek komoly előrelépést egy átfogó, kölcsönösen előnyös, korszerű és WTO-kompatibilis, szabályokon alapuló szabadkereskedelmi megállapodás elérése terén, elsőbbséget biztosítva a fenntartható növekedést, az egyenlőtlenségek kezelését, valamint a digitális és az igazságos zöld átállást elősegítő területeknek, az alábbiak szerint:

- i. a vámok és kvóták kölcsönös alapon történő átfogó eltörlése, figyelmet fordítva az érzékeny termékekre, és biztosítva, hogy a csökkentéseket ne ellensúlyozza az importált termékekre kivetett belföldi adók és illetékek növelése, többek között állami szinten;
- ii. gyorsított, átláthatóbb és kevésbé megterhelő vámok, valamint átfogó, egyablakos elektronikus tanúsítási eljárás és az aránytalan importtilalmak megszüntetése;
- iii. átlátható és gyors piacra jutási jóváhagyási, regionalizációs és ellenőrzési eljárások, amelyeket tudományosan indokolt állat- és növény-egészségügyi behozatali intézkedések, nemzetközi szabványok és a WTO SPS-megállapodáson túlmutató szabályok támasztanak alá; a megállapodásnak törekednie kell az SPS-hez kapcsolódó együttműködés biztosítására, valamint arra, hogy India gyorsan jóváhagyja az összes meglévő és jövőbeli piacra jutási kérelmet, beleértve azokat is, amelyeket próbaszállítmányok és tanúsítási problémák késleltetnek;
- iv. a kereskedelmet gátló technikai akadályok nagyobb számban történő felszámolása, ideértve az IKT, az orvostechikai eszközök, a játékok, az alkoholtartalmú italok, a csiszolt gyémántok, a mezőgazdasági termékek, az élelmiszerek és az acél tekintetében fennálló akadályok felülvizsgálatát; a megállapodásnak törekednie kell a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO), a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság (IEC) és a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) nemzetközi szabványainak való megfelelésre, túl kell mutatnia a kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-megállapodáson, biztosítania kell, hogy ne legyenek párhuzamos vizsgálatok és tanúsítások, valamint egyszerűsítania kell az engedélyezési rendszereket, a minőség-ellenőrzési előírásokat és a klinikai vizsgálatokat;
- v. átfogó fejezet a közbeszerzésről valamennyi kormányzati szinten annak érdekében, hogy hatékony jogorvoslati eljárások révén érvényre juttassák az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség elvét a közbeszerzésben; e tekintetben felszólítja Indiát, hogy csatlakozzon a közbeszerzésről szóló WTO-megállapodáshoz, és tiltsa meg a „Vásárolj indiait!” kampányokdiszkriminatív gyakorlatát – többek között a „Make in India” és az „Atmanirbhar Bharat” („önálló India”) kampányokkal kapcsolatos gyakorlatokat –, ezek célja ugyanis a belföldi gyártás előnyben részesítése és a behozatal elriasztása, és súlyosan érintik uniós vállalatok piacra jutását;
- vi. egyenlő versenyfeltételek biztosítása a támogatások és az állami tulajdonú vállalatok kereskedelmi gyakorlatai terén;
- vii. a szellemi tulajdon-jogok magas szintű védelméről szóló átfogó fejezet, amely többek között az együttműködési rendelkezésekre és a technológiaátadásra összpontosít, és elő kell segítenie a nem korlátozó és gyors szabadalmi bejelentési folyamatot, a szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó normák gyors és hatékony érvényesítését, ideértve az uniós földrajzi jelzések oltalmát; különös figyelmet kell azonban fordítani arra, hogy India képes legyen megfizethető generikus gyógyszereket előállítani a hazai egészségügyi igények kielégítésére vagy más rászoruló fejlődő országokba irányuló export céljaira, a TRIPS-megállapodásról és a közegészségügyről szóló Dohai Nyilatkozattal összhangban;

2022. július 5., kedd

- viii. egy kkv-król szóló külön fejezet a kkv-k sajátos igényeinek figyelembevétele és a jogbiztonság megteremtése érdekében; hangsúlyozza, hogy a kkv-knak vállalkozásbarát szabályozási környezetre van szükségük, beleértve a harmonizált és egyszerűsített vámeljáráásokat, valamint az adminisztratív és szabályozási terhek csökkentését is a kkv-k indiai piacra való belépését gátló valamennyi tarifális és nem tarifális akadály leküzdése érdekében; hangsúlyozza, hogy meg kell könnyíteni a piacra jutással, a kereskedelmi szabályokkal, a kereskedelmi eljárásokkal és a származási szabályokkal kapcsolatos információk megosztását;
- ix. a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló ambiciózus fejezet beillesztése, amely szavatolja az értékalapú kereskedelmi együttműködést és a beruházást, valamint előmozdítja a legmagasabb szintű munkaügyi normákat (többek között erélyesen fellépve a gyermek- és a kényszermunka felszámolása érdekében), valamint hozzájárul a környezetvédelmi és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szempontok érvényesüléséhez, a legújabb és legkorszerűbb uniós szabadkereskedelmi megállapodásokból merítve ihletet; hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak transzverzálisan tükröznie kell a fenntarthatóság elvét, azaz a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálatot figyelembe vevő, kötelező erejű rendelkezéseket kell tartalmaznia;
- x. korszerű, kkv-barát, harmonizált és a kölcsönösségen alapuló származási szabályok létrehozása az EU legmodernebb és legátfogóbb szabadkereskedelmi megállapodásaival összhangban;
- xi. a körforgásos gazdaságra vonatkozóan újonnan bemutatott cselekvési terv beépítése annak érdekében, hogy csökkentsék a hulladék keletkezését, növeljék a fogyasztók szerepvállalását, a fenntartható termékeket normává tegyék, és élére álljanak a körforgásos gazdaságra irányuló globális erőfeszítéseknek;
- xii. a nem automatikus import- vagy exportengedélyezési eljárások tilalma, az indokolt esetek kivételével;
- xiii. az uniós és az indiai szolgáltatók közötti egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a szolgáltatások és a feldolgozóipar területén a letelepedés, valamint a határokon átnyúló szolgáltatások nyújtása előtt álló valamennyi diszkriminatív és aránytalan akadály megszüntetése;
- xiv. megerősített digitális kereskedelmi szabályok az uniós szabványok és a globális gyakorlatok alapján; úgy véli különösen, hogy az 5G-t nem szabad kötelező technológiaátadással – például a forráskódok, algoritmusok és titkosítási kulcsok kényszerű nyilvánosságra hozatalával – bevezetni;
- xv. mindkét fél WTO-megállapodások (dömpingellenes és szubvencióellenes intézkedések és védintézkedések) szerinti jogainak és kötelezettségeinek megerősítése, a WTO-normákon túlmutató közös érdekű területek feltárása, valamint egy ideiglenes kétoldalú védintézkedési mechanizmus beépítése;
- xvi. a felelősségteljes kormányzás és a jogállamiság garantálása, valamint a jogbizonytalanság által okozott akadályok felszámolása;

14. emlékeztet arra, hogy a kkv-k India társadalmi-gazdasági fejlődésének gerincét alkotják, és az ország teljes ipari termelésének 45 %-át adják; úgy véli, hogy Indiának és az EU-nak továbbra is azon kell dolgoznia, hogy a kkv-k számára kedvező és stabil üzleti környezetet biztosítson, megkönnyítve a nemzetközi piacokra való belépésüket, és lehetővé téve számukra, hogy teljes mértékben kihasználják a kereskedelmi lehetőségeket; üdvözli e tekintetben India szellemi tulajdon-jogi kérdésekben segítséget nyújtó kkv-segélyszolgálatának létrehozását, amely a kkv-k számára közvetlen támogatást nyújt a szellemi tulajdon-jogok oltalma és érvényesítése terén, és felszólítja a Bizottságot, hogy erre a kezdeményezésre építve hozzon létre olyan digitális platformokat, amelyek segítenek csökkenteni a kereskedelmi költségeket és az adminisztratív terheket, miközben növelik a kkv-k részvételét a nemzetközi kereskedelemben;

2022. július 5., kedd

15. felkéri mindkét felet annak megfontolására, hogy interoperábilis adatáramlást biztosítanak az indiai és az uniós joghatóságok között, az általános adatvédelmi rendelettel⁽⁸⁾ és egy értékelés alapján; ösztönzi Indiát, hogy új adatvédelmi törvényt igazítsa az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó legmagasabb, nemzetközileg elismert normákhoz; felkéri Indiát, hogy csatlakozzon a nemzetközi adatvédelmi normákra vonatkozó uniós kezdeményezéshez;

16. felkéri az EU tárgyalócsoportját, valamint az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy a lehető legjobban használják ki India multilateralizmus és szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelmi rend iránti elkötelezettségét, és felszólítja Indiát, hogy vállaljon építő szerepet annak biztosításában, hogy a következő 12. és 13. miniszeri konferencián érdemi eredmények szülessenek; üdvözlí az EU és India által közösen támogatott, a WTO Vitarendezési Testületére vonatkozó reformjavaslatot, és felszólítja Indiát, hogy csatlakozzon a fellebbezés esetén választottbírói eljárás alkalmazásáról rendelkező, többoldali átmeneti megállapodáshoz; elismerését fejezi ki az uniós és indiai vezetők azon kötelezettségvállalásáért, hogy fokozzák a globális gazdasági kormányzás koordinációját, különösen a WTO-n és a G20-akon belül; elvárja, hogy tájékoztatást kapjon az EU és India közötti magas rangú tisztviselői párbeszéd eredményeiről, amelynek célja a WTO-kérdésekben folytatott kétoldali együttműködés elmélyítése a kereskedelemről és beruházásról szóló magas szintű párbeszédre építve;

17. sajnálja, hogy az uniós befektetők előtt továbbra is bizonytalanságok állnak fenn, különösen India azon döntése miatt, hogy 2016-ban egyoldalúan felmondta az összes kétoldali beruházási szerződését;

18. tudomásul veszi, hogy mindkét fél kész egy önálló beruházásvédelmi megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére, amely mindkét oldalon növelné a jogbiztonságot a befektetők számára és tovább erősítené a kétoldali kereskedelmi kapcsolatokat, valamint több uniós beruházást vonzana Indiába, és fenntartaná a felek számára a belföldi jogorvoslati lehetőségek kimerítésének lehetőségét; javasolja, hogy a gazdasági növekedés és az innováció előmozdítása érdekében törekedjenek közös és kölcsönösen előnyös célkitűzések elérésére ezen a területen; hangsúlyozza, hogy egy ilyen megállapodásnak többek között védelmet kell nyújtania a származáson alapuló megkülönböztetéssel, a jogellenes kisajátítással, az igazságszolgáltatás megtagadásával, a jogszerű eljárás alapvető megsértésével, a nyilvánvaló önkényességgel, a nyilvánvalóan jogellenes alapon történő célzott megkülönböztetéssel és a visszaélésszerű bánásmóddal szemben; javasolja, hogy még a tárgyalások lezárása előtt végezzenek átfogó hatásvizsgálatot; üdvözlí az indiai beruházásokat Európában mint a gazdasági dinamizmus, a nagyobb versenyképesség és a termelés diverzifikálásának motorjait;

19. megerősíti, hogy egy beruházásvédelmi megállapodás megfelelő ugródeszka lehet a kétoldali kereskedelmi kapcsolatok további megerősítéséhez; ösztönzi a tárgyaló feleket, hogy állapodjanak meg egy többoldali beruházási bíróság létrehozásáról, valamint egy EU–India beruházási bírósági rendszerről, amely átmeneti megoldásként működne a multilaterális beruházási bíróság létrehozásáig, amelyhez mind az EU-nak, mind Indiának csatlakoznia kell;

20. üdvözlí a vezetők azon kötelezettségvállalását, hogy külön megállapodást kötnek a földrajzi jelzésekről, legyen szó akár önálló megállapodásról, akár az átfogó kereskedelmi megállapodásba integrált megállapodásról; véleménye szerint az uniós földrajzi jelzéseket meg kell védeni, ezért egy ilyen megállapodás az uniós mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazatok számára prioritást jelent, és felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a munkát az uniós földrajzi jelzések átfogó listájának összeállítása érdekében;

21. hangsúlyozza, hogy az EU-nak az élelmiszerrendszerek központi elveként és prioritásként, valamint az élelmiszerrendszerek átalakításának alapvető eszközeként elő kell mozdítania az emberi jogokat és az élelemhez való jogot; felhívja az EU-t, hogy hajtsa végre a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatot, és biztosítsa, hogy a leginkább marginalizálódottak hozzáférjenek a tápláló élelmiszerekhez;

22. megjegyzi, hogy bár India jogrendje lehetővé teszi a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) termesztését élelmiszerré és takarmánnyá való feldolgozás céljából, a GMO-kra vonatkozó rendszere a szigorúság tekintetében hasonló az EU-éhoz;

23. felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy döntő előrelépést lehessen elérni minden olyan antibiotikum és állatgyógyászati készítmény betiltása terén, amely nem felel meg a Codex Alimentarius élelmiszerszabványainak;

24. hangsúlyozza, hogy az EU-nak biztosítania kell, hogy az Indiával kötött együttműködési megállapodás keretében javuljon a kölcsönös együttműködés szintje, és hogy mindkét fél tiszteletben tartsa az összes uniós gazdasági, szociális, környezetvédelmi, egészségügyi, biztonsági és minőségi előírást;

25. sürgeti a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt e megállapodás lehetséges gazdasági hatásairól, szem előtt tartva, hogy Indiában a mezőgazdaságra és állattenyésztésre nem vonatkoznak az uniós rendeletek, amelyek növelik az európai termelési költségeket, és tisztességtelen versenyt eredményezhetnek, ahogyan az a nem uniós országokkal kötött egyéb megállapodások esetében is előfordult;

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

2022. július 5., kedd

26. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a megállapodás szövege a korábbi szabadkereskedelmi megállapodásokhoz hasonlóan biztosítsa az EU közös egységes piacának védelmét azáltal, hogy megakadályozza a következőket:

- i. a nem engedélyezett GMO-kat tartalmazó élelmiszerek, takarmányok és vetőmagok behozatala;
- ii. az uniós jogban előírtnál magasabb peszticid-szermaradványokat tartalmazó mezőgazdasági termékek és élelmiszerek behozatala, a szermaradék-határértékekről szóló uniós szabályok módszeres alkalmazása révén;
- iii. olyan mezőgazdasági termékek és élelmiszerek behozatala, amelyek előállítása során az EU-ban betiltott hormonális készítményeket használtak;
- iv. mikrobák antimikrobiális szerekkel szemben rezisztens törzseinek bevezetése;

27. emlékeztet arra, hogy 2021. december 14-én Indiát elmarasztalta a WTO a cukortermelési és -kiviteli tevékenységekhez nyújtott hatalmas támogatások miatt; ezért felszólít az indiai cukorra vonatkozó 10 000 MT CXL kvóta felfüggesztésére, mivel nem tervezik a WTO-szabályokat sértő támogatások felülvizsgálatát; kéri, hogy a közelgő EU–India kereskedelmi tárgyalások során biztosítsák a WTO-val nem összeegyeztethető cukortámogatások megszüntetését;

28. üdvözli a két közös munkacsoport létrehozását az árukkal és szolgáltatásokkal, többek között a zöld és digitális technológiákkal, valamint a reziliens ellátási láncokkal kapcsolatos szabályozási együttműködés fokozása érdekében, az egyenlőség elvén alapuló konzultációt folytatva a különböző érdekelt felek képviselőivel; hangsúlyozza a kereskedelemről és beruházásról szóló magas szintű párbeszéd döntő szerepét az általános jó előrehaladás biztosításában, többek között a régóta fennálló piacra jutási kérdések tekintetében; elvárja, hogy haladéktalanul és rendszeresen tájékoztassák e párbeszéd eredményeiről;

29. felszólítja a tárgyaló feleket, hogy prioritásként állapodjanak meg az EU és India közötti kétoldalú előzetes és utólagos konzultációs platform létrehozásáról, amelynek célja a kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen hátrányosan érintő bármely új intézkedés vagy támogatás bevezetését megelőző megbeszélések és konzultációk megkönnyítése; úgy véli, hogy e platformon párbeszédet kell folytatni az érdekelt felek széles körének képviselőivel, köztük szociális partnerekkel és civil társadalmi szervezetekkel is; úgy véli, hogy az üzleti és ipari szövetségeknek képesnek kell lenniük arra, hogy felhívják e platform titkárságának figyelmét minden olyan új tényezőre, amely hátráltatja a kereskedelmet vagy a beruházásokat; úgy véli, hogy a platformot végső soron a jövőbeli kereskedelmi megállapodás irányítási keretének szerves részévé kell tenni;

30. úgy véli, hogy az EU és India közötti lehetséges szabadkereskedelmi megállapodás működtetése maga után vonja egy közös bizottság létrehozását, közös nyomon követést, strukturált párbeszédet és felügyeletet biztosítva az Európai Parlament és az indiai parlament mindkét kamarája számára; hangsúlyozza, hogy alapvetően fontos a civil társadalom bevonása a megállapodás végrehajtásának ellenőrzésébe, és felszólít a hazai belső tanácsadó csoportok gyors létrehozására a megállapodás hatálybalépését követően, valamint az üzleti szervezetek, a szakszervezetek és a civil társadalom kiegyensúlyozott képviseletének biztosítására e csoportokban, ideértve a munkaügyi és a környezetvédelmi ágazat független szervezeteit is;

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint India kormányának és parlamentjének.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0278

A gondozással kapcsolatos közös európai fellépés

Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a gondozással kapcsolatos közös európai fellépés felé történő elmozdulásról (2021/2253(INI))

(2023/C 47/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikkére,
- tekintettel az EUSZ 3. cikkében meghatározott célkitűzésekre, különösen a társadalmi kirekesztés és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemre, a társadalmi igazságosság, a nemek közötti egyenlőség, a nemzedékek közötti szolidaritás, a gyermekjogok védelme, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdítására,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítéséről szóló 8. cikkére, amely rögzíti az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőség előmozdítására irányuló uniós célkitűzést, valamint az EUMSZ 9. cikkében foglalt horizontális szociális záradékra,
- tekintettel az EUMSZ 151. és 153. cikke szerinti szociálpolitikai célokra,
- tekintettel a felülvizsgált Európai Szociális Chartára, és különösen annak a fogyatékossgal élő személyek függetlenséghez, társadalmi integrációhoz és részvételhez való jogáról szóló 15. cikkére és az idősebb személyek szociális védelemhez való jogáról szóló 23. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), különösen annak az idősebb emberek önálló életvitelhez és méltósághoz való jogáról szóló 25. cikkére és a fogyatékossgal élő személyek integrációjáról szóló 26. cikkére, valamint az EUSZ 6. cikkében említett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérének alapelveire, különösen a fogyatékossgal élő személyek befogadásáról szóló 17. alapelvre és a tartós ápolás-gondozáshoz való jogról szóló 18. alapelvre,
- tekintettel az ENSZ által 2021–2030-ra meghirdetett egészséges idősor évtizedére és a WHO által az országokra kidolgozott keretrendszerre ⁽¹⁾, hogy megvalósítsák a tartós ápolás-gondozás integrált folytonosságát,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervre és annak 2030-ig szóló kiemelt céljaira,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, különösen az egészségre és jólétre vonatkozó 3. célra, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. célra, a tisztességes munkára és a gazdasági növekedésre vonatkozó 8. célra és az egyenlőtlenségek csökkentésére vonatkozó 10. célra,
- tekintettel az időszerű emberi jogainak maradéktalan érvényesülésével foglalkozó független ENSZ-szakértőnek a koronavírus-betegség (Covid19) által az időszerű emberi joginak érvényesülésére gyakorolt határról szóló, 2020. július 22-i A/75/2020. számú tematikus jelentésére ⁽²⁾, valamint az idősebb emberek autonómiájáról és gondozásáról az ENSZ Emberi jogi Tanács 30. ülésén tett nyilatkozatára ⁽³⁾,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) egyezményeire és ajánlásaira, és különösen a betegápoló személyzetről szóló 1977. évi C149. számú egyezményre és az azt kísérő 157. számú ajánlásra, az anyaság védelméről szóló 2000. évi C183. számú egyezményre és az azt követő 191. számú ajánlásra, a háztartási alkalmazottakra vonatkozó 2011. évi C189. számú egyezményre és az azt kísérő 201. számú ajánlásra, az Erőszak és Zaklatás Elleni 2019. évi C190. számú egyezményre és az azt kísérő 206. számú ajánlásra, valamint a szociális védelmi minimumról szóló 202. számú ajánlásra,

⁽¹⁾ <https://www.who.int/news/item/14-03-2022-who-launches-new-framework-to-support-countries-achieve-integrated-continuum-of-long-term-care>

⁽²⁾ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/impact-coronavirus-disease-covid-19-enjoyment-all-human-rights-older>

⁽³⁾ https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FHRC%2F30%2F43_AAuage=E&DeviceType=DesktopAARequested=False

2022. július 5., kedd

- tekintettel az ILO „*The Employment Generation Impact of Meeting SDG Targets in Early Childhood Care, Education, Health and Long-Term Care in 45 Countries*” (A fenntartható fejlődési célok kisgyermekkori nevelésre, oktatásra, egészségügyre és tartós ápolás-gondozásra vonatkozó célkitűzései teljesítésének foglalkoztatási és generációs hatása 45 országban) című, 2019. december 19-i jelentésére,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 109. ülészakán, 2021 júniusában elfogadott, a Covid19-válságból kiinduló emberközpontú, inkluzív, fenntartható és rugalmas megközelítésre irányuló globális cselekvési felhívásról szóló ILO-állásfoglalásra,
- tekintettel az ILO „*Care at work: Investing in care leave and services for amore gender equal world of work*” (Gondozás a munkában: Befektetés a gondozási szabadságba és szolgáltatásokba annak érdekében, hogy a munka világa a nemek közötti egyenlőség szempontjából kiegyensúlyozottabb legyen) című, 2022. március 7-i jelentésére,
- tekintettel a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezményre (CEDAW),
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (UNCRC),
- tekintettel Ursula von der Leyen bizottsági elnök politikai iránymutatásaira,
- tekintettel a Bizottság 2022. évi munkaprogramjára,
- tekintettel az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az 1303/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány és társadalmi következményei okozta válság elhárításának előmozdítását és a zöld, digitális és reziliens gazdasági helyreállítás előkészítését támogató kiegészítő források és az azokkal kapcsolatos végrehajtási rendelkezések tekintetében történő módosításáról (REACT-EU) szóló, 2020. december 23-i (EU) 2020/2221 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,
- tekintettel a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program (az „EU az egészségért program”) létrehozásáról szóló (EU) 2021/522 rendeletre ⁽⁷⁾,
- tekintettel az OECD és az Európai Bizottság „Egészségügyi helyzet az Európai Unióban” elnevezésű közös kezdeményezésére,
- tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtéséről, valamint a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre ⁽⁹⁾,
- tekintettel a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. március 9-i (EU) 2022/431 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra ⁽¹²⁾,

⁽⁴⁾ HL L 231., 2021.6.30., 21. o.

⁽⁵⁾ HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

⁽⁶⁾ HL L 437., 2020.12.28., 30. o.

⁽⁷⁾ HL L 107., 2021.3.26., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 188., 2019.7.12., 79. o.

⁽⁹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

⁽¹¹⁾ HL L 88., 2022.3.16., 1. o.

⁽¹²⁾ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),
- tekintettel a „Kezdeményezés a dolgozó szülők és gondozók körében a munka és a magánélet közötti egyensúly támogatására” című, 2017. április 26-i bizottsági közleményre (COM(2017)0252),
- tekintettel a szociális gazdaság fellendítésére és a munkahelyteremtésre irányuló 2021. december 9-i cselekvési tervre,
- tekintettel a Bizottság idősödésről szóló, 2021. január 27-i zöld könyvére (COM(2021)0050),
- tekintettel a Bizottság vidéki térségek hosszú távú jövőképéről szóló, 2021-es közleményére,
- tekintettel az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának az idősödésről szóló, 2017. szeptember 22-én Lisszabonban megrendezett negyedik miniszteri konferenciáján elfogadott, „Fenntartható társadalom minden életkorban: a hosszabb életben meglévő lehetőségek megvalósítása” című miniszteri nyilatkozatra,
- tekintettel a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2021. március 4-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0093),
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbékekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó, 2020. október 28-i javaslatára (COM(2020)0682),
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) 2022. január 19-i SOC/687-EESC-2021. számú, „Új idős gondozási modell: a Covid19-világjárvány tanulságai” című véleményére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak (EGSZB) „A gondozottal együtt élő gondozók jogai” című, SOC/535-EESC-2016. számú, 2012. szeptember 21-i véleményére,
- tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság és az Európai Bizottság (DG EMPL) által „Tendenciák, kihívások és lehetőségek az előregedő társadalomban” címmel a tartós ápolás-gondozásról kidolgozott 2021-es jelentésre,
- tekintettel az egészségügyi beruházások hatékony módjairól tanácsot szolgáltató szakértői testület által „Az egészségügyben dolgozó munkavállalók és más nélkülözhetetlen munkavállalók mentális egészségének támogatása” címmel kiadott, 2021. június 23-i véleményre,
- tekintettel a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács a Covid19 nemek közötti egyenlőségre gyakorolt társadalmi-gazdasági hatásáról szóló, 2021. június 14-i következtetéseire (ST 8884/21),
- tekintettel a „Gondozási szolgáltatások az Unióban a nemek közötti egyenlőség jobb megvalósulása érdekében” című, 2018. november 15-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
- tekintettel a Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziójáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel az uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására ⁽¹⁶⁾,

⁽¹³⁾ HL C 363., 2020.10.28., 80. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 456., 2021.11.10., 191. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 456., 2021.11.10., 208. o.

⁽¹⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0072.

2022. július 5., kedd

- tekintettel a mindenki számára elérhető tisztességes és megfizethető lakhatásról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel a magas színvonalú koragyermekkori nevelési és gondozási rendszerekről szóló, 2019. május 22-i tanácsi ajánlásra ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel „A gyermekek jogairól az EU gyermekjogi stratégiája tekintetében” című, 2021. március 11-i állásfoglalására ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel a Covid19-járvány utáni uniós népegészségügyi stratégiáról szóló, 2020. július 10-i állásfoglalására ⁽²⁰⁾,
- tekintettel az „Európa megerősítéséről a rák elleni küzdelemben – egy átfogó és koordinált stratégia kialakítása felé” című, 2022. február 16-i állásfoglalására ⁽²¹⁾,
- tekintettel a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására ⁽²²⁾,
- tekintettel az öreg kontinens előregedéséről – az idősödéssel kapcsolatos 2020 utáni politika lehetőségeiről és kihívásairól szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽²³⁾,
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i közleményére (COM(2021)0101),
- tekintettel a 2020 utáni európai fogyatékosügyi stratégiáról szóló, 2020. június 18-i állásfoglalására ⁽²⁴⁾,
- tekintettel a fogyatékkal élő nők helyzetéről szóló, 2018. november 29-i állásfoglalására ⁽²⁵⁾,
- tekintettel a Bizottságnak „Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete – Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában” című, 2021. június 28-i közleményére (COM(2021)0323),
- tekintettel a 2020 utáni időszakra vonatkozó, új munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keretéről (többek között a munkavállalók hatékonyabb védelméről a káros anyagoknak való kitettséggel, a munkahelyi stresszel és az ismétlődő tevékenységekből eredő sérülésekkel szemben) szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására ⁽²⁶⁾,
- tekintettel az ETUI/EPSU bérek átláthatóságáról és a közszolgáltatásokban a nemi szempontból semleges munkaköri értékelés és munkaköri besorolás szerepéről szóló jelentésére,
- tekintettel a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlásra ⁽²⁷⁾,
- tekintettel az Európai Munkaügyi Hatóság tevékenységeire, különösen a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelem során a tagállamokkal folytatott együttműködésére,
- tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2021. évi mutatójára és annak az egészségügyre összpontosító tematikájára,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0189/2022),

⁽¹⁷⁾ HL C 456., 2021.11.10., 145. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 189., 2019.6.5., 4. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 474., 2021.11.24., 146. o.

⁽²⁰⁾ HL C 371., 2021.9.15., 102. o.

⁽²¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0038.

⁽²²⁾ HL C 445., 2021.10.29., 75. o.

⁽²³⁾ HL C 99., 2022.3.1., 122. o.

⁽²⁴⁾ HL C 362., 2021.9.8., 8. o.

⁽²⁵⁾ HL C 363., 2020.10.28., 164. o.

⁽²⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0068.

⁽²⁷⁾ HL C 387., 2019.11.15., 1. o.

2022. július 5., kedd

- A. mivel a szociális jogok az emberi jogok és az alkotmányos jogok részét képezik, a nők jogai pedig alapvető emberi jogok, és mivel az Európa Tanács Velencei Bizottsága, az EJEB és a Charta hangsúlyozza, hogy az emberi jogok a jogállamiság részét képezik; mivel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv konkrét kezdeményezéseket fogalmaz meg a méltányos átállást és helyreállítást szolgáló, erősebb szociális Európa felépítéséhez elengedhetetlen elvek végrehajtására, mint például a nemek közötti egyenlőség, az esélyegyenlőség, a munka és a magánélet közötti egyensúly, a gyermekgondozás és a gyermekek támogatása, a fogyatékkal élő személyek befogadása és a tartós ápolás-gondozás; mivel az ápolási-gondozási munkaerő értékének és jogainak bővítése és megerősítése előfeltétele lesz e kezdeményezések végrehajtásának, beleértve a kifejezetten a 17. és a 18. elvhez kapcsolódó kezdeményezéseket is; mivel az európai szemesztert és a szociális eredménytáblát egy igazságosabb, egyenlőbb, fenntartható és reziliensebb társadalom megerősítésére kell felhasználni; mivel az elérhető legmagasabb szintű egészség élvezete alapvető jog, és az egészségvédelem magas szintjét valamennyi uniós politika és tevékenység révén biztosítani kell és végre kell hajtani; mivel a minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés az ápolási-gondozási stratégia és az ágazatba történő fokozott beruházások részeként meghatározó tényező az életminőség szempontjából;
- B. mivel a gyermekek az EU lakosságának 18,3 %-át teszik ki⁽²⁸⁾; mivel 2020-ban az EU-ban a háztartások 47,5 %-a legalább egy gyermeket nevelt, és a háztartások 14 %-a állt gyermekekből és egy egyedülálló szülőből⁽²⁹⁾, aki a legtöbb esetben az anya;
- C. mivel a formális és informális, fizetett vagy nem fizetett gondozók vagy ápolási szolgáltatást nyújtók nagy többsége nő; mivel a háztartáson belüli gondozási feladatok határozzák meg, hogy a nők a munkával töltött életciklusuk során milyen típusú és időtartamú fizetett munkát tudnak vállalni, ami befolyásolja részvételüket a társadalmi, gazdasági, kulturális és politikai életben; mivel az azzal kapcsolatos sztereotípiák, hogy a nők jobb gondozást nyújtanak, és a nem fizetett gondozási és háztartási munka „női munkának” minősül, megerősítik a „a férfi a kenyérkereső – a nő a gondozó” modellt, amely továbbra is alakítja a szociális jogokhoz való hozzáférést, és ezáltal hatással van a nők gazdasági függetlenségére; valamint hozzájárul a gondozás alulértékeléséhez és gazdasági láthatatlanságához, különösen a családi gondozók, valamint a magán- és állami intézményekben dolgozó gondozók alulértékeléséhez;
- D. mivel Európában a tartós ápolás-gondozás 80 %-át be nem jelentett, túlnyomórészt női gondozók végzik⁽³⁰⁾, tisztességes munkakörülmények biztosítása nélkül, legtöbbször fizetés és/vagy megfelelő támogatás nélkül, ami a gondozást rendkívül nemi vonatkozású kérdéssé teszi; mivel az informális gondozás az olyan jogok hiányával jár együtt, mint a betegszabadság és az éves szabadság, valamint a szülési, apasági és szülői szabadság, illetve a foglalkoztatási ráta csökkenésével, a szegénység és a társadalmi kirekesztés arányának növekedésével, a mentális egészség csökkenésével, valamint a társadalmi elszigetelődés és a magány érzésének fokozódásával, ami negatív hatással van a gondozók fizikai és mentális egészségére, jóllétére és társadalmi befogadására; mivel a nők által fizetetlen gondozási munkán keresztül nyújtott hozzájárulás a becslések szerint évente 11 billió USD-t⁽³¹⁾ tesz hozzá a világgazdasághoz, ami a globális GDP 9 %-ának felel meg⁽³²⁾;
- E. mivel a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET) 15,4 %-a azért van ebben a helyzetben, mert gyermekeket vagy cselekvőképtelen felnőtteket gondoz, vagy más családi kötelezettségei vannak; mivel a NEET-fiatalok 88 %-a nő⁽³³⁾;
- F. mivel el kell ismerni, hogy minden ember különböző mértékben függ a gondozástól, többek között az életkortól, a társadalmi-gazdasági helyzettől, a fizikai képességektől és a gyermekkortól az időskorig terjedő személyes háttértől függően; mivel a gondozást meg kell különböztetni a fogyatékkal élő vagy egészségügyi problémával rendelkező

⁽²⁸⁾ Európai Bizottság (2021): Az EU gyermekjogi stratégiája.

⁽²⁹⁾ Eurostat (2020): Statisztikák a háztartások összetételéről.

⁽³⁰⁾ Az Európai Bizottság tanulmánya „Az informális gondozás Európában: A formálissá tétel, a rendelkezésre állás és a minőség vizsgálata”, 2018.

⁽³¹⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-dgreports/-dcomm/documents/publication/wcms_838653.pdf

⁽³²⁾ <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Policy-brief-COVID-19-and-the-care-economy-en.pdf>

⁽³³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/hu/topic/neets>

2022. július 5., kedd

személyek támogatásától; mivel a fizetett és nem fizetett ápolási-gondozási munka társadalmi és gazdasági értékét nem becsülik és nem ismerik el, azt újra kell értékelni és a gazdaságpolitikák középpontjába kell helyezni; mivel sürgősen foglalkozni kell a gondozási feladatokat ellátók társadalmi és gazdasági, illetve a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásaival, különös tekintettel a demográfiai változásokra;

- G. mivel valamennyi tagállamot és az EU-t is köti az ENSZ fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezménye, beleértve a 19. cikkében foglalt azon kötelezettséget, hogy hatékony és megfelelő intézkedéseket kell elfogadni, amelyek garantálják valamennyi fogyatékkal élő személy egyenlő jogát az önálló életvitelhez, a részvételhez és a közösségbe való beilleszkedéshez; mivel a megfizethető, jó minőségű gondozáshoz és támogató szolgáltatásokhoz való egyenlő és tényleges hozzáférés alapvető előfeltétele a fogyatékkal élő személyek önálló életvitelének, a közösségi életben való részvételének és társadalmi beilleszkedésének;
- H. mivel a gondozás magában foglal minden olyan szolgáltatást, amely támogatja a gondozásra szoruló személyek autonómiáját és függetlenségét, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő egyének és csoportok fizikai, pszichológiai, érzelmi, szociális, személyes és háztartással kapcsolatos szükségleteit; mivel a gondozást jogként kell elismerni, amely garantálja a gondozásra szoruló személyek jogainak egyenlő gyakorlását, méltóságát, autonómiáját, befogadását és jóllétét; mivel az Európai Unió ki tudja egészíteni és támogatni tudja azokat a tagállami fellépéseket, amelyek az ápolási-gondozási szolgáltatások javítását célozzák mind a gondozásban részesülők, mind a gondozók számára;
- I. mivel az ápolási-gondozási munka az egyének, családok, közösségek, fizetett szolgáltatók, állami szervezetek és állami intézmények által különböző típusú környezetben – az intézményektől kezdve a magánháztartásokig – végzett különféle szolgáltatásokat jelent;
- J. mivel a Bizottság a személyi és háztartási szolgáltatásokat olyan tevékenységek széles köréként határozza meg, amelyek hozzájárulnak a családok és egyének otthoni jóllétéhez, beleértve a gyermekgondozást, a tartós ápolás-gondozást és a fogyatékkal élők ápolását és gondozását, a háztartási munkát, a korrepetálást, a ház körüli javításokat, a kertészkedést, az IKT-támogatást; mivel a személyi és háztartási szolgáltatások magukban foglalnak ápolási-gondozási és nem ápolási-gondozási szolgáltatásokat, valamint közvetlen és közvetett szolgáltatásokat; mivel globális szinten a személyi és háztartási szolgáltatásokat általában a háztartási munka kifejezéssel írják le; mivel azzal, hogy a háztartási alkalmazottakat bevonják az ápolást-gondozást végző munkaerőbe, elismerik, hogy a gondozás nemcsak a személyi gondozást foglalja magában, hanem a nem rokoni jellegű közvetett gondozást is, amely biztosítja a személyi gondozás nyújtásához szükséges előfeltételeket; mivel a személyi és háztartási szolgáltatások terén az ápolási-gondozási és az azokon kívüli tevékenységek szorosan összefonódnak, és a munkavállalók jelentős része mindkét feladatot ellátja, így a gondozói munkaerőhöz tartozik;
- K. mivel a jó minőségű ápoláshoz és gondozáshoz való hozzáférés és az idősbárát környezet kialakítása elengedhetetlen a hosszabb, egészséges és aktív élethez; mivel az előrejelzések szerint a tartós ápolásra és gondozásra szoruló személyek száma az EU-ban a 2019-es 30,8 millióról 2050-re 38,1 millióra fog emelkedni ⁽³⁴⁾; mivel több tagállam már most is munkaerőhiánnyal küzd a tartós ápolási-gondozási ágazatban, amely a tartós ápolás-gondozás iránti igény növekedésével csak fokozódni fog, és mivel ez megköveteli, hogy befektessenek a munkaerőbe és annak tisztességesebb foglalkoztatási és munkakörülményeibe;
- L. mivel a Covid19-válság rávilágított a személyi és háztartási szolgáltatásokban dolgozó munkavállalók által a társadalmunkban betöltött kulcsfontosságú szerepre, és rámutatott arra, hogy sürgősen biztosítani kell e munkavállalók teljes körű elismerését minden tagállamban, ami együtt jár a kollektív tárgyalási jogokkal, a szociális biztonsággal és a szociális védelemmel; mivel több tagállamban továbbra sem ismerik el megfelelően ezeket a munkavállalókat, és emiatt a Covid19-világjárvány idején sokan közülük elvesztették munkájukat, anélkül hogy részesülhettek volna az állami bérkompenzációs rendszerekből és munkahelymegtartási programokból; mivel a világjárvány miatt sok, a személyi és háztartási szolgáltatások területén dolgozó munkavállaló elvesztette lakhatását, valamint erőszaknak és munkahelyi zaklatásnak volt kitéve;

⁽³⁴⁾ Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (2021): A tartós ápolás-gondozásról szóló 2021-es jelentés.

2022. július 5., kedd

- M. mivel annak ellenére, hogy egész életük során minden egyén legalább egyszer betölti a gondozó és a gondozásban részesülő szerepét, megbélyegzés és sztereotípiák állnak fenn a kölcsönös függőség, a testi vagy szellemi fogyatékoság, a betegség és a gyengeség, valamint a megkülönböztetés egyéb okaival, mindenekelőtt a nemmel, a szexuális irányultsággal, az életkorral, a fogyatékosossággal, az állampolgársággal, a bőrszínnel, az etnikai vagy társadalmi származással, a genetikai jellemzőkkel, valamint a társadalmi-gazdasági vagy bevándorló és egyéb hátrányos helyzetű háttérrel összefüggő, a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatát súlyosbító gondozás és támogatás tekintetében;
- N. mivel az EU népessége öregedik, és 2018-ban az uniós polgárok 19 %-a 65 éves vagy idősebb volt⁽³⁵⁾; mivel az életkoron alapuló megkülönböztetés és a nem ellátott, észrevétlen és fel nem ismert gondozási szükségletek még mindig állandó problémát jelentenek az európai gondozásban; mivel az életkor előrehaladtával növekszik azoknak a személyeknek a száma, akik mások segítségére szorulnak, vagy akiknek egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szükségleteik vannak;
- O. mivel a reumás és váz- és izomszervi betegségek a világ legelterjedtebb, csökkent mozgásképeséssel járó, terhet jelentő nem fertőző betegségei közé tartoznak, több mint 100 millió európaít érintenek, és a fogyatékossgal leélt évek több mint 50 százalékaért felelősek Európában; mivel az ilyen típusú betegség előfordulási gyakorisága, fogyatékossgot okozó következményei és a gyakori komorbiditáshoz fűződő kapcsolata miatt a reumás és váz- és izomszervi betegségekben szenvedő emberek jelentős igényt támasztanak a tartós formális és informális ápolás-gondozás iránt Európában;
- P. mivel a gondozók és a háztartási alkalmazottak közül sokan etnikai kisebbséghez tartoznak, vagy olyan migránsok⁽³⁶⁾, akik rendkívül bizonytalan helyzetben vannak, és faji vagy etnikai hovatartozásuk, nemük, társadalmi-gazdasági helyzetük és nemzetiségük miatt interszekcionális megkülönböztetést tapasztalnak, és gyakran korlátlan munkaidővel rendelkező házi gondozói munkát biztosítanak, megsértve a formális és informális gazdaságban a munkaidőre vonatkozó jogszabályokat; mivel ezek a munkavállalók többnyire nők, akik nem rendelkeznek hivatalos munkaszerződéssel, ezért jobban ki vannak téve a kizsákmányolásnak, és gyakran nem biztosítottak jogaik, különösen a tisztességes munkához és a szociális védelemhez való joguk;
- Q. mivel valamennyi tagállamban hiányoznak a magas színvonalú, hozzáférhető, elérhető és megfizethető gondozási szolgáltatások, beleértve a vidéki régiókat is, ahol különösen magas az idősebb népesség aránya; mivel a formális és informális ellátás, valamint a meglévő gondozási szolgáltatások formájának és eszközeinek nyomon követését akadályozza az adatok, többek között a lebontott adatok, a minőségi mutatók – például a nyújtott szolgáltatások értékelésének és nyomon követésének európai időmérés-felmérése (ETUS) –, a végrehajtási ütemtervek hiánya, valamint az átmeneti fogyatékossgot okozó betegségekkel kapcsolatos ismeretek hiánya az egészségügyi szolgáltatók körében;
- R. mivel a gondozással és támogatással kapcsolatos egyik legalapvetőbb jog a szolgáltatás típusának és helyének megválasztásához való jog; mivel a gondozás típusának megválasztásához való jogot gyakran aláássa az, hogy a házi támogatás és a személyi segítségnyújtás elérhetősége elégtelen; mivel a személyi segítségnyújtást a tagállamok túl ritkán támogatják kellő mértékben, és túl sokak számára marad megfizethetetlen; mivel a tartós ápolás-gondozást igénylő idősök mintegy 75 %-a úgy véli, hogy a szegénységi küszöb alatt találnák magukat, ha a teljes piaci árat kellene fizetniük az otthonápolási szolgáltatásokért⁽³⁷⁾; mivel a szociális védelmi rendszerek még a gazdaságilag legfejlettebb országok többségében is a mérsékelt szükségletekkel rendelkezők tartós gondozásával összefüggő összes költség kevesebb mint 40 %-át fedezi⁽³⁸⁾; mivel a tagállamoknak biztosítaniuk kell a minőségi, megfelelően finanszírozott és működő gondozási szolgáltatások nyújtását, a szociális védelmi rendszereket és a minőségi tartós ápolás-gondozás jobb integrációját, ami alapvető fontosságú a társadalmi méltányosság javítása szempontjából, és hozzájárul a nemek közötti egyenlőséghez;

⁽³⁵⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálat: Az Európai Unió demográfiai kilátásai, 2020. március, 3. o.

⁽³⁶⁾ A migráns ápolási-gondozási munka mint társadalmi konstrukció. A gondozás, a migráció és a nemek, Amelita King-Dejardin; Nemzetközi Munkaügyi Hivatal – Genf: ILO, 2019.

⁽³⁷⁾ A szociális védelemmel foglalkozó bizottság és az Európai Bizottság (2021) tartós ápolás-gondozásról szóló jelentése.

⁽³⁸⁾ OECD (2020): A tartós ápolás-gondozás szociális védelmének eredményessége időskorban: A szociális védelem csökkenti-e a gondozási szükségletekhez kapcsolódó szegénység kockázatát?

2022. július 5., kedd

- S. mivel a Covid19-világjárvány súlyosbította és láthatóbbá tette a meglévő egyenlőtlenségeket és kihívásokat, megmutatva az európai szociális ellátórendszerben gyökerező számos strukturális problémát, például az ellátási létesítmények és az egészségügyi rendszerek alulfinanszírozottságát vagy a beruházások hiányát; a formális ellátáshoz és a háztartási szolgáltatásokhoz – többek között az időben történő, megfizethető és jó minőségű orvosi ellátáshoz – való hozzáférés tekintetében, és rávilágított az ellátási ágazatban korábban is fennálló válságokra, amelyek az ágazat jelentős munkaterhelése, az ápolási-gondozási munkaerő hiánya, az alulfinanszírozott és megterhelt egészségügyi rendszerek, az informális nem fizetett gondozásra való túlzott támaszkodás vagy a be nem jelentett munkavégzés miatt merültek fel; mivel ezek az ágazaton belül maradó, túlnyomórészt női gondozókat érintő pszichoszociális kockázatok növekedéséhez vezetnek; mivel a világjárvány kihívásai magányhoz és társadalmi elszigetelődéshez vezettek, és növelték a visszaélések és az elhanyagolás kockázatát, a gondozásra szoruló fizikai és mentális egészségének, valamint az összes generáció általános jóllétének romlását szerte az EU-ban, különösen ott, ahol a világjárványt megelőző időszakban alacsonyabbak voltak az ápolási-gondozási beruházások⁽³⁹⁾; mivel egyének egészségére és jóllétére gyakorolt e hosszú távú hatások, valamint a társadalmi és gazdasági következmények teljes körű értékelése és érintett szakpolitikai területeken való általános érvényesítése még várat magára;
- T. mivel Európában a nem hivatásos házi gondozók szükségleteit nem elégítik ki, és a Covid19-világjárvány rávilágított a nem hivatásos gondozók és az informális gondozásban részesülők nehézségeire, és feltárta a nőkre és lányokra való aránytalan támaszkodást⁽⁴⁰⁾; mivel a személyi és háztartási szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók elismerésének hiánya és/vagy foglalkoztatási státuszuk téves besorolása azt eredményezte, hogy sokan, akik a Covid19-világjárvány alatt elvesztették munkahelyüket, nem tudtak hozzáférni a szociális védelmi intézkedésekhez;
- U. mivel a Covid19-világjárvány súlyosbította a nemek közötti meglévő egyenlőtlenségeket, különösen a nem fizetett ápolási-gondozási munka és a munka és a magánélet közötti egyensúlyhiány növekedése tekintetében, és kettős terhet rótt számos nőre, akiknek hosszabb műszakjuk volt a munkahelyükön és emellett nem hivatalos gondozást végeztek otthon; mivel a Covid19-világjárvány előtt⁽⁴¹⁾ az EU-ban a nők 37,5 %-a gondoskodott naponta gyermekekről, idősekről vagy fogyatékossgal élőkről, míg a férfiak 24,7 %-a; mivel a világjárvány miatt a nők átlagosan mintegy heti 13 órával több fizetetlen munkát végeztek⁽⁴²⁾; mivel az otthonról dolgozó, munkanélküli vagy részmunkaidőben dolgozó nőkre még nagyobb nyomás nehezedett, mivel továbbra is ők végezték a család ellátásához tartozó feladatok és a háztartási munkák nagy részét⁽⁴³⁾; mivel a Covid19 világjárvány valamennyi hatása még nem teljesen ismert, és a nőkre gyakorolt társadalmi-gazdasági hatás folytatódik;
- V. mivel az Egészségügyi Világszervezet szerint Európában a Covid19-nek betudható halálesetek majdnem fele a tartós gondozási intézmények lakói körében következett be⁽⁴⁴⁾; mivel a frontvonalon a Covid19 ellen küzdő szociális és egészségügyi dolgozók több mint 70 %-a nő volt, akik közül sokan szembesültek a Covid19-fertőzés hatásaival és hosszú távú hatásaival, karanténba kerültek, és példátlan mértékű stresszt, szorongást, depressziót és akár poszttraumás stresszszavarokat tapasztaltak vagy öngyilkosságot fontolgattak; mivel 2021-ben az EU-ban az ápolók 30 %-a elhagyta a szakmát⁽⁴⁵⁾; mivel a tartós ápolási-gondozási intézményekben a Covid19 magas előfordulási aránya és az általa okozott magas halálozási arány – többek között a védőeszközökhöz, a teszteléshez és a gyógyszeres

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament tanulmánya (2021): „Ageing policies – access to services in different Member States” (Az időszódással kapcsolatos politikák – a szolgáltatásokhoz való hozzáférés a különböző tagállamokban).

⁽⁴⁰⁾ Világgazdasági Fórum: A Covid19 rávilágít, hogy a gondozás hogyan táplálja a nemek közötti egyenlőtlenséget – <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/covid-19-highlights-how-caregiving-fuels-gender-inequality/> 2019.

⁽⁴¹⁾ <https://eige.europa.eu/about-eige/director-speeches/beyond-beijing-declaration-assessment-and-main-challenges>

⁽⁴²⁾ <https://data.unwomen.org/features/covid-19-pandemic-has-increased-care-burden-how-much-0> <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/policy-brief-the-impact-of-covid-19-on-women>

⁽⁴³⁾ A Covid19 megelőzése és kezelése a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások körében, Szakpolitikai tájékoztató, WHO, 2020. július 24.; Felügyeleti adatok a tartós ápolási-gondozási létesítményekben előforduló Covid19-fertőzésekről szóló nyilvános online nemzeti jelentésekből, ECDC, 2022 (<https://www.ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/coronavirus/threats-and-outbreaks/covid-19/prevention-and-control/LTCF-data>)

⁽⁴⁵⁾ <http://www.efnweb.be/wp-content/uploads/EFN-MHE-Joint-Statement-October-2021.pdf>

2022. július 5., kedd

kezeléshez való hozzáférés hiánya miatt – rávilágított a rendszerszintű hiányosságokra, amelyek az intézményi ellátásról az otthoni és közösségi ápolási szolgáltatásokra való túl lassú átállással, a munkavállalók vonzásának és megtartásának nehézségeiből eredő munkaerőhiánnyal, a rossz foglalkoztatási és munkakörülményekkel, az ápolási-gondozási ágazatban dolgozók karrierépítési lehetőségeinek hiányával, a határokon átnyúlóan dolgozó gondozók nehézségeivel, valamint az informális gondozók támogatásának hiányával függenek össze;

- W. mivel a kielégítetlen orvosi szükségleteken túl a Covid19-világjárvány drámaian negatív hatással volt az oktatáshoz, a megfelelő lakhatáshoz és a gyermekek jólétéhez és fejlődéséhez elengedhetetlen szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, ami a gondozási és nevelési kötelezettségek terén további terhet ró valamennyi szülőre, mindenekelőtt a nőkre és az egyedülálló szülőkre ⁽⁴⁶⁾; mivel az empirikus bizonyítékok megerősítik, hogy az ápolási-gondozási szolgáltatások csökkenése és a nők által a Covid19-világjárvány során végzett fizetetlen gondozási munka növekedése visszaállította és megerősítette a nemek közötti egyenlőtlenségeket;
- X. mivel a minőségi gondozás biztosítása a kellően nagy, jól képzett, motivált és szakosodott munkaerő meglététől, a szociális párbeszéden és a kollektív tárgyaláson keresztül a vonzó és tisztességes munkakörülmények, a megfelelő és méltányos bérek és az integrált szolgáltatások megteremtésétől, valamint a megfelelő állami finanszírozástól függ; mivel az ápolási-gondozási ágazat régóta munkaerőhiánnyal küzd, és 2019–2020 között 421 000 munkavállaló hagyta el a bentlakásos gondozási ágazatot ⁽⁴⁷⁾; mivel a minőségi gondozói munka egy képzettséget és tapasztalatot igénylő szakma, és a szakképzett gondozók iránti kereslet az elkövetkező években csak növekedni fog; mivel a foglalkoztatás és a folyamatos munkahelyi képzés az ágazat professzionalizálódása révén hozzájárulhat a gondozási szolgáltatások minőségének javulásához; mivel a hosszabb gondozási utakkal, valamint a gyakorlatok és technológiák fejlődésével összefüggésben a gondozók egyre több szakértelmet halmoznak fel, amit el kell ismerni; mivel a szerzett jogokról szóló irányelvet (2001/23/EK) minden olyan esetben alkalmazni kell, amikor a munkaszerződéseket átruházzák egy másik gondozási szolgáltatóra;
- Y. mivel az Európai Unióban legalább 3,1 millió személyi és háztartási szolgáltatást végző munkavállalót foglalkoztatnak bejelentés nélkül, akiket nem ismernek el, és akik nem rendelkeznek alapvető munkavállalói jogokkal, például a kollektív tárgyaláshoz való joggal, társadalombiztosítással és szociális védelemmel ⁽⁴⁸⁾; mivel a be nem jelentett munkavégzés a munkavállalók alacsonyabb szintű védelméhez vezet, megkönnyítve a munkaerő kizsákmányolását és a visszaéléseket, miközben jövedelemkiesést is jelent a tagállamok számára; mivel a gondozási ágazatban dolgozó, okmányokkal nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárok helyzete különösen nagy kihívást jelent szociális jogaik és a tisztességes munkafeltételekhez való hozzáférésük tekintetében;
- Z. mivel a be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó európai platformot az Európai Munkaügyi Hatóság állandó munkacsoportjává alakították, azzal a céllal, hogy fokozzák a tagállamok hatóságaival való együttműködést a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelemben;
- AA. mivel tanulmányok azt mutatják, hogy az idősebb emberek több mint 90 %-a előrehaladott korában is a saját otthonában szeretne élni; azonban csak 20 %-uk tölti életének utolsó éveit saját lakásában, és sokan közülük gondozó intézményekben élnek ⁽⁴⁹⁾; mivel hiányoznak az egyéni igényekhez és preferenciákhoz igazított gondozási szolgáltatások; mivel ehhez szükség van arra ⁽⁵⁰⁾, hogy az ápolási-gondozási struktúrákat központosított intézményekről betegközpontú, családi és közösségi alapú ellátásra váltsák fel annak érdekében, hogy jobban támogassák a gondozásra és támogatásra szoruló személyek autonómiáját, kézzelfogható gazdasági és társadalmi előnyökkel járva és növelve a gondozásban részesülők jóllétét; mivel a bentlakásos gondozás gyakran nem teljesíti az ezeket a szolgáltatásokat igénybe vevő személyek függetlenségének támogatására vonatkozó normákat, és gyakran

⁽⁴⁶⁾ Az Eurofound tájékoztatója (2021): „Education, healthcare and housing: How access changed for children and families in 2020” (Oktatás, egészségügyi ellátás és lakhatás: Hogyan változott a gyermekek és családok hozzáférése 2020-ban?).

⁽⁴⁷⁾ [https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Resilience_of%20the%20LTC %20sector_V3.pdf](https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Resilience_of%20the%20LTC%20sector_V3.pdf)

⁽⁴⁸⁾ <https://effat.org/in-the-spotlight/european-alliance-calls-on-eu-governments-to-ratify-convention-on-domestic-workers/#::~text=Among%20them%2C%206.3%20million%20are,workers%20in%20their%20respective%20country>

⁽⁴⁹⁾ Európai Munkaügyi Mobilitási Intézet (<https://www.mobilelabour.eu/>).

⁽⁵⁰⁾ Az Európai Bizottság tanulmánya a tartós ápolás-gondozás kihívásairól (2018).

2022. július 5., kedd

inkább az élet végével hozzák összefüggésbe, mintsem hogy a méltóságteljes és tevékeny élet és a társadalmi és kulturális életben való további részvétel helyeként tekintsenek rá; mivel ez az elmozdulás nem létezett, vagy túl lassú és forráshiányos volt, és figyelembe kell venni a közösségek eltérő szükségleteit és sebezhetőségét, például a jövedelem és más egyenlőtlenségek tekintetében; mivel a tagállamoknak be kell ruházniuk ebbe az irányba;

- AB. mivel fontos, hogy további kutatásokat folytassunk a visszaélésekkel kapcsolatban minden gondozási környezetben, hogy tájékoztatást adjunk az ilyen gyakorlatokhoz vezető tényezőkről, hogy előmozdítsuk a tudatosságot, a képzést, a felderítést és a visszaélések elleni küzdelmet a gondozásban érintett valamennyi szakma számára, és hogy nyilvános platformokat hozzunk létre az ilyen gyakorlatok bejelentésére;
- AC. mivel a munkaerőpiac általában nemek szerint szegregált és alulértékeli azokat az ágazatokat, amelyekben a munkaerő többsége nő; mivel 2020-ban a nők bruttó órábéré az EU-ban átlagosan 13,0 %-kal volt alacsonyabb, mint a férfiaké⁽⁵¹⁾;
- AD. mivel a gondozás továbbra is gyakran alulértékelt, kevés elismerésben részesül, és a nem hivatásos gondozók nem kapnak elégséges pénzügyi ellentételezést, sőt gyakran semmilyen pénzügyi ellentételezést sem; mivel a gondozási munka fizetéseiben és munkakörülményekben megnyilvánuló alulértékelése és láthatatlansága szorosan összefügg a nők mint gondozók és a férfiak mint kenyérkeresők jelenlegi nemi szerepével és normáival, valamint a „kettős leértékelés” ördögi körével, ahol a gondozást gyakran a társadalom leginkább háttérbe szorított csoportjaira bízják értékiánya miatt, és a gondozási tevékenység leértékelődik, mivel azt a leginkább háttérbe szorított csoportok végzik, valamint amiatt, hogy az otthoni gondozást és más személyes és háztartási gondozási szolgáltatásokat zárt ajtók mögött nyújtják;
- AE. mivel az ápolási-gondozási ágazatban dolgozók között jelentősen nagyobb a nők aránya, ez hozzájárul a nemek közötti foglalkoztatási, illetve a bér- és a nyugdíjak közötti különbséghez a formális és az informális gondozásban dolgozó nők aránya miatt, ez pedig növeli az elszegényedés kockázatát, valamint ahhoz vezethet, hogy a tagállamokban kevesebb adót fizetnek be, ami éves szinten 370 milliárd EUR kiesést jelenthet Európa GDP-je számára⁽⁵²⁾;
- AF. mivel a nők és a migránsok, különösen az uniós és nem uniós utazó munkavállalók dominálnak az ápolási-gondozási ágazatban, az EU-ban 49 millió dokumentált gondozó 76 %-a nő⁽⁵³⁾, és az összes tagállamban a fizetetlen ápolásban részt vevők több mint 85 %-a nő, ha a napi és heti foglalkoztatást egyaránt figyelembe vesszük⁽⁵⁴⁾;
- AG. mivel 6,3 millió szakember dolgozik a tartós ápolás-gondozásban, akik között a nők (81 %) felülreprezentáltak, és egyre több az 50 év feletti, a részidőben dolgozó, a bizonytalan foglalkoztatási helyzetű munkavállaló és a platform-munkavállaló, valamint a migráns, informális és utazó munkavállaló, köztük a gondozottakkal együtt élő gondozók (az ápolási-gondozási ágazatban dolgozó munkavállalók 8 %-a nem hazai állampolgár); mivel 2020-ban a migráns és utazó munkavállalók a személygondozási feladatokat ellátó gondozók 28 %-át tették ki⁽⁵⁵⁾; mivel a gondozás hiányát az EU egyes régióiban tovább súlyosbítja a gondozási feladatokat ellátó munkaerő elvándorlása és a globális gondozási láncok jelensége; mivel ezért nem lehet csak a nemzeti határok között gondolkodni a gondozásról; mivel még mindig vannak olyan akadályok, amelyek akadályozzák a gondozási szolgáltatások szabad nyújtását az EU-ban; mivel ezek a munkavállalók létfontosságúak a társadalmainkban nemcsak közegészségügyileg, hanem az olykor egyedül élő gondozottak társadalmi befogadása szempontjából is;

⁽⁵¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics

⁽⁵²⁾ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/women-labour-market-work-life-balance/womens-situation-labour-market_hu

⁽⁵³⁾ Az Európai Parlament tanulmánya (2021), A nemek közötti egyenlőség: a gondozási munka gazdasági értéke az alkalmazandó uniós alapok szempontjából.

⁽⁵⁴⁾ EIGE, Jelentés a 2020-as Pekingi Cselekvési Platformról, 2021.

⁽⁵⁵⁾ Az Eurofound jelentése (2020): „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények).

2022. július 5., kedd

- AH. mivel az összes tagállamban az ápolási-gondozási és a háztartási foglalkoztatási ágazatban a bérek jóval az átlagbér alatt vannak, és alacsonyabbak annál a bérnél, amelyet a munkavállalók ugyanezért a munkáért más ágazatokban, különösen az egészségügyi ellátásban kapnak⁽⁵⁶⁾; mivel ez az informális munkavégzésnek, ezekben az ágazatokban a kollektív szerződések általi alacsony lefedettségnek, valamint a nők által dominált ágazatok, például az ápolás-gondozás alulértékeltségének tudható be; mivel a profitorientált és nonprofit szektorban dolgozó munkavállalók gyakran nem férnek hozzá a munkavállalói képviselőhöz és a kollektív tárgyaláshoz; mivel az átlagbérhez viszonyított különbség azokban a tagállamokban a legkisebb, ahol az ágazat egyes részeire kollektív szerződés van érvényben⁽⁵⁷⁾; mivel a munkavállalók képviselője – beleértve a szakszervezeteket is – és a kollektív tárgyalások kritikus fontosságúak a munkavállalók jogainak és érdekeinek minden gondozási környezetben történő képviselője és védelme, valamint az egész gondozási ágazatban a normák emelése és fenntartása szempontjából;
- AI. mivel a Covid19-válság számos kihívásra mutatott rá a tartós gondozást végző munkavállalók foglalkoztatási feltételeivel kapcsolatban; mivel a tartós gondozást végző munkavállalók még nagyobb mértékben ki voltak téve a Covid19-fertőzés kockázatának, mint a kórházakban dolgozó egészségügyi munkavállalók, mivel nem álltak rendelkezésre egyéni védőeszközök, és nem kaptak megfelelő képzést a fertőzési protokollok és az egyéb megelőzési tevékenységek végrehajtásához;
- AJ. mivel annak ellenére, hogy érzelmileg örömmel tölti el a gondozók nagy többségét, a gondozás gyakran jár negatív hatással a gondozók fizikai és mentális egészségére nézve, és – különösen a női gondozók esetében – nehézséget jelent összhangba hozni a gondozást és a fizetett munkát⁽⁵⁸⁾; mivel a Covid19-világjárvány aránytalanul nagy mértékben befolyásolta a hivatalos és nem hivatalos gondozók mentális egészségét; mivel a világjárvány alatt megnőtt a mentális problémák száma, és ezzel az ápolási-gondozási teher is; mivel a gondozási munkát gyakran váltott műszakban kell végezni, sokszor rövid időn belül rendelkezésre kell állni, és hosszú munkaidőt kell vállalni; mivel a tartós ápolási-gondozási ágazatban az egészségügyi kockázatok és a munkaidő nem megfelelő minősége jelentik a munkából való távolmaradás viszonylag magas arányának fő okait; mivel az ápolási-gondozási szakemberek 38 %-a úgy gondolja, hogy a munkája káros hatásai miatt nem fog tudni 60 éves koráig dolgozni⁽⁵⁹⁾;
- AK. mivel Európában a tartós gondozásban dolgozók 33 %-a volt már kitéve valamilyen ellenséges társadalmi magatartásnak (beleértve a szóbeli bántalmazást, fenyegetést és megalázó viselkedést), és a tartós gondozásban dolgozóknak csak 22 %-a érzi úgy, hogy nagyon elégedett a munkakörülményeivel⁽⁶⁰⁾;
- AL. mivel a gondozottakkal együtt élő formális gondozók foglalkoztatásának különböző formái léteznek, például megvalósulhat gondozással foglalkozó vállalkozásokon vagy munkaerő-kölcsönző ügynökségeken és közvetítőkön keresztül;
- AM. mivel a gondozásban részesülők többségét nők teszik ki, és az EU-ban 44 millió ember – akik többsége nő – biztosít tartós informális ápolás-gondozást családtagoknak, szomszédoknak vagy barátoknak⁽⁶¹⁾, és a tartós informális ápolás-gondozást nyújtó nők 12 %-a és férfiak 7 %-a végzi a tevékenységet heti 40 óránál hosszabb ideig⁽⁶²⁾; mivel a 65 év feletti emberek közel 30 %-a kettő vagy több nem fertőző betegséggel él; mivel a nem fertőző betegségek jelentős és gyorsan növekvő terhet jelentenek a betegek, a gondozók, a társadalmak és az egészségügyi rendszerek számára;
- AN. mivel az informális gondozást igénylők magas száma közvetlenül összefügg azzal, hogy nem állnak rendelkezésre, nem hozzáférhetőek és nem megfizethetőek az igényeikhez igazodó minőségi szakmai szolgáltatások, valamint sok tagállam azon alapvető döntésével, hogy a gondozás elsődleges forrásaként a nem fizetett informális gondozásra támaszkodnak⁽⁶³⁾; mivel az informális gondozásnak választási lehetőségnek kell lennie, nem pedig a rendelkezésre álló gondozási szolgáltatások hiánya miatti szükségszerűségnek;

⁽⁵⁶⁾ Az Eurofound jelentése (2020): „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények).

⁽⁵⁷⁾ Az Eurofound jelentése (2020): „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények).

⁽⁵⁸⁾ Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (2021): A tartós ápolás-gondozásról szóló 2021-es jelentés.

⁽⁵⁹⁾ Az Európai Parlament tanulmánya (2021), A hosszú távú gondozókra vonatkozó szakpolitikák.

⁽⁶⁰⁾ Eurofound: „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények). Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg, 2020b.

⁽⁶¹⁾ Az Eurofound jelentése (2020): „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények).

⁽⁶²⁾ Az Európai Bizottság jelentése a tartós ápolás-gondozásról: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24079&langId=en>

⁽⁶³⁾ Az Európai Bizottság jelentése a tartós ápolás-gondozásról: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24079&langId=en>

2022. július 5., kedd

- AO. mivel a formális gondozási ágazat egy jelentős része egyfajta szürke zónában tevékenykedik, ami rosszul érinti az otthoni gondozás minőségét is; mivel hiány mutatkozik az olyan adatokban, amelyek segítségével pontosan meg lehetne határozni a szürke zónában működő gondozók számát;
- AP. mivel az EU-ban a nők heti 13 órával több fizetetlen ápolási-gondozási és háztartási munkát végeznek, mint a férfiak⁽⁶⁴⁾; mivel a rászoruló családtagok számára a megfizethető és minőségi formális tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, és a fizetetlen gondozási és házimunkák férfiak és nők közötti egyenlőtlen eloszlása döntő tényezők annak meghatározásában, hogy vállalnak-e munkát a nők, és azt megtartják-e, illetve hogy milyen minőségű munkát vállalnak; mivel az EU-ban 7,7 millió nő marad távol a munkaerőpiactól informális gondozási feladatai miatt – szemben a mindössze 450 000 férfival –, és a részmunkaidőben dolgozó nők 29 %-a gondozási kötelezettséget említ meg a részmunkaidős foglalkoztatás fő okaként⁽⁶⁵⁾; mivel a férfiaknak csak 6 %-a állítja, hogy a részmunkaidős munkavégzés fő okai a gondozási feladatok, szemben a nők 29 %-ával, és az apáknak csak 64 %-a vállal napi rendszerességgel gondozási feladatokat az EU-ban⁽⁶⁶⁾;
- AQ. mivel a nők többször szakítják meg munkaerőpiaci jelenlétüket, csökkentett munkaidőben dolgoznak, és nagyobb valószínűséggel lesznek részmunkaidős, bizonytalan vagy átmeneti jellegű munkaviszonyban; mivel az ágazati szegregáció, a fizetetlen gondozás egyenlőtlen eloszlása, és a házimunkák a főbb okai a tartós munkaviszony, fizetés és nyugdíj terén jelentkező különbségnek, valamint a nőket jobban fenyegeti a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata; mivel a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség 2020-ban átlagosan 27 % volt⁽⁶⁷⁾; mivel a fizetetlen gondozási és házimunkák egyenlő elosztása – vagyis a férfiak egyenlő mértékű bevonása – egyértelműen pozitív hatással van fizetett a munkát végző nők arányára, és a nemek közötti bérszakadék csökkentésére; mivel a gyermekgondozással kapcsolatos feladatok állnak a nők 60 %-nál a foglalkozásban beállt változás hátterében, szemben a foglalkoztatott férfiaknál megfigyelhető 17 %-kal, és ez a munkaidő csökkenéséhez vezet a nők 18 %-a esetében, míg a férfiaknál ez mindössze 3 %⁽⁶⁸⁾; mivel a minőségi gyermekgondozási létesítmények megléte, hozzáférhetősége és megfizethetősége kulcsfontosságú ahhoz, hogy a gondozási feladatokat végző emberek – főként nők – jelen lehessenek a munkaerőpiacon; mivel az olyan közegészségügyi kihívások, mint a migrén, gyakoribbak a nőknél⁽⁶⁹⁾, és az érintett nők nagy hányada továbbra is a gyermekgondozás és a háztartási munka elsődleges szerepvállalója;
- AR. mivel ezek az eltérések globális szinten bebizonyosodtak, a nők átlagosan 3,2-szer több időt (évente 201 munkanap) szentelnek a fizetetlen gondozási munkának, mint a férfiak (63 munkanap), és ezek sokkal gyakoribbak a közepes jövedelmű országban élő lányok és nők körében, akik az oktatásban alacsonyabb eredményeket értek el, vidéki területeken élnek, és iskolaköteles kor alatti gyermekeik vannak⁽⁷⁰⁾;
- AS. mivel túlnyomórészt nők dolgoznak kulcsfontosságú munkavállalóként (az uniós munkaerőben 16-ból négy kulcsfontosságúnak tekintett egyéb szakmai kategóriában több mint 50 % a női munkavállalók száma)⁽⁷¹⁾, ilyenek például az ápolók, akik munkájuk nagy részét nem végezhetik távmunkában, valamint azokban az ágazatokban, amelyeket a világiárvány a leginkább sújtott, így fertőzésveszélynek, nagy megterhelésnek, a munkahely elvesztésének veszélyének voltak kitéve, és felborult a munka és a magánélet közötti egyensúlyuk is; mivel az élet- és munkakörülmények különösen meg vannak nehezítve a fizetett állásban dolgozó, kisgyermekes nők esetében⁽⁷²⁾;

⁽⁶⁴⁾ Az EIGE jelentése, 2020.: A nemek közötti egyenlőtlenség az ápolási-gondozási munkában és annak munkaerőpiaci következményei: <https://eige.europa.eu/publications/gender-inequalities-care-and-consequences-labour-market>

⁽⁶⁵⁾ Az EIGE „A nemek közötti egyenlőtlenség az ápolási-gondozási munkában és annak munkaerőpiaci következményei” című jelentése (2020).

⁽⁶⁶⁾ Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound), 2016. évi európai életminőség-felmérés: Életminőség, a közszolgáltatások minősége és a társadalom minősége. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg, 2018.

⁽⁶⁷⁾ https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_pnp13

⁽⁶⁸⁾ Az EIGE „A nemek közötti egyenlőtlenség az ápolási-gondozási munkában és annak munkaerőpiaci következményei” című jelentése (2021).

⁽⁶⁹⁾ A betegségek okozta össztársadalmi teherről szóló 2019. évi tanulmány: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol396no10258/PIIS0140-6736\(20\)X0042-0#](https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol396no10258/PIIS0140-6736(20)X0042-0#)

⁽⁷⁰⁾ ILO-jelentés: Ápolási-gondozási munka és álláshelyek a tisztességes munka jövőjéért (2018).

⁽⁷¹⁾ Az Európai Parlament tanulmánya (2021), A hosszú távú gondozókra vonatkozó szakpolitikák.

⁽⁷²⁾ Az Európai Parlament tanulmánya (2021), A nemek közötti egyenlőség: a gondozási munka gazdasági értéke az alkalmazandó uniós alapok szempontjából.

2022. július 5., kedd

- AT. mivel a gondozás marad a nemi archetípusok megismétlődésének egyik főbb területe, amiket tovább erősít a minőségi szolgáltatásokba való befektetés hiánya és egyéb politikákban fellelhető nemi elfogultság, amely aránytalanul van hatással a nők önrendelkezésére a szociális és szakmai életükben, mint például az adó- és szociális ellátórendszer;
- AU. mivel a szociális gazdaság vállalatai jelentősen mértékben hozzájárulhatnak a gondozók munkapiacra való visszailleszkedésének megkönnyítésében;
- AV. mivel az EU számos tagállama és régiója még mindig nem teljesíti azt a célt, hogy a hároméves és a tanköteles kor közötti gyermekek 90 %-a, illetve a hároméves és annál fiatalabb gyermekek 33 %-a számára gyermekgondozást biztosítsanak; mivel a mindenki számára minőségi és hozzáférhető gyermekgondozást – különösen a kisgyermekkori szolgáltatásokat – biztosító megfelelő infrastruktúra hiánya különösen a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekeket érinti, ami a fogyatékossgal élő gyermekeknél, a roma és más kisebbségi közösségekből származó gyermekeknél, a migráns gyermekeknél, a szegénységben élő gyermekeknél és más hátrányos helyzetű csoportokban élő gyermekeknél – akiknek leginkább javára válna a korai gyermekgondozás – az átlagnál alacsonyabb beiskolázási arányt tükröz ⁽⁷³⁾;
- AW. mivel 2020-ban az Unió területén a gyermekek 24,2 %-a – majdnem 18 millió gyermek – volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának; mivel az alacsony jövedelmű családokból származó gyermekek, a hajléktalan gyermekek, a fogyatékossgal élő gyermekek, a migráns háttérű gyermekek, a kisebbségi etnikai háttérű gyermekek – különösen a roma gyermekek –, az intézményi gondozásban lévő gyermekek, a bizonytalan családi helyzetben lévő gyermekek, az egyszülős családok, az LBMTIQ+-családok és az olyan családok, ahol a szülők külföldön dolgoznak, komoly nehézségekkel szembesülnek, mint például a lakhatás súlyos hiánya vagy a túlszűfolttság, és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályai; mivel a fogyatékossgal élő gyermekek az Unióban aránytalanul nagyobb eséllyel kerülnek intézményi gondozásba, mint a fogyatékossgal nem rendelkező gyermekek, és sokkal kevésbé tűnik valószínűnek, hogy arra törekedjenek, hogy e gyermekek intézményi gondozásból közösségi és családi gondozásba kerülhessenek át ⁽⁷⁴⁾; mivel a gyermekgarancia olyan uniós eszköz, amelynek célja a szegénység és a társadalmi kirekesztés megelőzése és leküzdése azáltal, hogy a rászoruló gyermekek számára ingyenes és hatékony hozzáférést biztosít az olyan alapvető gondozási szolgáltatásokhoz, mint a koragyermekkori nevelés és gondozás, az oktatási és iskolai tevékenységek, az egészségügyi ellátás és a minden iskolai napon legalább egyszeri egészséges étkezés, valamint valamennyi rászoruló gyermek számára garantálja az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz való tényleges hozzáférést ⁽⁷⁵⁾; mivel a megfizethető minőségi gyermekgondozáshoz és oktatáshoz való hozzáférés döntő fontosságú a gyermekek személyes fejlődésében és jólétében; mivel egyrészt létezik egy félreérthetetlen pozitív korreláció a gyermekgondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, másrészt a férfiak, de különösen a nők munkavállalása és jövedelme között ⁽⁷⁶⁾;
- AX. mivel a minőségi gondozási szolgáltatásokhoz, különösen a tartós ápoláshoz való hozzáférés egyre inkább az egyéni és családi jövedelemtől, a család tartózkodási helyétől, a szolgáltatások rendelkezésre állásától és a szolgáltatásnyújtási kapacitástól, és a földrajzi hozzáférhetőségtől, valamint a szolgáltatott szabad kapacitástól függ; mivel a gondozásra szoruló személyek közül a becslések szerint háromból kettő nem fér hozzá a gondozási szolgáltatásokhoz, elsősorban azért mert azok mert nem elérhetők és nem megfizethetők ⁽⁷⁷⁾; mivel az alacsony jövedelmű, alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező, és migrációs háttérű háztartások jutnak hozzá legnehezebben a formális, tartós, otthoni gondozási szolgáltatásokhoz; mivel Unió-szerte a háztartások egyharmada, öt tagállamban pedig a háztartások több mint fele arról számol be, hogy professzionális hosszú távú gondozási szolgáltatásokra van szükségük, de anyagi okokból nem jutnak hozzá ⁽⁷⁸⁾; mivel az egészségügyi ellátáshoz és a gondozáshoz való hozzáférésnek egyetemesnek, hatékonynak kellene lennie, függetlenül a gazdasági körülményektől vagy az eltérő tartózkodási vagy közigazgatási helyzettől és státusztól; mivel az alacsonyabb jövedelmű személyek csoportjában a gondozási igények gyakoribbak ⁽⁷⁹⁾;

⁽⁷³⁾ Az európai szociális partnerek együttes nyilatkozata az uniós gyermekgondozási szolgáltatásokról. <https://www.etuc.org/en/document/european-social-partners-joint-statement-childcare-provisions-eu>

⁽⁷⁴⁾ Az Európai Parlament 2021. április 29-i állásfoglalása a gyermekgaranciáról.

⁽⁷⁵⁾ Az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlás.

⁽⁷⁶⁾ Az EIGE „A nemek közötti egyenlőtlenség az ápolási-gondozási munkában és annak munkaerőpiaci következményei” című jelentése (2021).

⁽⁷⁷⁾ Az Európai Bizottság jelentése a tartós ápolás-gondozásról: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24079&langId=en>

⁽⁷⁸⁾ A szociális védelemmel foglalkozó bizottság és az Európai Bizottság (2021) tartós ápolás-gondozásról szóló jelentése.

⁽⁷⁹⁾ Az Európai Bizottság jelentése a tartós ápolás-gondozásról: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24079&langId=en>

2022. július 5., kedd

- AY. mivel a digitális technológiák támogatást nyújthatnak a hivatalos és a nem hivatalos gondozóknak egyaránt, és csökkenthetik a rájuk nehezedő terheket például azáltal, hogy nem kell a betegeket elvinni olyan konzultációkra, amelyek online is megtarthatók; mivel az Eurocarers 2021-es felmérése szerint a nem hivatalos házi gondozók 78 %-a soha nem használt a gondozáshoz kapcsolódó technológiai megoldást⁽⁸⁰⁾; mivel az ápolási-gondozási ágazatban figyelembe kell venni a digitalizációt és a dolgok internetét, de ezek nem helyettesíthetik teljes mértékben a gondozáshoz kapcsolódó pótolhatatlan emberi interakciót; mivel ösztönözni kell a kutatási és kísérleti projekteket a digitális szolgáltatások használhatóságának és hatékonyságának tesztelése céljából; mivel az időseknek, köztük a gondozásban részesülőknek is nehézséget okoz a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés; mivel a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, többek között a digitális jártassághoz való hozzáférést a gondozásban részesülők jogának kell tekinteni; mivel a távmunkára való drasztikus áttérés rávilágított arra, hogy jobban érvényre kell juttatni, felül kell vizsgálni és aktualizálni kell a digitális környezetben folyó munkavégzés feltételeire és a mesterséges intelligencia szakmai életben való alkalmazására vonatkozó jogszabályokat;
- AZ. mivel az interszekcionális megkülönböztetésnek kitett nők további akadályokkal szembesülnek az egészségügyhöz és az ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés kapcsán, és kiemelt figyelmet kell fordítani a magán- és állami szolgáltatásokhoz való hozzáférés esetén a tartósan fennálló sztereotípiák kezelésére és a bizonyos csoportok ilyen intézményekben való alulreprezentáltságának eredményeként megnyilvánuló implicit részrehajlás hatásainak kezelésére;
- BA. mivel a rendkívül idős személyekre különös figyelmet kell fordítani annak érdekében, hogy szükség esetén az önellátó képességüket elvesztő személyek segítséget kapjanak, és ne szigetelődjenek el;
- BB. mivel megfelelően figyelembe kell venni, hogy milyen fontos a megelőzés és a geriátriai rehabilitáció az egészségben és méltóságban töltött időskor szempontjából;
- BC. mivel szükség van a betegápolás átalakítására, lehetőség szerint ingyenes vagy megfizethető otthoni ápolás biztosításával;
- BD. mivel az ápolási-gondozási ágazatba történő beruházásoknak a fenntartható fejlődési célokkal összhangban történő fokozása 2035-ig világszerte közel 300 millió új munkahelyet teremtené⁽⁸¹⁾; ez 96 millió közvetlen munkahelyet jelentene a gyermekgondozásban, 136 millió közvetlen munkahelyet a tartós gondozásban, és 67 millió közvetett munkahelyet a gondozáson kívüli ágazatokban; mivel az ilyen szintű munkahelyteremtés a globális GDP 3,2 %-át kitevő beruházást igényelne, figyelembe véve az az adóbevételekkel csökkentett összköltséget⁽⁸²⁾; mivel az Európai Bizottság becslése szerint 2030-ig várhatóan 8 millió új munkahely jöhet létre az EU-ban a gondozási ágazatban⁽⁸³⁾;
- BE. mivel a demográfiai változás és a népesség ezzel járó elöregedése az ápolási-gondozási szolgáltatások iránti kereslet növekedéséhez fog vezetni; mivel nem valószínű, hogy az automatizálás átvenné az ápolási-gondozási munkát végzők szerepét vagy csökkentené az ilyen munka mennyiségét; mivel ennek arra kellene ösztönöznie az EU-t és a tagállamokat, hogy a digitális átállás keretében ruházzanak be az ápolási-gondozási ágazatba mint a munkahelyteremtés szempontjából ígéretes szektorba, és ezzel növeljék a képzett alkalmazottak számát, valamint több embert vonzzanak az ágazatba;
- BF. mivel továbbra sincsenek az ápolás-gondozásra és különösen a szociális ellátási szolgáltatásokra vonatkozó minőségi normák, vagy azok nem megfelelőek;
- BG. mivel a gondozási ágazatban jelentős beruházásokra, forrásokra és reformokra van szükség; mivel 2018-ban a szociális infrastruktúrát érintő beruházási hiány becsült értéke Európában éves szinten 100–150 milliárd EUR között volt⁽⁸⁴⁾; mivel az idősödésről szóló 2021. évi jelentés előrejelzése szerint a tartós gondozás és támogatás költségeinek fedezéséhez szükséges közkiadások növekedése 2070-ben a GDP évi 2,9 %-át teszi majd ki, szemben a 2016-os 1,7 %-kal, miközben az „egészséges időskor” forgatókönyve jelentősen csökkentheti ezt a költséget, a tartós gondozási szükségletek teljes körű fedezése viszont jelentősen növeli azt;

⁽⁸⁰⁾ Az Eurocarers 2021. évi jelentése a Covid19 nem hivatalos gondozókra gyakorolt hatásáról Európa-szerte.

⁽⁸¹⁾ ILO (2022), „Care at work: Investing in care leave and services for amore gender equal world of work” (Gondozás a munkában: Befektetés a gondozási szabadságba és szolgáltatásokba annak érdekében, hogy a munka világa a nemek közötti egyenlőség szempontjából kiegyensúlyozottabb legyen).

⁽⁸²⁾ ILO (2022), „Care at work: Investing in care leave and services for amore gender equal world of work” (Gondozás a munkában: Befektetés a gondozási szabadságba és szolgáltatásokba annak érdekében, hogy a munka világa a nemek közötti egyenlőség szempontjából kiegyensúlyozottabb legyen).

⁽⁸³⁾ Európai Bizottság (2021), Zöld könyv az idősödésről.

⁽⁸⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/dp074_en.pdf

2022. július 5., kedd

- BH. mivel rendkívül fontos, hogy megértsük a formális és az informális gondozás közötti interakciót; mivel a formális ápolási-gondozási szolgáltatások támogatást tudnak nyújtani a nem hivatalos gondozóknak, például lehetővé tudják tenni számukra, hogy szabadságra menjenek, és képzést tudnak biztosítani számukra; mivel a nem hivatalos gondozók hivatalos elismerésének a hiánya és ehhez kapcsolódóan a rájuk és a szükségleteikre vonatkozó adatok hiánya akadályt állít az ilyen interakciók elé;
- BI. mivel az ápolási-gondozási ellátás biztosításához jól finanszírozott és megfelelően működő közszolgáltatásokra és szociális védelmi rendszerekre van szükség;
- BJ. mivel a nem hivatalos gondozókat nagyfokú sokszínűség jellemzi; mivel eltérő szükségleteik vannak a társadalmi-gazdasági háttérük, a munkaerőpiaci részvételük, a gondozott személyek szükségletei és az eltartottak gondozásával töltött idő függvényében;
- BK. mivel a neurodegeneratív betegségeket, például az Alzheimer-kórt és a memóriát támadó betegségek más formáit az európai országok többségében sokszor nem diagnosztizálják; mivel egyértelmű jelek mutatják, hogy a demenciában szenvedő emberek jelenlegi 9 millió megerősített esete 2050-re meg fog kétszereződni; mivel a nőket továbbra is aránytalan mértékben sújtja a demencia ⁽⁸⁵⁾;
- BL. mivel 2021 februárjában az európai ombudsman hivatalból indított vizsgálatot kezdeményezett, amelynek tárgya a Bizottságnak az Unióban fennálló intézményesítettség csökkentésében betöltött szerepe volt, fókuszában pedig az állt, hogy kötelességével összhangban biztosítja-e a Bizottság, hogy a tagállamok oly módon használják fel az uniós forrásokat, hogy azzal a bentlakásos intézményektől való elmozduláshoz, illetve a független élet és a közösségi életben való részvétel előmozdításához járuljanak hozzá;
- BM. mivel most először aktiválták az ideiglenes védelemről szóló 2001-es irányelvben létrehozott mechanizmust az ukrajnai háború miatti menekültek – elsősorban gyermekekkel és más eltartott személyekkel érkező nők – tömeges beáramlása kapcsán, hogy egyenlő hozzáférést biztosítsanak a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek a munkaerőpiachoz, a lakhatáshoz, az orvosi ellátáshoz, valamint a gyermekek számára az oktatáshoz; mivel az említett mechanizmus aktiválásának jelentős közvetlen hatása lesz az ápolási-gondozási ágazatra, ugyanis növekedni fog az EU-ban az átfogó és személyre szabott gondozási szolgáltatásokat igénylő személyek száma, ugyanakkor magasabb lesz a nem hivatalos és hivatalos gondozók száma is;
- BN. mivel az ápolási-gondozási szolgáltatások minőségére vonatkozó adatok szinte kizárólag nem szabványos ügyfél-elégedettségi kérdőívekből származnak;
- BO. mivel a megfelelő, tisztességes és megfizethető lakhatás biztosításával kapcsolatos – különösen az idősebbeket, az egyedülállókat, a fogyatékkal élőket, a szegénységi küszöb alatt élőket és a társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetetteket, a kisgyermeket nevelő családokat és az egyedülálló szülőket sújtó – nehézségek jelentősen megnehezítik a minőségi ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférést;
- BP. mivel 11 OECD-országban a tartós ápolás-gondozást végző munkavállalók átlagos órábérére mindössze 9 euró, míg a – többségükben férfi – kórházi dolgozók átlagosan 14 eurót keresnek óránként ⁽⁸⁶⁾;
- BQ. mivel az ápolási-gondozási munkát végzők több mint fele állítása szerint nem keres eleget az olyan alapvető szükségletek fedezésére, mint a lakhatás és az étel-miszer, és 31 %-uknak nincs megfelelő hozzáférése egyéni védőeszközökhöz ⁽⁸⁷⁾;
- BR. mivel az ápolás-gondozás területén dolgozók többsége nem keres eleget ahhoz, hogy tisztességes életszínvonalat biztosítson saját maga és családja számára ⁽⁸⁸⁾;

⁽⁸⁵⁾ Alzheimer Europe (2020): Dementia in Europe Yearbook 2019 – Estimating the prevalence of dementia in Europe (Demencia Európában, 2019. évi évkönyv: A demencia európai gyakoriságának felbecslése).

⁽⁸⁶⁾ <https://www.oecd.org/fr/publications/who-cares-attracting-and-retaining-elderly-care-workers-92c0ef68-en.htm>

⁽⁸⁷⁾ https://www.finanzwende-recherche.de/wp-content/uploads/2021/10/Finanzwende_BourgeronMetzWolf_2021_Private-Equity-Investoren-in-der-Pflege_20211013.pdf

⁽⁸⁸⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2021/wages-in-long-term-care-and-other-social-services-21-below-average>

2022. július 5., kedd

A gondozást nyújtó Európa

1. megjegyzi, hogy alapvető fontosságú a méltóság, a függetlenség, az autonómia, a jólét és a társadalmi életben való részvétel biztosítása az egész életen át tartó minőségi gondozás révén, a koragyermekkori gondozástól és oktatástól kezdve az idősöknek nyújtott gondozási szolgáltatásokig és a fogyatékkal élő személyek támogatásáig, szem előtt tartva, hogy az emberek egymásra vannak utalva, és hogy mindenkinek szüksége lehet gondozásra élete során;
2. hangsúlyozza az állami gondozás hozzáférhetőségének és elérhetőségének, valamint a gondozás minőségének, hozzáférhetőségének, elérhetőségének, megfizethetőségének és megfelelőségének fontosságát, és hogy minden gondozásra szoruló személynek és gondozójának valódi választási jogot kell biztosítani a számukra és családjuk számára megfelelő gondozási szolgáltatások és azok formája (családi gondozás, közösségi alapú gondozás, betegközpontú gondozás, személyre szabott gondozás vagy egyéb formák), a szolgáltatásnyújtás helye és intenzitása tekintetében, különös figyelmet fordítva a távoli területeken (433), például a vidéki területeken vagy a legkülső régiókban élő személyek gondozására és hozzáféréseire; úgy véli, hogy a minőségi állami és szociális szolgáltatások nyújtására irányuló beruházások elengedhetetlenek a hátrányos helyzet nemzedékről nemzedékre való átvitelének megakadályozásához;
3. megjegyzi, hogy a gondozást és annak eltérő szakpolitikai megközelítéseit az egyéni igényeknek megfelelően kell fejleszteni és átalakítani; elismeri, hogy a tagállamok eltérő gondozásszervezési modellekkel és mintákkal rendelkeznek, és hangsúlyozza, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyéni helyzetének leginkább megfelelő, magas minőségű gondozási szolgáltatásokat válasszon, valamint hangsúlyozza, hogy ezt a tagállamoknak és az EU-nak a szakpolitikáiban mindenütt garantálnia kell; kiemeli, hogy a szociális jogok európai pillérének 18. alapelve szerint mindenkinek joga van a megfizethető, minőségi tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, különösen az otthoni ápoláshoz-gondozáshoz és a közösségi gondozási szolgáltatásokhoz, és hangsúlyozza, hogy ezen elvnek való megfelelés érdekében az ápolási szolgáltatásokat ki kell bővíteni;
4. megjegyzi, hogy a formális ápolási-gondozási ágazatban dolgozó munkaerő többségét (76 %) nők teszik ki, és az informális gondozási munka legnagyobb részét végzik, ugyanakkor a gondozásban részesülők többségét is képviselik, továbbá megjegyzi, hogy a gondozás továbbra is alulértékelt, nem ismerik el, és a gondozók számára nem biztosít elegendő vagy gyakran semmilyen pénzügyi kompenzációt, és hogy ez az alulértékelés a fizetés, a munkakörülmények és a láthatóság hiánya tekintetében szorosan összefügg az ágazat elnőiesedésével a formális és informális gondozásban dolgozó nők magas aránya miatt; kiemeli, hogy ezt a nemi szempontot figyelembe kell venni az ápolási-gondozási stratégiák és szakpolitikák kidolgozásakor;
5. aggodalmát fejezi ki az egyének számára elérhető gondozási szolgáltatások típusára vonatkozó strukturális korlátozások és pénzügyi korlátok hatása miatt, és elismeri, hogy a megfelelő ösztönzők és struktúrák hiánya miatt Európa-szerte korlátozott a gondozás integrációja;
6. hangsúlyozza a gondozással kapcsolatos közös európai fellépés integrált és jogalapú megközelítésének fontosságát, amely egyenlő figyelmet fordít az emberek fizikai, mentális, pszichológiai és szociális, személyes és háztartási szükségleteire; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a horizontális és ágazati integráció mellett előkészítsék az utat az egészségügyi és szociális rendszerek, valamint a formális és informális gondozás közötti egységesebb megközelítés, valamint a helyi, regionális és nemzeti gondozási politikák uniós tagállamokon belüli koordinációja között;
7. hangsúlyozza egy olyan ambiciózus és inkluzív európai gondozási stratégia kidolgozásának szükségességét, amely mindenki számára egyenlő hozzáférést biztosít a gondozáshoz, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre, hozzájárulva a társadalmi igazságossághoz;
8. úgy véli, hogy a megelőzés kulcsfontosságú; kéri, hogy az elsődleges, másodlagos és harmadlagos prevenció⁽⁸⁹⁾ – beleértve a vonatkozó oktatás és tájékoztatás megfelelő felhasználását, és a nem fertőző betegségek szűrését, korai felismerését, megelőzését és megfelelő nyomon követését is – szerepeljen a holisztikus európai gondozási stratégia elemei között; sürgeti a Bizottságot, hogy fogadjon el átfogó és holisztikus megközelítést a gondozásra vonatkozóan;

⁽⁸⁹⁾ „Az elsődleges prevenció arra irányul, hogy megelőzzük a egészségügyi zavar első előfordulását. A másodlagos és harmadlagos prevenció célja a meglévő betegség és annak hatásainak megfékezése vagy késleltetése korai felismerés és megfelelő kezelés révén; illetve a visszaesések előfordulása és a krónikus állapot kialakulása esélyének csökkentése, például hatékony rehabilitáció révén.”
Hivatkozás: WHO, Egészségfejlesztési glosszárium, 1998.

2022. július 5., kedd

9. sürgeti a Bizottságot, hogy erősítse meg az EU rezilienciáját és kapacitásépítését az egészségügyi válsághelyzetekben; sürgeti a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a kutatást és az innovációt azáltal, hogy meghatározza a jelenlegi és jövőbeli betegségeken alapuló jövőbeli K+F kiemelt területeit, valamint az ápolási-gondozási ágazathoz kapcsolódó lehetőségek továbbfejlesztését, többek között a magánszereplők számára is;

10. hangsúlyozza, hogy a gondozási, a munkaerőpiaci és a szociális szolgáltatások területén minden uniós intézkedés esetében egy olyan, a kereső tevékenység és a gondozási feladatok egyenlő megosztásán alapuló modell előmozdítását kell célul kitűzni, amelyben a férfiak és a nők a munkaerőpiacon egyenlő mértékben vállalnak fizetett munkát, valamint egyenlő mértékben veszik ki a részüket a háztartási és gondozási feladatokkal kapcsolatos fizetetlen munkából; emlékeztet a nemek közötti esélyegyenlőség valamennyi szakpolitikán belüli általános érvényesítésének fontosságára;

11. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek az ápolási-gondozási ágazatba irányuló beruházást, erősítsék meg és biztosítsák a fenntartható, fokozott és megfelelő beruházásokat és finanszírozást annak érdekében, hogy garantálják az ápolásra szoruló személyek egyenlő hozzáférését a megfizethető és megfelelő személyzettel ellátott, magas minőségű gondozási és háztartási szolgáltatásokhoz, valamint hogy a gondozók aktív és teljes szakmai életét biztosítsák megfelelő bérekkel, és a készségek tanúsítása és érvényesítése révén biztosítsanak tisztességes élet- és karrierlehetőségeket az ágazatban;

12. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák az ápolási-gondozási szolgáltatások valamennyi típusának finanszírozását, és a lehető legjobbban használják ki az európai strukturális és beruházási alapokat a gyermekgondozásba, valamint az idősek és más gondozásra szorulóknak gondozásába történő beruházásokra, az ESZA+, az InvestEU és más, a szociális beruházásokat ösztönző pénzügyi eszközök, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, az EU4Health program és az európai strukturális és beruházási alapok révén a közfinanszírozású gondozásba történő beruházásokra, valamint a mindenki számára hozzáférhető és megfizethető szolgáltatások megkönnyítésére; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel a nemek közötti egyenlőséget, a kiszolgáltatott csoportokból származó személyek befogadását és a digitális és zöld átállásba való beruházásra vonatkozó normákat, és hozzon létre szinergiákat ezekkel, például az ápolási-gondozási és gondozási projektek környezetbarátabbá tételének támogatása érdekében, és indítson kezdeményezést a környezeti szempontból fenntartható gondozásra vonatkozóan, szem előtt tartva, hogy a gondozási infrastruktúrák jelentős negatív környezeti hatásokkal járnak, amelyeket meg kell oldani és enyhíteni kell az irányadó elvek keretében; felhívja a Bizottságot, hogy e tekintetben dolgozzon ki iránymutatásokat és ütemtervet a tagállamok közös normáira vonatkozóan; kéri az Európai Beruházási Bankot, hogy mérlegelje, hogy a nemek közötti egyenlőségről és a nők gazdasági szerepvállalásának növeléséről szóló saját stratégiája végrehajtásának részeként éves költségvetésébe belefoglalja-e a az ápolási-gondozási ágazat és az ápolási- gondozási gazdaság fejlesztését;

13. kéri, hogy alakítsanak ki célzott beruházási csomagot az uniós ápolási-gondozási ágazat és az ápolási-gondozási gazdaság előmozdítása, valamint a stratégia hatékony végrehajtását célzó különböző programok és kezdeményezések közötti koordináció biztosítása érdekében; ismételten kéri, hogy a többéves pénzügyi kereten és a kapcsolódó programokon belül dolgozzanak ki olyan, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezési eszközöket, amelyek lehetővé teszik a nemek közötti egyenlőség előmozdítására elkülönített konkrét finanszírozás nyomon követését;

14. emlékeztet a szegregált intézményi környezetről a közösségi és családi gondozásra való átállással kapcsolatos uniós és tagállami kötelezettségekre és kötelezettségvállalásokra, valamint az önálló életvitel és támogatás különböző modelljeinek előmozdítására; felhívja a tagállamokat, hogy használják fel a rendelkezésre álló európai és nemzeti forrásokat ezen átállás felgyorsítására, valamint az egyéni autonómia és az önálló életvitel támogatására azáltal, hogy támogatják a függetlenség fokozását célzó megoldásokat, például az otthonok átalakítását vagy a digitális jelzőrendszerek és segítő technológiák otthonokba történő beszerelését, teljes mértékben tiszteltetben tartva a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény rendelkezéseit és célkitűzéseit; sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon hatékony intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az uniós forrásokat az intézményesített gondozásról a közösségi és családi alapú gondozásra való áttérésre használják fel, biztosítva ugyanakkor a családi gondozást a maga sokféleségében;

15. hangsúlyozza, hogy a formális gondozás terén a be nem jelentett munkavégzés visszaszorítása érdekében fontos, hogy a szociális biztonsági rendszereken belül vagy adókiadásokon keresztül állami finanszírozást biztosítsanak a valódi gondozási szolgáltatók számára, ami megfizethetővé teszi a jogszerű és tisztességes gondozási szolgáltatások nyújtását;

16. kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák az egyetemes egészségügyi ellátást, növeljék az egészségügyi beruházásokat, valamint részesítsék előnyben a közösségi gondozás és az alapellátás finanszírozását; kéri a tagállamokat, hogy mindenki esetében sürgősen számolják fel az egészségügyi ellátás igénybevételének útjában álló akadályokat, ideértve az okmányokkal nem rendelkező migránsokat is, valamint különös tekintettel a nőkre, akik interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülnek; kéri, hogy biztosítsanak magasabb és tisztességes javadalmazást és tisztességes munkakörülményeket a gondozásban dolgozók, az egészségügyi asszisztensek és az egyéb kisegítő személyzet számára;

2022. július 5., kedd

17. hangsúlyozza, hogy az ápolási-gondozási modellek, szolgáltatások és létesítmények jelentős része intézményesített, elavult modellen alapul, amely nem felel meg a modern minőségi kritériumoknak, és nem elégíti ki a gondozásban részesülők fizikai, társadalmi és pszichológiai szükségleteit és kívánságait; kiemeli, hogy a gondozásra szoruló személyeket a gondozási tervek középpontjába kell helyezni az ápolási-gondozási szakpolitikák és szolgáltatások tervezésének, végrehajtásának és értékelésének valamennyi szakaszában, innovatív megoldások, új gondozási modellek és eszközök feltárása révén, előmozdítva a társadalmi befogadást és a gondozásra szoruló egyéni szükségleteinek többgenerációs megértését, célul tűzve ki az intézményi gondozásról a családi és közösségi alapú gondozásra való áttérést, valamint az önálló életvitel és a támogatás különböző modelljeinek előmozdítását;

18. úgy véli, hogy személyközpontú és személyre szabott gondozást szükséges biztosítani ahhoz, hogy biztosítani lehessen a gondozottak és gondozók méltóságát, valamint a közösségen belüli teljes körű részvételüket és befogadásukat; hangsúlyozza, hogy az emberközpontú megközelítés felé történő elmozdulás megköveteli a gondozásnak a holisztikusabb gondozási útvonalakba való fokozottabb integrálását, hogy növekedjenek a gondozást igénybe vevőknek nyújtott előnyök, és javuljon a gondozás minősége;

19. hangsúlyozza, hogy a digitális megoldásokat teljes mértékben ki kell használni a gondozásra szoruló személyek önálló és autonóm életvitelének támogatása érdekében, javítani kell az önrendelkezési joguk tiszteletben tartását, fejleszteni kell mind az ápolási-gondozási szakemberek, mind a gondozást igénybe vevők autonómiáját a gondozás tervezésének és költségvetésének személyre szabott megközelítése révén, beleértve a személyre szabott egészségügyi és személyközpontú gondozást a megfelelő eszközök segítségével, miközben biztosítani kell a minőségi emberi kapcsolatokat a gondozásra és támogatásra szoruló személyek számára;

20. úgy véli, hogy a gondozás kialakítása során figyelembe kell venni a felhasználók minden kategóriáját és a köztük lévő különbségeket; kijelenti, hogy a ápolási-gondozási szolgáltatásokat tervező, programozó és nyújtó egységeknek ismerniük kell ezeket az igényeket, a szolgáltatásokat igénybe vevők önrendelkezését és a szolgáltatások fejlesztésében a felhasználó-alapú megközelítés fontosságát, valamint hogy az időseknek és a fogyatékkal élő személyeknek nyújtott gondozási szolgáltatásokat a felhasználók részvételével kell megtervezni és kialakítani;

21. felszólítja a tagállamokat, hogy cseréljenek információt és vitassák meg a legjobb módszereket egy a formális és informális gondozásra vonatkozó, a függetlenséghez, autonómiához és jóléthez való jogon alapuló és többek között a WHO keretrendszere által ihletett közös európai minőségi keretrendszer kialakítása érdekében, amely támogatni kívánja az országokat az összes ápolás-gondozást biztosító létesítményt magában foglaló tartós ápolás-gondozás integrált folytonosságának megvalósításában, a felfelé irányuló társadalmi konvergencia előmozdításában, az egyenlő jogok biztosításában minden polgár számára és az életminőség megerősítésében;

22. kéri, hogy a Bizottság támogassa a tagállamokat abban, hogy az adatgyűjtési infrastruktúrájukat e minőségi keretrendszerrel összhangban fejlesszék;

23. kéri továbbá, hogy osszák meg egymással a különleges gondozási igényekkel rendelkező csoportok (például az egyedülálló szülők – akik főként nők –, súlyos betegségben szenvedő gyermeket nevelő szülők és idősek) támogatásának legjobb módjára vonatkozó bevált gyakorlatokat;

24. hangsúlyozza, hogy a megnövekedett gondozási szükségletek közös uniós megközelítést igényelnek, és kéri, hogy az egészségügyi rendszerre nehezedő növekvő nyomás megoldásának részeként dolgozzanak ki egy megelőző egészségügyi ellátásra vonatkozó konkrét európai stratégiát; megjegyzi, hogy a gondozási szolgáltatásokat úgy kell kialakítani, hogy javuljon a gondozás folyamatossága, a megelőző egészségügyi ellátás, a rehabilitáció és az önálló életvitel, továbbá hangsúlyozza az egész életen át tartó egészségfejlesztésre és oktatásra, a betegségmegelőzésre és a rendszeres vizsgálatokra irányuló programok, valamint az egészséges öregedés folyamatát ösztönző hatékonyabb egészségügyi programok fontosságát; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tevékenyen vegyenek részt a WHO által elindított egészséges időskor évtizedében azáltal, hogy kidolgozzák az EU-ban az egészséges időskorra vonatkozó terveket, amelyek lefedik az egészségügyi ellátáshoz és gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint az egészségfejlesztésre és a megelőzésre vonatkozó stratégiákat;

25. felhívja a Bizottságot, hogy vállaljon vezető szerepet a gondozás területén azáltal, hogy a tagállamokkal és az érintett érdekelt felekkel, köztük a szociális partnerekkel konzultálva uniós szinten ambiciózus célokat tűz ki a gondozási szolgáltatások finanszírozására, hozzáférhetőségére, minőségére, hatékonyságára és fenntarthatóságára vonatkozóan, és dolgozzon ki harmonizált fogalommeghatározásokat és mutatókat a gyermekekre, az idősekre és a fogyatékkal élő személyekre vonatkozó célok értékelésére;

26. hangsúlyozza, hogy az állami, magán, formális és informális környezetben végzett minőségi gondozáshoz való jog nyomon követéséhez eredménytáblára van szükség;

2022. július 5., kedd

27. hangsúlyozza, hogy az Uniónak igénybe kell vennie az ILO tisztességes ápolási-gondozási munkára vonatkozó 5R keretrendszerét (a fizetetlen gondozási munka elismerése, csökkentése és átrendezése, a fizetett gondozási munka díjazása), ezenkívül garantálnia kell a gondozásban dolgozók képviseletét, a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat;

28. emlékeztet, hogy előrelépést kell tenni egy olyan ápolási-gondozási ágazat felé, amely integrált, holisztikus, a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő és egész életen át tartó megközelítést alkalmaz az ápolás-gondozás terén; hangsúlyozza, hogy az ápolási-gondozási ágazatbeli tisztességes munkakörülmények és az ilyen munka vonzerejének előmozdítása érdekében ennek a megközelítésnek uniós szintű jogalkotási intézkedéseket és beruházásokat kell magában foglalnia;

29. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia nyomon követési következtetéseiben kiemeljék az ápolás-gondozás európai szintű megközelítésének szükségességét, mivel az ápolás-gondozás Európa jövője szempontjából kulcsfontosságú ágazat;

30. felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy ambiciózus, szilárd alapokon álló és jövőbiztos európai ápolási-gondozási stratégiát, amely a megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú ápoláshoz-gondozáshoz való jogra, valamint a szociális jogok európai pillérében és az uniós stratégiai dokumentumokban meghatározott egyéb elvekre, továbbá az ellátottak és a gondozók egyéni jogaira és szükségleteire épül, és amely egy teljes életre szól, az embereknek az életük kritikus időszakaiban felmerülő szükségleteit célozza, illetve válasszal szolgál azokra, egész életükre kiterjedően megteremti az alapot az ápolási-gondozási szolgáltatások folytonosságához, és elősegíti a nemzedékek közötti szolidaritást;

31. hangsúlyozza, hogy ennek a stratégiának megbízható, átfogó és összehasonlítható, nyilvánosan hozzáférhető adatokon kell alapulnia mind a gondozók, mind a gondozásban részesülők helyzetére és kategóriáira vonatkozóan, nemek, életkor, állampolgárság, etnikai származás⁽⁹⁰⁾, fogyatékoság, társadalmi-gazdasági helyzet, rendelkezésre állás és megfizethetőség, a nyújtott és kapott ellátás típusa és a különböző (magán- vagy állami, intézményi, családi vagy közösségi alapú) gondozási keretek szerinti bontásban, és konkrét és progresszív célokat kell tartalmaznia az előrehaladás értékelésére és az egyenlőtlenségek kezelésére vonatkozó ütemtervvel és mutatókkal, figyelembe véve az európai társadalmak ápolási-gondozási szükségleteit; ismét arra kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a magánélet és az alapjogi normák teljes körű tiszteletben tartásának biztosítása mellett frissítsék a megbízható, összehasonlítható és bontott adatok gyűjtésére szolgáló statisztikai keretet; kéri a Bizottságot, hogy a nem fizetett munka értékének tagállami szintű felmérése érdekében a fent említett paraméterek szerinti bontásban dolgozzon ki központilag irányított, részletes időmérleg-felméréseket;

32. hangsúlyozza, hogy az európai ápolási-gondozási stratégia előkészítése során uniós, nemzeti és helyi szinten egyaránt konzultálni kell valamennyi érintett érdekelt féllel, köztük az informális gondozók képviselőivel és a betegképviselői szervezetekkel, hogy figyelembe lehessen venni helyzetük és szükségleteik sokféleségét, és hangsúlyozza, hogy a stratégiának meg kell határoznia célcsoportjait;

33. felhívja a Bizottságot, hogy az európai ápolási-gondozási stratégiába foglaljon bele az erőszak és a zaklatás elleni átfogó intézkedéseket, különös tekintettel az idősekkel szembeni visszaélések és a gondozókkal szembeni visszaélések valamennyi formája elleni küzdelemre az olyan aggasztó jelenségek elleni küzdelem érdekében, mint a segítségnyújtás elmulasztása, az elhanyagolás és a fizikai vagy gyógyszeres korlátozások indokolatlan alkalmazása, különösen a tartós ápolás-gondozás és támogatás területén; felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki képzést az informális és a hivatalos gondozók számára az ápolással és gondozással kapcsolatos erőszak és zaklatás megelőzése, betiltása és az ezek elleni küzdelem érdekében, valamint hozzanak létre független és hatékony mechanizmusokat ezek bejelentésére és orvoslására;

34. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a (felülvizsgált) nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben, a kohéziós alapokban és minden más vonatkozó uniós pénzügyi eszközben elkülönítsenek forrásokat az ápolási-gondozási ágazatba irányuló beruházásokra;

35. hangsúlyozza, hogy a kialakulóban lévő ezüst gazdaság az egyik fő gazdasági mozgatórugóvá válhat, különösen a vidéki térségekben, és lehetőségeket teremthet az egészségügyi és a tartós ápolás-gondozási ágazat számára arra, hogy hatékonyabban kínáljon kiváló minőségű ellátást;

36. felhívja az Európai Bizottságot, hogy minden szökőnapot, azaz február 29-ét jelölje ki az egyenlő ápolás-gondozás uniós napjának, hogy felhívja a figyelmet az ápolás-gondozás és a gondozók társadalmainkon belüli alulértékelt ségére és láthatatlanságára;

⁽⁹⁰⁾ Az etnikai származásra vonatkozó adatokat önkéntes alapon és névtelenül kell gyűjteni, kizárólag a diszkriminatív cselekmények azonosítása és az ellenük való küzdelem céljából.

2022. július 5., kedd

37. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az azonnali ápolási-gondozási szükségletekre adott válaszok mellett fogadjanak el olyan szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyekkel kezelik azok okait, például a szegénységet, a társadalmi kirekesztést és a színvonalas ápoláshoz és gondozáshoz való egyenlő hozzáférés útjában álló egyéb strukturális akadályokat, mindennek felett a foglalkoztatással, az oktatással és képzéssel, valamint a tisztességes és megfizethető lakhatással kapcsolatos kihívásokat;

Minőségi ápolás-gondozás minden gyermek számára

38. üdvözli a Bizottság terveit a barcelonai célkitűzések felülvizsgálatára az európai ápolási-gondozási stratégiai csomag részeként; kéri, hogy ösztönözzék a felfelé irányuló konvergenciát, és hogy több beruházást eszközöljenek az EU-ban minden gyermek számára biztosított magas színvonalú, államilag finanszírozott gondozásba, többek között a célok felülvizsgálata és a minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférés ambíciószintjének jelentős növelése révén valamennyi gyermek, köztük a 3 év alatti gyermekek, valamint a szegénységgel, a társadalmi kirekesztéssel és a megkülönböztetés interszekcionális formáival szembesülők számára, továbbá az 1 évesnél fiatalabb gyermekek gyermekgondozáshoz való hozzáféréseinek nyomon követésére szolgáló konkrét, részletes mutatók meghatározása révén; kéri a Bizottságot, hogy a célkitűzésekbe építsen be egy új célértéket az iskolai napközikek vonatkozásban; kéri a 2002-es barcelonai célkitűzésektől elmaradó tagállamokat, hogy fogadjanak el minden szükséges intézkedést az arra vonatkozó cél mielőbbi elérése érdekében, hogy a 3 év és a tanköteles kor közötti gyermekek legalább 90 %-a, valamint a 3 év alatti gyermekek legalább 33 %-a a lehető leghamarabb gyermekgondozásban részesüljön;

39. emlékeztet arra, hogy a gyermekgondozásba irányuló tagállami beruházások kiegészítésére fel kell használni az uniós pénzeszközöket (az európai strukturális és beruházási alapokat és különösen az Európai Szociális Alap Pluszt, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt); felhívja a Bizottságot, hogy az uniós pénzügyi eszközök tagállamokbeli felhasználása során mozgósítsa elő a gyermekgondozási szolgáltatásokba történő beruházásokat; hangsúlyozza, hogy az állami beruházások, valamint a gyermekgondozási ágazatban dolgozó munkavállalók minőségi foglalkoztatási és munkakörülményei elengedhetetlenek a minőségi gyermekgondozás biztosításához;

40. felhívja a tagállamokat, hogy inkluzív és integrált módon alakítsák ki a gyermekgondozást, az oktatást – beleértve az iskola utáni tevékenységeket is – és egyéb szakpolitikákat és intézkedéseket valamennyi gyermek és családjaik támogatására, gyermekközpontú megközelítést alkalmazva, különös figyelmet fordítva a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekekre, például a szegénységben élő vagy szegénység kockázatának kitett és a szociális nélkülözésben élő gyermekekre, a fogyatékkal élő gyermekekre, a migráns gyermekekre és a kisebbségekhez tartozó gyermekekre, oly módon, amely támogatja az európai gyermekgarancia gyors és hatékony végrehajtását, többek között a rászoruló gyermekek hatékony és ingyenes, magas színvonalú kisgyermekkori nevelésének és gondozásának biztosítására vonatkozó kötelezettségvállalást⁽⁹¹⁾; felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki személyes segítségnyújtási szolgáltatásokat a fogyatékkal élő gyermekek számára, és biztosítsanak tisztességes és minőségi munkakörülményeket a fogyatékkal élő gyermekekkel dolgozó szakemberek számára;

41. kiemeli, hogy a Covid19-válság és az ukrajnai háborút követően a menekültek beáramlása tovább súlyosbíthatja a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett gyermekek, illetve az olyan gyermekek helyzetét, akiknek minőségi ellátásra van szükségük; ennélfogva megismétli a tagállamokhoz és a Bizottsághoz intézett azon felhívásait⁽⁹²⁾, hogy növeljék a gyermekgarancia finanszírozását egy legalább 20 milliárd EUR összegű külön költségvetéssel, hogy lépjenek fel a gyermekeket és családjaikat sújtó szegénység ellen, és járuljanak hozzá ahhoz a célhoz, hogy 2030-ra legalább 15 millióval csökkentsék a szegénységben élők számát, és ezen belül 5 millióval az uniós tagállamokban szegénységben élő gyermekek számát;

42. emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú a szociális védelem és az egyének és a családok támogatása, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokra, például a nagycsaládokra, az egyszerűs családokra és a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokra, és felhívja az illetékes nemzeti hatóságokat, hogy mindenki számára biztosítsák az egyetemes, megfelelő és hozzáférhető szociális védelmi rendszereket és integrált gyermekvédelmi rendszereket, például a hatékony megelőzést, a korai beavatkozást és a családtámogatást annak érdekében, hogy senki ne maradjon le, és hogy biztosítsák a szülői felügyelet nélküli vagy a szülői felügyelet elvesztése kockázatának kitett gyermekek biztonságát és védelmét, valamint az intézményi gondozásról a minőségi családi és közösségi alapú gondozásra való átállást támogató intézkedéseket; kéri a tagállamokat, hogy fokozzák a gyermekvédelmi rendszerekkel és a szociális jóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos beruházásokat, amelyek a gyermekgarancia végrehajtásának fontos részét képezik;

⁽⁹¹⁾ Az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásnak megfelelően.

⁽⁹²⁾ Az Európai Parlament 2020. december 17-i állásfoglalása a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról (2020/2084(INI)); az Európai Parlament 2022. április 7-i állásfoglalása az ukrajnai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok uniós védelméről (2022/2618(RSP)).

2022. július 5., kedd

43. felhívja a tagállamokat, hogy nyújtsanak folyamatos holisztikus és integrált támogatást a szülőknek, például biztosítsanak anyasági, apasági és fizetett szülői jogosultságokat és intézkedéseket, amelyek a nyugdíjrendszerekben, az alacsony küszöbértékű szociális szolgáltatásokban, például a nappali gondozásban, a tanácsadásban, a közvetítésben vagy a pszichoszociális támogatásban is tükröződnek, és amelyek jelentősebb szerepvállalást ösztönöznek, és ezáltal biztosítják a férfiak egyenlő részvételét a nem fizetett ápolás-gondozásban és a háztartási feladatokban, például a nagyon fiatal gyermekek és a fogyatékossgal élő gyermekek gondozásában is; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megfelelő, hozzáférhető és megfizethető ápolási-gondozási struktúrákat és szolgáltatásokat biztosítsanak, különösen az egyedülálló szülők – túlnyomó többségükben nők –, valamint az alacsony és bizonytalan jövedelmű, a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett családok számára; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyűjtsenek az egyenlőségre vonatkozó szabványosított adatokat, a 2000/43/EK, a 2000/78/EK és a 2006/54/EK irányelv szerinti alapok szerinti bontásban, az önkéntes részvétel, a titoktartás, az önazonosítás és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés alapján, tiszteletben tartva ugyanakkor az uniós adatvédelem és az alapvető jogok alapelveit és normáit;

44. hangsúlyozza a hozzáférhető, rendelkezésre álló, megfizethető és inkluzív, minőségi gyermekgondozás biztosításának fontosságát, amely jog- és gyermekközpontú megközelítést alkalmaz, megfelel a szülők munkaideje és az iskolai szünetek támasztotta igényeknek, és elősegíti a szülők egyenlő esélyeit a munkába való visszatérésre, egyensúlyt teremt a munka és a magánélet között, mivel ez a nők teljes körű munkaerő-piaci részvételének egyik fő tényezője; hangsúlyozza, hogy ugyanakkor reagálnia kell a gyermekek és szüleik sajátos igényeire, például a fogyatékossgal, a betegségekkel és az egy adott ágazatban végzett munkával kapcsolatban; emlékeztet arra, hogy az ápolás-gondozás és a foglalkoztatás terén tapasztalható nemek közötti egyenlőtlenségek egész életre kiható hatással vannak sok nő munkaerőpiaci részvételére és szakmai előmenetelére, ami a nyugdíjak terén jelentős nemek közötti egyenlőtlenséghez, az időskori szegénységi ráta tekintetében pedig nagy különbségekhez vezet;

Egyenlő hozzáférés a minőségi ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz

45. felszólítja a tagállamokat, hogy ismerjék el az ápoláshoz és gondozáshoz való jogot és oly módon reformálják meg és integrálják szociális szolgáltatásaikat és védelmi rendszereiket, hogy egész életen át tartó hatékony, átfogó, egyenlő és időben történő hozzáférést biztosítsanak a gondozási szolgáltatásokhoz és kezelésekhöz, melyek szociális védelmi rendszereik megoldásait tartalmazzák és személyre szabott megközelítést biztosítanak, továbbá nagyobb autonómiát biztosítanak a felhasználók számára, hogy olyan szolgáltatásokat, illetve olyan jellegű foglalkoztatási modelleket válasszanak – ilyenek például a háztartási szolgáltatások, a személyi asszisztensi szolgáltatások és az otthoni ápolási-gondozási szolgáltatások egyéb foglalkoztatási modelljei –, amelyek a leginkább megfelelnek mind a gondozottak, mind a gondozók igényeinek az ellátás folyamatossága, a megelőző egészségügyi ellátás, a rehabilitáció, a foglalkozási betegségek jobb megelőzése, diagnózisa és kezelése és lehetőség szerint az önálló életvitel javítása érdekében; felhívja a figyelmet arra, hogy az ápolási-gondozási jogosultságokhoz való hozzáférést az egyéb szociális transzferekre való jogosultságoktól függetlenül kell biztosítani, és fel kell számolni az olyan strukturális akadályokat, amelyek az ápolási-gondozási és egyéb támogató szolgáltatások igénybevételeének elmaradásához vagy elhalasztásához vezetnek; rámutat továbbá valamennyi gondozó, különösen a különböző jogállású migráns munkavállalók szükségleteire, akik egyedi akadályokkal szembesülhetnek az ápolás-gondozáshoz való hozzáférés terén, interszekcionális megkülönböztetés alanyai lehetnek, marginalizálódással és dolgozói szegénységgel szembesülhetnek;

46. megállapítja, hogy a gondozáshoz való hozzáférés olyan tényezők együtteséből ered, mint a változatos spektrumú, személyre szabott szolgáltatások rendelkezésre állása, a költségek és a rugalmasság, valamint a megfelelő gondozó személyzet, a tisztességes munkakörülmények, a várakozási idő, a legközelebbi ápolási-gondozási létesítménytől való földrajzi távolság, a megfelelő állami infrastruktúra és a közlekedés; e tekintetben úgy véli, hogy a gondozási szolgáltatások különböző formáinak kell elérhetőnek lennie, melyeket promotálni és értékelni kell, továbbá el kell ismerni, továbbá úgy véli, hogy fokozni kell az otthoni és a közösségi alapú gondozási környezetben nyújtott ilyen típusú szolgáltatásokat, előnyben kell részesíteni az intézményi gondozásról az otthoni és a közösségi alapú ápolás-gondozás felé történő átmenetet; rámutat a demográfiai változásra mint a megnövekedett ápolási-gondozási igények fontos tényezőjére, amely jelentős uniós és tagállami beruházásokat, valamint azon adminisztratív akadályok azonosítását és felszámolását teszi szükségessé, amelyek akadályozzák a gondozásban részesülőket és családjaikat megfelelő ápolási-gondozási és támogatási megoldásokhoz való, időben történő és tényleges hozzáférését;

2022. július 5., kedd

47. hangsúlyozza a zöld környezet hatását, a jó minőségű életkörülmények részeként a természetben zajló és szabadtéri tevékenységek különböző formáihoz való mindennapi hozzáférést az ápolás-gondozásra szoruló személyek számára; megállapítja, hogy tanulmányok szerint a természetbe való kijutás jelentős előnyökkel jár minden ember – különösen az ápolás-gondozásra szorulók – fizikai és mentális egészségére nézve, és kiemeli, hogy meg kell könnyíteni a természetben zajló és a szabadtéri tevékenységekhez való hozzáférést az ápolás-gondozásra szorulóknak, valamint támogatni kell a természetalapú megoldásokat az ápolási-gondozási ágazatban;

48. megállapítja, hogy a digitális technológiák ígéretes fejleményt jelentenek az ápolás-gondozás támogatásában, de csak akkor, ha azokat a felhasználók szemszögéből fejlesztik modulárisan⁽⁹³⁾ és személyre szabottan; e tekintetben kiemeli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak kezelniük kell a hivatásos és házi gondozók, valamint a gondozottak körében a digitális készségek hiányát az e csoportokra irányuló egyedi programokkal; hangsúlyozza, hogy ezt ki kell egészíteni az internet-hozzáférés javításával és különösen felhasználóbarát, testreszabható digitális megoldásokkal, amelyek valamennyi ápolás-gondozásban részesülő és gondozó számára hozzáférhető, a digitális egészségügyi és online ápolási-gondozási szolgáltatások fejlesztésének támogatása, valamint az egészségügyi és az ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségek és a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás akadályainak csökkentése terén a technológiai fejlődésben rejlő lehetőségek támogatása érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy használják ki „az EU az egészségért” program és a Digitális Európa program finanszírozását az ápolás-gondozásban részesülő és a gondozók digitális jártasságának támogatására és növelésére;

49. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az ápolás-gondozást ne kezeljék árucikként;

50. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzák ki az ápolási-gondozási szolgáltatások akadálymentességének, rendelkezésre állásának és megfizethetőségének rendszeres értékeléséhez szükséges eszközöket; hangsúlyozza, hogy az akadálymentesség elvét minden ápolási-gondozási és támogatási szolgáltatás esetében egyenlően és határozottan érvényesíteni kell, mivel ez biztosítja a méltóságot és az autonómiát mind a fizikai, mind a digitális környezetben; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az ápolás-gondozáshoz való hozzáférés tekintetében részesítsék előnyben az olyan eredményalapú mutatókat, mint a bejelentett, kielégítetlen ápolási-gondozási igények;

51. hangsúlyozza a következők fontosságát: az ápolási-gondozási létesítményekbe való időben történő beruházás, a készséghiányok azonosítása, a jövőbeli személyzeti és képzési igények értékelése az egyes szakmák, ágazatok és régiók szintjén, különös figyelmet fordítva a népsűrűsége és a lakosság ápolási-gondozási igényeire a megfelelő és fenntartható személyzeti szint biztosításának, valamint a szolgáltatásokhoz és az ápolás-gondozáshoz való hozzáférés terén tapasztalható egyenlőtlenségek kezelésének eszközeként; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy terjesszenek elő átfogó minőségi normákat és mutatókat mind a formális, mind az informális ápolási-gondozási szolgáltatásokra, az otthoni, a magán- és az állami környezetre, többek között a gondozók kompetenciáira és képzési követelményeire, valamint a végrehajtásuk hatékony nyomon követésére szolgáló eszközökre vonatkozóan;

52. hangsúlyozza, hogy az EU-n belüli utazó munkavállalók és a nem uniós migráns munkavállalók által nyújtott, határokon átnyúló ápolási-gondozási szolgáltatások, többek között a házi gondozás gyakran kulcsfontosságúak a növekvő ápolási-gondozási igények kielégítéséhez; emlékeztet arra, hogy e migráns munkavállalók többsége nő, és hogy a globális ápolási-gondozási láncok hatással vannak rájuk; hangsúlyozza, hogy a személyek és a munkavállalók szabad mozgása az EU egyik kulcsfontosságú pillére, de a határokon átnyúló ápolás-gondozással kapcsolatos kihívások továbbra is fennállnak; felszólít a gondozók és gondozottak szociális biztonsági jogainak védelmére az ágazaton belül a személyek szabad mozgáshoz való jogának részeként, valamint a tisztességes munkakörülmények biztosítására és a be nem jelentett munkavégzés felszámolására; ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki határokon átnyúló képzést, különösen a határokon átnyúló régiókban, hogy megkönnyítsék a határokon átnyúló ápolás-gondozást és hogy osszák meg az ápolási-gondozási ágazatban bevált gyakorlatokat, többek között a gondozók elvándorlásának és a minőségi ellátáshoz való hozzáférés hiányának kezelésére szolgáló eszközként azokban a régiókban vagy országokban, ahonnan a gondozók származnak;

53. ismételten közös fogalom meghatározást kér a fogyatékosagra vonatkozóan, valamint a fogyatékos státusz kölcsönös elismerését a tagállamokban, összhangban az UNCPRD-bizottságnak az Európai Unió 2015-ben elfogadott első jelentéséről szóló záró észrevételeivel, azzal a céllal, hogy felszámolják a fogyatékosággal élő személyek Unión belüli mobilitásának útjában álló alapvető akadályokat, és lehetővé tegyék a fogyatékosággal élő személyek számára az egészségügyi, az ápolási-gondozási és egyéb, az önálló életvitelt elősegítő szolgáltatásokhoz, valamint az egyenlő oktatási és foglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáférést; felszólít az európai fogyatékosági igazolvány bevezetésére és annak

⁽⁹³⁾ Digitális megoldások, például alkalmazások, amelyek különböző modulokból és funkciókból állnak, és amelyek az alkalmazás alapvető formájával kombinálhatók, és ennek eredményeként az egyes felhasználók igényeinek és kívánságainak megfelelő alkalmazással jön létre.

2022. július 5., kedd

valamennyi tagállamra való kiterjesztésére, megnyitva az utat a fogyatékoság európai fogalom meghatározása előtt, és lehetővé téve a fogyatékossgal élő személyek számára, hogy egy akadálymentes Európában a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolhassák;

54. felszólít arra, hogy az uniós és tagállami szintű közegészségügyi és ápolási-gondozási politika keretében kezeljék prioritásként a mentális egészséget és növeljék az ezzel kapcsolatos tudatosságot; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy mentális egészségre vonatkozó európai stratégiát azzal a céllal, hogy mindenki számára biztosítsa a jó mentális egészséget, azonosítsa valamennyi generáció mentális egészséggel kapcsolatos kihívásait valamennyi releváns környezetben, valamint küzdjön a mentális egészséggel kapcsolatos sztereotípiák és megfélemlítés ellen; hangsúlyozza, hogy ezt a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő módon kell megvalósítani, különös figyelmet fordítva a kiszolgáltatott helyzetben lévőkre és a leginkább rászoruló csoportokra; hangsúlyozza a minőségi mentális egészség és gondozás fontosságát az egész életen át, beleértve a fiatal életkort, az oktatást, a munka világát, valamint a megelőzésre, az észlelésre és a ténylegesen rendelkezésre álló, megfizethető és megfelelő, minőségi kezeléshez való gyors hozzáférésre irányuló stratégiákat, amelyek hozzájárulnak valamennyi felnőtt, többek között a tartós ápolásra szoruló személyek életminőségéhez is;

55. hangsúlyozza az érzelmi, pszichológiai, szociális és spirituális ápolás-gondozás és támogatás, valamint a gyógy-szereken túlmutató mentális egészségügyi szolgáltatások fontosságát a palliatív ellátásban részesülő személyek életminőségének javításában; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az integrált palliatív ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférést a fájdalom és a kényelmetlenség enyhítése, valamint a halálos betegségben szenvedő személyek méltóságának és életminőségének fenntartása érdekében, miután az aktív ápolás-gondozás valamennyi eszközét megfelelően mérlegelték és hatástalannak találták, és biztosítsanak megfelelő támogatást gondozóik számára;

56. kéri, hogy az ápolók könnyebben hozzáférjenek a mentális és fizikai egészséget segítő szolgáltatásokhoz;

57. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az átmeneti védelmet élvező személyek azonnali és teljes körű hozzáférését a minőségi ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, bármilyen alapú megkülönböztetés nélkül, különös tekintettel a háborús körülmények és a lakhelyelhagyás által generált fizikai és pszichológiai szükségletekre, ugyanakkor egyenlő és tisztességes munka- és foglalkoztatási feltételeket és méltányos fizetést kell biztosítani az átmeneti védelmet élvező személyek számára, akik az ápolási-gondozási ágazatban munkát keresnek; hangsúlyozza, hogy e célból alapvető fontosságúak az ápolási-gondozási ágazatban rendelkezésre álló további kapacitások és beruházások;

Minőségi tartós ápolás-gondozás a hosszú és minőségi élet érdekében

58. felhívja a Bizottságot, hogy a gyermekgondozásra vonatkozó barcelonai célkitűzésekhez hasonlóan dolgozzon ki átfogó, ambiciózus és jogokon alapuló célokat és megfelelő mutatókat a tartós ápolás-gondozásra vonatkozóan, jelentéstételi mechanizmust és eszközöket az ápolási-gondozási kezelések és szolgáltatások hozzáférhetőségére, rendelkezésre állására, megfizethetőségére és minőségére, valamint a személyzet létszáma vonatkozó lebontott adatokra és ezek nyomon követésére; hangsúlyozza, hogy olyan célértékekre és mutatókra van szükség a tisztességes munkakörülményekre, valamint a nők folyamatos munkaerő-piaci részvételére vonatkozóan, amelyek irányt szabnának a beruházásoknak, a finanszírozásnak és a képzésnek annak érdekében, hogy a rászorulóknak számára jobb hozzáférést biztosítsanak a minőségi szolgáltatásokhoz, valamint biztosítsák a nők folyamatos munkaerő-piaci részvételét, amit az egyenlő ápolási-gondozási kötelezettségek segítenek elő;

59. meggyőződése, hogy a Bizottságnak fő célként az ápolás-gondozásban és támogatásban részesülők egyéni szükségletein alapuló, mindenki számára egyenlő és egyetemes hozzáférést kell kitűznie a minőségi tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, különös figyelmet fordítva az egyenlőtlenségek felszámolására és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre, például az idősekre, a fogyatékossgal élőkre és az informális és be nem jelentett ápolási-gondozási munkát végző nőkre; megállapítja, hogy a tartós ápolási-gondozási szükségletek nem korlátozódnak az idősekre, inkább a teljes életciklusuk során ápolásra és gondozásra szoruló különböző csoportokra terjednek ki, például

2022. július 5., kedd

a ritka betegségben szenvedőkre, amelyek többsége gyermekkorban jelentkezik; hangsúlyozza, hogy az ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz és támogatáshoz való egyenlő, tényleges és időben történő hozzáférés a legjobban úgy érhető el, ha bevonják a gondozásban részesülőket, és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság ajánlásának megfelelően a tartós ápolást-gondozást integrálják a nemzeti szociális védelmi rendszerekbe, mivel méltányossági és hatékonysági okokból ezek a legalkalmasabbak a megvalósításra ⁽⁹⁴⁾;

60. szorgalmazza olyan minőségi mutatók kidolgozását minden szociális és egészségügyi szolgáltatáshoz, amelyek az ápolásra-gondozásra szoruló személyek jogain, függetlenségük és autonómiájuk fenntartásán és fokozásán, valamint társadalmi befogadásán alapulnak, és a tartós ápolás-gondozás várható eredményeire – például a hosszú távú ápolásra-gondozásra és támogatásra szoruló személyek jóllétének és életminőségének javítására – és az egészséges életévek alakulására helyezik a hangsúlyt, és más olyan mutatók kidolgozását, amelyek az ápolási-gondozási tapasztalatokat helyezik a figyelem középpontjába; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el az integrált ápolási-gondozási megközelítések előnyeit a fizikai és szellemi állapot romlásának megelőzése és az ápolásban-gondozásban részesülők autonómiájának meghosszabbítása terén; hangsúlyozza, hogy az időskor, a fogyatékoság, a súlyos betegség vagy más, hosszú távú ápolási-gondozási szükségletekhez vezető körülmények nem akadályozzák az egyének aktív részvételét a társadalomban és a közösségi életben; emlékeztet arra, hogy az ápolásra-gondozásra és támogatásra szoruló személyek társadalmi kirekesztése elsősorban a széles körben elterjedt negatív megítélés, a társadalmilag kialakított önkép és a tartós strukturális megkülönböztetés eredménye;

61. felhívja a Bizottságot, hogy szervezzen egy ápolási-gondozási témájú csúcstalálkozót a szociális védelem és jóléti állam uniós jövőjével foglalkozó magas szintű munkacsoport munkájához, amelynek célja, hogy alapos és inkluzív megbeszélést folytasson valamennyi érintett érdekelt féllel, például a szociális partnerekkel, az érdekcsoportokkal, a betegképviselői szervezetekkel, a gondozók szervezeteivel, a gondozásban részesülőkkel és azok képviselőivel, a hatóságokkal, a civil társadalommal, a nonprofit szervezetekkel, a szolgáltatókkal és a közösségi gondozással foglalkozó egyéb szakértőkkel, hogy 2030-ra hosszú távú platformot hozzanak létre, innovatív gondozási megoldásokat dolgozzanak ki, biztosítsák az időtálló ápolási-gondozási rendszereket, fokozatosan megszüntessék az intézményesített ellátást és közösségi vagy családi alapú ápolásra és gondozásra és/vagy személyre szabott költségvetésekre és személyre szabott ellátás kialakítására térjenek át; felhívja a Bizottságot, hogy a közberuházásokat irányítsa a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások felé az uniós pénzügyi eszközök felhasználása során, és terjesszen elő egy, a hosszú távú, formális és informális ápolásról és gondozásról szóló keretirányelvet, amely lefedné az alapelveket, és tényeken alapuló kritériumokat határozná meg a hozzáférhető és integrált, minőségi tartós ápolási-gondozási és támogatási szolgáltatások számára az egész EU-ban;

62. felhívja a tagállamokat, hogy az ápolási-gondozási szolgáltatások nyújtására vonatkozó normák és jogi követelmények minimális betartásának nyomon követése érdekében hozzanak létre nemzeti, kölcsönösen elismert nyilvántartásokat az ápolási-gondozási szolgáltatókról; tudomásul veszi, hogy egyes tagállamokban olyan tanúsítási rendszerek vagy mechanizmusok léteznek, amelyek az ápolás-gondozás egyes területein ismerik el a tartós ápolást-gondozást nyújtók képesítéseit és kompetenciáit; kitart amellett, hogy kulcsfontosságú szerepe van a formális és informális gondozók képzésének, valamint a minőségi tartós ápolás-gondozás biztosítása érdekében a nonprofit és a profitorientált ápolási-gondozási láncok tekintetében a minőségellenőrzés és a visszaélést bejelentő rendszerek megerősítésének;

63. rámutat, hogy különösen nagy a kockázata annak, hogy nem elégítik ki az idősebb nők tartós ápolási-gondozási szükségleteit, akik pedig a tartós ápolásra-gondozásra szoruló népesség többségét teszik ki; kiemeli azt is, hogy a nemek közötti tartós bér- és nyugdíszakadék, a női szegénysége, a munkaerőpiac horizontális és vertikális szegregációja, a karriermegszakítások és a továbbra is fennálló hagyományos nemi szerepek miatt, ami miatt továbbra is a nők vállalják magukra az ápolási-gondozási kötelezettség nagyobb részét, a munkaerő-piaci struktúrák és a sztereotípiák, valamint a bizonytalan vagy részmunkaidős foglalkoztatásban való felülreprezentáltságuk miatt a nők a tartós ápolási-gondozási költségek fedezése terén igen komoly nehézségekkel szembesülnek; aggódmát fejezi ki amiatt, hogy különösen a gondozottak és közeli hozzátartozóik általában stressz, pénzügyi korlátok és a szolgáltatások korlátozott rendelkezésre állása mellett választják ki az első ápolási-gondozási szolgáltatót ⁽⁹⁵⁾;

⁽⁹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=hu&pubId=7724>

⁽⁹⁵⁾ A szociális védelemmel foglalkozó bizottság és az Európai Bizottság 2021. évi jelentése a tartós gondozásról: Tendenciák, kihívások és lehetőségek az előregedő társadalomban, 1. kötet.

2022. július 5., kedd

Informális ápolás-gondozás

64. megállapítja, hogy Unió-szerte 40–50 millió ember végez rendszeresen informális ápolás-gondozást, 44 millió ember pedig hetente legalább egyszer tartós ápolás-gondozást⁽⁹⁶⁾, ezen személyek többsége nő, többek között fogyatékkal élő nők is, akik az informális gondozók mintegy 60 %-át teszik ki, és akik több órát dolgoznak informális ápolás-gondozásban, mint a férfiak⁽⁹⁷⁾; megjegyzi, hogy ez fékezi a nemek közötti egyenlőséget, és korlátozhatja a formális munkavégzés lehetőségét, különösen a fiatalabb gondozók esetében;

65. megjegyzi, hogy az informális gondozás gyakran a hivatásos szolgáltatások rendelkezésre állásának és hozzáférhetőségének hiányából ered, és gyakran sokáig van rá szükség, és hatással lehet a nem hivatásos gondozók politikai, polgári, gazdasági, szociális és kulturális jogainak gyakorlására, ideértve a kevesebb karrierlehetőséget és a készségi szint alatti állások elfogadását, valamint a formális munkaerő-piaci részvétel akadályozását vagy kizárását; különösen aggódik az ápolási-gondozási feladatoknak a nők pénzügyi függetlenségére gyakorolt negatív hatása, valamint a szegénység, a társadalmi kirekesztés, továbbá a mentális és fizikai egészségi problémák megnövekedett kockázata miatt;

66. megállapítja, hogy az informális gondozás jövedelemkieséshez, a nemi alapú megkülönböztetés súlyosbodásához, például a nemek közötti bér- és nyugdíjszakadékhoz, időskori szegénységhez és a szegénység feminizálódásához vezethet; hangsúlyozza, hogy ezek a káros hatások szorosan összefüggnek a gondozás intenzitásával, és kiemeli, hogy jobban meg kell osztani a főként nők által végzett fizetetlen háztartási és ápolási-gondozási feladatokat, és meg kell erősíteni a nemi sztereotípiák elleni küzdelmet, valamint olyan munkafeltételeket kell bevezetni, amelyek tiszteletben tartják a munka és a magánélet közötti egyensúlyt;

67. megjegyzi, hogy az EU-ban a 65 éves vagy annál idősebbek közül több mint 7 millió ember, 8 % részesül informális ápolás-gondozásban, a 75 éves vagy annál idősebbek esetében az informális ápolásban-gondozásban részesülők aránya 11 %⁽⁹⁸⁾; megállapítja, hogy az ápolás-gondozásra szoruló idős emberek többsége nő;

68. megjegyzi, hogy annak lehetővé tétele érdekében, hogy az emberek továbbra is saját otthonukban részesülhessenek ápolás-gondozásban, a mobil ápolás-gondozást és támogatást ki kell terjeszteni és tovább kell fejleszteni a családon belüli gondozók, különösen a nők ápolási-gondozási feladatainak enyhítése érdekében, nem csupán figyelemfelhívó tevékenységek révén, hanem megfelelő támogatás, többek között pénzügyi kompenzáció révén is, lehetővé téve ezáltal a gondozást nyújtó hozzátartozók számára, hogy tovább dolgozzanak, és hogy az ápolás-gondozás és a fizetett munka összeegyeztethetőségén dolgozzanak; hangsúlyozza a nem hivatásos gondozók kulcsfontosságú szerepét, valamint azt, hogy hivatásos gondozóknak szorosan be kell vonniuk és támogatniuk kell a nem hivatásos gondozókat, és hangsúlyozza, hogy a nem hivatásos gondozók szükségleteit saját jogon kell felmérni és kezelni anélkül, hogy feltételül szabnák a gondozott személynek nyújtott szolgáltatásokat vagy támogatást;

69. megállapítja, hogy Európában az összes gyermek legalább 8 %-a részt vesz tartós informális ápolás-gondozás nyújtásában, ami negatív hatással van testi és lelki egészségükre, tanulmányi eredményeikre, társadalmi befogadásukra és jövőbeli munkaerőpiaci részvételükre⁽⁹⁹⁾;

70. hangsúlyozza, hogy szükség van az informális ápolás-gondozás minimális közös európai fogalom meghatározására, a tagállamok kötelezettségvállalására és az informális gondozásról szóló tanácsi ajánlásokra, többek között a nemzeti ajánlásokra is; hangsúlyozza, hogy ennek a fogalom meghatározásnak hangsúlyoznia kell, hogy az informális ápolás-gondozásnak önkéntes választásnak kell lennie, és nem szabad, hogy az kényszer és a rendelkezésre álló ápolási-gondozási szolgáltatások hiánya következtében alakuljon ki, valamint tartalmaznia kell a gondozásban részesülő személyek önrendelkezési jogának tiszteletben tartását, hogy a gondozottak maguk válasszák meg, milyen ellátásban szeretnének részesülni;

⁽⁹⁶⁾ Eurofound (2020): „Long-term care workforce: employment and working conditions” (A tartós gondozást végző munkaerő: foglalkoztatás és munkakörülmények).

⁽⁹⁷⁾ Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály (2021), az EMPL bizottság által kért európai parlamenti tanulmány: A tartós ápolás-gondozást végzőkre vonatkozó politikák.

⁽⁹⁸⁾ Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály (2021), az EMPL bizottság által kért európai parlamenti tanulmány: A tartós ápolás-gondozást végzőkre vonatkozó politikák.

⁽⁹⁹⁾ Santini, Soggi és társai (2020): Az ápolás-gondozás pozitív és negatív hatásai a nagyszülők gondozását végző serdülők körében. Egy hat európai országban végzett online felmérés eredményei, valamint következmények a jövőbeli kutatás, politika és gyakorlat szempontjából (<https://me-we.eu/wp-content/uploads/2020/10/Positive-and-Negative-Impacts-of-Caring.pdf>).

2022. július 5., kedd

71. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki közös európai iránymutatásokat, valamint a nem hivatásos gondozók jogállását és támogatását, mivel az informális gondozást jelenleg nem ismerik el megfelelően és nem ismerik el megfelelően annak sokféleségében; sürgeti a tagállamokat, hogy segítsék elő a fizetés nélküli informális gondozókat célzó aktív munkaügyi és foglalkoztatási politikákat, támogassák újbóli munkaerőpiaci beilleszkedésüket és előrehaladásukat, valamint ismerjék el az informális környezetben megszerzett készségeket;

72. sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen a Parlament és a Tanács elé egy európai ápolási-gondozási programot és annak részeként az informális gondozók európai programját, amely az informális ápolásra-gondozásra vonatkozó uniós szintű intézkedéscsomagot tartalmaz, és amennyiben a hatáskörök nemzeti szinten vannak, felhívja a tagállamokat, hogy támogassák ezt az európai stratégiát ambiciózus és összehangolt fellépésekkel és nemzeti programokkal, hogy azonosítsák, elismerjék és tudomásul vegyék az Európában nyújtott nem hivatalos ápolás-gondozás különböző típusait, és azonosítsák a gondozók különböző csoportjainak – köztük a fiatal és a mobil gondozók – különböző igényeit a foglalkoztatás bejelentésének megkönnyítése, valamint a társadalombiztosítás és a szociális védelmi fedezet biztosítása érdekében, függetlenül eltérő tartózkodási helyüktől, adminisztratív helyzetüktől vagy jogállásuktól;

73. felhívja a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra az informális ápolás-gondozás és a különböző pénzügyi támogatási lehetőségek formalizálását az eltérő szükségletek és realitások alapján, a gondozók megfelelő jogainak, pénzügyi támogatásának és szociális védelmének garantálása érdekében;

74. emlékeztet arra, hogy a fentiek megvalósíthatók például olyan gondozásért járó vagy nyugdíj jóváírások révén, amelyek megvédik azokat, akik megszakítják a munkaviszonyt annak érdekében, hogy egy családtagot vagy gondozásra szoruló személyt gondozásban részesítsenek, valamint azért, hogy elismerik az e gondozók által a társadalom egésze számára végzett munka értékét más kiegészítő támogatási szolgáltatások (tanácsadás vagy partneri csere), a gondozók számára egyértelműen meghatározott szabadság, a munka és a magánélet közötti egészséges egyensúly, a szabadság, a betegség esetén biztosított helyettesítési szolgáltatások, a nappali ápolási-gondozási szolgáltatások, az újbóli beilleszkedési szolgáltatások, a gondozók és a gondozásban részesülők pszichológiai és rehabilitációs szolgáltatásai, valamint az oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés révén, és hangsúlyozza az át nem ruházható szülői szabadság fontosságát; e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják meg és osszák meg egymással az arra vonatkozó bevált gyakorlatokat is, hogy miként lehet tükrözni a nyugdíjrendszerekben a gondozási feladatokra fordított időt, és gyorsan és teljes körűen ültessék át a szülők és gondozók tekintetében a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 irányelvet, amely bevezeti a gondozók szabadságát és a rugalmas munkaidő-beosztás kérelmezésének lehetőségét, a gondozói szabadság minimális számát annak érdekében, hogy személyes gondozást vagy támogatást nyújtsanak a hozzátartozóknak vagy a munkavállalóval egy háztartásban élő személynek;

75. felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják meg, hogyan lehetne a legjobban hivatalossá tenni az informális gondozást⁽¹⁰⁰⁾, és ezért a bevételek beszedését ezen a területen, beleértve az adólevonási rendszereket és a szolgáltatási utalványok használatát;

76. hangsúlyozza, hogy az informális gondozásra vonatkozó intézkedéscsomagnak jogalkotási és nem jogalkotási javaslatokat, valamint megfelelő beruházásokat kell tartalmaznia annak érdekében, hogy szerepük részeként elismerjék az informális gondozók jogait és kötelezettségeit, tiszteletben tartva ugyanakkor a gondozásban részesülő személyek önrendelkezési jogát, és meghatározva bizonyos kritériumokat a gondozók szociális és egyéb kiegészítő támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférése vonatkozásában (ideértve a szabadság és a betegszabadság lehetőségét is); megismétli a gondozással összefüggő fizikai és mentális egészséget fenyegető stresszt, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a gondozók hozzáférjenek a gondozással, valamint a gondozás és magánélet közötti egyensúlytal kapcsolatos információkhoz és tanácsokhoz; hangsúlyozza, hogy az intézkedéscsomagnak emellett jelentéstételi kötelezettségeket kell

⁽¹⁰⁰⁾ Az állami bevételek szempontjából a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk a foglalkoztatás hivatalossá tételének legjobb módját, és ily módon az ebből a foglalkoztatásból származó bevételek beszedését. Ennek során figyelembe kell venniük az adólevonási rendszereket és a szolgáltatási utalványok használatát.

2022. július 5., kedd

meghatározni a tagállamok számára, egyablakos ügyintézési pontokat kell létrehozni, ahol a nem hivatásos gondozók valamennyi tagállamban hozzáférhetnek a számukra szükséges támogatáshoz, valamint elő kell mozdítani az egészségügyi és szociális biztonsági rendszerek közötti interoperabilitást a meglévő adatok felhasználása és a nem hivatásos gondozók adminisztratív terheinek csökkentése érdekében;

77. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a civil társadalmi szervezeteket és a szociális partnereket abban, hogy biztosítsák a nem hivatásos gondozók képviseletét annak érdekében, hogy hozzájárulásukat figyelembe vegyék az informális gondozással kapcsolatos politikák kialakítása, végrehajtása és értékelése során, többek között az európai gondozási stratégia kidolgozása során;

78. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy kezeljék az informális gondozásra való túlzott támaszkodást a gondozói készségek tanúsítási folyamat révén történő formalizálása és elismerése, valamint a képzési és készségértékelési rendszerek előmozdítása révén, lehetővé téve a készségek kölcsönös elismerésének előmozdítását, valamint célzott továbbképzési és átképzési tevékenységek végrehajtását; kiemeli, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek ki kell használniuk többek között az európai készségfejlesztési programot, a készségfejlesztési paktumot, az Európai Szociális Alap Pluszt (ESZA+), az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést, a Méltányos Átállást Támogató Alapot és „az EU az egészségért” programot; felhívja a tagállamokat, hogy segítsék elő azoknak a munkavállalóknak a munkaerőpiaci reintegrációját, akik a hozzátartozók gondozása érdekében hosszú szünetet tartottak karrierjükben;

79. felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el azokat a kihívásokat, amelyek korlátozzák a megfelelő gondozáshoz való hozzáférést olyan speciális betegségben – például a reumatikus, valamint izom- és csontbetegségeknél – szenvedők számára, amelyek magasabb szintű gondozást igényelnek; kiemeli, hogy a reumatikus, valamint izom- és csontbetegségekkel küzdő személyek számára a megfelelő gondozáshoz való hozzáférés legnagyobb akadály a reumatológusok és a reumatológiai orvosi képzés hiánya a tagállamokban; felhívja ezért a tagállamokat, hogy a reumatológiát tegyék az orvosi képzési tanterv állandó elemévé, és növeljék a gyakorló reumatológusok számát;

Tisztességes munkakörülmények az ápolási-gondozási ágazatban dolgozó valamennyi munkavállaló számára

80. sürgeti a tagállamokat, hogy helyezzék gondozási politikájuk középpontjába a megfelelő személyzeti létszámot és a gondozási személyzetbe való beruházást; felhívja a tagállamokat, hogy növeljék az ápolási-gondozási foglalkozások vonzerejét azáltal, hogy biztosítják a társadalmi elismerést, a tisztességes munkakörülményeket és a tisztességes javadalmazást, beleértve a megfelelő munkaidőt is, ami következetesen segítene kezelni a meglévő munkaerőhiányt és csökkenteni a rövid távú munkavégzés iránti igényt, valamint csökkenteni a munkaerő gyors és súlyos kiáramlását, különösen azokban a régiókban és tagállamokban, amelyek a gondozás elvándorlása miatt jelentős kihívásokkal szembesülnek, valamint növelni a gondozási rendszerek jövőbeli ellenálló képességét, miközben munkahelyeket teremtenek az ágazatban;

81. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az ilyen minőségi munkahelyek létrehozását az ágazatban, többek között egyértelmű, fenntartható és vonzó karrierlehetőségekkel, képzési és készségfejlesztési lehetőségekkel, amelyek lehetővé teszik az állandó szakmai és személyes fejlődést; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek olyan konkrét kezdeményezéseket és ösztönzőket, amelyek a fiatalok számára is vonzóbbá teszik az ápolási-gondozási ágazatban végzett munkát, és ösztönzik a gondozási szakmák nemek közötti kiegyensúlyozott eloszlását;

82. tudomásul veszi a platformalapú munkavégzés gondozási ágazaton belüli növekvő arányával kapcsolatos további kihívásokat; hangsúlyozza, hogy a platformalapú munkavégzésről szóló európai irányelvnek és a platformgazdaságot szabályozó nemzeti jogszabályoknak megfelelően figyelembe kell venniük a gondozási munka sajátos jellegét, ami meghatározná a szolgáltatások minőségére és a munkavállalók tisztességes munkakörülményeire vonatkozó minimumkövetelményeket;

83. elismeri, hogy ezt a gondozást gyakran be nem jelentett vagy nem megfelelően bejelentett keretek és kizsákmányoló körülmények között nyújtják, ami hatással van a munkavállalók és családjaik, valamint a gondozási szolgáltatásokat igénybe vevők jogaira és jóllétére; aggódalmát fejezi ki a házi gondozók munkakörülményei miatt is, akik főként nők, köztük migráns nők, akik közül sokan nem egyértelmű javadalmazási feltételekkel, a társadalmi elszigetelődés kockázatával és a jogaik megfelelő érvényesítésére szolgáló mechanizmusok hiányával szembesülnek; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy küzdjenek a be nem jelentett munkavégzés ellen, és hozzanak létre egyértelmű jogi keretet, amely a szociális védelem biztosítása mellett valamennyi gondozó számára előmozdítja a minőségi munkahelyeket;

2022. július 5., kedd

84. hangsúlyozza, hogy a tisztességes munkának szerves részét kell képeznie a fenntartható és minőségi gondozási rendszerekkel kapcsolatos prioritások meghatározásának; kiemeli, hogy az uniós és nemzeti finanszírozás, kölcsönök és szerződések kedvezményezettjeinek tisztetben kell tartaniuk az alkalmazandó munkajogot és a szigorú normákat;

85. sürgeti azokat a tagállamokat, illetve azokat az ILO-tagokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy ratifikálják és hajtsák végre a háztartási alkalmazottak méltányos módon történő foglalkoztatásáról szóló 189. számú, a munka világában tapasztalható erőszakról és zaklatásról szóló 190. számú, valamint az ápolókról szóló 149. számú releváns ILO-egyezményeket;

86. aggodalmát fejezi ki a minimálbér és a minimálbér alatti keresők magas aránya miatt az ápolási-gondozási szakemberek körében, akik többsége nő, valamint a nemek közötti tartós bérszakadék és az egyes gondozási szakmák bérszintjében mutatkozó eltérések miatt⁽¹⁰¹⁾; üdvözlí ezért az Európai Bizottságnak a megfelelő minimálbérekről szóló irányelvjavaslatát, amely biztosítaná a gondozási ágazatban a legalacsonyabb bérezésű munkavállalók méltányosabb bérezését, valamint a bérek átláthatóságáról szóló irányelvjavaslatát, amely megoldaná az EU-ban az „egyenlő munkáért járó egyenlő bérekhez” való alapvető jog tartósan elégtelen érvényesítésének problémáját; hangsúlyozza, hogy annak érdekében, hogy a túlnyomórészt nők által dominált ápolási-gondozási ágazatban kiigazítsák az alacsony béreket, a gondozási munka társadalmi-gazdasági értékét objektív kritériumok alapján, objektív kritériumok alapján, nemi szempontból semleges munkakör-értékelési vagy osztályozási eszközök, például oktatási, szakmai és képzési követelmények, készségek, erőfeszítések, felelősség, elvégzett munka és az érintett feladatok jellege alapján újra kell értékelni a más, gyakran férfiak által dominált ágazatokban végzett munka értékéhez képest; hangsúlyozza, hogy az érvényes összehasonlítási alap fontos paraméter annak megállapítása szempontjából, hogy a munka egyenlő értékűnek tekinthető-e; abban az esetben, ha nincs valós élet-összehasonlító tényező (ahogyan az az erősen női dominanciával rendelkező ágazatokban gyakran előfordul), hipotetikus összehasonlítási alapot lehet alkalmazni; ösztönzi mind az állami, mind a magángondozási szolgáltatókat, hogy a minimálbéreken túl is garantálják a tisztességes és megfelelő javadalmazást; hangsúlyozza, hogy az OECD szerint a béremelések a tartós gondozást nyújtók nagyobb arányú felvételével, hosszabb szolgálati idővel és mérsékelt fluktuációval járnak⁽¹⁰²⁾; sürgeti a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a gondozók és gondozottak jogainak elismerését célzó reformokat, és hajtsanak végre intézkedéseket az alapvető munkavállalói jogok védelme és a gondozók munkakörülményeinek javítása érdekében, kezelve többek között az őket terhelő olyan, gyakran bizonytalan helyzeteket, mint az informális munka, a hosszú munkaidő, a nem megfelelő fizetés, a képzés hiánya, a rossz munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági politikák, valamint a bántalmazások, zaklatások és erőszak esetei;

87. kiemeli az oktatás és képzés, valamint a munkavállalók inkluzív átképzésére és továbbképzésére irányuló programok központi szerepét a minőségi gondozási szolgáltatások nyújtása és a gondozás professzionalizálása érdekében, tekintettel a gondozási szakmák és szolgáltatások folyamatos fejlődésére; hangsúlyozza a fizetett oktatás és munkahelyi képzés központi szerepét a bentlakásos gondozásról a közösségi és családi gondozásra való áttérés folyamatában; határozottan ösztönzi a tagállamokat, hogy az uniós alapok (esb-alapok és különösen az Európai Szociális Alap+, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) támogatásával nyújtsanak képzést a gondozók számára a gondozásra és támogatásra szoruló személyek jogairól, különösen a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményben és a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményben rögzített jogokról; sajnálja, hogy a szakmai képesítések elismeréséről szóló uniós irányelv nem állapít meg harmonizált képzési minimumkövetelményeket a tartós ápolás-gondozás területén dolgozók számára, ami akadályozza e munkavállalóknak az egész Unióban történő automatikus elismerését;

88. hangsúlyozza, hogy az ápolási-gondozási munka alapvetően személyközi szolgáltatás, amely számos összetett készséget igényel, amelyek közül néhányat nem ismernek el és nem díjaznak; hangsúlyozza, hogy a gondozók szerepe mindenekelőtt a gondozásban részesülők gondozása és támogatása kell, hogy legyen, és ezért úgy véli, hogy csökkenteni kell a felesleges bürokráciát és azt is el kell kerülni, hogy szükségtelen adminisztratív feladatok háruljanak a gondozókra; hangsúlyozza, hogy bizonyos orvosi feladatok megoszthatók az egészségügyi szakemberek között, és hangsúlyozza a gondozók és az egészségügyi szakemberek közötti szorosabb együttműködés előnyeit, például a munkaterhelés jobb elosztását, a gondozásban részesülők számára biztosított idő növelését és a gondozás folyamatosságát, valamint a multidiszciplináris gyakorlatokat és a karrierlehetőségek harmonizációját;

⁽¹⁰¹⁾ Eurofound (2021), Understanding the gender pay gap: What difference do sector and occupation make? (A nemek közötti bérszakadék megértése: A nemek közötti bérkülönbség okai: az ágazatok és a foglalkozások szerepe) Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, Eurofound (2021.), Minimum wages in 2021: Annual review, Minimum wages in the EU series (Minimálbérek 2021-ben. Éves áttekintés, „Minimálbérek az EU-ban” sorozat).

⁽¹⁰²⁾ https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/who-cares-attracting-and-retaining-elderly-care-workers_92c0ef68-en;jsessionid=CUiQVaYYMpv7-fVciq3Ihh787q6ZHLU19L9LeR1.ip-10-240-5-42

2022. július 5., kedd

89. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy gondozási készségekre vonatkozó uniós kezdeményezést, amely támogatja a tagállamokat az ápolási-gondozási ágazatban dolgozó szakemberek továbbképzési és átképzési lehetőségeinek javításában, azonosítva a készséghiányokat és a készségigényeket, az ígéretes gyakorlatokat és a sikeres kezdeményezéseket, valamint keretet biztosítva a tapasztalat révén – például informális gondozási munka révén – megszerzett szakértelem, készségek és képesítések elismeréséhez és tanúsításához, megkönnyítve az ágazatban a formális foglalkoztatáshoz való hozzáférést; felhívja a tagállamokat, hogy támaszkodjanak az uniós készségfejlesztési menetrendre a gondozók továbbképzése és továbbképzése érdekében, és támogassanak, illetve biztosítsanak állami lehetőségeket valamennyi gondozó – köztük a migráns házi gondozók és gondozók – számára a szakoktatásban és szakképzésben való részvételre és a képesítések megszerzésére;

90. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak tisztességes munkakörülményeket (és tegyék ezeket kötelezővé) az ápolási-gondozási ágazat valamennyi – akár formális, akár informális munkát végző – munkavállalója számára, valamint biztosítsák számukra a képviselőket ellátó szakszervezetek alapításának és az ezekhez való csatlakozásnak a jogát, illetve az ágazaton belül a kollektív tárgyalási jogot, és fogadjanak el magas szintű normákat a munkahelyi egészségvédelem és biztonság terén, összhangban a közelmúltban elfogadott, a munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó, 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós stratégiai kerettel, illetve annak célkitűzéseinek túlmutatóan; hangsúlyozza, hogy különös figyelmet kell fordítani az ápolási-gondozási ágazatban végzett munka sajátos kihívásaira, amelyek magukban foglalják a munkavállalók veszélyes anyagoknak vagy gyógyszereknek való kitettségét, a potenciálisan fertőző környezetben végzett munkát, valamint az érzelmileg megterhelő munkával és a kedvezőtlen társadalmi magatartással kapcsolatos mentális és pszichoszociális kockázatokat a munkahelyi balesetek és megbetegedések, valamint az ilyen hiányzások, fluktuáció és rossz egészségi állapot megelőzése érdekében;

91. felhívja a tagállamokat, hogy a gondozási ágazatban ismerjék el a Covid19-et foglalkozási megbetegedésként; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy minden gondozási szolgáltató dolgozzon ki fertőzőmegelőzési és -ellenőrzési programot, és garantálja a gondozók számára a fertőző betegségekkel kapcsolatos éves képzéseket, valamint a munkavállalók naprakész tájékoztatását a fertőző betegségekről;

92. emlékeztet arra, hogy egyes, a gondozók által rendszeresen használt gyógyszerek tartalmaznak a munkájuk során rákkeltő anyagokkal, mutagénnel vagy reprodukciót károsító anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv hatálya alá tartozó, rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagot vagy anyagokat; ezzel összefüggésben emlékeztet ezen irányelv negyedik felülvizsgálatára és a veszélyes gyógyszereknek való kitettséggel járó munka beillesztésére; várakozással tekint az ezen anyagok kezelésére vonatkozó iránymutatások 2022-re tervezett közzététele, valamint az ilyen veszélyes gyógyszerek meghatározásának és indikatív listájának kidolgozása elé;

93. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő és támogassák az életkorbarát munkakörnyezeteket; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy növelje ambíciósintjét, és javasoljon általánosabb és átfogóbb irányelvet a munkával összefüggő váz- és izomrendszeri megbetegedések és reumatikus betegségek megelőzéséről és kezeléséről, valamint a gondozási munka pszichoszociális kockázatainak és a munkavállalók jóllétére gyakorolt negatív hatásainak (amelyek különösen felerősödtek a világjárvány idején) csökkentéséről;

94. hangsúlyozza, hogy az európai gondozási stratégiának többek között átfogóan foglalkoznia kell a digitalizálásnak a munkavállalók munkakörülményeire gyakorolt hatásával, a távmunka és a távmunka mentális egészségre gyakorolt hatásaival, valamint a fizetetlen gondozás és a házimunka mennyiségével és nemek közötti egyenlőtlen megosztásával; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel konzultálva tegyen javaslatot a munkahelyi pszichoszociális kockázatokról és jólétről szóló irányelvre;

95. felhívja a tagállamokat, hogy határozzanak meg minimumszabályokat a gondozóval egy háztartásban élve végzett gondozási munkára vonatkozóan az alábbi területeken: a gondozók munkaideje, díjazása és elhelyezése, munkájuk sajátosságainak figyelembevétele érdekében; különös tekintettel az ápolásra szoruló személlyel közös háztartásban való együttélés és munkavégzés tényére; átlagos munkaidőt kell számítani, mivel a gondozók váltott műszakban dolgoznak; a díjazás szintjének a gondozási szükségletektől és a gondozók képzettségétől kell függenie; a gondozóval együtt élő gondozóknak külön szobát, WC-t, konyhát és lehetőség szerint internetet kell biztosítani;

2022. július 5., kedd

96. felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg a társadalmi párbeszédet és mozdítsák elő a kollektív tárgyalásokat és a kollektív szerződéseket az állami és a magánszektorbeli gondozási ágazatban, mind a profitorientált, mind a nonprofit szektorban, mind intézményes, mind pedig otthoni keretekre is kiterjedően, mint a foglalkoztatás és a munkakörülmények javításának és a nemek közötti bérszakadék leküzdésének kulcsfontosságú mechanizmusait és mint a minimálbér, illetve általában a bérek emelésének leghatékonyabb eszközeit;

97. felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a kollektív tárgyalások általi szélesebb körű lefedettséget, és biztosítsák az egyesülési jogot és szabadságot az ápolási-gondozási ágazatban azáltal, hogy nagyobb hozzáférést és tájékoztatást biztosítanak a munkavállalók képviselőinek és az ápolási-gondozási munkaerő tagságának építésére törekvő szakszervezeteknek, valamint felszámolják a szakszervezetek létrehozása előtt álló valamennyi akadályt, valamint a közszféra munkahelyein – beleértve a közbeszerzési szerződéseken dolgozó magánvállalkozókat is – fennálló szükségtelen akadályokat, amelyek akadályozzák a szakszervezeteket a közszférában dolgozók szervezésében és tagságuk növelésében; hangsúlyozza, hogy különösen az utazó munkavállalók – akik gyakran bentlakásos ápolók és a nap 24 órájában rendelkezésre kell állniuk – nincsenek kellőképpen tisztában a foglalkoztatásukra vonatkozó feltételekkel, és nem is kapnak megfelelő tájékoztatást ezekről; hangsúlyozza, hogy a kollektív megállapodásoknak többek között gondoskodniuk kell azon munkavállalóknak a nyugdíjjogosultságáról is, akik eltartottak gondozása érdekében kényszerülnek csökkentett munkaidejű fizetett munkavégzésre, vagy akiknek emiatt kell megszüntetniük a munkaviszonyukat;

98. emlékeztet arra, hogy az utazó és a migráns munkavállalók, köztük az okmányokkal nem rendelkező alkalmazottak jelentős szerepet játszanak a bentlakásos, a közösségi és az otthoni gondozás biztosításában az EU-ban; úgy véli, hogy ennek a ténynek tükröződnie kell a következő európai gondozási stratégiában, és ennek megfelelően foglalkozni kell vele a stratégiában; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kötelezzék el magukat és határozzanak meg konkrét intézkedéseket a be nem jelentett munkavégzés és az illegális foglalkoztatási formák problémájának kezelésére, valamint hogy mozdítsák elő a tisztességes munkát minden gondozó számára azok jogállásától függetlenül; hangsúlyozza, hogy a migráns munkavállalók olyan sajátos kiszolgáltatottsággal és kihívásokkal szembesülnek, mint a munkavállalási engedélyhez vagy a formális foglalkoztatáshoz való hozzáférés, a szociális védelmi fedezet és a be nem jelentett munkavégzés kockázata; felszólít védelmükre a vonatkozó jogszabályok alkalmazása, végrehajtása és nyomon követése révén;

99. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az EU-ból és a harmadik országokból származó munkavállalók méltányos mobilitását és toborzását képesítéseik kölcsönös elismerésének javítása és a transznacionális szociális védelem hiányosságainak megszüntetése révén; megismétli a mobilitásra vonatkozó szabályok megfelelő nyomon követésére és végrehajtására, valamint arra irányuló felhívását, hogy a munkavállalók kapjanak jobb tájékoztatást a jogaikról; hangsúlyozza az Európai Munkaügyi Hatóság abban játszott szerepét, hogy segíti a tagállamokat és a Bizottságot a munkaerő-mobilitással kapcsolatos uniós jog Unió-szerte történő hatékony alkalmazásában és érvényesítésében, valamint a szociális biztonsági rendszerek EU-n belüli koordinálásában; hangsúlyozza, hogy a 2024-ben esedékes értékelés keretében fontolóra kell venni az Európai Munkaügyi Hatóság (ELA) megbízatásának felülvizsgálatát, hogy az kiterjedjen a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó rendelkezésekre is; felhívja az EU-OSHA-t és az ELA-t, hogy működjenek együtt a Bizottság és a tagállamok támogatása céljából az utazó és migráns munkavállalók munkahelyi egészségvédelmének és biztonságának javítása terén; hangsúlyozza, hogy a házi gondozást végző munkavállalókat túlnyomórészt a munkavállalókat kiküldő ügynökségek összetett láncolatán keresztül szervezik, így e gondozók a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv⁽¹⁰³⁾ hatálya alá tartoznak;

100. elismeri a személyi és háztartási szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók szerepét annak biztosításában, hogy az uniós polgárok valóban az általuk előnyben részesített gondozási modellt választhassák; felhívja a Bizottságot, hogy az európai gondozási stratégiában foglalkozzon valamennyi személyes és háztartási alkalmazott nehéz munka- és foglalkoztatási feltételeivel, beleértve a gondozókat és más személyi és háztartási szolgáltatásokat nyújtó munkavállalókat is, és teremtsen meg a személyi és háztartási szolgáltatások elismerésének, szabályozásának és professzionalizálásának alapjait; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szociális védelem, a biztonságos és tisztességes munkakörülmények garantálása és a háztartási ápolási-gondozási ágazatban új munkalehetőségek teremtése révén hatékonyan lépjenek fel a be nem jelentett munkavégzés ellen az ápolási-gondozási ágazatban; szorgalmazza a 89/391/EGK irányelv célzott felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy az irányelv hatálya a háztartási alkalmazottakra is kiterjedjen; felhívja

⁽¹⁰³⁾ https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/report_on_the_eesc_country_visits_to_uk_germany_italy_poland_0.pdf

2022. július 5., kedd

a tagállamokat, hogy terjesszenek elő megfelelő keretet a személyi és háztartási szolgáltatások bejelentésére, például a szolgáltatási utalványrendszerekre, dolgozzanak ki mechanizmusokat és eszközöket a háztartási ápolási-gondozási munka jobb nyomon követésére, és hogy fektessenek be rugalmas, minőségi szakmai szolgáltatásokba a gondozás bizonytalanságának megállítása és a be nem jelentett munkavégzéssel járó gondozási szolgáltatások igénybevételének visszaszorítása érdekében;

101. kéri a tagállamokat, hogy gyorsan és teljeskörűen ültessék át és hajtsák végre a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelvet, és bátorítja őket, hogy lépjenek túl az irányelvben megállapított minimumszabályokon; hangsúlyozza, hogy a fizetetlen gondozási feladatoknak csak a férfiak és nők közötti egyenlő elosztása – át nem ruházható és megfelelően fizetett szabadságok révén – tenné lehetővé a nők számára, hogy egyre inkább teljes munkaidős munkát vállaljanak, hogy egyensúlyt teremtsenek a munka és a magánélet között, illetve hogy személyes és társadalmi fejlődést érjenek el; hangsúlyozza továbbá, hogy elő kell mozdítani a munkavállalók csoportjaira – például a kisgyermekes szülőkre, az egyedülálló szülőkre, a fogyatékossgal élő szülőkre és a fogyatékossgal élő gyermekek szülei – vonatkozó munkafeltételek további rugalmasságát; kéri a tagállamokat, hogy az érintett személy jogállásától függetlenül tartsák tiszteltben a szülési és apasági szabadság minimális időtartamát; emlékeztet arra, hogy a munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozó politikáknak arra kell ösztönözniük a férfiakat, hogy a nőkkel azonos gondozási feladatokat vállaljanak, és hangsúlyozza, hogy fokozatosan elő kell mozdítani a teljes mértékben kifizetett, azonos időtartamú anyasági és apasági szabadságokat; erőteljesen szorgalmazza, hogy valamennyi tagállam ösztönözze és biztosítsa azt, hogy az apák igénybe vehessék az apasági szabadságot, anélkül, hogy tartaniuk kellene a munkáltatók kedvezőtlen vagy megkülönböztető magatartásától, ami hatékony ösztönzést jelent a gyermekeikről és családjukról való gondoskodás felelősségének vállalására, továbbá hasznos eszköz a nemek közötti valódi egyenlőség eléréséhez; hangsúlyozza, hogy ez nem csupán megköveteli, de elő is fogja idézni a sztereotípiák és a nemi normák megváltoztatását, ami egy méltányosabb és a nemek közötti egyenlőséget biztosító társadalomhoz vezet; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az olyan transzformatív intézkedéseket, mint a gondozás közös felelősségére vonatkozó figyelemfelkeltő kampányok, amelyek felszámolják azt a sztereotíp elképzelést, hogy ez a munka a nők feladata;

102. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki átfogó intézkedéseket és ösztönzőket a munkavállalók – különösen a nők – munkaerő-piaci visszailleszkedésének ösztönzése és megkönnyítése érdekében, akiknek a karrierjét és jövedelmét gyakrabban érintik az egyenlőtlen nemi szerepek és gondozási szabadságok, beleértve a karrierjük megkezdését vagy hosszabb megszakítását is, és biztosítsák a munkavállalók jogát az azonos vagy egyenértékű munkakörbe való visszatérésre;

103. felhívja a tagállamokat, hogy a szociális partnerekkel szoros együttműködésben támogassák a karrierlehetőségeket, különösen az egész életen át tartó tanulás és szakképzés, a megfelelő álláskeresési járadékok, a szociális jogok átruházhatósága és az aktív, hatékony munkaerő-piaci politikák révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák és garantálják a férfiak és nők hatékony védelmét és egyenlő díjazását egy olyan, a nemek közötti egyenlőséget transzformatív módon megközelítő jogszabály és politikai válasz révén, amelynek célja a bizonytalan foglalkoztatási helyzetek és egyes női ágazatok, például a gondozás alulértékeltségének kezelése, a karrierlehetőségek garantálása, valamint a megfelelő szociális biztonság biztosítása; megismétli azon követelését, hogy a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló tanácsi ajánlással összhangban minden ember valamennyi foglalkoztatási formában és önfoglalkoztatás keretében megszerezhesen olyan jogosultságokat, amelyek jövedelembiztonságot kínálnak számukra olyan helyzetekben, mint a munkanélküliség, betegség, időskor, illetve a szakmai pályafutás gyermeknevelési, egyéb gondozási vagy képzési okokból történő megszakítása;

104. felhívja a Bizottságot, hogy építsen az európai gondozási stratégiára, nevezetesen a gyermekgondozásról (a barcelonai célkitűzések felülvizsgálata) és a tartós ápolás-gondozásról szóló két tanácsi ajánlásra, és terjesszen elő egy európai gondozási megállapodást az ápolási-gondozási stratégia után, amely magában foglal egy sor uniós szintű szakpolitikát, programot, ajánlást és beruházást, azzal a céllal, hogy elősegítse a nemi szempontból transzformatív gondozási gazdaságra való átállást, amely a gondozást a társadalom gerincét képező jogként és értéként ismeri el; kiemeli, hogy a Bizottságnak integrált, holisztikus és egész életen át tartó megközelítést kell alkalmaznia a gondozás terén, és elő kell mozdítania a tisztességes munkakörülményeket és a tisztességes béreket, növelnie kell a munka vonzerejét az ápolási-gondozási ágazatban, valamint kezelnie kell a hátrányos megkülönböztetést, a nemek közötti egyenlőtlenségeket és a szegénységet az ágazatban;

2022. július 5., kedd

A gondozás szerepének elismerése és értékelése társadalmainkban és gazdaságainkban

105. hangsúlyozza annak rendkívüli fontosságát, hogy valamennyi vonatkozó nemzeti és uniós szakpolitikában általánosan érvényesítsék a gondozást és a nők, a gondozásra és támogatásra szoruló személyek és a kiszolgáltatott személyek társadalmi szerepvállalásának növelését és szakmai fejlődését célzó intézkedéseket, valamint ösztönözzék a hozzáférhető, megfizethető és magas színvonalú gondozási szolgáltatásokba történő állami beruházások növelését;

106. kéri, hogy ezek a prioritások tükröződjének az uniós politikák külső dimenzióiban, köztük az előcsatlakozási és a hivatalos fejlesztési támogatásban is; hangsúlyozza, hogy a gondozás jogokon alapuló megközelítése, amely a megkülönböztetésmentesség elvének alapul, lehetővé tenné az általános érvényesítést valamennyi releváns szakpolitikai területen; hangsúlyozza, hogy gondoskodni kell a nemek közötti esélyegyenlőséget és az egyenlőség rendszeres érvényesítéséről a költségvetés-tervezési folyamat valamennyi releváns szakaszában, mind a Bizottság központi költségvetésén belül, mind pedig az EU által támogatott politikák és programok keretében; felhívja a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy állítsák helyre a formális és informális gondozási foglalkozások erősen megbélyegzett arculatát, a tagállamokat pedig arra is kéri, hogy fogadjanak el hatékony politikákat és programokat a képességek, az életkor, a nemi alapú megkülönböztetés és a megkülönböztetés egyéb formáinak kezelésére, amelyek a gondozással, paternalizmussal és a függőség fogalmával összefüggő előítéletekkel és sztereotípiákkal függenek össze; megjegyzi, hogy a nők a vállalkozói potenciál olyan, értékes és kiaknázatlan forrásai Európában a gondozási ágazatban is, akik hozzájárulhatnak az új innovációkhoz, például az új technológiákhoz;

107. megjegyzi, hogy a megszilárdult nemi normák és sztereotípiák kezelése az első lépés a nem fizetett gondozással és háztartási munkával kapcsolatos feladatok férfiak és nők közötti újraelosztása felé, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy oktatási és nyilvános tájékoztató kampányok tervezésével és az e célt előmozdító kísérleti projektek támogatásával mozdítsák elő a gondozási ágazatban végzett munkáról alkotott pozitív képet és vonzerőt mind a férfiak, mind a nők számára, és támogassák azokat a kísérleti projekteket, amelyek célja több férfit vonzani gondozói pályára, továbbá mozdítsák elő a nők és férfiak egyenlő részvételét és esélyeit a gondozási szolgáltatások terén;

108. felhívja a Bizottságot, hogy az európai szemeszter keretében kövesse nyomon a szociális jogok európai pillére és a fenntartható fejlődési célok elveinek végrehajtását; felszólít különösen az uniós gondozási stratégia végrehajtásáról szóló rendszeres jelentéstételre, valamint az európai szemeszterben és az országspecifikus ajánlásokban figyelembe vett, gondozással kapcsolatos mutatókra; úgy véli, hogy a gondozási gazdaságnak a világjárvány utáni gazdaságok egyik pillérét kell képeznie, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a gondozást helyezték a világjárvány utáni helyreállítás középpontjába; szilárd meggyőződése, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának célzott fellépéseket kell tartalmaznia a nemek közötti egyenlőség javítására az élet és az ápolás-gondozás minden területén, beleértve a nem fizetett gondozási tevékenységek és a háztartási munka csökkentését és újraelosztását célzó intézkedéseket is;

109. megjegyzi, hogy az európai gazdaságokban, a költségvetés-tervezésben és a statisztikákban is el kell ismerni és értékelni kell a gondozást; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogadjanak el megközelítéseket a gondozás társadalmi és gazdasági hozzájárulásának és eredményeinek mérésére és értékelésére, különös tekintettel a nem fizetett gondozásra, a házimunkára és a házimunkára, az informális gondozás értékláncba való beemelése révén, többek között a szociális eredménytábla következő felülvizsgálata során konkrét mutatók bevezetésének megfontolása révén; felhívja az Eurostatot és az EIGE-t, hogy becsüljék meg az informális gondozóknak a tagállamok gazdaságához való gazdasági hozzájárulását, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a politikai döntéshozatali folyamatba foglaljanak bele a gazdasági és társadalmi jólétre vonatkozó alternatív intézkedéseket;

110. rámutat a minimumjövedelem és a minimálnyugdíj-rendszerek egyértelmű előnyeire az ápolási-gondozási és támogatási szolgáltatásokhoz való időben történő és hatékony hozzáférés tekintetében, tekintettel a megfelelő minimumjövedelemről szóló, küszöbön álló bizottsági ajánlásra, valamint a gondozók – különösen a nem hivatalos, nem fizetett gondozást nyújtók – tisztességes életszínvonalának biztosítására, és felhívja a Bizottságot, hogy hangsúlyozza az azzal kapcsolatos bevált gyakorlatok mérlegelésének és cseréjének fontosságát, hogy miként lehet a nyugdíjrendszerekben a gondozási feladatokat az egész életciklus során figyelembe venni;

2022. július 5., kedd

111. kéri a Bizottságot, hogy a küszöbön álló gondozási stratégiát kapcsolja össze a szociális gazdaságra vonatkozó európai cselekvési tervvel, felhívva a figyelmet a szociális gazdaságban rejlő lehetőségekre az ápolási-gondozási ágazat munkakörülményeinek javítása terén, valamint lehetőségeket teremtve a nők minőségi munkahelyekhez való jobb hozzáféréseire; felszólítja a tagállamokat, hogy fektessenek be az ápolási-gondozási gazdaság fejlesztésébe, kellően figyelembe véve az ágazat emberi tényezőit;

112. elismeri és értékeli a civil társadalom és a nonprofit szervezetek, például a nem kormányzati szervezetek, a betegképviseleti szervezetek, a jóléti és vallási vagy egyéb intézmények által nyújtott gondozást;

113. felhívja a tagállamokat, hogy a szociális partnerekkel, szakértőkkel, civil társadalmi nem kormányzati szervezetekkel, nemzeti és uniós szintű hatóságokkal, a gondozásban részesülők képviseleti szervezeteivel, valamint a hivatalos és nem hivatalos gondozókkal folytatott állandó szociális és civil párbeszéd keretében alakítsák ki és vizsgálják felül gondozási politikáikat annak érdekében, hogy támogassák a helyi emberek igényeihez igazodó, hatékony szociális ellátási politikai megoldások kidolgozását; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy aktívan konzultáljanak a gondozókkal, a gondozásban részesülőkkel és képviseleti szervezeteikkel a közlő európai gondozási stratégia kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése során; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak vitát a technológia és a gondozás minősége közötti kapcsolatáról;

114. felhívja az Európai Bizottságot, hogy végezzen kutatásokat annak érdekében, hogy jobban megértse a gondozásra és támogatásra szoruló személyek nem megfelelő gondozásának gazdasági és társadalmi hatásait, és – nevezetesen a jövőbeli platform keretében – biztosítson finanszírozást a ritka betegségek társadalmi hatásaival kapcsolatos kutatási projektekhez a betegek szemszögéből, valamint olyan uniós hálózatokhoz és innovatív projektekhez, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára a bevált gyakorlatok és innovatív gondozási modellek közös kialakítását és átadását, különös tekintettel a leggyakoribb betegségekre és a fogyatékosságot okozó betegségekre, beleértve a reumatikus és a váz- és izomrendszeri megbetegedéseket is;

115. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete, az Eurofound és más érintett ügynökségek rendelkezzenek megfelelő erőforrásokkal annak nyomon követéséhez és elemzéséhez, hogy a szakpolitikák megvalósítják-e a gondozási ágazat tervezett javulását, és ha igen, hogyan, többek között a hozzáférés, a minőség, a nemek közötti egyenlőség, az infrastruktúra, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly tekintetében;

116. kéri, hogy végezzenek külső tudományos és etikai értékelést a Covid19-világjárvány kezeléséről az ápolási-gondozási ágazatban, az Európai Unió egészének fellépéseiről, valamint a tagállamok intézkedéseiről, továbbá értékeljék az EU világjárványokra való felkészültségének szintjét, és felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vizsgálják meg az időseknek, a fogyatékossággal élő személyeknek és más szociális szolgáltatásokat nyújtó létesítmények a bentlakásos otthonaiban bekövetkezett Covid19-fertőzések és halálos esetek nagy arányának okait, valamint azt, hogy az emberi jogokat és a betegek jogait elhanyagolták vagy megsértették-e annak érdekében, hogy levonják a szükséges tanulságokat és megelőzzék az ilyen tragédiák megismétlődését a jövőbeli válságok során;

o

o o

117. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0279

Mentális egészség a munka digitális világában**Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a mentális egészségről a munka digitális világában (2021/2098(INI))**

(2023/C 47/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 4., 6., 9., 114., 153., 169., 191., és különösen 168. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a Charta) 2., 3., 14., 15., 21., 31., 32. és 35. cikkére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére, különösen annak 10. alapelvére,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ mentális egészségre és jólétre vonatkozó 2018. évi stratégiájára,
- tekintettel az Egészségügyi Világszervezetnek (WHO) a Covid19-válságból való egészséges kilábalásról szóló, 2020. május 18-i kiáltványára,
- tekintettel a WHO 2021. évi mentális egészség világnapjára: „Mental healthcare for all: let's make it a reality” (A mentális egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára: váltsuk valóra),
- tekintettel a WHO-nak a 2021-2025 közötti időszakra szóló, a mentális egészségre irányuló európai cselekvési keretére,
- tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 2021. június 8-i „A New Benchmark for Mental Health Systems: Tackling the Social and Economic Costs of Mental Ill Health” (Új referenciaérték a mentális egészségügyi rendszerek számára: A rossz mentális egészség társadalmi és gazdasági költségeinek kezelése) című egészségpolitikai tanulmányára, valamint 2021. november 4-i „Fitter Minds, Fitter Jobs: From Awareness to Change in Integrated Mental Health Skills and Work Policies” (Jobb mentális állapot, jobb munkahelyek: A felismeréstől a változásig az integrált mentális egészségügyi készségek és munkaügyi politikák terén) című mentális egészségügyi és foglalkoztatási áttekintésére,
- tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾,
- tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ HL L 57., 2021.2.18., 17. o.⁽²⁾ HL L 188., 2019.7.12., 79. o.⁽³⁾ HL L 151., 2019.6.7., 70. o.⁽⁴⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.⁽⁵⁾ HL L 299., 2003.11.18., 9. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾,
- tekintettel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről szóló, 1989. november 30-i 89/654/EGK tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló, 1990. május 29-i 90/270/EGK tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Covid19-járvány utáni uniós népegészségügyi stratégiáról szóló, 2020. július 10-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a lecsatlakozáshoz való jogról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
- tekintettel „Az európai fiatalok szerepvállalásának növelése: a járvány utáni foglalkoztatás és társadalmi fellendülés” című, 2022. február 17-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel a platform-munkavállalók méltányos munkafeltételeiről, jogairól és szociális védelméről – a digitális fejlődéshez kapcsolódó új foglalkoztatási formákról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
- tekintettel a jóléti gazdaságról szóló, 2019. októberi 24-i tanácsi következtetésekre ⁽¹⁴⁾, amelyek egy átfogó uniós mentális egészségügyi stratégiát szorgalmaznak,
- tekintettel a munkahelyi jóllét fokozásáról szóló, 2020. június 8-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Bizottságnak „Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete – Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában” című, 2021. június 28-i közleményére (COM(2021)0323),
- tekintettel „A népesség mentális egészségének javításáról – Az Európai Unió mentális egészségügyi stratégiájának céljából” című, 2005. október 14-i bizottsági zöld könyvre (COM(2005)0484),
- tekintettel az „Európai foglalkoztatási és szociális fejlemények – egy erős szociális Európa felé a Covid19-válságot követően: az egyenlőtlenségek csökkentése és az elosztási hatások kezelése” című, 2021. július 14-i bizottsági jelentésre,
- tekintettel a mentális egészség és jóllét 2008. évi európai paktumára,
- tekintettel az Európai Ifjúsági Fórum „Beyond Lockdown: the »pandemic scar« on young people” (A lezáráson túl: a világjárvány által a fiatalokon ejtett seb) című, 2021. június 17-i jelentésére,
- tekintettel az Eurofound „Impact of COVID-19 on young people in the EU” (A Covid19 hatása a fiatalokra az EU-ban) című, 2021. november 9-i jelentésére és a „Living, working and COVID-19: Mental health and trust decline across EU as pandemic enters another year” (Élet, munka és Covid19: A mentális egészség és bizalom szintjének visszaesése az EU-ban a világjárvány második évében) című, 2021. május 10-i jelentésére,

⁽⁶⁾ HL L 183., 1989.6.29., 1. o.

⁽⁷⁾ HL L 393., 1989.12.30., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 156., 1990.6.21., 14. o.

⁽⁹⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 371., 2021.9.15., 102. o.

⁽¹¹⁾ HL C 456., 2021.11.10., 161. o.

⁽¹²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0045.

⁽¹³⁾ HL C 117., 2022.3.11., 53. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 400., 2019.11.26., 9. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) „Preventing musculoskeletal disorders in a diverse workforce: risk factors for women, migrants and LGBTI workers” (A váz- és izomrendszeri megbetegedések megelőzése a sokszínű munkaerőben: nők, migránsok és LMBTI-munkavállalók esetében fennálló kockázati tényezők) című, 2020. december 7-i jelentésére,
 - tekintettel az EU-OSHA „Mental health promotion in the workplace – a good practice report” (Mentális egészségfejlesztés a munkahelyen – a bevált gyakorlatokról szóló jelentés) című, 2011. október 7-i jelentésére,
 - tekintettel az EU-OSHA „Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications” (Táv munka és egészségügyi kockázatok a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben: a területre vonatkozó adatok és a szakpolitikai vonatkozások) című, 2021. október 22-i jelentésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A mentális egészség európai éve – jobb munka, jobb életminőség” című, 2012. december 12-i véleményére ⁽¹⁵⁾,
 - tekintettel a Bizottság az egészségügyi beruházások hatékony módjairól tanácsot szolgáltató szakértői testületének az egészségügyi dolgozók és más kulcsfontosságú munkavállalók mentális egészségének támogatásáról szóló, 2021. június 23-i véleményére,
 - tekintettel az EU-OSHA és az Eurofound 2014. október 13-i, „Psychosocial risks in Europe: Prevalence and strategies for prevention” (Pszichoszociális kockázatok Európában: Elterjedtség és megelőzési stratégiák) című közös jelentésére,
 - tekintettel a Willis Towers Watson által készített 2021. évi, az alkalmazotti tapasztalatokra irányuló felmérésre,
 - tekintettel a Petíciós Bizottsághoz benyújtott petíciókra, például a 0956/2018. és az 1186/2018. sz. petícióra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A9-0184/2022),
- A. mivel a fizikai és mentális egészséghez való jog alapvető emberi jog, és mivel minden embernek joga van az elérhető legmagasabb szintű egészséghez; mivel a WHO meghatározásában a mentális egészség „a mentális jólét olyan állapota, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy megbirkózzanak az életben előforduló stresszhelyzetekkel, kibontakoztassák képességeiket, jól tanuljanak és dolgozzanak, és hozzájáruljanak közösségükhöz” ⁽¹⁶⁾; mivel a mentális egészség más alapvető jogokhoz is kapcsolódik, mint amilyen az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog, valamint a 3. cikkben foglalt személyi sérthetlenséghez való jog, beleértve a mentális sérthetlenséghez is;
- B. mivel a kutatások azt mutatják, hogy a Covid19-világjárvány sok európai munkavállaló számára átformálta a szervezeti és irányítási gyakorlatokat, és megváltoztatta a munkakörülményeket, ami következményekkel járt a munkaidőre, a jólétre és a munkahely fizikai környezetére nézve; mivel mindez rendkívüli követelményeket támasztott az egészségügyi dolgozókkal és a kulcsfontosságú munkavállalókkal szemben; mivel ezeknek a munkavállalóknak meg kell birkózniuk a nehéz munkakörnyezettel, a védelem hiányával és a biztonságukkal kapcsolatos félelmekkel, ami negatív pszichológiai hatással jár; mivel a munkahelyi mentális egészséggel kapcsolatos kérdések megértése nemcsak a mentális zavarok felismerését jelenti, összhangban a betegségeknek a mortalitásra és a morbiditásra vonatkozó statisztikák céljából való nemzetközi osztályozásának diagnosztikai kritériumaival (pl. depresszió) ⁽¹⁷⁾, hanem a jólét előmozdítására, a félreértések és megbélyegzés elkerülésére, valamint az e betegségek kezelésére szolgáló megfelelő intézkedések és kezelés kialakítására és végrehajtására való törekvést is ⁽¹⁸⁾;
- C. mivel a világjárvány a munka melletti gondozási feladatok mennyiségének meredek növekedését idézte elő, amely aránytalanul sújtotta a nőket, és növelte a nemek közötti egyenlőtlenséget a nem fizetett gondozásban; mivel ez negatív hatást gyakorolt az ápolási-gondozási feladatokat ellátó személyek mentális egészségére, mivel sok munkavállalónak sokkal nagyobb stresszt kellett viselnie azáltal, hogy a kijárási korlátozások idején az otthoni iskoláztatással és a gyermekgondozással kapcsolatos megnövekedett gondozási feladatokat is magára vállalta, vagy az eltartott hozzátartozók számára informális gondozást vagy bármilyen más munkát végzett;

⁽¹⁵⁾ HL C 44., 2013.2.15., 36. o.

⁽¹⁶⁾ A WHO tájékoztatója: *Mentális egészség: válaszlépéseink megerősítése*, 2022. június 17.

⁽¹⁷⁾ A betegségeknek a mortalitásra és a morbiditásra vonatkozó statisztikák céljából való nemzetközi osztályozása, „Problems associated with employment or unemployment” (A foglalkoztatással vagy munkanélküliséggel összefüggő problémák).

⁽¹⁸⁾ A mentális zavarok listája a WHO mentális zavarokról szóló tájékoztatója szerint, 2022. június 8.

2022. július 5., kedd

- D. mivel kutatások azt mutatják, hogy a világjárvány nagymértékben távmunkához vezetett, ami olyan pozitív következményekkel járt, mint a nagyobb rugalmasság és autonómia, valamint egyes esetekben a munka és a magánélet közötti jobb egyensúly; mivel azonban ezek az előnyök nem mindig ellensúlyozzák a negatív következményeket, mint például a túlzott összekapcsoltság, a munka és a magánélet közötti határvonalak elmosódása, a munka intenzitásának növekedése és a technológiával kapcsolatos stressz; mivel az Eurofound Covid19-felmérései szerint a világjárvány számos kihívást jelentett a távolról dolgozó munkavállalók számára; mivel bár a távmunka jelentős növekedése előnyös lehet a munkavállalók és a vállalkozások számára, ezzel összefüggésben a fizikai és mentális egészséghez való jogot is meg kell őrizni és elő kell mozdítani;
- E. mivel a távmunkával kapcsolatos egészségügyi kockázatok közül a pszichoszociális kockázatok prevalenciája a legnagyobb; mivel a távmunka gyakoribbá válása összekapcsolódik a hosszú munkaidővel és a munkahelyi stresszel; mivel az EU-OSHA szerint a pszichoszociális kockázatok negatív pszichológiai, fizikai és szociális következményekkel járhatnak, mint például a munkával kapcsolatos szorongás, kiégés vagy depresszió; mivel a pszichoszociális kockázatokhoz vezető munkakörülmények közé tartozhat a túlzott munkateher, az egymásnak ellentmondó elvárások, az egyértelműség hiánya a munkavállaló szerepét illetően, a munkavállalókat érintő döntésekben való részvétel hiánya, a munkavégzés módjára gyakorolt befolyás hiánya, a rosszul irányított szervezeti változások, az állásbiztonság hiánya, a nem hatékony kommunikáció, a vezetőség vagy a kollégák támogatásának hiánya, a pszichológiai és szexuális zaklatás, valamint a harmadik fél által elkövetett erőszak; mivel a tagállamok a pszichoszociális kockázatokra vonatkozóan nem rendelkeznek azonos, jogilag kötelező erejű közös normákkal és elvekkel, ami gyakorlatilag a munkavállalók egyenlőtlen jogi védelméhez vezet;
- F. mivel egyre több munkáltató használ digitális eszközöket, például alkalmazásokat, szoftvereket és mesterséges intelligenciát munkavállalóinak irányítására; mivel az algoritmikus irányítás olyan új kihívásokat támaszt a munka jövőjével szemben, mint a technológiaalapú ellenőrzés és felügyelet előrejelző és jelölő eszközökön keresztül, az előrehaladás és teljesítmény távoli valós idejű nyomon követése és az időkövetés, amelyek jelentős kockázatokkal járhatnak a munkavállalók egészségére és biztonságára nézve, ideértve a mentális egészséget, valamint a munkavállalók magánélethez és emberi méltóságához való jogát; mivel a digitalizáció és a fejlett új technológiák, például a mesterséges intelligencia és a mesterséges intelligencián alapuló gépek átalakítják a munka jellegét; mivel a nemzetközi vállalatok humánerőforrás-részlegeinek mintegy 40 %-a alkalmaz MI-alkalmazásokat, és 70 %-a ezt kiemelt prioritásnak tekinti a szervezete számára; mivel a közös jólét előmozdítása és a társadalom egészének jólléte érdekében szabályozni kell az új digitális gazdaságot;
- G. mivel ez az új forgatókönyv megköveteli a munkahelyi egészségvédelem és biztonság új és tágabb meghatározását, amely többé nem hagyhatja figyelmen kívül a mentális egészséget;
- H. mivel a Covid19-világjárvány aránytalanul érintette az egészségügyi ellátásban dolgozók és a tartós ápolást-gondozást végző munkavállalók – akik többsége nő –, valamint a kiszolgáltatott népcsoportok, köztük az etnikai kisebbségek, az LMBTIQ+ közösségek, az idősek, az egyedülálló szülők, a fogyatékosokkal és más meglévő mentális egészségügyi problémával élő személyek, az alacsonyabb társadalmi-gazdasági státuszú személyek, a munkanélküliek, valamint a legkülső régiókban és a távoli, rosszul összekapcsolt területeken élők mentális jóllétét; mivel a világjárvány alatt jelentősen romlott a fiatalok mentális egészsége, és a mentális egészséggel kapcsolatos problémák több tagállamban megkétszereződtek, és súlyos hatást gyakoroltak a fiatalok foglalkoztatására és jövedelmük csökkenését, beleértve a munkahelyek megszűnését is eredményezték; mivel Európában 9 millió (10 és 19 éves kor közötti) serdülő él mentális egészségügyi zavarokkal, és az említett esetek több mint felét szorongás és depresszió okozza;
- I. mivel az EU-ban túl sokan nem férnek hozzá mentális és foglalkozás-egészségügyi közellátáshoz; mivel a mentális jóllét a világjárvány kezdete óta minden korcsoportban a legalacsonyabb szintre került, és a mentális egészség romlása a mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés zavarainak, a megnövekedett munkatehernek és a fiatalokat aránytalanul sújtó munkaerőpiaci válságnak tudható be; mivel a mentális és foglalkozás-egészségügyi közellátás közismerten alulfinanszírozott; mivel a munkával kapcsolatos stressz több tényező, például a szűk határidők miatti nyomás, a hosszú vagy szabálytalan munkaidő és a szervezeten belüli hiányos kommunikáció és együttműködés következménye lehet; mivel szoros összefüggés áll fenn a migrén vagy a súlyos fejfájás, valamint egyéb komorbid

2022. július 5., kedd

pszichiátriai zavarok mellett a depresszió és a szorongás között, amelyek dominóhatást gyakorolnak a munkateljesítményre és a munkavállalók távolléteire; mivel a mentális egészségi problémák megelőzésére, diagnosztizálására és kezelésére irányuló klinikai és alkalmazott kutatások is jelentősen alulfinanszírozottak; mivel jelenleg a mentális egészséggel kapcsolatos problémák jelentik a globális morbiditás fő okát, és Európában az öngyilkosság a fiatalok második leggyakoribb halál oka; mivel a megelőzés, a tudatosság növelése, a jólléti tevékenységek, valamint a mentális egészség és az egészséges munkahelyi kultúra előmozdítása pozitív eredményeket hozhat a munkavállalók egészségének javítása szempontjából ⁽¹⁹⁾;

- J. mivel a mentális egészséget érintő munkahelyi problémák közé tartozik a munkahelyi kiégés, a burnout-szindróma, a stressz, a zaklatás, az erőszak, a megfélemlítés, a hátrányos megkülönböztetés, valamint a növekedés vagy a promóció korlátozott lehetőségei, amelyek online tovább súlyosbodhatnak; mivel tavaly a WHO feltárta, hogy világszerte több mint 300 millió ember szenved munkával kapcsolatos mentális zavarokban, például kiégésben, szorongásban, depresszióban vagy poszttraumás stresszben, ami azzal függ össze, hogy minden negyedik európai munkavállaló úgy érzi, hogy a munka negatív hatással van az egészségére ⁽²⁰⁾; mivel a kedvezőtlen munkakörnyezet fizikai és mentális egészségi problémákhoz, pszichoaktív szerek vagy alkohol káros használatához, munkából való hiányzáshoz és a termelékenység csökkenéséhez vezethet;
- K. mivel a mentális betegségek költségeit 2015-ben az összes uniós tagállamban a GDP több mint 4 %-ára becsülték; mivel a munkával kapcsolatos depresszió – amely a fogyatékos és a depresszió egyik fő oka – költségét évi 620 milliárd EUR-ra becsülik, ami 240 milliárd EUR-nyi gazdasági termelés kiesést eredményez ⁽²¹⁾; mivel az EU-ban az összes fejfájás becsült költsége meghaladja az évi 110 milliárd EUR-t, amelyből a migrénnek betudható költségek mintegy 50 milliárd EUR-t tesznek ki; mivel a megelőzéssel kapcsolatos költségvetési források valamennyi uniós tagállamban továbbra is szűkösek, az összes egészségügyi kiadás mindössze 3 %-át teszik ki;
- L. mivel a munkahelyi egészségvédelem és biztonság uniós szabályozása ⁽²²⁾ értelmében a munkáltatóknak a munka minden területén meg kell védeniük a munkavállalók egészségét és biztonságát; mivel a távmunkával összefüggésben a munkáltatók továbbra is felelősek a munkahelyi egészségvédelemért és biztonságért; mivel a szakszervezetek és a munkahelyi ellátási stratégia keretében való kezelésére; emlékezteti a Bizottságot különösen arra, hogy a munkavállalók biztonságos és védett munkahelyhez való alapvető emberi jogának védelmében, így a távmunka során is;
- M. mivel a stabil foglalkoztatás, az egészség (beleértve a mentális egészséget is), a teljes körű fejlődés feltételei, valamint a befolyás és részvétel érzésének biztosítása a fiatalok számára alapvető előfeltételei a válságból való kilábalásnak, a társadalmak megerősítésének és a gazdaságok újjáépítésének;

Mentális egészség és digitális munka: a Covid19-világjárványból levont tanulságok

1. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Covid19-világjárvány során a munkavállalók és az önfoglalkoztatók mentális egészségét számos szolgáltatás – például az oktatás, az egészségügy, a szociális támogatás – és a megnövekedett stressztényezők, például a pénzügyi bizonytalanság, a munkanélküliség válságától való félelem, az egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés, az elszigeteltség, a technológiával kapcsolatos stressz, a munkaidő megváltoztatása, a nem megfelelő munkaszervezés és a távmunka zavarai érintették; felszólít a mentális egészség keresztszetszeti és integrált szakpolitikák révén történő sürgős, egy átfogó uniós mentális egészségügyi stratégia és egy a nemzeti cselekvési tervekkel kiegészített európai ellátási stratégia keretében való kezelésére; emlékezteti a Bizottságot különösen arra, hogy a munkavállalók egészségének védelme szerves részét kell képezze az EU-OSHA jövőbeli egészségügyi válságok megelőzésére irányuló felkészültségi terveinek;

⁽¹⁹⁾ A világjárvány előtti becslések azzal számoltak, hogy az uniós polgárok 25 %-a szembesül mentális egészségügyi problémával élete során. Forrás: A Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózata, „A guide for employers to promote mental health in the workplace” (Útmutató a munkáltatók számára a mentális egészség munkahelyi népszerűsítéséhez), 2011. március.

⁽²⁰⁾ Eurofound, Sixth European Working Conditions Survey (Hatodik európai felmérés a munkafeltételekről), 2017.

⁽²¹⁾ A Bizottság az egészségügyi beruházások hatékony módjairól tanácsot szolgáltató szakértői testületének véleménye, „Supporting the mental health of the health workforce and other essential workers” (Az egészségügyi dolgozók és más kulcsfontosságú munkavállalók mentális egészségének támogatása), 2021. június 23.

⁽²²⁾ EU-OSHA összefoglaló a 89/391/EGK tanácsi irányelvről, legutóbb 2021. május 3-án frissítve.

2022. július 5., kedd

2. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány és az azt követő gazdasági válság hatalmas terhet rótt valamennyi polgár, de mindenekelőtt az alkalmazottak, az önfoglalkoztatók, a fiatalok, a munkaerőpiacra belépő diákok és az idősebbek mentális egészségére és jóllétére, a munkával kapcsolatos pszichoszociális kockázatok egyre gyakoribb válásával, valamint a stressz, a szorongás és a depresszió magasabb arányával;
3. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány negatív hatással volt az oktatásból a munka világába való átmenetre, és ezért magas szintű stresszt, szorongást és bizonytalanságot okozhat a karrierjük elején álló fiatalok számára, ami valószínűleg tovább rontja foglalkoztatási kilátásaikat, és a mentális egészségükkel és jólétükkel kapcsolatos problémák ördögi körét erősíti; felszólít a mentális egészség – többek között az állami foglalkoztatási szolgálatok – fokozottabb támogatására a munkanélküliek jóllétének kezelése érdekében;
4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a mentális egészséget nem kezelték ugyanolyan prioritásként, mint a testi egészséget, megfosztották a finanszírozástól, és e területen Unió-szerte hiány mutatkozik a képzett szakemberekből, az abból fakadó előnyök ellenére, hogy a mentális egészségbe való állami befektetésből eredően javult az egészség és a jóllét, valamint jelentősen növekedett a gazdasági termelékenység és a munkában való részvétel aránya; úgy véli, hogy a jelenlegi helyzet javítása érdekében gyors intézkedésekre van szükség;
5. felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy ismerjék el a munkával kapcsolatos mentális egészségügyi problémák Unió-szerte tapasztalható magas szintjét, és határozottan kötelezzék el magukat a digitális munka világát szabályozó és végrehajtó intézkedések mellett, amelyek segítenek megelőzni a mentális egészségügyi problémákat, megvédeni a mentális egészséget és a munka és a magánélet közötti egészséges egyensúlyt, valamint megerősíteni a munkahelyi szociális védelemhez való jogokat; kéri, hogy a munkáltatókkal és a munkavállalók képviselőivel, köztük a szakszervezetekkel egyeztetve folytassanak párbeszédet és tegyenek erőfeszítéseket e célból; e tekintetben hangsúlyozza, hogy minden munkahelyen megelőzési terveket kell elfogadni a mentális egészséggel kapcsolatos kockázatok vonatkozásában; felszólít a WHO 2021-2025 közötti időszakra szóló, európai mentális egészségügyi cselekvési kerete végrehajtásának nyomon követésére;
6. sajnálatát fejezi ki az egészségügy terén ténylegesen megtett uniós intézkedések mennyisége és az Európai Unióról szóló szerződés által biztosított hatály közötti eltérés miatt, és kéri, hogy e hatáskörökön belül kerüljön sor több uniós fellépésre; úgy véli, hogy a mentális egészség a következő egészségügyi válság, és hogy a Bizottságnak lépéseket kell tennie és adott esetben kötelező erejű és nem kötelező intézkedések révén kezelnie kell az összes potenciális kockázatot, és átfogó uniós mentális egészségügyi stratégiát kell kidolgoznia a jóllét gazdaságáról szóló, 2019. október 24-i tanácsi következtetésekkel összhangban;
7. megjegyzi, hogy a mentális egészségre vonatkozó uniós stratégiának arra kell törekednie, hogy a tagállamok számára előírja a mentális egészségügyi ellátás és a fizikai ellátás integrálását, tekintettel a kettő közötti szoros összefüggésre, hogy bizonyítékokon és emberi jogokon alapuló hatékony ellátást nyújtsanak, bővítsék a kínált szolgáltatások számát annak érdekében, hogy több ember férhessen hozzá a kezeléshez, és hogy egyebek mellett támogassák az embereket abban, hogy munkát találjanak vagy állásban maradjanak; kitart amellett, hogy a rossz mentális egészség hatással van a munkavállalók jóllétére, és költségekkel jár a jóléti rendszerek számára, az egészségügyi ellátás és a társadalombiztosítás további kiadásaival együtt; kiemeli a munkáltató felelősségét, valamint a munkáltató és a szociális partnerek alapvető szerepét az ilyen kezdeményezések kidolgozásában és végrehajtásában;
8. emlékeztet arra, hogy a világjárvány rávilágított az Európa-szerte széles körben elterjedt mentális egészségügyi válságra és a tagállamok által a válságra adott különböző válaszokra, és megmutatta, hogy fontos megosztani a bevált gyakorlatokat az egészségügyi vészhelyzetekre való reagálás érdekében, valamint felfedte az előrejelzés hiányosságait, beleértve a felkészültséget, a reagálási eszközöket és a megfelelő finanszírozást; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az egészségügyi válsághelyzetekre és világjárványokra való reagálási és felkészülési tervekben vegyék figyelembe a mentális egészségre gyakorolt hatásokat; úgy véli, hogy a jelenlegi mentális egészségügyi válságot egészségügyi vészhelyzetnek kell tekinteni;
9. üdvözli a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló, 2013. október 22-i 1082/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozat⁽²³⁾ hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletre irányuló, folyamatban lévő tárgyalásokat, valamint az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ reformjáról és az Európai Gyógyszerügynökség megbízatásának megerősítéséről folyó tárgyalásokat;

⁽²³⁾ HL L 293., 2013.11.5., 1. o.

2022. július 5., kedd

10. elismerését fejezi ki azon kulcsfontosságú és frontvonalbeli munkavállalók számára, akik saját jóllétüket áldozták fel, hogy életmentő munkát végezzenek a világjárvány idején; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az egészségügyi dolgozókat és a tartós ápolást-gondozást végző munkavállalókat nagyobb munkahelyi mentális egészségügyi kockázatok fenyegetik; felhívja a Bizottságot, hogy a munkahelyi mentális egészséggel kapcsolatos soron következő javaslataiban fordítson különös figyelmet a kulcsfontosságú és a frontvonalban dolgozó munkavállalókra; felhívja a tagállamokat, hogy javítsák munkakörülményeiket, kezeljék a munkaerőhiányt, és biztosítsák a szükséges erőforrásokat annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen áldozatokra többet ne legyen szükség, biztosítva, hogy a munkavállalók azonnal hozzáférjenek a megfelelő mentális egészségügyi erőforrásokhoz, védelemhez és pszichoszociális beavatkozásokhoz, amit az akut válságidőszakon túl is meg kell hosszabbítani; hangsúlyozza, hogy a kulcsfontosságú és a frontvonalban dolgozó munkavállalók túlnyomó többsége nő, és gyakran alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek, és a munkával kapcsolatos nagyobb mentális egészségügyi kockázatokat viselnek;

A digitális átállás és a mentális egészség

11. elismeri, hogy a minőségi foglalkoztatás segíthet az egyének céljának, valamint pénzügyi biztonságának és függetlenségének biztosításában; hangsúlyozza a jó mentális egészség, a jó munkakörülmények, a megfelelő fizetések, a munkatermelékenység, a jóllét és az életminőség közötti pozitív kapcsolatot; megjegyzi, hogy a munkavállalók céltudata és identitása megkérdőjeleződhet a fokozódó digitalizáció összefüggésében, ami fizikai és mentális egészségügyi problémákhoz vezethet; megerősíti, hogy ezért kulcsfontosságú a megelőzés; úgy véli, hogy a megfelelő munkakörülmények és az aktív munkaerő-piaci programok segíthetnek a pszichoszociális kockázatok leküzdésében azáltal, hogy lehetőséget biztosítanak a minőségi munkahelyek létrehozására és a szociális védelemre; megjegyzi, hogy a depresszió és a mentális egészségi zavarok akadályozhatják a munkahelyen maradást és a munkához jutást, és hogy további támogatásra van szükség az álláskeresői számára;

12. elismeri azokat a lehetőségeket, amelyeket a digitális transzformáció teremthet a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatása számára a nyitott munkaerőpiacon; hangsúlyozza ezzel kapcsolatban, hogy a digitális transzformáció nem vezethet elszigetelődéshez és társadalmi kirekesztéshez; kiemeli továbbá azokat a nehézségeket, amelyekkel az idős emberek szembesülnek, akik a változó munkakörülmények és az új digitális eszközök miatt különösen ki vannak téve a digitális kirekesztés kockázatának; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden munkavállaló, és mindenekelőtt az idősebbek hozzáférhessenek az egész életen át tartó tanuláshoz és az egyéni szükségleteikhez igazított megfelelő szakmai továbbképzéshez; felhívja a tagállamokat, hogy bővítsék ki az idősebbeket célzó digitális oktatásra vonatkozó rendelkezést; hangsúlyozza a generációk közötti tapasztalatcsere fontosságát a munkakörnyezetben;

13. emlékeztet arra, hogy a digitalizáció proaktív megközelítései, például a digitális készségek fejlesztése a munkahelyen vagy a rugalmas munkaidő lehetővé tétele segíthet a munkával kapcsolatos stressz enyhítésében; rámutat arra, hogy a mesterséges intelligencia javíthatja a munkakörülményeket és az életminőséget, beleértve a munka és a magánélet közötti jobb egyensúlyt és a fogyatékossgal élő személyek jobb hozzáférhetőségét, előre jelezheti a munkaerő-piaci fejlődést, és támogathatja az emberi erőforrás-gazdálkodást az emberi előítéletek megelőzésében; figyelmeztet azonban arra, hogy a mesterséges intelligencia aggályokat vet fel a magánélet, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság tekintetében is, például a lecsatlakozáshoz való jog tekintetében, és a munkavállalók aránytalan és jogellenes felügyeletéhez és nyomon követéséhez vezethet, megsértve méltóságukat és magánéletüket, valamint megkülönböztető bánásmódot eredményezhet a munkaerő-felvételi folyamatokban és más területeken, többek között a nemek, fajok és etnikai hovatartozáson alapuló elfogult algoritmusok miatt; aggodalmát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a mesterséges intelligencia alááshatja az emberek szabadságát és autonómiáját, például előrejelzésre és megjelölésre szolgáló eszközök, valós idejű megfigyelés és nyomon követés, valamint automatizált viselkedési „nudge”-ok révén, és hozzájárulhat a munkavállalók mentális egészségügyi problémáihoz, például a kiégéshez, a technológiával kapcsolatos stresszhez, a pszichológiai túlterheléshez és a fáradtsághoz; hangsúlyozza, hogy a munkahelyen alkalmazott mesterségesintelligencia-megoldásoknak átláthatónak és méltányosnak kell lenniük, és el kell kerülniük a munkavállalókra gyakorolt negatív következményeket, továbbá a munkáltatók és a munkavállalók képviselői, köztük a szakszervezetek között kell azokról tárgyalásokat folytatni; ezzel kapcsolatban felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki jogalkotási javaslatot a mesterséges intelligencia munkahelyi alkalmazásáról a munkavállalók jogainak és jólétének – beleértve a mentális egészséget is –, valamint az alapvető jogoknak, például a megkülönböztetésmentességnek, a magánélet védelmének és az emberi méltóságnak az egyre inkább digitalizált munkahelyen való megfelelő védelmére; megjegyzi, hogy az online zaklatás általában aránytalanul nagy mértékben érinti a legveszélyeztetettebb csoportokat, köztük a fiatalabb, női és LMBTQ+ munkavállalókat; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak csak 60 %-a rendelkezik külön jogszabályokkal a munkahelyi zaklatás és a munkahelyi erőszak kezelésére, és ezért felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javasoljanak célzott kötelező intézkedéseket ennek a növekvő munkahelyi problémának a visszafordítására és kezelésére, valamint az áldozatok védelmére minden szükséges eszközzel;

2022. július 5., kedd

14. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a munka világában az erőszak, a megkülönböztetés és a zaklatás felszámolására irányuló megelőző és védelmi intézkedések, beleértve adott esetben a harmadik fél (azaz a vásárlók, ügyfelek, látogatók vagy betegek) által elkövetett erőszakot vagy zaklatást, a zaklatás indokától és kiváltó okától függetlenül alkalmazandók legyenek, és ne korlátozódnának a diszkriminatív indokokon alapuló esetekre; felhívja a tagállamokat, hogy ratifikálják a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a munka világában elkövetett erőszak és zaklatás felszámolásáról szóló 190. számú egyezményét és a 206. számú ajánlást, és vezessék be a szükséges jogszabályokat és politikai intézkedéseket a munka világában elkövetett erőszak és zaklatás tiltása, megelőzése és kezelése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvjavaslat ⁽²⁴⁾ hatálya teljes mértékben kiterjedjen a munkahelyi erőszakra és zaklatásra, és a bűncselekmények között a szakszervezetek bevonásával a munkavállalók megfelelő védelemben részesüljenek;

15. hangsúlyozza, hogy a munkáltatóknak meg kell védeniük munkavállalóikat a mesterséges intelligencia és az algoritmikus irányítás alkalmazása során a kizsákmányolással szemben, ideértve a munkavállalók viselkedését előrejelző és jelzőeszközöket, valamint a munkavállalók által elkövetett szabálysértések vagy csalások felismerését vagy megakadályozását, az előrehaladás és a teljesítmény valós idejű nyomon követését, az időkövető szoftvereket és az automatizált viselkedési „nudge”-okat; felszólít a munkavállalók megfigyelésének betiltására;

16. úgy véli, hogy új paradigmára van szükség ahhoz, hogy megértsük a modern munka összetettségét a mentális egészség vonatkozásában, valamint a jelenleg hatályos szabályozási eszközök nem elegendőek a munkavállalók egészségének és biztonságának garantálásához, azok korszerűsítésére és megerősítésére van szükség;

17. hangsúlyozza, hogy a technológia és a mesterséges intelligencia munkahelyi használata soha nem mehet a munkavállalók mentális egészségének és jólétének rovására; megjegyzi, hogy a mesterséges intelligencia munkahelyi alkalmazása nem vezethet a termelékenység nevében történő túlzott ellenőrzéshez és a munkavállalók megfigyeléséhez;

18. megjegyzi, hogy az IKT-ágazatban a szakképzettség és a foglalkoztatás terén nagy a digitális nemek közötti szakadék, mivel a munkavállalók mindössze 18 %-a nő és 82 %-a férfi ⁽²⁵⁾; létfontosságúnak tartja, hogy a technológiai rendszereket inkluzív módon tervezzék meg, hogy megelőzzék a diszkriminációt, a mentális egészségügyi problémákat vagy a kirekesztő tervezés okozta károkat; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a nemek közötti digitális szakadék megszüntetésén a nők természettudományok, technológia, mérnöki tudományok és matematika (STEM) területén való részvétele érdekében, és vizsgálják meg, hogyan lehetne ösztönözni az IKT-szervezeteket arra, hogy sokszínű munkaerőt alkalmazzanak;

19. üdvözli a szülők és gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló (EU) 2019/1158 irányelvet, mivel rugalmasságot biztosít és enyhíti a munkával kapcsolatos problémákat; hangsúlyozza azonban, hogy a nők továbbra is aránytalanul érintettek, amint azt a világlárvány is bizonyította; úgy véli, hogy bár a távmunka számos lehetőséget kínál, a társadalmi, szakmai és digitális szakadék szempontjából kihívásokat is jelent; hangsúlyozza, hogy továbbra is a nők veszik ki a családdal kapcsolatos szabadságok nagy részét, ami továbbra is negatívan hat szakmai előmenetelükre, személyes fejlődésükre, a fizetésükre és a nyugdíjjogosultságukra; felkéri a tagállamokat, hogy lépjenek túl az irányelv követelményein, és növeljék a gondozói szabadságra engedélyezett napok számát, valamint biztosítsanak díjazást a szabadságot igénybe vevő informális gondozók számára; felszólítja a tagállamokat, hogy határozottan kötelezzék el magukat a munkavállalók családi idejének és a munka és a magánélet egyensúlyának védelme mellett; felhívja a tagállamokat, hogy ösztönözzék a gondozási feladatok nők és férfiak közötti egyenlő megosztását a szülők között át nem ruházható fizetett szabadságok révén, ami lehetővé tenné a nők számára, hogy egyre inkább teljes munkaidőben vállaljanak munkát; kiemeli, hogy a nőket nagyobb mértékben fenyegeti a stressz, a kimerültség, a kiegészítés és a lelki erőszak kockázata az új távmunkavégzés, és a visszaélészerű munkaügyi gyakorlatok ellenőrzésére szolgáló szabályozás hiánya miatt;

20. megjegyzi a világlárvány idején a távmunkára való áttérés és ezáltal sok munkavállaló és önálló vállalkozó számára biztosított rugalmasságot; elismeri azonban, hogy a távmunka különösen nagy kihívást jelentett a leghátrányosabb helyzetű személyek és az egyszülős háztartások számára; elismeri, hogy a távmunka és a gyermekgondozás kombinációja (különösen sajátos nevelési igényű gyermekek esetén) kockázatot jelenthet a családi életre, illetve a szülők és a gyermekek jóllétére nézve egyaránt; ösztönzi a munkáltatókat, hogy a távmunkára vonatkozóan világos és átlátható szabályokat

⁽²⁴⁾ A nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló, 2022. március 8-i európai parlamenti és tanácsi irányelvvel irányuló javaslat (COM(2022)0105).

⁽²⁵⁾ Európai Bizottság, „Women in Digital” (Nők a digitális világban) – 2020. évi eredménytábla.

2022. július 5., kedd

állapítsanak meg a munkaidő tiszteletben tartása, valamint a társadalmi és szakmai elszigetelődés, illetve a munkaidő és az otthon töltött idő összemérésének megelőzése érdekében; megjegyzi, hogy a távmunka bizonyítottan nagy hatással van a munkaidő-szervezésre azáltal, hogy növeli a rugalmasságot és a munkavállalók állandó elérhetőségét, ami gyakran a munka és a magánélet közötti konfliktushoz vezetett; emlékeztet ugyanakkor arra, hogy a távmunka – megfelelő szabályozás és végrehajtás esetén – rugalmasságot biztosíthat a munkavállalók számára, hogy munkaidejüket és időbeosztásukat saját személyes és családi igényeikhez igazítsák; kiemeli ezzel kapcsolatban, hogy a távmunkára való teljes vagy részleges átállást a munkáltató és a munkavállalói képviselők közötti megállapodásnak kell megelőznie;

21. aggodalommal állapítja meg, hogy a távmunka még nem minden munkavállaló számára elérhető; hangsúlyozza a távmunkára való átállás hatását a digitális kirekesztés által veszélyeztetett személyek mentális egészségére; kiemeli az európai digitális szakadék elleni küzdelem fontosságát, és hangsúlyozza, hogy nélkülözhetetlen a fiatalabbak és idősebbek átképzése ahhoz, hogy minden munkavállaló számára megfelelő szintű digitális készségeket lehessen biztosítani; a digitális készségek biztosításával kapcsolatban célzottabb beruházásokat szorgalmaz, különösen a digitálisan kirekesztettebb csoportok, például az alacsony társadalmi-gazdasági státuszú, korlátozott iskolai végzettségű, idősebb, valamint a vidéki és távoli területeken élő személyek számára; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan jogi keretre, amely a távmunkára vonatkozó minimumkövetelményeket állapít meg az egész EU-ban, a távmunkások munkakörülményeinek veszélyeztetése nélkül; hangsúlyozza, hogy egy ilyen jogalkotási keretnek tisztáznia kell a munkafeltételeket, biztosítania kell, hogy az ilyen munka önkéntes alapon történjen, és hogy a távmunkások jogai, a munka és a magánélet közötti egyensúly, munkaterhelése és teljesítménynormái egyenértékűek legyenek a munkáltató létesítményeiben dolgozó hasonló munkavállalókéval; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogyatékkal élő személyek számára biztosítsanak akadálymentesítő és az inkluzív technológiára vonatkozó intézkedéseket; megjegyzi, hogy ezt a keretet a tagállamokkal és az európai szociális partnerekkel konzultálva kell kidolgozni, teljes mértékben tiszteletben tartva a nemzeti munkaerőpiaci modelleket, és figyelembe véve a az európai szociális partnerek távmunkáról, illetve digitalizációról szóló keretmegállapodásait; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a szellemi vagy fizikai fogyatékkal élő személyekre; hangsúlyozza, hogy a távmunkások munkakörülményei egyenértékűek a helyben dolgozókéval, és hogy a távmunkások jólétének nyomon követése és támogatása érdekében különleges intézkedéseket kell hozni;

22. úgy véli, hogy a lecsatlakozáshoz való jog elengedhetetlen a munkavállalók és az önálló vállalkozók mentális jólétének biztosításához, nem utolsósorban a női munkavállalók és az atipikus munkavégzési formákban dolgozó munkavállalók számára, és azt ki kell egészíteni a munkával kapcsolatos pszichoszociális kockázatokkal kapcsolatos megelőző és kollektív megközelítéssel; felszólítja a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel konzultálva tegyen javaslatot egy, a minimális standardokról és feltételekről szóló irányelvre, hogy valamennyi munkavállaló hatékonyan gyakorolhassa a lecsatlakozáshoz való jogát, és szabályozhassa a meglévő és új digitális eszközök munkacélú használatát, összhangban a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. január 21-i parlamenti állásfoglalással, amely ajánlásokat fogalmaz meg a lecsatlakozáshoz való jogról, valamint figyelembe véve az európai szociális partnerek digitalizációról szóló keretmegállapodásait; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy jobban hangolják össze a bevált gyakorlatok cseréjét, mivel egyes tagállamok igen innovatív politikákat és projekteket valósítanak meg;

23. megjegyzi, hogy a 89/654/EGK tanácsi irányelv és a képernyővel végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeinek megállapításáról szóló 90/270/EGK tanácsi irányelv – felülvizsgálata és aktualizálása esetén – hozzájárulhat valamennyi munkavállaló, köztük a platform-munkavállalók és az önálló vállalkozók védelméhez, az uniós ügynökségek és a tagállamok által kidolgozott különböző projektek mellett;

24. hangsúlyozza, hogy a hozzáférhetőség és az egyszerű alkalmazkodás biztosítása a munkavégzéssel összefüggő digitális környezetekben is alkalmazandó, ezért a munkáltatóknak intézkedéseket kell hozniuk a fogyatékkal élő személyek – köztük a mentális egészségi problémákkal küzdő személyek – tisztességes és egyenlő munkafeltételeinek kiigazítása és biztosítása céljából, ideértve az (EU) 2019/882 irányelvből eredő vonatkozó digitális akadálymentesítési előírásoknak való megfelelést;

25. üdvözli a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogi keretnek a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről szóló 89/654/EGK tanácsi irányelv és a képernyővel végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeinek megállapításáról szóló 90/270/EGK tanácsi irányelv felülvizsgálata révén történő korszerűsítésére irányuló bizottsági kötelezettségvállalást;

Munkahelyi egészség és biztonság

26. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a mentális egészséggel kapcsolatos jelenlegi politika nem foglalkozik a munkahelyi attitűdök problémájával, amely nem tükrözi megfelelően azt, hogy a munkavállalók védelme az EU vezetői számára az évtized hátralévő részében az egyik legfontosabb érték; hangsúlyozza, hogy a megbélyegzés és a hátrányos megkülönböztetés miatt a munkavállalók gyakran úgy érzik, hogy képtelenek megvitatni a problémákat; kéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a munkáltatók elegendő legyenek azon kötelezettségeiknek, hogy támogatást és egyértelmű

2022. július 5., kedd

tájékoztatást nyújtsanak minden munkavállalónak, és biztosítsák az érintett munkavállalók méltányos munkahelyi visszailleszkedését; kéri, hogy a munkahelyek könnyítsék meg a mentális egészséget támogató szolgáltatásokhoz és a külső szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint biztosítsanak hozzáférést az esetlegesen mentális zavarokkal küzdő munkavállalók számára a megelőzéshez, korai felismeréshez és kezeléshez, támogassák reintegrációjukat és segítsék a visszaesés megelőzését, valamint vezessenek be vállalati mentális egészségügyi megelőzési terveket, többek között az öngyilkosság megelőzésére vonatkozóan is; kéri továbbá, hogy fogadjanak el világos és hatékony megelőzési stratégiákat, valamint támogató stratégiákat a hosszú távollétet követően visszatérő munkavállalók számára;

27. emlékeztet arra, hogy a munkahelyeken létezik zaklatás és többféle alapon történő megkülönböztetés, amely gyakori forrása a stressznek és a munkahelytől való elszakadásnak; emlékeztet arra, hogy széles körben elterjedt különösen az életkor, a fogyatékoság, a nem, a nemi hovatartozás és a szexuális irányultság, a faj, az iskolai végzettség vagy a társadalmi-gazdasági státusz, valamint a kiszolgáltatott csoporthoz való tartozás alapján történő hátrányos megkülönböztetés, és ezzel a munkaadóknak foglalkozniuk kell; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy zaklatásellenes politikát építsenek be a munka digitális világára vonatkozó egészségügyi és biztonsági intézkedésekbe, valamint hogy támogatást nyújtsanak a vállalkozásoknak, különösen a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k) annak érdekében, hogy segítsék őket a zaklatás és a megfélemlítés elleni küzdelemre irányuló politikák bevezetésében; a mentális egészséggel kapcsolatos tudatosságról szóló uniós szintű tájékoztató kampányra szólít fel, amely a rossz mentális egészséghoz gyakran társuló megbélyegzéssel, tévhitekkel és társadalmi kirekesztéssel foglalkozik;

28. úgy véli, hogy a munkavállalók mentális egészségének és biztonságának javítását ösztönző jelenlegi intézkedések elégtelenek, különösen ami a pszichoszociális kockázatok értékelését és kezelését illeti; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre mechanizmusokat a szorongás, a depresszió és a kiegészítő megelőzésére és a pszichoszociális problémákkal küzdő munkavállalók munkahelyre való visszailleszkedésére; emlékeztet arra, hogy e célból alapvető fontosságú a munka egyéni és szervezeti megközelítése⁽²⁶⁾; megjegyzi azonban, hogy ezek az egészségügyi feltételek számos tényezőtől függhetnek; felszólítja a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel konzultálva vizsgálja felül a munkahelyi megbetegedések kezelésének európai ütemtervéről szóló 2003. szeptember 19-i bizottsági ajánlást⁽²⁷⁾, és fűzzön ahhoz kiegészítéseket, például a munkavégzéssel összefüggő váz- és izomrendszeri zavarok, a munkavégzéssel kapcsolatos mentális zavarok, különösen a depresszió, a kiegészítő, a szorongás és a stressz, az azbeszttel kapcsolatos valamennyi betegség és a bőrrák, valamint a reumatikus és krónikus gyulladás tekintetében; felszólítja a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel folytatott konzultációt követően alakítsa át ezt az ajánlást egy olyan irányelvvé, amely létrehozza a foglalkozási betegségek minimális jegyzékét, és meghatározza a foglalkozási betegségek elismerésére vonatkozó minimumkövetelményeket és az érintett személyek megfelelő kártérítését;

29. elismeri, hogy a pszichoszociális kockázatok kezelésére irányuló erőfeszítések részeként a nemzeti munkaügyi felügyelőségek fontos szerepet játszhatnak a munka összefüggésében történő megelőző és/vagy korrekciós beavatkozások kikényszerítésében; felhívja az Európai Munkaügyi Hatóságot, hogy dolgozzon ki közös stratégiát a nemzeti munkaügyi felügyelőségek számára a pszichoszociális kockázatok kezelése érdekében, beleértve a pszichoszociális kockázatok értékelésére és kezelésére vonatkozó közös keret kidolgozását, valamint a munkaügyi felügyelők eltérő képzési igényeinek figyelembevételét;

30. rámutat arra, hogy a munkahelyi egészségvédelem és biztonság új uniós stratégiai kerete (2021–2027) helyesen állapítja meg, hogy a pszichoszociális jólét veszélyeztető tényezők kezeléséhez a munkakörnyezet megváltoztatására van szükség, de csak az egyéni beavatkozásokra összpontosít, ami a pszichoszociális kockázatok csökkentésének korlátozott eleme; hangsúlyozza, hogy sürgősen szükség van egy közös alapra az összes munkavállaló mentális egészségének védelme érdekében az EU-ban, mivel a munkavállalók nem részesülnek egységes védelemben minden tagállamban – még a jelenlegi uniós jogszabályok szerint sem; ezzel kapcsolatban felkéri a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel konzultálva tegyen javaslatot a munkahelyi pszichoszociális kockázatok és jólét kezeléséről szóló jogalkotási kezdeményezésre, amelynek célja a munkahelyi pszichoszociális kockázatok hatékony megelőzése (online is), a vezetők és a munkavállalók képzése, az elért eredmények rendszeres értékelése és a munkakörnyezet javítása; úgy véli, hogy a megelőző munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi megelőző politikáknak a szociális partnereket is be kell vonniuk a pszichoszociális kockázatok azonosításába és megelőzésébe; megjegyzi, hogy az anonim munkavállalói felmérések, például a kérdőívek és más adatgyűjtési gyakorlatok hasznos információkkal szolgálhatnak arról, hogy a munkavállalók milyen mértékben és miért tapasztalnak stresszt, ami megkönnyíti a vezetés számára a problémák azonosítását és szükség esetén a kiigazításokat;

⁽²⁶⁾ Az EU-OSHA: „Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications” (Táv munka és egészségügyi kockázatok a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben: a területre vonatkozó adatok és a szakpolitikai vonatkozások), 2021. október 22.

⁽²⁷⁾ HL L 238., 2003.9.25., 28. o.

2022. július 5., kedd

31. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a mentális egészséggel kapcsolatos legújabb tudományos bizonyítékokat és kutatásokat, különösen a mentális egészség kezelésében rejlő innovatív megközelítések lehetőségeit illetően; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy szorosan kövesse és kövesse nyomon az e területen már sikeresen alkalmazott bevált gyakorlatokat, és segítse elő e bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét; különösen annak biztosítására szólítja fel a tagállamokat, hogy a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal foglalkozó hatékony bizottságok működjenek annak érdekében, hogy gyakrabban és pontosabban végezzék el a kockázateértékeléseket, és erősítsék meg a meglévő biztonsági és egészségvédelmi bizottságok előjogait azáltal, hogy jogot biztosítanak számukra külső szakértő bevonására, beleértve a munkával kapcsolatos pszichoszociális kockázatoknak való kitettség független, harmadik fél által végzett értékelését;

32. úgy véli, hogy a vezetők számára elengedhetetlen a munkaszervezési gyakorlatokhoz való alkalmazkodáshoz szükséges pszichoszociális képzés nyújtása, valamint a rossz mentális egészség és a munkahely mélyebb megértésének elősegítése; ugyanilyen fontosnak tartja, hogy a munkavállalók megfelelő képzésben részesüljenek a munkával kapcsolatos pszichoszociális kockázatok megelőzéséről; arra ösztönzi a munkáltatókat, hogy támogassák a jó munkahelyi mentális egészség és jólét pozitív megközelítését, politikáit és gyakorlatát; e célból kiemeli, hogy a vállalatok fontolóra vehetnek egy mentális egészségügyi referens kijelölését és képzését, egy tájékoztató rész létrehozását a munkahelyi belső kommunikációs platformon, amely a mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz irányítja a munkavállalókat; úgy véli, hogy a szociális partnerek központi szerepet játszhatnak az ilyen képzések kidolgozásában és végrehajtásában, és hangsúlyozza, hogy a munkavállalók megfelelő védelmének biztosítása érdekében különösen fontos képzést biztosítani a munkaügyi felügyelőségek számára;

33. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el és hívják fel a figyelmet az olyan, igen elterjedt és károsodást okozó neurológiai rendellenességek, mint a migrén, munkavállalók mentális egészségére gyakorolt hatására; megjegyzi annak fontosságát, hogy a munkahelyeken felhívják a figyelmet a migrén felismerésének és a migrént kiváltó okok elkerülésével történő megelőzésének fontosságára;

34. felhívja az EU-ban működő munkaügyi felügyelőségeket, hogy az ellenőrzések során a pszichoszociális munkakörnyezetet vegyék célba; felkéri a Bizottság és az alatt működő Vezető Munkaügyi Felügyeleti Tisztviselők Bizottságát, hogy a 2012-es kampány megállapításaira és több közelmúltbeli fejleményre építve terjesszen elő új kampányt a pszichoszociális kockázatokról;

A munka modern világa a munkavállalók jólléte érdekében

35. hangsúlyozza, hogy mivel a munkahelyen nem áll rendelkezésre elegendő mentális egészségügyi támogatás és megelőző szakpolitika, a munkavállalóknak gyakran kénytelenek a nehezen megfizethető magánszolgáltatásokra, valamint a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) és a nemzeti kórházak által nyújtott szolgáltatásokra támaszkodniuk, amely szervezeteknek hosszú várólistájuk lehet, és maguk is híján vannak a támogatásnak és az erőforrásoknak; kéri, hogy a munkahelyek biztosítsák, hogy a munkavállalók számára hozzáférhető, szakmai és pártatlan mentális egészségügyi támogatás és jogorvoslat álljon rendelkezésre, kellően tiszteletben tartva a munkavállalók magánéletét és titkosságát, és felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az állami egészségügyi ellátás magában foglalja a távtanácsadáshoz való könnyű hozzáférést;

36. ösztönzi a Bizottságot, hogy indítson oktatási és figyelemfelkeltő kezdeményezéseket a mentális egészséggel kapcsolatban a munkahelyeken és az oktatási tantervekben, valamint felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak uniós forrásokat a mentális egészséggel kapcsolatos digitális platformok és alkalmazások létrehozására; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a mentális egészségügyi támogatásra fenntartott közös uniós segélyvonal létrehozásának megvalósíthatóságát; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő költségvetést a vonatkozó uniós programok számára; sürgeti a Bizottságot, hogy a fent említett mentális egészséggel kapcsolatos oktatási és figyelemfelhívó kezdeményezések megvalósítása érdekében nyilvánítsa 2023-at a mentális egészség európai évének;

37. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a helyi és más érintett hatóságok elegendő személyzettel és állami forrással rendelkezzenek ahhoz, hogy mentális egészségügyi támogatást és szolgáltatásokat nyújthassanak mindazoknak, akiknek erre szükségük van;

38. elismeri, hogy a mentális egészségügyi problémák munkahelyi, különösen a kkv-kon belül, valamint a kkv-tulajdonosok és az önálló vállalkozók körében megfigyelhető előfordulására vonatkozó statisztikák hiánya gyengíti a sürgős beavatkozás szükségességét; felhívja a tagállamokat, az Eurostatot, a közintézményeket, a szakértőket, a szociális partnereket és a kutatói közösséget, hogy működjenek együtt és gyűjtsenek naprakész adatokat a mentális betegségek munkaügyi kockázatairól és azok negatív hatásairól nemek és egyéb releváns szempontok szerinti bontásban, valamint gyűjtsenek adatokat a különböző beavatkozástípusok hatékonyságáról annak érdekében, hogy összehangolt módon előmozdítsák a munkahelyi mentális egészség javítását;

2022. július 5., kedd

39. felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a helyi vagy regionális szintű, pszichoszociális kockázatokkal foglalkozó közvetítő szolgáltatások létrehozásának lehetőségét, amelyek tanácsadást és technikai támogatást biztosítanak az önálló vállalkozóknak, valamint a mikrovállalkozásokban és kkv-kban a munkáltatóknak, a vezetőknek és a munkavállalóknak a pszichoszociális kockázatok megelőzésével és a munkahelyen felmerülő pszichoszociális konfliktusokkal kapcsolatban, valamint terjesztenék a pszichoszociális kockázatokkal és a megelőzésükkel kapcsolatos információkat; aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy a vállalkozóknak és a kkv-knak különös támogatásra van szükségük a mindennapi nyomás és a stressztényezők hatásainak kezeléséhez, valamint a mentális egészséggel kapcsolatos tudatosság munkahelyi előmozdításához, és uniós kezdeményezésekre szólít fel, hogy segítsék őket a kockázatértékelésben, a megelőzésben, a figyelemfelhívó kampányokban és a bevált gyakorlatok végrehajtásában; kiemeli az EU-OSHA abban betöltött szerepét, hogy a mikrovállalkozások és a kkv-k számára a munkaerőt érintő kockázatok értékeléséhez és a megfelelő megelőző intézkedések végrehajtásához szükséges eszközöket és előírásokat biztosítanak; úgy véli, hogy az egészséges és biztonságos munkahelyek Uniószerte történő hatékonyabb előmozdítása érdekében meg kell erősíteni e tekintetben az EU-OSHA szerepét, és további kezdeményezéseket kell kidolgozni a munkahelyi megelőzés javítása érdekében a gazdasági tevékenység minden ágazatában;

40. rámutat arra, hogy a világjárvány során jelentősen romlott a fiatalok mentális egészsége, és ez súlyosabban érintette a fiatal nőket és a marginalizálódott helyzetben lévő fiatalokat; sajnálatát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a korai beavatkozás nyilvánvaló hosszú távú előnyei ellenére nem a fiatalok állnak a mentális egészséggel foglalkozó kutatásokra irányuló beruházások célkeresztjében; rámutat arra, hogy 2021-ben az 18 és 34 év közötti fiatalok 64 %-át fenyegette a depresszió veszélye a foglalkoztatási, pénzügyi és oktatási kilátások hiánya, valamint a magány és a társadalmi elszigeteltség miatt; hangsúlyozza, hogy a fiatalok körében felmerülő mentális egészségügyi problémák⁽²⁸⁾ kezelésének egyik legjobb eszköze az, ha értelmes kilátásokat biztosítunk számukra a jó minőségű oktatásra és foglalkoztatásra; felhívja a Bizottságot, hogy foglalkozzon a munkaerőpiachoz való hozzáférés zavaraiival, amelyek miatt a fiatalok jobban ki vannak téve a mentális zavarok kockázatának, és tegyen lépéseket annak érdekében, hogy támogassa a fiatalokat a megfelelő foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a munkahelyük megtartása kapcsán;

41. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a Parlamenttel együttműködve és a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartva tegyenek javaslatot egy közös jogi keretre a szakmai gyakorlatok és tanulószerveződéses gyakorlati képzések méltányos díjazásának biztosítása érdekében, elkerülve a kizsákmányoló gyakorlatokat; felhívja a Bizottságot egy ajánlás kidolgozására annak biztosítása érdekében, hogy a szakmai gyakorlatok, a tanulószerveződéses gyakorlati képzések és a munkavállalás előtti szakmai gyakorlatok munkatapasztalatnak számítsanak, és következőképpen biztosítsák a szociális juttatásokhoz való hozzáférést;

o

o o

42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

⁽²⁸⁾ OECD, Supporting young people's mental health through the COVID-19 crisis (A fiatalok mentális egészségének támogatása a Covid19-válság folyamán), 2021. május 12., és Európai Ifjúsági Fórum, „Beyond Lockdown: The »Pandemic Scar« on Young People”. (A korlátozásokon túl: a világjárvány maradó hatása a fiatalokra), 2021. június 17.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0280

Bankunió – 2021. évi éves jelentés**Az Európai Parlament 2022. július 5-i állásfoglalása a bankunióról – 2021. évi éves jelentés (2021/2184(INI))**

(2023/C 47/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikkére, 127. cikkének (6) bekezdésére és 140. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel a „Bankunió – 2020. évi éves jelentés” című, 2021. október 7-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a „Bankunió – 2020. évi éves jelentés” című, 2021. október 7-i állásfoglalásának a Bizottság általi nyomon követésére,
- tekintettel az Európai Központi Bank (EKB) „Visszajelzés a »Bankunió – 2020. évi éves jelentés« című európai parlamenti állásfoglalás részeként tett észrevételekről” című dokumentumára ⁽²⁾,
- tekintettel az EKB felügyeleti tevékenységről szóló, 2021. március 23-án bemutatott 2020. évi éves jelentésére ⁽³⁾,
- tekintettel az EKB 2022–2024-es időszakra vonatkozó, 2021. december 7-én közzétett felügyeleti prioritásaira ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Egységes Szanálási Testületnek (ESZT) a „Bankunió – 2020. évi éves jelentés” című, 2021. október 7-i európai parlamenti állásfoglalásra adott válaszára,
- tekintettel a „Digitális pénzügyi szolgáltatások: a kriptoeszközök miatt újonnan felmerülő kockázatok – szabályozási és felügyeleti kihívások a pénzügyi szolgáltatások, intézmények és piacok területén” című, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel „A tőkepiaci unió (CMU) további fejlesztése: a tőkepiaci finanszírozáshoz való hozzáférés, különösen a kkv-k számára, és a lakossági befektetők tőkepiaci részvételének növelése” című, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az öt elnök „Az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése” című, 2015. június 22-i jelentésére,
- tekintettel a Bizottság 2021. október 27-i banki csomagjára ⁽⁷⁾,
- tekintettel a Bizottságnak az EU bankszektorra vonatkozó makroprudenciális keretrendszerének javításáról szóló, 2021. november 30-i konzultációjára ⁽⁸⁾,
- tekintettel a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemről szóló, 2021. július 20-i bizottsági jogalkotási csomagra ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ HL C 132., 2022.3.24., 151. o.⁽²⁾ https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm~59811d5fb7.feedback_ar2020.pdf⁽³⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2020~1a59f5757c.hu.html>⁽⁴⁾ https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/priorities/html/ssm.supervisory_priorities2022~0f890c6b70.hu.html⁽⁵⁾ HL C 395., 2021.9.29., 72. o.⁽⁶⁾ HL C 395., 2021.9.29., 89. o.⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/211027-banking-package_en⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2021-banking-macroprudential-framework_en⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/210720-anti-money-laundering-counteracting-financing-terrorism_en

2022. július 5., kedd

- tekintettel az EKB pénzügyi stabilitásról szóló, 2021. novemberi jelentésére ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság által megrendelt „A digitális euró: politikai vonatkozások és kilátások” című tanulmányra, amelyet a Belső Politikák Főigazgatósága 2022 januárjában tett közzé ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az EKB digitális euróról szóló, 2020. október 2-i jelentésére ⁽¹²⁾,
- tekintettel „A digitális euróval kapcsolatos kísérleti munka hatóköre, valamint a legfőbb tanulságok” című EKB-jelentésre ⁽¹³⁾,
- tekintettel az EKB és az Egyesült Királyság hatóságai közötti egyetértési megállapodásra ⁽¹⁴⁾, amely 2021. január 1-jén lépett hatályba,
- tekintettel az EKB / Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) éghajlati kockázatok nyomon követésével foglalkozó csoportjának „Éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok és a pénzügyi stabilitás” című, 2021. júliusi dokumentumára ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel az EKB által 2021. szeptemberben végzett, az egész gazdaságra kiterjedő klímaváltozási stressztesztre ⁽¹⁶⁾,
- tekintettel a belső modellek EKB általi célzott felülvizsgálatára, amelyet 2021 áprilisában tettek közzé,
- tekintettel „Az éghajlati és környezeti kockázatok kezelésének helyzete a bankszektorban – Jelentés az éghajlati és környezeti kockázatok kezelésére szolgáló banki megközelítések felügyeleti felülvizsgálatáról” című, 2021. novemberi EKB-jelentésre ⁽¹⁷⁾,
- tekintettel a Párizsi Megállapodásra, valamint az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye alapján elfogadott glasgow-i klímaegyezményre,
- tekintettel az ESZT 2020-as évre vonatkozó, 2021. június 30-i éves jelentésére ⁽¹⁸⁾,
- tekintettel az ESZT 2021–2023-ra szóló többéves munkaprogramjára, valamint 2021. évi munkaprogramjára ⁽¹⁹⁾,
- tekintettel az ESZT 2022. évi munkaprogramjára ⁽²⁰⁾,
- tekintettel az Európai Bankhatóságnak (EBH) „Az IFRS 9 standard uniós intézmények általi végrehajtása – monitoringjelentés” című, 2021. november 24-i jelentésére ⁽²¹⁾,
- tekintettel az EKB-nak a Covid19-világjárvány alatti osztalékfizetésekről szóló, 2020. december 15-i ajánlására ⁽²²⁾;

⁽¹⁰⁾ <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr211117~43fea9f9ce.en.html>

⁽¹¹⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/703337/IPOL_STU\(2022\)_703337_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/703337/IPOL_STU(2022)_703337_EN.pdf)

⁽¹²⁾ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

⁽¹³⁾ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.digitaleuroscopekeylearnings202107~564d89045e.en.pdf>

⁽¹⁴⁾ https://www.bankingsupervision.europa.eu/legalframework/mous/html/ssm.mou_2019_pra~fbad08a4bc.en.pdf?57221907ef3-ce290b35bd2ab650868bb

⁽¹⁵⁾ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/recommendations/2021/esrb.climateriskfinancialstability202107_annex~35e1822ff7.en.pdf

⁽¹⁶⁾ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op281~05a7735b1c.en.pdf>

⁽¹⁷⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202111guideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~4b25454055.en.pdf>

⁽¹⁸⁾ https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/Annual%20Report%202020_Final_web.pdf

⁽¹⁹⁾ <https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2020-11-30%20SRB%20Multi-Annual%20Work%20Programme%202021-2023.pdf>

⁽²⁰⁾ https://www.srb.europa.eu/system/files/media/document/2021-11-26_Work-Programme-2022.pdf

⁽²¹⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2021/1024609/IFRS9%20monitoring%20report.pdf

⁽²²⁾ HL C 437., 2020.12.18., 1. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel a Bizottságnak a nemteljesítő hiteleknek a Covid19-világjárványt követően történő kezeléséről szóló, 2020. december 16-i közleményére (COM(2020)0822);
- tekintettel az uniós gazdasági és monetáris ügyekkel kapcsolatos pozíciók jelöltjei közötti nemi egyensúlyról szóló, 2019. március 14-i állásfoglalására ⁽²³⁾;
- tekintettel az euró nemzetközi szerepének megerősítéséről szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽²⁴⁾;
- tekintettel az ESZT által 2021 novemberében közzétett, a kockázatcsökkentési mutatókról szóló ellenőrzési jelentésre,
- tekintettel az EKB visszajelzésére az Európai Parlament „Bankunió – 2020. évi éves jelentés” című, 2021. október 7-i állásfoglalásában megfogalmazott észrevételekre,
- tekintettel a Bizottságnak a 806/2014/EU rendeletnek az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2015. november 24-i javaslatára (COM(2015)0586),
- tekintettel az európai felügyeleti hatóságok (EFH) 2021. szeptemberi második közös kockázatértékelési jelentésére,
- tekintettel „Az európai bankrendszer kockázatértékelése – 2021. december” című éves EBH-jelentésre ⁽²⁵⁾,
- tekintettel az „Iránymutatások a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzmossás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok, valamint a pénzügyi információs egységek közötti, a 2013/36/EU irányelv szerinti együttműködésről és információcseréről” című, 2021. december 16-i EBH-tanulmányra ⁽²⁶⁾,
- tekintettel az ERKT igazgatótanácsának 2021. március 25-i és június 24-i ülésén készített feljegyzéseken alapuló, „A Covid19-hez kapcsolódó támogatási intézkedések pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatásainak nyomon követése” című ERKT-dokumentumra ⁽²⁷⁾,
- tekintettel „A makroprudenciális irányvonallal foglalkozó szakértői csoport jelentése – II. szakasz (végrehajtás)” című, 2021. decemberi ERKT-jelentésre ⁽²⁸⁾,
- tekintettel a Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak „A »túl nagy a csődhöz« jelenséget célzó reformok hatásának értékelése” című, 2021. április 1-jei végleges jelentésére ⁽²⁹⁾,
- tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság által készített 2021. októberi, „Ne adjuk alább! Az Unió nem engedhet a bankszektor szigorú normáiból az európai gazdaság Covid19-világjárvány utáni helyreállításakor” című, részletes elemzésre ⁽³⁰⁾,

⁽²³⁾ HL C 23., 2021.1.21., 105. o.

⁽²⁴⁾ HL C 494., 2021.12.8., 118. o.

⁽²⁵⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/EU%20Wide%20Transparency%20Exercise/2021/1025102/Risk_Assessment_Report_December_2021.pdf

⁽²⁶⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2021/EBA-GL-2021-15%20GL%20on%20CFT%20Cooperation/1025384/Final%20AML-CFT%20Cooperation%20Guidelines.pdf

⁽²⁷⁾ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.20210908.monitoring_the_financial_stability_implications_of_COVID-19_support_measures~3b86797376.en.pdf

⁽²⁸⁾ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.report_of_the_Expert_Group_on_Macroprudential_Stance_Phase_II202112~e280322d28.en.pdf

⁽²⁹⁾ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P010421-1.pdf>

⁽³⁰⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689461/IPOL_IDA\(2021\)_689461_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689461/IPOL_IDA(2021)_689461_EN.pdf)

2022. július 5., kedd

- tekintettel a Parlament Belső Politikák Főigazgatóságának Gazdasági Kormányzás Támogatási Osztálya (EGOV) által készített 2021. októberi, „A pénzmosás megelőzése a bankszektorban – a felügyeleti és szabályozási keret megerősítése” című elemzésre ⁽³¹⁾,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság által készített 2021. októberi, „Hozott-e strukturális változásokat a világválság a bankszektorban?” című, részletes elemzésre ⁽³²⁾,
 - tekintettel a Parlament Belső Politikák Főigazgatóságának Gazdasági Kormányzás Támogatási Osztálya (EGOV) által készített 2021. októberi, „A szanálhatóság előtt álló akadályok – Aktuális helyzet” című elemzésre ⁽³³⁾,
 - tekintettel az Európai Parlament Belső Politikák Főigazgatóságának Gazdasági Kormányzás Támogatási Osztálya (EGOV) által készített 2021. októberi, „A válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálata – Összefoglaló néhány kapcsolódó problémáról” című tanulmányra ⁽³⁴⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0186/2022),
- A. mivel a bankunió, amely jelenleg az egységes felügyeleti mechanizmust (EFM) és az Egységes Szanálási Mechanizmust foglalja magában, és amelynek alapja az egységes szabálykönyv, biztosítja a teljes összhangot a bankunió tagjai között a banki tevékenységek, a bankválságok és bankcsődök felügyelete és kezelése terén, és szerves részét képezi az Unió pénzügyi stabilitásának; mivel bár a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv ⁽³⁵⁾ magas szintű minimumszabályokat határoz meg a betétvédelem területén, a bankunió kiépítése még nem fejeződött be, mivel a harmadik pillért, az európai betétbiztosítási rendszert (EDIS) még nem hozták létre;
- B. mivel a stabilabb, versenyképesebb és konvergensebb gazdasági és monetáris unióhoz szilárd bankunióra, valamint fejlettebb és biztonságosabb tőkepiaci unióra van szükség; mivel a két projekt között kölcsönös kapcsolat áll fenn, és így az egyik fejlődésének a másik fejlődéséhez és előrehaladásához kellene vezetnie; mivel mind a bankunió, mind a tőkepiaci unió nélkülözhetetlen az Unió gazdasági megerősödéséhez a Covid19 utáni korszakban;
- C. mivel az Egységes Szanálási Alap védőhálóját 2022-ig, a korábban tervezettnél két évvel korábban bevezetik;
- D. mivel a bankunióban való részvétel valamennyi uniós tagállam előtt nyitva áll; mivel Bulgária és Horvátország csatlakozott az európai árfolyam-mechanizmushoz (ERM-II), és ezzel belépett a bankunióba;
- E. mivel az Ukrajna elleni orosz agresszió és annak gazdasági következményei közvetlen és közvetett hatással lesznek az uniós bankszektorra; mivel jelenleg nehéz mérni e hatás mértékét és nagyságrendjét; mivel az uniós bankok kulcsszerepet játszanak az EU által Oroszországgal szemben az invázióra válaszul kiszabott szankciók végrehajtásának és betartásának biztosításában;
- F. mivel az uniós bankszektorok a világválság által kiváltott válságra adott válasza bebizonyította az ágazat rezilienciáját, amely a globális pénzügyi válság óta bevezetett szabályozási reformra épül, és amelyet az egységes szabálykönyv és a bankunió belüli összehangolt felügyelet segített elő; mivel a rendkívüli és elengedhetetlen közpolitikai mentőintézkedések és tőke megőrzési gyakorlatok szintén jelentős támogatást nyújtottak a bankszektornak; mivel az összesített nemteljesítő hitelek aránya 2021 harmadik negyedévében tovább csökkent, 2,17 %-ra, bár egyes tagállamokban a nemteljesítő hitelek abszolút volumene továbbra is magas;

⁽³¹⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/659654/IPOL_IDA\(2021\)_659654_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/659654/IPOL_IDA(2021)_659654_EN.pdf)

⁽³²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689460/IPOL_IDA\(2021\)_689460_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689460/IPOL_IDA(2021)_689460_EN.pdf)

⁽³³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689468/IPOL_IDA\(2021\)_689468_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2021/689468/IPOL_IDA(2021)_689468_EN.pdf)

⁽³⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/659632/IPOL_BRI\(2021\)_659632_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/659632/IPOL_BRI(2021)_659632_EN.pdf)

⁽³⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.).

2022. július 5., kedd

- G. mivel a Covid19-világjárvány alatt nyújtott jól időzített és célzott támogatás biztosította, hogy a bankok fenntarthatassák a gazdaság számára történő hitelezést, megvédve a munkahelyeket és a vállalkozásokat, és hozzájárulva a gazdasági növekedéshez; mivel ezek az intézkedések a válság kezelésének megfelelő kezdeti eszközei voltak; mivel kilátás van a támogató intézkedések fokozatos megszüntetésére, utat adva a gazdaság egésze számára a gazdaság helyreállítását szolgáló eszközöknek; mivel csökkenteni kell az uniós bankrendszer összekapcsoltságából és összetettségéből fakadó, még mindig fennálló rendszerszintű kockázatokat, amelyek a „túl nagy ahhoz, hogy csődbe menjen” probléma sarokkövei;
- H. mivel az EKB bankfelügyeleti részlege közölte, hogy legalább 2022 végéig lehetővé teszi a bankok számára, hogy a 2. pillér szerinti tőke-iránymutatás (P2G) és a kombinált pufferkövetelmény szintje alatt működjenek anélkül, hogy automatikusan felügyeleti intézkedéseket indítanának el; mivel e határozat célja annak biztosítása, hogy a bankok továbbra is hitelezhessenek a reálgazdaságnak;
- I. mivel a Covid19-világjárványból való kilábalás során az Uniónak magas szintű normákat kell fenntartania, különösen a tőkekövetelmények és a kockázatkezelési gyakorlatok tekintetében, hogy a jövőben biztosítsa az ágazat rezilienciáját;
- J. mivel a bankszektor Covid19-válság alatti nagyfokú ellenálló képessége ellenére fennáll annak a kockázata, hogy az ágazat sebezhetőségeknél lesz kitéve, különösen az eszközminőség, például a nemteljesítő hitelek tekintetében, amikor az ideiglenes támogatási intézkedéseket fokozatosan megszüntetik, ami szoros nyomon követést és kezelést tesz szükségessé;
- K. mivel a bankunióhoz kell járulnia a bankok és az állam közötti, továbbra is fennálló problémák kezeléséhez; mivel az állampapír-kitettségek szintje számos bankban nőtt; mivel az államadósság prudenciális kezelésének összhangban kell lennie a nemzetközi normákkal;
- L. mivel a banki és pénzügyi piaci ágazat döntő szerepet játszik a helyreállításban és a karbonsemleges és digitalizált gazdaságra való átállásban, különösen a kulcsfontosságú finanszírozásnak a beruházások (különösen a kkv-k) előmozdítása érdekében történő folyósítása révén; mivel egy ilyen kihíváshoz erős, stabil, reziliens és jól tőkésített bankszektorra lesz szükség, amelyhez integrált tőkepiacok társulnak;
- M. mivel a szén-dioxid-semleges gazdaságra való átállás olyan tényező, amelyeket figyelembe kell venni a bankok mérlege fenntarthatóságának értékelésekor mint az egyes régiókban és ágazatokban a beruházásokat potenciálisan befolyásoló kockázatot; mivel e potenciális kockázatok további értékelésére van szükség, és olyan előretételező kockázatkezelési eszközöket kell bevezetni, amelyek képesek kezelni a hosszabb távú éghajlati és környezeti kockázatokat;
- N. mivel a pénzügyek nagy potenciált rejtő digitalizációja jelentős technológiai fejlődést hozott az uniós bankszektorban a banki szolgáltatások nyújtásának nagyobb hatékonysága és az innováció iránti nagyobb étvágy révén; mivel a pénzügyek digitalizációja a kiberbiztonsági kockázatok, a személyes adatok védelme, a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos kockázatok és a fogyasztóvédelmi aggályok miatt kihívásokat is jelent az uniós bankszektor számára; mivel az uniós bankszektornak növelnie kell kiberezilienciáját annak biztosítása érdekében, hogy az IKT-rendszerek ellenálljanak a különböző típusú kiberbiztonsági fenyegetéseknek; mivel a pénzügyek digitalizációja jelentős hatással lesz a személyes banki ügyintézésre, valamint a banki szolgáltatások vidéki területeken való elérhetőségére;
- O. mivel a kriptoeszközök és a kriptovaluták kihívást jelentenek, mivel – az innovációra való ösztönzés és a befektetők és a fogyasztók védelme közötti egyensúly biztosításához – ésszerű politikai válaszokat igénylő, összetett jelenségek; mivel a bankoknak egyre nagyobb a felelősségük ezen a területen; mivel figyelembe kell venni a kriptobányászat környezeti hatását, valamint azt a biztonsági fenyegetést, amelyet a kriptopénztárcák anonimitása jelent;
- P. mivel a pénzmosás elleni uniós keret fennmaradó joghézagai miatt megerősített, harmonizált és hatékony pénzmosás elleni felügyeletre és végrehajtásra van szükség, ami az uniós pénzügyi rendszer integritásának védelme és a kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokból érkező fenyegetésekkel szembeni védelme miatt fontos; mivel még mindig jelentős különbségek állnak fenn a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem érdekében végzett felügyelet és a pénzmosás elleni uniós jogszabályok alkalmazása terén az uniós nemzeti hatóságok által követett megközelítésben;

2022. július 5., kedd

- Q. mivel az Unió és az Egyesült Királyság jelenleg elkötelezett amellett, hogy fenntartsa a szabályozási és felügyeleti együttműködést a pénzügyi szolgáltatások területén, mivel ennek az együttműködésen alapuló megközelítésnek alá kell támasztania az Unió és az Egyesült Királyság közötti hosszú távú kapcsolatokat; mivel a Bizottság meghosszabbítja ideiglenes engedélyét, amely lehetővé teszi az európai bankok és alapkezelők számára, hogy egyesült királyságbeli elszámolóházakat használjanak;
- R. mivel a bankunió keretében a fogyasztókat, a befektetőket és valamennyi betétet megfelelő védelemben kell részesíteni, és folyamatosan tájékoztatni kell őket a rájuk hatást gyakorló döntésekről; mivel a fogyasztó- és befektetővédelem a tőkepiaci unió elmélyítésében is kiemelkedő fontosságú; mivel az uniós jog közös alapvető védelmi szintet biztosít az EU-ban élő valamennyi fogyasztó számára; mivel az uniós fogyasztóvédelmi követelményeket végrehajtó nemzeti szabályok a bankunió belül eltérőek, és ezért az egész EU-ban összehangoltabb és jobb fogyasztóvédelemre van szükség; mivel a bankunió még mindig nem rendelkezik hatékony eszközökkel a fogyasztók előtt álló problémák kezelésére, mint például a mesterséges bonyolultság, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, és a kiszolgáltatott csoportok kizárása az alapvető szolgáltatások igénybevételéből;
- S. mivel a bankunió egyik fő célkitűzése, hogy nem szabad megengedni, hogy bankcsőd esetén az adófizetők állják a korrekciós intézkedések költségeit;
- T. mivel a válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszernek mérettől és üzleti modelltől függetlenül valamennyi bankra vonatkozóan következetes és hatékony megközelítést kell biztosítania, valamint hozzá kell járulnia a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez, minimalizálnia kell az adófizetők pénzének felhasználását és egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítania az egész Unióban, a szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével;

Általános megfontolások

1. emlékeztet arra, hogy a bankunió, amely összehangolja az euróövezet bankjainak felügyeletével és szanálásával kapcsolatos felelősséget, és előírja a bankok számára, hogy az egész uniós bankrendszerben ugyanazon szabálykönyvnek megfelelően végezzék tevékenységeiket, alapvető eleme a GMU és a belső piac kiteljesítésének; megjegyzi, hogy a bankunió első két pillére – az egységes felügyeleti mechanizmus és az egységes szanálási mechanizmus – már működik, és teljes mértékben működőképes; megjegyzi azonban, hogy még nem hoztak létre közös betétvédelmi rendszert (EDIS);
2. emlékeztet arra, hogy a bankunió legfőbb célkitűzése a bankrendszer biztonságának és stabilitásának garantálása az euróövezetben és tágabb értelemben az EU-ban, valamint az adófizetők finanszírozta bankmentések megelőzése; emlékeztet arra, hogy a 2008-as pénzügyi válság óta jelentős előrelépés történt az egységes felügyeleti mechanizmus és az egységes szanálási mechanizmus létrehozása révén: az európai bankok most erősebb helyzetben vannak ahhoz, hogy ellenálljanak a pénzügyi sokkoknak, és olyan szanálási mechanizmusok vannak érvényben, amelyek biztosítják, hogy a csődhelyzetben lévő bankokat az adófizetők pénzének felhasználása nélkül lehessen felszámolni; támogatja a bankunió megerősítésére és kiteljesítésére irányuló erőfeszítéseket, és hangsúlyozza, hogy a különböző területeken ezzel párhuzamosan folytatódnia kell a fejlődésnek; hangsúlyozza, hogy a bankunió létrehozása érdekében végzett jelentős munka hozzájárult az európai bankszektorba vetett bizalom erősödéséhez, és javította ellenálló- és versenyképességét, valamint hogy a Covid19-világjárvány alatt a bankok szilárd lábakon álltak és jobban fel voltak tőkésítve, és be tudták tölteni alapvető szerepüket a finanszírozáshoz való hozzáférés biztosításában;
3. emlékeztet arra, hogy az euróövezet valamennyi tagállama tagja a bankuniónak, és az euróövezeten kívüli tagállamok is csatlakozhatnak; úgy véli, hogy a bankuniót oly módon kell kiépíteni, hogy az átlátható, koherens és megbízható legyen, többek között az euróövezeten kívüli tagállamok esetében is; rámutat, hogy az európai bankrendszer harmonizációs és integrációs folyamatának eredményeként létrejött úgynevezett egységes szabálykönyv szabályai azokat a tagállamokat is kötik, amelyek nem tartoznak a bankunióhoz, és hogy de facto azok bankrendszerei is erősen kapcsolódnak a bankunióhoz; üdvözlöi Bulgária és Horvátország csatlakozását a bankunióhoz, valamint a bolgár leva és a horvát kuna felvételét az ERM-II-be; elismeri, hogy a bankunióban való részvételhez meg kell felelni az uniós normáknak és jogszabályoknak;
4. mély aggodalmának ad hangot Ukrajna orosz megszállása és annak az európai gazdaságra gyakorolt gazdasági következményei miatt; rámutat, hogy e háború közvetlen és közvetett következményei olyan hatással lesznek az EU gazdaságára, amelyet jelenleg nehéz számszerűsíteni, és potenciális kockázatot jelenthetnek az uniós bankszektor stabilitására nézve; felhívja ezért az EKB-t, az európai felügyeleti hatóságokat és az illetékes nemzeti hatóságokat, hogy szorosan kövessék nyomon a háború uniós bankszektorra gyakorolt hatását;

2022. július 5., kedd

5. megjegyzi, hogy a bankszektor viszonylag nagyfokú ellenálló képességet mutatott a Covid19-válsággal szemben, és fontos szerepet játszott a világválság gazdaságra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak minimálisra csökkentésében; rámutat, hogy ez az ellenálló képesség a korábbi pénzügyi világválságot követően elfogadott szabályozási reformok eredménye; hangsúlyozza továbbá az ideiglenes intézkedések, többek között az 575/2013/EU rendelet⁽³⁶⁾ (a tőkekövetelményekről szóló rendelet) szerinti intézkedések szerepét, amelyek lehetővé tették a bankok számára, hogy folytassák a háztartásoknak és vállalkozásoknak történő hitelezést, valamint rámutat az EKB által biztosított további tőkekeret jelentőségére; hangsúlyozza, hogy a 2008-as pénzügyi válságot követő szabályozási reformokat meg kell védeni, és a szabályozási hiányosságokat meg kell szüntetni;

6. megjegyzi, hogy a bankok háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott hitelezési kapacitásának támogatására irányuló sürgősségi intézkedéseknek mindaddig érvényben kell maradniuk, amíg szükséges; rámutat annak fontosságára, hogy biztosítsák a jól összehangolt, körületekintő, fokozatos és célzott átállást a világválság hatásainak enyhítéséről a helyreállítást támogató eszközökre, beleértve a tagállamok által a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési reformtervek keretében végrehajtott reformokat is; hangsúlyozza, hogy a sürgősségi intézkedéseket fokozatosan kell megszüntetni; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az ukrajnai orosz invázió által okozott igen bizonytalan helyzetet figyelembe kell venni az ezen intézkedések esetleges fokozatos megszüntetéséről szóló döntés meghozatalakor; tudomásul veszi az EKB Kormányzótanácsának 2021. december 16-i határozatát, amely szerint leállítják a pandémiás vészhelyzeti vásárlási program keretében történő nettó eszközvásárlásokat;

7. hangsúlyozza az uniós bankszektor és tőkepiacok kulcsfontosságú szerepét az európai gazdaság rezilienciájának, helyreállításának, valamint zöld és digitális átalakulásának finanszírozásában, beleértve a kkv-k hitelhez való hozzáféréseinek biztosítását; emlékeztet arra, hogy e feladatok ellátásához az uniós bankszektornak erősnek, ellenállóknak, jól szabályozottnak és jól tőkésítettnek kell lennie;

8. hangsúlyozza, hogy az erős és jól szervezett tőkepiaci unió a bankunió fejlesztésével párhuzamosan hozzájárul az európai gazdaság finanszírozásának jobb feltételeihez, mind a háztartások, mind a vállalkozások számára, amelyek a beruházások és a munkahelyteremtés előmozdítása érdekében még mindig nagymértékben a banki hitelekre támaszkodnak, miközben hozzájárul az európai rezilienciájához és felgyorsítja a zöld átmenetet; hangsúlyozza, hogy a tőkepiaci unió kiteljesítése érdekében biztosítani kell az elfogadott szabályok arányosságát és a lakossági ügyfelek védelmét; üdvözlí a 2021. november 25-én a tőkepiaci uniós előmozdítása érdekében benyújtott jogalkotási javaslatokat; kéri a Bizottságot és az európai felügyeleti hatóságokat, hogy értékeljék az árnyékbanki szektor jobb szabályozásának szükségességét, és adott esetben terjesszenek elő jogalkotási javaslatokat, valamint folyamatosan kövessék nyomon a tőkepiacok rezilienciáját;

9. üdvözlí az EKB 2022–2024 közötti időszakra vonatkozó felügyeleti prioritásait, amelyek a következők: (1) a világválságból való kilábalás, (2) a strukturális gyengeségek hatékony digitalizációs stratégiák és megerősített irányítás révén történő kezelésére kínálgó lehetőségek megragadása, valamint (3) a felmerülő kockázatok kezelése, ideértve az éghajlattal kapcsolatos, környezeti, informatikai és kiberkockázatokat is; elismeri a bankszektor által az elmúlt években e kihívások kezelése érdekében tett jelentős erőfeszítéseket és az elért eredményeket; ezzel összefüggésben üdvözlí a nemteljesítő hitelek összesített arányának csökkenését; hangsúlyozza, hogy az uniós és a nemzeti felügyeleti szerveknek szorosan figyelemmel kell kísérniük ezeket a kockázatokot, amint kivezetik a sürgősségi állami támogatási intézkedéseket; kiemeli a prudens kockázatkezelés és a megfelelő céltartalékképzés fontosságát; emlékeztet rá, hogy a bankszektoron belüli kockázatsökkentés a kockázatmegosztással együtt hozzájárulna a stabilabb, erősebb és a gazdasági növekedésre összpontosító bankunióhoz;

10. támogatja a Bázis III szabályok végrehajtására irányuló, folyamatban lévő munkát, és ezzel összefüggésben üdvözlí a Bizottság 2021. október 27-i banki intézkedéscsomagját; úgy véli, hogy a végrehajtási folyamat során az EU-nak biztosítania kell a bázis normákhoz való teljes körű igazodást, ugyanakkor figyelembe kell vennie az arányosság elvét is, és adott esetben tiszteletben kell tartania az uniós bankszektor sajátosságait és sokszínűségét, biztosítva, hogy az uniós bankok továbbra is versenyezzenek globális versenytársaikkal;

11. üdvözlí, hogy a bankszektor alkalmazkodik a digitalizációval járó kihívásokhoz és lehetőségekhez, ami lehetővé teszi, hogy a bankok távolról és új termékek bevezetésével jobban kielégíthetik az ügyfelek igényeit, és a költséghatékonyság növelésére is lehetőség nyílik; megjegyzi, hogy a bankszektor különösen ki van téve a kibertámadások fenyegetésének; üdvözlí e tekintetben a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról szóló rendeletre és irányelvre (DORA), továbbá az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló irányelvre (NIS 2.0) irányuló javaslatokkal kapcsolatban elért eredményeket, amelyek a bankszektor számítástechnikai bűnözés elleni küzdelmét megkönnyítő szabályozási keret alapját képezik; felhívja az

⁽³⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

2022. július 5., kedd

európai felügyeleti hatóságokat és az ENISA-t, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a nem uniós IKT harmadik felekkel kapcsolatos kockázatok nyomon követése és csökkentése érdekében; hangsúlyozza, hogy további beruházásokra és kutatásra van szükség a bankszektor kiberbiztonságának megerősítésére irányuló innovatív módszerek kidolgozása érdekében; úgy véli, hogy az ügyfelek biztonságát, a pénzügyi stabilitást és integritást és a technológiasemlegességet kell prioritásnak tekinteni; szorgalmazza a pénzügyi befogadás előmozdítását, különösen az alacsony digitális jártassággal vagy pénzügyi műveltséggel rendelkező, kiszolgáltatott csoportok esetében; üdvözli a digitális pénzügyi csomag kapcsán elért haladást; hangsúlyozza, hogy a bankoknak meg kell őrizniük a kiterjedt személyes banki szolgáltatásokat, különösen a vidéki területeken; érdeklődéssel üdvözli a készpénz mellett működő digitális euróval kapcsolatos munkát; felkéri az EKB-t, hogy a jövőbeli munkája során vegye figyelembe a digitális eurónak a fizetésekre, a bankok hitelezési kapacitására és a pénzügyi stabilitásra gyakorolt lehetséges hatását;

12. emlékeztet arra, hogy az EFM és az Egyesült Királyság Pénzügyi Felügyeleti Hatósága közötti együttműködés az EKB és az Egyesült Királyság hatóságai között létrejött egyetértési megállapodáson alapul, amely 2021. január 1-jén lépett hatályba; megjegyzi, hogy a Bizottság a közelmúltban bejelentette, hogy meghosszabbítja az uniós bankok és alapkezelők számára az Egyesült Királyságban működő elszámolóházak használatát lehetővé tevő ideiglenes engedélyt, elkerülve ezzel a megállapodás nélküli brexit rövid távú hatásait; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon intézkedéseket annak előmozdítása érdekében, hogy középtávon nőjön az EU-ban történő elszámolások aránya;

13. sajnálja, hogy az uniós pénzügyi intézményekben és szervezetekben nem sikerült biztosítani a nemek közötti teljes egyensúlyt, kiváltképpen pedig azt, hogy a banki és pénzügyi szolgáltatások területén a nők továbbra is alulreprezentáltak a vezetői pozíciókban; úgy véli, hogy az uniós pénzügyi intézmények és szervezetek jelöltjeit érdemeik, sokszínűségük és alkalmasságuk alapján, továbbá az érintett intézmény vagy szerv működési hatékonyságának maximalizálását szem előtt tartva kell kiválasztani; felszólítja a kormányokat és valamennyi intézményt és szervet, hogy az uniós szervezeteken belül valamennyi jövőbeli kinevezésre a nemek közötti egyensúlyt figyelembe vevő jelöltlistákat állítsanak össze, és ismét elkötelezi magát amellett, hogy nem veszi figyelembe az olyan jelöltlistákat, amelyek esetében nem tartották tiszteletben a nemek közötti egyensúly elvét; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az eurócsoport által az Európai Stabilitási Mechanizmus következő igazgatótanácsa elé állított előválogatott jelöltek listáján nem szerepel egyetlen női jelölt sem; hangsúlyozza, hogy a vezetőtestületekben és a személyzet körében érvényesülő nemek közötti egyensúly társadalmi és gazdasági haszonnal jár; kéri a pénzintézeteket, hogy rendszeresen frissítsék a sokszínűsége és befogadásra vonatkozó politikáikat, és segítsék elő a befogadást előtérbe helyező egészséges munkakultúrák kialakítását;

Felügyelet

14. felhívja az EKB-t, az EBH-t és az ERKT-t, hogy gondosan kövessék nyomon az Ukrajna elleni orosz agresszió és annak gazdasági következményei által a bankszektorra jelentett kockázatokat; rámutat arra, hogy különböző forgatókönyveket kell figyelembe venni, és fel kell készülni a különböző lehetőségekre;

15. úgy véli, hogy a hitelkockázatok kezelését és a nemteljesítő hitelek nyomon követését és leépítését továbbra is az egyik fő prioritásként kell kezelni; üdvözli, hogy a nemteljesítő hitelek összesített aránya az euróövezetben 2021 harmadik negyedévében tovább csökkent, 2,17 %-ra; megjegyzi, hogy bár a helyzet egyelőre stabil, azt gondosan nyomon kell követni, tekintettel a sürgősségi intézkedések fokozatos megszüntetésére; a nemteljesítő hitelekkel összefüggésben felhívja a figyelmet a prudenciális megfelelés, a korai azonosítás és a proaktív kezelés, valamint a megfelelő céltartalékképzés fontosságára; hangsúlyozza, hogy együtt kell működni a „sérülékeny” adósokkal, ugyanakkor el kell ismeri azokat a megoldásokat, amelyeket a bankszektor vezetett be a világvárvány idején e tekintetben (például a hiteltörlesztési moratóriumot); üdvözli a hitelgondozókról és a hitelfelvásárlókról szóló, 2021. november 24-i (EU) 2021/2167 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³⁷⁾ elfogadását, amely elő fogja segíteni a nemteljesítő hitelek szintjének csökkentését az uniós bankok mérlegében, és elő fogja mozdítani a nemteljesítő hitelek másodlagos piacát;

16. elismeri, hogy a bankunióban az állampapír-állomány egyre magasabb szintet ér el számos bank mérlegén belül; tudomásul veszi a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által e tekintetben az államadósság-kockázattal kapcsolatban végzett munkát, és hangsúlyozza, hogy az állampapír-kitettségek szabályozási kezelésének kérdése alapos vizsgálatot igényel a nemzetközi fórumokon, figyelembe véve a különböző megközelítések következményeit, és hogy a megoldás uniós végrehajtásának összhangban kell lennie a nemzetközi normákkal; úgy véli, hogy minden lehetséges megoldásnak

⁽³⁷⁾ HL L 438., 2021.12.8., 1. o.

2022. július 5., kedd

kiegyensúlyozottnak kell lennie, és valamennyi uniós tagállamot méltányosan kell kezelnie, ugyanakkor elegendő likviditást kell biztosítani az államadósság piacain; hangsúlyozza, hogy egy biztonságos uniós eszköz létrehozása hozzájárulhat az államok és a belföldi bankszektor közötti negatív visszacsatolási spirálok enyhítéséhez; üdvözlí ezzel összefüggésben a Next Generation EU létrehozását, amely alacsony kockázatú európai eszközöket biztosít;

17. úgy véli, hogy a karbonsemleges gazdaságra való átállás nagy lehetőségeket kínál a gazdasági növekedés szempontjából számos különböző ágazatban; megjegyzi, hogy egy ilyen átálláshoz jelentős beruházásokra van szükség az állami és a magánszektor részéről, de – amint azt az EKB is elismerte – annak költsége alacsonyabb lesz, mint a tétlenség költségei; hangsúlyozza a bankszektor fontosságát a szén-dioxid-semleges gazdaságra való átállás finanszírozásában és annak biztosításában, hogy az EU teljesíteni tudja környezetvédelmi kötelezettségvállalásait; kéri a bankokat, hogy ezeket a kérdéseket építsék be átállási terveikbe; hangsúlyozza a taxonómiai rendelet⁽³⁸⁾ e törekvéssel kapcsolatos jelentőségét, mivel annak végrehajtása összhangban van a Párizsi Megállapodás és az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a bankok mérlegét érintő éghajlati kockázatok idővel pénzügyi nehézségekbe sodorhatják a bankokat; úgy véli, hogy ezeket a kockázatokat csökkenteni kell a bankcsődök megelőzése érdekében; tényleges gazdasági adatokon alapuló, egyértelmű iránymutatások kidolgozását szorgalmazza e tekintetben a bankok számára; örömmel veszi tudomásul az egységes felügyeleti mechanizmus arra irányuló erőfeszítéseit, hogy egyértelmű iránymutatást biztosítson a bankok számára az éghajlati és környezeti kockázatokról szóló önértékelésüket illetően; emlékeztet arra, hogy az EKB 2021-ben befejezte az uniós bankok éghajlati és környezeti kockázatkezelésének első nagyszabású értékelését, és üdvözlí az EKB azon kötelezettségvállalását, hogy 2022-ben éghajlati stresszteszteket végez, ami fontos eleme az éghajlati kockázatok kezelésének; kéri, hogy a tesztek reális adatokon és feltételezéseken alapuljanak; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a fosszilis tüzelőanyagokba történő befektetések következtében növekszik a nemteljesítő hitelek száma; szorgalmazza az ilyen veszélyeztetett eszközök korai felismerését és proaktív kezelését; arra ösztönzi az egységes felügyeleti mechanizmust, hogy folytassa és erősítse meg az erre irányuló munkát; felszólít a környezeti és átmeneti kockázatoknak a hitelminősítési modellekbe való megfelelő integrálására; hangsúlyozza, hogy tovább kell javítani az éghajlati és környezeti kockázatok bankok általi közzétételét, valamint a bankok és a felügyeleti kockázateértékelésének megkönnyítése érdekében javítani kell a szervezetek által az átállási stratégiák közzétételét; kéri a bankokat, hogy éghajlati kockázataik értékelésekor vegyék figyelembe a kettős lényegességi szempontot; hangsúlyozza az egyértelmű jogszabályok fontosságát a zöldrefestés megelőzése érdekében; tudomásul veszi a zöld átállással kapcsolatos új kihívásokat, kockázatokat és lehetőségeket a bankszektor számára;

18. emlékeztet arra, hogy a bankok jelenlegi állapotának értékelése során figyelembe kell venni a világjárvány alatt az egyes tagállamok kormányai által végrehajtott különleges intézkedések hatását; tudomásul veszi az EKB 2021. november 17-i pénzügyi stabilitási jelentését, amely szerint a járvány által a banki eszközök minőségére gyakorolt teljes hatása csak két év múlva válhat láthatóvá;

19. kiemeli, hogy a háztartások és a kkv-k számára a tagállamokban kínált kamatlábak rendkívül eltérőek; sürgeti a Bizottságot és a bankfelügyeletet, hogy mérlegeljenek olyan intézkedéseket, amelyek enyhítik a jelzáloghitelek és a kkv-k terheit a magasabb kamatlábakat alkalmazó tagállamokban, annak biztosítása érdekében, hogy minden polgár és vállalkozás tisztességes és versenyképes kamatlábak mellett juthasson hozzá a nélkülözhetetlen tőkéhez;

20. megjegyzi, hogy az elmúlt években Európában a bankszektoron belül erősödő konszolidációs tendencia volt megfigyelhető, és hogy az uniós banki fúziós és felvásárlási tevékenység 2021-ben várhatóan meghaladja mind a 2020-as, mind a 2019-es szintet, ami számos tényezőnek, többek között a költségnyomásnak, az alacsony kamatlábaknak és a digitalizációnak köszönhető⁽³⁹⁾; tudomásul veszi a bankkonszolidáció lehetséges előnyeit, többek között az alacsony jövedelmezőség, a túlzott kapacitás és a bankszektor szétagoltságának orvoslását, ugyanakkor elismeri a konszolidáció lehetséges negatív hatásait és a nagy, rendszerszinten jelentős intézmények bankfelügyelete előtt álló kihívásokat, amelyek esetleges problémái számos joghatóság pénzügyi stabilitását érinthetik; üdvözlí az EKB bankszektorbeli konszolidációval kapcsolatos felügyeleti megközelítéséről szóló útmutatóját, amely a konszolidációs projektekkal kapcsolatos felügyeleti elvárásokat ismerteti⁽⁴⁰⁾; hangsúlyozza a diverzifikált és versenyképes európai bankszektor előnyeit, amely különböző üzleti modellekkel, jogi struktúrákkal és méretekkkel rendelkező bankokból áll;

⁽³⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁽³⁹⁾ <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/blog/a-new-dawn-for-european-bank-ma-top-5-trends>

⁽⁴⁰⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ssm.pr210112~920b511a1c.en.html>

2022. július 5., kedd

21. tudomásul veszi a székhely szerinti és a fogadó tagállamok kérdéskörével kapcsolatos problémákat és kihívásokat; megjegyzi, hogy a határokon átnyúló integráció megerősítéséhez és a bankcsoportok közötti tőkeáramlás nagyobb rugalmasságának lehetővé tételéhez – a leányvállalatok kockázati profiljának tiszteletben tartása mellett – hiteles és hatékony biztosítékokra van szükség a fogadó tagállamok számára, különösen annak biztosítása érdekében, hogy a jelentős leányvállalatok nehéz helyzetekben támogatásban részesüljenek; hangsúlyozza, hogy a bankunió kiteljesítése rendkívül fontos a székhely szerinti és a fogadó tagállamokkal kapcsolatos aggályok rendezése szempontjából; hangsúlyozza, hogy egy valóban az egész Unióra kiterjedő bankszektor megteremtése, valamint az ágazat versenyképességének javítása érdekében javítani kell a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást;

22. hangsúlyozza a lakossági pénzügyi szolgáltatások jól működő egységes piacának szükségességét; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel, milyen akadályok és korlátok hátráltatják a fogyasztókat a lakossági banki termékek – például a jelzáloghitelek – határokon átnyúló igénybevétele során, és javasoljon megoldásokat annak biztosítására, hogy a fogyasztók határokon átnyúlóan is kihasználhassák a lakossági pénzügyi szolgáltatásokat;

23. hangsúlyozza, hogy hatékony pénzmosás elleni felügyeletre van szükség, mivel a meglévő keret esetében még mindig számos hiányosság tapasztalható; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy még nem ültette át minden tagállam teljes mértékben az ötödik pénzmosási irányelvet⁽⁴¹⁾, és emlékeztet, hogy Európa-szerte javítani kell a pénzügyi információs egységek koordinációját; hangsúlyozza, hogy a bankok kapuőrként működnek a pénzmosás elleni küzdelemben, és ezért szilárd kockázatkezelési keretekkel és hatékony felügyelettel kell rendelkezniük, továbbá rámutat a prudenciális felügyelet, a pénzmosás elleni felügyeleti hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködés és koordináció szükségességére; tudomásul veszi az EKB elmúlt két évben tett, arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fokozza az egységes felügyeleti mechanizmus és a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó felügyeleti hatóságok közötti információcserét; üdvözli a pénzmosás elleni bizottsági javaslatcsomagot, és valamennyi javaslat mielőbbi elfogadását szorgalmazza; különösen üdvözli az új Pénzmosás Elleni Hatóságra (AMLA) vonatkozó javaslatot, amely közvetlenül felügyel majd bizonyos bankokat és a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó szabályok tagállami hatóságok általi végrehajtását; hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy az AMLA valóban hatékony legyen, kellően el kell látni erőforrásokkal; hangsúlyozza az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a pénzmosás elleni szilárd keret fontosságát és a szankciók hatékonyságának biztosítását;

24. üdvözli a magasabb szintű átláthatósági standardokat a bankfelügyeletben, például a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás eredményeit illetően, amelyek megerősíthetik a tőke- és pénzügyi piacokba vetett bizalmat és biztosíthatják az egységes bánásmódot valamennyi tagállamban; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a hitelintézetek vezető testületi tagjai szakmai alkalmasságának és üzleti megbízhatóságának értékelésére vonatkozó követelményeket nem egységesen hajtják végre a tagállamokban;

25. hangsúlyozza, hogy a bankunió végső kedvezményezettjei a realgazdaság fogyasztói és vállalkozásai; hangsúlyozza a fogyasztók és befektetők visszaélésekkel, káros gyakorlatokkal és káros termékekkel szembeni védelme megerősítésének fontosságát; kéri, hogy a fogyasztók számára biztosítsák a határokon átnyúló lakossági pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést; megjegyzi, hogy az erős uniós fogyasztóvédelmi szabályok ellenére az uniós fogyasztóvédelmi követelményeket végrehajtó tagállami szabályok nem egységesek a bankunióon belül, ami további harmonizációt tesz szükségessé;

Szanálás

26. örömmel veszi tudomásul az ESZT 2021. évi tevékenységeit; üdvözli, hogy az ESZT hatáskörébe tartozó bankok összességében jó eredményeket értek el a szanálhatóság és a veszteségviselő képesség kiépítése terén; tudomásul veszi az ESZT elkövetkező évekre szóló munkaprogramját, amely többek között azt is lehetővé teszi, hogy 2023-ig eredményesen szanálni lehessen az ESZT hatáskörébe tartozó összes bankot;

27. emlékeztet az egységes szanálási mechanizmus fontos szerepére a bankszektor, a befektetők és a fogyasztók számára biztosított stabilitás és egyértelműség, valamint az adófizetőknek nyújtott védelem tekintetében; üdvözli, hogy 2022-ben – az eredetileg tervezettnél két évvel korábban – az Európai Stabilitási Mechanizmus rülirozó hitelkeretének formájában létrehozák az Egységes Szanálási Alap védőhálóját, ezáltal biztonsági hálót biztosítva a bankszanálásokhoz a bankunióban; hangsúlyozza, hogy az Egységes Szanálási Alap fontos szerepet játszik a válságkezelési keret megerősítésében, valamint fontos lépést jelent a bankunió kiteljesítése felé;

28. üdvözli az ESZT által a Sberbank tekintetében hozott intézkedéseket; hangsúlyozza, hogy gyors és megfelelő válaszra van szükség abban az esetben, ha Oroszország Ukrajna elleni agressziójának következményei jelentős kockázatot jelentenek az uniós bankszektorra és a pénzügyi stabilitásra nézve;

⁽⁴¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/843 irányelve (2018. május 30.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 43. o.).

2022. július 5., kedd

29. támogatja a közérdek-értékelési kritériumrendszer felülvizsgálatát és egyértelművé tételét, hogy az Egységes Szanálási Mechanizmust következetesebben és kiszámíthatóbb módon lehessen alkalmazni, és az objektív küszöbértékekre támaszkodjon; kéri, hogy készítsenek tanulmányt arról, hogy szükség van-e a fizetéseképtelenségi jog egyes vonatkozásainak összehangolására, többek között a szanálás során a fizetéseképtelenséggel kapcsolatos kontrafaktuális helyzet meghatározása céljából, az ösztönzők összehangolása és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében; fontosnak tartja, hogy az ESZT a bankok esetében arányos megközelítést alkalmazzon a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények (MREL) kidolgozását illetően; rámutat, hogy ahhoz, hogy a szanálási tervek teljes mértékben megfeleljenek a jogi követelményeknek, az ESZT-nek átfogó értékelést kell készítenie az egyes bankok szanálhatóságáról;

30. támogatja a csoportszintű helyreállítási és szanálási tervek válságkezelési keretben betöltött szerepének vizsgálatát oly módon, hogy a MREL és a bankok különböző biztonsági hálókhoz való hozzájárulásainak kalibrálása valóban kockázatalapú legyen, tükrözve e biztonsági hálók igénybe vételének valószínűségét és nagyságrendjét az előnyben részesített válságkezelési stratégia keretében;

31. elismeri, hogy a betétbiztosítási rendszerek keretében a betéti könyvek átutalásának finanszírozására szolgáló alternatív intézkedések fontos szerepet játszhatnak fizetéseképtelenségi ügyekben, különösen a kis- és közepes méretű bankok esetében, amennyiben ugyanazok a feltételek vonatkoznak rájuk, mint a betéti könyvek szanálás esetében történő átutalására, és nem rontják a betétesek védelmét, továbbá a betétbiztosítási rendszer megfelelően finanszírozott, minimalizálva az adófizetők hozzájárulását és az értékmegsemmisülést és biztosítva a pénzügyi stabilitást, továbbá más esetekben áthidalhatja a szanálási alaphoz való hozzáférés 8 %-os belső feltőkésítési előfeltétele és a bank tényleges veszteségviselő képessége közötti különbséget, leszámítva az átvinni szándékozott betéteket; hangsúlyozza, hogy az ilyen beavatkozásokat a legalacsonyabb költségre vonatkozó szigorú tesztnek kell alávetni; ezért felhívja a Bizottságot, hogy tegye egyértelműbbé a legalacsonyabb költség elvét és a betétbiztosítási rendszerek pénzeszközeinek felhasználási feltételeit; hangsúlyozza azonban, hogy ezekben az esetekben szükség lehet az állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálatára egy koherens keret megőrzése érdekében;

32. támogatja az állami támogatási szabályok naprakésszé tételét – beleértve a bankokról szóló, 2013. július 30-i bizottsági közlemény⁽⁴²⁾ felülvizsgálatát is – azt biztosítandó, hogy azok összhangban legyenek az Egységes Szanálási Mechanizmus keretével, valamint csökkenjenek az ellentmondások a felszámolással kapcsolatos állami támogatási szabályok és a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv⁽⁴³⁾ szerinti szanálási rendszer között; hangsúlyozza, hogy a frissítés egyik célja az egységes szanálási mechanizmus vagy az alternatív felszámolási rendszer keretében történő gyors és hatékony beavatkozások lehetővé tétele, valamint a szanálás vagy a felszámolás elkerülését célzó ösztönzők csökkentése a verseny és a bankunió integritásának fenntartása mellett;

33. üdvözli, hogy a Tanács és a Parlament ideiglenes megállapodásra jutott az úgynevezett „jegyzéslánc-javaslat” tekintetében, amely a szanálási keretrendszer javításának és a különböző szanálási stratégiákat illetően az egyenlő felügyeleti feltételek megteremtésének eszközeként szolgál;

Betétbiztosítás

34. emlékeztet arra, hogy az EFM és az Egységes Szanálási Mechanizmus a bankunióon belül működik, míg a betétbiztosítási rendszereket jelenleg nemzeti szinten működtetik és finanszírozzák; rámutat arra, hogy a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv végrehajtása, 100 000 EUR-ig biztosítva a banki betéteket, a betétesek védelmének minimális szintjét biztosítja; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a betétesek – a bankjuk elhelyezkedésétől függetlenül – a bankunió egészében ugyanolyan szintű tényleges védelemben részesüljenek megtakarításaik tekintetében; hangsúlyozza, hogy az európai betétbiztosítási rendszer javítanát az uniós betétesek védelmét és a bankszektorba vetett bizalmukat, továbbá az államháztartások és a bankok közötti kapcsolat csökkentése révén hozzájárulna a bankunió megerősítéséhez; üdvözli, hogy az európai betétbiztosítási rendszer létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat bekerült az uniós intézmények 2022-re vonatkozó legfontosabb jogalkotási prioritásait meghatározó együttes nyilatkozatba;

35. emlékeztet arra, hogy a Parlament társjogalkotó az európai betétbiztosítási rendszerre vonatkozó jogszabályok tekintetében, és hogy figyelembe kell venni a Parlament ezzel kapcsolatos álláspontját; üdvözli az eurócsoport által a bankunió előrehaladása érdekében tett megújult erőfeszítéseket, amelyek célja, hogy megállapodásra jussanak a különböző munkafolyamatokról és ügyiratokról, köztük az európai betétbiztosítási rendszerről; megismétli, hogy a Parlament elkötelezett amellett, hogy az európai betétbiztosítási rendszerre vonatkozó megállapodás létrejöttén munkálkodjon, és továbbra is támogassa a szükséges kockázatsökkentési intézkedéseket;

⁽⁴²⁾ HL C 216., 2013.7.30., 1. o.

⁽⁴³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

2022. július 5., kedd

36. tudomásul veszi az eurócsoport 2021. december 16-i ülésén elfogadott nyilatkozatot, amely emlékeztet a bankunió iránti teljes körű politikai elkötelezettségére, és időhöz kötött munkatervet szorgalmaz a bankunió kiteljesítésére vonatkozóan; kéri, hogy folyamatosan tájékoztassák az eurócsoport és az európai betétbiztosítási rendszerrel foglalkozó magas szintű munkacsoport szintjén zajló jelenlegi egyeztetésekről; sajnálatosnak tartja, hogy a tagállamok továbbra is az uniós kereten kívül járnak el, aláásva a Parlament társjogalkotói szerepét az európai betétbiztosítási rendszerre vonatkozóan;

37. hangsúlyozza a betétbiztosítási rendszerekbe történő befizetések kockázatarányos voltának fontosságát; figyelmeztet arra, hogy a kockázatalapú megközelítés hiánya megteremtheti az erkölcsi kockázat és potyautasság veszélyét, ami oda vezet, hogy a spekulatív üzleti modelleket az óvatosak finanszírozzák; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli európai betétbiztosítási rendszerbe befizetett hozzájárulásoknak is kockázatarányosnak kell lenniük; rámutat arra, hogy a bankunióon belül még mindig eltérőek az idioszinkratikus kockázatok a különböző intézményekben; megismétli, hogy a bankunió valamennyi tagjának végre kell hajtania a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv és a betétbiztosítási rendszerekről szóló irányelv átültetését annak érdekében, hogy a bankunió egészében biztosítani lehessen az egységes kockázatcsökkentést;

38. felhívja a figyelmet arra, hogy a betétbiztosítási rendszerek bármely további harmonizációjának erősítenie kell az uniós bankrendszer pénzügyi stabilitását, és egyértelmű szabályokat kell követnie az euróövezeten kívüli tagállamok részvételét és részvételének hiányát illetően;

39. támogatja a válságkezelési keret aktualizálását; kiemeli, hogy a válságkezelési rendszer tervezett célzott kiigazításai biztosítják, hogy az koherensebb, hitelesebb és hatékonyabb legyen;

o

o o

40. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak, a Központi Bankok Európai Rendszere valamennyi tagbankjának, az Európai Bankhatóságnak és az Egységes Szanálási Testületnek.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0283

A Bosznia-Hercegovináról szóló 2021. évi jelentés**Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Bosznia-Hercegovináról szóló 2021. évi jelentéséről (2021/2245(INI))**

(2023/C 47/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészt az Európai Községek és tagállamai, másrészt Bosznia-Hercegovina közötti stabilizációs és társulási megállapodásra,
- tekintettel az EU–Bosznia-Hercegovina Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság (SAPC) 2015. november 5–6-i első, valamint 2021. június 17-i második ülésére,
- tekintettel az EU–Bosznia-Hercegovina Stabilizációs és Társulási Tanács 2018. július 13-i harmadik ülésére,
- tekintettel az EU–Bosznia-Hercegovina Stabilizációs és Társulási Bizottság 2019. november 7-i negyedik ülésére,
- tekintettel Bosznia-Hercegovina európai uniós tagságra irányuló, 2016. február 15-i kérelmére,
- tekintettel a 2018. május 17-i EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozón tett szófiai nyilatkozatra és az ehhez csatolt kiemelt célkitűzések szófiai menetrendjére,
- tekintettel a 2020. május 6-án Zágrábban tartott EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozóra és az ezen tett nyilatkozatra,
- tekintettel a 2020. november 10-i szófiai csúcstalálkozóra, beleértve a közös regionális piacról szóló nyilatkozatot és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendről szóló nyilatkozatot,
- tekintettel a berlini folyamat 2021. július 5-i 8. csúcstalálkozójára,
- tekintettel a 2021. október 6-án Brdo pri Kranjban tartott EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozóra és annak nyilatkozatára,
- tekintettel a bosznia-hercegovinai fegyveres erők kapacitásépítésének támogatása céljából az Európai Békekeret keretében megvalósuló támogatási intézkedésről szóló, 2021. november 4-i (EU) 2021/1923 tanácsi határozatra ⁽¹⁾,
- tekintettel a művelet harmadik stratégiai felülvizsgálatát követően kiadott, a Bosznia-Hercegovináról és az EUFOR Althaia műveletről szóló, 2021. október 18-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2021. december 14-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Tanács 2022. március 24–25-i következtetéseire a Bosznia-Hercegovinában tapasztalható, elhúzódó politikai válságról, valamint arról, hogy az ország vezetőinek határozott elkötelezettséget kell tanúsítaniuk az alkotmányos és a választási reform mielőbbi lezárása iránt,
- tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL L 391., 2021.11.5., 45. o.⁽²⁾ HL L 330., 2021.9.20., 1. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel „A csatlakozási folyamat előmozdítása – Hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára” című, 2020. február 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0057),
- tekintettel „Az EU bővítési politikájáról szóló 2018. évi közlemény” című, 2019. május 29-i bizottsági közleményre (COM(2019)0260),
- tekintettel „A Bizottság véleménye Bosznia-Hercegovina európai uniós tagság iránti kérelméről” című bizottsági közleményre (COM(2019)0261) és az azt kísérő elemző jelentésre (SWD(2019)0222),
- tekintettel a Covid19 leküzdése és a világijárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról szóló, 2020. április 29-i bizottsági közleményre,
- tekintettel „A tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó 2020–2025-ös uniós cselekvési terv” című, 2020. július 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0608),
- tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),
- tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025 közötti uniós stratégiáról szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0170),
- tekintettel az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiáról (2021–2025) szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0171),
- tekintettel a „2021. évi közlemény az EU bővítési politikájáról” című, 2021. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2021)0664) és az azt kísérő, „A Bosznia-Hercegovináról szóló 2021. évi jelentés” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0291),
- tekintettel a bosznia-hercegovinai jogállamiság kérdéseiről szóló, 2019. december 5-i szakértői jelentésre,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák” című, 2022. január 10-i különjelentésére,
- tekintettel a Bosznia-Hercegovinában fennálló alkotmányos helyzetről és a főképviselő hatásköréről szóló, a Velencei Bizottság 62. plenáris ülésén elfogadott véleményre (Velence, 2005. március 11–12.), valamint a Velencei Bizottság ezt követő, a bosznia-hercegovinai alkotmányos ügyekkel kapcsolatos ajánlásaira,
- tekintettel a Velencei Bizottság választójogi stabilitásról szóló véleményeinek és jelentéseinek 2020. december 14-i gyűjteményére,
- tekintettel az ide kapcsolódó, az Emberi Jogok Európai Bírósága által egyes ügyekben a felperesek, köztük Azra Zornić, Dervo Sejdić és Jakob Finci javára hozott ítéletekre,
- tekintettel Josep Borrell, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és Várhelyi Oliver szomszédságpolitikai és bővítésügyi biztos 2020. december 21-i együttes nyilatkozatára a mostari helyhatósági választások megtartásáról,
- tekintettel a bosznia-hercegovinai békemegállapodás végrehajtásáért felelős főképviselőnek az ENSZ főtitkárához benyújtott 60. és korábbi jelentéseire,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának a bosznia-hercegovinai helyzetről szóló, 2021. november 3-i 2604 (2021) sz. határozatára, amely 2022. novemberig meghosszabbítja az Európai Unió bosznia-hercegovinai katonai műveletének (EUFOR Althea) megbízatását,
- tekintettel az Egyesült Államok hatóságainak 2022. január 5-i határozatára, amellyel szankciókat vezettek be a bosznia-hercegovinai elnökség szerb tagjával szemben, korrupciós tevékenységére és Bosznia-Hercegovina stabilitását és területi integritását fenyegető folyamatos fenyegetéseire reagálva, valamint az Egyesült Királyság hatóságainak 2022. április 11-i határozatára, amellyel szankciókat vezettek be az elnökség szerb tagjával és a Boszniai Szerb Köztársaság elnökével szemben, Bosznia-Hercegovinában folytatott destabilizáló tevékenységük miatt,

2022. július 6., szerda

- tekintettel a működőképes Bosznia-Hercegovinának az európai úton történő előrehaladását biztosító elvekről szóló, 2022. június 12-én Brüsszelben elfogadott politikai megállapodásra,
 - tekintettel az Európai Tanács Ukrajnáról, Ukrajna, a Moldovai Köztársaság és Grúzia tagsági kérelméről, a Nyugat-Balkánról és a külkapcsolatokról szóló, 2022. június 23-i következtetéseire,
 - tekintettel az 1991. február 25-én elfogadott, az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezményére,
 - tekintettel a 8. nyugat-balkáni civil társadalmi fórum 2021. október 1-jei zárónyilatkozatára,
 - tekintettel a romák integrációjáról az EU bővítési folyamatában tárgyú, 2019. évi poznańi nyilatkozatra,
 - tekintettel Európa Tanács a pénzmosásról, a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló, 2005. május 16-i egyezményére,
 - tekintettel a Bosznia-hercegovinai Föderáció alkotmányára és a Boszniai Szerb Köztársaság alkotmányára,
 - tekintettel a srebrenicai népirtásról való megemlékezésről szóló, 2015. július 9-i állásfoglalására ⁽³⁾,
 - tekintettel a daytoni békemegállapodás 20. évfordulójáról szóló, 2015. december 17-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a 2020. évi csúcstalálkozót követően tett, 2020. június 19-i ajánlására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén a Nyugat-Balkánon folytatott együttműködésről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel „A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása – 2021. évi éves jelentés” című, 2022. február 17-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel „Az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozás, beleértve a félretájékoztatást is” című, 2022. március 9-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az országról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0188/2022),
- A. mivel a bosznia-hercegovinai polgárok a fenntartható béke, demokrácia és jólét érdekében euroatlanti integrációra törekednek; mivel a nyugat-balkáni országok jövője az EU-ban van, és a 2003. évi thesszaloniki csúcstalálkozón kilátásba helyezték a nyugat-balkáni, köztük a bosznia-hercegovinai polgárok számára a jövőbeli uniós integrációt;
- B. mivel az EU és az Európai Parlament az eddigiek során folyamatosan támogatta Bosznia-Hercegovina EU-ba vezető útját és demokratikus átalakulását, amelyet Bosznia-Hercegovina stratégiai irányultsága és az európai integráció iránti elkötelezettsége támaszt alá; mivel az uniós csatlakozáshoz minden bosznia-hercegovinai politikai vezető, hatóság, intézmény és tisztségviselő bevonása szükséges;
- C. mivel az EU Bosznia-Hercegovina legnagyobb kereskedelmi és beruházási partnere, valamint az EU nyújtja számára a legtöbb pénzügyi támogatást, különösen az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) révén;

⁽³⁾ HL C 265., 2017.8.11., 142. o.⁽⁴⁾ HL C 399., 2017.11.24., 176. o.⁽⁵⁾ HL C 362., 2021.9.8., 129. o.⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0506.⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0039.⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0064.

2022. július 6., szerda

- D. mivel Bosznia-Hercegovina uniós csatlakozás felé vezető úton való előrehaladása a Bosznia-Hercegovina európai uniós tagság iránti kérelméről szóló bizottsági véleményben meghatározott 14 fő prioritás teljesítésétől függ, és mivel az uniós támogatásnak foglalkoznia kell az e tekintetben a bosznia-hercegovinai partnerek részéről mutatkozó tapasztalható tartós hiányosságokkal;
- E. mivel a bővítési folyamat hitelessége a jogállamiság és az igazságügyi reform, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben, a biztonság, az alapvető jogok, a demokratikus intézmények, a közigazgatási reform, valamint a gazdasági fejlődés és a versenyképesség kulcsfontosságú területein elért egyértelmű haladáson alapul;
- F. mivel a daytoni békeszerződés örökségét fenn kell tartani;
- G. mivel a daytoni békeszerződés 10. melléklete értelmében továbbra is a nemzetközi főképviselő és a Főképviselő Hivatala (OHR) feladata a békeszerződések polgári vonatkozásai végrehajtásának felügyelete a 2008-ban meghatározott 5+2 napirend lezárásáig;
- H. mivel az Európai Unió 2004 óta EUFOR Althaia néven katonai műveletet folytat Bosznia-Hercegovinában az ENSZ Biztonsági Tanácsának végrehajtó mandátuma alapján, amely szerint támogatni kell a hatóságokat a biztonságos környezet fenntartásában; mivel az EUFOR Althaia műveletet még jobban meg kell erősíteni annak érdekében, hogy valóban eredményes legyen; mivel fennáll a konkrét kockázata annak, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsában nem hosszabbítják meg a művelet mandátumát;
- I. mivel megbízatásának megfelelően a Főképviselő Hivatala és az EUFOR Althaia lényeges szerepet játszik a béke, a biztonság és a stabilitás megőrzésében Bosznia-Hercegovinában és a régióban, valamint a daytoni békemegállapodás végrehajtásában;
- J. mivel a főképviselő a bonni jogosítványokat használta fel a Boszniai Szerb Köztársaság ingatlanvagyonról szóló törvényének felfüggesztésére;
- K. mivel az erőteljes nemzetközi felügyeleti mechanizmus nagyfokú felelősséget rótt a nemzetközi közösségre, beleértve az EU-t is, Bosznia-Hercegovina demokratikus működése, virágzó és békés jövője tekintetében;
- L. mivel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény értelmében biztosítani kell, hogy Bosznia-Hercegovina teljes területén etnikai háttérre tekintet nélkül minden bosznia-hercegovinai polgár egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzen; mivel az ország elkötelezte magát azon nemzetközi kötelezettségek iránt, hogy véget vet a szisztematikus etnikai és lakóhely szerinti megkülönböztetésnek, valamint biztosítja a polgárok törvény előtti egyenlőségét, tiszteletben tartva ugyanakkor az ország alkotmányos rendjét, amelyet viszont teljes összhangba kell hozni az európai normákkal és elvekkel;
- M. mivel döntő fontosságú a képviselet megfelelő sokféleségének biztosítása a kormányzás valamennyi szintjén;
- N. mivel Bosznia-Hercegovina még nem hajtotta végre az Emberi Jogok Európai Bíróságának számos olyan határozatát, amelyet az a megkülönböztetésnek kitett boszniai polgárok javára hozott; mivel e határozatok lehetővé teszik Bosznia-Hercegovina minden állampolgára számára, hogy hatékonyan gyakorolhassa alapvető polgári és politikai jogait;
- O. mivel az alkotmányos és választási változásoknak meg kell erősíteniük Bosznia-Hercegovinát mint többnemzetiségű, befogadó és demokratikus államot, és fel kell számolniuk a megkülönböztetést és a korrupciót a választási rendszerben;
- P. mivel Bosznia-Hercegovina jogszabályi keretét a nemzetközi joggyakorlat fényében felül kell vizsgálni;
- Q. mivel Bosznia-Hercegovinának a daytoni békemegállapodásról az uniós keretre való átállása az ország szuverenitása és demokratikus átalakulása fenntartásának előfeltétele;

2022. július 6., szerda

- R. mivel az ENSZ felmérései szerint a 18 és 29 év közötti boszniai polgárok 47 %-a fontolgatja akár az ideiglenes, akár a végleges kivándorlást, mert kiábrándult az otthoni kilátástalanság miatt; mivel az ENSZ Népesedési Alapja (UNFPA) jelentése szerint évente átlagosan 50 000–55 000 ember – főként szakmunkások és szakemberek – hagyja el Bosznia-Hercegovinát;
- S. mivel az elítélt háborús bűnösök hivatalos vagy nem hivatalos dicsőítése, az etnikai vagy vallási szegregáció és a hátrányos megkülönböztetés ellentétes az európai projekt lényegével; mivel sürgősen és ténylegesen meg kell tiltani a holokauszt, a népirtás, a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények tagadását;
- T. mivel Bosznia-Hercegovinát az 1992 és 1995 közötti háború óta jelenleg a legnagyobb instabilitás fenyegeti; mivel Bosznia-Hercegovina Boszniai Szerb Köztársaság entitásának néhány politikai vezetője lázító retorikát alkalmaz és destabilizáló tevékenységet folytat azzal a céllal, hogy előkészítsék az állami intézményekből való kivonulást (ideértve a hadsereget, az adórendszert és az igazságszolgáltatást) és független hatóságokat hozzanak létre, ami a daytoni békemegállapodás megsértését jelenti; mivel egyes külföldi politikai szereplők tevékenyen támogatják a Milorad Dodik vezette boszniai szerb vezetés bomlasztó és szeparatista törekvéseit;
- U. mivel a Tanács 2022. március 18-án elfogadta a (KKBP) 2022/450 határozatot⁽⁹⁾, amelyben meghosszabbítja a Bosznia-Hercegovina szuverenitását, területi integritását és alkotmányos rendjét vagy a daytoni békemegállapodást aláíró egyénekre vonatkozó meglévő szankciós keretet;
- V. mivel a Tanács rendszeresen kifejezésre juttatja, hogy támogatja Bosznia-Hercegovina szuverenitását, egységét és területi integritását;
- W. mivel a közvetlen és közvetett rosszindulatú külföldi beavatkozás és dezinformáció célja, hogy vizáltyt szítson a különböző közösségek között és destabilizálja a régiót, különösen az Ukrajna elleni orosz invázió fényében;

A demokratikus intézmények működése

1. hangsúlyozza, hogy az uniós csatlakozás ütemét a demokratikus intézmények megfelelő működésének garantálását célzó reformok végrehajtása határozza meg, és alapját a jogállamiság, a felelősségteljes kormányzás és az alapvető jogok képezik;
2. sürgeti Bosznia-Hercegovinát és annak valamennyi politikai szereplőjét, hogy mutassanak elkötelezettséget és tegyenek jelentős lépéseket az uniós tagság felé a 14 fő prioritás megvalósításának előmozdításával, különösen az igazságszolgáltatás függetlenségének helyreállítása, a jogállamiság, valamint annak értékei és elvei állami intézményekben belüli megerősítése, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem fokozása és kiterjesztése, a média szabadságának és a civil társadalom számára kedvező környezet biztosítása és támogatása, valamint a veszélyeztetett csoportok védelme révén;
3. helyteleníti, hogy több mint 25 évvel a háború befejezése után az ország még mindig a politikai elit által támogatott megosztottsággal, szeparatista kísérletekkel és nagyfokú korrupcióval néz szembe, ami a kilátástalanság miatt hozzájárul a nagyfokú agyelszíváshoz és a demográfiai hanyatláshoz;
4. üdvözli az EU–Bosznia-Hercegovina Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2021. június 17-i ülését és eljárási szabályzatának elfogadását, és hangsúlyozza, hogy inkluzív politikai párbeszéd és rendszeres együttműködés révén biztosítani kell annak működését; sajnálja azonban, hogy a boszniai partnerek nem mutattak valódi elkötelezettséget a konstruktív parlamenti együttműködés proaktív kialakítása iránt, holott az hozzájárulna a 14 kulcsfontosságú prioritás 3. prioritásához;
5. megismétli, hogy egyértelműen támogatja Bosznia-Hercegovina európai integráció révén megvalósuló polgári demokratikus átalakulását, amely az egységen, a szuverenitáson és a területi integritáson alapul, és amelynek alapját az alkotmányban rögzített, valamennyi boszniai-hercegovinai polgárral szembeni egyenlő és megkülönböztetéstől mentes bánásmód elve képezi, az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozataival összhangban;

⁽⁹⁾ HL L 91., 2022.3.18., 22. o.

2022. július 6., szerda

6. hangsúlyozza a daytoni békemegállapodás örökségének tiszteletben tartását, emlékeztetve annak a háború befejezésével és a béke megőrzésével kapcsolatos céljára; tudomásul veszi az államalkotó nemzetek koncepcióját, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a koncepció semmilyen módon nem vezethet más polgárok megkülönböztetéséhez, és nem biztosíthat többletjogokat az e csoportok valamelyikével azonosulók számára más bosznia-hercegovinai polgárokhoz képest; elítéli azokat a nyilatkozatokat és javaslatokat, amelyek célja Bosznia-Hercegovina államiségének és alkotmányos értékeinek aláásása, és emlékeztet arra, hogy Bosznia-Hercegovinának alkotmányos kerete hiányosságait kezelve azt összhangba kell hoznia az európai normákkal és elvekkel;

7. hangsúlyozza, hogy a daytoni békemegállapodás végrehajtása magában foglalja a főképviselő határozatainak végrehajtására vonatkozó kötelezettséget, anélkül, hogy ez érintené az országban olyannyira szükséges politikai és strukturális reformok végrehajtását; hangsúlyozza, hogy erősíteni kell a bosznia-hercegovinai polgárok és politikusok felelősségvállalását az ország fejlődéséért;

8. határozottan támogatja, hogy a Főképviselő Hivatala teljeskörűen gyakorolja megbízatását, beleértve a bonni jogkörök végső eszközként történő alkalmazását is, amennyiben az a daytoni békemegállapodás teljes körű tiszteletben tartásának, valamint Bosznia-Hercegovina szuverenitásának és integritásának biztosításához szükséges; nyomatékosan kéri a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) és az uniós tagállamokat, hogy nyilvánosan fejezzék ki a Főképviselő Hivatalának teljes megbízatása iránti határozott támogatásukat, és szorosan működjenek együtt annak érdekében, hogy támogassák a főképviselőt az 5+2 menetrend végrehajtásában; kéri az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának valamennyi tagját, hogy a bosznia-hercegovinai stabilitás alapvető zálogaként biztosítsák a Főképviselő Hivatala megbízatásának megújítását és folytonosságát;

9. tudomásul veszi a főképviselő közelmúltbeli határozatát, amellyel a Boszniai Szerb Köztársaságban felfüggeszti az ingatlantörvényt, valamint kiterjeszti az állami tulajdon elidegenítésének tilalmát; a lehető leghatározottabban elítéli a főképviselő ellen irányuló, többek között a Banja Lukában tartott 2022. április 20-i gyűlésen a Boszniai Szerb Köztársaság entitása vezetésének jelenlétében alkalmazott gyűlöletkeltő retorikát és elhangzott erőszakos fenyegetéseket; kéri a hatóságokat, hogy ezt akadályozzák meg és vonják felelősségre a fenyegetéseket hangoztató személyeket;

10. ellenez minden káros engedményt az állami és védelmi tulajdon kérdésével kapcsolatban; kéri a nemzetközi érdekelt feleket, különösen a Bizottságot és az uniós küldöttséget, hogy támogassák a Főképviselő Hivatalát és annak szakértői csoportját az egész ország és minden polgár javát szolgáló fenntartható megoldás megtalálása érdekében végzett munkájában, és erőteljesebb és hitelesebb megközelítéssel reagáljanak a Boszniai Szerb Köztársaság entitása vezetésének szeparatista erőfeszítéseire;

11. sajnálja, hogy a bosznia-hercegovinai alkotmány és választójogi törvény reformjáról folytatott tárgyalások zsákutcába jutottak, és sajnálatát fejezi ki az ennek leküzdésére irányuló politikai akarat hiánya miatt, valamint amiatt, hogy a reform 2022. októberi választásokat megelőző végrehajtása az EU és az Egyesült Államok többszöri kísérlete ellenére is elmaradt; kéri az összes szereplőt annak biztosítására, hogy a választások lebonyolítására októberben az ütemtervnek megfelelően kerüljön sor, és az európai normákkal, az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteivel és a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban, jóhiszemű tárgyalások útján jussanak kiegyensúlyozott megállapodásra, tegyenek eleget a demokratikus kormányzással kapcsolatos alkotmányos kötelezettségnek, és az integritási csomag azonnali végrehajtásával biztosítsák a választási folyamat átláthatóságát, integritását és hatékonyságát;

12. határozottan elítéli a nemzetközi és nemzeti normák és kötelezettségek figyelmen kívül hagyását, illetve határozottan elítél minden – különösen a Boszniai Szerb Köztársaság entitásának vezetése részéről tapasztalható – gyűlöletkeltő retorikát és zavarkeltő fellépést, ideértve az állami intézményekből való kivonulást és azok ezt követő megbénítását, bojkottját és akadályozását is, ami destabilizálja az országot, aláássa annak államiségét – megsértve az alkotmányt és a daytoni békemegállapodást –, és szisztematikusan akadályozza a kulcsfontosságú törvényekről és reformokról szóló döntések meghozatalát, amelyek elengedhetetlenek az uniós integráció előmozdításához, és akadályozza azok végrehajtását; elutasít minden olyan, párhuzamos félállami intézmények létrehozására irányuló kísérletet, amely aláássa az állami intézményeket, az alkotmányos rendet és a jogrendet, az igazságszolgáltatás függetlenségét és a szuverenitást; felszólítja a Boszniai Szerb Köztársaság entitását, hogy haladéktalanul vonjon vissza és érvénytelenítsen minden ilyen törvényt;

13. elítéli a Boszniai Szerb Köztársaság entitása nemzetgyűlésének (RSNA) az állami szintű intézményekből való kivonulásra vonatkozó, 2021. december 10-i következtetéseit, a közigazgatási szervek működéséhez használt ingatlanokról szóló törvény 2022. február 10-i elfogadását a Boszniai Szerb Köztársaság entitása nemzetgyűlése, valamint a nemzetgyűlés külön Ügyészi és külön Bírói Főtanács létrehozására irányuló szavazását; aggodalmának ad hangot a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős biztos által az RSNA bosznia-hercegovinai állami intézményekből való kilépésének ütemtervéről

2022. július 6., szerda

tartott szavazáson játszott szereppel kapcsolatos állítások miatt; emlékeztet a biztosok feddhetetlenségével, diszkrécióval és függetlenséggel kapcsolatos kötelezettségeire, összhangban a Bizottság tagjaira vonatkozó magatartási kódexszel, és ezért felhívja a Bizottságot, hogy ennek fényében értékelje Várhelyi biztos közelmúltbeli intézkedéseit;

14. kéri az összes bosznia-hercegovinai szereplőt, hogy vessen véget az intézmények több szinten történő bénításának, és haladéktalanul, feltétel nélkül, ténylegesen, teljeskörűen és nem szelektíven térjen vissza a munkához valamennyi állami intézményben, és ily módon vessen véget az országban továbbra is fennálló politikai patthelyzetnek, és valamennyi polgár javát szolgálva állítsa helyre a kormány és szervei működését;

15. sürgeti az Uniót, annak tagállamait és az EKSZ-t, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszív háború és a Boszniai Szerb Köztársaság entitása vezetésének oroszbarát álláspontja jelentette szeparatista fenyegetések fényében elsődleges erőfeszítéseiket haladéktalanul a biztonságos környezet biztosítására és az ország közép- és hosszú távú biztonságának garantálására összpontosítsák; felhívja a nemzetközi közösséget, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy átfogó megoldás szülessen Bosznia-Hercegovina jelenlegi összetett helyzetére;

16. kéri az Uniót, az uniós tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy kövessék az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság példáját, és az országban tevékenykedő destabilizáló szereplőkkel – köztük a Bosznia-Hercegovina területi rendjét fenyegető szereplőkkel, mindenekelőtt Milorad Dodikkal – szemben vessenek be minden rendelkezésre álló eszközt, különösen célzott szankciókat és a pénzeszközök befagyasztását; kéri a tagállamokat annak lehetővé tételére, hogy a Tanács elfogadhassa e szankciókat; ennek kapcsán sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bosznia-Hercegovinára vonatkozó uniós szankciórendszer 2022. márciusi meghosszabbításával összefüggésben módosították a döntéshozatali eljárást;

17. üdvözli a 2022. június 12-én Brüsszelben elért politikai megállapodást; sürgeti minden bosznia-hercegovinai politikai szereplőt, hogy tartsák be a megállapodást;

18. üdvözli az Európai Tanács által a 2022. június 23-i következtetéseiben valamennyi bosznia-hercegovinai politikai vezetőhöz intézett felhívást, hogy mielőbb hajtsák végre a 2022. június 12-i politikai megállapodásban meghatározott kötelezettségvállalásokat, és sürgősen véglegesítsék az alkotmányos és választási reformot, amely lehetővé teszi az ország számára, hogy a Bizottság véleményével összhangban határozottan haladjon az európai úton;

Egyeztetés

19. szolidaritását fejezi ki a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények, a kényszerű lakóhelyelhagyás, az eltűnések, a gyilkosságok, a kínzások, a szexuális erőszak, a népiirtás és az etnikai tisztogatás áldozatainak túlélőivel és családjaival;

20. hangsúlyozza, hogy Bosznia-Hercegovina uniós jövője a fenntartható és tartós békétől, a múlttal való szembenézésről, valamint a polgárok és egyúttal a magas rangú politikusok közötti valódi megbékélés lehetővé tételétől függ, ami garantálja az ország demokratikus, befogadó, pluralista, és soknemzetiségű jellegét; sürgeti Bosznia-Hercegovinát, hogy a háborús bűncselekmények feldolgozását célzó felülvizsgált nemzeti stratégia keretében gyorsítsa fel a háborús bűncselekmények elkövetőinek tényleges és pártatlan felelősségre vonását; kéri az összes regionális kormányzatot, parlamentet és politikai vezetőt, hogy a RECOM-koalíció jelentős munkájára építve gyorsan hozzák létre a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket és az emberi jogok megsértésének más súlyos eseteit vizsgáló regionális tényfeltáró bizottságot (RECOM);

21. hangsúlyozza, hogy a megbékélési folyamat során felmerülő, tartósan fennálló problémákat határozottabban kell kezelni; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson kereteket a múlt örökségéről folytatott párbeszédhez;

22. minden hatóságot arra kér, hogy tegyen eleget a megbékélés előmozdítására irányuló nemzetközi emberi jogi kötelezettségeinek azáltal, hogy – többek között a szexuális erőszak túlélői számára is – biztosítja az igazsághoz, az igazságszolgáltatáshoz és a hatékony és nem szelektív jóvátételhez való hozzáférést, valamint az ilyen esetek megismétlődésének megelőzésére irányuló intézkedéseket fogad el az intézmények átvilágítása, az újjáépítés támogatása, a munkahelyteremtés, szociális intézkedések, az oktatás, a kultúra, az emberi jogok védelme és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, valamint annak biztosítása révén, hogy a háborús bűncselekmények elkövetőit eltiltsák a közhivatal viselésétől;

2022. július 6., szerda

23. ösztönzi a hatóságokat, hogy fokozzák az eltűnt személyekkel kapcsolatos együttműködést és adatmegosztást, gondoskodjanak a polgári áldozatok családjainak kárpótlásáról és az arra vonatkozó garanciákról, hogy az esetek nem ismétlődnek meg, valamint nemzeti és regionális szinten egyaránt biztosítsák a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült belső menekültek biztonságos és fenntartható visszatérését, jogaik teljes körű tiszteletben tartását és tulajdonuk visszaszolgáltatását, valamint a vissza nem szolgáltatható tulajdonért járó kártérítést;

24. üdvözli a helyi és nemzetközi szervezetek, köztük az eltűnt személyekkel foglalkozó nemzetközi bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy felderítsék a volt Jugoszlávia területén az 1990-es években zajlott konfliktusok során eltűnt több mint 30 000 személyt, valamint a srebrenicai népirtás több mint 8 000 áldozatát; emlékeztet arra, hogy 7 200 személy továbbra sem került elő;

25. üdvözli és támogatja a bosznia-hercegovinai büntető törvénykönyv – a helyi szereplők által elfogadott javaslat hiányában – a főképviselet által beiktatott azon módosításait, amelyek tiltják a háborús bűnösök dicsőítését, valamint a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények és a háborús bűncselekmények tagadását; elítél és elutasít minden arra irányuló kísérletet, hogy ne hajtsák végre ezt a határozatot; határozottan elítéli a történelmi revizionizmus minden formáját, a háborús bűncselekmények tagadását, bagatellizálását vagy dicsőítését, ideértve a nemzetközi és nemzeti bíróságok határozatainak be nem tartását; szorgalmazza a módosítások gyors végrehajtását és a népirtás tagadásának hatékony kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását;

26. megismétli, hogy a népirtás tagadása, a háborús bűncselekmények és háborús bűnösök ünneplése, valamint a regionális stabilitás és megbékélés veszélyeztetése ellentétes az európai értékekkel és törekvésekkel; ennek fényében határozottan elítéli a 2022. január 9-én, a „Boszniai Szerb Köztársaság napján” bekövetkezett, a bosznia-hercegovinai alkotmányt sértő lázító eseményeket; elítéli a mosztari partizánok temetőjében és műemlékénél elkövetett sírgyalázásokat is, és felszólítja a hatóságokat, hogy alaposan vizsgálják ki ezt, és állítsák bíróság elé az elkövetőket;

Reformfolyamat

27. sürgeti Bosznia-Hercegovina politikai szereplőit, hogy tegyenek előrelépést az ország Unióhoz való közeledéséhez szükséges igazságügyi, választási, közigazgatási és gazdasági reformok terén, és a folyamatba vonják be a civil társadalmat; elítél minden olyan kísérletet, amely e reformok megakasztására irányul, ennél fogva lassítja Bosznia-Hercegovina uniós csatlakozási kritériumoknak való megfelelését és veszélybe sodorja az IPA III keretében nyújtott uniós finanszírozáshoz való hozzáférést, amelynek szigorú feltételeken kell alapulnia, és a különböző hatóságok együttműködésétől függ;

28. hangsúlyozza, hogy az IPA III keretében nyújtott finanszírozást modulálni kell vagy akár fel kell függeszteni a jogállamiság és az alapvető jogok területén – többek között a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a tömegtájékoztatás szabadsága terén – a fejlődés jelentős visszaesése vagy annak folyamatos hiánya esetén, és felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Számvevőszék 01/2022. sz. különjelentésének ajánlásaival összhangban dolgozzon ki iránymutatásokat az alkalmazására vonatkozóan; ezzel összefüggésben kéri az Uniót és a nyugat-balkáni országokat, hogy hozzák létre az Európai Ügyészséggel folytatott hatékony együttműködés keretét;

29. üdvözli, hogy a közelmúltban 600 millió EUR értékben függesztettek fel az Vc folyóssal kapcsolatos, a Boszniai Szerb Köztársaság entitásában zajló projekteket, és emlékeztet arra, hogy ezeket a pénzeszközöket csak azt követően utalják ki, hogy a Boszniai Szerb Köztársaság entitásának képviselői teljes mértékben visszatérnek az állami intézményekbe; kéri, hogy alaposan gondolják át és vizsgálják meg a Boszniai Szerb Köztársaság entitásában és azon belül végrehajtandó valamennyi uniós finanszírozású projektet és támogatást – többek között a makroszintű pénzügyi támogatást – annak érdekében, hogy befagyasszák az entitás hatóságainak javát szolgáló közvetlen és közvetett finanszírozást; megjegyzi, hogy a német kormány a Boszniai Szerb Köztársaság entítása négy, összesen 105 millió EUR értékű infrastrukturális projektjének felfüggesztéséről döntött;

30. mély sajnálatát fejezi ki a 2022. április 22-én Stolac közelében bekövetkezett erős földrengés okozta károk és halálesetek miatt;

31. emlékeztet arra, hogy fontos tiszteletben tartani a rendszeres választások demokratikus elvét; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy 2022-ben az ütemtervnek megfelelően tisztességes, nyílt, átlátható és inkluzív választásokat tartsanak, és nyomatékosan kér minden politikai szereplőt, hogy tartózkodjon a választások megbénítására való felszólítástól, és tegye lehetővé a polgárok számára demokratikus választásuk kifejezését; szorgalmazza a választások integritására vonatkozó jogszabályok idősebb parlamenti jóváhagyását; emlékeztet arra, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az állami költségvetés elfogadásának folyamatos késedelve miatt a választási forrásokat nem biztosították időben; hangsúlyozza, hogy a hiteles választások megtartása és az eredmények végrehajtása a jól működő demokrácia kulcsfontosságú jellemzője, és követelmény az Unióhoz csatlakozni kívánó bármely ország számára; üdvözli a Főképviselet Hivatalának 2022. június 7-i határozatát, amely szerint teljes mértékben él megbízatásával annak érdekében, hogy biztosítsa a boszniai polgárok szabad és tisztességes választásokhoz fűződő alapvető politikai jogait a szükséges költségvetés elfogadásával, mivel azt a nemzeti hatóságok elmulasztották megtenni;

2022. július 6., szerda

32. támogatja az átlátható és inkluzív alkotmányos és választási reformokat, amelyek minden állampolgár számára biztosítják az egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet, fokozzák az elszámoltathatóságot, valamint az illetékes belföldi és nemzetközi bíróságok és testületek határozatainak, véleményeinek és ajánlásainak azonnali végrehajtásával biztosítják, hogy Bosznia-Hercegovina teljesen működőképes és befogadó állammá váljon, ezáltal biztosítják a választások és a folyamat integritását; hangsúlyozza, hogy az intézményi reformok a politikai vezetők akaratától és elkötelezettségétől, valamint az ország intézményeinek demokratikus irányultságától függenek; tudomásul veszi az erre irányuló transzatlanti segítségnyújtási erőfeszítéseket, és e tekintetben elítéli a politikai szereplők tétlenségét és az általuk emelt akadályokat; kéri az EKSZ és az uniós küldöttség által tett segítségnyújtási kísérletek felülvizsgálatát és tanulságok levonását, továbbá kéri az EKSZ-t és az uniós küldöttséget, hogy mindig az EU legszigorúbb demokratikus normáival összhangban járjanak el; kéri, hogy a polgárok javaslatait folyamatosan vizsgálják meg és vegyék figyelembe;

33. mélységesen sajnálja, hogy Bosznia-Hercegovina még mindig megsérti az emberi jogok európai egyezményét azzal, hogy nem hajtja végre az Emberi Jogok Európai Bírósága által a Sejdić-Finci-, Zornić-, Pilav- és Šlaku-ügyben hozott ítéleteket; sajnálja, hogy Bosznia-Hercegovina még mindig nem hajtotta végre a bosznia-hercegovinai alkotmánybíróság Ljubić-ügyben hozott ítéletét;

34. hangsúlyozza, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében működő Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, a Velencei Bizottság és az Európa Tanács Korruptió Elleni Államok Csoportja (GRECO) ajánlásait végre kell hajtani;

35. hangsúlyozza, hogy az inkluzív választási reformnak a választási folyamaton belül fel kell számolnia a választási folyamat során előforduló egyenlőtlenséget, megkülönböztetést és elfogultságot minden formáját, valamint meg kell teremtenie a versenyszellemű választások feltételeit; emlékeztet arra, hogy mindezt a pártok bejegyzésére vonatkozó szabályok harmonizálása, a politikai pártok átlátható finanszírozása, valamint a választási bizottságok függetlenségének és kapacitásának biztosítása révén kell véghezvinni;

36. felhívja az összes érdekelt felet, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Alkotmánybíróság ítéleteivel összhangban jussanak megállapodásra a választási törvény reformjáról annak érdekében, hogy a kormányzás valamennyi szintjén biztosítsák a politikai képviselőket megfelelő sokféleséget;

37. olyan országos szintű, következetes, érdemeken alapuló közszolgálati normák végrehajtását szorgalmazza, amelyek lehetővé teszik a korszerű, depolitizált és elszámoltatható közigazgatás kialakítását, és amelyek csökkenthetik a korrupciót tápláló, patronázson alapuló munkaerő-felvételi folyamatok hatását; hangsúlyozza, hogy a polgárok közszférában való képviselőletének lehetőségei tekintetében nem kerülhet sor megkülönböztetésre;

Gazdaság, energia, környezetvédelem, fenntartható fejlődés és konnektivitás

38. hangsúlyozza a belső és regionális gazdasági harmonizáció és összekapcsoltság fokozásának szükségességét; üdvözlí a bosznia-hercegovinai közúti és vasúti infrastruktúrába irányuló európai beruházásokat, nevezetesen a Közép-Európát az Adriai-tenger partján fekvő Ploče kikötőjével összekötő Vc folyosó fejlesztését, és hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett biztosítani kell, hogy az összekapcsoltságot erősítő nemzetközi források a lemaradások és az eltérések csökkentésével az egész ország helyzetét javítsák;

39. szorgalmazza, hogy a hatóságok fogadjanak el országos szintű stratégiákat, továbbá kéri, hogy javítsák a stratégiai tervezést, a pénzügyi irányítást, a nyomon követést, valamint hozzanak létre ellenőrzési és kontrollstruktúrákat; hangsúlyozza, hogy sürgősen biztosítani kell a gazdaság elszámoltathatóságát és átláthatóságát, valamint meg kell védeni az állami és magánvállalkozásokat a patronázs- és bűnözői hálózatok befolyásától;

40. ösztönzi a digitalizáció által a közigazgatási, választási, igazságügyi, adóügyi és gazdasági folyamatok modernizálására kínált lehetőségek kihasználását, ami segítene kezelni a széttagoltságot, a bürokráciát, az informális gazdaságot, a vám- és adócsalást, valamint a pénzmosást, miközben növelné a kkv-k versenyképességét;

41. üdvözlí az EU és tagállamai, valamint a régió szomszédos országai arra irányuló erőfeszítéseit, hogy segítséget nyújtsanak az országnak a Covid19-világjárvány következményeinek enyhítésében; hangsúlyozza az összehangolt, országos szintű stratégiai válasz fontosságát, amely hozzájárul az egyik legalacsonyabb európai átoltottsági arány növeléséhez;

42. üdvözlí a hat nyugat-balkáni állam közötti barangolási díjak megszüntetését; biztatja az összes érintett felet egy olyan terv megtárgyalására, amely a hat nyugat-balkáni állam és az uniós tagállamok közötti barangolási díjak eltörléséhez vezetne; felhívja Bosznia-Hercegovinát és szomszédait, hogy törekedjenek a kapcsolatok javítására és a vízummentes utazás lehetővé tételére Bosznia-Hercegovina és Koszovó között;

2022. július 6., szerda

43. felhívja a bosznia-hercegovinai hatóságokat, hogy fokozzák a nyugat-balkáni integráció elmélyítése érdekében egy közös regionális piac létrehozására, valamint az uniós csatlakozási folyamat egyik mérföldköveként a régióban a személyek, áruk, szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának megteremtésére és garantálására irányuló erőfeszítéseiket; hangsúlyozza, hogy a Nyugat-Balkánon zajló valamennyi regionális gazdasági együttműködésnek és programnak inkluzívnak és mind a hat ország számára elfogadhatónak kell lennie, egyenlő alapon biztosítva az együttműködést, ugyanakkor tovább erősítve igazodásukat az uniós normákhoz és vívmányokhoz; ezzel összefüggésben óvatosságra int a „Nyitott Balkán” kezdeményezést illetően, mivel az nem terjed mi mind a hat országra; meggyőződése továbbá, hogy annak az uniós jogszabályokra kell épülnie, és hozzá kell járulnia az uniós integrációs folyamatokhoz;

44. emlékeztet arra, hogy a gázra és a villamos energiára, a megújuló energiaforrásokra, az energiahatékonyságra és az éghajlatra vonatkozóan jobb állami szintű jogszabályok elfogadására van szükség, amelyek a szénről való fenntartható társadalmi-gazdasági átállást és az energiaszegénység jelentős enyhítését eredményezik, valamint a környezetvédelmi jogszabályok harmonizációja és egy környezetvédelmi stratégia elfogadása révén fokozni kell a környezet- és természetvédelmet és a zöld átállásra irányuló törekvéseket; sürgeti Bosznia-Hercegovina hatóságait, hogy az európai zöld megállapodással és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrenddel összhangban biztosítsanak nagyobb összhangot az éghajlatvédelemmel és az energiával kapcsolatos uniós normákkal és politikai célkitűzésekkel;

45. felszólítja Bosznia-Hercegovinát, hogy fejezze be a nemzeti energia- és klímaterv kidolgozását a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó szükséges energiapolitikai és éghajlatvédelmi törekvésekkel összhangban;

46. tudomásul veszi a helyi környezetvédő és civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett pozitív környezetvédelmi fejleményeket; sürgeti Bosznia-Hercegovinát, hogy tartsa tiszteletben polgárainak a folyók védelmére vonatkozó felhívásait, különösen az infrastrukturális projektek és más közjavak kivitelezése során;

47. aggodalmát fejezi ki a szénenergia-termelési kapacitások növelésére vonatkozóan napirenden lévő tervek miatt; nagyobb, a beruházásokat irányító és az átképzésre szoruló munkavállalókat támogató erőfeszítésekre szólít fel a megújuló energiákon, az energiahatékonyságon és az energiapiac integrációján alapuló, az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes és fenntartható energetikai átmenet elérése érdekében; sürgeti a bosznia-hercegovinai hatóságokat, hogy hagyjanak fel a kínai finanszírozású új széntermelő létesítmények létesítésével, amelyek ellentétesek az uniós állami támogatási szabályokkal és az ország zöld menetrenddel kapcsolatos kötelezettségvállalásaival;

48. ajánlja, hogy az állami beruházásokat olyan fenntartható projektekre összpontosítsák – teljes mértékben kihasználva a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervet –, amelyek célja, hogy előmozdítsák a szociális piacgazdaságot, megkönnyítsék a zöld és digitális átállást, és csökkentsék a súlyos levegőszennyezést, annak több országra kiterjedő formájában is; hangsúlyozza, hogy az ökológiai szempontból érzékeny ágazatokban – az átláthatóság növelése érdekében a helyi közösségek, a civil társadalom és független szakértők érdemi bevonásával – jelentősen javítani kell az előzetes környezeti hatásvizsgálatokat, továbbá hatékonyabban kell üldözni a környezeti bűncselekményeket;

49. hangsúlyozza, hogy Bosznia-Hercegovina szuverenitását tiszteletben kell tartani a bosznia-hercegovinai infrastrukturális projektek, különösen a harmadik országbeli vállalatok részvételével zajló projektek végrehajtása során;

Jogállamiság

50. hangsúlyozza, hogy a jogállamiság és az igazságügyi reform képezi a demokratikus átalakulás gerincét, mert ezek biztosítják a jogbiztonságot, az átláthatóságot, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és a megkülönböztetésmentességet;

51. sürgős intézkedéseket szorgalmaz a kiterjedt szelektív igazságszolgáltatás, az állam foglyul ejtése, a nepotizmus, a haveri részrehajlás, a magas szinten elkövetett korrupció és a bűnözés beszívargása elleni küzdelem érdekében, többek között a bírói feddhetetlenséget, a vagyonvizsgálatot, az összeférhetetlenséget, a közbeszerzést, az információhoz való hozzáférést, a tanúvédelmet és az állami tulajdonú vállalatok szerkezetátalakítását érintő jogszabályok régóta esedékes aktualizálása révén; megismétli, hogy az igazságszolgáltatás szakmaiságának és integritásának javítása érdekében a 14 fő prioritás és a 2019. évi Priebe-jelentés ajánlásai alapján sürgős, egész Bosznia-Hercegovinára kiterjedő igazságügyi reformra van szükség, amely biztosítja az igazságszolgáltatás teljes intézményi és pénzügyi függetlenségét, megoldja a fennálló jelentős ügyhátrálékot, és megerősíti az igazságügyi szereplők teljesítményének nyomon követését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e reformot a politikai és igazságügyi tisztségviselők hátráltatják;

2022. július 6., szerda

52. sürgeti a hatóságokat, hogy az európai normákkal összhangban fogadjanak el az igazságszolgáltatási szektorra vonatkozó új reformstratégiát és cselekvési tervet, fogadják el az Ügyészi és Bírói Főtanácsról szóló jogszabály módosítását, valamint a Bosznia-Hercegovina bíróságáról szóló új jogszabályt;

53. felszólítja Bosznia-Hercegovinát valamennyi bírósági határozat végrehajtására, egyúttal emlékeztet arra, hogy a jogállamiság az ország euro-atlanti integrációja felé vezető lépések szerves része; rámutat arra, hogy környezetvédelmi ügyekben különösen alacsony az ítéletek végrehajtási aránya; kéri a jogellenes hatósági fellépésekkel szembeni közigazgatási perekben illetékes bíróságok gyorsabb ügykezelését;

54. emlékeztet arra, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem terén aktualizálni kell a jogszabályokat, és azokat össze kell hangolni az uniós jogszabályokkal, valamint létre kell hozni egy vagyon-visz-szaszerzési hivatalt;

55. sürgeti Bosznia-Hercegovinát, hogy erősítse meg, valamint szervezze meg és finanszírozza megfelelően az összeférhetetlenségre és a lobbitevékenységekre is kiterjedő korrupcióellenes struktúrákat; emlékeztet arra, hogy a tisztviselők jogellenes meggazdagodásával szembeni vizsgálatokat nem szabad akadályozni; hangsúlyozza, hogy fontos foglalkozni a GRECO ajánásaival a felderítés és elszámoltathatóság lehetővé tétele érdekében; emlékeztet arra, hogy a visszaéléseket bejelentő személyek védelmére vonatkozó jogszabályokat aktualizálni kell, és azokat össze kell hangolni az uniós jogszabályokkal;

56. megismétli, hogy ki kell vizsgálni a szervezett bűnözéssel fenntartott politikai és közigazgatási kapcsolatokat; szorgalmazza a korrupció felszámolását célzó közigazgatási reformot, a korrupciót nyomon követő mechanizmusok javítását, valamint a nagy horderejű korrupciós ügyek hatékony büntetőeljárás alá vonását;

57. kiemeli a bosznia-hercegovinai bűnüldöző szervek közötti gyenge együttműködésnek, valamint az annak betudható veszélyeket, hogy e szervek nem működnek együtt hatékonyan az Europollal, az Eurojusttal és az Európai Ügyészséggel; üdvözlí az Europol és az Eurojust által támogatott, az emberkereskedelmi hálózatok felszámolására irányuló kétoldalú erőfeszítéseket;

58. felszólít ezen együttműködés további megerősítésére a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a terrorizmus elleni küzdelemről szóló közös cselekvési terv teljes körű működőképessé tétele céljából is; ösztönöz egy tűzfegyverekkel foglalkozó kapcsolattartási pont létrehozására;

Alapjogok

59. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy továbbra sem védik a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét; ragaszkodik a politikai beavatkozás megszüntetéséhez, valamint az újságírók biztonságának és jóllétének, ezen belül munkavállalói jogaik védelméhez, megfélemlítésük, valamint a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni védelmükhöz szisztematikus és hatékony bűnüldözés révén, amely kiterjed az ellenük irányuló fenyegetést és támadást követő azonnali és hatékony nyomozási intézkedésekre; kéri a hatóságokat, hogy egyedi védelmi szintet rendeljenek az újságírókhoz a büntető törvénykönyvekben; helyteleníti a női újságírókkal szembeni nemi alapú erőszak fokozódását, ideértve a munkahelyi fenyegetéseket és diszkriminációt is;

60. hatékony intézkedéseket szorgalmaz, amelyek biztosítják a közszolgálati műsorszolgáltatók, különösen a Bosznia-Hercegovina állami közszolgálati műsorszolgáltatója (BHRT) pénzügyi fenntarthatóságát és politikai függetlenségét; sürgeti a hatóságokat, hogy hozzanak intézkedéseket a BHRT finanszírozási problémáit orvosló fenntartható megoldásokra és a bezárásának megelőzésére, továbbá szorgalmazza a média tulajdonviszonyainak átláthatóságáról szóló jogszabály elfogadását; aggodalommal veszi tudomásul a média sokszínűségének hiányát és az új szereplők azzal kapcsolatos nehézségeit, hogy a távközlési piacon való működéshez szükséges engedélyeket és egyéb elemeket beszerezzék; aggodalmát fejezi ki a hagyományos médiacsatornák választékának hiánya, többek között miatt, hogy a tartalom nem áll rendelkezésre minden hivatalos nyelven;

61. elítéli a hatóságok civil társadalommal szembeni fenyegetéseit; elítéli, hogy Bosznia-Hercegovinában folyamatosan korlátozzák a véleménynyilvánítás szabadságát és a gyülekezési szabadságot, és hogy a Boszniai Szerb Köztársaság entitásában egyre jobban korlátozzák ezeket a jogokat; ezzel összefüggésben elítéli Prijedor helyi hatóságainak azon döntését, hogy betiltják a Fehér Szalag Napja alkalmából meghirdetett békés felvonulást, amely az 1992–1995 közötti háború polgári áldozatainak állít emléket; kéri, hogy fogadják el a civil társadalmi szervezetek átlátható finanszírozásának keretét;

2022. július 6., szerda

62. hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szervezeteknek az uniós integrációs folyamatba való hatékony, érdemi és inkluzív bevonása révén biztosítani kell a polgárok részvételét az ország demokratikus életében; kéri a hatóságokat, hogy biztosítsanak a nemzetközi normák érvényesülését támogató környezetet a civil társadalom számára, továbbá dolgozzanak ki és hajtsanak végre stratégiai együttműködési keretet;

63. kéri a Bizottságot, hogy az IPA III keretében nyújtott támogatást újra az országon belüli demokratikus erők, normák, intézmények és eljárások, a jogállamiság, a valódi megbékélés és a civil társadalmi szervezetek megerősítésére összpontosítsa, és ezáltal segítse elő olyan környezet kialakítását, amelyet a pluralizmus, a független civil társadalom és média, valamint a piacgazdaság működőképessége jellemez; kéri, hogy a helyi és regionális közigazgatás jobban használja fel a forrásokat;

64. kéri a Bizottságot, hogy foglaljon állást azzal kapcsolatban, illetve tegye egyértelművé, hogy a fenntartható béke és a valódi megbékélés az egyik feltétele annak, hogy Bosznia-Hercegovina uniós pénzügyi támogatásban részesüljön;

Szociális menetrend

65. hangsúlyozza, hogy védeni kell a kisebbségek, köztük a romák jogait, és biztosítani kell a lakosság kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjainak társadalmi befogadását, beleértve a fogyatékossgal élőket is; szorgalmazza határozottabb, országos szintű emberi jogi és a hátrányos megkülönböztetés elleni stratégiák kidolgozását, a vallások és etnikumok közötti intolerancia elleni intézkedéseket, a minőségi közegészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, valamint az emberi jogi ombudsman intézménye által az emberi jogok megsértésével és az emberi jogi kérdésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlások végrehajtását; sürgeti a gyűlölet-bűncselekmények, a gyűlöletbeszéd, a hátrányos megkülönböztetés és a dezinformáció, valamint a nemi alapú és szexuális erőszak megelőzését és proaktív üldözését;

66. emlékeztet arra, hogy a nők alulreprezentáltak a politikában és a közéletben, és szorgalmazza, hogy Bosznia-Hercegovina hatóságai, valamint külső finanszírozási eszközei révén az EU fokozza a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai érdekében tett erőfeszítéseket, többek között a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a civil társadalommal, különösen a női szervezetekkel való fokozott együttműködés előtérbe helyezésével;

67. felszólít a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó jogszabályok harmonizálására és hatékony végrehajtására az egész országban, valamint arra, hogy a hatóságok jelentősen javítsák a nemi alapú erőszakra adott intézményi válaszlepleket, különösen a védelmi és megelőzési intézkedések, az áldozatok támogatása, a jogi segítségnyújtás és a biztonságos elhelyezés, valamint a szexuális erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények büntetőeljárás alá vonása, beleértve a háborús bűncselekmények női áldozatai esetében történő büntetőeljárást, és biztosítsák a tanúvédelmet; szorgalmazza a Bosznia-hercegovinai Föderáció és a Brčko-i Körzet büntető törvénykönyvének módosítását a gyűlöletkeltés elleni és az erőszak elleni rendelkezések olyan módon történő kiterjesztésével, hogy a védelem alapja a szexuális irányultságot, a nemi identitást és a nemi jellemzőket is magában foglalja;

68. szorgalmazza jogszabályok bevezetését az LGBTI+-személyek védelmére és az ellenük irányuló erőszak és gyűlölet-bűncselekmények üldözésére, valamint társadalmi befogadásuk előmozdítására; szorgalmazza az LGBTI+-személyek egyenlőségére vonatkozó cselekvési terv (2021–2023) elfogadását, amely 2020 óta nem valósult meg; üdvözlí, hogy következtetéseiben az azonos neműek jogaival és partnerkapcsolatával foglalkozó ágazatközi munkacsoport hivatalos ajánlást fogalmazott meg az azonos neműek közötti partnerkapcsolatról szóló törvény kidolgozására; felszólítja a kormányt, hogy haladéktalanul foglalkozzon ezzel az ajánlással;

69. üdvözlí a második, 2021. augusztus 14-i Szarajevó Pride felvonulás békés megszervezését, valamint azt a tényt, hogy Szarajevó kanton kormányzata fedezte annak biztonsági költségeit; üdvözlí továbbá a 2022. június 25-i, harmadik szarajevói Pride felvonulás békés megszervezését; elítéli azonban a Bosznia-Hercegovinában élő LGBTI+ személyek jogainak aláásására irányuló korábbi, többek között politikusok részéről tett ellentámadásokat és nyilatkozatokat;

70. hangsúlyozza, hogy megfelelően meg kell akadályozni a romák és más etnikai kisebbségek hátrányos megkülönböztetését, javítani kell az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférést, valamint stratégiákat kell kidolgozni és végrehajtani a társadalmi befogadásukkal kapcsolatban;

71. megismétli, hogy Bosznia-Hercegovina számára továbbra is feladat a gyermekvédelemre vonatkozó új cselekvési terv kidolgozása és elfogadása; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a gyermekek kizsákmányolása és koldulásra kényszerítése továbbra is aggodalomra ad okot;

2022. július 6., szerda

72. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem történt előrelépés a fogyatékossgal élő személyek jogai tekintetében; ösztönzi Bosznia-Hercegovinát, hogy lépjen fel a fogyatékossgal élők védelme érdekében, és dolgozzon ki, valamint fogadjon el egy az intézményesített csökkentését célzó stratégiát; elítéli, hogy a törvény lehetővé teszi a fogyatékossgal élő személyek jogképességtől való megfosztását, ami egyértelműen sérti a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményt, amelyet az ország is aláírt; hangsúlyozza annak elfogadhatatlanságát, hogy a nyújtott támogatást a fogyatékossga típusa szerint különböztetik meg;

73. hangsúlyozza, hogy az oktatási reform a politikai szabadságjogokat élvező, a szegregáció és a marginalizáció minden formájától mentes jóléti és befogadó pluralista társadalom megteremtésének alapvető pillére; megismétli, hogy a megbékélési folyamattal kapcsolatos munkának az ország fiatalságára kell összpontosítania, és korai életkorban kell megkezdődnie, beépítve a megbékélést az oktatási folyamatba;

74. ismételtlen kéri, hogy az oktatásban sürgősen vessenek véget a szegregációnak és a hátrányos megkülönböztetésnek, és e célból többek között hajtsa végre a „két iskola egy fedél alatt” elnevezésű, hátrányos megkülönböztetésen alapuló, illegális gyakorlat felszámolására irányuló bírósági ítéleteket; hangsúlyozza, hogy növelni kell az oktatási ágazatban végrehajtott beruházásokat annak érdekében, hogy minden polgár számára jobb és egyenlő esélyeket lehessen biztosítani; inkluzív tantervek kidolgozására szólít fel, amelyek előmozdítják a kritikus gondolkodást és javítják az oktatás és képzés minőségét, figyelembe veszik a kulturális és nyelvi sokféleséget, valamint mellőzik a megosztottságot elősegítő, valótlán tartalmat;

75. üdvözli Bosznia-Hercegovina folyamatos részvételét az Erasmus +, a Kreatív Európa és az Európa a polgárokért programokban; hangsúlyozza, hogy az oktatási és kulturális csereprogramok és a közös projektek elengedhetetlen részei a bosznia-hercegovinai és az uniós polgárok közeledésének;

76. továbbra is aggódik az országból távozó fiatalok nagy száma miatt, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy sürgősen fogadjanak el intézkedéseket az ifjúsági munkanélküliség csökkentése és az országban élő fiatalok jövőjének biztosítása érdekében, többek között az ifjúsági garancia létrehozása és végrehajtása révén, az uniós modellel és iránymutatással összhangban;

77. megjegyzi, hogy a foglalkoztatás, a társadalmi befogadás, a védelem és a szegénységcsökkentés terén továbbra is komoly kihívásokkal kell szembenézni; hangsúlyozza, hogy a jóléti állam megerősítése a társadalmi kohézió fontos feltétele; kéri a hatóságokat, hogy támogassák a szociális párbeszédet; felhívja a Bizottságot, hogy éves jelentésében fordítson kellő figyelmet a kollektív tárgyalásokra, a szociális jogokra, valamint ezek védelmére és érvényesítésére;

78. mély aggodalmát fejezi ki a menekültek Szerbiába és Montenegróba történő visszaszorítása, valamint mozgásuk korlátozása és az országon belüli tömegközlekedés korlátozása miatt; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a hatóságok nem kezelték a migrációval kapcsolatos súlyos humanitárius válságot; megismétli a Bosznia-Hercegovinán átutazó személyek jogaival és helyzetével kapcsolatos komoly aggodalmát; hangsúlyozza, hogy a bosznia-hercegovinai hatóságok részéről az uniós közös határt illetően végzett határigazgatás aggodalomra ad okot az emberi jogok megsértése miatt, amely különösen a közelmúltban létrehozott határmechanizmus függetlenségének, hitelességének és hatékonyságának hiányából ered; hangsúlyozza, hogy az EU köteles humánus migrációs megközelítést alkalmazni, amelynek célja a nemzetközi védelemre szoruló személyek alapvető jogainak védelme a tranzitországokban, például Bosznia-Hercegovinában; emlékeztet arra, hogy az érintett uniós tagállamokkal az uniós külső határon folytatott együttműködés és koordináció keretében emberi jogokon és szolidaritáson alapuló megoldásokra van szükség a migráció, a menekültügy és a határigazgatás terén, az egész országban biztosítva a megfelelő humanitárius segítségnyújtást és a megfelelő befogadási kapacitásokat; sürgeti Bosznia-Hercegovinát, hogy kössön megállapodást az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal; üdvözli az EU által finanszírozott lipai központ megnyitását, de sajnálja, hogy az még mindig nem hozzáférhető, és továbbra is aggodalmát fejezi ki az elégtelen befogadási feltételekről szóló jelentések miatt; megállapítja, hogy a Miral tábor 2022. április 28-án bezárták, és az ott élő embereket **erőszakkal** a lipai táborba helyezték át, ahonnan minden alapvető létesítmény messze van;

79. elítéli, hogy a rendőrség 2022. április 28-án erőszakkal kilakoltatta a lakásfoglalókat, ami akkor történt, amikor az emberek aludtak; elítéli, hogy a kilakoltatottakat a lipai táborba költöztették;

80. emlékeztet arra, hogy az országban hozzáférhető és hatékony menekültügyi rendszert kell létrehozni, valamint integrációs szolgáltatások teljes körét a menedékkérők számára; hangsúlyozza, hogy növelni kell az átláthatóságot és az ellenőrzést az uniós forrásoknak a migráció területén történő elosztása és végrehajtása terén, különös tekintettel a Nemzetközi Migrációs Szervezet által felhasznált nagy összegű forrásokra; aggodalmát fejezi ki a menekültek Bosznia-Hercegovinába való visszaszorításáról szóló számos hiteles jelentés miatt;

2022. július 6., szerda

81. nyomatékosan arra kéri Bosznia-Hercegovinát, hogy fokozza a határokon átnyúló bűnözés, különösen az ember- és fegyverkereskedelem, valamint a szabálytalan határátlépés elleni erőfeszítéseit, továbbá sürgeti, hogy Bosznia-Hercegovina gondoskodjon a jogállásról szóló megállapodás időszerű megkötéséről az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), az ugyanis lehetővé tenné a határok jobb védelmét és igazgatását; sürgeti az ügynökséget és Bosznia-Hercegovinát, hogy az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett biztosítsák a határigazgatást;

Külpolitika és biztonság

82. felhívja a régió valamennyi vezetőjét, hogy mozdítsák elő a stabilitást és az enyhítést, és ennek során mellőzzék az indokolatlan, lázító megnyilvánulásokat, amelyek káros hatással vannak a stabilitásra, az ország demokratizálódására és a folyamatban lévő reformfolyamatra, továbbá erősítsék meg a jószomszédi kapcsolatokat, és törekedjenek a lezáratlan kétoldalú kérdések megoldására; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúját követően Bosznia-Hercegovinában és a Nyugat-Balkánon fennáll a politikai destabilizáció veszélye;

83. üdvözlí, hogy az ukrajnai orosz inváziót elítélő szavazásokon Bosznia-Hercegovina egyre inkább igazodik az EU közös kül- és biztonságpolitikájához; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy az ukrajnai inváziót követően egyes politikai szereplők akadályozzák az Oroszországgal és Fehéroroszországgal szembeni szankciók végrehajtását; felszólít ezért arra, hogy Bosznia-Hercegovina e szereplői tartsák be az ország nemzetközi kötelezettségvállalásait, és biztosítsák, hogy annak nemzeti politikái összhangban álljanak az Ukrajna orosz inváziójára vonatkozó korlátozó intézkedésekről szóló tanácsi határozatokkal;

84. üdvözlí Bosznia-Hercegovina minisztertanácsának azon döntését, hogy megkönnyíti az ukrán menekültek belépését és meghosszabbítja tartózkodásuk időtartamát;

85. figyelmeztet arra, hogy Oroszország továbbra is érdekelt a régió és európai útjának destabilizálásában; elítéli, hogy Oroszország támogatja a Boszniai Szerb Köztársaság entitásának szeparatista politikáit, és továbbra is aggodalmát fejezi ki a prominens bosznia-hercegovinai politikai szereplők és a Kreml közötti folyamatos összhang, valamint baráti kapcsolatok miatt; sürgeti valamennyi szereplőt, hogy gyorsan és egyértelműen határolódjanak el Putyin rezsimjétől; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Oroszország „humanitárius központ” megnyitását tervezi Banja Lukában, amely katonai együttműködést álcázhatna polgári tevékenységnek, és felhívja Bosznia-Hercegovina hatóságait, hogy vonjanak vissza minden, a központ megnyitására irányuló megállapodást;

86. rendkívül aggasztónak tartja, hogy az EU-hoz csatlakozni kívánó nyugat-balkáni országokat különösen súlyosan érintik az Oroszországból és Kínából kiinduló külföldi beavatkozás és félretájékoztatási kampányok formájában elkövetett támadások; riasztónak tartja, hogy Magyarország és Szerbia segíti Kínát és Oroszországot geopolitikai céljaik elérésében; mélységes aggodalmát fejezi ki az Ukrajna elleni orosz agresszióról szóló dezinformációk terjedése miatt; felhívja a hatóságokat, hogy az EU-val együttműködve tegyenek lépéseket a dezinformáció és más hibrid fenyegetések elleni küzdelem érdekében; javasolja, hogy a regionális szakértők bevonásával kezdeményezzenek párbeszédet a nyugat-balkáni civil társadalommal és a magánszektorral a dezinformáció elleni erőfeszítések régió belüli összehangolása érdekében; hangsúlyozza, hogy az EU-nak fokoznia kell proaktív stratégiai kommunikációját; e tekintetben kéri a Bizottságot, hogy építse ki a dezinformációs fenyegetések leküzdéséhez szükséges infrastruktúrát, és kéri az EKSZ-t, hogy a StratCom-ellenőrzést terjessze ki a nyugat-balkáni országokból és szomszédaikból érkező, határokon átnyúló dezinformációs fenyegetésekre;

87. sürgeti az Uniót, hogy tegyen konkrét lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a Nyugat-Balkán és Bosznia-Hercegovina a tágabb stratégiai és biztonsági környezet részét képezze, már csak az Ukrajna elleni orosz agresszióra, a dezinformációra és a rosszindulatú beavatkozásra is tekintettel, amely destabilizálja az országot és a régiót; kiemeli, hogy az EU-nak fokozott mértékű segítséget és műszaki szakértelmet kell nyújtania Bosznia-Hercegovina kiberbiztonságához;

88. üdvözlí, hogy az Európai Tanács készen áll arra, hogy a 2022. június 23-i következtetéseiben említettek szerint tagjelölt ország státuszt adjon Bosznia-Hercegovinának, és tudomásul veszi, hogy az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy haladéktalanul tegyen jelentést a Tanácsnak a véleményében meghatározott 14 kulcsfontosságú prioritás végrehajtásáról, különös tekintettel azokra, amelyek jelentős reformcsomagot alkotnak annak érdekében, hogy az Európai Tanács visszatérjen a kérdésre vonatkozó döntéséhez; hangsúlyozza, hogy a tagjelölt státusz megadása hozzájárulhat a nacionalista retorika enyhítéséhez, csökkentheti az etnikai megosztottságot, ösztönözheti az optimizmust, és jobb európai jövőt teremthet a bosznia-hercegovinai polgárok számára; hangsúlyozza, hogy Bosznia-Hercegovinának támogató üzenetre és hiteles csatlakozási perspektívára van szüksége;

2022. július 6., szerda

89. üdvözli a NATO főtitkárának 2022. március 4-i és március 24-i nyilatkozatát Bosznia-Hercegovina további támogatásának szükségességéről, többek között szuverenitásának fenntartása és ellenálló képességének megerősítése révén; elismeri azt a hozzáadott értéket, amelyet Bosznia-Hercegovina NATO-tagsága jelentene;

90. aggodalmát fejezi ki az ukrajnai háború Bosznia-Hercegovinára gyakorolt hatásai miatt, nevezetesen az infláció, az energiaellátás, az üzemanyagárak és az élelmiszerbiztonság tekintetében; sürgeti az Uniót, hogy az energiaárak bizonytalansága közepette segítse Bosznia-Hercegovinát a zöld energiával kapcsolatos energiabiztonságának növelésében;

91. tudomásul veszi, hogy a gyakran eltérő álláspontok veszélybe sodorták Bosznia-Hercegovina 2018–2023-as külpolitikai stratégiájának végrehajtását, amely magában foglalja a teljes jogú uniós tagságot, a NATO-tagságra vonatkozó cselekvési terv aktiválását, a terrorizmus elleni küzdelmet, a regionális szintű együttműködést, valamint a két- és többoldalú együttműködést; sürgeti a hatóságokat, hogy fokozzák a stratégia végrehajtását;

92. üdvözli, hogy az Európai Békekeretből 10 millió EUR összegű forrást mobilizáltak, amelyből 150 fémdetektort és 68 speciális járművet fognak finanszírozni annak érdekében, hogy előmozdítsák a kapacitásépítést, az aknamentesítést, valamint a fegyverek, a lőszer és a robbanóanyagok ártalmatlanítását; hangsúlyozza, hogy Bosznia-Hercegovina hivatalosan igazodik a fegyverkivitelről szóló közös álláspont kritériumaihoz és elveihez, és a legtöbb leszerelési, nonprolifációs és fegyverzet-ellenőrzési egyezmény részes állama; szorgalmazza továbbá, hogy az ország érdemben támogassa Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ tevékenységét;

93. üdvözli, hogy az EUFOR Althaia művelet folyamatosan jelen van az országban, valamint az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 2021. november 3-án meghosszabbította megbízatását;

94. üdvözli, hogy a közelmúltban elővigyázatossági intézkedésként az EUFOR Althaia Bosznia-Hercegovinán kívül állomásozó tartalékosai közül egy megközelítőleg 500 fős állomány telepítésével megerősítették a műveletet, valamint üdvözli az Európai Békekeret keretében a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítésért felelős zászlóaljának megerősítéséhez nyújtott támogatást; emlékeztet arra, hogy a misszió továbbra is fontos szerepet játszik az ország biztonságának és stabilitásának megőrzésében; hangsúlyozza Brčko körzet stratégiai jelentőségét, és kéri, hogy reális fenyegetésvértékelés alapján vegyék fontolóra a további telepítést;

95. hangsúlyozza, hogy 2022 novemberét követően feltétlenül meg kell hosszabbítani az EUFOR Althaia megbízatását; felhívja ezért a tagállamokat, hogy az ENSZ-en belül törekedjenek a mandátum meghosszabbítására, és kiemeli, hogy abban az esetben, ha azt mégsem hosszabbítanák meg, rendkívül fontos, hogy alternatív megoldások álljanak rendelkezésre; ezért kéri az Uniót és annak nemzetközi partnereit, köztük a NATO-t, hogy dolgozzanak ki megfelelő alternatívákat a békefenntartó mechanizmus Bosznia-Hercegovinán belüli fenntartása érdekében arra az esetre, ha az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa mégsem hosszabbítaná meg a művelet megbízatását;

o

o o

96. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, Bosznia-Hercegovina elnökségének, Bosznia-Hercegovina minisztertanácsának, Bosznia-Hercegovina parlamenti közgyűlésének, a Bosznia-hercegovinai Föderáció, a Boszniai Szerb Köztársaság és a Brčkói Körzet kormányainak és parlamentjeinek, a tíz kanton önkormányzatának, valamint a Főképviselő Hivatalának.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0284

A Szerbiáról szóló 2021. évi jelentés

Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Szerbiáról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2249(INI))

(2023/C 47/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészről az Európai Községek és tagállamaik, másrészről a Szerb Köztársaság között létrejött, 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett stabilizációs és társulási megállapodásra ⁽¹⁾,
- tekintettel Szerbia európai uniós tagságra irányuló, 2009. december 19-i kérelmére,
- tekintettel a Bizottság 2011. október 12-i véleményére Szerbia európai uniós tagság iránti kérelméről (COM(2011)0668), az Európai Tanács 2012. március 1-jei határozatára a tagjelölti státusz Szerbia részére történő megadásáról és az Európai Tanács 2013. június 27–28-i határozatára a Szerbiával való uniós csatlakozási tárgyalások megkezdéséről,
- tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án, Szalonikiben tartott ülésének elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a 2018. május 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott szófiai nyilatkozatra,
- tekintettel a 2020. május 6-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott zágrábi nyilatkozatra,
- tekintettel a 2021. október 6-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott brdói nyilatkozatra,
- tekintettel a 2014. augusztus 28-án elindított berlini folyamatra és a berlini folyamat keretében 2021. július 5-én tartott nyolcadik csúcstalálkozóra,
- tekintettel a 2020. november 10-i szófiai csúcstalálkozóra, a nyugat-balkáni vezetők közös regionális piacról szóló, 2020. november 9-i nyilatkozatára és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendről szóló, 2020. november 10-i szófiai nyilatkozatra,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1999. június 10-i 1244. sz. határozatára, a Nemzetközi Bíróság (NB) Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról szóló, 2010. július 22-i tanácsadó véleményére és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i 64/298. számú határozatára, amely elismerte az NB véleményének tartalmát, és üdvözölte az Unió készségét a Szerbia és Koszovó közötti párbeszéd elősegítésére,
- tekintettel a Szerbia és Koszovó kormánya közötti kapcsolatok normalizálására vonatkozó alapelvekről szóló, 2013. április 19-i első megállapodásra, a 2015. augusztus 25-i megállapodásokra és az Unió közreműködésével jelenleg zajló, a kapcsolatok normalizálására irányuló párbeszédre,
- tekintettel „A csatlakozási folyamat javítása – hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára” című, 2020. február 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0057),
- tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641), valamint a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrend végrehajtásával kapcsolatos iránymutatásokról szóló, 2020. október 6-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0223),
- tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL L 278., 2013.10.18., 16. o.

⁽²⁾ HL L 330., 2021.9.20., 1. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel a „2021. évi közlemény az EU bővítési stratégiájáról” című, 2021. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2021)0644) és az azt kísérő, „Szerbiáról szóló 2021. évi jelentés” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0288),
- tekintettel a Szerbia 2021–2023 közötti gazdasági reformprogramjáról szóló, 2021. április 22-i bizottsági értékelésre (SWD(2021)0096), továbbá az EU, valamint a Nyugat-Balkán és Törökország közötti gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében a Tanács által 2021. július 12-én elfogadott együttes következtetésekre,
- tekintettel a Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról szóló, 2020. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2020)0315),
- tekintettel a Szerbia csatlakozását tárgyaló konferencia 2021. június 22-én tartott tizenkettedik, illetve 2021. december 14-én tartott tizenharmadik miniszteri szintű ülésére és az ezek eredményeként megnyílt „Zöld menetrend és fenntartható összeköttetések” című 4. témakörre,
- tekintettel az Európai Parlament közvetítésével zajló, pártok közötti párbeszéd második szakasza keretében a társközvetítők által 2021. szeptember 18-án elfogadott, a választási folyamat lebonyolításának javítását célzó intézkedésekre,
- tekintettel az EU–Szerbia Stabilizációs és Társulási Tanács 2022. január 25-én Brüsszelben megrendezett hatodik ülésére,
- tekintettel a bővítésről és a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2021. december 14-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról szóló, 2022. április 8-i (EU) 2022/576 tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az Ukrajna elleni agresszióról szóló, 2022. március 2-án elfogadott, ES-11/1. sz. határozatára,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák” című, 2022. január 10-i különjelentésére,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „Az Uniót érintő dezinformáció: korlátozottan, de továbbra is árt” című, 2021. június 3-i különjelentésére,
- tekintettel az Európa Tanács Korruptió Elleni Államok Csoportja (GRECO) által 2022 márciusában a negyedik értékelési kör keretében elfogadott, Szerbiáról szóló második időközi megfeleléségi jelentésre;
- tekintettel az országról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a 2020. évi csúcstalálkozót követően a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó, 2020. június 19-i ajánlására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Bizottság Szerbiáról szóló, 2019–2020. évi jelentéseiről szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a nyugat-balkáni szervezett bűnözés elleni küzdelem területén folytatott együttműködésről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,

⁽³⁾ HL L 111., 2022.4.8., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 362., 2021.9.8., 129. o.

⁽⁵⁾ HL C 494., 2021.12.8., 172. o.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0506.

2022. július 6., szerda

- tekintettel a szerbiai Linglong gyárban alkalmazott kényszermunkáról és a környezetvédelmi tiltakozásokról szóló, 2021. december 16-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel „Az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozás, beleértve a félretájékoztatást is” című, 2022. március 9-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az EU–Szerbia Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2021. október 28-án Brüsszelben, illetve online tartott 13. ülésén elfogadott nyilatkozatra és ajánlásokra,
 - tekintettel az Európai Parlament és a nyugat-balkáni parlamentek elnökeinek az Európai Parlament elnöke által a nyugat-balkáni parlamentek vezetésével közösen kezdeményezett, 2021. június 28-i második csúcstalálkozóján megfogalmazott közös nyilatkozatra,
 - tekintettel az EBESZ/ODIHR 2022. április 3-i előrehozott szerbiai parlamenti és elnökválasztásokra kirendelt nemzetközi választási megfigyelő missziójának előzetes megállapításait és következtetéseit tartalmazó nyilatkozatra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0178/2022),
- A. mivel minden csatlakozásra váró országot saját érdemei alapján ítélnék meg, és mivel a bővítés menetrendjét és előrehaladását a csatlakozási kritériumok teljesítése, a szükséges reformok végrehajtása és a jogszabályok összehangolása határozza meg;
- B. mivel Szerbia beleegyezett abba, hogy a tárgyalási folyamat során fokozatosan elfogadja az Európai Unió célkitűzéseit és szakpolitikáit;
- C. mivel az EU alapját képező alapvető értékek a demokrácia, az emberi jogok tiszteletben tartása és a jogállamiság; mivel az e területeken fennmaradó kihívások leküzdéséhez fenntartható reformokra és azok végrehajtására van szükség;
- D. mivel a Szerbiával folytatott tárgyalások megkezdése óta 22 fejezet megnyitására került sor, amelyekből kettőt ideiglenesen lezártak; mivel a különböző tárgyalási fejezetek tekintetében az elmúlt években meglehetősen lassú volt az előrehaladás; mivel Szerbia 2021 decemberében megnyitotta a „Zöld menetrend és fenntartható összeköttetések” című 4. témakört;
- E. mivel a Freedom House továbbra is „részben szabad” országgént tartja számon Szerbiát, és megjegyzi, hogy az ország demokráciával kapcsolatos pontszámai terén az elmúlt 10 évben világszerte az egyik legnagyobb visszaesésre került sor; mivel a sajtószabadság szerbiai helyzete aggasztó, és 2021-ben az ország a Riporterek Határok Nélkül szervezet sajtószabadsággal kapcsolatos rangsorában 180 ország közül a 93. helyen állt;
- F. mivel a GRECO negyedik értékelési körről szóló, 2022. március 30-án közzétett jelentése szerint Szerbia a GRECO 13 ajánlásából nyolcat kielégítő módon végrehajtott vagy kezelte;
- G. mivel a Szerbia által a Koszovóval a nyitott kérdésekről folytatott tárgyalások terén elért eredmények és az ezzel kapcsolatos elkötelezettség továbbra is fontos mércét jelent az uniós csatlakozási tárgyalások jövőbeni előrehaladása szempontjából;
- H. mivel Szerbiának tiszteletben kell tartania valamennyi szomszédos ország teljes körű sérthetlenségét és szuverenitását, és tartózkodnia kell belső politikai ügyeik befolyásolásától;
- I. mivel Szerbia nem tett eleget az arra irányuló többszöri felszólításnak, hogy hangolja össze kül- és biztonságpolitikáját az EU kül- és biztonságpolitikájával, és nem vezetett be szankciókat Oroszországgal szemben Ukrajna orosz invázióját követően; mivel a nemzetközi kapcsolatokra vonatkozó álláspontja akadályozza csatlakozását; mivel Szerbia csak alacsony mértékben igazodott az EU közös kül- és biztonságpolitikájához (KKBP);

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0511.

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0064.

2022. július 6., szerda

- J. mivel az ENSZ Közgyűlésében Szerbia megszavazta az ukrajnai orosz agressziót elítélő határozatokat, és egyúttal határozottan kiállt Ukrajna területi sérthetlenségének és szuverenitásának a nemzetközi joggal összhangban történő tiszteletben tartása mellett;
- K. mivel az EU nyújtja a legtöbb pénzügyi segítyt Szerbia számára az Előcsatlakozási Támogatási Eszközön (IPA) keresztül; mivel Szerbia 2014 óta összesen 1 539 milliárd EUR értékű uniós segítségnyújtásban részesült az IPA II keretében;
- L. mivel az EU Szerbia legnagyobb befektetője és kereskedelmi partnere, és az EU Szerbia legnagyobb, vele közvetlen kapcsolatot ápoló partnere, amely 2020-ban a teljes export 65 %-át és a teljes import 59 %-át tette ki;
- M. mivel az EU 3,3 milliárd EUR-t mozgósított az egészségügyi válság azonnali kezelésére és a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítésére; mivel a Bizottság az IPA II keretében 70 millió EUR összegű csomagot fogadott el, amely segít finanszírozni a nyugat-balkáni országoknak az uniós tagállamok által beszerzett Covid19-oltóanyagokhoz való hozzáférését;
- N. mivel az IPA III keretében nyújtott támogatás szigorú feltételrendszeren alapul, és a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság terén tapasztalt visszalépés esetén a támogatás modulációját és felfüggesztését irányozza elő; mivel az EU 2007 és 2020 között összesen 2,79 milliárd EUR-t biztosított a korábbi IPA-programok keretében;
- O. mivel a nők szerbiai helyzete súlyos aggodalomra ad okot, hiszen a nők fele volt kitéve az erőszak valamilyen formájának, és az elmúlt években több mint 300 nő hunyt el nemi alapú erőszak következtében;
- P. mivel Szerbia a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet mindegyik alapvető egyezményét megerősítette;

Csatlakozás iránti elkötelezettség

1. kifejezi támogatását Szerbia jövőbeli uniós tagsága iránt, és emlékeztet arra, hogy a hiteles bővítési perspektíva politikai akaratot, fenntartható erőfeszítéseket és visszafordíthatatlan reformokat, valamint az európai normák és értékek iránti rendíthetetlen elkötelezettséget kíván meg minden területen, különösen a jogállamisághoz kapcsolódó területeken; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy valóban hajtsák végre a szükséges reformokat, és tereljék vissza az országot az uniós integráció felé vezető helyes útra, ezáltal megvalósítva Szerbia európai törekvéseit;
2. hangsúlyozza, hogy a csatlakozási folyamat terén elért előrehaladás eredmény- és reformorientált, és a jogállamiság, a jó kormányzás, az alapvető jogok, valamint az európai jogok és értékek tiszteletben tartása terén való további közeledésen alapul; hangsúlyozza az Európai Unió népei és a szerb nép között kialakult kapcsolatokat;
3. üdvözlí, hogy 2021 decemberében megnyitották a 4. témakört; ismét kiemeli, hogy a jogállamiságról és az alapvető jogokról szóló fejezetek, az EU kül-, biztonság- és védelmi politikájához, így az Oroszország elleni szankciókhoz való teljes igazodás, valamint a Szerbia Koszovóval fennálló kapcsolatainak normalizálása terén elért haladás határozza meg a csatlakozás ütemét;
4. tudomásul veszi az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (EBESZ/ODIHR) nemzetközi választási megfigyelő missziójának nyilatkozatában foglalt előzetes következtetéseket, miszerint a 2022. április 3-i parlamenti választások különböző politikai választási lehetőségeket kínáltak, de számos hiányosság egyenlősen versenyfeltételeket eredményezett, ami a hivatalban lévőknek kedvezett; e tekintetben rámutat az e választásokkal kapcsolatban az állam által a vélemények megváltoztatása érdekében támogatott dezinformációs kampányok szerepére; felhívja a szerb hatóságokat, hogy jóval a következő választások előtt maradéktalanul foglalkozzanak az ODIHR valamennyi ajánlásával; hangsúlyozza, hogy a választások tekintetében szakértelemmel rendelkező civil társadalmi szervezeteknek továbbra is részt kell venniük e folyamatban;
5. üdvözlí, hogy a 2022. április 3-i választásokon nőtt a részvételi arány, valamint visszatértek a plurálisabb, számos nemzeti kisebbséget képviselő pártot is felölelő nemzetgyűléshez; sajnálja, hogy a kampány erősen polarizált politikai környezetben zajlott, amelyet az egyenlő versenyfeltételek hiánya, korlátozott médiapluralizmus és a választókra gyakorolt kiterjedt nyomás jellemezett; sajnálja, hogy a kormánypárti képviselők által elkövetett hivatali visszaélések a kampány során is folyamatos problémát jelentettek;

2022. július 6., szerda

6. elítéli az ellenzék tagjai, az újságírók, a civil társadalmi szervezetek tagjai és a különböző választási megfigyelő missziók tagjai elleni támadásokat, valamint a választási folyamat sértetlenségét aláásó egyéb incidenseket; elítéli az egyik ellenzéki vezető, Pavle Grbović elleni erőszakos támadást, és felszólítja a hatóságokat, hogy vonják felelősségre az elkövetőket;

7. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Köztársasági Választási Bizottság (REC) és a belgrádi Városi Választási Bizottság nem játszott proaktívabb szerepet a választási eredmények megállapításában és közlésében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a belgrádi helyhatósági választások teljes előzetes eredményét csak több mint két héttel a választás után hozták nyilvánosságra; sajnálja, hogy három hónappal a 2022. április 3-i parlamenti választásokat követően a végső eredményeket még nem tették közzé, és a nemzetgyűlést még nem hívták össze; megjegyzi, hogy ez a polgárok választási hatóságok függetlenségébe vetett bizalmának romlásához vezethet; sajnálja, hogy a REC a szavazóhelyiségek bezárását követően nem közölte egyértelműen az előzetes választási eredményeket; hangsúlyozza, hogy az egyes szavazóhelyiségekben történt ismételt szavazás többszöri előfordulása a választási folyamat egészének elégtelen jogi és szervezési keretére utal, ami csökkenti a választások legitimitását és kétségeket kelt az eredményekkel kapcsolatban;

8. sajnálja, hogy a választási ciklus előtt nem oldották meg az egységes választói névjegyzék pontosságával kapcsolatos problémákat, ami visszaélésekre adott lehetőségeket;

9. kéri az új többséget, hogy tartsa tiszteletben az uniós csatlakozási folyamattal kapcsolatban korábban elfogadott politikai döntéseket, és gyorsítsa fel Szerbia európai politikákhoz és értékekhez való igazodását; kéri, hogy a parlamenti helyek elosztása tükrözze a nemzetgyűlésen belüli politikai pluralizmust; megjegyzi, hogy az elmúlt 10 évben egy kivételével az összes szerb parlamentet idő előtt feloszlatták, és a politikai stabilitást semmilyen további szükségtelen előrehozott választás nem segítené elő; hangsúlyozza, hogy kész folytatni a munkát a nemzetgyűléssel és parlamenti képviselőcsoportokkal a pártok közötti párbeszéd keretében, ugyanakkor kiemeli, hogy egyértelmű döntésekre van szükség Szerbia stratégiai irányultságát illetően;

10. mélységesen sajnálja, hogy Szerbia még mindig nem igazodott az Ukrajna orosz invázióját követő uniós szankciókhoz; hangsúlyozza, hogy Szerbia egyike azon nagyon kevés európai országnak, amelyek nem csatlakoztak az Oroszországgal szembeni uniós szankciókhoz; kéri az újonnan megválasztott hatóságokat, hogy haladéktalanul mutassanak egyértelmű elkötelezettséget az uniós értékek, normák és szabályok iránt, és sürgősen igazodjanak az EU kül- és biztonságpolitikai döntéseihez és álláspontjához, ideértve az Oroszországgal és Belarusszal szembeni korlátozó intézkedésekhez, többek között az egyénekekkel, csoportokkal és szervezetekkel szembeni szankciókhoz való gyors és teljes igazodást is;

11. megjegyzi, hogy Szerbia támogatja Ukrajna területi sérthetetlenségét és szuverenitását, valamint hogy megszavazta az ENSZ Közgyűlésében az orosz invázió elítélését, továbbá 2022. április 7-én támogatta Oroszországnak az ENSZ Emberi Jogi Tanácsából való kizárását; megjegyzi, hogy ugyanakkor Szerbia képviselői távol maradtak az Oroszország Európa Tanácsból való kizárásáról szóló szavazásról;

12. ismételten hangsúlyozza az Unió közös kül- és biztonságpolitikájához (KKBP) való igazodás fontosságát, amelynek – a csatlakozási folyamat feltételeként – fokozatosan Szerbia külpolitikájának szerves részévé kell válnia; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a régióban Szerbiában a legalacsonyabb mértékű a harmonizáció; sajnálja, hogy politikai vezetők alkalmanként olyan nyilatkozatokat tesznek, amelyek megkérdőjelezik Szerbia külpolitikai irányultságát; mindazonáltal hangsúlyozza, hogy a 2022. április 3-i szerbiai választások nyomán kapott új megbízatás által teremtett lendület lehetőséget kínál a jelentős előrelépésre az ország európai kilátásai tekintetében; kéri a szerb politikai erőket, hogy függeszék fel együttműködésüket az oroszországi tekintélyelvű politikai pártokkal;

13. javasolja, hogy csak akkor nyissanak meg további tárgyalási fejezeteket, ha Szerbia megteszi az ehhez szükséges intézkedéseket, többek között a jogállamiság terén;

14. felhívja Szerbiát, hogy értékelje át az Oroszországgal folytatott gazdasági együttműködését, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy miközben az EU légtérét lezárták az Oroszországba tartó és onnan induló járatok előtt, Belgrád és Moszkva között folyamatosan közlekednek légi járatok;

15. megjegyzi, hogy 2015 és 2021 között Szerbia katonai kiadásai 70 %-kal nőttek, főként a Belarusból, Oroszországból és Kínából történő beszerzéseknek köszönhetően; aggodalmát fejezi ki az Oroszországi Föderációval katonai ügyekben folytatott szoros együttműködése miatt; sürgeti Szerbiát, hogy vizsgálja felül az Oroszországgal fennálló védelmi politikai kapcsolatait, és szüntessen meg minden katonai együttműködést Oroszországgal, például a niši „regionális humanitárius központot”; aggodalmát fejezi ki amiatt is, hogy Szerbia egyre szorosabba fűzi együttműködését Kínával, beleértve a Kínából vásárolt tömeges megfigyelési rendszer telepítését Belgrádban, egy felszín-levegő rakétarendszer közelmúltbeli szállítását, a kínai gyártmányú hadifegyverek és katonai felszerelések beszerzését, valamint a Szerbia területén a kínai biztonsági erőkkel közösen folytatott gyakorlatokat is;

2022. július 6., szerda

16. aggodalmát fejezi ki az orosz ellenzék Belgrádban élő tagjainak a szerb hatóságok általi lehallgatásával kapcsolatos állítások, és az anyag orosz biztonsági szolgálatoknak történő állítólagos későbbi átadása miatt; hangsúlyozza, hogy az EU és Szerbia közötti jövőbeli kapcsolatokra nézve káros lenne minden olyan együttműködés, amely akár Oroszországban, akár Szerbiában hozzájárulna a tekintélyelvű és antidemokratikus gyakorlatokhoz;

17. további aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szerb és az orosz kormány létrehozta a „színes forradalmak” elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoportot, amelynek rendeltetése és céljai továbbra is tisztázatlanok;

18. üdvözli az Európai Parlament közvetítésével zajló, pártok közötti párbeszéd eredményeként a 2022. áprilisi választások előtt elfogadott, a választási feltételek és a médiatér javítására irányuló intézkedéseket; tudomásul veszi az elfogadott intézkedések végrehajtása terén elért eredményeket, és felszólít a médiapluralizmus további erősítésére és a médiatérhez való egyenlő hozzáférés biztosítására; sajnálja, hogy sok intézkedést késve hajtottak végre, illetve azok végrehajtásában nem vett részt minden érintett szereplő; sajnálja, hogy nem fogadtak el olyan ambiciózusabb intézkedéseket, amelyek lényegesen javíthatták volna a választási feltételeket;

19. üdvözli a parlamenten kívüli ellenzék azon döntését, hogy részt vesz a 2022. áprilisi választásokon; megismétli, hogy a politikai képviselet biztosításának egyetlen módja a politikai és választási folyamatokban való részvétel; felkéri az összes politikai szereplőt, hogy továbbra is vegyenek részt ezekben a folyamatokban és működjenek együtt a választási feltételek és a választási szabályok végrehajtásának további javítása érdekében; felkér minden politikai szereplőt, hogy az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az inkluzivitás elveivel összhangban járjanak el; felhívja az újonnan megválasztott nemzetgyűlést, hogy használja ki a jelenlegi lendületet, és kezdje meg a kormány munkájának teljes körű jogalkotási felügyeletét;

20. ismét hangsúlyozza, hogy támogatja az európai politikai alapítványok által a szerbiai demokratikus folyamatok megerősítése és a politikai vezetők új nemzedékének kinevelése terén végzett munkát;

21. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Szerbiában nagyon korlátozott az európai integrációs folyamatok láthatósága; ismételten felszólítja Szerbiát, a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) és az uniós tagállamokat, hogy folytassanak aktívabb és hatékonyabb kommunikációs stratégiát az uniós bővítés előnyeiről és az uniós finanszírozás révén nyújtott támogatásról, és mutassák be pozitív példaként Szerbia azon szomszédait, amelyek már uniós tagállamok;

22. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Szerbiában az uniós tagság nyilvános támogatottsága jóval alacsonyabb, mint a régió többi részében, és hogy a legutóbbi közvélemény-kutatások szerint a szerb állampolgárok többsége ellenzi az Európai Unióhoz való csatlakozást; felhívja a szerb politikai vezetőket, hogy a nyilvánosság előtt zajló viták során aktívabban és egyértelműbben nyilvánítsák ki az uniós értékek iránti elkötelezettségüket, és kezdjenek párbeszédet az uniós csatlakozás kézzelfogható előnyeivel kapcsolatban azokkal a szerb állampolgárokkal, akik nem a nagyvárosokban élnek; ismételten aggodalmának ad hangot a közpénzekből finanszírozott média EU-ellenes retorika terjesztésében játszott szerepével kapcsolatban; felkéri az új nemzetgyűlést, hogy támogassa Szerbia európai jövőjét, többek között saját stratégiai kommunikációja révén; megismétli, hogy az Európai Parlament kész a szerb parlamenti képviselőkkel közösen részt venni a kommunikációs tevékenységekben annak érdekében, hogy az Uniót és Szerbiát közelebb hozzák egymáshoz; felszólít egyes kormányzati tisztviselőket, hogy hagyjanak fel az EU-ellenes dezinformációs kampányok támogatásával;

23. üdvözli, hogy Szerbia továbbra is stratégiai céljának tekinti az uniós tagság elérését, sajnálja azonban, hogy Szerbia reformmenetrendjének számos területén nem történt előrehaladás, sőt, még visszalépés is történt az uniós csatlakozás egyes alapvető kérdéseit illetően;

24. megállapítja, hogy az új csatlakozási megközelítés elfogadása nem gyorsította fel számottevően Szerbia uniós csatlakozási folyamatát, és teljes körű végrehajtására szólít fel; sürgeti a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős uniós biztost, hogy legyen proaktívabb Szerbia csatlakozási folyamatával kapcsolatban, különösen az alapvető szabadságjogokat, a demokráciát és a jogállamiságot, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet illetően; aggodalmát fejezi ki azon nyilvános állítások miatt, amelyek szerint a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős uniós biztos a csatlakozásra váró országokban nem tulajdonít kellő jelentőséget a jogállamisággal kapcsolatos egyes kérdéseknek, és ösztönzi a Bizottságot, hogy megfelelően kövesse nyomon a Parlament ezzel kapcsolatos kéréseit;

25. sajnálatosnak tartja, hogy Szerbiában az európai integrációs folyamat nem eléggé átlátható, mivel fontos dokumentumokat – például az uniós vívmányok elfogadását célzó nemzeti program végrehajtásáról szóló jelentéseket – évek óta nem tesznek közzé;

2022. július 6., szerda

26. hangsúlyozza, hogy az EU Szerbia legnagyobb kereskedelmi partnere, megerősítve a bizalmon és a tagsági kilátásokon alapuló kölcsönös kapcsolatukat, és ezért sajnálatosnak tartja, hogy a szerb kormány esetenként erőteljesebb hangsúlyt fektet a Kínával és Oroszországgal fenntartott kapcsolataira, mint az EU-val való kapcsolataira;

27. tudomásul veszi az EU Tanácsa francia elnökségének egy EU–Nyugat-Balkán-konferencia szervezésére irányuló kezdeményezését, és reméli, hogy e konferencia segítségével új lendületet lehet adni a bővítési folyamatnak, a nyugat-balkáni országok számára pedig világos csatlakozási perspektívát lehet kínálni; várakozással tekint az EU Tanácsa cseh elnökségének tevékenysége elé, és bízik benne, hogy az uniós bővítési folyamat további támogatást kap; üdvözlí, hogy Szerbia 52 ajánlással hozzájárult az Európa jövőjéről szóló konferenciához;

Demokrácia és jogállamiság

28. sürgeti az újonnan megválasztott többséget, hogy összpontosítson a jogállamiság, az alapvető jogok, a véleménynyilvánítás szabadsága, a tömegtájékoztatás szabadsága, a korrupció elleni küzdelem, valamint a demokratikus intézmények, a szándékos félretájékoztatás és a közigazgatás működése terén tapasztalható strukturális hiányosságok kezelésére, valamint arra, hogy e területeken konkrét, kézzelfogható eredmények szülessenek; aggasztónak tartja, hogy a végrehajtó hatalom feletti felügyelet hiánya és az érdemi társadalmi egyeztetés hiánya több alkalommal befolyásolta a jogszabályok minőségét, és a hatalmi ágak szétválasztásában torzulásokhoz vezetett; felszólítja Szerbiát, hogy alkotmányával és demokratikus normáival összhangban teljes mértékben hajtsa végre a hatalmi ágak szétválasztását; hangsúlyozza, hogy a fékek és ellensúlyok rendszerének létrehozása előfeltétele a politikai hatalom túlzott koncentrációjának megakadályozásának, és emlékeztet arra, hogy a független média az egészséges demokratikus vita sarokköve;

29. üdvözlí, hogy a 2022. januári népszavazást követően nemrégiben módosították az alkotmányt azzal a céllal, hogy növeljék az igazságszolgáltatás függetlenségét; hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségét erősítő reformfolyamatnak folytatódnia kell, különösen az alkotmánymódosítások eredményes végrehajtását célzó törvényt módosítások révén, összhangban az európai bevált gyakorlatokkal és a Velencei Bizottság ajánlásaival, valamint átlátható és inkluzív módon; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy folyamatos nyomást gyakorolnak az igazságszolgáltatásra és nyilvánosan elutasítják a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos nemzetközi ítéleteket; kéri az újonnan megválasztott többséget, hogy elsődleges fontosságú feladatként erősítse meg az igazságszolgáltatás függetlenségének és hatékonyságának biztosítását; hangsúlyozza, hogy további intézkedésekre van szükség az igazságszolgáltatás függetlenségének teljes körű biztosítása érdekében, összhangban a közelmúltbeli alkotmánymódosításokkal;

30. hangsúlyozza a decentralizációs folyamat előnyeit, és kéri Vajdaság Autonóm Tartomány hatásköreinek megerősítését; emlékeztet arra, hogy a szerb alkotmány értelmében a Vajdaság Autonóm Tartomány finanszírozásáról szóló törvényt 2008 végéig el kellett volna fogadni, és ösztönzi a jövőbeli kormányt, hogy haladéktalanul terjessze az ügyet a nemzetgyűlés elé;

31. elismeri, hogy némi javulás tapasztalható a nemzetgyűlés munkájában, ideértve különösen a sürgősségi eljárások kisebb mértékű alkalmazását és a nemzetgyűlés tagjai GRECO-val együttműködésben elkészített új magatartási kódexének elfogadását; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy a parlamenti viták során még mindig lázító hangnemet használnak a politikai ellenfelekkel, a civil társadalommal, a médiával és más intézmények eltérő politikai nézeteket megfogalmazó képviselőivel szemben, többek között kormányzati tisztviselők is; kéri az új nemzetgyűlést, hogy ne tűrje az ilyen gyakorlatokat, és ténylegesen tartassa be saját magatartási kódexét; reméli, hogy a korábbi nemzetgyűléseket jellemző negatív gyakorlatok – például a sürgősségi jogalkotási eljárás túlzott használata és az obstrukció – nem bukkannak fel újra, és arra ösztönzi a kormányt, hogy rendszeresebben vegyen részt a nemzetgyűlés ülésein;

32. sajnálatosnak tartja, hogy a nemzetgyűlés munkája akadályoztatva volt a kormánypárti többség és az ellenzéki pártok közötti valódi politikai vita hiánya miatt; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU-val kapcsolatos, az ország uniós integrációjának előrehaladását biztosító reformokat illetően összparti konszenzus jöjjön létre; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nemzetgyűlés nem gyakorolja felügyeleti jogkörét, és a jogalkotási menetrendet kizárólag a kormány diktálja; felszólítja az új parlamenti vezetést és parlamenti frakciókat, hogy összpontosítsanak arra, hogy a polgárok érdekében a nemzetgyűlésben konstruktív viták folyjanak;

33. elégedettségének ad hangot amiatt, hogy az új szerb nemzetgyűlésben a kisebbségi pártoknak és koalícióknak összesen 13 képviselője lesz, akik a bosnyák, magyar és horvát nemzeti közösségeket képviselik; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a romáknak nem lesznek saját képviselőik a nemzetgyűlésben;

34. felszólítja a szerb nemzetgyűlést, hogy biztosítsa, hogy a független szabályozó szervek jogosultak legyenek felügyeleti jogkörük tényleges gyakorlására, azáltal hogy támogatja és ellenőrzi a független szabályozó szervek megállapításainak és ajánlásainak végrehajtását;

2022. július 6., szerda

35. megismétli a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén mutatkozó korlátozott haladás, valamint egyes, magas rangú személyeket érintő és az állami tisztviselők szervezett bűnözéssel való kapcsolataira utaló korrupciós botrányok miatti aggodalmát; felszólítja Szerbiát, hogy fokozza erőfeszítéseit e kérdések hatékony kezelése érdekében; felszólítja a hatóságokat, hogy ne tegyenek észrevételeket a folyamatban lévő nyomozásokkal és bírósági tárgyalásokkal kapcsolatban, mert ezzel nyomást gyakorolnak a bíróságokra;

36. üdvözli a GRECO negyedik értékelési körének második időközi megfelelési jelentését Szerbiáról, amely a nemzetgyűlés tagjai, a bírák és az ügyészek körében tapasztalható korrupció megelőzésével foglalkozik, és amely arra a következtetésre jutott, hogy Szerbia kielégítően hajtott végre vagy kielégítő módon kezelt a negyedik értékelési kör jelentésében szereplő tizenhárom ajánlás közül nyolcat; felszólít a fennmaradó ajánlások végrehajtására; megjegyzi, hogy új törvényt fogadtak el a korrupció megelőzéséről, amelyet a közelmúltban a GRECO ajánlásaival összhangban módosítottak;

37. sürgeti Szerbiát, hogy mutasson fel meggyőző eredményeket, többek között a korrupció elleni küzdelem terén folytatott eredményes nyomozásokról, különösen a nagyfokú közérdeklődésre számot tartó ügyekben, és javítsa eredményeit a magas szinten elkövetett korrupcióval kapcsolatos esetekben folytatott nyomozás tekintetében, beleértve a bűncselekményből származó vagyoni eszközök lefoglalását és elkobzását; aggodalommal állapítja meg, hogy nem áll rendelkezésre információ a hivatalos vizsgálatokról a Krušik- és a Telekom Srbija-ügyekben; megjegyzi, hogy a Jovanjica-ügyet két külön vádemelésben tárgyalják, és hogy az oknyomozó médiában – különösen az úgynevezett Pandora-iratokban – magas szinten elkövetett korrupció új esetei kerültek napvilágra;

38. megismétli azon felhívását, hogy igazságot kell szolgáltatni egyes, a belgrádi Savamala városrészben található, magántulajdonban lévő ingatlanok jogellenes lebontásával kapcsolatban; tudomásul veszi az elítélt rendőr állításait, akit arra kényszerítették, hogy egyedül vállalja a felelősséget az egész esetért; megismétli, hogy aggódik azon lehetőség miatt, hogy ez az ügy a következő néhány évben elévülhet; sürgeti a hatóságokat, hogy teljes körűen vizsgálják ki az esetet, és indítsanak büntetőeljárást minden felelős személy ellen;

39. sürgeti a hatóságokat, hogy vizsgáljanak ki a Belivuk bűnözői csoporthoz fűződő minden állítólagos kapcsolatot, és állítsák bíróság elé a felelősöket; aggodalmának ad hangot azon közelmúltbeli állítások miatt, amelyek szerint Darko Saric szerbiai börtönbüntetésének ideje alatt egy nemzetközi bűnszervezetet vezetett;

40. hangsúlyozza, hogy az IPA III a források modulációjáról vagy akár felfüggesztéséről rendelkezik, amennyiben jelentős visszalépés vagy az előrehaladás tartós hiánya tapasztalható alapvető területeken, beleértve a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, valamint a tömegtájékoztatás szabadságát; ebben az összefüggésben kéri az Uniót és a nyugat-balkáni országokat egy gyümölcsöző együttműködési keret létrehozására az Európai Ügyészség és a nyugat-balkáni országok között annak érdekében, hogy biztosítsák az Európai Ügyészség számára, hogy hatékonyan gyakorolhassa az IPA III-források területére vonatkozó hatáskörét a nyugat-balkáni országokban;

41. üdvözli a közérdekű információkhoz való szabad hozzáférésről szóló törvény módosításainak elfogadását, amelyek megfelelnek a közpolitikai döntéshozatal átláthatóságának javítására irányuló felhívásoknak, ami lehetővé teszi a polgárok számára, hogy szükségtelen akadályok nélkül juthassanak közérdekű információkhoz, és kéri a törvény gyors végrehajtását;

42. megjegyzi, hogy elfogadták a civil társadalom fejlesztésére irányuló stratégiát, de sajnálja, hogy nincs azt kísérő cselekvési terv; felkéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy továbbra is folytassanak szoros együttműködést a szerbiai civil társadalommal és médiával, és támogassák ezek tevékenységeit; emlékeztet arra, hogy az erős és független civil társadalom minden demokrácia alapvető eleme; felhívja a szerb hatóságokat, hogy vonják be a civil társadalmat a politikákba és a döntéshozatalba, tartózkodjanak attól, hogy a civil társadalom által megfogalmazott bármely kritikát – külföldi beavatkozásnak tartva – figyelmen kívül hagyjanak, és mozdítsák elő az összes civil társadalmi szervezet munkáját elősegítő légkör kialakulását annak érdekében, hogy ezek a szervezetek a megfélemlítésektől, sőt a kriminalizációtól való félelem nélkül dolgozhassanak;

43. sürgeti a Bizottságot, hogy az Európai Számvevőszék 2022/01. sz. különjelentésében megfogalmazott ajánlások végrehajtásával biztosítsa a jogállamiság támogatására nyújtott uniós pénzügyi támogatás érdemi hatását a Nyugat-Balkánon, különösen az IPA III modulációról/feltételrendszerrel szóló rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó iránymutatások kidolgozása és az alapok szigorúbb parlamenti ellenőrzése révén; felhívja a Bizottságot, hogy a finanszírozást szorosabban kösse össze a jogállamiság terén elért előrehaladással, növelje a civil társadalmi szervezetek és a független médiaorgánumok támogatását, valamint javítsa a projektekhez fűződő jelentéstételt és nyomonkövetést, amint azt a Parlament többször is szorgalmazta; e tekintetben felszólít a nemzetközi adományozók által támogatott jogállamisági programok jobb koordinációjának biztosítására;

2022. július 6., szerda

44. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a volt Jugoszlávia történelmi levéltárának egyes részei még mindig hozzáférhetetlenek; ismételten felszólítja a hatóságokat, hogy könnyítsék meg a hozzáférést ezekhez az irattárakhoz, különösen a volt jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) és a jugoszláv néphadsereg titkosszolgálat (KOS) irattáraihoz annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a kommunista korszak bűneinek alapos feltárását és kezelését a megbékélési folyamat megkönnyítése érdekében, és kéri, hogy ezeket az iratokat juttassák vissza a jogutód államok kormányainak, amennyiben azok ezt kérik;

45. felszólítja Szerbiát, hogy tartsa tiszteletben kötelezettségeit és teljeskörűen működjön együtt a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékkel (ICTY) és a büntetőtörvényszékek fennmaradó feladatainak ellátására szolgáló nemzetközi mechanizmussal (IRMCT), és hajtsa végre azok valamennyi határozatát;

Alapvető szabadságok és emberi jogok

46. elítéli a média szabadságának és függetlenségének korlátozását, valamint azt, hogy a kormányzó többség a médiát rossz célokra, azaz tisztességtelen politikai előnyök szerzésére, politikai ellenfelek elleni támadásokra és dezinformáció terjesztésére használja; hangsúlyozza, hogy az ilyen korlátozások kedvezőtlen hatással vannak az országban zajló demokratikus folyamatokra; megjegyzi, hogy a médiaágazatban zajló verseny javítja a médiapluralizmust;

47. üdvözli a kormány erőfeszítéseit médiastratégiájának végrehajtására, ugyanakkor sajnálja azokat a gyakorlatokat, amelyek arra utalnak, hogy a hatóságok szándékosan késleltetik annak végrehajtását; megjegyzi, hogy további lépéseket kell tenni a tömegtájékoztatás szabadságának további növelése érdekében, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy hozzanak azonnali intézkedéseket a véleménynyilvánítás szabadságának, valamint a média függetlenségének és pluralizmusának garantálása érdekében;

48. megjegyzi, hogy Szerbiában a média elfoglalásának egyik fő mechanizmusa a közpénzekkel való, a sajtó-organumokban való tulajdonszerzés céljából történő visszaélés; emlékeztet arra, hogy a média tulajdonviszonyaira vonatkozó információkat hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság számára, és felszólít a média tulajdonviszonyainak és finanszírozásának átláthatóbbá tételére, valamint egy olyan környezet kialakítására, amely lehetővé teszi a független és oknyomozó média számára a finanszírozáshoz való hozzáférést és a biztonságos működést; szorgalmazza a média állami finanszírozásának fokozott átláthatóságát;

49. megjegyzi, hogy az elektronikus médiát szabályozó hatóság több tagjának közelmúltban történő megválasztását, valamint a Szerb Rádió és Televízió igazgatótanácsa tagjainak 2021 júniusában történő megválasztását is ellentmondásosnak ítélték meg; aggodalommal veszi tudomásul azokat a nyilvános értékeléseket, amelyek szerint az elektronikus médiát szabályozó hatóság döntéshozatala politikailag elfogult; tudomásul veszi a nemzeti televíziós frekvenciákra és engedélyekre vonatkozó új, nyílt ajánlati felhívásokat, és hangsúlyozza a tisztességes és átlátható folyamat fontosságát; továbbra is aggódik a Telekom Srbija-ügyben a média koncentrációjával kapcsolatos problémák miatt; hangsúlyozza, hogy a médiapluralizmus megerősítése és a médiastratégia végrehajtása érdekében a pártok közötti párbeszéd ajánlásai szerint javítani kell az elektronikus médiát szabályozó hatóság működését és fokozni kell annak függetlenségét;

50. megjegyzi, hogy Szerbia aránytalan láthatóságot biztosít egyes harmadik országoknak, és hogy Szerbiában bizonyos sajtóorganumok az EU-ellenes és oroszbarát narratívák fő forrásának tekinthetők;

51. sajnálatát fejezi ki az újságírók és a civil társadalom ellen irányuló, többek között parlamenti képviselők és kormányzati tisztviselők által elkövetett folyamatos fizikai támadások, megfélemlítés, gyűlöletbeszéd és politikai gyalázkodások miatt; arra kéri a hatóságokat, hogy minden esetben vizsgálják ki az ilyen támadásokat, az elkövetőkre szabjanak ki megfelelő büntetést, és javítsák az újságírók és az emberi jogi aktivisták biztonságát; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a kormány politikájával szemben kritikus emberi jogi aktivistákat, oknyomozó újságírókat, sajtóorganumokat és civil társadalmi szervezeteket folyamatosan támadják és rossz hírbe keverik; felhívja Szerbiát, hogy erősítse meg az emberi jogi intézményeket, garantálja függetlenségüket, biztosítsa számukra a szükséges pénzügyi és emberi erőforrásokat, és biztosítsa ajánlásaik időben történő nyomon követését;

52. felhívja a szerb hatóságokat, hogy az uniós vívmányokkal összhangban biztosítsák az elektronikus hírközlési és postai szolgáltatások, valamint az elektronikus média szabályozóinak teljes pénzügyi és működési függetlenségét; további előrelépést szorgalmaz a médiastratégián alapuló cselekvési terv végrehajtásában, késedelem nélkül, átlátható és befogadó módon;

53. szorgalmazza a békés gyülekezéshez való alapvető jog általános tiszteletben tartását, és felszólítja a bűnüldöző szervek tagjait, hogy tartózkodjanak a túlzott erőszak alkalmazásától; elítéli a szélsőségesek és huligánok csoportjai által egyes békés tüntetések – például a Ratko Mladićot ábrázoló belgrádi falfestmény elleni, 2021. novemberi tüntetések és a 2021. decemberi sabaci és belgrádi környezetvédelmi tüntetések – során elkövetett erőszakot; továbbra is aggódik azon jelentések miatt, amelyek szerint a rendőrség e környezetvédelmi tiltakozások során nem töltötte be védelmi funkcióját;

2022. július 6., szerda

felhívja a kormányt, hogy biztosítsa az elítélt háborús bűnösöket dicsőítő falfestmények eltávolítását, valamint a tüntetők elleni támadások hatékony kivizsgálását, beleértve az érintett köztisztviselők felelősségre vonását is; felszólít a huligánok és a rendőrség közötti esetleges kapcsolatok teljes körű kivizsgálására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy számos polgárnak szabálysértési vádakkal kellett szembenéznie; felszólít a békés gyülekezéshez való jog aránytalan korlátozásának megszüntetésére;

54. üdvözli a nemek közötti egyenlőségről szóló törvénynek, valamint a megkülönböztetés tilalmáról szóló törvény módosításainak elfogadását, és felhívja a kormányt, hogy biztosítsa e törvények haladéktalan végrehajtását; megismétli, hogy a nők és a veszélyeztetett csoportok emberi jogaival és politikai szabadságaival kapcsolatos helyzet javításához koordinációra, hatékony intézményi felépítésre és a civil társadalommal való együttműködésre van szükség; felhívja Szerbiát, hogy javítsa a nemek közötti egyenlőséggel és a nők jogaival kapcsolatos helyzetet, többek között a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a civil társadalommal, különösen a női szervezetekkel való fokozott együttműködés előtérbe helyezésével;

55. üdvözli a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni új stratégia elfogadását; hangsúlyozza azonban, hogy annak végrehajtására és javításokra van szükség, és koherens szakpolitikai megközelítést szorgalmaz az Isztambuli Egyezmény végrehajtása tekintetében, amely a rangsoroláson és a nemi alapú erőszak megelőzéséhez, a bűncselekmények áldozatainak védelméhez és az elkövetők büntetőeljárás alá vonásához elegendő forrás biztosításán alapul;

56. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az előző parlamenti ciklusban a nemzetgyűlés nem fogadta el az azonos neműek élettársi kapcsolatáról szóló, az emberi és kisebbségi jogokért és a társadalmi párbeszédért felelős minisztérium által kidolgozott törvényt; felszólítja az új és plurálisabb nemzetgyűlést, hogy tegye ezt meg;

57. felhívja a szerb hatóságokat, hogy fokozzák az etnikai, vallási és szexuális kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmód biztosítására irányuló erőfeszítéseket, és folytassák a pozitív menetrend végrehajtását ebben a kérdésben, teljes összhangban az uniós elvekkel és jogszabályokkal; sürgeti a hatóságokat, hogy folytassák aktívan a gyűlölet-bűncselekményekhez kapcsolódó nyomozásokat és ítélethozatalt; elítéli az egyes kormányzati tisztviselők és politikusok által terjesztett etnikai gyűlöletet;

58. felszólítja Szerbiát annak biztosítására, hogy a kisebbségi csoportok egyenlő esélyekkel rendelkezzenek, különösen az oktatás, a kisebbségi nyelvek használata, a médiához és a vallási szertartásokhoz kisebbségi nyelveken történő hozzáférés, a politikai és kulturális életben való megfelelő képviselet, az állami tulajdonú média, a közigazgatás és az igazságszolgáltatás terén, továbbá hogy teremtsen kedvező légkört a kisebbségi nyelveken nyújtott oktatás számára, és fokozza a kisebbségi nyelvű tankönyvek kiadását; felhívja Szerbiát, hogy védje és mozdítsa elő nemzeti kisebbségeinek kulturális örökségét, nyelveit és hagyományait; felszólítja Szerbiát, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi kormányzati szint összetétele tükrözze az adott területen élő lakosság nemzetiségi összetételét;

59. elítéli a kisebbségi csoportok felaprózása tekintetében folytatott manipulálást, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szerb hatóságok nem hajlandók következetesen és teljeskörűen végrehajtani a kisebbségek védelméről szóló kormányközi megállapodást; megjegyzi, hogy többet kell tenni a megkülönböztetés elleni jogszabályok aktív végrehajtása érdekében;

60. üdvözli, hogy a szerb hatóságok elkötelezték magukat a belgrádi EuroPride megszervezésének támogatása mellett, ez ugyanis kulcsfontosságú mozzanat a szerbiai és a régióbeli LGBTI+-közösség számára; felhívja a kormányt és a rendőri erőket, hogy biztosítsák a program zökkenőmentes megtervezését és lebonyolítását, valamint a résztvevők biztonságát és jólétét; fokozott intézkedéseket szorgalmaz az LGBTI+-személyek elleni zaklatás, gyűlöletpropaganda és gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem érdekében;

61. ismételten elítéli, hogy a kínai Linglong gyár Szerbiában található építési területén mintegy 500 vietnami állampolgár esetében állítólagosan kényszermunkát alkalmaznak, megsértik emberi jogait, valamint az emberkereskedelem gyanúja is felmerült; megjegyzi, hogy sor került az első lépésekre és ellenőrzésekre, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy vizsgálják ki az ügyet, és biztosítsák az állampolgárok és az ország területén tartózkodók munkavállalói jogainak tiszteletben tartását; felszólítja Szerbiát, hogy javítsa az uniós munkajoghoz való igazodását, és tartsa be a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet általa ratifikált megfelelő egyezményeit; hangsúlyozza, hogy a szerb munkaügyi és környezetvédelmi jogszabályokat az országban működő kínai vállalatokra is alkalmazni kell;

2022. július 6., szerda

62. helyteleníti, hogy egy bahreini állampolgárt visszatoloncoltak hazájába, annak ellenére, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott ideiglenes intézkedés szerint kiadatását el kellett volna halasztani; emlékeztet arra, hogy Szerbiának tiszteletben kell tartania a területén élő valamennyi ember alapvető jogait; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben nemzetközi kötelezettségeiket, és teljes mértékben érvényesítsék és hajtsák végre az Emberi Jogok Európai Bíróságának valamennyi határozatát;

63. megjegyzi az Unióval való együttműködés fontosságát az emberkereskedelem és a „balkáni útvonalon” keresztül folytatott migráncsempészség elleni küzdelemben; üdvözlí Szerbia együttműködését a migráció kezelése terén szomszédaival és az uniós tagállamokkal, hangsúlyozva, hogy teljes mértékben tiszteletben kell tartani az emberi jogokat, valamint a nemzetközi normákat és elveket;

64. mélyszéges aggodalmát fejezi ki az Ukrajna elleni orosz agresszióról szélő dezinformációk – többek között a kormányhoz közel álló sajtóórgánúmon keresztül történő – terjedése miatt; kéri a szerb hatóságokat, hogy hozzanak határozott intézkedéseket a dezinformáció ellen, és cáfolják meg a leginkább elterjedt álhíreket; felhívja Szerbiát és a Bizottságot, hogy erősítsék meg a dezinformáció, az orosz propaganda és az egyéb hibrid fenyegetések elleni küzdelem infrastruktúráját, és támogassák a Nyugat-Balkánon tapasztalható rövid és hosszú távú dezinformációs fenyegetésekkel szembeni, tényeken alapuló válaszlépéseket; hangsúlyozza, hogy minden politikai vezető felelőssége az Ukrajna elleni orosz agresszióról szélő rosszindulatú dezinformáció terjedésének megállítása; megjegyzi, hogy a rosszindulatú külső befolyással szembeni toleráns hozzáállás súlyos negatív következményekkel járhat Szerbia uniós csatlakozási kilátásaira nézve;

65. különösen aggódi a Kremlből származó, a Sputnik Srbija és más belföldi szereplők útján terjesztett dezinformációs narratívák miatt; felhívja a szerb hatóságokat, hogy igazodjanak az uniós szankciókhoz, és hozzanak intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a Russia Today és a Sputnik Srbija álhíreket és dezinformációt terjesszen; mélyszéges aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kormány által finanszírozott vagy támogatott bulvárlapok és egyes országos lefedettségű televíziós csatornák a dezinformáció fő forrásai közé tartoznak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató az Ukrajnával szemben kiprovokátlanul indított orosz invázió kezdete óta az orosz propaganda nyelvezetét, például a „különleges katonai művelet” kifejezést használja;

66. rendkívül aggasztónak tartja, hogy az Unióhoz csatlakozni kívánó nyugat-balkáni országokat különösen súlyosan érinti az Oroszországból és Kínából kiinduló külföldi beavatkozás és dezinformációs kampányok; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Szerbia és Magyarország segíti Oroszországot és Kínát geopolitikai céljaik elérésében; kéri az EKSZ-t, hogy helyezkedjen proaktívabb álláspont-ra, és összpontosítson az Unió hitelességének régió belüli növelésére, valamint terjessze ki az EKSZ stratégiai kommunikációs (StratCom) munkacsoportjának ellenőrzési tevékenységét a nyugat-balkáni országokból és szomszédaikból származó, határokon átnyúló dezinformációs fenyegetésekre;

67. hangsúlyozza, hogy a dezinformáció ellen Szerbiában és a régióban tett erőfeszítések összehangolása érdekében fontos párbeszédet folytatni a szerb civil társadalommal és a magánszektórral; e tekintetben megjegyzi, hogy Szerbia számára előnyös lenne az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA) szakértői csoportjaiban való további részvétele;

68. nagyra értékeli az EKSZ Nyugat-Balkánnal foglalkozó StratCom munkacsoportjának munkáját, amelynek feladata az összehangolt és következetes uniós kommunikáció biztosítása, a reziliencia kialakítása, valamint az Unióval szembeni dezinformációk és az információk manipulálásának kezelése; szorgalmazza a stratégiai kommunikációs intézkedések megerősítését és a személyzet létszámának növelését, beleértve egy regionális stratégiai kommunikációs pozíció létrehozásának lehetőségét a nyugat-balkáni régióban;

Megbékélés és jószomszédi kapcsolatok

69. üdvözlí Szerbia regionális együttműködési mechanizmusokban való részvételét, és arra bátorítja az országot, hogy tegyen több erőfeszítést a csatlakozásra váró többi országgal és a szomszédos uniós tagállamokkal fenntartott kétoldalú kapcsolatok javítása érdekében; elismerését fejezi ki Szerbia azon döntése miatt, hogy mintegy 600 000 Covid19-oltóanyagot adományoz a régióknak, többek között Észak-Macedóniának, Montenegrónak és Bosznia-Hercegovinának; ösztönzi az országot, hogy minden szinten törekedjen a megbékélés előmozdítására és a jószomszédi kapcsolatok javítására, a kétoldalú megállapodások végrehajtására és a rendezetlen kétoldalú kérdések megoldására szomszédaival, különös tekintettel a határkijelölésre, a jogutódlásra, a kulturális javak visszaszolgáltatására és a katonai archívumok megnyitására;

70. hangsúlyozza Szerbia elkötelezettségét aziránt, hogy együttműködjön a szomszédos országokkal az eltűnt személyek ügyének kezelése érdekében, és kiemeli, hogy a szomszédos országokkal való megbékélés a regionális kapcsolatok normalizálásának előfeltétele; aggodalmát fejezi ki a kulturális örökségről szélő törvény elfogadása miatt; felszólít a kulturális örökség teljes körű tiszteletben tartására és a kulturális együttműködés előmozdítására, és megismétli, hogy fontos a szerbiai nemzeti kisebbségek nyelveinek védelme a szomszédos országokkal kötött törvényekkel és kétoldalú megállapodásokkal összhangban;

2022. július 6., szerda

71. üdvözli, hogy a szerb hatóságok szorgalmazzák, hogy a boszniai szerbek térjenek vissza a munkába a bosznia-hercegovinai intézményekben;

72. megerősíti, hogy egyértelműen támogatja az Unió közreműködésével zajló párbeszédet Belgrád és Pristina között, és nagyra tartja az Unió Belgrád és Pristina közötti párbeszédért felelős különleges képviselője, Miroslav Lajčák által végzett munkát; megismétli, hogy a szerb és a koszovói hatóságoknak konstruktív szerepet kell vállalniuk a kölcsönös elismerésen alapuló, jogilag kötelező erejű, átfogó normalizációs megállapodás létrejöttében, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a két ország tovább tudjon haladni az uniós integráció felé, és hozzá fog járulni a régió stabilitásához és fellendüléséhez; kéri a Belgrád és Pristina közötti valamennyi korábbi megállapodás tiszteletben tartását és teljes körű, jóhiszemű és kellő időben történő végrehajtását, ideértve a szerb többségű önkormányzatok szövetségét/közösségét is;

73. felszólítja az EKSZ-t, hogy hozzon létre egy mechanizmust az összes eddig elért megállapodás végrehajtásának nyomon követésére és ellenőrzésére, és rendszeresen tegyen jelentést az Európai Parlamentnek a jelenlegi helyzetről; felhívja az uniós szereplőket, hogy támogassák a helyi hatóságokat, amikor a kölcsönös megállapodás részeként a szerb többségű önkormányzatok szövetsége/közössége létrehozásán dolgoznak;

74. további aktív és konstruktív részvételre szólít fel az Unió közvetítésével zajló párbeszédben; sürgeti a szerb és a koszovói kormányt, hogy kerüljön el minden olyan fellépést, amely alááshatja a felek közötti bizalmat és kockára teheti a konstruktív párbeszéd folytatását; ismételten felszólít arra, hogy a nők részvétele, a nyilvánosság felé tanúsított fokozott átláthatóság, valamint a civil társadalom érdemi bevonása révén javítsák a párbeszéd folyamatának minőségét;

75. felhívja a szerb és koszovói hatóságokat, hogy mozgósítsák elő a helyi közösségek közötti személyes kapcsolatokat a párbeszéd erősítése érdekében, többek között nem kormányzati szinten; üdvözli a koszovói albánok és szerbek közötti együttműködést elősegítő kulturális és ifjúsági kezdeményezéseket, például az évenként megrendezésre kerülő, „Mirëdita, Dobar Dan” elnevezésű határon átnyúló művészeti fesztivált;

76. üdvözli, hogy Szerbia és Koszovó elfogadta az energiaügyi megállapodások végrehajtási ütemtervét, ami fontos előrelépés az EU közvetítésével zajló párbeszédben, amelynek célja, hogy kézzelfogható eredményekkel segítse minden polgárt; felhívja Szerbiát és Koszovót, hogy az eltűnt személyek, valamint az 1990-es évek délszláv háborúja során elkövetett háborús bűncselekményekkel kapcsolatos igazságszolgáltatás tekintetében fokozzák erőfeszítéseiket, és találjanak megoldást ezekre a kérdésekre; felhívja a kormányt, hogy a Belgrád és Pristina közötti párbeszéd részeként foglalkozzon ezekkel a kérdésekkel is, és alakítson ki együttműködést Szerbia és Koszovó között;

77. sajnálatát fejezi ki a koszovói kormány azon döntése miatt, hogy elutasította a nemzetközi közvetítők azon javaslatát, amely lehetővé tette volna a választásra jogosult szavazók szavazólapjainak összegyűjtését, hogy a 2022. január 16-i alkotmányos népszavazáson és a 2022. április 3-i szerbiai választásokon a korábbiakhoz hasonlóan Koszovó területén szavazhassanak;

78. sajnálatát fejezi ki az észak-koszovói határon 2021 szeptemberében végrehajtott destabilizáló tevékenységek miatt, és felszólítja Belgrádot és Pristinát, hogy párbeszéd útján foglalkozzanak valamennyi kérdéssel; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a rendszertábla-használattal kapcsolatos megoldással megbízott munkacsoportban nem született megállapodás; felhívja mindkét felet, hogy az Unió által támogatott párbeszéd keretében mihamarabb találjanak a gazdasági és politikai kapcsolatok normalizálódását elősegítő, végleges megoldást; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy több alkalommal is előfordult, hogy tisztviselők nem léphettek be Koszovó vagy Szerbia területére; felhívja mindkét felet, hogy az összes látogatást úgy kezeljék, hogy az előnyös legyen a normalizációs folyamat szempontjából;

79. felhívja a figyelmet a Presevo-völgyből származó albánok panaszaira, akikről megtagadták a szavazati jogot, és akiket állítólag töröltek a lakóhelyük szerinti népesség-nyilvántartásból, és akiket így a szerb hatóságok megfosztottak alapvető és politikai jogaitól; mély aggodalmát fejezi ki azon állítások és az arra utaló tanulmányok miatt, amelyek szerint a szerb hatóságok visszaélnék a polgárok tartózkodásáról szóló törvénnyel és rendszerszerű és diszkriminatív módon „paszszivizálják” a Dél-Szerbiában élő, albán etnikumú polgárok lakcímeit; szorgalmazza ezen állítások független és alapos kivizsgálását, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy vessenek véget minden megkülönböztető és célzott gyakorlatnak;

2022. július 6., szerda

80. üdvözli a háborús bűnökkel kapcsolatos eljárásokra vonatkozó, a 2021 és 2026 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia elfogadását, valamint az annak keretébe tartozó tevékenységekkel kapcsolatban a különféle szervek és jelentéstételi mechanizmusok révén a közelmúltban megkezdett munkát; hangsúlyozza a stratégia átlátható és inkluzív végrehajtásának fontosságát; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy határozottan lépjenek fel az elítélt háborús bűnösök dicsőítése ellen, és hagyjanak fel minden olyan megosztó retorikával és intézkedéssel, amely aláássa a szomszédos országok sérthetetlenségét, valamint veszélyezteti a regionális stabilitást és megbékélést; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy tanúsítsanak valódi elkötelezettséget a háborús bűnökkel kapcsolatos ügyek kivizsgálása és bíróság elé vitele iránt; megismétli, hogy Európában nincs helye a népirtás tagadásának;

81. hangsúlyozza a háborús bűnökkel és az eltűnt személyekkel kapcsolatos regionális együttműködés fontosságát, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy ítéljék el a gyűlöletbeszéd minden formáját, a megfélemlítő kampányokat, valamint a népirtás, az emberiség elleni bűncselekmények és a háborús bűncselekmények nyilvános helyeslését és tagadását; sajnálja, hogy egyes szerb hatóságok és néhány szerb politikus továbbra is tagadja a srebrenicai népirtást; felhívja a hatóságokat, hogy biztosítsák a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bírósági tárgyalások folytatását, helyi szinten is, valamint hogy biztosítsák az igazságszolgáltatást az áldozatok számára a háborús bűnökről hozott bírósági ítéletek elismerése és tiszteletben tartása, a háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelem, az eltűnt személyek ügyeinek kivizsgálása, a sírhelyek felderítése révén, valamint a hazai ügyészek támogatásával az elkövetők felelősségre vonása terén;

82. tiltakozik az elítélt háborús bűnösök, például Veselin Šljivančanin, Dragoljub Ojdanić és Nikola Šainović növekvő médiajelenléte ellen, melynek keretében a szerbiai nemzeti kisebbségekkel szembeni gyűlöletet és intoleranciát hirdetik;

83. felhívja az Uniót és szövetségeseit, hogy még jobban erősítsék meg a megbékélésre irányuló munkát; üdvözli az uniós szövetségesek megújított elkötelezettségét, különösen az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Németország nyugat-balkáni külmegebízottjainak kinevezését, és felszólítja őket, hogy a befolyás erősítése, valamint a koherens tanácsadás és támogatás biztosítása érdekében folytassanak szoros együttműködést és koordinációt az uniós megbízottal;

84. megismétli, hogy támogatja azt a kezdeményezést, hogy létrehozzák a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket és az emberi jogok megsértésének más súlyos eseteit vizsgáló regionális tényfeltáró bizottságot (RECOM);

85. üdvözli a teljes Nyugat-Balkánra kiterjedő barangolásmentes övezet megvalósításának 2021. július 1-jei elindítását, amely javítja az összeköttetéseket, továbbá kézzelfogható és konkrét előnyöket biztosít a régió polgárai és vállalkozásai számára; üdvözli az Unió tisztviselői és a nyugat-balkáni országok vezetői által aláírt brdói nyilatkozat elfogadását, amely elismeri ennek az eredménynek a jelentőségét; sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy működjenek együtt a nyugat-balkáni országok hatóságaival a Nyugat-Balkán és az Európai Unió közötti barangolási díjak eltörlése érdekében;

86. sürgeti a szerb hatóságokat, hogy egyértelműen támogassák egy közös regionális piacnak a berlini folyamat keretében történő létrehozását, az ugyanis ugródeszka az uniós csatlakozás felé vezető úton; hangsúlyozza, hogy a Nyugat-Balkánon működtetett valamennyi regionális gazdasági együttműködési rendszernek inkluzívnak és mind a hat ország számára elfogadhatónak kell lennie, egyenlő alapon biztosítva az együttműködést közöttük, ugyanakkor tovább erősítve igazodásukat az uniós normákhoz és vívmányokhoz;

Társadalmi-gazdasági reformok

87. üdvözli a működő piacgazdaság kialakítása terén elért eredményeket, jóllehet az állam megőrző erős befolyását, valamint üdvözli azt is, hogy többek között időben hozott költségvetési és pénzügyi támogató intézkedésekkel sikeresen enyhítették a Covid19-válság gazdaságra gyakorolt hatását; mindazonáltal felhívja a szerb hatóságokat, hogy gondoskodjanak a járványhoz kapcsolódó célzott támogatásról a kiszolgáltatott háztartások és vállalkozások számára; megjegyzi, hogy az Unió továbbra is alapvető támogatást nyújt Szerbia társadalmi-gazdasági fellendüléséhez és az azonnali egészségügyi szükségletekhez, beleértve egy 10 millió eurós kiegészítő támogatást is;

88. aggodalommal veszi tudomásul, hogy nem vizsgálták ki egyet sem az előző jelentésben említett, oknyomozó újságírók által megfogalmazott állítások közül a Covid19-statisztikák politikai célú kormányzati manipulációjával kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy a bizalom és az átláthatóság különösen fontos a kormány részéről a Covid19 elleni küzdelemben tett erőfeszítések során, ezért sürgeti a szerb kormányt, hogy minden vonatkozó statisztikai adatot bocsásson az állampolgárok rendelkezésére;

89. megjegyzi, hogy a javulás ellenére a munkaerőpiac még mindig strukturális problémákkal, valamint demográfiai és migrációs kihívásokkal küzd; felhívja Szerbiát, hogy javítsa a nők munkaerőpiaci helyzetét, valamint hogy az oktatást és a képzést még inkább igazítsa a munkaerőpiaci igényekhez, különösen a szakoktatás és szakképzés területén, továbbá a digitális átálláshoz kapcsolódóan;

2022. július 6., szerda

90. mély aggodalmát fejezi ki a Szerbia déli részének több körzetében kialakult társadalmi-gazdasági helyzet miatt; felhívja a szerb kormányt, hogy vizsgáljon ki minden olyan vádat, amely szerint a szociális segítségnyújtás eszközeinek használatával gyakoroltak nyomást a választókra, különösen a kiszolgáltatott csoportokra és a roma kisebbség tagjaira; felhívja a szerb kormányt, hogy reagáljon a szegénység és a munkanélküliség által jelentett kihívásokra az ország ezen és egyéb részein, valamint gondoskodjon megfelelő pénzügyi és intézményi forrásokról a foglalkoztatási és szociális politikák számára;

91. felhívja Szerbiát, hogy javítsa képességeit a statisztikai adatszolgáltatásra, valamint a legmagasabb szintű nemzetközi normák betartásával és független megfigyelők bevonásával hajtsa végre a népszámlálást;

92. mély aggodalmát fejezi ki az elnéptelenedés és a szerbiai humán tőke folytatódó elvándorlása miatt; üdvözli Szerbia kormányának arra irányuló kezdeményezéseit és innovatív megközelítéseit, hogy felvegye a küzdelmet az ilyen tendenciák, köztük a demográfiai változás ellen, ágazatokon átívelő, célzott szakpolitikák során keresztül együttműködve a nemzetközi szervezetekkel a demográfiai veszélyek kezelése érdekében, ugyanis a népesség folyamatos csökkenése továbbra is a gazdasági fejlődés egyik fő kihívása; felhívja az új kormányt, hogy fordítson nagyobb figyelmet az ifjúságpolitikára; megjegyzi, hogy további erőfeszítésekre van szükség a határ menti régiók gazdasági és társadalmi fejlesztése terén annak érdekében, hogy megakadályozzák elnéptelenedésüket; emlékeztet arra, hogy erre a célra fel lehetne használni az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) határokon átnyúló együttműködésre irányuló programjait;

93. üdvözli a kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatására szolgáló programok végrehajtását, különösen a kkv-k hitelfelvételi költségének csökkentését; felhívja Szerbiát, hogy orvosolja a fennmaradó hiányosságokat, ideértve a bizonytalan üzleti környezetet és a tisztességtelen versenyt; üdvözli Szerbia részvételét a nyugat-balkáni regionális piaci integráció folyamatában, amely az Unió egységes piacával való további gazdasági integrációval együtt vonzza majd a szükséges befektetéseket, és új lehetőségeket teremt a polgárok és az üzleti világ számára;

94. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia egyre inkább függ a kínai beruházásoktól, valamint a Szerbia által Kína számára visszafizetendő kölcsönök mértéke miatt; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy a stratégiai együttműködésről szóló kétoldalú megállapodásokból eredő kínai, orosz és egyéb nem demokratikus külföldi beruházások esetében javítsák a rendkívül szennyező iparágakra vonatkozó környezeti hatásvizsgálatok követelményeinek átláthatóságát, és erősítsék meg az azoknak való jogi megfelelést; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a közelmúltban kínai rakétarendszereket szállítottak Szerbiába;

95. hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni országokat az Unió Global Gateway stratégiájának középpontjába kell helyezni, valamint ezeknek az országoknak átlátható és fenntartható beruházási alternatívát kell nyújtaniuk a kínai és más tekintélyelvű rendszerekből származó beruházásokkal és hitelekkel szemben;

96. tudomásul veszi a kisajátítási törvény módosításainak visszavonását, és e kérdésben szélesebb körű nyilvános vitát szorgalmaz;

97. üdvözli a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem terén elért javulásokat, azonban szorgalmazza a pénzmosási ügyekben folytatott nyomozások eredményeinek javítását; megállapítja, hogy az infrastruktúra és az építőipar az illegális pénzek jelentős forrásait jelentik, és arra ösztönzi Szerbiát, hogy az építőiparban minimalizálja az illegális pénzmozgások kockázatát, valamint csökkentse az adócsalást és a korrupciót az infrastruktúra-ágazatban; felhívja Szerbiát, hogy biztosítsa a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) ajánlásainak jóhiszemű alkalmazását;

98. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy nem történt előrelépés az úgynevezett listaügyben, ami azt jelenti, hogy az állami hatóságok a kormány politikáit bíráló bizonyos civil társadalmi szervezetekkel és sajtóorgánumokkal szembeni támadások érdekében visszaélnék a jogi kerettel; ismételten hangsúlyozza a szerb pénzügyminisztérium pénzmosás-megelőzési hivatalához intézett felhívását, hogy alaposan vizsgálja ki ezeket az ügyeket;

99. emlékeztet az IPA III és a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében nyújtott uniós finanszírozás feltételrendszerére; elismeri az IPA III és a gazdaságélénkítési és beruházási terv jelentőségét a reformfolyamat, a zöld átállás, a fenntartható összeköttetések, a humán tőke, a versenyképesség és az inkluzív növekedés támogatásában, valamint a regionális és határon átnyúló együttműködés megerősítésében;

Környezetvédelem, energia és közlekedés

100. üdvözli a szénerőművek fokozatos felszámolása érdekében tett konkrét lépéseket; komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a jelenlegi éghajlati és környezeti kihívások ellenére Szerbia mégis beruház egy új szénerőmű építésébe; sürgeti a hatóságokat, hogy fogadjanak el egy, az európai zöld megállapodás 2050-re kitűzött kibocsátásmentességi céljával és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrenddel összhangban álló integrált nemzeti energia- és klímatervet;

2022. július 6., szerda

101. felhívja a nemzeti hatóságokat, hogy mielőbb hajtsák végre a megújuló energiaforrások felhasználásáról szóló törvényt, és folytassanak szélesebb körű nyilvános vitát az energetikai átállásról és több tucat kis vízerőmű folyamatban lévő építéséről;

102. kéri Szerbiát, hogy fokozza az energiaellátás és a teljes energiaszerkezet diverzifikálására irányuló erőfeszítéseket, csökkentve az Oroszországtól való függést, valamint a fosszilis tüzelőanyagokról a megújuló energiaforrásokra történő szükséges átállás megvalósítása érdekében növelje a beruházásokat és korszerűsítse az energetikai infrastruktúrát; e tekintetben hangsúlyozza a Szerbia és Bulgária közötti rendszerösszekötő megépítésének fontosságát; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az IPA pénzeszközei – a Párizsi Megállapodással és az Unió dekarbonizációs célkitűzéseivel teljes összhangban – járuljanak hozzá Szerbiában a klímasegletes gazdaság kiépítéséhez, valamint arra, hogy biztosítsa az e cél eléréséhez szükséges technikai támogatást;

103. hangsúlyozza, hogy az energiaágazat hatékonyságának hiánya rendkívül hátrányosan befolyásolja az ország általános gazdasági versenyképességét, és felhívja az országot, hogy a fosszilis energiaforrások fokozatos kivezetése és az erőforrások és anyagok újrafeldolgozási arányának jelentős növelése révén törekedjen a zöld és körforgásos gazdaságra való átállásra;

104. aggodalommal veszi tudomásul az Energiaközösségről szóló szerződés következetes be nem tartását és ebből következő megsértését, és felszólítja Szerbiát, hogy a szerződés ajánlásait követve az energiaágazatban folytatott tevékenységeit hangolja össze a harmadik energiacsomaggal, összhangban az Unió energiapolitikájával;

105. ismételten aggodalmát fejezi ki a nagyfokú levegőszennyezés miatt, és sürgeti a hatóságokat, hogy gyorsítsák fel a levegőminőségi tervek végrehajtását; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbiában több terület – például Belgrád, Smederevo, Bor, valamint a Kolubara és a Tamnava völgye – gyakran szerepel a világ legszennyezettebb levegőjű területeinek listáján; sürgeti a hatóságokat, hogy mielőbb hozzanak intézkedéseket a levegő minőségének javítására, különösen a nagyvárosokban és az ipari területeken; hangsúlyozza, hogy az energiatermelés és a fűtés tekintetében fenntartható megoldásokat kell találni, és korlátozni kell a lignit és más alacsony kalóriatartalmú szénfajták felhasználását;

106. mély aggodalmát fejezi ki a kínai finanszírozású széntermelési projektek és azoknak a környezetre és a levegőminőségre gyakorolt hatása miatt; megjegyzi, hogy jelenleg zajlik a levegővédelmi program elfogadási folyamata, és üdvözlí az önkormányzatoknak a levegőminőség és a hulladékgazdálkodás javítására, valamint a szerbiai légszennyezés csökkentésére irányuló projektek végrehajtásának finanszírozására nyújtott kisebb összegű támogatásokat;

107. ismételten sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem tettek intézkedéseket a Dragovištica folyónak a régióban működő bányák általi szennyezésével, valamint annak a helyi lakosság egészségére és a környezetre gyakorolt káros hatásával kapcsolatban;

108. hangsúlyozza, hogy javítani kell a hulladékgazdálkodást érintő jogalkotást, végrehajtást és érvényesítést, és fel kell gyorsítani a hulladékhierarchiával és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos intézkedések bevezetését és végrehajtását;

109. tudomásul veszi a nyugat-szerbiai lítium-kitermelési és -feldolgozási projekthez kapcsolódó feltárási engedélyek visszavonását; felhívja a szerb hatóságokat, hogy legyenek teljes mértékben átláthatók e folyamat során, és végezzenek átfogó hatásvizsgálatot, beleértve az érintett helyi közösségekkel az engedélyek kiadásakor folytatott nyilvános konzultációkat is;

110. mély aggodalmát fejezi ki a környezetvédelmi kérdésekben a korrupcióval és a jogállamisággal kapcsolatos súlyos problémák, valamint az infrastrukturális projektekkel kapcsolatos átláthatóság és az azokra vonatkozó környezeti és társadalmi hatásvizsgálatok általános hiánya miatt; ezzel összefüggésben tudomásul veszi a 4. témakör („Zöld menetrend és fenntartható összeköttetések”) megnyitását az uniós csatlakozási tárgyalások során; szorgalmazza a környezetvédelmi tiltakozások során hangoztatott jogos aggodalmak figyelemmel kísérését, és azt, hogy a tárgyalások során foglalkozzanak ezekkel a problémákkal;

111. szorgalmazza a védett területek összterületének növelését Szerbiában, valamint a természetvédelmi intézkedések és a természetvédelem megfelelő finanszírozásának biztosítását; kéri a természetvédelmi törvény és a megújuló energiaforrások használatáról szóló törvény következetes alkalmazását annak érdekében, hogy a védett területeken leállítsák a káros projekteket;

2022. július 6., szerda

112. üdvözlí a hulladékgaždálkodási program elfogađását, és megjegyzi, hogy folyamatban van a hulladékgaždálkodási program 2022 és 2024 közötti időszakra vonatkozó cselekvési tervének nyilvános bemutatása; tudomásul veszi, hogy üzembe helyezték az Ökológiai Információs Rendszert, amely lehetővé teszi az állampolgárok számára, hogy bejelentsek a környezeti problémákat;

113. kéri az összes eddig épített kis vízerőmű felülvizsgálatát annak megállapítása érdekében, hogy az engedélyek kiadása során megfelelően tiszteletben tartották-e a jogszabályokat és az eljárásokat; azonnali intézkedésekre szólít fel a folyók kis vízerőművek építése előtti állapotának visszaállítására minden olyan esetben, amikor egyértelműen megsértették a törvényt, mint például a Rakita-ügyben; felszólít a partokat, tavakat, vízfolyásokat és talajvizet veszélyeztető létesítmények felszámolására; hangsúlyozza, hogy minden olyan projektet felügyelni kell, amely veszélyeztetí a víz-készleteket, és hogy ezeket fel kell venni azon projektek listájára, amelyek esetében környezeti hatásvizsgálatra van szükség; kéri a Jaroslav Cerni Vízgaždálkodási Intézet privatizációjának felülvizsgálatát;

114. üdvözlí Szerbia előrehaladását a vasúti rendszer reformja terén; ösztönzi Szerbiát annak biztosítására, hogy a közlekedési infrastruktúrájába történő beruházások összhangban legyenek az Unió fenntartható és intelligens mobilitási stratégiájával, és a lehető legnagyobb haszonnal járjanak Szerbia gazdasága számára;

o

o o

115. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Szerbia elnökének, kormányának és nemzetgyűlésének.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0285

A Koszovóról szóló 2021. évi jelentés

Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a Bizottság Koszovóról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2246(INI))

(2023/C 47/09)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről Koszovó közötti stabilizációs és társulási megállapodásra, amely 2016. április 1-jén lépett hatályba ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Unió és Koszovó közötti, Koszovó uniós programokban való részvételére vonatkozó általános alapelvekről szóló, 2017. augusztus 1-jén hatályba lépett keretmegállapodásra ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án, Szalonikiben tartott ülésének elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a 2018. május 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott szófiai nyilatkozatra,
- tekintettel a 2020. május 6-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott zágربی nyilatkozatra,
- tekintettel a 2021. október 6-án megrendezett EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott brdói nyilatkozatra,
- tekintettel a 2014. augusztus 28-án elindított berlini folyamatra és a berlini folyamat keretében 2021. július 5-én tartott nyolcadik csúcstalálkozóra,
- tekintettel a 2020. november 10-i szófiai csúcstalálkozóra, a nyugat-balkáni vezetők közös regionális piacról szóló, 2020. november 9-i nyilatkozatára és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendről szóló, 2020. november 10-i szófiai nyilatkozatra,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1999. június 10-i 1244. sz. határozatára, a Nemzetközi Bíróság (NB) Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról szóló, 2010. július 22-i tanácsadó véleményére és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i 64/298. számú határozatára, amely elismerte az NB véleményének tartalmát, és üdvözölte az Unió készségét a Szerbia és Koszovó közötti párbeszéd elősegítésére,
- tekintettel a Szerbia és Koszovó kormánya közötti kapcsolatok normalizálására vonatkozó alapelvekről szóló, 2013. április 19-i első megállapodásra, a 2015. augusztus 25-i megállapodásokra és az Unió közreműködésével zajló, a kapcsolatok normalizálására irányuló párbeszédre,
- tekintettel az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziójáról (EULEX KOSZOVÓ) szóló 2008/124/KKBP együttes fellépés módosításáról szóló, 2021. június 3-i (KKBP) 2021/904 tanácsi határozatra ⁽³⁾, amely a misszió megbízatását 2023. június 14-ig meghosszabbította,
- tekintettel „A csatlakozási folyamat előmozdítása – Hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára” című, 2020. február 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0057),
- tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641), valamint a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrend végrehajtásával kapcsolatos iránymutatásokról szóló 2020. október 6-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0223),

⁽¹⁾ HL L 71., 2016.3.16., 3. o.

⁽²⁾ HL L 195., 2017.7.27., 3. o.

⁽³⁾ HL L 197., 2021.6.4., 114. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a „2021. évi közlemény az EU bővítési stratégiájáról” című, 2021. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2021)0644) és az azt kísérő, „2021. évi jelentés Koszovóról” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0292),
- tekintettel a 2021–2023 közötti koszovói gazdasági reformprogram 2021. április 22-i bizottsági értékelésére (SWD(2021)0093), valamint az EU és a Nyugat-Balkán és Törökország közötti gazdasági és pénzügyi párbeszédéről szóló, a Tanács által 2021. július 12-én elfogadott közös következtetésekre,
- tekintettel Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról szóló, 2020. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2020)0315),
- tekintettel a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK rendelet módosításáról (Koszovó) szóló európai parlamenti és tanács rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2016)0277), valamint a bizottsági javaslattal kapcsolatban elfogadott 2019. március 28-i álláspontjára ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Unió választási megfigyelő missziójának a Koszovóban 2021-ben megtartott helyhatósági választásokról szóló zárójelentésére,
- tekintettel az EU–Koszovó Stabilizációs és Társulási Tanács 2021. december 7-i, Brüsszelben tartott negyedik ülésére,
- tekintettel a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2021. december 14-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák” című, 2022. január 10-i különjelentésére,
- tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a 2020. évi csúcstalálkozót követően tett, 2020. június 19-i ajánlására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az EU–Koszovó Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2021. november 4–5-én és 2022. március 9–10-én tartott hetedik és nyolcadik ülésén elfogadott nyilatkozatra és ajánlásokra,
- tekintettel az Európai Parlament és a nyugat-balkáni parlamentek elnökeinek az Európai Parlament elnöke által a nyugat-balkáni parlamentek vezetésével közösen kezdeményezett, 2021. június 28-i második csúcstalálkozásán megfogalmazott közös nyilatkozatra,
- tekintettel az országról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a Bizottság Koszovóról szóló, 2019–2020. évi jelentéseiről szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén a Nyugat-Balkánon folytatott együttműködésről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0179/2022),

⁽⁴⁾ HL L 330., 2021.9.20., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 108., 2021.3.26., 877. o.

⁽⁶⁾ HL C 362., 2021.9.8., 129. o.

⁽⁷⁾ HL C 494., 2021.12.8., 149. o.

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0506.

2022. július 6., szerda

- A. mivel minden bővítési országot saját érdemei alapján ítélnék meg, és mivel a szükséges reformok végrehajtása határozza meg a csatlakozás menetrendjét és előrehaladását;
- B. mivel Koszovót öt tagállam nem ismerte el független államként;
- C. mivel az EU a demokrácia és a jogállamiság alapvető értékeire épül; mivel az e területeken fennmaradó kihívások leküzdéséhez mélyreható és átfogó reformokra van szükség;
- D. mivel a Szerbia és Koszovó közötti, jogilag kötelező erejű, átfogó normalizációs megállapodás alapvetően fontos ahhoz, hogy mindkét ország tovább tudjon haladni az uniós integráció felé; mivel egy ilyen megállapodás nagymértékben hozzájárulna a régió általános stabilitásának javításához;
- E. mivel a vízumliberalizáció Koszovóra nem terjed ki, jöllehet 2018 óta valamennyi értékelési kritérium teljesült;
- F. mivel Koszovó jelentős eredményeket ért el a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén;
- G. mivel az Európai Unió Koszovó legnagyobb kereskedelmi partnere, 2020-ban a teljes kivitel 33 %-át és a teljes behozatal 50 %-át adta;
- H. mivel az EU továbbra is Koszovó fő stratégiai partnere, és támogatja Koszovó európai integráció iránti elkötelezettségét, különösen az IPA III, a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv és a makroszintű pénzügyi támogatás révén;
- I. mivel az Unió nyújtja a legnagyobb pénzügyi támogatást Koszovónak, és mivel Koszovó az IPA keretében előcsatlakozási támogatásban részesül, amelynek teljes összege 1,21 milliárd EUR volt a 2007–2020 közötti időszakra;
- J. mivel a Bizottság az IPA II keretében 70 millió EUR összegű csomagot fogadott el, amely segít finanszírozni a nyugat-balkáni országoknak az uniós tagállamok által beszerzett Covid19-oltóanyagokhoz való hozzáférést;
- K. mivel az IPA III keretében nyújtott támogatás szigorú feltételrendszeren alapul, és a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság terén tapasztalt visszalépés esetén a támogatás modulációját és felfüggesztését irányozza elő;

A bővítés melletti elkötelezettség

1. üdvözlí Koszovónak az EU-val kapcsolatos reformok előmozdítása melletti folyamatos elkötelezettségét, a politikai pártok közötti elsőpró konszenzust, valamint azt, hogy a közvélemény döntő többsége támogatja az európai integrációt és az európai identitást; tudomásul veszi, hogy az általános választásokat követően a kormány erős többségre tett szert a koszovói parlamentben, és felszólítja a kormányt, hogy használja ki stabil többségét a szükséges reformok sürgős előmozdítására;
2. felhívja az uniós tagállamokat, hogy helyezték előtérbe a bővítést, a feltételek teljesítése esetén biztosítsák a beígért előnyöket, és javítsák az információcserét az uniós polgárokkal a bővítéssel kapcsolatban;
3. üdvözlí a kormány fokozott politikai stabilitását és határozott elkötelezettségét aziránt, hogy tovább haladjon az európai úton, amit a II. európai reformprogram cselekvési tervének és a 2022–2026 közötti időszakra szóló stabilizációs és társulási megállapodás végrehajtására vonatkozó nemzeti program elfogadásával is bizonyított; hangsúlyozza a közigazgatási kapacitások megerősítésének szükségességét, valamint azt, hogy azok hatékony végrehajtása érdekében koherens koordinációs struktúra létrehozására van szükség a koszovói intézményeken belül;
4. üdvözlí a 2021. február 14-i előrehozott parlamenti választások, valamint a 2021. október 17-i és november 14-i helyhatósági választások békés és fegyelmetezett lefolyását; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy a koszovói szerb településeken alacsony a nők képviselete és korlátozott a politikai verseny, valamint a választás és a véleménynyilvánítás szabadsága, amint az az uniós választási megfigyelő missziók jelentéseiben is szerepel;

2022. július 6., szerda

5. üdvözlí, hogy a koszovói országgyűlés 2021. április 13-án jóváhagyta a választási reformokkal foglalkozó ad hoc bizottság létrehozását; felhívja Koszovót, hogy sürgősen kezelje a választási folyamat régóta fennálló hiányosságait, különösen a kampányszabályok, a külföldön élő állampolgárok szavazása és a választói jegyzékek pontossága tekintetében; sajnálja, hogy a korábbi uniós választási megfigyelő missziók által 2013 óta kiadott ajánlások közül sok továbbra sem valósult meg, és hangsúlyozza, hogy e régóta esedékes reformokhoz határozott politikai elkötelezettségre és a politikai pártok és a civil társadalom érdemi bevonására van szükség;

6. mélységesen sajnálja, hogy a Tanács nem biztosította a vízummentességi rendszert Koszovó számára; hangsúlyozza teljes szolidaritását és együttérzését az ország polgáraival; megismétli a Tanácsban a tagállamokhoz intézett azon felhívását, hogy tegyen sürgősen előrelépéseket a Koszovó állampolgárai számára létrehozandó vízummentességi rendszer elfogadásában, mivel Koszovó továbbra is az egyetlen olyan ország a Nyugat-Balkánon, amely nem rendelkezik vízumliberalizációs rendszerrel, annak ellenére, hogy 2018 óta valamennyi kritériumot teljesíti;

7. hangsúlyozza, hogy a vízumliberalizáció hiánya akadályozza az uniós programok végrehajtását és közvetlenül érinti a koszovói polgárokat, miközben felbátorítja a bűnözői hálózatokat; megjegyzi, hogy a további késedelem aláássa az EU mint megbízható partner és komoly geopolitikai szereplő hitelességét és hírnevét, és így hatással lehet a Koszovó és Szerbia közötti párbeszédre is; hangsúlyozza, hogy a vízumliberalizáció az utazás, a kulturális és oktatási csereprogramok, valamint az üzleti kapcsolatok megkönnyítése révén közelebb hozhatja Koszovót az EU-hoz;

8. teljes mértékben támogatja Koszovó azon szándékát, hogy az Európa Tanács tagja legyen, és felszólítja az összes uniós tagállamot, hogy támogassák kérelmét, valamint Koszovó más nemzetközi szervezetekhez való csatlakozási kérelmét;

9. tudomásul veszi Koszovó azon szándékát is, hogy 2022-ben tagjelölti státusz elérése céljából felvételét kérje az Európai Unióba, hangsúlyozza azonban, hogy nincs gyorsított eljárás semelyik tagjelölt vagy potenciális tagjelölt ország számára, és hogy minden olyan országot, amely tagállammá kíván válni, saját érdemei alapján kell megítélni a kritériumrendszer és a közös európai értékek teljesítése, végrehajtása és tiszteletben tartása tekintetében;

10. hangsúlyozza, hogy a Szerbiával való kapcsolatok egymás kölcsönös elismerésén alapuló normalizálása a szükséges előfeltétele annak, hogy mindkét ország tovább haladhasson az európai úton; elismeri, hogy Koszovó teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy előrelépést érjen el a Szerbiával folytatott tárgyalások során a lezáratlan kérdések kölcsönösen előnyös megoldása érdekében, és arra ösztönzi a koszovói hatóságokat, hogy ismét a Pristina és Belgrád közötti párbeszéd folyamatának előmozdítására és megvalósítására összpontosítsák erőfeszítéseiket, és ne okozzanak újabb csalódást polgáraiknak azzal, hogy idő előtt kérvényezik az uniós tagságot;

11. hangsúlyozza, hogy Koszovó függetlensége visszafordíthatatlan; üdvözlí, hogy Izrael 2020. szeptember 4-én elismerte Koszovót; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy öt uniós tagállam még nem ismerte el Koszovót, és ismételten felszólítja őket, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg, és erősítsék meg Koszovó uniós perspektíváját; megjegyzi, hogy az EU Koszovó legjelentősebb adományozója, kereskedelmi partnere és befektetője;

12. megjegyzi, hogy Ukrajna orosz megszállása rendkívüli aggodalomra ad okot a Nyugat-Balkán, különösen a koszovói polgárok számára; üdvözlí a koszovói országgyűlés azon határozatának elfogadását, amely határozottan elítéli az Oroszországi Föderáció katonai agresszióját és invázióját Ukrajnában, és elismerését fejezi ki Koszovónak azért, hogy az Unióval gyors összhangban szankciókat fogadott el Oroszországgal szemben, és hogy kifejezte Ukrajnával való határozott szolidaritását, ami Koszovót nagyon megbízható, az európai és a transzatlanti szövetséghez szorosan kötődő partnerként jeleníti meg; üdvözlí, hogy Koszovó készen áll az ukrán menekültek befogadására és az őket támogató intézkedések elfogadására, beleértve a „Journalists in Residence” program végrehajtását, amely lehetővé teszi ukrán újságírók számára, hogy Koszovóban éljenek és dolgozzanak; megkönnyebbüléssel veszi tudomásul, hogy a közelmúltban nem érkezett jelentés Koszovó biztonságát és területi integritását illető komoly fenyegetésekről; hangsúlyozza, hogy az észak sikeres integrációja és a koszovói szerbek mindennapi életének javítására irányuló további erőfeszítések jelentősen hozzájárulhatnak az ország általános stabilitásához és biztonságához;

13. üdvözlí, hogy az Európai Tanács 2022. június 23–24-i ülésén Ukrajna és Moldova uniós tagjelölt státuszt kapott; emlékeztet azonban arra, hogy az EU bővítési folyamata hitelességének megőrzése érdekében fenn kell tartani a Nyugat-Balkán mind a hat országa – köztük a Koszovó – iránti régóta fennálló elkötelezettséget, és párhuzamos útnak az érdek, a politikai igazodás, a nemzetközi ügyekben való szolidaritás és elfogadott kötelezettségvállalások alapján változatlanul folytatódnia kell; nagyobb dinamizmusra szólít fel a bővítési folyamatban;

2022. július 6., szerda

Demokrácia és jogállamiság

14. üdvözli a korrupció leküzdésére irányuló erőfeszítések fokozását, többek között a jogállamisági stratégia és a 2021–2026 közötti időszakra vonatkozó cselekvési terv elfogadása révén, és hangsúlyozza, hogy a végrehajtás kulcsfontosságú; elismerését fejezi ki Koszovónak amiatt, hogy 2021-re 17 helyet lépett előre a Transparency International korrupcióérzékelési indexében; ösztönzi Koszovót, hogy folytassa eredményei javítását a magas szinten elkövetett korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén, és hogy teljes körűen vizsgálja ki a politikai hatalommal való minden lehetséges összefonódást; felhívja a koszovói hatóságokat, hogy folytassák a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyek kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának megerősítését, beleértve az emberkereskedelem és a kábítószer-kereskedelem eseteit is, és hogy aktívabban vegyenek részt a pénzmosás elleni küzdelemben;

15. üdvözli Koszovónak a terrorizmus és az erőszakos szélsőségesek leküzdése érdekében tett, valamint a külföldi harcosok hazatelepítésére és integrálására irányuló erőfeszítéseit; ösztönzi Koszovót, hogy fogadjon el új stratégiát az erőszakos szélsőségesek és a terrorizmushoz vezető radikalizálódás megelőzésére, szem előtt tartva, hogy az előző stratégia végrehajtása során hiányzott az intézményi koordináció és a pénzügyi eszközök; felszólít arra, hogy folytassanak aktív regionális együttműködést a potenciális terrorista tevékenységek elleni küzdelemben és a terrorizmus finanszírozására szánt pénzmozgások megszakításában, továbbá nagyobb fokú koordinációt és információcserét szorgalmaz a Koszovói Köztársaság és az EU vonatkozó biztonsági szolgálatai és ügynökségei között;

16. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az igazságszolgáltatás továbbra sem hatékony, és kiszolgáltatott a politikai beavatkozással szemben; üdvözli e tekintetben az ügyészi rendszer reformjára irányuló javaslatokat, és hangsúlyozza, hogy végrehajtásuk során teljes mértékben figyelembe kell venni a Velencei Bizottság véleményét; hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos az igazságszolgáltatás politikai függetlensége és integritása sérthetlenségének biztosítása, valamint a koszovói igazságszolgáltatási rendszer elszámoltathatóságának és átláthatóságának javítása;

17. ösztönzi Koszovót, hogy fokozza a bűnüldöző szervek kapacitásának növelésére, a vagyonyilatozatok végrehajtására és a bűncselekményből származó vagyon elkobzására irányuló erőfeszítéseit; ezzel összefüggésben tudomásul veszi a polgári vagyonelkobzással foglalkozó új ügynökségre irányuló javaslatot, és megismétli, hogy a jogszabály elfogadása előtt teljes mértékben figyelembe kell venni a Velencei Bizottság véleményét;

18. tudomásul veszi a kormánynak a bírák és ügyészek átvilágítására vonatkozó terveit, és hangsúlyozza a Velencei Bizottság véleményének fontosságát; hangsúlyozza, hogy az ellenőrzést végső eszközként kell alkalmazni, és kitart amellett, hogy az EU-nak és az USA-nak az igazságszolgáltatási rendszer esetleges megbénulásával kapcsolatos fenntartásait figyelembe kell venni; határozottan ösztönzi a koszovói hatóságokat, hogy teljes mértékben használják ki a már meglévő mechanizmusokat és eszközöket az ország igazságszolgáltatási rendszere függetlenségének, szakmaiságának, hatékonyságának és integritásának azonnali javítása érdekében; üdvözli a koszovói hatóságoknak az Unióval e tekintetben fennálló együttműködését;

19. sajnálja, hogy a Koszovói Ügyészi Tanács – annak ellenére, hogy az EU ismételten felszólított a főügyész tisztességes, átlátható és érdemeken alapuló kiválasztásának biztosítására – ezen elvek figyelmen kívül hagyásával zárta le a kiválasztási eljárást;

20. üdvözli a Koszovó községének és közigazgatásának politikamentessé és professzionálissá válására irányuló erőfeszítéseket, és felhívja Koszovót, hogy fokozatosan és arányosan fokozza a közigazgatás és az államháztartás reformját; ismételten hangsúlyozza a szilárd, politikamentes és polgárközpontú közigazgatás fontosságát, amelyet egy versenyképes, érdemeken alapuló, átlátható és tisztességes eljárás keretében hoznak létre; üdvözli az EU által támogatott Nemzeti Központi Bűnügyi Nyilvántartási Nyilvántartás létrehozása terén elért eredményeket, és felszólítja Koszovót, hogy foglalkozzon a fennmaradó kihívásokkal;

21. üdvözli, hogy a koszovói országgyűlés elfogadta a politikai pártok finanszírozásáról és a vagyonyilatozatról szóló, régóta esedékes törvényeket, és felszólít ezek szigorú végrehajtására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Srpska Lista képviselői folyamatosan bojkottálják a koszovói országgyűlés elnökségét, és hogy a képviselők nagy számban maradnak távol az országgyűlés üléseiről, ami egyes napirendi pontok blokkolásához vezet; üdvözli az országgyűlés új rendeletének első olvasatbeli elfogadását, amely pénzügyi szankciókat vezet be a távolmaradásukat nem igazoló képviselőkkel szemben, és felszólít annak mielőbbi végleges elfogadására és végrehajtására;

22. elismerését fejezi ki Koszovó élénk és konstruktív civil társadalmának munkájáért és elkötelezettségéért; ösztönzi a kormányt, hogy alakítson ki kölcsönös bizalmon és együttműködésen alapuló munkakapcsolatokat a civil társadalom szereplőivel – tiszteletben tartva függetlenségüket –, és biztosítsa érdemi részvételüket a vonatkozó reformprojekteken, elsősorban a fő jogszabályok vonatkozásában;

2022. július 6., szerda

23. sürgeti a kormányt, hogy megfelelően orvosolja az aggályokat, és hajtsa végre az Alkotmánybíróság 2016. évi határozatát, amely földparcellákat biztosít a dečani kolostor számára; aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy a hatóságok továbbra sem hajtották végre ezt a bírósági határozatot, ami aláassa a kormánynak a jogállamiság érvényesítése és a független igazságszolgáltatás tiszteletben tartása melletti elkötelezettségét, továbbá csorbítja az ország nemzetközi hírnevét; hangsúlyozza, hogy fontos az Alkotmánybíróság valamennyi határozatának végrehajtása; felszólítja a kormányt, hogy a jogállamiság fogalmát ne szelektív módon értelmezze;

24. elismerését fejezi ki az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziójának (EULEX) munkájáért, amely segítette a koszovói hatóságokat a fenntartható és független jogállamisági intézmények létrehozásában; üdvözlí az EULEX megbízatásának meghosszabbítását, valamint az EULEX különleges rendőri egysége kapacitásainak megerősítésére szolgáló ideiglenes egység közelmúltbeli telepítését; ösztönzi Koszovót, hogy a jogállamiság melletti elkötelezettségének fontos megnyilvánulásként folytassa együttműködését az EULEX-szel, valamint a Szakosodott Tanácsokkal és a Szakosodott Ügyészséggel;

25. üdvözlí a koszovói rendőrség és az Europol által 2020 júliusában megkötött munkamegállapodást, amely a megerősített együttműködés alapját képezi a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a szélsőségeség elleni küzdelemben, és felszólítja a koszovói hatóságokat, hogy teljes mértékben használják ki ezt a lehetőséget; hangsúlyozza e tekintetben, hogy az Interpol fontos eszköz a szervezett bűnözés elleni küzdelemben; sajnálja, hogy Koszovó többszöri próbálkozása ellenére sem tagja még az Interpolnak, és kéri Koszovó felvételét az Interpolba, valamint hogy az uniós tagállamok proaktívan támogassák Koszovó szándékát, hogy csatlakozzon ehhez a szervezethez;

26. sürgeti a Bizottságot, hogy az Európai Számvevőszék 2022/01. sz. különjelentésében megfogalmazott ajánlások végrehajtásával biztosítsa a jogállamiság támogatására nyújtott uniós pénzügyi támogatás érdemi hatását a Nyugat-Balkánon, különösen az IPA III modulációra/feltételrendszere vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó iránymutatások kidolgozása és az alapok szigorúbb parlamenti ellenőrzése révén; felhívja a Bizottságot, hogy a finanszírozást szorosabban kösse össze a jogállamiság terén elért előrehaladással, növelje a civil társadalmi szervezetek és a független médiaorgánumok támogatását, valamint javítsa a projektekhez fűződő jelentéstételt és nyomonkövetést, amint azt a Parlament többször is szorgalmazta; e tekintetben felszólít a nemzetközi adományozók által támogatott jogállamisági programok jobb koordinációjának biztosítására;

27. kéri az Uniót és a nyugat-balkáni országokat egy gyümölcsöző együttműködési keret létrehozására az Európai Ügyészség és a nyugat-balkáni országok között annak érdekében, hogy biztosítsák az Európai Ügyészség számára, hogy hatékonyan gyakorolhassa hatáskörét az uniós alapok, és elsősorban az IPA III alapok területén;

Az alapvető szabadságok és az emberi jogok tiszteletben tartása

28. megjegyzi, hogy Koszovó jogi és intézményi kerete általánosságban garantálja az emberi, kisebbségi és alapvető jogok védelmét, de az a legfontosabb, hogy ez a gyakorlatban érvényesüljön; felszólítja Koszovót, hogy jobban integrálja a fogyatékossgal élő gyermekeket az oktatási intézményekbe; hangsúlyozza, hogy több erőfeszítésre van szükség a fogyatékossgal élő gyermekek minőségi oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosításához;

29. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a koszovói országgyűlés első olvasatban nem fogadta el a Polgári Törvénykönyv tervezetét, és kéri, hogy a plenáris ülés fogadja el a tervezetet, amint ismét szavazásra bocsátják azt, mivel ez fontos előrelépést jelentene a koszovói polgárok – különösen a koszovói társadalom legkiszolgáltatottabb csoportjai, elsősorban a nők és gyermekek, valamint az LMBTI+-személyek – számára, és pozitív hatással lenne Koszovó gazdasági fejlődésére; támogatja az azonos neműek közötti partnerség belefoglalását a jogszabályokba, összhangban a koszovói alkotmánnyal;

30. aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy bár az LMBTI+-személyekre vonatkozó jogszabályok és politikák fejlődtek, a végrehajtás továbbra is hiányos; elítéli az LMBTI+-közösséggel – többek között néhány magas rangú politikussal – szembeni megkülönböztető és megalázó beszédet; e tekintetben felszólít a koszovói vezetés nyilvánosabb szerepvállalására, amely előmozdítja az alapvető emberi jogokat valamennyi polgár, köztük az LMBTI+-személyek számára;

31. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a szerb közösség Koszovó politikai, társadalmi és gazdasági struktúrába való bevonására irányuló kezdeményezések igen korlátozottak; megismétli a koszovói kormányhoz és a koszovói szerbek képviselőihez intézett felhívását, hogy jelentősen fokozzák erőfeszítéseiket, javítsák a belső párbeszédet és ténylegesen működjenek együtt a szerb közösségek független civil társadalmi szervezeteivel, különösen északon, azzal a céllal, hogy sikeresen integrálja őket; felhívja az EU-t, hogy továbbra is segítse elő és támogassa a közösségek közötti programokat; üdvözlí a koszovói hatóságok rasszizmus elleni küzdelemre és az etnikumok közötti incidensek kezelésére irányuló erőfeszítéseit;

2022. július 6., szerda

32. megismétli, hogy alapvető fontosságú a koszovói hivatalos nyelvek tanulásának intézményesítése, valamint a hivatalos nyelveken nyújtott szolgáltatásokhoz és információkhoz való egyenlő hozzáférés; e tekintetben üdvözlí a Pristinai Egyetem balkáni tanulmányokkal foglalkozó tanszékének létrehozását, valamint a koszovói hivatalos nyelvek tanulására szolgáló nyelvi központ létrehozásáról szóló határozatot;

33. ismételtlen szorgalmazza a kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a roma, az askáli, az egyiptomi, a bosnyák, a török és a goráni közösségek, valamint a fogyatékkal élő és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek fokozottabb befogadását azáltal, hogy rendszerszintű intézményi megközelítés révén megfelelő egészségügyi ellátáshoz, szociális védelemhez, oktatáshoz, igazságszolgáltatáshoz, lakhatáshoz, foglalkoztatási lehetőségekhez és egyéb szociális és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítanak számukra, miközben hatékonyan kezelik a hátrányos megkülönböztetés interszekcionális formáit, amelyekkel e csoportok szembesülnek; hangsúlyosabb erőfeszítéseket sürget a cigányellenesség elleni küzdelem terén; ösztönzi a kormányt, hogy gyorsítsa fel a roma, askáli és egyiptomi közösségek koszovói integrációjára irányuló, a 2021–2026 közötti időszakra szóló új stratégiával és cselekvési tervvel kapcsolatos munkát;

34. felszólít azon középiskolai tankönyvek sürgős felülvizsgálatára, amelyek félrevezető tájékoztatást nyújtanak, és diszkriminatív nyelvezetet és leírásokat használnak az etnikai kisebbségekkel, a szexuális kisebbségekkel és a nőkkel összefüggésben; ösztönzi a kormányzati hatóságokat, hogy folytassák a 2021 végén elindított, „Az alap- és középfokú oktatás európai uniós támogatása” elnevezésű és az EU által támogatott kezdeményezést, amelynek célja e tankönyvek frissítése;

35. elismerését fejezi ki Koszovónak a vallási közösségek békés egymás mellett élése miatt, és felszólítja Koszovót, hogy fokozza erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a kisebbségi csoportok számára biztosítsa az egyenlő esélyeket, a politikai és kulturális életben való megfelelő képviseletet, valamint nemzeti és vallási kisebbségei kulturális örökségének, nyelvének és hagyományainak védelmét; üdvözlí a koszovói kormány arra irányuló kezdeményezését, hogy a belső párbeszéd részeként rendszeresen konzultáljon és találkozzon a Koszovóban élő valamennyi közösséggel, és üdvözlí a kisebbségi ügyekért és az emberi jogokért felelős új miniszterelnök-helyettesi poszt kormányon belüli létrehozását;

36. elismeri, hogy Koszovó alkotmánya nagyon progresszív a kisebbségi jogok tekintetében; ezzel összefüggésben sajnálattal veszi tudomásul, hogy a koszovói nemzetgyűlésben 2018 májusában nyilvántartásba vett, közel 500, önmagát történetileg bolgárnak valló ember által benyújtott petíciót az ország parlamentje még nem vizsgálta meg, és javasolja, hogy e csoportok jogait törvényben rögzítsék és a gyakorlatban is érvényesítsék;

37. hangsúlyozza, hogy a szabad média a demokrácia egyik alapvető pillére, és hogy az újságírókat meg kell védeni a politikai nyomástól; elítéli a rájuk nehezedő politikai nyomást, valamint a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek révén történő megfélemlítésüket, ami öncenzúrához is vezet; hangsúlyozza, hogy elfogadhatatlan az újságírókkal szembeni rágalmozó nyelvezet használata; óva int minden olyan kijelentéstől, amely megbélyegzi a médiát, különösen a tisztviselők és közéleti személyiségek részéről, akiknek példát kell mutatniuk;

38. megállapítja, hogy a médiakörnyezetben az elmúlt években torzulások tapasztalhatók amiatt, hogy a magánszektor nagy volumenű beruházások révén növelte befolyását a jelentősebb médiaorgánumok felett, és az online médiát gyakran kereskedelmi és politikai zsarolásra használja; megismétli, hogy biztosítani kell a média átláthatóságát, beleértve annak tulajdonosi viszonyait is; üdvözlí az RTK közszolgálati műsorszolgáltató új igazgatótanácsának átlátható és érdemeken alapuló eljárás keretében történő kinevezését; kéri, hogy találjanak fenntartható megoldást az RTK szerkesztői függetlenségének biztosítására;

39. súlyos aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Koszovóban továbbra is magas a kapcsolati és a nemi alapú erőszak, valamint a gyermekek elleni erőszak szintje és a nőgyilkosságok száma, továbbá gyenge az igazságszolgáltatás teljesítménye a nőgyilkosságok és a nemi alapú erőszak hatékony üldözése terén; felszólít a családon belüli és a nemi alapú erőszak elleni nemzeti stratégia hatékony végrehajtására; hangsúlyozza, hogy az oktatás kulcsfontosságú a nemi alapú megkülönböztetés elleni küzdelemben; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a nemi alapú erőszak valamennyi formája elleni védelmet, illetve az ilyen esetek megelőzését és bírósági szankcionálását szolgáló rendszer megfelelő működését, többek között a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő bűnüldöző tisztviselők és bírák számának növelése, a női menedékhelyeknek nyújtott támogatás, az áldozatoknak nyújtott jogi segítség, valamint figyelemfelkeltő kampányok révén;

2022. július 6., szerda

40. üdvözli a családon belüli erőszakkal és a nőkkel szembeni erőszakkal szembeni védelemre vonatkozó nemzeti stratégia elfogadását, a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló törvénytervezetet, valamint az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló felülvizsgálatok elfogadását, amelyek ingyenes jogi segítségnyújtást biztosítanak a kapcsolati erőszak, a nemi alapú erőszak és a szexuális erőszak áldozatai számára; üdvözli Koszovó arra irányuló erőfeszítéseit, hogy javítsa a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos általános koordinációt, ugyanakkor további előrelépésre szólítja fel Koszovót a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők jogainak előmozdítása terén, többek között a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének előtérbe helyezése és a civil társadalommal, különösen a nőszervezetekkel való fokozott együttműködés révén;

41. rendkívül aggasztónak tartja, hogy az Unióhoz csatlakozni kívánó nyugat-balkáni országokat különösen súlyosan érinti az Oroszországból és Kínából kiinduló külföldi beavatkozás és dezinformációs kampányok; riasztónak tartja, hogy Magyarország és Szerbia segíti Kínát és Oroszországot geopolitikai céljaik elérésében; különösen elítéli az orosz állami tulajdonban lévő szerb nyelvű csatorna, a Sputnik Srbija régóta tartó dezinformációs kampányait, amely rendszeresen félrevezető információkat terjeszt az etnikai feszültségek szítása céljából, megkérdőjelezi Koszovó állam legitimitását, próbálja destabilizálni a kormányt és aláásni Koszovó EU-hoz fűződő kapcsolatait;

42. javasolja, hogy kezdeményezzenek párbeszédet a nyugat-balkáni civil társadalommal és a magánszektorral a dezinformáció elleni erőfeszítések régió belüli összehangolása érdekében, hangsúlyt helyezve a kutatásra és az elemzésre, valamint a regionális szakértők bevonására; kéri a Bizottságot, hogy a Nyugat-Balkánon építse ki a rövid és hosszú távú dezinformációs fenyegetésekre adandó, tényeken alapuló válaszok kidolgozásához szükséges infrastruktúrát; kéri az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy helyezkedjen proaktívabb álláspontra, és összpontosítson az Unió hitelességének régió belüli növelésére, ne csupán annak megőrzésére, valamint terjessze ki az EKSZ stratégiai kommunikációs (StratCom) munkacsoportjának ellenőrzési tevékenységét a nyugat-balkáni országokból és szomszédaikból származó, határokon átnyúló dezinformációs fenyegetésekre;

43. kéri az Uniót, hogy ennek fényében sürgősen erősítse meg Koszovónak nyújtott támogatását és az országgal való együttműködését a dezinformáció kezelése, valamint a különösen Oroszország és Kína által folytatott rosszindulatú, a régió uniós kilátásait aláásni törekvő hibrid tevékenységek elleni küzdelem terén;

Megbékélés és jószomszédi kapcsolatok

44. üdvözli Koszovó aktív részvételét a regionális együttműködési mechanizmusokban, többek között a közös regionális piacon és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendben; üdvözli a Koszovó, Észak-Macedónia és Albánia közötti különböző kétoldalú együttműködési megállapodásokat;

45. üdvözli a hat nyugat-balkáni ország által a közös regionális piac keretében folytatott együttműködést; megjegyzi, hogy a közös regionális piac 18 millió emberből álló integrált piacot hoz létre, és rendkívül versenyképes; felhívja a koszovói kormányt, hogy konstruktívan vegyen részt a közös regionális piacra vonatkozó ütemterv végrehajtásában, különösen a mobilitásról és a diplomák elismeréséről szóló négy megállapodásról szóló lezáratlan tárgyalásokkal összefüggésben;

46. hangsúlyozza, hogy a Nyugat-Balkánon zajló valamennyi regionális gazdasági együttműködésnek inkluzívnak és mind a hat ország számára elfogadhatónak kell lennie, egyenlő alapon biztosítva az együttműködést, ugyanakkor tovább erősítve igazodásukat az uniós normákhoz és vívmányokhoz; ezzel összefüggésben fenntartásait fejezi ki az Nyitott Balkán kezdeményezéssel kapcsolatban, amely nem foglalja magában mind a hat országot, és hangot ad azon meggyőződésének, hogy annak uniós szabályokon kell alapulnia, és csak pozitív hatással lehet az uniós integrációs folyamatra;

47. megerősíti, hogy egyértelműen támogatja az Unió közreműködésével zajló párbeszédet Belgrád és Pristina között, és nagyra tartja az Unió Belgrád és Pristina közötti párbeszédért felelős különleges képviselője, Miroslav Lajčák által végzett munkát; megismétli, hogy a szerb és a koszovói hatóságoknak konstruktív szerepet kell vállalniuk a kölcsönös elismerésen alapuló, jogilag kötelező erejű, átfogó normalizációs megállapodás létrejöttében, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a két ország tovább tudjon haladni az uniós integráció felé, és hozzá fog járulni a régió stabilitásához és fellendüléséhez; elvárja, hogy az EU hatékonyabban közvetítsen a felek között a jelenlegi ponthelyzet leküzdése érdekében, és felszólít valamennyi korábbi Belgrád–Pristina megállapodás tiszteletben tartására, jóhiszemű, időben történő és teljes körű végrehajtására, ideértve a szerb többségű önkormányzatok szövetségét/közösségét, amely a szerb közösség szükségleteinek kielégítését célzó teljes normalizálási folyamat fontos része, de amely nem áthatja alá Koszovó intézményeinek működését;

2022. július 6., szerda

48. felszólítja az EKSZ-t, hogy hozzon létre egy mechanizmust az összes eddig elért megállapodás végrehajtásának nyomon követésére és ellenőrzésére, és rendszeresen tegyen jelentést az Európai Parlamentnek az aktuális helyzetről; felszólítja az uniós szereplőket, hogy támogassák a koszovói hatóságokat, többek között konkrét biztonsági garanciákat és lehetőségeket kínálva a társadalmi-gazdasági integrációra, és egy kölcsönös megállapodás részeként törekedve a szerb többségű önkormányzatok szövetségének/közösségének létrehozására, összhangban Koszovó alkotmányával;

49. aktív, konstruktív és hitelesebb szerepvállalásra szólítja fel Koszovó képviselőit az EU különleges képviselője által vezetett, az EU közvetítésével zajló párbeszédben, átfogó, fenntartható és jogilag kötelező erejű megállapodásra törekedve, összhangban a nemzetközi joggal; megismétli arra irányuló felhívását, hogy a nők – többek között a tárgyalócsoporthoz való – részvétele, a nyilvánosság előtti fokozott átláthatóság és a civil társadalom érdemi bevonása révén javítsák a párbeszéd folyamatának minőségét;

50. ismételtelen kijelenti, hogy sajnálatosnak tartja, hogy a mitrovicai hidat a felújítási munkálatok befejezése ellenére még mindig nem nyitották meg a teljes forgalom előtt; hangsúlyozza, hogy a híd újbóli megnyitása rendkívül fontos a polgárok szabad mozgása, valamint a közösségek közötti megosztottság leküzdése és a megbékélési folyamat előmozdítása szempontjából; felhívja a Bizottságot, hogy adjon új lendületet az uniós finanszírozású projekt véglegesítésének és teljes körű végrehajtásának; felhívja a szerb és koszovói hatóságokat, hogy mozdítsák elő a helyi közösségek közötti személyes kapcsolatokat a párbeszéd erősítése érdekében, többek között nem kormányzati szinten;

51. sajnálatosnak tartja a koszovói kormány azon döntését, hogy elutasítja a nemzetközi közvetítők azon javaslatát, amely lehetővé tenné a választásra jogosult választópolgárok szavazólapjainak összegyűjtését, hogy a 2022. április 3-i szerbiai választásokon a korábbi gyakorlathoz hasonlóan Koszovó területén szavazhassanak, ami aláássa a kormány azon elkötelezettségét, hogy megvédi valamennyi polgár – köztük a kisebbségi csoportok tagjainak – polgári és politikai jogait;

52. felszólítja Szerbiát és Koszovót az erőfeszítések fokozására és megoldások kidolgozására az eltűnt személyek és a koszovói háborús bűnösökkel kapcsolatos igazságszolgáltatás kérdéseiben, valamint szabad belépés biztosítására azokra a helyszínekre, ahol eltűnt személyek maradványait megtalálták; felhívja a kormányt, hogy a Belgrád és Pristina közötti párbeszéd részeként foglalkozzon ezekkel a kérdésekkel is, és alakítson ki együttműködést Koszovó és Szerbia között; hangsúlyozza, hogy prioritásként kell kezelni a háború utáni bűncselekményekkel foglalkozó különleges bíróság létrehozását és az azzal való együttműködést; mély együttérzést fejezi ki az eltűnt személyek családjainak, és sürgeti a kormányt, hogy fordítson különös figyelmet az eltűnt személyek hozzátartozóinak folyamatos tájékoztatására és érzékenyebb kommunikációs mód alkalmazására;

53. sajnálatát fejezi ki a Koszovó északi határán 2021 szeptemberében végrehajtott destabilizáló tevékenységek miatt; határozottan elítéli Szerbia katonai fenyegetését, és felszólítja Koszovót és Szerbiát, hogy párbeszéd útján foglalkozzanak valamennyi kérdéssel; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy több alkalommal is előfordult, hogy tisztviselők nem léphettek be Koszovó vagy Szerbia területére; felhívja mindkét felet, hogy az összes látogatást úgy kezeljék, hogy az előnyös legyen a normalizációs folyamat szempontjából;

54. emlékeztet arra, hogy meg kell nyitni a jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) és a jugoszláv néphadsereg titkosszolgálat (KOS) archívumait az egész régióban a kommunista korszakban elkövetett bűncselekmények és a bűnszervezetek alapos vizsgálata és kutatása érdekében; megjegyzi, hogy a múlt átlátható kezelése előrelépést jelent a további demokratizálódás, elszámoltathatóság és intézményi stabilitás felé a nyugat-balkáni régió egészében;

55. megismétli, hogy támogatja a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket és az emberi jogok megsértésének más súlyos eseteit vizsgáló regionális tényfeltáró bizottság (RECOM) létrehozására irányuló kezdeményezést; kiemeli a Regionális Ifjúsági Együttműködési Iroda (RYCO) által végzett munka fontosságát, és üdvözli Koszovó aktív részvételét; üdvözli, hogy a közelmúltban sikeresen elindult a Regionális Ifjúsági Együttműködési Hivatalnak a nyugat-balkáni iskolai osztályok közötti kétoldalú csereprogramja; megismétli, hogy el kell érni az északi települések fiataljait, és integrálni kell őket az ország társadalmi-gazdasági struktúrájába;

56. melegen üdvözli, hogy Koszovó és Szerbia elfogadta az energiaügyi megállapodások végrehajtási ütemtervét, ami fontos előrelépés az EU közvetítésével zajló párbeszédben, amelynek célja hogy kézzelfogható eredményekkel segítse minden polgárt;

57. üdvözli a teljes Nyugat-Balkánra kiterjedő és Koszovót is magában foglaló barangolásmentes övezet végrehajtásának 2021. július 1-jei megkezdését, amely javítja az összeköttetéseket, és kézzelfogható, konkrét előnyöket biztosít a régió polgárai és vállalkozásai számára; sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy működjenek együtt a nyugat-balkáni országok hatóságaival a Nyugat-Balkán és az Európai Unió közötti roamingdíjak eltörlése érdekében;

2022. július 6., szerda

58. üdvözli a kulturális és ifjúsági kezdeményezéseket, például a „Mirëdita, Dobar Dan” nevű éves, határokon átnyúló művészeti fesztivált, amely előmozdítja a koszovói és szerbiai művészek és aktivisták közötti együttműködést; ösztönzi a koszovói és a szerb hatóságokat, többek között helyi szinten is, hogy továbbra is építsenek ezekre a pozitív kezdeményezésekre, és használják fel a kulturális örökséget a különböző közösségek összefogásának eszközeként; ösztönzi az ARTE mintájára egy többnemzetiségű és többnyelvű közszolgálati műsorszolgáltató létrehozását, amely elősegíti a békét és a nyugat-balkáni államok közötti megbékélést;

59. felhívja az EU-t, hogy erősítse tovább a külpolitikai és biztonsági együttműködést, a közdiplomáciát és a nemzetközi partnerségeket annak érdekében, hogy előrehaladást érjen el a megbékélés terén; üdvözli az Unió szövetségeseinek megújult elkötelezettségét, különösen az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Németország nyugat-balkáni különmegbízottjainak kinevezését; felkéri ezen megbízottakat, hogy folytassanak szoros együttműködést és koordinációt az Európai Unió különmegbízottjával a befolyás erősítése, valamint a koherens tanácsadás és támogatás biztosítása érdekében;

60. elismeri a koszovói erők (KFOR) és a részt vevő államok fontos hozzájárulását ahhoz, hogy biztonságos és védett környezetet alakítsanak ki és tartsanak fenn Koszovó valamennyi polgára számára, és előmozdítsák a Nyugat-Balkán euroatlanti integrációját; emlékeztet a KFOR fontosságára a koszovói biztonsági erők folyamatban lévő fejlesztése szempontjából, tanácsadás, képzés és kapacitásépítés biztosítása révén;

61. felszólítja a Bizottságot és az EU koszovói irodáját, hogy erősítsék meg az EU és Koszovó közötti szorosabb partnerség láthatóságának javítására, valamint szerepének, követelményeinek és előnyeinek előmozdítására irányuló törekvéseiket;

Társadalmi-gazdasági reformok

62. üdvözli Koszovó gazdasági növekedésének pozitív fejleményeit; üdvözli, hogy Koszovó is élvezni fogja az uniós digitális egységes piac előnyeit, tekintettel arra, hogy a digitalizációban nagy lehetőségek rejlenek a koszovói gazdaság fejlődése szempontjából;

63. üdvözli a kormány által az informális gazdaság visszaszorítása érdekében tett lépéseket; ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó kiterjedt informális gazdasága továbbra is akadályozza a magánszektor fejlődését; tudomásul veszi az informális gazdasági tevékenység mögöttes okainak kezelésére vonatkozó stratégia és az ahhoz kapcsolódó cselekvési terv meglétét, ugyanakkor hatékonyabb végrehajtást szorgalmaz; megjegyzi, hogy Koszovó GDP-jén belül igen magas a személyes hazautalások aránya;

64. elismerését fejezi ki Koszovónak a Covid19-világjárvány sikeres kezelése miatt, beleértve az oltási folyamatot is; üdvözli, hogy Koszovó csak az EU/Egyesült Királyság/USA által gyártott és tanúsított Covid19-oltóanyagot vásárolt, és hogy folyamatban van a munka annak érdekében, hogy Koszovó jogosult legyen az uniós digitális Covid-igazolvány használatára;

65. üdvözli a kormány sürgősségi intézkedéseit és azt, hogy a gazdaságélénkítő csomag révén 25 000 új munkahelyet hoznak létre; hangsúlyozza azonban, hogy a világjárvány által leginkább érintett csoportoknak nyújtott támogatás korlátozott volt; ösztönzi Koszovót, hogy nyújtson jól célzott és ideiglenes, világjárványhoz kapcsolódó költségvetési támogatást a kiszolgáltatott háztartásoknak és vállalkozásoknak; hangsúlyozza, hogy a világjárványt követő helyreállítás jelentős mértékben függ majd attól, hogy a hatóságok képesek lesznek-e kezelni a strukturális kihívásokat és hatékonyan végrehajtják-e a gazdasági támogatási csomagokat;

66. üdvözli, hogy a Covid19 makroszintű pénzügyi támogatási csomagot folyósítottak a világjárvány gazdasági hatásainak enyhítésére és a makrogazdasági stabilitás megőrzésére, valamint hogy az IPA III-ból 14,2 milliárd EUR-t mozgósítottak a nyugat-balkáni partnerek támogatására az európai uniós tagság követelményeinek való megfelelés érdekében;

67. hangsúlyozza, hogy mind az alapvető, mind a strukturális reformok végrehajtása elengedhetetlen a gazdasági fellendüléshez és a társadalmi fejlődéshez, mivel a korrupció leküzdésére, a jogállamiság javítására, az átláthatóság fokozására, valamint az intézmények és a szociális párbeszéd megerősítésére irányuló erőfeszítések szintén hozzájárulnak majd a közvetlen külföldi befektetések országba vonzásához; felhívja Koszovót, hogy továbbra is igazodjon az egységes piacra vonatkozó uniós vívmányokhoz, és felhívja a koszovói hatóságokat és a Bizottságot, hogy továbbra is támogassák a kis- és középvállalkozásokat egy erősebb és reziliensebb gazdaság kialakítása érdekében;

68. hangsúlyozza, hogy a nem megfelelő és megbízhatatlan villamosenergia-ellátás Koszovó versenyképességének egyik akadálya, és hogy az energiabiztonság hiánya jelentős költségekkel jár a vállalkozások számára, és nagy akadályt jelent a magas színvonalú közvetlen külföldi befektetések vonzása szempontjából; sürgeti Koszovót, hogy fokozza erőfeszítéseit az energiahatékonyságban rejlő lehetőségek kihasználása érdekében;

2022. július 6., szerda

69. sürgeti a hatóságokat, hogy folytassák az oktatási rendszer reformjára irányuló erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy az biztosítsa a diákok számára a munkaerőpiac által megkövetelt készségeket és tudást; hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatás növelése és a strukturális munkaerőhiány enyhítése érdekében javítani kell az oktatási rendszer minőségét és relevanciáját; felhívja az érintett szereplőket, hogy a kisebbségi csoportokhoz tartozó személyeket vonják be a foglalkoztatási intézkedések kialakításába és végrehajtásába, és biztosítsanak egyenlő és megkülönböztetésmentes állami oktatást a kisebbségi nyelveken;

70. felszólít a nők munkaerőpiaci integrációjára irányuló erőfeszítések fokozására, és különösen arra, hogy számolják fel a nők munkavállalói jogai érvényesítésének hiányát, a nemi sztereotípiákat, a nemek közötti egyensúly hiányát és a nemek közötti bérszakadékot; rámutat a munkaerőpiaci részvételt és a munkahelyek minőségét illetően a nemek között fennálló jelentős különbségekre, a munkahelyi szexuális zaklatással szembeni elégtelen fellépésre, a szülési szabadsággal kapcsolatos jogi rendelkezésekben mutatkozó megkülönböztetésre, valamint a gyermekgondozási és az óvodai kapacitások hiányára; üdvözli a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén tanuló nőknek nyújtott ösztöndíjak növekvő számát;

71. aggodalmát fejezi ki a folyamatos kivándorlás és a demográfiai hanyatlás miatt, amelyek megfosztják Koszovót az olyanokra szükséges magasan képzett munkavállalóktól, köztük az egészségügyi dolgozóktól, ami káros hatással van az egészségügyi rendszerre, és felszólítja Koszovót, hogy vezessen be átfogó társadalmi-gazdasági intézkedéseket e kihívások kezelésére; üdvözli a koszovói foglalkoztatási szolgálatok kapacitásának javítását célzó reformok elindítását és a vonatkozó aktív munkaerőpiaci politikák végrehajtását, ideértve a továbbképzést és a munkahelyi képzést;

72. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy regionális stratégiát a tartós ifjúsági munkanélküliség és a fokozódó kivándorlás kezelésére, azáltal hogy megszünteti az oktatási rendszer által kínált és a munkaerőpiac által igényelt készségek közötti eltéréseket, javítja az oktatás minőségét, és megfelelő finanszírozást biztosít az aktív munkaerőpiaci intézkedések és a szakképzési rendszerek, valamint a megfelelő gyermekgondozási és iskola előtti nevelést végző létesítmények számára; ösztönzi az Európa Tanulmányok Szakkollégiuma ösztöndíjprogramjának kiterjesztését az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok diákjai mellett a nyugat-balkáni országok diákjaira is;

73. hangsúlyozza, hogy a digitális szakadék minimalizálása és az internethez való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében be kell ruházni a digitalizációba, többek között a legveszélyeztetettebb csoportok és a vidéki területeken élők vonatkozásában is; megjegyzi, hogy Koszovó fiatal népessége és a digitalizáció komoly potenciált jelent a koszovói gazdaság fejlődése szempontjából; nagyra értékeli, hogy Koszovó fiatal népessége fejlett ismeretekkel rendelkezik az információs és kommunikációs technológiák terén, és ezért Koszovó Európa következő Szilícium-völgyévé válhat;

74. ösztönzi Koszovót, hogy alakítsa át a mezőgazdasági ágazatát a helyi élelmiszer-termelés növelése és az alapvető élelmiszerek importjának csökkentése érdekében;

75. hangsúlyozza, hogy észszerűsíteni kell a szociális biztonsági rendszert, valamint koherens, méltányos és államháztartási szempontból megfizethető kompenzációs rendszert kell létrehozni az állami foglalkoztatás számára; üdvözli Koszovó kormányának azon szándékát, hogy foglalkozzon a háborús veteránok nyugdíjrendszerének felülvizsgálatával;

76. szorosan figyelemmel fogja kísérni azt a megállapodást, amelynek értelmében 2023-tól elítélteket szállítanak az országba Dániából, hogy büntetésüket koszovói büntetés-végrehajtási központokban töltsék le; kéri, hogy e megállapodás feltételeit és alkalmazását tegyék teljes mértékben átláthatóvá, és ösztönzi Koszovó illetékes hatóságait, hogy foglalkozzanak a koszovói létesítményekben a dán és a koszovói elítéltek között a fogvatartási körülmények tekintetében esetlegesen fennálló egyenlőtlenségekkel;

Környezetvédelem, energia és közlekedés

77. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozást az EU éghajlatvédelmi törekvéseivel összhangban kell kezelni, és fel kell gyorsítani a klímasemleges, ellenálló, fenntartható, körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való áttérést, mivel csekély előrelépés történt e területeken, és továbbra is alacsony az uniós normákhoz való igazodás szintje;

2022. július 6., szerda

78. felhívja a kormányt, hogy a civil társadalommal együttműködve gyorsítsa fel a 2022–2030 közötti időszakra vonatkozó energiastratégiával kapcsolatos munkáját, különös tekintettel a fenntartható és megfizethető energiaellátásra, a fokozott energiahatékonyságra és az energiaforrások további diverzifikációjára, összhangban az európai zöld megállapodás menetrendjével és a Párizsi Megállapodással; sajnálatát fejezi ki a stratégia közzétételének folyamatos késedelve miatt;

79. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó energiájának túlnyomó többsége szénből származik, és felszólít a nem megfelelő széntámogatások megszüntetésére, az energiatermelés decentralizálására és a megújuló energiaforrások felé való elmozdulásra; elismeri, hogy Koszovó északi részét még teljes mértékben integrálni kell az ország számlázási rendszerébe;

80. ösztönzi Koszovót, hogy reformálja meg és nyissa meg energiapiacát, beleértve a kiskereskedelmi villamos energia piacát is, hogy választási lehetőséget biztosítson a fogyasztók számára, és szüntesse meg az ágazatban meglévő monopóliumot; üdvözlí az uniós forrásokból finanszírozott új gjakovai távfűtési létesítmény megnyitását, amely az egyetlen biomasszával működő koszovói távfűtési létesítmény, és amely várhatóan több mint 90 %-kal csökkenti a terület szenny-nyezését;

81. mély aggodalmát fejezi ki a legtöbb koszovói városi terület levegőminősége miatt; különösen hangsúlyozza, hogy Koszovó az elmúlt években túllépte a légszennyező anyagokra vonatkozó határértékeket, ami súlyos veszélyt jelent a koszovói polgárok egészségére; felhívja Koszovót, hogy tartsa be az ipari kibocsátásokról szóló irányelv⁽⁹⁾ követelményeinek megfelelő nemzeti kibocsátáscsökkentési tervét;

82. hangsúlyozza, hogy egészséges környezetre, valamint a vízkészletek és az ökoszisztémák védelmére van szükség, különös tekintettel a folyókra a mezőgazdaság fejlesztése, valamint az élelmezés- és vízbiztonság megerősítése érdekében; elismerését fejezi ki a vízgyűjtő-gazdálkodás és a kapcsolódó engedélyek minőségének javítására irányuló erőfeszítésekért; üdvözlí a koszovói legfelsőbb bíróság azon ítéletét, hogy felfüggeszti a shtërpcai vízerőmű vízensgedélyét; felszólít a védett területeken belüli valamennyi gátprojekt leállítására, ideértve a jövőbeli Natura 2000 területeket is (Emerald);

83. hangsúlyozza a hulladékgaazdálkodás javításának szükségességét, különösen a hulladék szelektálása és újrafeldolgozása terén, valamint a hulladék mennyiségének csökkentése érdekében a körforgásos gazdaságra vonatkozó intézkedések bevezetésének szükségességét;

84. ismételten felszólít a fenntartható tömegközlekedéssel és mobilitással kapcsolatos politikák végrehajtására, valamint a régóta fennálló infrastrukturális hiányosságok kezelésére; üdvözlí a vasutak korszerűsítésére irányuló terveket az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank által nyújtott kölcsönök és uniós támogatások révén;

85. üdvözlí a Nyugat-Balkánra vonatkozó 3,2 milliárd EUR összegű gazdaságélénkítési és beruházási terv elfogadását, és felszólítja Koszovót, hogy hatékonyan használja fel azt; üdvözlí az energiával, az infrastruktúrával, valamint a tiszta vízzel és a levegővel kapcsolatos öt kiemelt projekt folyamatban lévő előkészítését, beleértve a „békesztráda” Pristina és Merdare közötti szakaszát, valamint a vízellátásba és a szennyvízkezelésbe történő új beruházások előkészítését;

86. üdvözlí a koszovói rendőrség által az EULEX-szel együttműködésben annak érdekében végrehajtott műveleteket, hogy Koszovó egész területén felszámolják az illegális fakitermelést; ösztönzi az ország északi és déli részén működő illetékes hatóságokat és bűnüldöző szerveket, hogy fokozzák együttműködésüket az e bűncselekmények és egyéb bűncselekmények elleni küzdelem érdekében;

o

o o

87. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Koszovó elnökének, kormányának és parlamentjének.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0286

Az EU és a multilateralizmus védelme

Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása az EU-ról és a multilateralizmus védelméről (2020/2114(INI))

(2023/C 47/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság korábbi alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje (alelnök/főképviseleje), Federica Mogherini által 2016. június 28-án ismertetett „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan” című dokumentumra,
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje és a Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló, a szabályokon alapuló multilateralizmushoz való uniós hozzájárulás megerősítéséről szóló, közös közleményére (JOIN(2021)0003),
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje és a Bizottság az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak szóló, „A globális változásra irányuló új EU–USA program” című, közös közleményére (JOIN(2020)0022),
- tekintettel az ENSZ-ben az ENSZ Közgyűlésének 76. ülészakán képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2021. július 12-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselejének és a Bizottságnak az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó 2020–2024-es uniós cselekvési tervről szóló, 2020. március 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0005) és különösen annak az emberi jogok és a demokrácia globális rendszerének előmozdításáról szóló 3. fejezetére, valamint a többoldalú együttműködésről szóló 3.1. alfejezetére, amely az EU szilárd, multilaterális emberi jogi rendszer iránti elkötelezettségét ülteti át a gyakorlatba,
- tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretének meghatározásáról szóló, tárgyalói szinten 2019. október 17-én elfogadott politikai nyilatkozat módosított szövegére,
- tekintettel a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 2019–2024-es uniós cselekvési tervre, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, 2020. november 25-i III. uniós cselekvési tervre,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2021. évi ülésén képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2021. február 22-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az ENSZ főtitkárnak „Közös programunk” című, 2021. évi jelentésére,
- tekintettel az EU-nak egy szélesebb transzatlanti partnerség előmozdításában betöltött szerepéről szóló, 2013. június 13-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 75. és 76. ülészaka kapcsán a Tanácshoz intézett 2021. június 9-i ajánlására ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL C 65., 2016.2.19., 120. o.

⁽²⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽³⁾ HL C 67., 2022.2.8., 150. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni 2003. december 10-i uniós stratégiára és a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök elterjedése elleni küzdelemre irányuló európai uniós fellépés új irányairól szóló, 2008. december 17-i tanácsi következtetésekre,
 - tekintettel a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Tajvan közötti politikai kapcsolatokról és együttműködésről szóló, 2021. október 21-i ajánlására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel „A békétámogató műveletekkel és a válságkezeléssel kapcsolatos ENSZ–EU stratégiai partnerség magasabb szintre emelése: Prioritások 2022–2024-re” című, 2022. január 24-i tanácsi következtetésekre,
 - tekintettel az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezményéhez csatolt, 2015. december 12-én elfogadott Párizsi Megállapodásra,
 - tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra,
 - tekintettel a Nők Negyedik Világkonferenciájára, melyet 1995 szeptemberében rendeztek Pekingben, tekintettel továbbá a nők társadalmi szerepvállalásával kapcsolatban Pekingben elfogadott nyilatkozatra és cselekvési platformra, valamint az ezt követően az ENSZ „Peking + 5, + 10, + 15 és + 20” rendkívüli ülészeit 2000. június 9-én, 2005. március 11-én, 2010. március 2-án, illetve 2015. március 9-én elfogadott, a Pekingi Nyilatkozat és a Pekingi Cselekvési Platform végrehajtására irányuló további fellépésekről és kezdeményezésekről szóló záradokumentumokra,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 2006 szeptemberében elfogadott, terrorizmus elleni globális stratégiára, amelynek frissítése a közeljövőben esedékes;
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsa által 2000. október 31-én elfogadott, 1325. (2000) sz. ENSZ-határozatra,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az Európai Uniónak az ENSZ munkájában való részvételéről szóló, 2011. május 3-án elfogadott 65/276. számú határozatára,
 - tekintettel az EU és az ENSZ által az ENSZ Közgyűlésén 2018 szeptemberében tett négy együttes nyilatkozatra,
 - tekintettel az autonóm fegyverrendszerekről szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete között a helyszíni missziók és műveleteik során nyújtandó kölcsönös támogatásról szóló, 2020. szeptember 29-i keretmegállapodásra,
 - tekintettel az Ukrajna elleni orosz agresszióról szóló, 2022. március 1-jei állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel az Európai Tanács 2022. március 24–25-i ülésének következtetéseiről, többek között az Ukrajna elleni háború legújabb fejleményeiről és az Oroszországgal szembeni uniós szankciókról és azok végrehajtásáról szóló, 2022. április 7-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0172/2022),
- A. mivel az egymással versengő elképzelések és politikai irányvonalak, valamint az egységes szabályozás hiányának és a szabályozási szabványokkal kapcsolatos verseny egyre növekvő kockázata egyre instabilabbá és polarizáltabbá teszi és egyre inkább destabilizálja a világrendet; mivel a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság a világ különböző régióiban egyre nagyobb fenyegetésnek van kitéve; mivel az emberi jogi jogvédők és a civil társadalom aktivistái jogszerű munkájuk végzése során egyre növekvő fenyegetésekkel és kockázatokkal szembesülnek;
- B. mivel a multilaterális rend kialakítása azt a célt szolgálta, hogy képesek legyünk megbirkózni korunk kihívásaival, többek között az éhezéssel és a mélyszegénységgel, az egyenlőtlenséggel, a környezetkárosodással, a betegségekkel, a gazdasági sokkokkal és a konfliktusok megelőzésével; mivel – bár történtek jelentős előrelépések – az elmúlt évtizedben számos területen visszaesés figyelhető meg;

⁽⁴⁾ HL C 184., 2022.5.5., 170. o.⁽⁵⁾ HL C 433., 2019.12.23., 86. o.⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0052.⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0121.

2022. július 6., szerda

- C. mivel meg kell újítanunk a társadalmi szerződést, és helyre kell állítanunk a bizalmat;
- D. mivel 2015 szeptemberében valamennyi ország elkötelezte magát a globális kihívások közös megoldására irányuló ambiciózus menetrend, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje mellett;
- E. mivel – jóllehet a multilateralizmus továbbra is a legjobb szervezeti rendszer a globális kihívások kezelésére – el kell ismerni, hogy nehezen találja a hatékony végrehajtáshoz vezető utat;
- F. mivel a világ a turbulencia, konfrontáció és instabilitás komoly veszélyének kitett új, többpólusú korszakba lépett, amelyet a nyilvánosság számára gyakran nem látható, azonban az EU és a világ biztonságára nézve jelentős következményekkel járó nem hagyományos fenyegetésekkel és konfliktusokkal, például hibrid és kibertámadásokkal, hibrid hadviseléssel és dezinformációval terhelt éles geopolitikai verseny jellemez, amelyekkel szemben nem rendelkezünk megfelelő eszközökkel, és amelyekre nem tudunk megfelelően reagálni; mivel fennáll a veszélye annak, hogy a jelenlegi multilaterális rendszer nem képes hatékony és inkluzív megoldásokat kínálni a jelenlegi globális kihívásokra;
- G. mivel ugyanakkor a globális rend egyre inkább olyan politikai kérdésekkel és kihívásokkal szembesül, amelyek nemzetközi szintű fellépést tesznek szükségessé, beleértve a hatékony globális politikai párbeszédet, együttműködést és az álláspontok közelítését annak érdekében, hogy olyan fenntartható megoldások szülessenek, amelyek eredményekhez, összehangolt fellépéshez és normákhoz vezetnek egy olyan, szabályokon alapuló rend keretén belül, amely ténylegesen mindenki érdekét szolgálja, valamint előmozdítja az emberi jogokat és a jogállamiságot; mivel ezeknek a normáknak hozzá kell járulniuk a nemzetközi béke, stabilitás és fenntartható fejlődés megvalósulásához; mivel az EU kiáll a nemzetközi jogszabályok és normák mellett;
- H. mivel a világ egyre inkább összekapcsolódik, és ennek következtében a nemzetközi szintű szereplői egyre jobban függenek egymástól, a kihívások pedig egyre összetettebbé válnak; mivel az ebből eredő többszintű problémák miatt kollektív fellépésre, rugalmas struktúrára és valamennyi érdekelt fél bevonására van szükség;
- I. mivel a jelenlegi többoldalú rend egy 1945 utáni globális rendből alakult ki, amely nem feltétlenül tükrözi teljes mértékben a mostani világot, mivel a jelenlegi globális szereplők nem mindegyike vesz részt kellőképpen a többoldalú struktúra kialakításában;
- J. mivel a globális fegyverzetellenőrzési, leszerelési és nonprolifációs politikák és normák egyre inkább a háttérbe szorulnak és gyengülnek, miközben a hagyományos fegyvereladások növekednek, a fegyverrendszer autonómiája erősödik és nőnek az új tömegpusztító fegyverekre irányuló beruházások;
- K. mivel a multilateralizmus mint a szuverén államok közötti kapcsolatok szerveződésének békés eszköze egyre nagyobb kihívások előtt áll, aminek oka részben a nemzetközi rendszer változása, például új szereplők megjelenése a globális szinten, és az e szereplők részéről megjelenő hibrid fenyegetések, a multilaterális intézmények jellegéből eredő feszültségek és e több évtizedes múlttal rendelkező intézmények megújításának igénye, a közvélemény és az intézmények közötti egyre növekvő szakadék, a fokozódó globalizációellenes hangulat, a hagyományosan domináns geopolitikai hatalmak hanyatlása, valamint globális szinten a szabadságok és a demokrácia ebből következő hanyatlása; mivel a Covid19-világjárvány és annak a nemzetközi közösségre gyakorolt példátlan hatása felerősítette és egyúttal felgyorsította e változásokat; mivel egy olyan új korszak előtt állunk, amely több mint hetven évnyi előrelépést és relatív békét veszélyeztethet, és a nemzetközi jogon, a jogállamiságon, a felelősségvállaláson, a demokrácián és az emberi jogokon, a nemek közötti egyenlőségen és a sokszínűségen, valamint a szabályokon alapuló rend aláadására törekvő, erős vezetőkre épülő politikát szilárdíthat meg; mivel a nemzeti populista törekvések, az egymástól távolodó és változó célkitűzések, valamint a végrehajtási és elszámoltathatósági módszerek hiánya miatt a multilaterális rendszer három egymással összefüggő válsaggal: a hatalom, a relevancia és a legitimitás válságával kénytelen szembenézni, amelyek – főként a nyugati világban – a politikai akarat és a koordináció hiányából fakadnak;
- L. mivel a multilateralizmus válsága lehetőséget adhat arra, hogy a hatékony együttműködés, szolidaritás és koordináció révén ismét konszenzusra jussunk a multilateralizmuson és a jogállamiságon alapuló nemzetközi rendet illetően; mivel az EU-nak támogatnia kell az arra irányuló kezdeményezéseket, hogy a civil társadalom véleményét is figyelembe vegyék a többoldalú fórumokon, például az ENSZ-en belüli döntéshozatali folyamatokban; mivel a globális kormányzás demokratikus jellegének, demokratikus elszámoltathatóságának és átláthatóságának növelése érdekében az Uniónak támogatnia kell, hogy az ENSZ rendszerén belül létrehozzák az ENSZ Parlamenti Közgyűlést;

2022. július 6., szerda

- M. mivel e többdimenziós és sokrétű válság kezelése érdekében haladéktalanul újjá kell élesztetni a multilateralizmust; mivel a békét és a biztonságot, az alapvető szabadságokat és demokráciát fenyegető veszélyek, az éghajlatváltozás, biológiai sokféleség csökkenése, a környezetkárosodás, a katasztrófakockázatok kezelése, a globális közegészségügyi kihívások, a növekvő protekcionizmus, a dezinformáció, a külföldi beavatkozás, a nemek közötti egyenlőség, a fenntartható fejlődés, valamint a szegénység és az egyenlőtlenségek globális szintű elmélyülése mind azon sürgető kihívások közé tartoznak, amelyekkel a világnak most szembe kell néznie; mivel a nemzetközi közösség csak megerősített multilaterális rend és politikai vezetés révén lesz képes tartós és fenntartható válaszokat adni ezekre és a jövőben várható kihívásokra;
- N. mivel a multilateralizmus újjáélesztése és védelme érdekében az EU-nak hozzá kell járulnia a multilaterális intézmények és nemzetközi szervezetek életben tartásához és működéséhez, egyúttal az együttműködés elmélyítésére kell törekednie a hasonlóan gondolkodó partnerekkel ahhoz, hogy harcolni tudjon az értékeiért és érdekeiért; mivel e koalíciók az adott üggyel függően változnak, és nem áthatják alá a meglévő intézményeket; mivel az EU-nak arra kell törekednie, hogy zártkörű klubok helyett nyitott koalíciókat hozzon létre; mivel az EU-nak új utakat kell találnia a világ déli részén lévő országokkal való együttműködésre, és ezt egyenlő feltételek mellett, ezen országokat egyenrangú partnerként kezelve kell megtennie;
- O. mivel az éghajlatváltozás és a Covid19-világjárvány rámutatott a globális közjavak – többek között az egészségügyhöz, a tiszta levegőhöz és vízhez, valamint az egyéb erőforrásokhoz, az oktatáshoz, a technológiához és a kibertérhez való inkluzív, biztonságos és megbízható hozzáférés – globális fontosságára és szakpolitikai jelentőségére; mivel a Covid19-világjárvány egy nyilvánvaló tényre emlékeztetett minket: világjárvány esetén az egészségügyi biztonsági láncunk csak annyira erős, mint a leggyengébb egészségügyi rendszer; mivel a Covid19 mindenhol fenyegetést jelent az emberekre és a gazdaságokra nézve; mivel a globális közjavakhoz való hozzáféréshez és az e hozzáférés országokon és közösségeken átívelő szabványosítását és bővítését célzó politikai intézkedésekhez globális együttműködésre van szükség a célkitűzések és a közös minimumszabályok meghatározása, valamint a legkiszolgáltatottabb országok és közösségek aktív támogatása terén; mivel ehhez a globális közjavakra és irányítási struktúrákra összpontosító, hatékony multilaterális programra van szükség, amely még inkább elősegíti az effajta javakhoz való hozzáférést; mivel a globális közjavakhoz való hozzáféréssel kapcsolatos hatékony politikai párbeszéd, együttműködés és megvalósítás semmilyen körülmények között nem választható el az alapvető jogok és a méltóság előmozdításától és védelmétől, valamint minden ember, különösen a legkiszolgáltatottabbak önrendelkezésének elősegítésétől; mivel a Covid19-világjárvány rámutatott a WHO munkájának fontosságára és a WHO azon képességére, hogy gyorsan és hatékonyan kezelje a világjárványra való reagálást, ugyanakkor rávilágított olyan problémákra is, mint például a beavatkozási kísérletek és az intézkedések ilyen célú manipulálása;
- P. mivel a terrorizmus továbbra is az egyik legsúlyosabb fenyegetést jelenti a nemzetközi békére és biztonságra nézve;
- Q. mivel a tekintélyelvű és totalitárius rezsimok, valamint az illiberális kormányzatok multilaterális fórumokon és nemzetközi szervezetekben kifejtett egyre növekvő önérvényesítése – többek között a nemzetközi normák gyengítésére és átírására tett kísérletek és az érintett nemzetközi szervezetek és multilaterális fórumok irányítási és döntéshozatali folyamataiban való aktív részvétel révén – a nemzetközi közösség valamennyi tagja számára biztosított egyenlő versenyfeltételek hiányában aszimmetrikus, kevésbé hatékony és elfogult politikai választéshozzájárulásokhoz, valamint a nemzetközi közösség egyetemes értékei és egyetemes jogok védelme és előmozdítása iránti sokkal gyengébb elkötelezettséghez vezethetnek; mivel a külön programok, az egyoldalú fellépések, valamint a többoldalú megoldások iránti elkötelezettség és támogatás hiánya még inkább alááshatja a multilateralizmust mint a transznacionális kihívások kezelésének alapvető szervezési elvét; mivel ebben az összefüggésben alapvető fontosságú a szabályokon alapuló kormányzás, a nemzetközi együttműködés, az alapvető jogok iránti elkötelezettség és a nemzetközi közösség valamennyi tagja számára biztosított valóban egyenlő versenyfeltételek értékének megerősítése; mivel az érintett nemzetközi szervezeteknek és többoldalú fórumoknak kulcsfontosságú szerepe lesz e célkitűzések elérésében; mivel ezek a célkitűzések nemcsak a globális kihívások hatékonyabb politikai kezelését teszik lehetővé, hanem csökkentik és megelőzik a konfliktusok kockázatát is;

2022. július 6., szerda

- R. mivel az EU-nak a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) és a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) egyik prioritásaként minden eddiginél nagyobb mértékben kellene befektetnie a multilaterális szervezetek megerősítésébe; mivel az EU stratégiai irányítúje nagy jelentőséget tulajdonít a nemzetközi és multilaterális partnerségeknek mint a KBVP egyik alappillérének;
- S. mivel a rosszindulatú külföldi beavatkozással szemben a hasonlóan gondolkodó partnerek közötti többoldalú együttműködésre van szükség;
- T. mivel az ENSZ főtitkárának „Közös programunk” című jelentése, amelyet 2021 szeptemberében terjesztettek az ENSZ Közgyűlésé elé, és 2021 novemberében üdvözölt az ENSZ Közgyűlésé, és amelyet az ENSZ-tagállamokat, vezető gondolkodókat, fiatalokat, a civil társadalmat, az érintett érdekelt feleket és polgárokat, valamint az ENSZ rendszerét és számos partnerét magában foglaló, széles körű konzultációs folyamat keretében dolgoztak ki, tanúsítja, hogy a jövőben hatékonyabb, inkluzívabb, szabályokon alapuló és hálózaton alapuló multilateralizmusra van szükség; mivel ez elengedhetetlen lesz az ENSZ rendszere és más többoldalú fórumok számára ahhoz, hogy továbbra is a globális konzultáció és döntéshozatal hatékony fórumai legyenek; mivel e tekintetben az EU – egyedülálló pozíciójának köszönhetően – támogatást tud nyújtani az ENSZ-nek és más érintett nemzetközi szervezeteknek a reformfolyamat további megvalósításában és az eredmények eléréséhez szükséges kapacitásuk, valamint az érintett érdekelt felekkel – például a fiatalokkal vagy az éghajlatváltozás által leginkább érintett közösségekkel, – való kapcsolatteremtési képességük megújításában, beleértve a helyi és regionális szintet is; mivel mindeközben az EU-nak meg kell ragadnia az alkalmat arra, hogy konstruktívan és hatékonyan együttműködjön a rivális hatalmakkal, ugyanakkor továbbra is szilárd álláspontot kell képviselnie az alapvető jogokkal és szabadságjogokkal kapcsolatban, elő kell mozdítania az egyetemes értékeken alapuló társadalmi és politikai modellt, és szorosabb együttműködést kell folytatnia a hasonlóan gondolkodó országokkal az egyetemes értékek és alapvető jogok elsőbbségének megerősítése és a globális kihívások hatékony megoldásának előmozdítása érdekében; mivel a parlamenti diplomácia kulcsfontosságú eleme lesz a szabályokon alapuló, inkluzív, hálózaton alapuló és hatékony multilateralizmus megerősítésének;
- U. mivel az EU és tagállamai továbbra is teljes mértékben elkötelezettek a multilateralizmus, a globális kormányzás és az ENSZ alapvető értékei iránt, amelyek az uniós külpolitika szerves részét képezik, valamint az ENSZ rendszerének három pillére: az emberi jogok, a béke és biztonság, valamint a fejlődés iránt;
- V. mivel az EU és az ENSZ továbbra is szorosan együttműködik több mint 170 országban az emberi jogok mindenki számára történő védelmének javítása, az éhezés és az alultápláltság csökkentése, a válságok megelőzése és leküzdése, a demokratikus és befogadó társadalmak építése, az alapvető szolgáltatások nyújtása, a zöld növekedés és a tisztességes munkahelyek előmozdítása, valamint a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás biztosítása érdekében;
- W. mivel a Parlament szerepe és eszközei a parlamenti diplomácia, közvetítés és párbeszéd területén aktívan hozzájárulhatnak a multilateralizmus megerősítéséhez;
- X. mivel az új „Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz” (Globális Európa pénzügyi eszköz) az „Európa együtt” és a Global Gateway stratégia megközelítéssel kombinálva lehetőséget biztosít az EU és tagállamai számára az erőforrások szinergiákra alapozott összevonására, a segítségnyújtás jobb összehangolására és az EU külső fellépéseire gyakorolt pozitív hatások előidézésére, többek között többoldalú fórumokon keresztül, figyelembe véve a partnerországok szükségleteit, többek között az ENSZ-szel a helyszínen folytatott folyamatos és megerősített együttműködés révén; mivel az EU-nak prioritásként kell kezelnie a jó kormányzást, valamint a demokratikus elvek és az emberi jogok iránti elkötelezettséget felmutató országok támogatását; mivel az új Globális Európa pénzügyi eszköz magas szintű politikai párbeszédet biztosít a Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) és a Parlament között a programozási prioritások tekintetében, lehetőséget adva a Parlamentnek arra, hogy ezt a szakpolitikai és programozási párbeszédet összekapcsolja a harmadik országokkal kapcsolatos politikai fellépéseivel és a velük folytatott konzultációival, ezáltal erősítve az EU azon képességét, hogy parlamenti diplomáciai tevékenységein és fellépésén keresztül segítséget nyújtson az érintett harmadik országoknak és pozitív hatást gyakoroljon azokra;
- Y. mivel ahhoz, hogy az Európai Unió jobban képes legyen egységesen fellépni, érdemben változtatni kell a külügyi kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatali folyamaton; mivel az egyhangú döntéshozatal csak gátolja azt, hogy az Unió erős szereplőként járhasson el a nemzetközi szinten; mivel az EKSZ-nek és a tagállamoknak hatékonyabb döntéshozatali formaként meg kellene állapodniuk a minősített többségi döntéshozatalban a külügyi témákat illetően;

2022. július 6., szerda

Az uniós értékek középpontjában álló multilateralizmus újjáépítése

1. üdvözlöi a Bizottság és az alelnök/főképviselő által a Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, a szabályokon alapuló multilateralizmushoz való uniós hozzájárulás megerősítéséről szóló közös közleményt; úgy véli, hogy ez a közlemény nagyon közvetlen módon hozzájárul ahhoz, illetve még inkább elősegíti azt, hogy az EU külpolitikájának irányára vonatkozó elgondolás elmozduljon a 2003-as európai biztonsági stratégiában meghatározott hatékony multilateralizmus iránti fontos, de általánosabb jellegű elkötelezettség irányából annak a felismerésnek az irányába, hogy a hatékony multilateralizmus értékét és célkitűzését össze kell kapcsolni az elveken alapuló pragmatizmussal, valamint az EU érdekeinek és értékeinek előmozdítására és megőrzésére irányuló igényekkel, amint azt az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó 2016. évi globális stratégiája is megfogalmazza; emlékeztet arra, hogy a multilateralizmus védelmének legjobb stratégiája a multilateralizmus újjáépítése azáltal, hogy azt relevánsabbá, reziliensebbé és hatékonyabbá tesszük;

2. támogatja a közös közlemény azon kijelentését, miszerint „a Tanácsnak olyan szerződéses rendelkezéseket kell alkalmaznia, amelyek lehetővé teszik a konstruktív tartózkodást és a közös kül- és biztonságpolitika területén a határozatok minősített többséggel történő elfogadását”; hangsúlyozza, hogy az EU jövőbeli szerződésmódosításaiban külpolitikai kérdésekben rögzíteni kell a minősített többségi szavazást, ami lehetővé tenné az EU számára, hogy hatékonyabb globális szereplővé váljon;

3. egyetért a Bizottsággal és az alelnökkel/főképviselővel abban, hogy az EU-nak határozottabban kell érvényesítenie érdekeit és elő kell mozdítania azokat az egyetemes értékeket, amelyekre épül, ezért egyetért azzal, hogy az EU-nak meg kell védenie és meg kell erősítenie ezeket az értékeket és a szabályokon alapuló rendet, valamint a multilateralizmust annak eszközeként, hogy a nemzetközi közösség számára egyenlő versenyfeltételeket lehessen teremteni, valamint platformot lehessen biztosítani az inkluzív szakpolitikai párbeszédhez, együttműködéshez és konvergenciához, valamint a nemzetközi közösség által támogatott és valódi eredményeket hozó politikai válaszlempések megvalósításához;

4. hangsúlyozza, hogy az EU számára kiemelkedően fontos, hogy saját autonóm eszközeivel – ideértve egy Európai Diplomáciai Akadémia létrehozását is, amint azt a Parlament nemrégiben szorgalmazta – megerősítse külső fellépési és diplomáciai eszköztárát, növelve globális szerepvállalási képességét és „egységesen lépjen fel” a multilateralizmus hatékonyabb védelme érdekében; megismétli azon felhívását, hogy az „új európai Bauhaus” új eszközként, valamint hasznos kulturális és közdiplomáciai eszközként – amely alapvető fontosságú az értékeken alapuló multilaterális rend előmozdítása és a nemzetközi partnerségek megerősítése szempontjából – kerüljön be az EU külső fellépésének eszköztárába;

5. rámutat arra, hogy az EU képes nagyon hatékony és inkluzív szabályozási normákat kidolgozni egységes piacára vonatkozóan, és úgy véli, hogy az EU-nak arra is törekednie kell, hogy külső tevékenysége keretében paradigmaként és a hatékony globális szabályozási normákról folytatott vitához való hozzájárulásként előmozdítsa ezeket a normákat; emlékeztet az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 24. cikkére, amely megállapítja, hogy a „tagállamok az Unió kül- és biztonságpolitikáját a lojalitás és a kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül támogatják”, és hogy „tartózkodnak minden olyan cselekvéstől, amely ellentétes az Unió érdekeivel, illetve ronthatja az Unió mint kohéziós erő eredményességét a nemzetközi kapcsolatokban”; aggodalmát fejezi ki egyes tagállamok olyan tevékenységei miatt, mint például a harmadik országokkal folytatott kétoldalú diplomáciai kezdeményezések, amelyek ellentétesek lehetnek az EUSZ 24. cikkének rendelkezéseivel;

6. úgy véli, hogy az EU-nak továbbra is a multilateralizmus kitartó és kulcsfontosságú védelmezőjeként kell fellépnie a világban, és el kell kerülnie az e célkitűzéseket aláásó fellépéseket; azonban arra a következtetésre jut, hogy versenyelőnyeinek megőrzése érdekében az EU-nak reagálnia kell az olyan globális erőkre, mint a fokozott széttartottság, a kereskedelem fegyverként való használata és a protekcionizmus.

7. úgy véli, hogy az EU-nak erőfeszítéseit arra kell fordítania, hogy megoldásokat találjon a globális problémákra, például az éghajlatváltozásra, vagy hogy előmozdítsa a stabilitást és a békét, olyan harmadik országokkal való szélesebb körű diplomáciai kapcsolatok megnyitásként, amelyekkel a más szakpolitikai kérdésekkel kapcsolatos párbeszéd és együttműködés nem mindig valósítható meg azonnal;

8. felszólítja az EU-t, hogy a növekvő globális fenyegetésekkel szemben határozottabban és stratégiaibb szemlélettel lépjen fel; hangsúlyozza, hogy a gyorsan változó geopolitikai helyzetben a világ válaszüthoz érkezett, és fennáll a veszélye annak, hogy a multilaterális intézményekben nem demokratikus rezsimek jutnak meghatározó szerephez; a demokrácia és az alapvető jogok védelme iránti határozott, cselekvésen alapuló elkötelezettséget szorgalmaz a multilaterális fórumokon;

2022. július 6., szerda

9. emlékeztet arra, hogy az EU csak megfigyelőként vesz részt szinte valamennyi nemzetközi szervezetben és multilaterális fórumon, és hogy ez a helyzet nem tükrözi sem az EU hatásköreit, sem a nemzetek feletti regionális szervezetek növekvő jelentőségét a globális döntéshozatalban; úgy véli, hogy az EU eredményessége a globális szinten szorosan összefügg a multilaterális fórumokon és szervezetekben betöltött szerepével; ezért felszólítja a tagállamokat, hogy állítsanak politikai akaratot az EU multilaterális szervezetekben és fórumokon elfoglalt pozíciójának megerősítése mögé, és szerezzék meg a harmadik országok támogatását egy ilyen státuszváltáshoz, hogy az EU valóban eleget tudjon tenni a multilateralizmus hatékony védelmére vonatkozó kötelezettségvállalásának;

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének és az Európai Unió ENSZ-rendszerben való részvételének megerősítése

10. megismétli, hogy a leghatározottabban támogatja az António Guterres ENSZ-főtitkár által bevezetett reformprogramot, és rámutat, hogy további előrelépésre van szükség, különösen a nők, a fiatalok és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek bevonása, valamint az interszekcionalitással kapcsolatos tudatosság növelése tekintetében az ENSZ struktúráiban; hangsúlyozza egy olyan ENSZ-rendszer fontosságát, amely továbbra is valódi eredményeket tud felmutatni; felhívja a figyelmet az ENSZ főtitkára által az ENSZ rendszerére vonatkozóan előterjesztett „Egy ENSZ” elképzelés értékére, amely elképzelés szerint az ENSZ különböző ügynökségeit és komponenseit ténylegesen össze lehetne kapcsolni, és egyetlen költségvetési és irányítási struktúra alapján működtetni, így elősegítve az ENSZ célkitűzéseinek elérését; rámutat az ENSZ állandó koordinátorainak megerősített szerepére, amelyről az ENSZ fejlesztési rendszerének reformja rendelkezik, és úgy véli, hogy az ENSZ – jelenleg több mint 130 országban működő – állandó koordinátorainak nemcsak az ENSZ-programok helyszíni végrehajtásának koordinálásában kell vezető szerepet vállalniuk az ENSZ-fellépések egységességének megerősítése érdekében, hanem szoros kapcsolatot kell tartaniuk és folyamatosan konzultálniuk kell az érintett ENSZ-tagállamban működő uniós küldöttségekkel annak érdekében, hogy szinergiákat alakítsanak ki az EU ezen országra vonatkozó tematikus és földrajzi programjaival, illetve hogy a programok kölcsönösen megerősítsék egymást;

11. megerősíti, hogy az EU-nak és az ENSZ-nek szorosan együtt kell működnie központi szinten, valamint a régiókban és az országokban, ahol segítséget nyújtanak az elemzések megosztásában, valamint a szakpolitikai és programtervezés összehangolásában annak érdekében, hogy maximalizálják az emberek és a bolygó jóllétére gyakorolt hatásukat; emlékeztet arra, hogy az EU jelentős mértékben megerősítheti az ENSZ programjainak hatókörét és hatását a harmadik országokban, és az ENSZ célkitűzéseivel összhangban a szinergiákra építve és a programok hatását megerősítő módon határozhatja meg programozását és támogatását; kiemeli ezért a szoros EU-ENSZ konzultáció és együttműködés értékét, és felkéri a Bizottságot és az EKSZ-t, valamint a harmadik országokban működő uniós küldöttségeket, hogy aktívan lépjenek kapcsolatba az ENSZ-szel, és konzultáljanak vele az ENSZ 2021 és 2027 közötti és az azt követő időszakra vonatkozó szakpolitikai és programozási tevékenységeiről; felkéri az ENSZ-t, hogy rendszeresen konzultáljon az EU-val az ENSZ székhelyén és a harmadik országokban is;

12. úgy véli, hogy az EU-nak és az ENSZ-nek éves csúcstalálkozókat kell tartania, lehetővé téve az ENSZ főtitkára számára, hogy megbeszéléseket folytasson a Tanáccsal, a Bizottsággal, az EKSZ-szel és a Parlamenttel; felszólítja az ENSZ-t, hogy biztosítsa a magas szintű ENSZ-partnerek folyamatos jelenlétét a Parlamentben a strukturált és következetes politikai párbeszéd folytatása és az ENSZ törekvéseinek láthatóbbá tétele érdekében; rámutat arra, hogy javítani kell az ENSZ politikai működését, és az ENSZ és a regionális szervezetek közötti szorosabb kapcsolat kialakítását szorgalmazza, amint azt Guterres ENSZ-főtitkár is hangsúlyozta; hangsúlyozza, hogy az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa (ECOSOC) keretében meg kell erősíteni az ENSZ-ügynökségek és a nemzetközi pénzügyi intézmények koordinációját; támogatja Guterres ENSZ-főtitkár azon javaslatait, amelyek célja, hogy a fiatalok és a civil társadalom nagyobb hangot kapjanak az ENSZ rendszerén belül;

13. rámutat arra, hogy ahhoz, hogy az EU hatékonyabb globális partnerré váljon, amely képes megvédeni a multilaterális rendet, javítani kell az EU azon képességét, hogy megbízható biztonsági szolgáltatóként határozottan és gyorsan lépjen fel; felhívja ezért a Tanácsot és a Bizottságot, hogy alaposan értékeljék, tárják fel és dolgozzák ki az állandó többnemzetiségű katonai egységek felállításának lehetőségeit, amely állandó jelleggel együtt állomásozna és gyakorlatozna;

14. felszólítja az ENSZ főtitkárát, hogy fokozza az ENSZ nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiájának végrehajtására irányuló erőfeszítéseit, amely alapvető eszközként szolgál ahhoz, hogy egyenlő képviselőt biztosítson a nőknek az ENSZ rendszerében a hierarchia minden szintjén; emlékeztet arra, hogy az ENSZ 1945-ös létrehozása óta egyetlen nőt sem neveztek ki az ENSZ főtitkárává; rámutat arra, hogy általában biztosítani kell a nők és a marginalizált csoportok méltányos képviselőt, valamint a nemzetközi szervezeteken belül növelni kell a sokszínűséget; határozottan támogatja a fiatalokkal, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrendet, és annak azon célkitűzését, amely szerint a fiatalok számára nagyobb beleszólást kell biztosítani a helyi, nemzeti, regionális és nemzetközi szintű döntéshozatalba;

2022. július 6., szerda

15. úgy véli, hogy az EU-nak azonosítania kell azokat az ENSZ-szerveket és egyéb multilaterális szervezeteket, amelyek kulcsfontosságúak a politikai párbeszéd, a konvergencia, valamint a globális kihívásokra irányuló politikai megoldások előmozdítása és a normák meghatározása szempontjából; továbbá egyértelmű célkitűzéseket és egyértelmű prioritásokat kell meghatároznia az ilyen szervezetekkel és szervezetekkel folytatott párbeszéd és támogatás tekintetében, beleértve a költségvetési támogatást is; e tekintetben emlékeztet arra, hogy az EU és tagállamai már most is az ENSZ, annak számos ügynöksége és programja legjelentősebb finanszírozói, azonban az ENSZ melletti elkötelezettség és az ENSZ támogatása nem mindig jelenti azt, hogy az EU, a tagállamai és a hasonlóan gondolkodó partnerek erőteljesebb hatást érnének el az ENSZ ügynökségeinek kulcspozícióiban vagy a multilaterális fórumokon, ami különösen aggasztó egy olyan időszakban, amikor nem demokratikus rezsimok, így például Oroszország, egyre nagyobb mértékben érvényesítik akarataikat ezeken a fórumokon;

16. rámutat a szabványok megnövekedett geopolitikai jelentőségére, különösen a technológia területén, és sürgeti az EU-t, hogy tegyen stratégiai lépéseket annak érdekében, hogy a többoldalú fórumokon szabványalkotó szuperhatalommá váljon;

17. felhívja az EU-t, a tagállamait és a hasonlóan gondolkodó partnereket, hogy szorosabban egyeztessenek egymással a többoldalú fórumokon a vezetői pozíciókra való jelölések közös támogatásának kialakítása terén; rámutat arra, hogy egyeztetni kell a világ más régióinak hasonló gondolkodású partnereivel, tekintettel a vezetői pozíciók méltányos földrajzi eloszlása elvének fontosságára, továbbra is a demokratikus értékekre helyezve a legnagyobb hangsúlyt;

18. e tekintetben hangsúlyozza, hogy az európai biztonság pilléréként az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) kulcsfontosságú szerepet tölt be, és a szervezet átfogó biztonsági megközelítésének további erősítését szorgalmazza;

19. felszólítja az EU-t, hogy az előttünk álló jelenlegi és a jövőbeli globális kihívások leküzdése érdekében működjön együtt az ENSZ-szel, a regionális szervezetekkel és az olyan nemzetközi fórumokkal, mint a G7 és a G20, illetve e szervezetek keretében is e célokért dolgozzon;

20. felszólítja a Bizottságot és az alelnököt/főképviselőt, hogy fejlesszék tovább a multilateralizmusra vonatkozó stratégiájukat, többek között a különböző fórumokon való további lépésekre vonatkozó, rendszeresen frissített iránymutatások révén, amelyek olyan kérdésekre terjednek ki, mint az ENSZ rendszerének reformja és az EU központibb szerepe vagy hivatalos képviselte, valamint egy olyan új globális rendre vonatkozó elképzelés, amely képes lenne a multilateralizmus újjáélesztésére; úgy véli, hogy az EU-nak a multilaterális együttműködés fejlesztése érdekében szövetségeket kell kötnie a hasonlóan gondolkodó partnerekkel a legkülönbözőbb fórumokon, de ezek a szövetségek nem mindig ugyanazokat a szereplőket fogják felölelni, miközben a cél mindig a globális kormányzás hatékony, szabályokon alapuló rendszerének fenntartása kell, hogy legyen;

21. megismétli az Ukrajna elleni orosz agressziós háborúval kapcsolatban a korábbi állásfoglalásokban kifejtett álláspontját;

22. a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborúját, valamint Belarusz e háborúban való részvételét, és követeli, hogy Oroszország haladéktalanul szüntesse meg az Ukrajnában folytatott valamennyi katonai tevékenységet, és feltétel nélkül vonjon ki Ukrajna teljes, nemzetközileg elismert területéről minden haderőt és katonai felszerelést; hangsúlyozza, hogy ez a katonai agresszió és invázió a nemzetközi jog súlyos megsértésének minősül; úgy véli, hogy az ukrajnai orosz invázió nemcsak egy szuverén ország ellen irányul, hanem az európai együttműködés és biztonság elvei és mechanizmusa, valamint az ENSZ Alapokmányában meghatározottak szerinti, szabályokon alapuló nemzetközi rend ellen is;

23. üdvözli Oroszország ENSZ Emberi Jogi Tanácsában (EJT) betöltött tagságának felfüggesztését; üdvözli a többek között a sport és a kultúra területén tevékenykedő nemzetközi szervezetek azon döntését, hogy Oroszország részvételét felfüggesztik; felszólítja az uniós vezetőket és más államok vezetőit, hogy zárják ki Oroszországot a G20-akból és más multilaterális együttműködési szervezetekből, például a Kereskedelmi Világszervezetből, az UNESCO-ból és másokból, ami fontos jele annak, hogy a nemzetközi közösség nem fog visszatérni az agresszor állammal folytatott szokásos üzletmenethez;

24. hangsúlyozza, hogy most prioritásként kell kezelni a meglévő szankciók EU-szerte és az EU nemzetközi szövetségei által való teljes körű és hatékony végrehajtását; felhívja az EU-t, hogy e szankciók hatékonyságának biztosítása érdekében vegye igénybe a többoldalú fórumokat;

2022. július 6., szerda

25. felszólít az orosz kőolaj-, szén-, nukleárisüzemanyag- és gázimport azonnali, teljes körű embargójára, az Északi Áramlat 1 és 2 teljes beszüntetésére, valamint egy olyan terv benyújtására, amely rövid távon továbbra is biztosítja az EU energiaellátásának biztonságát; felszólítja az EU-t, hogy multilaterális fórumokon biztosítson támogatást azon harmadik országok számára, amelyek embargót kívánnak bevezetni az orosz energiainportra vonatkozóan;

26. üdvözlí, hogy az EU és tagállamai koherensen tudnak fellépni, és egységes álláspontot tudnak képviselni az ENSZ rendszerében, különös tekintettel az ENSZ Közgyűlésére, az ENSZ Biztonsági Tanácsára és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsára; e tekintetben méltatja az EU ENSZ melletti képviseletei által New Yorkban és Genfben tett értékes koordinációs erőfeszítéseket; úgy véli, hogy ezt az egységes, szinergikus megközelítést minden ENSZ-szervben, ügynökségben vagy más nemzetközi szervezetben is alkalmazni kell annak érdekében, hogy az EU egységesen léphessen fel a multilaterális fórumokon; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Biztonsági Tanács rendszerint nem képes döntéseket hozni és következtetésképpen nem reagál olyan hatékonyan az olyan válságokra, mint például ami most Ukrajnában, Szíriában, Etiópiában és Szudánban zajlik, mint ahogy a múltban más válságokra tudott, és hogy ez a vétőjog széles körű alkalmazása miatt negatívan hatott e válságok megelőzésére, kezelésére és megoldására; hangsúlyozza, hogy tarthatatlan, hogy egy állam meggátolhatja az erőfeszítéseket, amikor népiártást, emberiség elleni bűncselekményeket vagy háborús bűnököt követnek el;

27. sürgeti az ENSZ-t, hogy nevezze ki líbiai különmegbízottját, mivel ez a tisztség 2021 novembere óta betöltetlen, és mivel a líbiai demokratikus folyamat továbbra is fordulópont előtt áll;

28. sajnálatosnak tartja, hogy 2022-ben mindössze két uniós tagállam vesz majd részt a Biztonsági Tanácsban; úgy véli, hogy az EU-nak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a Biztonsági Tanács reformjáról folytatott eszmecsereét, amely újra képessé teszi a Tanácsot arra, hogy időben és hatékonyan kezelje a válságokat, valamint teljes mértékben korlátozza a vétőjogot és megváltoztatja a Biztonsági Tanács összetételét, hogy az jobban tükrözze az aktuális világrendet;

29. e tekintetben megismétli azon álláspontját, hogy az EU-nak és tagállamainak dolgozniuk kell azon, hogy széles körű konszenzusra jussanak a Biztonsági Tanács reformjáról, többek között az uniós tagállamok által már elfoglalt képviselői helyek mellett egy állandó uniós hely biztosítása révén; arra ösztönzi az uniós tagállamokat, hogy ne versenyezzenek egymással a Biztonsági Tanácsban elfoglalt helyekért;

30. aggodalmának ad hangot a jelenlegi fegyverzet-ellenőrzési és leszerelési rendszer, valamint e rendszer jogi eszközeinek erodálódásával kapcsolatban; a fegyverzet-ellenőrzési és leszerelési menetrend nemzetközi menetrendbe való visszaállítására irányuló minden erőfeszítést támogat, akár a leszerelési konferencia felélesztése révén; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy vizsgálják felül és aktualizálják a tömegpusztító fegyverek terjedése elleni uniós stratégiát, hogy figyelembe vegyék a közelmúltbeli geopolitikai, technológiai és jogi fejleményeket, és naprakész és ambiciózus alapot biztosítsanak az EU többoldalú nonproliferációs és leszerelési kötelezettségvállalásához; aggodalmának ad hangot az új katonai technológiák – például a mesterséges intelligencia, az űrfegyverek, a biotechnológia, a hiperszonikus fegyverek – fejlesztése kapcsán, és aktívan támogatja az ENSZ egyes tagállamai folyamatban lévő fegyverkezési programjainak leállítására irányuló erőfeszítéseket és új kezdeményezéseket; támogatja az ENSZ Leszerelési Bizottsága Világűr munkacsoportjának a világűrbeli tevékenységekre vonatkozó átláthatóság és bizalomépítő intézkedések gyakorlati végrehajtására irányuló munkáját;

31. támogatja az ENSZ főtitkárának békefenntartási reformkezdeményezését, amely az EU–ENSZ partnerség válságkezelés és békeműveletek terén történő megújításán alapszik, és feltárja az új partnerségek lehetőségeit, beleértve az EU, az ENSZ és az Afrikai Unió közötti partnerséget és az egyéb regionális szervezetekkel folytatott együttműködést; megismétli, hogy a nők döntő szerepet játszanak a konfliktusközvetítő és a békefenntartó missziókban, és emlékeztet arra, hogy nők az ENSZ, az EU és más multilaterális szervezetek és missziók minden szintjén alulreprezentáltak;

32. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy erősítsék meg az információk megosztására, a stratégiákkal, politikákkal és álláspontokkal kapcsolatos konzultációra és koordinációra vonatkozó képességüket, többek között a multilaterális testületek azon irányító szerveiben és testületeiben, ahol az EU nem rendelkezik közvetlen képviselettel, kezdve az ENSZ Biztonsági Tanácsával; osztja az alelnök/főképviselő és a Bizottság azon véleményét, hogy az EU-nak koordinációs mechanizmusokat kell létrehoznia valamennyi intézményben, beleértve a nemzetközi pénzügyi intézményeket is; úgy véli, hogy ugyanezt a koordinációs képességet ki kell terjeszteni valamennyi ENSZ-szerv igazgatótanácsaira is;

2022. július 6., szerda

33. úgy véli, hogy az új Globális Európa pénzügyi eszköz és a földrajzi és tematikus segítségnyújtással és programozással kapcsolatos „Európa együtt” megközelítés, valamint az összeköttetéseket biztosító infrastruktúra fejlesztésére irányuló „Global Gateway” stratégia egyedülálló lehetőséget kínál egy olyan közös intézményközi menetrend meghatározására, amely megfelelően tükrözi és értékeli az uniós tagállamok hozzájárulásait oly módon, hogy hozzáadott értékkel gazdagítja a globális kihívások és válságok többoldalú megközelítését, és megerősíti az EU és tagállamai befolyását, többek között a többoldalú fórumokon is; megerősíti elkötelezettségét aziránt, hogy az EU határain kívül indított uniós fellépések, támogatások és programok esetében földrajzi szempontból kiegyensúlyozott és prioritásokon alapuló megközelítést alkalmazzanak;

34. figyelmeztet arra, hogy egyes illiberális kormányok vagy tekintélyelvű és totalitárius rezsimek, így például Kína, azon törekvése, hogy nemzetközi szervezetek finanszírozása révén érjenek el és szilárdítsanak meg befolyást, felveti a pénzügyi antagonizmus kérdését a multilaterális fórumokon, és mind globális, mind uniós szinten át kell gondolni, hogy hogyan lehet biztosítani az érintett nemzetközi szervezetek és multilaterális fórumok függetlenségét és hatékonyságát az uniós intézmények rendelkezésére álló teljes eszköztár igénybevételével, beleértve – szükség esetén, illetve adott esetben – a megfelelő és fenntartható uniós, valamint más forrásból történő finanszírozást is; emlékeztet arra, hogy a megállapított hozzájárulások több tagállam általi késedelmes befizetése rendkívül negatív hatást gyakorol a nemzetközi szervezetek munkájára, és ezért elfogadhatatlan;

35. emlékeztet arra, hogy a harmadik országoknak nyújtott uniós humanitárius segítségnyújtás és fejlesztési támogatás nagyon gyakran az ENSZ rendszerén keresztül történik; támogatja az EU és az ENSZ közötti partnerséget, azonban felszólítja az EU-t, hogy biztosítsa az ENSZ-en belüli szerepének és hozzájárulásainak jobb láthatóságát; e tekintetben hangsúlyozza, hogy uniós szinten mélyreható értékelést kell végezni mind a meglévő, mind a tervezett EU–ENSZ partnerségekről annak felmérésére, hogy megfelelően látható-e az EU hozzájárulása, az adófizetők pénzének felhasználása összhangban áll-e az uniós értékekkel, és hogy az EU-ra és tagállamaira ruházott vezetői szerepek aránya megfelel-e az EU ENSZ-rendszer iránti szilárd elkötelezettsége mértékének; felszólítja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy végezzék el ezt a felülvizsgálatot, és tájékoztassák a Parlamentet megállapításaikról és a további lépésekről annak biztosítása érdekében, hogy az az ENSZ rendszerét támogató uniós hozzájárulást, finanszírozást, elkötelezettséget és elhivatottságot megfelelően elismerjék;

36. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi szervezeteknek nyújtott uniós támogatásnak és az EU többoldalú fórumokon való jelenlétének láthatónak kell lennie az uniós tagállamok polgárai számára; kéri az alelnököt/főképviselőt, hogy indítson uniós szintű tájékoztató kampányt a nemzetközi szervezeteknek nyújtott uniós támogatásról, valamint a multilaterális fórumokon való jelenlétével kapcsolatos célkitűzésekről és az ott végzett tevékenységeiről; kéri emellett a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy támogassák az EU többoldalú fórumokon való aktív szerepvállalását, és nyújtsanak több információt az EU nemzetközi szervezeteken belüli hozzájárulásáról és eredményeiről, többek között az ENSZ-határozatokkal kapcsolatos közös narratívák, álláspontok és nyilatkozatok révén;

37. hangsúlyozza, hogy az uniós tagállamoknak fokozniuk kell a koordinációt az ENSZ-alapok és -programok tekintetében, meghatározva a kulcsfontosságú célkitűzéseket és a végrehajtó bizottságok irányvonalának alapjául szolgáló közös megközelítést; hangsúlyozza, hogy a multilaterális szervezetek finanszírozása és kiadásai terén fontos biztosítani az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot;

38. üdvözli a „Szövetség a multilateralizmusért” munkáját, amely az azon meggyőződés által egyesített országok informális hálózata, hogy a szabályokon alapuló multilaterális rend a nemzetközi stabilitás és béke egyetlen megbízható garanciája, és a közös kihívásainkat csak együttműködéssel tudjuk megoldani;

A multilateralizmus újjáépítése a közös célok elérését célzó megerősített globális partnerségek révén

39. hangsúlyozza, hogy olyan hatékony, eredményorientált, értéken alapuló és inkluzív multilateralizmusra kell törekedni, amelyben a kormányok, a civil társadalom, a vallási szereplők, a magánszektor, a tudományos élet és más érdekelt felek hatékonyan együttműködhetnek a globális értékek és érdekek szolgálata és a globális célok elérése érdekében; elismeri, hogy fontos e két alapvető uniós cél: az EU mint globális szereplő láthatóságának és jelenlétének növelésére és a multilaterális fórumok szerepének támogatására irányuló törekvések összeegyeztetése; emlékeztet arra, hogy foglalkozni kell ezekkel a feszültségekkel, illetve kezelni kell ezeket, és az EU alapvető értékeivel, eszméivel és érdekeivel összhangban ki kell alakítani e két törekvést kibékítő, elvi alapokon nyugvó és magabiztos álláspontot; rámutat, hogy e két kritikus európai cél közötti látszólagos feszültségek ellenére azok új lehetőségeket is kínálnak, mivel a megerősített uniós stratégiai autonómia lehetővé teheti az EU számára, hogy többoldalú tárgyalások keretében szövetségeket kössön kétoldalú partnereivel, valamint a kétoldalú tárgyalások során előmozdítsa és megvédje a többoldalú kötelezettségvállalásokat; kéri az EU-t és tagállamokat, hogy állhatatosan és tevékenyen védjék a multilateralizmust és az érintett multilaterális intézményeket minden olyan esetben, amikor azokat bármilyen módon vagy formában aláássák;

2022. július 6., szerda

40. kiemeli a folyamatos többoldalú együttműködés jelentőségét a biztonság és a védelem területén; kiemeli az EU-NATO partnerség és az EU-EBESZ együttműködés keretében végzett munkát, amely a szabályokon alapuló nemzetközi rend védelme mellett a demokrácia, a szabadság, az emberi jogok és az emberi méltóság tiszteletben tartása, a jogállamiság, valamint a béke és a nemzetközi együttműködés előmozdítása közös alapvető értékeinek közös támogatására épül; felhívja azokat az uniós tagállamokat és NATO-tagországot, amelyek ezt még nem tették meg, hogy csatlakozzanak az európai biztonsági és védelmi kezdeményezésekhez a közös együttműködés további kiegészítése és megerősítése érdekében;

41. hangsúlyozza, hogy a multilateralizmusnak és a jelenlegi rendszer bármilyen reformjának a fokozott átláthatóságra és elszámoltathatóságra, valamint a nem állami szereplőkkel való együttműködésre is összpontosítania kell az emberek ezen intézményekbe vetett bizalmának helyreállítása és ezen intézmények nagyobb legitimitásának biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy kezelni kell a jogellenes pénzügyi mozgások megelőzésével és leküzdésével kapcsolatos kihívásokat, valamint meg kell erősíteni a vagyon-visszaszolgáltatással és vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos nemzetközi együttműködést és bevált gyakorlatokat, többek között az ENSZ korrupció elleni egyezménye és a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény és annak jegyzőkönyvei szerinti meglévő kötelezettségeket végrehajtó hatékonyabb intézkedések révén; hangsúlyozza, hogy a korrupció megelőzése és leküzdése érdekében a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend keretében hatékony, inkluzív és fenntartható intézkedéseket kell végrehajtani; hangsúlyozza, hogy a jogellenes pénzügyi mozgások elleni küzdelmet globális szinten észszerűsíteni kell;

42. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi szervezetekben és többoldalú fórumokon továbbra is keresni kell a kapcsolatot a szövetségesekkel és a hasonlóan gondolkodó partnerekkel egy olyan, a hasonló gondolkodású országokat tömörítő koalíció megszilárdítása érdekében, amely elkötelezett a közös értékek és célkitűzések, valamint a politikai párbeszéd és a hatékony globális együttműködés mellett; hangsúlyozza, hogy az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodáshoz mellékelteként csatolni kell egy EU és Egyesült Királyság közötti külpolitikai és biztonsági együttműködésről szóló megállapodást, amely lehetővé tenné mindkét fél számára, hogy jobban szembe tudjanak nézni a közös globális biztonsági és külpolitikai kihívásokkal; hangsúlyozza, hogy – szem előtt tartva mindkét fél számos közös értékét és érdekét – egy ilyen megállapodás a többoldalú szervezeteken, különösen az ENSZ-en belüli együttműködés megkönnyítését is szolgálja;

43. rámutat nemcsak a hagyományos transzatlanti vagy európai partnerek, mint például az Egyesült Államok és Kanada, valamint az Egyesült Királyság, a Nyugat-Balkán és a déli és keleti szomszédság más országainak különös jelentőségére, hanem más hasonló gondolkodású latin-amerikai, indiai-csendes-óceáni és afrikai demokratikus szövetségekre is, amelyek partnerségbe tömörülve létre tudnak hozni egy közös értékek és normák mentén szerveződő szélesebb körű térséget, valamint kötelezettséget vállalhatnak a globális kihívásokra adott globális válaszok előmozdítására, valamint a hasonlóan gondolkodó partnerek szélesebb körű nemzetközi koalícióját; hangsúlyozza e tekintetben a hasonlóan gondolkodó afrikai országokkal folytatott fokozott párbeszéd és együttműködés jelentőségét, valamint annak fontosságát, hogy támogassák őket egy demokrácián, befogadón és jólétben alapuló afrikai jövő kialakításában, szem előtt tartva ugyanakkor az éghajlatváltozásból, a terrorizmusból és a szervezett bűnözésből eredő kihívások és biztonsági fenyegetések kezelésének szükségességét;

44. kiemeli, hogy az EU Afrikai Unióval (AU), valamint Latin-Amerikával és a Karib-térséggel fenntartott kapcsolatai önmagukban is értéket képviselnek, és döntő fontosságúak a megújult multilateralizmus szempontjából; emlékeztet arra, hogy az „Afrika és Európa: a 2030-ig tartó időszakra közös jövőképpel rendelkező két kontinens” című közös közleményében az EU és az AU kötelezettséget vállaltak arra, hogy együttműködnek a hatékony multilateralizmusnak a szabályokon alapuló nemzetközi rend keretében történő előmozdítása érdekében, amelynek középpontjában az ENSZ áll, és kötelezettséget vállaltak arra, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrenddel és az AU 2063-as menetrendjével összhangban a globális egyenlőtlenségek csökkentése, a szolidaritás megerősítése, az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a „globális közjavak” megvalósításának javítása érdekében a többoldalú fórumokon az álláspontok közelítésére törekednek;

45. ezért támogatja az alelnök/főképviselet, a Tanács és a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy tovább erősítsék az EU és az AU, valamint a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége közötti partnerséget; rámutat annak fontosságára, hogy az ENSZ-ben és más multilaterális fórumokon az EU, valamint a csatlakozó és a partnerországok álláspontjai még inkább közeledjenek egymáshoz; felszólítja az EU-t, hogy bővítse a partner- és hasonlóan gondolkodó országok támogatására irányuló képességét, többek között kapacitásépítés, tudásmegosztás, képzés és ikerintézményi együttműködés révén, hogy az említett országok hatékonyabban vehessenek részt a multilaterális rendszerben, valamint cserélje ki velük a bevált gyakorlatokat, hogy az általuk szerzett tapasztalatokból is tanulhasson; ismételten hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a hasonlóan gondolkodó partnerekkel kialakított többoldalú fórumokat, különösen az EU és a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége közötti csúcstalálkozókat;

2022. július 6., szerda

46. hangsúlyozza, hogy az EU és az ASEAN között együttműködésre van szükség, ami segítene megküzdni az ázsiai és csendes-óceáni térségben jelentkező közös kihívásokkal; hangsúlyozza, hogy a regionális szervezetek ENSZ rendszerében betöltött szerepét erősíteni kell, és a regionális szervezetek vezetőinek éves csúcstalálkozóját javasolja;

47. sürgeti az Európai Bizottságot és az EKSZ-t, hogy az éghajlattal kapcsolatos biztonsági kockázatokra való reagálás érdekében javasoljon olyan új kezdeményezéseket, amelyek a nemzetközi fórumokon egyúttal az európai zöld megállapodást is előmozdítják; úgy véli, hogy az EU-nak támogatnia kell a harmadik országok ambiciózus szén-dioxid-csökkentési célkitűzéseit, és hangsúlyozza, hogy a globális béke és biztonság előmozdítása érdekében a klímadiplomáciát kell az uniós külső fellépések középpontjába helyezni;

48. támogatja az EU egyetemes emberi jogok és alapvető szabadságok melletti fáradhatatlan kiállását és az e jogok védelmére irányuló törekvéseit, a nemzetközi emberi jogi jogszabályok egyetemessé tételére irányuló folyamatos támogatását, az ENSZ emberi jogi fórumainak aktív támogatását és azok igénybe vételét a sürgető emberi jogi kérdések kezelése érdekében, az elszámoltathatóság és a nemzetközi igazságszolgáltatási mechanizmusok megerősítésének határozott támogatását, valamint a büntetlenség elleni és az államok szuverenitásának és területi integritásának tiszteletben tartásáért való küzdelmét; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az EU támogatja a megállapított és elismert nemzetközi határokat, és minden, azok erőszakos megváltoztatására irányuló kísérletet elutasít;

49. támogatja az alelnököt/főképviselet és a Bizottságot annak biztosítására irányuló törekvésükben, hogy az EJT hatékonyabban lépjen fel, gyorsan, ténylegesen, hitelesen és elfogultság nélkül kezelje az összes emberi jogi kérdést és helyzetet, és biztosítsa az egyéb multilaterális emberi jogi fórumokkal kialakítható szinergiák létrejöttét;

50. sürgeti, hogy az emberi jogok védelmével foglalkozó szervezetekben törekedjenek a lehető legnagyobb pártatlanságra, és védjék meg őket azon államok esetleges beavatkozásaitól, amelyek esetében köztudottan sérülnek az emberi jogok; ezért kitart amellett, hogy egyértelmű normákat kell meghatározni az emberi jogok, a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozóan, amelyek betartása az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tagságának feltétele, és úgy véli, hogy az EU-nak e tekintetben proaktívabbnak kell lennie, és támogatnia kell az EJT átfogó reformját;

51. elismeréssel nyugtázza az ENSZ emberi jogi főbiztosának munkáját, és úgy véli, hogy az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy hatékony párbeszédet és együttműködést kezdjenek az ENSZ emberi jogi rendszere megvalósítási kapacitásának észszerűsítéséről és megerősítéséről, többek között az Emberi Jogi Tanács tagságának, felelősségi köreinek és az ENSZ Közgyűlésén az Emberi Jogi Tanács jelöltjeivel tartandó kötelező donorkonferenciák fokozott nyilvános ellenőrzése révén, az alelnök/főképviselet és a Bizottság közös közleményében javasoltaknak megfelelően; üdvözlözi, hogy 2021. október 12-én éves stratégiai párbeszéd indult az ENSZ-szel;

52. megjegyzi, hogy az ENSZ emberi jogi biztosának munkájára elkülönített pénzügyi források érezhetően elégtelenek, mivel sok ország törekszik azok csökkentésére, miközben az EU régóta kéri, hogy növeljék az Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának finanszírozását; üdvözlözi az EU emberi jogokkal kapcsolatos kezdeményezéseit és tevékenységeit az ENSZ Közgyűlésének Harmadik Bizottságában és az ENSZ Biztonsági Tanácsában, valamint az EU és az ENSZ közötti együttműködést számos tematikus és országalapú emberi jogi kérdésben;

53. kéri, hogy teremtsenek több szinergiát az egyetemes időszakos felülvizsgálati (UPR) mechanizmus ajánlásai és a fenntartható fejlődési célok keretében végzett önkéntes nemzeti felülvizsgálatok között, és kapcsolják össze ezeket a célzott uniós emberi jogi projektek programozásával; ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a tekintélyelvű országok arra irányuló kísérleteivel szemben, hogy ellennarratívát hozzanak létre annak érdekében, hogy megváltoztassák az emberi jogok értelmezését azáltal, hogy a kollektív jogokat az egyéni jogokkal szemben hangsúlyozzák; felhívja az EU-t, hogy támogassa az EJT-ben a tekintélyelvű államok részéről egyre nagyobb nyomásnak és fenyegetésnek kitett nem kormányzati szervezetek és az emberijog-védők munkáját;

54. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy tekintélyelvű és totalitárius rezsimek visszaélnek az EJT-vel, azt továbbra is saját céljaikra kihasználva, különösen abból a célból, hogy aláássák működését és felszámolják az emberi jogi normák rendszerét; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák az EJT átfogó reformját;

2022. július 6., szerda

55. hangsúlyozza, hogy sürgősen teljes körűen végre kell hajtani és szisztematikusan be kell építeni a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervet (GAP III) az EU valamennyi külső tevékenységébe; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy vállaljanak vezető szerepet az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 1325 (2000). számú határozatának végrehajtásában; hangsúlyozza, hogy a nők kulcsszerepet játszanak a konfliktusok megelőzésében, a békétárgyalásokban, a béke megszilárdításában, a béke fenntartásában, a humanitárius reagálásban és a konfliktus utáni újjáépítésben; ezért hangsúlyozza, hogy az EU-nak biztosítania kell a nők egyenlő részvételét és teljes körű bevonását a béke és a biztonság fenntartására irányuló valamennyi erőfeszítésbe, és minden külső tevékenységébe be kell építenie a nemek dimenzióját;

Az Európai Parlament jobb bevonása

56. emlékeztet arra, hogy a szabályokon alapuló, hatékony, eredményorientált és hálózatba kapcsolt multilateralizmus virágzása érdekében fontos a demokratikusan megválasztott parlamentek bevonása, az érdekelt felek széles köréhez való szélesebb körű hozzáférés biztosítása, valamint a párbeszéd és az együttműködés kiterjesztése a nem állami szervezetekre, például a regionális kormányzatokra, az önkormányzatokra, a tudományos körökre, a civil társadalomra és a gazdasági ágazatra; támogatja azokat a nemzetközi kezdeményezéseket, amelyek azt szorgalmazzák, hogy Tajvan megfigyelőként érdemben részt vehessen a többoldalú szervek, többek között az Egészségügyi Világszervezet (WHO), a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO), a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) ülésein, mechanizmusaiban és tevékenységeiben; emlékeztet arra, hogy a demokratikusan megválasztott parlamentek láthatóvá tehetik és megerősíthetik a multilateralizmust támogató hangokat mint az emberiség egészének javát szolgáló, hatékony politikai válaszok egyik módját, és tovább erősíthetik a nemzetközi szervezetek, a multilaterális döntéshozatali fórumok és a polgárok közötti szükséges kapcsolatot;

57. úgy véli, hogy a globális kormányzás demokratikus jellegének, demokratikus elszámoltathatóságának és átláthatóságának növelése érdekében az EU-nak támogatnia kell egy szerv létrehozását az ENSZ rendszerén belül;

58. rámutat arra, hogy a Parlament szinergikus szerepet játszhat az uniós tagállamok és harmadik országok parlamentjeivel folytatott rendszeres politikai és szakpolitikai kapcsolataiban, mivel ezek a kapcsolatok megerősíthetik és tovább bővíthetik a hasonló gondolkodású országok koalícióját a nemzetközi szervezetekben és többoldalú fórumokon, és növelhetik a pozitív hatások elérésére való képességét; úgy véli, hogy át kell gondolni egy az ENSZ-be delegálandó parlamenti küldöttség létrehozásának lehetőségét, különös tekintettel az ENSZ Közgyűlésére és a nemzetközi szervezetek és többoldalú fórumok egyéb parlamenti dimenzióira annak érdekében, hogy megerősítsék az ENSZ rendszerével és más releváns multilaterális fórumokkal fennálló parlamenti kapcsolatokat és párbeszédet, valamint biztosítsák a demokratikus párbeszédet és a stratégiai vitát az EU intézményközi szintjén;

59. hangsúlyozza, hogy az EU-nak támogatnia kell azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja a civil társadalom nézeteinek jobb beépítése az ENSZ döntéshozatali folyamatába; kéri, hogy az ENSZ rendszerén belül hozzanak létre új fórumokat, amelyek lehetővé tennék a civil társadalom számára, hogy politikai párbeszédet folytasson az ENSZ-szel, valamint hogy a már meglévő fórumokat hatékonyan vegyék igénybe;

60. úgy véli, hogy a Parlament városokban működő, az EU külső fellépése szempontjából releváns ENSZ-szervekkel vagy nemzetközi szervezetekkel közös irodáinak kapcsolódnuk kell e szervek és szervezetek tevékenységeihez, illetve munkájuknak ezekre is ki kell terjednie annak érdekében, hogy szorosabban kapcsolatokat építsenek ki a multilateralizmust érintő uniós és európai parlamenti törekvésekhez, kötelezettségvállalásokhoz és elképzelésekhez; úgy véli, hogy át kell gondolni, hogy a Parlament hogyan tudja maximalizálni a parlamenti küldöttségek, bizottságok és a Parlament választási megfigyeléssel és demokráciatámogatással foglalkozó szolgálatai közötti szinergiákat annak érdekében, hogy e parlamenti szervek tevékenységein keresztül tovább erősödjön az EU külső fellépése; hangsúlyozza az Interparlamentáris Unió (IPU) munkájának fontosságát;

61. támogatja a Parlament szerepét a parlamenti és kapacitásépítési tevékenységek megerősítésében, a globális demokrácia támogatásában, valamint a parlamenti közvetítésben és párbeszédben többek között a Jean Monnet-párbeszéd keretében betöltött különleges szerepét; hangsúlyozza a Parlament által a párbeszéd előmozdításában, valamint a legjobb gyakorlatok és a demokratikus normák megosztásában játszott különleges szerep hozzáadott értékét;

62. emlékeztet arra, hogy a Parlament kulcsfontosságú szerepet tölt be demokratikus, mozgósító intézményként, amely egyedülálló nyilvános fórumot és egyedülálló perspektívát biztosíthat a multilateralizmus előmozdításához; úgy véli, hogy a Parlamentnek folytatnia kell azt a gyakorlatát, hogy rendszeresen meghívja az érintett nemzetközi szervezetek magas szintű vezetőit a közös érdekek és prioritások megvitatására; úgy véli, hogy a többoldalú fórumok parlamenti dimenziójának megerősítése érdekében a Parlamentnek évente vendégül kellene látnia a G7-ek és a G20-ak parlamenti

2022. július 6., szerda

elnökeinek konferenciáját; sürgeti a Parlament és az ENSZ rendszere közötti strukturált párbeszéd megerősítését; hangsúlyozza e tekintetben annak fontosságát, hogy rendszeres találkozókat tartsanak a Külügyi Bizottság és más érintett bizottságok, valamint az ENSZ-be delegált uniós küldöttségek vezetői között New Yorkban és Genfben, valamint e bizottságok és az EU azon tagállamainak misszióvezetői között, amelyek állandó vagy rotációs alapon az ENSZ Biztonsági Tanácsának tagjai; kiemeli, hogy a Külügyi Bizottságnak és albizottságainak az ENSZ New York-i székhelyére látogató éves küldöttségei pozitívan járulnak hozzá e törekvésekhez; szorgalmazza néhány, az EU és az ENSZ Biztonsági Tanácsa közötti informális ülés hivatalossá tételét; ösztönzi a Parlament és az ENSZ Közgyűlése közötti hivatalos társulás létrehozását;

A multilateralizmus mint a sürgető globális kihívások kezelésének motorja

63. kiemeli, hogy a multilaterális rendszer kulcsfontosságú szerepet játszik az éghajlatváltozás kezelésében; felszólít az éghajlatváltozás elleni küzdelemre törekvő jelenlegi többoldalú keretek, például az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye (UNFCCC) további megerősítésére, stabilabbá tételére és intézményesítésére – amelynek 197 részes fele van, beleértve az ENSZ összes tagállamát, és ezért szinte egyetemes tagsággal rendelkezik – elszámoltathatósági mechanizmusok és konkrét elvek létrehozása révén, amelyek biztosítják megbízatásuk hatékonyságát; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az éghajlatváltozás elleni globális fellépést, mivel a világ csak kollektív, azonnali és ambiciózus globális fellépéssel képes a hőmérséklet-emelkedést az iparosodás előtti szinthez képest 1,5 °C-ra korlátozni;

64. úgy véli, hogy a globális felmelegedés elleni küzdelemben az iparosodott országoknak nemcsak finanszírozás biztosításával, hanem szakértelem és technológia átadásával is támogatniuk kell a fejlődő országokat a fosszilis tüzelőanyagokról a zöld energiára történő átállásban;

65. emlékeztet annak fontosságára, hogy a nemzeti szinten meghatározott hozzájárulások elfogadása és végrehajtása révén a nemzeti szintű végrehajtásra kell összpontosítani, ugyanakkor biztosítani kell, hogy a nemzetközi közösség közösen jó úton haladjon a Párizsi Megállapodás céljainak multilaterális szintű teljesítése felé; felszólítja a kormányokat, hogy állapítsanak meg ambiciózus nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat, amelyek nélkül az 1,5 °C-os célkitűzés nem teljesíthető, és felhívja őket, hogy ösztönözzék egymást, hogy továbbra is e célkitűzés irányába haladjanak;

66. emlékeztet arra, hogy szorosan együtt kell működni a főbb kibocsátókkal, az éghajlatváltozás által veszélyeztetett országokkal és a transzatlanti partnerekkel annak érdekében, hogy az ENSZ 2022. évi éghajlat-változási konferenciáján eredmények szülessenek a 2030-as cél elérése terén; a finanszírozás mozgósítására irányuló további multilaterális erőfeszítéseket szorgalmaz a fenntartható fejlődési célok és az éghajlatváltozás elleni küzdelem tekintetében, beleértve a klímafinanszírozás 50 %-ának az alkalmazkodásra való fordítását; üdvözlí az ENSZ 2021. évi éghajlat-változási konferenciájának (COP26) arra irányuló erőfeszítéseit, hogy létrehozzák az éghajlatváltozással kapcsolatos dezinformáció fogalommeghatározásait;

67. emlékeztet arra, hogy a környezeti jogok megsértése komoly hatással van az emberi jogok széles körére, beleértve az élethez, az önrendelkezéshez, az élelemhez, a vízhez és az egészséghez való jogot, valamint a kulturális, polgári és politikai jogokat; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség és az emberi jogok összekapcsolódnak és összefüggnek egymással, és emlékeztet a tagállamok emberi jogi kötelezettségeire, hogy védeniük kell a biológiai sokféleséget, amelyről ezek a jogok függenek, beleértve azt is, hogy biztosítják a polgárok részvételét a biológiai sokféleséggel kapcsolatos döntésekben, valamint garantálják a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférést a biológiai sokféleség csökkenése vagy romlása esetén; támogatja a környezeti bűnözés tekintetében nemzetközi szinten megkezdett normatív erőfeszítéseket; e tekintetben annak előmozdítására ösztönzi az Uniót és a tagállamokat, hogy az öködiumot a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma értelmében vett nemzetközi bűncselekményként ismerjék el;

68. emlékeztet a multilaterális fórumoknak a Covid19-világjárvány kihívásainak kezelésében játszott kulcsfontosságú szerepére, és kiemeli, hogy ez jó példaként szolgál a globális közegészség és az egyetemes egészségügyi ellátás előmozdításában és védelmében betöltött fontos szerepükre; üdvözlí a Covax-kezdeményezést (COVAX), amely példa nélküli nemzetközi szolidaritást testesít meg, és köszönetét fejezi ki az adományozóknak és támogatóknak, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy továbbra is szükség van az adományozásra és az erőforrások növelésére, valamint az oltóanyaggyártással és -elosztással kapcsolatos kapacitásépítésre annak érdekében, hogy az oltóanyagokat és kezeléseket ingyenesen minden ország számára oly módon lehessen elérhetővé tenni, hogy azok időben elérjenek valamennyi országba;

2022. július 6., szerda

69. elismerését fejezi ki a WHO által a világjárvány elleni küzdelem terén a tudományos ismereteken és bizonyítékokon alapuló döntései révén végzett munkáért, biztosítva ugyanakkor a Covid19-világjárvány WHO általi kezelésének független ellenőrzését és elszámoltathatóságát; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni megbízatását és végrehajtási kapacitását, különös tekintettel az adatmegosztásra és az erőforrások mozgósítására, valamint meg kell reformálni a vészhelyzeti bizottság döntéshozatali folyamatát, és végrehajtási mechanizmusokat kell létrehozni döntéseire és tanácskozásaira vonatkozóan;

70. üdvözli a világjárványokról szóló új nemzetközi szerződéssel kapcsolatos munka megkezdését, miután a WHO mind a 194 tagja 2021. május 31-én határozatot fogadott el; sürgeti az Európai Uniót, hogy multilaterális szervezetek keretében dolgozzon a világjárványok megelőzésére és leküzdésére szolgáló globális mechanizmusok javításán a COVID-19 világjárványra adott nemzetközi válasz lépések során szerzett tapasztalatok hasznosítása révén;

71. szorgalmazza a jogalkotási és szabályozási keretek megerősítését, és felszólít a szakpolitikai koherencia előmozdítására az egészségügyi szolgáltatásokhoz való tényleges hozzáférés elérése érdekében, többek között olyan jogszabályok elfogadása és szakpolitikák végrehajtása révén, amelyek nagyobb hozzáférést biztosítanak az egészségügyi szolgáltatásokhoz, termékekhez és oltóanyagokhoz, különösen a leginkább hátrányos helyzetűek számára;

72. a nemi dimenzió rendszerszintű érvényesítésével kapcsolatos nemzetközi együttműködésre szólít fel az egészségügyi politikák megtervezése, végrehajtása és nyomon követése során, figyelembe véve a nők és lányok sajátos szükségleteit, az egészségügyi politikák és az egészségügyi rendszerek megvalósítása során a nemek közötti egyenlőség elérése és a női önrendelkezés elősegítése céljából;

73. sürgeti az Uniót, hogy szorgalmazza az ENSZ terrorizmus elleni küzdelemre irányuló munkáját az ENSZ 2006. évi Közgyűlésen elfogadott terrorizmus elleni globális stratégiája szerinti négy pillér alkalmazására és aktualizálására irányulóan;

74. konkrét intézkedéseket sürget azon gyermekek védelme érdekében, akiknek kiszolgáltatottságát a Covid19-világjárvány különösen súlyosbíthatja, többek között az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a megfizethető élelmiszerhez, a tiszta vízhez, a higiéniai létesítményekhez és a megfelelő lakhatáshoz való hozzáférésük tekintetében; ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy az éghajlatváltozás és a környezeti károk negatív hatással vannak a gyermekek jogainak gyakorlására;

75. hangsúlyozza, hogy további többoldalú fellépésekre van szükség a gazdasági kormányzás, különösen az adózás terén; üdvözli az OECD/G20-ak az adóalap-erőzítővel és a nyereségátcsoportosítással foglalkozó inkluzív keretben (BEPS) jelzett irányt, valamint a 15 %-os minimális társaságiadó-kulcs megállapítására irányuló legutóbbi javaslatát, továbbá az adóztatási jogok igazságosabb újraelosztását lehetővé tevő jövőbeli pillért; tudomásul veszi a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a legnagyobb és legjövödelmezőbb multinacionális vállalatok reziduális nyeresége 15 %-ának megfelelő saját forrás álljon rendelkezésre, amelyet e megállapodás keretében az uniós tagállamokhoz csoportosítanak át; ösztönzi a nemzetközi közösséget, hogy törekedjen további integrációra ezen a területen a tisztességtelen gyakorlatok és visszaélések elkerülése érdekében; felszólít a nemzetközi előírások és normák szélesebb körű végrehajtására ezen a szakpolitikai területen; emlékeztet arra, hogy a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) kulcsfontosságú szerepet játszik a világkereskedelelem szabályozásában és megkönnyítésében;

76. megjegyzi, hogy az EU-nak szorosan együtt kell működnie a hasonlóan gondolkodó partnerekkel a WTO korszerűsítése és a 21. század kereskedelmi kihívásainak – többek között a digitális forradalom és a zöld, méltányos és fenntartható átállás – kezeléséhez szükséges eszközökkel való ellátása érdekében; felhívja az EU-t, hogy működjön együtt valamennyi WTO-taggal annak érdekében, hogy az 12. miniszteri konferencián terjesszenek elő pozitív reformmenetrendet és konkrét munkatervet; elismeri, hogy az EU és az USA közötti együttműködés volt a multilaterális kereskedelmi tárgyalások előrehaladásának hajtóereje;

77. hangsúlyozza az adócsalás, a pénzmosás és a korrupció elleni küzdelmet célzó kezdeményezések megvalósításának és támogatásának fontosságát; az adóügyi kérdésekkel kapcsolatos ENSZ-szintű munka támogatása a fejlődő országok adóügyekben való képviselésének biztosítása érdekében; a nemzetközi adókijátszás elleni hatékony magatartási kódexről szóló tárgyalások felgyorsítása az adóügyi információcsere-egyezmények (TIEA-k) alkalmazása révén;

78. megjegyzi, hogy a multilateralizmus fontos szerepet játszik az olyan új kihívások és realitások kezelésében, mint a biológiai sokféleség csökkenése, a kiberbiztonság, a biotechnológia, a digitalizáció, a geopolitikai tevékenységek és irányítás a sarkvidéki régiókban, a mesterséges intelligencia és a kialakulóban lévő fenyegetések, például az álhírek technológiaalapú terjesztése, az áltudomány és a dezinformáció; úgy véli, hogy a szakértőknek, a tudósoknak és a civil társadalom érintett képviselőinek részt kellene venniük a többoldalú, több érdekelt felet tömörítő megállapodásokban;

2022. július 6., szerda

79. üdvözli az EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanács (TTC) létrehozását;
80. emlékeztet annak fontosságára, hogy a nemek közötti egyenlőség elvét és célkitűzését valamennyi szakpolitikai területen általánosan érvényesítsék;
81. üdvözli az ENSZ főtitkárának arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fokozza és koordinálja az ENSZ digitalizálását annak érdekében, hogy az internet az ENSZ pilléreit: a békét és biztonságot, az emberi jogokat és a fejlődést szolgálja;
82. kiemeli, hogy a megújított multilateralizmus pozitív hatást gyakorolhat a digitális transzformáció előmozdítására, nemcsak a fenntartható fejlesztési célok végrehajtásának erőteljes eszközeként, hanem azért is, mert sürgősen meg kell határozni az alapvető előírásokat és normákat, és kezelni kell annak kockázatait és kihívásait;
83. emlékeztet arra, hogy az egyre ambiciózusabb, magabiztosabb és agresszívebb Kínával szemben az EU-nak és demokratikus, hasonlóan gondolkodó partnereinek többoldalú fórumokon, technológiai demokráciák szövetsége részeként kell együttműködniük, a szabályokon alapuló nemzetközi rendszer fenntartása, érdekében, a nemzetközi fórumok eltérítésére irányuló tekintélyelvű koordinációval szemben, a szabványalkotás és a globális szabályok révén biztosítva, hogy az új technológiák továbbra is emberközpontúak maradjanak;
84. rámutat arra, hogy a digitális világgal mint az adóbevételek igen jelentős új forrásával is számolni kell;
85. ragaszkodik ahhoz, hogy a többoldalúság központi szerepet játszik a világűr rendjének hatékony fenntartásában, és hogy a világűr békés célú felhasználásának megőrzése érdekében el kell mélyíteni a jelenlegi kezdeményezéseket, illetve újakat kell indítani; hangsúlyozza, hogy a világűr használatát a nemzetközi szabályok és normák továbbfejlesztett keretének, valamint a világűr hosszú távú, fenntartható, felelősségteljes és békés hasznosításának biztosítását szolgáló rendszernek kell szabályoznia;
86. felszólítja az EU-t, hogy vállaljon aktívabb szerepet a mesterségesintelligencia-technológiák emberközpontú és megbízható nemzetközi keretének kialakításában, különösen az autonóm fegyverrendszerek tekintetében;
87. kiemeli a hasonlóan gondolkodó partnerek közötti többoldalú együttműködés fontosságát az állami és nem állami szereplők által terjesztett rosszindulatú és manipulatív dezinformáció elleni küzdelemben; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU globális vezető szerepet vállaljon a nemzetközi fogalommeghatározások, normák és elvek kialakításában e kérdések kezelése terén, többek között a választásokba való külföldi beavatkozás kapcsán is;
88. hangsúlyozza, hogy a Parlament a biológiai sokféleség, a természeti környezet és az erőforrások megőrzése révén fontos szerepet tölt be a fenntartható fejlesztési célok és a Párizsi Megállapodásban meghatározott célkitűzések végrehajtási folyamatának szoros nyomon követésében és támogatásában, többek között azáltal, hogy nemcsak az előrehaladás nyomon követésére törekszik, hanem a források elosztásának javítására is, valamint fejlesztéseket ajánl vagy konkrét javaslatokat terjeszt elő; kiemeli António Guterres ENSZ-főtitkár „Közös programunk” című javaslatának két kulcsfontosságú stratégiai gondolatát, nevezetesen egy globális új megállapodás és egy új társadalmi szerződés szükségességét; rámutat arra, hogy ezek nagyon konkrét intézkedésekben ölthetnek testet, mint például egy erősebb globális zöld alap és egy pénzügyi támogatási mechanizmus a súlyosan eladósodott országok számára, feltéve, hogy végrehajtják a fenntartható fejlesztési célokat és fellépnek a szegénység ellen;
89. sürgeti az Uniót, hogy biztosítsa Európa kulturális és történelmi örökségének védelmét, megőrzését és megóvását valamennyi többoldalú fórumon, például az UNESCO-ban;
90. hangsúlyozza, hogy alapvetően szükséges globális szinten biztosítani a nemek közötti egyenlőséget, valamint küzdeni a nők, lányok és marginalizált csoportok számára biztosított megkülönböztetésmentességért és alapvető jogokért, beleértve a szexuális és reprodukciós egészséget és jogokat is; elvárja a Bizottságtól, a tagállamoktól és az EKSZ-től, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervet módszeresen építsék be valamennyi külső tevékenységbe, beleértve a többoldalú kötelezettségvállalásaikat is, és szorosan működjenek együtt a partnerkormányokkal, a civil társadalommal, a magánszektorral és más kulcsfontosságú érdekelt felekkel; felszólítja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy erősítsék a partnerekkel való szinergiákat a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének közös előmozdítása és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos nemzetközi célok sikeres elérése érdekében; hangsúlyozza hogy az EU-nak vezető szerepet kell játszania a nemzetközi közösségben a szexuális és nemi alapú erőszak fegyveres konfliktusokban fegyverként való alkalmazásának megszüntetésére irányuló erőfeszítések fokozásában;

2022. július 6., szerda

91. szorgalmazza a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény egyetemes ratifikálását és hatékony végrehajtását; sürgősen felszólít a faji megkülönböztetés valamennyi formájának felszámolását minden megfelelő eszközzel, köztük jogszabályokkal is; elismeri az oktatás és a kultúra kiemelkedő szerepét az emberi jogok előmozdításában, valamint a rasszizmus, a faji megkülönböztetés, az idegengyűlölet és az ahhoz kapcsolódó intolerancia elleni interszekcionális küzdelemben, különösen a tolerancia, a befogadás és az etnikai, vallási és kulturális sokszínűség tiszteletben tartása elvének előmozdításában, valamint a szélsőségesen rasszista és idegengyűlölő mozgalmak és eszmék elterjedésének megakadályozásában; megerősíti, hogy az őslakos népek, köztük a nők és lányok számára biztosítani kell a törvény által nyújtott egyenlő védelmet és a törvény előtti egyenlőséget, az önrendelkezés elősegítését és a döntéshozatali folyamatokban, valamint a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes körű és tényleges részvételt; szorgalmazza, hogy erősítsék meg a fogyatékossgal élő személyek védelmét, és fordítsanak figyelmet az interszekcionális diszkriminációval szembesülő személyekre, különösen a nőkre és a fogyatékossgal élő őslakos személyekre;

92. felkéri az EU-t, hogy fokozza a nemzetközi igazságszolgáltatás terén folytatott többoldalú együttműködést, tekintettel a nemzetközi emberi jogok és a humanitárius jog megsértésének egyre növekvő számára; felhívja az EU-t és partnereit, hogy fejlesszék és használják fel a nemzetközi testületekben – például az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa, az ENSZ különleges eljárásai, az ENSZ különleges eladói, az EBESZ mechanizmusai, az Európa Tanács vagy a nemzetközi bíróságok – rendelkezésre álló eszközöket annak érdekében, hogy fokozzák az állami és nem állami szereplők nemzetközi jognak való megfelelését, és mozdítsák elő az egyetemes joghatóság elvének a nemzeti jogrendszerekben való alkalmazását; felszólítja az EU-t, hogy erős diplomáciai, politikai és pénzügyi támogatás nyújtása révén erősítse meg a Nemzetközi Büntetőbíróság szerepét és növelje annak személyzetét; felkéri a Bizottságot, az alelnököt/főképviselet és a tagállamokat, hogy szólítsák fel a multilaterális intézmények azon tagállamait, amelyek még nem ratifikálták a Római Statútumot, hogy tegyék meg ezt;

93. felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb fejezze be a vállalati felelősség keretrendszerének kidolgozását, és hasonló gondolkodású partnereivel együttműködve lépjen fel a tekintélyelvű és totalitárius rendszerek által elkövetett súlyos emberi jogi visszaélésekkel szemben, ezzel védve a fenntartható és rugalmas globális ellátási láncokat a tekintélyelvű és totalitárius rendszerek rosszhírnévű befolyásától;

94. nemzetközi szakpolitikai fellépést sürget a veszélyeztetett emberi jogi aktivisták védelme és támogatása érdekében; elítéli egyes kormányok civil társadalmi szervezetek, aktivisták és az emberi jogok védelmezői elleni megtorló intézkedéseit a nemzetközi szervekkel való törvényes interakciójukra válaszul, és felhívja a Tanácsot és az alelnököt/főképviselet, hogy szisztematikusan és szóban reagáljon minden ilyen eseményre; felszólítja az EU-t, hogy támogassa az újságírók elleni bűncselekményekre vonatkozó állandó vizsgálati ENSZ-mechanizmus létrehozását, valamint az újságírók elleni erőszakos cselekményekkel való fenyegetésért vagy azok elrendeléséért felelős személyek elleni célzott szankciók elfogadását annak érdekében, hogy véget vessenek a büntetlenségnek, megelőzzék az újságírók elleni erőszakot, és előmozdítsák az újságírók biztonságát növelő intézkedéseket;

95. ismételten felszólítja az EU-t, hogy tegyen határozottabb többoldalú kötelezettségvállalásokat a jelenlegi konfliktusok fenntartható politikai megoldására, és biztosítsa, hogy az emberi jogok a konfliktusmegelőzési és -közvetítési politikák középpontjában álljanak; emlékeztet a nemzetközi békefenntartás és konfliktusrendezés fontosságára, valamint az ilyen missziók uniós támogatására; hangsúlyozza, hogy világos célkitűzésekre, egyértelmű megvalósítási kapacitásra és hatékony mechanizmusokra van szükség, beleértve a nők kilátásait is, összhangban az ENSZ biztonsági Tanácsának 1325. számú határozatával és az azt követő határozatokkal; felszólít az érintett struktúrák oly módon történő reformjára, hogy véget vessenek a katonai műveletekben és polgári missziókban való szolgálat során elkövetett visszaélésekben és szexuális erőszakban bűnös személyzet, valamint más többoldalú ügynökségek, hivatalok és szervek személyzetének büntetlenségének, valamint hozzanak létre működő és átlátható felügyeleti és elszámoltathatósági mechanizmusokat;

96. hangsúlyozza, hogy a multilaterális szervezetek sikere döntő szerepet játszik a demokráciába és a liberalizmusba vetett közbizalomnak, és a szabályokon alapuló világrend jelentőségének a helyreállításában;

97. hangsúlyozza, hogy a nyitott, inkluzív, szabályokon alapuló és megkülönböztetésmentes többoldalú kereskedelmi rendszernek a globális kereskedelem liberalizációja egyik fő hajtóerejének kell lennie, és fokozott gazdasági növekedéshez, versenyképességhez és innovációhoz, munkahelyteremtéshez, és az életszínvonal javulásához, a bevételek növekedéséhez, a fenntartható gazdasági fejlődés előmozdításához és az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez kell vezetnie, ezáltal megerősítve a jólétet, a békét és a biztonságot, a fenntartható fejlődési célokkal összhangban; tudomásul veszi továbbá a multilaterális kereskedelmi rendszer szerepét a kiszámítható kereskedelmi környezet előmozdításában a kölcsönös, átláthatóbb és méltányosabb kereskedelmi szabályok és szabályozások kidolgozása révén, amelyeket következetes, érvényesíthető és koherens módon hajtanak végre; emlékeztet az „A világ többi országába irányuló uniós kivitel: hatások a foglalkoztatásra” című, 2021. novemberi jelentés megállapításaira, amelyek szerint az EU-ban több mint 38 millió munkahely az exportnak köszönhető; felhívja a Bizottságot, hogy folytassa az e megállapítások közlésére irányuló

2022. július 6., szerda

munkáját, és hívja fel a figyelmet a nemzetközi kereskedelem előnyeire és pozitív aspektusaira; úgy véli azonban, hogy a globális kihívásokkal szembesülve újra kell építeni a multilaterális intézményekbe vetett bizalmat, különösen a globális közjavak biztosítására irányuló közös kezdeményezések végrehajtása tekintetében, a változó globális hatalmi dinamika összefüggésében; ismét felhívja a figyelmet az EU ebben a folyamatban játszott szerepére;

98. sajnálatát fejezi ki a globális gazdaság egyes részein kialakult, a protekcionizmusra és a kereskedelem kényszerítő eszközként való alkalmazására irányuló növekvő tendenciák miatt, amelyek zavarokat és geopolitikai feszültségeket eredményeztek; emlékeztet, hogy a nacionalista gazdaságpolitikák mindenben ellentétesek globalizált kereskedelmi rendszerekkel; felszólít az EU kereskedelmi jogérvényesítési erőfeszítéseinek megerősítésére és az autonóm kereskedelmi eszközök – például a kényszerítő intézkedések elleni eszköz, a torzító hatású támogatások elleni eszköz és a nemzetközi közbeszerzési eszköz – eszköztárának kidolgozására, valamint a kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselői pozíció létrehozására, hogy választ lehessen adni ezekre az újonnan felmerülő kihívásokra; megjegyzi, hogy a cél egy megreformált és megfelelően működő multilaterális szabálykönyv létrehozása, amelynek középpontjában a WTO-n belüli, hatékony és működő vitarendezési rendszer áll; hangsúlyozza azonban, hogy továbbra is teljes mértékben részt kell venni a WTO mint a szabályokon alapuló nyitott, méltányos és fenntartható globális gazdaság sarokköve reformjára irányuló erőfeszítésekben annak érdekében, hogy növeljék annak hatékonyságát, inkluzivitását, átláthatóságát és legitimitását, és kezelni kell a nem piacgazdaságok jelentette kihívásokat és kockázatokat; üdvözli e tekintetben a kereskedelempolitika felülvizsgálatához csatolt 2021. februári mellékletet, amely átfogó megközelítést vázol fel a WTO modernizálására vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy a szabályokon alapuló világkereskedelem előmozdítása érdekében az EU tényleges szerepvállalásának a kereskedelem előretökélő megközelítésén kell alapulnia;

99. üdvözli a WTO 12. miniszteri konferenciájának sikeres lezárását, és megismétli, hogy teljes mértékben támogatja a szabályokon alapuló kereskedelmi rendszert, amelynek hozzá kell járulnia a globális kihívások kezeléséhez, valamint a zöld átállás, a digitális forradalom és az egyenlőtlenség elleni küzdelem támogatásához; sürgeti a WTO országait, hogy haladéktalanul hajtsák végre a meghozott határozatokat, és a 13. miniszteri konferenciáig dolgozzanak a szervezet reformján, hogy a WTO teljes mértékben működőképesse váljon és megfeleljen céljának; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 12. miniszteri konferencia nem foglalkozott a nemek közötti egyenlőség és a kereskedelem dimenziójával, és szorgalmazza, hogy ez a kérdés álljon a 13. miniszteri konferencia középpontjában;

100. hangsúlyozza, hogy a demokratikus, legitim, elszámoltatható és átlátható globális kormányzásban nagyobb szerepet kell kapniuk a parlamenti szervezeteknek, mivel a közvetlenül választott parlamenti képviselők kulcsfontosságú kapcsolatként működhetnek a polgárok és a multilaterális rendszer között; hangsúlyozza a horizontális és koherens multilateralizmus, valamint az Európai Parlament és az Interparlamentáris Unió közös parlamenti konferenciája WTO-val kapcsolatos munkájának fontosságát; kiemeli annak szükségességét, hogy a parlamenti képviselők számára biztosítsák a kereskedelmi tárgyalásokhoz való jobb hozzáférést és bevonják őket a WTO mandátumainak kidolgozásába és határozatainak végrehajtásába, valamint a kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekről más multilaterális testületekben és intézményekben folytatott tárgyalásokba; megismétli, hogy az EU-nak és valamennyi WTO-tagnak fokoznia kell az érdekelt felekkel – többek között a civil társadalommal, az üzleti szervezetekkel és a szélesebb üzleti közösséggel – folytatott párbeszédet; felhívja a Bizottságot, hogy mélyítse el együttműködését az összes érintett nemzetközi szervezettel, például a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel, az ENSZ rendszerével, a G7-ekkel, az OECD-vel, a Világbankkal és a Nemzetközi Valutaalappal, és hangsúlyozza szerepüket a nyitott, szabályokon alapuló kereskedelmi rendszer előmozdításában;

101. üdvözli, hogy a WTO szorosan együttműködik a WHO-val és más nemzetközi szervezetekkel annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelem pozitív szerepet játsszon a világjárvány és az azt követő válság kezelésében, valamint a világ gazdaság helyreállításának támogatásában; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány bebizonyította, hogy nemzetközi intézményeinknek vannak hiányosságai; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a Covid19-világjárvány tanulságait, és a globális partnerekkel együtt használja fel e tanulságokat a reformmenetrendben; ambiciózus kezdeményezésre szólít fel a kereskedelem és az egészségügy területén; tudomásul veszi a WTO arra irányuló törekvéseit, hogy a fenntartható fejlődési célokkal és a Párizsi Megállapodással összhangban kiterjessze megbízatását annak érdekében, hogy nagyobb jelentőségre tegyen szert olyan közéleti kérdésekben való fokozott szerepvállalása révén, mint az egészségügy, a fenntarthatóság, a vagyoni egyenlőtlenség, a nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése; úgy véli, hogy ezek a reformfolyamat részét képező fontos lépések lesznek a WTO multilaterális kereskedelmi szabályok létrehozására, a kereskedelmi akadályok csökkentésére és a tagjai közötti szabályozott kereskedelmi viták rendezésére szolgáló eszközök biztosítására irányuló alapvető feladatai mellett;

2022. július 6., szerda

102. felhívja a Tanácsot, hogy fokozza a szabadkereskedelmi megállapodások harmadik országokkal való megkötésére irányuló erőfeszítéseit; megjegyzi, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások növelik az országok közötti gazdasági kölcsönhatásokat és függőségeket, és ezért aktívabb és ambiciózusabb többoldalú kötelezettségvállalás előfutáraként szolgálhatnak;

103. felszólítja a Tanácsot, a Bizottságot és az alelnököt/főképviselőt, hogy kellően vegyék figyelembe ezt a jelentést az uniós prioritások meghatározása során az ENSZ Közgyűlésének 77. ülészakára, valamint más nemzetközi szervezetekben és többoldalú fórumokon;

o

o o

104. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, valamint tájékoztatás céljából az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének és az Egyesült Nemzetek Szervezete főtitkárának.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0287

Az élelmezésbiztonság kezelése a fejlődő országokban**Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a fejlődő országok élelmezésbiztonságának kezeléséről (2021/2208(INI))**

(2023/C 47/11)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 25. cikkére, valamint Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 11. cikkére, amelyek a megfelelő életszínvonalhoz való jog részeként ismerik el az élelemhez való jogot,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkére, amely újra megerősíti, hogy „az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit”,
- tekintettel az EUMSZ 214. cikkére, amely meghatározza az EU humanitárius segítségnyújtási műveleteinek elveit és célkitűzéseit,
- tekintettel a Szomszédsgási, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a humanitárius élelmezési segélyről (COM(2010)0126) és a fejlődő országok élelmezésbiztonsági kihívásainak kezeléséhez nyújtott segítség uniós szakpolitikai keretéről (COM(2010)0127) szóló, 2010. március 31-i bizottsági közleményre,
- tekintettel „Az EU rezilienciapolitikája – Az élelmiszerláncok tanulságai” című, 2012. október 3-i bizottsági közleményre (COM(2012)0586),
- tekintettel „Az anyai és a gyermektáplálkozás előtérbe helyezése a külső támogatásokban: uniós szakpolitikai keret” című, 2013. március 12-i bizottsági közleményre (COM(2013)0141),
- tekintettel az „Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című, 2021. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2021)0110), amely többek között a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolat megerősítésére irányuló kulcsfontosságú intézkedéseket irányoz elő a sürgős segítségnyújtás és a hosszabb távú megoldások jobb összekapcsolása érdekében, valamint tekintettel az EU humanitárius tevékenységének új orientációiról szóló, 2021. december 15-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽³⁾,
- tekintettel a Bizottság 2022. március 23-i, „Az élelmezésbiztonság biztosítása és az élelmiszerrendszerek rezilienciájának megerősítése” című közleményére (COM(2022)0133),
- tekintettel az EU külső fellépéseiben a nemek közötti esélyegyenlőségről és a nők szerepének megerősítéséről szóló, 2021–2025 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre (GAP III), illetve az Európai Parlament arról szóló állásfoglalására ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ HL L 209., 2021.6.14., 1. o.⁽²⁾ HL L 163., 1996.7.2., 1. o.⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0505.⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0073_HU.html

2022. július 6., szerda

- tekintettel a Bizottság táplálkozásról szóló, 2014. július 3-i cselekvési tervére, amelynek célja, hogy 2025-ig 7 millióval csökkentse az alultápláltság miatt a fejlődésben elmaradt öt év alatti gyermekek számát (SWD(2014)0234) és az arról szóló, 2021. augusztus 12-i hatodik eredményjelentésre (SWD(2021)0229),
- tekintettel az élelmezésbiztonságról és a táplálkozásról szóló állásfoglalásaira, különösen a fejlődő országokban a gyermekek alultápláltságáról és hiányos táplálkozásáról szóló, 2014. november 27-i állásfoglalására ⁽³⁾, az Új Élelmezés- és Táplálkozásbiztonsági Szövetségről szóló, 2016. június 7-i állásfoglalására ⁽⁴⁾, valamint a globális célok elérése felé tett következő lépésekről és a világ táplálkozási és élelmezésbiztonsága érdekében tett uniós kötelezettségvállalásokról szóló, 2016. október 5-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel 2022. március 24-i állásfoglalására az EU-n belüli és kívüli élelmezésbiztonság biztosítását szolgáló sürgős uniós cselekvési terv szükségességéről az ukrajnai orosz invázió fényében ⁽⁶⁾,
- tekintettel „Az élelmezés- és táplálkozásbiztonság a külső támogatásokban” című, 2013. május 28-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a globális élelmezés- és táplálkozásbiztonság erősítéséről szóló, 2018. november 26-i, a táplálkozásra vonatkozó cselekvési tervről szóló negyedik eredményjelentésről szóló, 2019. november 25-i, az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó 2021. évi csúcstalálkozóján képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2021. május 20-i, az „Európa együtt” megközelítés részét képező, a humán fejlődés iránti elkötelezettség megerősítéséről szóló, 2021. június 14-i, valamint a „Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében” című, 2021. november 19-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott, a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzusról szóló, 2008. évi együttes nyilatkozatra ⁽⁷⁾, és tekintettel a fejlesztéspolitikáról szóló 2017. évi európai konszenzusra,
- tekintettel az Egészségügyi Világszervezet által 2012-ben az anyákra, a csecsemőkre és a kisgyermekekre vonatkozóan 2025-re kitűzött hat globális táplálkozási célkitűzésre, amelyek: i. az alultáplált öt év alatti gyermekek számának 40 %-kal történő csökkentése, ii. a termékeny korú nők körében a vérszegénység 50 %-kal való csökkentése, iii. az alacsony születési súllyal világra jött csecsemők számának 30 %-os csökkentése, iv. a túlsúlyos gyermekek száma növekedésének megelőzése, v. az első hat hónapban kizárólag anyatejjel történő táplálás arányának legalább 50 %-kal való növelése, valamint vi. a sorvadó gyermekek arányának 5 % alá csökkentése,
- tekintettel a világban az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzetéről készített jelentésekre, az élelmiszerválságokról szóló globális jelentésre és a világelelmezési jelentésre, ideértve ezek 2021. évi kiadásait, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) az élelemhez való jogra vonatkozó iránymutatásaira, a FAO Világelelmezés-biztonsági Bizottságának az élelmiszerrendszerekre és táplálkozásra vonatkozó önkéntes iránymutatásaira, „Az agrárökológia 10 eleme, amely a fenntartható élelmiszer- és mezőgazdasági rendszerre való áttérést irányítja” című dokumentumra (FAO), valamint az élelmezés- és táplálkozásbiztonságnak az elhúzódó válságok idején történő biztosítására vonatkozó 2014. évi cselekvési keretre,
- tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) a globális halászat és akvakultúra helyzetére vonatkozó 2020. évi jelentésére ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az EU és a harmadik országok között létrejött fenntartható halászati partnerségi megállapodásokra,
- tekintettel az élelmezési válságok elleni globális hálózatra, amely a humanitárius és fejlesztési szereplők közös elemzésen és tudáson alapuló szövetsége a humanitárius, fejlesztési és békekapcsolatok közötti koordináció megerősítése érdekében,

⁽³⁾ HL C 289., 2016.8.9., 71. o.

⁽⁴⁾ HL C 86., 2018.3.6., 10. o.

⁽⁵⁾ HL C 215., 2018.6.19., 10. o.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0099.

⁽⁷⁾ HL C 25., 2008.1.30., 1. o.

⁽¹⁰⁾ FAO, The State of World Fisheries and Aquaculture 2020 (A globális halászat és akvakultúra helyzete 2020-ban), <https://www.fao.org/3/ca9231en/CA9231EN.pdf>

2022. július 6., szerda

- tekintettel az őslakos népek jogairól szóló, 2007. szeptember 13-i ENSZ-nyilatkozatra (UNDRIP), valamint a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló, 2018. szeptember 28-i ENSZ-nyilatkozatra,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend” című, 2015. szeptember 25-i határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A táplálkozásra vonatkozó fellépések évtizede (2016–2025)” című, 2016. április 1-jei határozatára, amelynek célja, hogy a világon az éhezés és a hiányos táplálkozás megszüntetése érdekében fokozott fellépésre kerüljön sor, és biztosított legyen az egészségesebb és fenntarthatóbb táplálkozáshoz való egyetemes hozzáférés minden ember számára – tartózkodási helyétől függetlenül, bárkiről is legyen szó,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira és azok szorosan összefüggő és integrált jellegére, különösen a szegénység minden formájának mindenhol való felszámolására irányuló 1. fenntartható fejlődési célra, az éhezés felszámolására, az élelmezésbiztonság és a jobb táplálkozás megvalósítására, valamint a fenntartható mezőgazdaság előmozdítására irányuló 2. fejlődési célra, a minden korosztály valamennyi tagjának az egészséges élet biztosítására és a jóllét előmozdítására irányuló 3. fenntartható fejlődési célra, a nemek közötti egyenlőség elérésére és valamennyi nő és lány szerepvállalásának növelésére irányuló 5. célra, a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés mindenki számára történő biztosítására irányuló 6. fenntartható fejlődési célra, az országokon belüli és az országok közötti egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló 10. fenntartható fejlődési célra, a fenntartható fogyasztási és termelési minták biztosítására irányuló 12. fenntartható fejlődési célra, az éghajlatváltozás és annak hatásai elleni küzdelem érdekében sürgős fellépést célzó 13. fenntartható fejlődési célra, valamint 17. cél a végrehajtási eszközök megerősítésére és a fenntartható fejlődésre irányuló globális partnerség újjáélesztésére irányuló 17. fenntartható fejlődési célra,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2018. évi 2417. számú határozatára, amely elítéli a polgári lakosság kiéheztetését mint hadviselési módot, valamint a polgári lakossághoz való humanitárius hozzáférés jogellenes megtagadását,
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) és az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) 2020. júniusi jelentésére⁽¹¹⁾, amely kiemeli az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a biológiai sokféleség megőrzése közötti kapcsolatot,
- tekintettel a földtulajdoni és -használati viszonyoknak, a halászatnak és az erdőgazdálkodásnak a nemzeti élelmezésbiztonsággal összefüggésben történő felelősségteljes irányítására vonatkozó, a Világélelmezés-biztonsági Bizottság (CFS) által elfogadott önkéntes iránymutatásokra (2012) és a CFS mezőgazdasági és élelmiszeripari rendszerekbe történő felelős beruházásokra vonatkozó elveire (2015),
- tekintettel a „Scaling Up Nutrition” mozgalomra (Mozgalom a táplálkozás javításáért) és az alultápláltság valamennyi formájának felszámolására irányuló munkájára, melyet a kormány által irányított kezdeményezések és az érintett országok prioritásainak támogatása révén végez, a civil társadalommal, az ENSZ-szel, az adományozókkal, a vállalkozásokkal és a kutatókkal együttműködésben,
- tekintettel a Bizottság 2021 decemberében Tokióban tartott „Táplálkozás a növekedésért” csúcstalálkozóján a 2021–2024-es időszakra vonatkozóan az alultápláltság elleni küzdelem érdekében tett 2,5 milliárd EUR-s kötelezettségvállalására, valamint az EU azon folyamatos kötelezettségvállalására, hogy 2025-ig legalább 7 millióval csökkenti az alultáplált gyermekek számát,
- tekintettel a G7-ek 2021. június 13-i cornwalli csúcstalálkozóján jóváhagyott, az éhínség megelőzéséről és a humanitárius válságokról szóló megállapodásra, amelyben a G7-tagok elkötelezték magukat az éhezés elleni küzdelem és az éhínség közös fellépések révén történő elhárítása mellett,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
- tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,
- tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0195/2022),

⁽¹¹⁾ IPBES-IPCC közös szervezésű, biológiai sokféleségről és éghajlatváltozásról szóló munkaértekezlet, munkaértekezleti jelentés.

2022. július 6., szerda

- A. mivel 2014 óta lassan növekszik a mérsékelt vagy súlyos élelmiszer-ellátás bizonytalansága, és 2020-ban majdnem minden harmadik ember – 2,37 milliárd ember – nem jutott hozzá megfelelő élelmiszerhez ⁽¹²⁾;
- B. mivel az élelmiszerválságok súlyossága és nagyságrendje 2020 óta a konfliktusok, a gazdasági sokkok és a szélsőséges időjárási jelenségek, illetve e tényezők kombinációja miatt nőtt, és 2021-ben közel 193 millió ember élelmiszer-ellátása volt súlyosan bizonytalan, és sürgős élelmezési segélyre volt szükségük, ami az élelmiszerválságokról szóló globális jelentés hatéves múltjában a legmagasabb szám, amelyet világszerte regisztráltak; mivel 720–811 millió ember éheznek, és öt országot tekintettek az éhínség veszélyének kitettnek, köztük Dél-Szudánt, Etiópiát, Madagaszkárt, Nigériát (16 állam és a szövetségi fővárosi terület) és Jement ⁽¹³⁾;
- C. mivel az élelemhez való jog a rendelkezésre állás, a hozzáférhetőség, a megfelelőség (elegendő mennyiség és a hozzáférés stabilitása) dimenziójára utal;
- D. mivel az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) szerint az élelmezésbiztonság akkor valósul meg, amikor „minden ember bármikor, fizikai és gazdasági szempontból is elegendő, biztonságos és tápláló élelmiszerekhez juthat, és így táplálkozási szükségleteit kielégítve és étkezési szokásait betartva aktív és egészséges életvitelt folytathat” ⁽¹⁴⁾;
- E. mivel az Ukrajna elleni illegális, provokáció nélkül indított és indokolatlan agresszív orosz háború tovább destabilizálta a már amúgy is törekeny mezőgazdasági piacokat, súlyosbította a Covid19 által okozott, már amúgy is súlyos helyzetet, és további nyomást gyakorolt a folyamatban lévő élelmiszerválságokra és a globális élelmezésbiztonságra, jelentősen az amúgy is magas szint fölé emelve a nemzetközi élelmiszer- és takarmányárakat; mivel ez valószínűleg növeli az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát, a szegénységet, a társadalmi nyugtalanságot és az instabilitást számos olyan fejlődő országban, amely nagymértékben függ az ukrán és orosz búzaimporttól, tekintettel arra, hogy az Ukrajnából származó búza- és kukoricaexport negyven százaléka a Közel-Keletre és Afrikába irányul;
- F. mivel a FAO szerint csaknem 50 ország függ Oroszországtól és Ukrajnától a búzaimport-szükséglet legalább 30 %-a tekintetében, és ezek közül 26 ország búzaimportjának több mint 50 %-a e két országból származik; mivel az Élelmezési Világprogram a világ búzaellátásának közel felét Ukrajnából szerezte be, és rámutatott arra, hogy az olyan országok jelenlegi élelmiszerválságai lesznek a leginkább érintettek, mint Afganisztán, Etiópia, Szíria és Jemen;
- G. mivel mind Ukrajna, mind Oroszország a mezőgazdasági termékek nettó exportőrei, és mindketten vezető szerepet töltenek be az élelmiszerek és műtrágyák világpiacán, ahol az exportálható készletek gyakran néhány országban koncentrálódnak; mivel ez a koncentráció ezeket a piacokat fokozott sebezhetőségnek és volatilitásnak teheti ki; mivel Oroszország a szintetikus nitrogénműtrágyák és összetevőik vezető exportőre, Belarusz pedig a káliumalapú műtrágyák jelentős exportőre; mivel a nitrogénműtrágya ára nagymértékben függ a földgázáraktól, amely termék tekintetében Oroszország jelentős piaci pozícióval rendelkezik; mivel számos fejlődő ország már a konfliktus előtt is szembesült a magas nemzetközi élelmiszer- és műtrágyaárak negatív hatásaival;
- H. mivel a FAO élelmiszerár-indexe – amely az élelmiszerek és takarmányok nemzetközi árait követi nyomon – új történelmi csúcsra emelkedett, és a további áremelkedések és az élelmiszer-infláció valószínűleg jóval meghaladja a már eddig is magas szintet;
- I. mivel a FAO szerint az élelmiszerár-index 2022 februárjában rekordot döntött; mivel a FAO megállapítja, hogy az élelmiszer-infláció mögötti tényezők nem korlátozódnak a termények állapotára és az exportkínálatra, hanem az élelmiszerár-inflációt sokkal nagyobb mértékben ösztönzik az élelmiszer-termelésen kívülről, különösen az energia-, a műtrágya- és a takarmányágazatból;

⁽¹²⁾ Az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzete a világban, 2021.

⁽¹³⁾ Globális jelentés az élelmiszerválságokról, 2021. szeptemberi frissítés.

⁽¹⁴⁾ Önkéntes irányelvek a megfelelő élelmezéshez való jog fokozatos érvényesítésének támogatására a nemzeti élelmezésbiztonság keretében.

2022. július 6., szerda

- J. mivel az élelmiszer-ellátás bizonytalansága Afrikában a legmagasabb, és 2020-ban Afrika lakosságának 60 %-át (799 millió embert) érintette mérsékelt vagy súlyos élelmiszer-bizonytalanság ⁽¹⁵⁾;
- K. mivel az Európai Uniónak különös figyelmet kell fordítania a természeti katasztrófák által súlyosbított éhínséggel küzdő országokra, például Madagaszkárra, amelyet a közelmúltban heves ciklonok sújtottak, és ahol minden ötödik lakos közül kettőt súlyosan érint az élelmiszer-ellátás bizonytalansága, különösen a nagy déli régióban, ahol több mint 300 000 gyermek szenved súlyos alultápláltságban;
- L. mivel a fejlődő országok számos mezőgazdasági kistermelője nem fér hozzá egészséges, tápláló és fenntartható étrendhez, tekintettel arra, hogy távoli helyen élnek, alacsony a jövedelmük, és nem férnek hozzá a változatos élelmiszerek forrásaihoz; mivel a bizonyítékok azt mutatják, hogy a kistermelői ágazatba és a regionális struktúrákba irányuló beruházások a legjobb megtérülést biztosítják a szegénység csökkentése és a növekedés szempontjából, következésképpen rámutatnak arra, hogy az erőfeszítéseket a mezőgazdasági kistermelők, és különösen a női mezőgazdasági termelők jövedelmének növelésére kell összpontosítani, és meg kell erősíteni a kiszolgáltatott közösségek rezilienciáját;
- M. mivel az egészséges étrendek 2020-ban mintegy 3 milliárd ember számára megfizethetetlenek voltak a világon, és mivel az elhízás minden régióban meredeken növekszik ⁽¹⁶⁾;
- N. mivel az alultápláltság olyan kóros élettani állapot, amelyet az alultápláltság, valamint a túlsúly és az elhízás okoz; mivel a nők és lányok egészsége szorosan összefügg jövőbeli gyermekeik fizikai és mentális egészségével, valamint tápláltsági állapotával; mivel a terhes nők és az anyák alultápláltsága növeli a terhesség alatti komplikációk, a gyermekágyi halandóság, valamint a gyermek alultápláltságának és halandóságának kockázatát; mivel az alultápláltság még mindig elfogadhatatlanul sok gyermeket érint: az öt év alatti gyermekek 22 %-a krónikus alultápláltság miatt elmaradt a fejlődésben, 6,7 %-ukat érinti a sorvadás – az akut alultápláltság egy formája – és 5,7 %-uk túlsúlyos ⁽¹⁷⁾, és a világjárvány hatásai miatt várhatóan magasabbak lesznek a fejlődésben való elmaradásra és a sorvadásra vonatkozó adatok;
- O. mivel a vízhez való biztonságos és védett hozzáférés biztosítása szorosan kapcsolódik az élelmezésbiztonság és a táplálkozás javításához; mivel a vízhiány a világ népességének több mint 40 %-át érinti, és a vízkészletek fejlesztéséről szóló legutóbbi ENSZ-jelentés (2021) szerint világszerte több mint 2 milliárd embernek nincs közvetlen és biztonságos hozzáférése biztonságos ivóvízhez;
- P. mivel a világ népességének több mint 10 %-a a halászatból és az akvakultúrából függ ⁽¹⁸⁾, és mivel az ENSZ szerint több mint 3 milliárd ember függ az óceánoktól az elsősorban halakból és tengeri eredetű élelmiszerekből származó fő fehérjeforrások tekintetében; mivel a kisüzemi halászat (a tenyésztett halakkal kapcsolatos ágazatokat leszámítva) a világ halászaik és halászmunkaerőinek több mint 90 %-át teszi ki;
- Q. mivel a járványok rendszeres megjelenése kihívást jelent a nem nagyon ellenálló és kevésbé erős egészségügyi rendszerek számára, különösen ami a legalapvetőbb ellátás folytonosságának biztosítására való képességüket illeti; mivel az elmúlt két évben az egészségügyi rendszer erőforrásait az alultápláltsággal kapcsolatos számos, táplálkozási szempontból fontos funkciótól és alapvető egészségügyi szolgáltatástól – beleértve a terhesgondozást, a mikrotápanyag-kiegészítést, valamint a gyermekkori hasmenés, fertőzések és akut alultápláltság megelőzését és kezelését – a Covid19 elleni küzdelemre irányították át, és mivel az alultápláltsággal kapcsolatos kezelési és megelőző szolgáltatásokat továbbra sem építették be kellőképpen a nemzeti egészségügyi rendszerek alapvető gondozási csoportjaiba, és az ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés továbbra sem elégséges;

⁽¹⁵⁾ Az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzete a világban, 2021: <https://www.fao.org/3/cb4474en/cb4474en.pdf>

⁽¹⁶⁾ Az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzete a világban, 2021.

⁽¹⁷⁾ Az UNICEF, az Egészségügyi Világszervezet és a Világbank gyermekkori alultápláltságra vonatkozó együttes becslései, A gyermekkori alultápláltság szintjei és tendenciái, 2021.

⁽¹⁸⁾ FAO, The State of World Fisheries and Aquaculture 2020 (A globális halászat és akvakultúra helyzete 2020-ban), <https://www.fao.org/3/ca9231en/CA9231EN.pdf>

2022. július 6., szerda

- R. mivel a krónikus szegénység, az egyenlőtlenségek magas és tartós szintje és a fenntarthatatlan élelmezési rendszerek, valamint a különösen az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó gyakoribb természeti katasztrófák az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának és az alultápláltságnak a kiváltó okai;
- S. mivel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) 2022. évi hatodik jelentése szerint az éghajlatváltozás – többek között a szélsőségek gyakoriságának és intenzitásának növekedése – csökkenti az élelmezés- és vízbiztonságot, csökkenti a terméshozamot, módosítja a legelőket és a vándorlegeltetési útvonalakat, valamint csökkenti az élelmiszerek tápértékét, akadályozva ezáltal a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és annak fenntartható fejlődési céljainak teljesítésére irányuló erőfeszítéseket;
- T. mivel az éghajlatváltozás még inkább kiteszi a nőket a kockázatoknak és a sebezhetőségeknek; mivel az éghajlatváltozás súlyosbítja a meglévő kihívásokat, például az élelmiszer-termelés és az élelmiszerhez való hozzáférés hirtelen elvesztését, valamint a mögöttes sebezhetőségeket, többek között súlyosbítja a szegénységet és az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát, arra kényszerítve a közösségeket, hogy összetett válságokkal nézzenek szembe; mivel ennek következtében a táplálkozás sokszínűségének csökkenése számos közösségben növelte az alultápláltságot, különösen az őslakos népek, a mezőgazdasági kistermelők és az alacsony jövedelmű háztartások esetében, és kiemelten a gyermekek, az idősek és a várandós nők esetében;
- U. mivel a FAO becslése szerint világviszonylatban a növényi genetikai sokféleség 75 %-a elveszett; mivel a széles körű genetikai erózió növeli az éghajlatváltozásnak, valamint a különböző új kártevők és betegségek megjelenésének való kitettségünket;
- V. mivel a biológiai sokféleség és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatások – a beporzás, a kártevők ragadozói, az agrárökoszisztémák erózióval, aszályokkal és árvizekkel szembeni ellenálló képességének növelése, a talajképződés és a szénelnyelés – elengedhetetlenek a fenntartható élelmiszer-termelés biztosításához;
- W. mivel a biológiai sokféleség ellenálló képességének kiépítése és az ökoszisztéma integritásának támogatása továbbra is előnyökkel járhat az emberek számára, beleértve a megélhetést, az emberi egészséget és jólétet, valamint az élelmiszer-ellátást;
- X. mivel növekszik a sürgős élelmezési, táplálkozási és megélhetési segítségre szorulóak száma⁽¹⁹⁾; mivel az élelmiszerellátás és a táplálkozás bizonytalanságának és az alultápláltságnak a fő okai – amelyek egyre súlyosbodnak – a konfliktusok, az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárási jelenségek, a környezetkárosodás, az emelkedő energiaárak, a vízhez való korlátozott hozzáférés, a gazdasági sokkok, a krónikus szegénység, valamint az egyenlőtlenség magas és tartós szintje – beleértve a nemek közötti egyenlőtlenséget –, az alapvető szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, a globális népességnövekedés és a sikertelen kormányzás, ami következtésképpen migrációhoz vezethet;
- Y. mivel a konfliktusok megzavarják az élelmiszerhez és az alapvető szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, ami kihat a stabil egészségre, beleértve a táplálkozási szolgáltatásokat, a vízellátást, a megfelelő higiéniás körülményeket és a természeti erőforrásokat, az infrastruktúrát, a termelési eszközöket és az állatállományt; mivel az élelmiszer-ellátás bizonytalansága az érintett közösségek közötti konfliktus forrása lehet, és így súlyosbítja az erőforrások szűkösségével kapcsolatos meglévő kihívásokat és feszültségeket;
- Z. mivel a Covid19 a termeléstől és szállítástól kezdve az élelmiszerek tárolásáig és értékesítéséig terjedő értékláncok megzavarásához vezetett, és a mozgásra vonatkozó korlátozások csökkentették a mezőgazdasági termelők és a fogyasztók piachoz való hozzáférést, tovább akadályozva mindenki számára a megfelelő élelmiszerekhez és táplálkozáshoz való méltányos hozzáférést, valamint rávilágított az importalapú élelmiszerrendszerek ellenálló képességének hiányára és a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek fontosságára;
- AA. mivel a Covid19 az egyetemes szociális védelmi minimumok hiányában a szegénység növekedéséhez vezetett; mivel a korlátozások hatással voltak azokra a napi gazdasági tevékenységekre, amelyekről sok háztartás függ, ami megnehezíti az egészséges és tápláló élelmiszerekhez való hozzáférést és az egészségügyi szükségletek kielégítését; mivel a minőségi egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés számos fejlődő országban rendkívül korlátozott, különösen a legkiszolgáltatottabb és marginalizált emberek esetében;

⁽¹⁹⁾ Globális jelentés az élelmiszerválságokról, 2021.

2022. július 6., szerda

- AB. mivel az inkluzív, hatékony, reziliens és fenntartható élelmiszerrendszerek kulcsfontosságúak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend és annak fenntartható fejlődési céljai eléréséhez; mivel a Covid19-világjárvány rávilágított a globális élelmiszerrendszerek gyenge pontjaira, súlyosbítva az egyenlőtlenségeket, és veszélyeztetve a legkiszolgáltatottabbak életét és megélhetését; mivel a „cselekvés évtizede” elnevezésű ENSZ-kezdeményezés az embereket és a bolygót érintő globális kihívások – a szegénységtől és a nemek közötti egyenlőségtől kezdve az éghajlatváltozásig, az egyenlőtlenségig és a finanszírozási szakadék áthidalásáig – kezelése érdekében a korszakalkotó megoldások felgyorsítására szólít fel;
- AC. mivel a táplálkozás fontos kérdés, amely a 17 fenntartható fejlesztési cél közül legalább 12-nek az elérését segíti elő, és elválaszthatatlanul kapcsolódik más kulcsfontosságú fenntartható fejlődési kérdésekhez, vagy azért, mert ezekről függ (pl. vízellátás, szennyvízelvezetés és higiénia, mezőgazdaság), mert lehetővé teszi őket (pl. egészségügy, foglalkoztatás), vagy mindkettő (pl. nemek közötti egyenlőség, oktatás);
- AD. mivel az 1994. évi Marrákesi Egyezmény és különösen a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mezőgazdaságról szóló megállapodása hozzájárult a mezőgazdasági régiók szakosodásához; mivel ez a szakosodás ahhoz vezetett, hogy egyes régiókban magas az export szintje, míg mások szinte teljes mértékben az importtól függenek; mivel ez a felállás nem ellenálló a válságokkal, például a háborúkkal szemben, és egyike azon tényezőknél, amelyek hozzájárulnak a jelenlegi globális élelmiszeri instabilitáshoz;
- AE. mivel az élelmiszer-behozattal való jelentős függés nagymértékben kiteszi a lakosságot a globális piaci volatilitásnak, különösen azon személyeket, akik jövedelmük jelentős részét napi élelmiszeri szükségletekre fordítják;
- AF. mivel a nemzetközi piacok instabilitása az élelmiszer-ellátás bizonytalanságához vezet az erős agrárpolitikával nem rendelkező országokban, mivel az alacsony árak időszakai negatív hatással vannak a termelési kapacitásra és a behozatal növekedéséhez vezetnek, ami kiszolgáltatottá teszi a városi lakosságot a globális árak emelkedésekor;
- AG. mivel az agrárpolitika elsődleges makrogazdasági politika, és mivel a globális árak szélsőséges ingadozása elleni védelem hiánya miatt az infláció okozta károk pusztítók a feltörekvő gazdaságok számára;
- AH. mivel az élelmiszer-önrendelkezés az emberek és az országok azon joga, hogy meghatározzák saját mezőgazdasági és élelmiszerpolitikájukat; mivel ennek a koncepciónak az a célja, hogy lehetővé tegye minden ország számára, hogy biztosítsa az élelmet saját lakossága számára, továbbá hogy önellátó és autonóm legyen; mivel „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, melynek célja az, hogy csökkentse a mezőgazdasági termelők külső tényezőktől való függőségét, összhangban van a fenti fogalom meghatározással;
- AI. mivel az európai zöld megállapodás és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia holisztikus mezőgazdasági megközelítéseket fogad el nemcsak az európai éghajlati és biodiverzitási válság megelőzése, hanem az élelmiszerbiztonság biztosítása, valamint a táplálkozás és a népegészségügy javítása érdekében is; mivel mintaként szolgál a fejlesztésfinanszírozás területén történő beruházásokhoz a fejlődő országok ellenálló képességének és élelmiszer-önellátásának kiaknázása céljából;
- AJ. mivel „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célja a mezőgazdasági inputanyagok használatának csökkentése, és különösen a vegyi növényvédő szerek általános használatának 50 %-kal, a legveszélyesebb peszticidek 50 %-kal és a műtrágyák használatának legalább 20 %-kal történő csökkentése 2030-ig;
- AK. mivel a táplálkozás fontos beruházás, mivel a teljes fizikai, intellektuális és humán potenciál eléréséhez kritikus fontosságú, hogy a gyermek életének első ezer napjában egészségesen táplálkozzon; mivel az éhezés és az alultápláltság kedvezőtlenül hat a gyermekek tanulási képességére és befolyásolja az iskolából való kimaradásukat, egész életen át tartó terhet ró az egyénekre és a társadalmakra, és káros hatással van az emberi és a nemzeti gazdasági fejlődésre; mivel ezért a megfelelő táplálkozás a társadalmak jólétének sarokköve;
- AL. mivel a Covid19-világjárvány csúcspontján az iskolák bezárása következtében 370 millió gyermek nem jutott hozzá biztonságos iskolai étkezéshez, amely gyakran napi egyetlen meleg ételüket biztosította, hiszen az iskolai étkeztetési programok fontos szerepet játszanak a gyermekek éhezése és az alultápláltság különböző formái elleni küzdelemben;

2022. július 6., szerda

mivel másrésről az élelmiszer-ellátás bizonytalansága zavart okoz a társadalom működésében, beleértve a családok azon képességét, hogy gyermekeiket iskolába küldjék, valamint azáltal, hogy növeli a családokra nehezedő nyomást, ami a családon belüli és nemi alapú erőszak egyik oka lehet; mivel az ételmezejavítási intézkedésekre fordított minden egyes dollár 16 dollár megtérülést eredményez;

- AM. mivel a humanitárius és fejlesztési segélyek más területeihez hasonlóan a növekvő szükségleteket nem kísérik megfelelő források, ami gyorsan növekvő finanszírozási hiányhoz vezet, ami intelligensebb és szisztematikusabb megközelítéseket, valamint a társadalmilag igazságos élelmiszerrendszerek irányába történő rendszerszintű átalakulást tesz szükségessé, mivel jelenlegi élelmiszerrendszereink súlyosbítják az egészséges, tisztességes és fenntartható táplálkozáshoz való hozzáférést akadályozó társadalmi-gazdasági és nemek közötti egyenlőtlenségeket;
- AN. mivel a nők mezőgazdasági termelőként, gondozóként és termelőként kulcsszerepet játszanak a világ ételmezésében – a fejlődő országokban megtermelt élelmiszer 60–80 %-át állítják elő –, de egyenlőtlenül férnek hozzá az élelmiszerekhez, az erőforrásokhoz, a szolgáltatásokhoz és az eszközökhöz, amelyek növelik hozamukat és jövedelmüket; mivel a nem fizetett ápolási-gondozási és háztartási munka 75 %-át nők végzik, és a vidéki közösségekben és az alacsony jövedelmű országokban élő nők akár napi 14 órát töltenek gondozási munkával;
- AO. mivel a nemek közötti egyenlőtlenség befolyásolja a munka megoszlását, és aránytalan és nem fizetett gondozási terhet ró a nőkre és lányokra;
- AP. mivel minden szinten biztosítani kell a nők és lányok jogait és lehetővé kell tenni számukra a döntéshozatali folyamatokban való részvételt; mivel az éghajlatváltozás és a katasztrófák leginkább a nőket és a lányokat sújtják, ami a kockázatok súlyosbodása miatt fokozott kiszolgáltatottsághoz vezet;
- AQ. mivel a nemek közötti egyenlőtlenségek közvetlen hatást gyakorolnak a táplálkozásra, és olyan módon alakítják a háztartásban és a közösségben az élelmiszer-dinamikát, amely befolyásolja a nők és lányok által végzett élelmiszer-termelést, az élelmiszerhez való hozzáférésüket, a képességüket, hogy saját maguk számára megfizethető élelmről, gondozásról, valamint egészségügyi és higiéniai szolgáltatásokról gondoskodjanak; és kiteheti őket a nemi alapú erőszak és a partnerkapcsolati erőszak fokozódása kockázatának;
- AR. mivel a nők és a férfiak körében a nemek közötti szakadék megszüntetése a legszegényebb régiókban 2,5–4 %-kal növelheti a mezőgazdasági termelést, és 17 %-kal csökkentheti a globális éhezést;
- AS. mivel a partnerországokban a mezőgazdasági munkaerő 43 %-át nők teszik ki, és ez az arány Ázsia és szubszaharai Afrika egyes országaiban eléri vagy meghaladja az 50 %-ot, miközben a mezőgazdasági földtulajdonosoknak csak kevesebb mint 20 %-a nő;
- AT. mivel világszerte 608 millió családi gazdaság működik, amelyek a világ mezőgazdasági területeinek 70–80 %-át teszik ki, a világ összes gazdaságának több mint 90 %-át képviselik, és értéküket tekintve a világ élelmiszereinek mintegy 80 %-át állítják elő;
- AU. mivel a világszerte előállított élelmiszerek egyharmada elveszik vagy elpazarolják; mivel a mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának és erőforrás-hatékonyságának növelése érdekében a körforgásos gazdaság mezőgazdasági termelési rendszerekben történő megvalósítása révén az élelmiszer-vesztesség és -pazarlás csökkentésére irányuló fokozott erőfeszítések kulcsfontosságúak az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának, az alultápláltságnak és a biológiai sokféleség védelmének kezeléséhez az egész világon;
- AV. mivel az ételmezés- és táplálkozásbiztonság kezeléséhez nemcsak több finanszírozásra van szükség, hanem határozott politikai fókuszra és erőfeszítésekre is;
- AW. mivel egyes harmadik országok számos innovatív projektet hoztak létre, például az afrikai „Nagy Zöld Fal” kezdeményezést, amely agroökológiai projekteket támogat;
- AX. mivel a Világételmezés-biztonsági Bizottság a legfontosabb inkluzív nemzetközi és kormányközi platform, ahol valamennyi érdekelt fél együttműködik az ételmezejavítás és a táplálkozás mindenki számára történő biztosításának közös célja érdekében;

2022. július 6., szerda

- AY. mivel az ENSZ Közgyűlése 2017. december 20-án egy projektet fogadott el, amelynek révén a 2019–2028-as időszakot a családi gazdálkodás évtizedének nyilvánította;
- AZ. mivel a mezőgazdasági termelők jogait az FAO a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezménye határozta meg 2004-ben, mivel azonban a szellemi tulajdonra vonatkozó szabályok gyakran ellentétesek voltak e jogokkal, veszélybe sodorva a helyi, hagyományos és őshonos vetőmagrendszereket;
- BA. mivel alapvető fontosságú, hogy az EU aktív szerepet játsszon az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelésében, mivel a globális hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) közel felét biztosítja;

Élelmezésbiztonság és táplálkozás a Covid19 utáni helyreállítás középpontjában

1. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nem haladunk jó úton a táplálkozási célok 2025-ig történő elérése, illetve az éhezés 2030-ig történő felszámolása tekintetében, és nem valószínű, hogy teljesítjük e célokat, amelyeket a 2. fenntartható fejlődési cél (az éhezés megszüntetése) tűzött ki; emlékeztet, hogy az éhezés és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága világszerte ismét nő; aggodalommal állapítja meg, hogy 2030-ig továbbra is mintegy 660 millió ember éhezhet, többek között a Covid19-világjárvány következményei miatt; emlékeztet arra, hogy bátor intézkedésekre van szükség, különösen az élelmiszerhez való hozzáférés terén tapasztalható egyenlőtlenségek tekintetében, hogy felgyorsítsuk az éhezés megszüntetésére irányuló célkitűzés felé tett előrelépést; emlékeztet arra, hogy a hiányos táplálkozás valamennyi formájának megszüntetését, valamint a 2. fenntartható fejlődési célt (Az éhezés megszüntetése) minden politikában prioritásként kell kezelni, különös figyelmet fordítva a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő emberekre;
2. hangsúlyozza, hogy az élelmiszerrendszerek kulcsszerepet játszanak a szegénység felszámolásában és az 1. fenntartható fejlődési cél elérésében, miközben kezelik az alultápláltságot, valamint a túltápláltság és az alultápláltság együttélését, ami kulcsfontosságú lesz a 3. fenntartható fejlődési cél egészségügyi célkitűzéseinek eléréséhez; hangsúlyozza, hogy a 6. fenntartható fejlesztési cél elérése érdekében lehetetlen lesz fenntartható módon kezelni a vízkészleteket anélkül, hogy a mezőgazdaság központi szerepet játszana, és hogy a fenntartható halászati gazdálkodás alapvető fontosságú az óceánok és tengerek megőrzése és fenntartható hasznosítása, valamint az 14. fenntartható fejlődési cél elérése szempontjából; következőképpen emlékeztet arra, hogy az élelmiszerrendszereknek tágabb értelemben is tükrözniük kell a fenntartható fogyasztással és termeléssel kapcsolatos kötelezettségvállalásainkat a 12. fenntartható fejlődési célban, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére a 13. fenntartható fejlődési célban, valamint a szárazföldi ökoszisztémák védelmére, helyreállítására és fenntartható kezelésére vonatkozóan a 15. fenntartható fejlődési célban vállalt kötelezettségeinket;
3. emlékeztet a kisüzemi halászat élelmezésbiztonságban és táplálkozásban betöltött meghatározó szerepére; hangsúlyozza, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodásoknak összhangban kell állniuk a rendelkezésre álló legjobb tudománnyal tanácsokkal, és nem gyengíthetik a helyi élelmezésbiztonságot, és nem veszélyeztethetik a harmadik országok kisüzemi halászati ágazatait azzal, hogy közvetlen versenyre kényszerítik őket az uniós hajókkal; szorgalmazza, hogy az ágazati támogatás növelése, valamint a többletállományokra, a visszadobásokra és az elővigyázatossági megközelítésre irányuló fenntarthatósági rendelkezések révén hangolják össze a megállapodásokat a 2030-ig tartó időszakokra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel, valamint az EU környezetvédelmi kötelezettségeivel és a közös halászati politika céljaival;
4. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány, valamint az azt követő gazdasági válság és a határok lezárása, továbbá a jelenlegi ukrajnai konfliktus rávilágított a globális élelmiszerrendszer sebezhetőségére; hangsúlyozza és emlékezteti az Európai Bizottságot és a tagállamokat annak fontosságára, hogy szorosabb kapcsolatokat alakítsanak ki a rövid, közép- és hosszú távú politikák között a Covid19 utáni helyreállítási tervek inkluzivitásának biztosítása érdekében, különös figyelmet fordítva a legkiszolgáltatottabb csoportokra, például a gyermekekre, a fiatalokra, a nőkre, az idősekre és az őslakos népekre;
5. sürgeti az EU-t, hogy a táplálkozásbiztonság, a szegénység csökkentése, valamint az inkluzív, fenntartható és méltányos globális ellátási láncok és fenntarthatóbb élelmiszerrendszerek elérésének eszközeként védje meg a fejlődő országok élelemhez való jogát és az önellátást; valamint a helyi és regionális piacok támogatását, különös figyelmet fordítva a nőkre és a családi gazdálkodásra azzal a céllal, hogy biztosítsák a megfizethető és hozzáférhető élelmiszer-ellátást és az erősebb szociális védőhálókat annak biztosítása érdekében, hogy a legkiszolgáltatottabbak még vészhelyzetekben vagy válsághelyzetekben is hozzájuthassanak az élelmiszerekhez;
6. emlékeztet arra, hogy Ukrajna és Oroszország fontos szereplő a globális élelmiszerexport-piacon; következőképpen Ukrajna és Oroszország számos, súlyos éhínségtől sújtott ország esetében kiemelkedő hatással bír, mivel búzájuk jelentős részét Ukrajnából vagy Oroszországból importálják;

2022. július 6., szerda

7. hangsúlyozza, hogy ebben az összefüggésben a kormányoknak el kell kerülniük az exporttilalmakat, és meg kell határozniuk a mezőgazdasági piacok szerkezetátalakítását és szabályozását támogató intézkedéseket azok átláthatóságának növelése és az élelmiszerárak volatilitását tápláló túlzott pénzügyi spekuláció megelőzése érdekében, amely különösen háború idején mesterségesen megnövelheti a nagykereskedelmi árakat és piaci volatilitáshoz vezethet, és főként a fejlődő országokat és a legkiszolgáltatottabb népességcsoportokat érintheti;

8. határozottan elítéli a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekkel kapcsolatos pénzügyi spekulációt, és felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen terjesszen elő javaslatokat e spekuláció megszüntetésére, különösen a háborúval összefüggésben, a piac és a mezőgazdasági termelés stabilitásának biztosítása érdekében; e tekintetben emlékeztet, hogy a nemzetközi mezőgazdasági piacok strukturális instabilitása számos fejlődő országban fenyegetést jelent a globális élelmiszerbiztonságra és a politikai stabilitásra nézve; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák azokat a nemzetközi szabályokat, amelyek célja a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekkel kapcsolatos pénzügyi spekuláció és a spekulatív gyakorlatok megszüntetése;

9. emlékeztet arra, hogy az élelemhez való jog emberi jog; átfogó és határozott uniós fellépésekre szólít fel e jog teljes körű és fokozatos érvényesítése érdekében, amely a mindenki számára elérhető élelmiszerbiztonság elérésének eszköze; mély aggodalmát fejezi ki az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának az elmúlt néhány évben tapasztalt hirtelen fokozódása miatt;

10. kiemeli, hogy az ukrajnai energiaválság és a háborút megelőző kedvezőtlen éghajlati jelenségek a mezőgazdasági nyersanyagok árának megugrásához vezettek a világpiacra, és ezzel összefüggésben fokozott és hatékonyabb élelmiszersegélyre szólít fel a sürgős segítségnyújtás és a hosszabb távú megoldások jobb összekapcsolása érdekében; felszólítja különösen az Európai Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy növeljék az Élelmiszeri Világprogramhoz való hozzájárulásukat, és tegyenek lépéseket élelmiszerrendszereink átalakítására a partnerországokban a mezőgazdasági termelés és feldolgozás sokszínűségének és minőségének támogatása, valamint a strukturális szegénység és a tartós egyenlőtlenségek – mint az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának mögöttes okai – kezelésére irányuló intézkedések révén;

11. aggodalommal állapítja meg, hogy Ukrajna orosz inváziója tágabb értelemben olyan súlyos hatásokkal fog járni, amelyek tovább súlyosbítják az élelmiszer-ellátás jelenlegi bizonytalanságát és a Covid19-világjárvány hatásait; még nagyobb aggodalommal jegyzi meg, hogy Ukrajna az alapvető élelmiszerek, például a búza, a kukorica és a növényi olajok kulcsfontosságú előállítója; felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki nagy horderejű intézkedéseket az élelmiszerbiztonság érdekében, és ezeket rövid, közép- és hosszú távon hajtsa végre; emlékeztet arra, hogy az EU-nak biztosítania kell, hogy az élelemhez való, mindenkit megillető jog ne legyen piaci árucikk; emlékeztet arra, hogy az éhínségek olyan lehetséges következmények, amelyekre határozottan a háború folyamányaként kell tekinteni, ha a globális vezetők nem hoznak ellenintézkedéseket;

12. hangsúlyozza, hogy az ukrajnai háború megmutatja, hogy az alacsony jövedelmű alapvető országok élelmiszer-ellátásuk tekintetében milyen mértékben függenek a világpiactól, élelmiszerbiztonságukat néhány gabonaexportáló országra alapozzák, ami ezeket az országokat még inkább kiszolgáltatottá teszi a piaci zavaroknak és az áremelkedéseknek; emlékeztet arra, hogy az emberek élelmiszerbiztonsága érdekében 14 alacsony jövedelmű vagy a közepes jövedelmű országok alsó sávjába tartozó ország búzájának több mint 50 %-át Oroszországból és Ukrajnából importálja, és némelyikük már most is éhínséghez hasonló körülményekkel szembesül;

13. hangsúlyozza, hogy a konfliktusok okozta sokkhatások enyhítése és az ellenálló képesség megőrzése érdekében az Ukrajnából és az Oroszországi Föderációból származó élelmiszerimporttól függő országoknak diverzifikálniuk kell élelmiszer-ellátási forrásait azáltal, hogy más exportáló országokra, meglévő élelmiszerkészletekre vagy hazai termelési bázisaik sokféleségének növelésére támaszkodnak;

14. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy haladéktalanul pótolják a finanszírozási hiányt az ENSZ Kelet-Afrikára és a Közel-Keletre vonatkozó 2022. évi humanitárius felhívásaiban, mivel e két régió támogatása jelenleg 99 %-ban alulfinanszírozott; emlékeztet arra, hogy az Élelmiszeri Világprogramnak Kelet-Afrikában és a Közel-Keleten már csökkentenie kellett a menekülteknek és más kiszolgáltatott népességcsoportoknak járó fejadagokat a finanszírozás hiánya, az árak emelkedése és a piacon lévő kevesebb áru miatt, valamint az ukrajnai háború következtében is;

15. hangsúlyozza, hogy a bőségesen finanszírozott élelmiszer- és táplálkozási programozásnak a világjárvány utáni helyreállítási tervek középpontjában kell állnia;

2022. július 6., szerda

16. sürgeti az EU-t, hogy a nemzetközi fejlesztési programozásában kezelje prioritásként az élelmezést és a fenntartható mezőgazdaságot, és biztosítsa a finanszírozáshoz való hozzáférést a helyi közösségek és szervezetek számára; felszólítja az EU-t, hogy fektessen be a fejlődő országokkal kialakított partnerségekkel kapcsolatos olyan intézkedésekbe és fellépésekbe, amelyek hozzáférést biztosítanak a változatos, megfizethető, biztonságos, fenntartható és kellően tápláló élelmiszerekhez, mivel az élelmiszerekbe és a táplálkozásba való beruházás a humántőke építésének, a versenyképességnek és a fenntartható fejlődési célok elérésének kulcsfontosságú eleme;

17. hangsúlyozza, hogy a szakpolitikáknak az országok által vezéreltnek, a szükségleteken alapulónak és a kontextusnak megfelelőnek kell lenniük, mivel az élelmiszerrendszerek nagyon sokfélék; emlékeztet arra, hogy elsőbbséget kell biztosítani a helyi élelmiszer-termelésnek a mezőgazdasági kistermelők finanszírozása, az emberi jogok védelme, a családi mezőgazdasági rendszerek, a szövetkezetek és a regionális ellátási láncok megerősítése révén;

18. rámutat, hogy a mezőgazdasági kistermelők a fejlődő országok fő élelmiszer-termelői, és kulcsszerepet játszanak ezen országok élelmezésbiztonságában és táplálkozásában; felszólítja az EU-t, hogy fejlesztési támogatása során kifejezetten támogassa és segítse elő a kisüzemi gazdálkodást, a családi gazdálkodást és a szövetkezeteket, ugyanakkor összpontosítson a tisztességes munkára is; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági kistermelők termelésének növelése több élelmiszert jelent a globális piacon, ami alacsonyabb élelmiszerárakhoz és jobb étrendhez vezet;

19. emlékeztet arra, hogy a modern technológiával kiegészített helyi gazdálkodási hagyományok erősíthetik az egészséges és tápláló élelmiszerek előállítását; úgy véli, hogy a fejlődő országok számára lehetővé kell lenni, hogy megvédjék agrárpolitikájukat;

20. hangsúlyozza, hogy a helyi élelmiszer-termelés és -fogyasztás, amely támogatja a kisüzemi gazdálkodást és a termelők és fogyasztók számára garantálja a tisztességes árakat, csökkenti az országok importfüggőségét és a nemzetközi áringadozásokkal szembeni kiszolgáltatottságát;

21. kiemeli, hogy a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokra irányuló stratégiai beruházások kulcsszerepet játszhatnak a reziliensebb és fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari rendszerek biztosításában; ragaszkodik ahhoz, hogy az uniós beruházások összhangban legyenek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrenddel, a Párizsi Megállapodással és a Biológiai Sokféleség Egyezményel; üdvözlí és ösztönzi az agroökológia, az agrárerdészet és a növénytermesztés diverzifikálása terén a fejlődő országokkal partnerségben végrehajtott uniós beruházásokat, és megismétli, hogy a mezőgazdaságba, erdőgazdálkodásba vagy halászatba, illetve a talajra, gyepterületekre, erdőkre, vizekre vagy tengerekre hatást gyakorló vállalkozásokba történő, uniós támogatásban részesülő beruházásoknak összhangban kell lenniük többek között a FAO/CFS által, a földtulajdonnak és -használatnak, a halászatnak, valamint az erdőgazdálkodásnak a nemzeti élelmezésbiztonság keretében történő felelősségteljes irányításához kidolgozott önkéntes iránymutatással (VGGT), valamint a FAO/CFS mezőgazdasági és élelmiszerrendszerekbe történő felelős beruházásra vonatkozó alapelveivel; támogatja, hogy a termelők és az agrár-élelmiszeripari vállalkozások uniós finanszírozásban részesüljenek az ahhoz szükséges beruházásokhoz, hogy a lehetséges élelmezésbiztonsági kockázatok kiküszöbölését célzó intézkedések végrehajtásával eleget tegyenek a veszélyelemzés és kritikus szabályozási pontok rendszere követelményeinek;

22. hangsúlyozza, hogy a rövid ellátási láncok jelentős potenciállal rendelkeznek az élelmiszerrendszer jelenlegi hiányosságainak kezelésére, és emlékeztet arra, hogy az éghajlatbarát mezőgazdaság együtt jár többek között a fosszilis tüzelőanyagoktól és a növényvédő szerek és műtrágyák használatától való függőség csökkentésével;

23. üdvözlí minden olyan nemzeti vagy regionális szintű mezőgazdasági politika végrehajtására vagy megerősítésére irányuló kezdeményezést, amelynek célja a nagyobb mértékű élelmiszer-önellátás biztosítása, és ösztönzi a fejlődő országok átállását a nagyobb mértékű önellátásra, a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek és az önellátóbb termelési rendszerek létrehozásában a mezőgazdasági termelők felelősségének és függetlenségének biztosítása révén; kéri, hogy az élelmiszer-önrendelkezéshez való jog⁽²⁰⁾ kiegészítéseként összpontosítsanak a mezőgazdaság területén a fejlődő országok élelmezésbiztonsághoz való jogának védelmére irányuló erőfeszítésekre, valamint növeljék azon képességüket, hogy kielégítsék lakosságuk táplálkozási szükségleteit;

⁽²⁰⁾ A Via Campesina az alábbiak szerint határozza meg az élelmiszer-önrendelkezést: „a népek joga az egészséges és kulturális szempontból megfelelő, ökológiaileg megbízható és fenntartható módszerekkel előállított élelmiszerekhez, valamint saját élelmiszer- és mezőgazdasági rendszereik meghatározásához”. Az ENSZ Világélelmezés-biztonsági Bizottsága által meghatározott élelmezésbiztonság akkor áll fenn, ha „minden ember fizikai és gazdasági szempontból mindenkor elegendő, biztonságos és tápláló élelmiszerhez fér hozzá, hogy kielégítse az aktív és egészséges élethez szükséges táplálkozási igényeit és étkezési preferenciáit”.

2022. július 6., szerda

24. hangsúlyozza a természeti erőforrásokhoz, többek között a földhöz és a vízhez való hozzáférés, valamint az ezek feletti ellenőrzés joga védelmének és előmozdításának fontosságát; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nagyarányú földszerzés számos fejlődő országban elterjedt gyakorlat; rámutat, hogy a földszerzés olyan kíméletlen gyakorlat, amely aláássa az élelmiszerbiztonságot és az élelmiszer-önrendelkezést, és veszélyezteti a vidéki közösségeket;
25. megállapítja, hogy – például – a legeltetési jogok és a közösségi legelők a hagyományos földhasználati jogok körébe tartoznak, amelyek szokásjogon és nem szerzett tulajdonjogon alapulnak; hangsúlyozza mindazonáltal, hogy a vidéki lakosság szempontjából e közös jogok védelme alapvető fontossággal bír;
26. szorgalmazza a letelepedett mezőgazdasági termelő lakosság és a legeltetési állattenyésztést folytató nomád közösségek közötti társadalmi feszültségek feloldását, különösen azokban a régiókban, ahol azokat etnikai-vallási konfliktusok is kísérik;
27. rendkívül aggályosnak tartja a fejlődő országok nagymértékű függését az elsősorban az Európai Unióból érkező élelmiszer-behozattól, különösen, ha a behozatal támogatott termékekből áll, amelyek alacsony ára káros versenynek teszi ki a helyi mezőgazdasági kistermelőket;
28. hangsúlyozza, hogy meg kell védeni a mezőgazdasági termelők azon jogát, hogy az élelmiszerbiztonság és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából fenntartsák a genetikai erőforrásokat; felszólítja a Bizottságot, hogy a fejlesztési segélyezési, kereskedelmi és beruházási politikái keretében támogassa azokat a gazdálkodási rendszereket, amelyek összhangban vannak a növénygenetikai források élelmiszeri és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény (ITPGRFA) rendelkezéseivel, amelyek biztosítják a földművesek jogát saját vetőmagjaik és hagyományos tudásuk fenntartásához, ellenőrzéséhez, védelméhez és fejlesztéséhez;
29. hangsúlyozza, hogy következetesen együtt kell működni az országokkal, a nemzetközi és regionális szervezetekkel, a magánszektoral, a mezőgazdasági termelőkkel és a kistermelőkkel, valamint a helyi civil társadalommal és a helyi közösségekkel a kontextusfüggő, megvalósítható és szilárd nemzeti táplálkozási célok kidolgozásának, végrehajtásának és nyomon követésének támogatása érdekében; elismeri a civil társadalom kulcsszerepét, különösen a kistermelők elérésében azáltal, hogy összekapcsolják őket a képzéssel, az erőforrásokkal, a piacokkal és az értékláncokkal;
30. úgy véli, hogy az anyák és csecsemők táplálkozási szükségleteinek előnyben részesítése alapvető fontosságú a szilárd és reziliens élelmiszerbiztonság garantálásához, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a fejlődő országok nemzeti hatóságait a táplálkozási szolgáltatások egészségügyi rendszerekbe történő integrálásában az alultápláltság valamennyi formájának kezelése és a táplálkozási szolgáltatások folytonosságának biztosítása érdekében, különös tekintettel az akut alultápláltság korai felismerésére és közösségi alapú kezelésére, valamint a csecsemők és kisgyermekek táplálására, valamint a kapcsolódó anyai táplálkozási programokra; e tekintetben üdvözlí a SUN mozgalom eredményeit és munkáját;
31. felhívja az EU-t, hogy védje meg a kistermelők földhöz és egyéb erőforrásokhoz, köztük a vetőmagokhoz való hozzáférését, illetve az azok feletti ellenőrzését, valamint a vízhez, továbbá a vidéki közösségeket a helyi piacokkal, többek között a városi területekkel összekötő infrastruktúrához való hozzáférést;
32. felhívja az EU-t, hogy a mezőgazdasági termelők által irányított kutatás révén biztosítsa a tudás és a műszaki innováció megfelelő finanszírozását és közös létrehozását, beleértve a kisüzemi termelői szervezetek és a nőszervezetek támogatását, valamint közös feldolgozási és értékesítési tevékenységeiket;
33. felhívja a Bizottságot, hogy alakítsa ki szoros kapcsolatokat a partnerországokkal a mezőgazdasági ismeretek megosztása céljából; kiemeli az európai mezőgazdasági ágazat szakértelmét, és hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági kutatás és innováció terén – többek között az Európai horizont programon keresztül – elsőbbséget kell biztosítani a partnerségeknek, és ösztönözni kell a felelős és etikus innovációkat a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok előmozdításához, a terméshozamok és a mezőgazdasági termelés növelése érdekében; e tekintetben szorgalmazza, hogy az igazságos átmenet során nagyobb mértékben vegyék igénybe a hagyományos helyi tudás hozzájárulását, főként a mezőgazdasági gyakorlatok, a halászat és az erdők védelme terén, elősegítve a helyi emberek és közösségek érdekeinek érvényesülését;
34. tudomásul veszi, hogy a táplálkozási cselekvési tervvel kapcsolatban elért eredményekről szóló 6. jelentés szerint a költségvetési támogatás a táplálkozás terén alkalmazott fenntartható, hatásos és az adott ország igényeire szabott beruházási mechanizmusként pozitív eredményeket hozott;
35. felhívja az EU-t, hogy a globális és nemzeti táplálkozási célokat építse be a vonatkozó fejlesztési programokba és országstratégiákba; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy mozgósítsanak hosszú távú pénzügyi beruházásokat az élelmiszer- és táplálkozási biztonság, valamint a fenntartható mezőgazdaság, a halászat és az akvakultúra terén, és ösztönözzék a partnerországokat arra, hogy nemzeti költségvetésükből eszközöljenek több beruházást ezekben az ágazatokban;

2022. július 6., szerda

36. sürgeti az EU-t, hogy a partnerországokkal folytatott nemzetközi fejlesztési programozásában kezelje prioritásként az élelmezésbiztonságot, a biológiai sokféleség védelmét és a fenntartható mezőgazdaságot, figyelembe véve a partnerországok sajátos helyi szükségleteit, biztosítva ugyanakkor a finanszírozáshoz való hozzáférést a helyi közösségek és az őket támogató szervezetek számára; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy a civil társadalom részvételével értékeljék és kövessék nyomon a beruházásokat annak biztosítása érdekében, hogy azok konkrétan küzdjenek a szegénység és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága ellen;

37. hangsúlyozza, hogy az EU fontos szerepet tölt be az élelmiszerrendszerek átalakításában annak érdekében, hogy azok ellenállóbbá, fenntarthatóbbá és méltányosabbá váljanak; hangsúlyozza, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia ambiciózus uniós szakpolitikai keret, amely fenntarthatóbb és reziliensebb uniós agrár-élelmiszeripari rendszert mozdít elő, és támogatja az olyan, fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerekre való globális és méltányos áttérítést, amelyek az emberek, a természet és a gazdasági növekedés javát szolgálják és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia célkitűzéseivel összhangban megőrzik a természeti erőforrásokat; emlékeztet, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célja, hogy csökkentse a mezőgazdasági termelők külső tényezőktől való függőségét;

38. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy továbbra is teljes mértékben kötelezzék el magukat az éghajlattal és a biológiai sokféleséggel, a zöld megállapodással és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásuk mellett, és ennek megfelelően hajtás végre az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület ajánlásait az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében, különösen egy olyan helyzetben, amikor a világjárvány okozta válság és az ukrajnai háború a globális élelmiszerpiac zavarokkal szembeni kiszolgáltatottságát mutatja;

39. sürgeti a Bizottságot, hogy a táplálkozásról szóló uniós cselekvési tervben vállalt kötelezettségeivel összhangban gyorsítsa fel a partnerországok támogatására irányuló erőfeszítéseket, hogy 2025-ig 7 millióval csökkentsék a fejlődésben elmaradt öt év alatti gyermekek számát;

40. felhívja az Európai Uniót, hogy továbbra is támogassa a partnerországokat abban, hogy iskolai étkeztetési programok révén helyreállítsák a sokszínű és tápláló élelmiszerek elérhetőségét az iskoláskorú gyermekek számára, miközben előmozdítják a helyben és fenntartható módon előállított élelmiszereket, és különös figyelmet fordítanak a legkiszolgáltatottabb gyermekekre; kiemeli továbbá, hogy a közbeszerzési programok hasznosak a kistermelőktől és a helyi termelőktől történő vásárlás állami támogatásának előmozdításában a tápláló élelmiszerek forgalmazás céljából történő beszerzése során;

41. üdvözli, hogy az Európai Bizottság és több tagállam az élelmiszerrendszerekkel foglalkozó csúcstalálkozót követő intézkedések keretében támogatást nyújtott a School Meals Coalition számára; megjegyzi, hogy fontos biztosítani, hogy a táplálkozást figyelembe vevő megközelítések kapcsolódjanak a fejlődő országokban végrehajtott élelmezési és egyéb egészségügyi beavatkozásokhoz;

42. emlékeztet, hogy a világon mintegy 811 millió ember éhez, és hogy közel 2 milliárd ember krónikusan alultáplált, és hiányt szenved fontos vitaminokból és ásványi anyagokból, különösen a Szubszaharai-Afrikában és Ázsiában; emlékeztet, hogy ez különösen káros a gyermekek számára életük első 1000 napján, mivel ha hiányt szenvednek olyan alapvető mikrotápanyagok tekintetében, mint az A-vitamin, a vas vagy a cink, annak hatásai egész életükön át tartani fognak, és korlátozzák a növekedést és rontják a mentális képességeket, ami nem csak az egyéneket, hanem az egész gazdaságot is érinti; hangsúlyozza, hogy ezért az éhezés és az alultápláltság a fejlődés egyik legnagyobb akadály;

43. üdvözli az EU által a „Táplálkozás a növekedésért” csúcstalálkozón tett kötelezettségvállalást, amely szerint 2021 és 2024 között 2,5 milliárd eurót fordít az alultápláltság elleni küzdelemre; sürgeti az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet e cél elérésében;

44. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány rámutatott az emberek, növények és állatok egészsége, a környezeti egészség és az élelmezésbiztonság közötti összefüggésekre; rámutat, hogy az állatokat és növényeket érintő betegségek továbbra is zavart okoznak az élelmezésbiztonságban azáltal, hogy világszerte megszakítják az élelmiszer-ellátást; felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a globális egészségzemplélet elve alapján fogjanak össze a nemzetközi közösséggel az élelmiszerrendszerek újratervezése, rezilienciájuk javítása és a jobb egészségi állapot és élelmezésbiztonság általános biztosítása céljából;

45. emlékeztet, hogy a kutatások szerint az élelmiszerrendszerek átalakítása felszabadítaná azt a 12 billió USA-dollárt, amelyet a világ rejtett élelmiszerköltségként fizet, és ezen források egy részének átirányításával megelőzhető lenne a környezet és az emberi egészség további károsítása, továbbá több felajánlást eredményezne az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás finanszírozására, amelyre a tagállamok és a vezetők a ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye feleinek 26., glasgow-i konferenciáján felszólítottak;

2022. július 6., szerda

46. emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás egyre nagyobb nyomást fog gyakorolni az élelmiszertermelésre és az élelmiszerhez való hozzáférésre, különösen a veszélyeztetett régiókban, ami aláássa az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást; kiemeli az IPCC 2022. évi jelentésének következtetéseit, amelyek szerint a globális felmelegedés egyre inkább gyengíteni fogja a talaj egészségét és az olyan ökoszisztéma-szolgáltatásokat, mint a beporzás, növelni fogja a kártevők és a betegségek nyomását, valamint csökkenteni fogja a tengeri állati biomassza mennyiségét, aláásva ezzel az élelmiszertermelés hatékonyságát számos régióban a szárazföldön és az óceánokban; üdvözlí az IPCC azon ajánlásait, amelyek szerint az éghajlatváltozáshoz az agroökológiai elvek és gyakorlatok, az agrárerdészet, a közösségi alapú alkalmazkodás, az ökoszisztéma alapú gazdálkodás halászatban és akvakultúrában történő alkalmazása és más olyan megközelítések népszerűsítése révén kell alkalmazkodni, amelyek természetes folyamatokat alkalmazva támogatják az élelmezésbiztonságot, a táplálkozást, az egészséget és a jólétet;

A jövőbeli sokkhatásokkal szembeni ellenálló képesség kiépítése

47. emlékeztet, hogy a rezilienciaépítésnek kezelnie kell a konfliktusok és a természeti katasztrófák, így az aszályok, a ciklonok és az árvizek, valamint az egészségügyi válságok növekvő gyakoriságát és intenzitását, a biológiai sokféleség csökkenését, a strukturális egyenlőtlenségeket és a gazdasági sokkokat, amelyek gyakran összetett hatást gyakorolnak a legkiszolgáltatottabbakra; kiemeli, hogy a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokra irányuló stratégiai beruházások kulcsszerepet játszhatnak a reziliensebb és fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari rendszerek biztosításában;

48. sürgeti az EU-t, hogy mozdítsa elő az előzetes és korai fellépések kiszámítható, konkrét és célzott finanszírozását az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának megelőzése és a hatások csökkentése érdekében, valamint fordítson figyelmet a helyi irányítású alkalmazkodásra és rezilienciára és növelje annak finanszírozását; felszólítja az EU-t, hogy erősítse meg az élelmezésbiztonságot támogató megélhetési programokat, és biztosítsa az emberek azon képességét, hogy létrehozzák és fenntartsák megélhetési eszközeiket, és fokozzák saját és a jövő nemzedékek jólétét; sürgeti az EU-t, hogy védje meg a kistermelők földhöz és egyéb erőforrásokhoz, köztük a vetőmagokhoz való hozzáférését, illetve az azok feletti ellenőrzését, valamint a vidéki közösségeket a hely piacokkal, többek között a városi területekkel összekötő infrastruktúrához való hozzáférést;

49. rámutat, hogy az élelmezésbiztonság pozitív hatást gyakorol a lakosság ellenálló képességére, és segíti az embereket abban, hogy jobban megbirkózzanak a sokkhatásokkal, a szélsőséges eseményekkel és az elhúzóódó válságokkal;

50. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a meglévő válságkezelési terveket, különös tekintettel az élelmiszer-termelésre;

51. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiáknak az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentésére kell irányulniuk; emlékeztet, hogy a legkevésbé fejlett és az alacsony jövedelmű országok a tárolási, csomagolási és szállítási infrastruktúrába történő nagyobb beruházások révén jelentős potenciállal rendelkeznek az élelmiszer-pazarlás csökkentése terén; hangsúlyozza, hogy a fenntarthatóság és az erőforrás-hatékonyság növelése, valamint az élelmiszer-veszteség és az élelmiszer-pazarlás lehető legnagyobb mértékű csökkentése szempontjából a körforgásos gazdaság megvalósítása nagy jelentőséggel bír a mezőgazdasági termelési rendszerekben; felhívja az Európai Bizottságot és valamennyi tagállamot, hogy hozzanak létre és hajtsanak végre az élelmiszer-pazarlás megelőzésére irányuló programokat, amelyek magukban foglalják a rövid élelmiszer-ellátási láncok előmozdítását, csökkentve az élelmiszer-pazarlás kockázatát; kiemeli, hogy fontos létrehozni és naprakészen tartani egy, az illetékes hatóságok számára hozzáférhető, a készleteket, különösen a gabonakészleteket nyilvántartó globális adatbázist egy olyan rendszer alapjainak megteremtése érdekében, amely biztosítja a folyamatos és megfelelő szintű élelmezésbiztonságot és minimálisra csökkenti az élelmiszer-pazarlást;

52. hangsúlyozza, hogy az élelmezésbiztonság az éghajlat-politikai célok elérésétől, a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemtől és az egészséges szárazföldi, part menti és tengeri ökoszisztémák biztosításától függ; rámutat, hogy ezért alapvető fontosságú a műanyag- és diffúz szennyezés elleni küzdelem;

53. hangsúlyozza, hogy a bioüzemanyag-termelés hatással van az élelmezésbiztonságra, mivel a mezőgazdasági termékeket, például a gabonaféléket, a szójababot, a repceolajat, a kukoricát és a cukornádat eltéríti az élelmiszer-termelésről; úgy véli, hogy az élelmiszer-felhasználás optimalizálása szempontjából döntő fontosságú rugalmasabb és jobban összehangolt bioüzemanyag-politikák folytatása nemzetközi szinten, ugyanakkor ki kell használni ezen alternatív lehetőség stabilizáló potenciálját; felhívja az EU-t, hogy részesítse előnyben az élelmiszer-termelést a növényi alapú bioüzemanyag-termeléssel szemben, tiszteletben tartva a hulladékhierarchiát és figyelembe véve a lépcsőzetes felhasználás elvét a további élelmiszer-ellátás biztosítása és az élelmiszer-alapanyagok globális piacának stabilizálása érdekében;

2022. július 6., szerda

54. megjegyzi, hogy fontos jelentőséggel bírnak az Afrika és Európa közötti, az Afrikai Unió (AU) és az EU vidéki átalakulásra vonatkozó cselekvési programjában elért eredményekre építő stratégiai kapcsolatok; emlékeztet „Az EU és Afrika közötti biztonsági együttműködés a Száhel-övezetben, Nyugat-Afrikában és Afrika szarván” című, 2020. szeptember 16-i európai parlamenti állásfoglalásra, amely felhívta a figyelmet arra, hogy gyakran az élelmiszer-ellátás bizonytalansága a terrorizmus és a fegyveres konfliktusok kiváltó oka; kéri ezért, hogy a harmadik országok biztonsági stratégiáiba teljes mértékben építsék be a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolatot, amihez a helyi közösségek bevonásával támogatni kell az alapvető szolgáltatások nyújtását, beleértve az élelmiszerbiztonságot is;

55. emlékeztet, hogy 2030-ra az afrikai Száhel-övezetben a Nagy Zöld Fal kezdeményezés célja 100 millió hektárnyi, jelenleg leromlott állapotú földterület helyreállítása, 250 millió tonna szén-dioxid megkötése és 10 millió munkahely teremtése a vidéki térségekben, amelyek együttesen az 17 fenntartható fejlesztési cél közül 15-öt támogatnak, csökkentik a szegénységet és az éhínséget, növelik az éghajlatváltozással szembeni helyi ellenálló képességet, javítják az egészséget és a jólétet, munkahelyeket teremtenek és fellendítik a gazdasági növekedést;

56. felkéri az EU-t, hogy terjessze ki a nemzeti szociális védelmi rendszerek – többek között a készpénzalapú, sokkhatásokra reagáló szociális segítségnyújtás – támogatását a jövedelmi egyenlőtlenségek konfliktusérzékeny módon és a „ne árts” elvvel összhangban történő kezelése érdekében, valamint hogy a legkiszolgáltatottabb helyzetű emberek vásárlóerejének növelésével biztosítsa az élelmiszerhez való hozzáférésüket;

57. támogatja egy olyan pénzügyi eszköz létrehozását, amely segítené az afrikai országokat a meglévő finanszírozási hiányok áthidalásában a szociális védelmi tervek sürgős kifejlesztése céljából; az eszközt létre lehetne hozni a „Global Accelerator on Jobs” elnevezésű, hamarosan elinduló munkahely-teremtési kezdeményezés keretében, vagy egy globális szociális védelmi alap létrehozásával;

58. hangsúlyozza a termelés, a feldolgozás és az értékesítés terén a – például a mezőgazdasági termelők közötti és a vállalkozások közötti – tudásmegosztás és társaktól való tanulás támogatásának és előmozdításának fontosságát; rámutat, hogy a mezőgazdasági és az élelmiszeripari ágazat fontos szerepet játszik a gazdaságban és a vidéki területeken a tisztességes és fenntartható munkalehetőségek biztosításában; kiemeli, hogy e tekintetben a legtöbb esetben kisüzemekről és családi gazdaságokról van szó; felhívja a figyelmet a termékek minőségének javítását és diverzifikációjuk növelését támogató intézkedések és eszközök előmozdításának és megerősítésének, a mezőgazdasági gyakorlatok fenntartható korszerűsítésének, valamint a mezőgazdasági termelők biztonságos munkakörülményeinek és a rezilienciájukat erősítő intézkedések fontosságára;

59. megjegyzi, hogy a nemek közötti egyenlőtlenségek korlátozzák a mezőgazdaság termelékenységét és hatékonyságát, és ezért aláássák a fejlődést; emlékeztet, hogy a nők társadalmi szerepvállalásának növelése kulcsfontosságú a táplálkozás, az élelmiszerbiztonság és a rezilienciaépítés szempontjából; rámutat, hogy a nők és lányok szerepének megerősítése továbbra is kihívást jelent a mezőgazdaság, valamint az élelmiszer- és táplálkozásbiztonság számára; felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nők vállalkozói készségét, foglalkoztatását és politikai képviseletét, biztosítsák a nemi dimenzió beépítését az élelmiszerbiztonság irányításába, és biztosítsák a nők részvételét az e területtel kapcsolatos döntéshozatali folyamatban, beleértve a hátrányos megkülönböztetést elszenvedő kisebbségekhez tartozó nőket is;

60. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy különösen fejlesztési támogatás révén törekedjenek a nők hátrányos megkülönböztetésének kezelésére, különösen a női mezőgazdasági termelők földhöz, termelési erőforrásokhoz és pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése tekintetében; emlékeztet, hogy például Afrikában a mezőgazdasági munkák mintegy felét a nők végzik, miközben a női mezőgazdasági termelők elsősorban olyan kis- vagy önálló gazdálkodók, akik nem rendelkeznek megfelelő hozzáféréssel az információkhoz, a hitelekhez, a földhöz, az erőforrásokhoz és a technológiához; ösztönzi a nők és a lányok öröklési jogának előmozdítását, és felszólítja az EU-t, hogy támogassa partnerországokat különösen azon a téren, hogy elismerjék a nők teljes jogát a földtulajdonhoz; sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a mezőgazdaságnak, az akvakultúrának és az élelmiszerrendszereknek a nemek közötti egyenlőség szempontjából transzformatív megközelítését a vidéki nők kapacitásainak fejlesztésével, méltányosabb földtulajdoni és -használati törvényeket célzó specifikus szakpolitikai reformokkal, valamint a nők gazdasági szerepére és finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréseire irányuló specifikus kezdeményezésekkel, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervvel összhangban;

2022. július 6., szerda

61. megjegyzi, hogy a strukturális hátrányok ellenére a vidéken élő nők állítják elő a világ élelmiszereinek több mint felét; hangsúlyozza, hogy sürgősen javítani kell a vidéken élő nők földhöz, termelési erőforrásokhoz, eszközökhöz és piacokhoz való hozzáférését és ezek feletti ellenőrzését, ami az élelmiszerbiztonság világszerte történő javításának szükséges feltétele; sürgeti az Európai Uniót, hogy fordítson különös figyelmet a vidéken élő nőkre és gazdasági, társadalmi és politikai szerepvállalásukra; emlékeztet arra, hogy a Világélelmiszer-biztonsági Bizottságnak (CFS) a földtulajdon és -használat felelősségteljes irányítására vonatkozó önkéntes iránymutatására, amely jó eszközként szolgál a szokásokon és hagyományon alapuló öröklési rendszerek akadályainak leküzdésére, és biztosítja, hogy a nők jobban megismerjék törvény adta jogait (21);

62. emlékeztet, hogy a mezőgazdaság biológiai sokféleségébe való beruházás stratégiai fontosságú az egészséges táplálkozás, az étrend minősége és változatossága, valamint a megfelelő tápanyagbevitel biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági diverzifikáció és a különböző élelmiszernövények önellátó termelése révén különösen a nők és a lányok juthatnak hozzá nagyobb valószínűséggel a minimálisan változatos és a megfelelő mikrotápanyagokat biztosító étrendhez (22);

63. emlékeztet a vidék átalakításának és a helyi, regionális és átlátható értékláncok megerősítésének fontosságára annak érdekében, hogy fenntartható munkahelyeket hozzanak létre, elkerüljék az emberi jogok megsértését, és mérsékeljék az éghajlatváltozást; hangsúlyozza, hogy a fiatalokat és a nőket támogatni kell, nevezetesen képzéssel, a hitelekhez és a piacokhoz való hozzáféréssel; kéri, hogy vonják be őket az agrárpolitika kialakításába, és támogassák a közös fellépést a kistermelők szervezetein keresztül;

64. emlékeztet arra, hogy az alultápláltsággal szemben az oktatás és a figyelemfelkeltés a fenntartható életmód és a sikeres társadalom alapvető előfeltétele;

65. üdvözli a Világélelmiszer-biztonsági Bizottság folyamatos munkáját a nemek közötti egyenlőségre, valamint a nők és lányok élelmiszerbiztonságban és táplálkozásban betöltött szerepének növelésére irányuló önkéntes iránymutatással kapcsolatban;

66. emlékeztet, hogy többek között az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése is veszélyezteti a globális élelmiszerbiztonság garantálására való képességünket, és további nyomást gyakorol a már amúgy is sérülékeny élelmiszerrendszerekre; felszólít a környezetkímélő élelmiszer-termelésre, például az agroökológiára és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens alkalmazkodásra, valamint a természetes ökoszisztémák megőrzésére és helyreállítására az éghajlati kockázatok csökkentése, az éghajlati válság kezelése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása, és ezáltal a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek ellenálló képességének megerősítése érdekében; e tekintetben kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a partnerországokat a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok és innovatív megoldások elfogadásában, beleértve a kibocsátáskereskedelmi rendszer árveréseiből és a CBAM-tanúsítványokból származó bevételeknek az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességük, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló képességeik növelésére való felhasználását, fenntarthatóbb élelmiszerrendszerek létrehozása céljából;

67. kéri a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az új NDICI eszköz keretében nyújtott finanszírozás tartalmazzon egy olyan, emberi jogokon alapuló megközelítést, amely a helyi közösségeket és az őslakos népeket helyezi az éghajlat-politikai, környezetvédelmi és fejlesztési erőfeszítések középpontjába; fontosnak tartja, hogy különös figyelmet fordítsanak a mezőgazdasági kistermelőkre, akik általában kevésbé képesek alkalmazkodni az éghajlatváltozás hatásaihoz; üdvözli e tekintetben az ENSZ közelgő cselekvési tervét, amelynek célja, hogy az elkövetkező öt évben a szélsőséges időjárás és az éghajlatváltozás elleni korai figyelmeztető szolgáltatások általános lefedettségét érje el, és amelyet a Meteorológiai Világszervezet az ENSZ éghajlatváltozási konferenciáján (COP 27) Egyiptomban fog bemutatni; emlékeztet, hogy az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó csúcstalálkozójaért felelős különmegbízott hangsúlyozta a mély kölcsönhatást az éghajlat és az élelmiszerek között;

68. kéri a Bizottságot, hogy nyújtson támogatást a fejlődő országoknak az érzékeny és fiatal iparágak fejlesztése és védelme, az élelmiszerbiztonság előmozdítása, a mezőgazdaságban az éghajlatváltozás mérséklésének támogatása, valamint a mezőgazdasági termékek exportjára vonatkozó uniós és nemzetközi fenntarthatósági előírások betartása érdekében;

69. úgy véli, hogy fontos segítséget nyújtani a fejlődő országoknak abban, hogy olyan mezőgazdasági és élelmiszerügyi közpolitikákat vezessenek be, amelyek képesek kielégíteni gyorsan növekvő népességük szükségleteit; hangsúlyozza, hogy az élelmiszerbiztonsági politikának elsősorban arra kell irányulnia, hogy az egész évben elegendő, tápláló, biztonságos és

(21) <https://www.oxfam.org/en/empowering-women-farmers-end-hunger-and-poverty>

(22) Jones, Andrew D; Creed-Kanashiro, Hilary; Zimmerer, Karl S.; De Haan, Stef; Carrasco, Miluska; Meza, Krysty; Cruz-Garcia, Gisella S.; Tello, Milka; Amaya, Franklin Plasencia; Marin, R Margot; és Ganoza, Lizette. 2018. Farm-level agricultural biodiversity in the Peruvian Andes is associated with greater odds of women achieving a minimally diverse and micronutrient adequate diet. *Journal of Nutrition* 148(10): 1625–1637. o.

2022. július 6., szerda

megfizethető élelmiszert biztosítson polgárai számára fenntartható módon, egyúttal tisztességes jövedelmet és életszínvonalat garantálva a mezőgazdasági termelők számára; megjegyzi, hogy a közös agrárpolitika története során az exporttámogatások megszüntetése és a közvetlen kifizetések termeléstől való függetlenítése jelentősen csökkentette a dömping kockázatát a harmadik országok piacain; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak több támogatást a fejlődő országok élelmiszerbiztonságát biztosítani képes mezőgazdasági fejlesztések számára, és határozottan növeljék a területi vidékfejlesztésbe történő befektetéseiket;

70. kiemeli, hogy az élelmiszerrendszerek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának fontos mozgatórugói; megjegyzi, hogy az élelmiszerrendszerek éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének kiépítéséhez az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a katasztrófakockázat-csökkentést és -kezelést be kell építeni a rövid, közép- és hosszú távú politikákba; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a fejlődő országokat ebben a folyamatban;

71. felszólítja az Uniót, hogy védje meg a kistermelők hozzáférést a termőföldhöz és egyéb erőforrásokhoz – többek között a vetőmaghoz, infrastruktúrához és vízhez –, valamint az azok fölötti ellenőrzését;

72. felhívja az Uniót, hogy biztosítsa a közbeszerzések során az agroökológiai termelés előnyben részesítését, a kistermelőknek kedvező élelmiszerbiztonsági szabályokat, a hazai piacok védelmét az alacsony árú importtal szemben, valamint a fogyasztók oktatását és a szociális védelmet, a tápláló helyi élelmiszerek fogyasztásának fokozása érdekében;

73. felhívja az EU-t, hogy a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) keretében alakítsa programozását annak érdekében, hogy aktívan támogassa a fenntartható élelmiszerrendszerekre való globális átállást, amelyek megfizethető, egészséges és tápláló, méltányos, reziliens, jogokon alapuló és környezeti szempontból fenntartható étrendet tudnak biztosítani, különös figyelmet fordítva a nők szükségleteire, és csökkentve az élelmiszer-termelés által a földhasználatra és a vízhasználatra nehezedő nyomást;

74. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás hatásai kritikus negatív hatást gyakorolnak a fejlődő országok élelmiszerbiztonságára, és hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elengedhetetlen a reziliens, fenntartható élelmiszerrendszerek biztosításához; sajnálja, hogy a fejlett országok megsértették a 2009. évi koppenhágai megállapodásban tett azon kötelezettségvállalást, hogy kiszámítható és megfelelő finanszírozást biztosítanak a fejlődő országok éghajlat-politikai fellépéséhez, különös tekintettel az alkalmazkodási szükségletekre, amelyeknek 2020-ban el kellett volna érniük az 100 milliárd dollárt; felhívja az EU-t, hogy fokozza az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozását az NDICI–Globális Európa eszköz keretén kívül, többek között a kibocsátáskereskedelmi rendszer árveréseiből és a CBAM-tanúsítványokból származó bevételek ambiciózus felhasználása révén;

75. sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a partnerországok agroökológiai átmenetét annak érdekében, hogy egész évben tápláló, biztonságos, változatos és megfizethető élelmiszereket biztosítsanak mindenki számára, megőrizve a biológiai sokféleséget, növelve az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és megerősítve a társadalmi kohéziót a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése révén; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a helyi élelmiszer-hálózatok kialakítását a helyi termelés és fogyasztás garantálására, amely előmozdítja a helyi munkahelyteremtést, garantálja a tisztességes árakat a termelők és fogyasztók számára, valamint csökkenti az országok importfüggőségét és a nemzetközi áringadozásokkal szembeni kiszolgáltatottságát;

76. hangsúlyozza, hogy az uniós beruházásoknak és beavatkozásoknak szigorú előzetes értékeléseken, teljes átláthatóságon és a beruházás vagy beavatkozás által érintett érdekelt felek – köztük a civil társadalmi szervezetek – bevonásán kell alapulniuk a méltányos fellépés kialakítása, valamint a nemzeti és helyi szintű kapacitások, többek között a nem állami szereplők kapacitásainak megerősítése érdekében; ragaszkodik annak felismeréséhez, hogy kontextusfüggő intézkedésekre van szükség a fenntarthatóbb mezőgazdasági és élelmiszerrendszerek megvalósításához a partnerországokban;

77. kéri a táplálkozásról szóló uniós cselekvési terv felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az kezelje az alultápláltság minden formáját a humanitárius és fejlesztési kontextusokban, és új, ambiciózus politikai és pénzügyi kötelezettségvállalásokat tartalmazzon;

78. megjegyzi, hogy a korai életkorban bekövetkező akut hiányos táplálkozás miatt 45 millió öt év alatti gyermek szenved sorvadásban, azaz a testmagasságához képest kis testsúllyal rendelkeznek; emlékeztet arra, hogy a túlsúlyosság és az elhízás rekordszintű a felnőttek, serdülők és gyermekek körében, ami világszerte 2 milliárd embert érint, és ezek 70 %-a alacsony és közepes jövedelmű országokban él; emlékeztet arra, hogy a túlsúlyossághoz és az elhízáshoz az étrenddel összefüggő betegségek, köztük nem fertőző betegségek kockázata társul, mivel a hiányos táplálkozás fejlettségi szinttől függetlenül minden nemzet számára kihívást jelent; ennek nyomán számos országban jelenleg a hiányos táplálkozás

2022. július 6., szerda

legalább két típusból következő „kettős teher” tapasztalható, azaz az alultápláltság, valamint a túlsúlyosság és az elhízás egyidejűleg jelen van; felhívja az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül az ételmezésbiztonságra vonatkozó 2010-es szakpolitikai keretet és a 2013-as táplálkozáspolitikai keretet, amint azt az uniós tagállamok a globális ételmezés- és táplálkozásbiztonság erősítéséről szóló 2018. évi tanácsi következtetéseikben kérték;

79. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a mezőgazdaságba, a gazdaságfejlesztésbe, az éghajlatvédelembe és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba, az egészségvédelembe, az egészségügybe és más ágazatokba történő uniós beruházások során teljes mértékben vegyék figyelembe a táplálkozás kérdését; támogatja a 2010-es globális egészségügyi stratégia felülvizsgálatát, és kéri a hiányos táplálkozás elleni küzdelem beemelését a felülvizsgált dokumentumba; nagyobb pénzügyi támogatást kér az erős és reziliens egészségügyi rendszerek kiépítéséhez, hogy sikerüljön megtörni a hiányos táplálkozás és az alultápláltság generációkon átívelő ördögi körét;

Kiegészítő uniós humanitárius és fejlesztéspolitikai választintézkedések

80. kitart amellett, hogy fokozni kell az élelmiszerválsággal küzdő vagy konfliktus sújtotta országok számára biztosított humanitárius segítségnyújtást; megállapítja, hogy a nemzetközi közösségnek, ezen belül az Európai Uniónak törekednie kell arra, hogy csökkentse a humanitárius szükségletek és a világszerte rendelkezésre álló erőforrások közötti növekvő szakadékot; elítél minden olyan fellépést, amely az élelemhez való hozzáférést az elnyomás eszközeként vagy háborús fegyverként használja, és emlékeztet az emberiség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség négy humanitárius alapelveire;

81. hangsúlyozza, hogy a humanitárius segítségnyújtás a meglévő kapacitások túlterheltsége esetén, a közvetlen életveszélyt jelentő helyzetek kezelésére mozgósítható, míg ezzel egyidejűleg más típusú segélyekből finanszírozott megoldásokra is törekedni kell az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát előidéző hosszú távú okok kezelésére;

82. üdvözlzi az első európai humanitárius fórum megünneplését, amelynek célja, hogy tovább erősítse a humanitárius reagálás hatását, és biztosítsa a segélyek célba juttatásának hatékonyságát és eredményességét, és üdvözlzi azt a döntést, hogy a fórumot a humanitárius naptárban évente megrendezett eseménynek nyilvánítsák; hangsúlyozza az „Európa együtt” együttműködés fontosságát a világméretű humanitárius ételmezésbiztonsági válság kezelése szempontjából;

83. felhívja az uniós tagállamok kormányait, hogy diplomáciai úton előzzék meg a konfliktusokat, számolják fel a hiányos táplálkozás valamennyi formáját, és fektessenek be többet a konfliktusmegelőzésbe, különös figyelmet fordítva a nőkre és lányokra, miközben teljes mértékben alkalmazzák az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1325. sz. határozatát; emlékeztet arra, hogy a humanitárius segítségnyújtást mentesíteni kell a nemzetközi szankciók alól; hangsúlyozza, hogy a fejlesztési együttműködésen belül fenntartható közép- és hosszú távú megoldásokat kell találni az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát kiváltó okok kezelésére;

84. emlékeztet arra, hogy a világkereskedelemben forgalmazott búza mintegy 30 %-át, az árpa 32 %-át, a kukorica 17 %-át, valamint a napraforgómag-olaj több mint 50 %-át és a napraforgómag 20 %-át Ukrajna és Oroszország állítja elő; hangsúlyozza, hogy az ukrán kivitel csökkenése vagy kiesése hatással lesz az ukrán termeléstől erősen függő országokra, többek között a már jelenleg is az élelmiszer-ellátás bizonytalanságával küzdő országokra, amelyek – mint például Afrika esetében – kiszolgáltatottak az ellátási sokkokkal és az áremelkedésekkel szemben; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nemzetközi partnereikkel és az érintett nemzetközi intézményekkel együttműködve sürgősen mérjék fel az élelmiszer-importőr országok fizetéseképtelenné válásának megelőzésére rendelkezésre álló valamennyi eszközt, beleértve a közvetlen finanszírozást és adósságuk átütemezését is; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy alapértelmezett lehetőségként a támogatásalapú finanszírozást részesítsék előnyben, különösen a legkevésbé fejlett országok esetében;

85. támogatja a humanitárius segélyek, a fejlesztés és béketeremtés közötti kapcsolatok folyamatban lévő megvalósítását; kiemeli, hogy ezt az elvet továbbra is be kell építeni a humanitárius segítségnyújtásba, valamint a tényeken alapuló bevált gyakorlatokra vonatkozó egyértelmű iránymutatásokra támaszkodó ételmezésbiztonságra és táplálkozásra vonatkozó programozásba;

86. üdvözlzi az EU és az ENSZ római székhelyű ügynökségei, nevezetesen a FAO, a WFP és az IFAD arra irányuló munkáját, hogy megelőző intézkedéseket hajtsanak végre annak érdekében, hogy megelőzzék a válságokat, mielőtt azok lesújtanak, és megvédjék a legkiszolgáltatottabb csoportokat az éghajlati és emberi eredetű katasztrófáktól; szorgalmazza a helyi szereplőkkel folytatott koordinációs mechanizmusok megerősítését, valamint a rövid távú megelőző intézkedések és a hosszabb távú kormányzati programok közötti szorosabb kapcsolat kialakítását; emlékeztet arra, hogy az inkluzív megelőző intézkedéseknek kontextusfüggőnek és helyi irányításúnak kell lenniük, és biztosítaniuk kell, hogy a legkiszolgáltatottabbak döntéshozatali szinten is hallathassák hangjukat sajátos szükségleteik kielégítése tekintetében;

2022. július 6., szerda

87. támogatja az EU aktív szerepét az élelmezési válságok elleni globális hálózatban, és felszólít a hálózat működőképesebbé tételére, különösen regionális és nemzeti szinten; felhívja a tagállamokat, hogy sokrétű és több ágazatot átfogó beavatkozások, a reziliencia és az ismeretek építése, valamint a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti kapcsolat megvalósítása révén erősítsék meg az élelmiszerválságok elleni globális hálózatot az élelmiszerválságok kezelésére irányuló munkája során; ennek keretében felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a fejlődő országokkal az egyes országok által irányított innovatív politikák és stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelése, a gazdasági befogadás fokozása és a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerek megvalósítása érdekében;

88. felhívja a figyelmet arra, hogy javítani kell a korai előrejelző rendszereket, a korai fellépésre vonatkozó protokollokat és a felügyeleti mechanizmusokat annak biztosítására, hogy az időszzerű reagálás elég korai szakaszban megtörténjen ahhoz, hogy enyhítse a veszélyek élelmezésbiztonságra gyakorolt hatását, és a megelőző humanitárius fellépés révén a reaktív helyett proaktív életmentő beavatkozásokra kerüljön sor; támogatja az Élelmezésbiztonsági Bizottságot mint az élelmezésbiztonsággal és táplálkozással foglalkozó leginkább nemzetközi és kormányközi politikai platformot;

89. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a táplálkozás több ágazatot átfogó megközelítését, és kezelje prioritásként az élelmezésbiztonság és a táplálkozás kérdésének beépítését az egészségügybe, az oktatásba, a vízellátásba, a megfelelő higiénés körülményekbe és a higiéniai intézkedésekbe annak biztosítása érdekében, hogy a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) keretében nyújtott hivatalos fejlesztési támogatás legalább 20 %-át a társadalmi befogadásra és a humán fejlődésre fordítsák;

90. kéri, hogy a táplálkozást emeljék be az egyetemes egészségügyi ellátásba, mivel az alapvető fontosságú a hiányos táplálkozás felszámolásához, és az egyetemes egészségügyi ellátás csak akkor érhető el, ha a táplálkozással kapcsolatos alapvető intézkedéseket alapvető egészségügyi szolgáltatásokként ténylegesen beépítik az egészségügyi rendszerekbe, és kiemelten kezelik azokat; emlékeztet arra, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás egész életen át kritikus fontosságú az emberek, különösen a leginkább rászoruló és a társadalom peremére szorult személyek számára, és azt a lakosság egészségügyi szükségleteihez kell igazítani; emlékeztet arra, hogy ez támogatható a csecsemők és kisgyermekek optimális és biztonságos – többek között szoptatással történő – táplálásának biztosításával, a kiegyensúlyozott és egészséges étrend – többek között iskolai étkeztetés révén történő – biztosítására irányuló törekvessel, a táplálkozással kapcsolatos, szakképzett oktatók által nyújtott oktatás biztosításával és a kapcsolódó magatartásbeli változásra irányuló tanácsadással, a táplálkozásnak az egészségügyi ágazat költségvetésébe való bevonásával, az időben történő fellépést lehetővé tevő egészségügyi információk rendszerek kialakításával, valamint az eredményes és megfizethető táplálkozással kapcsolatos termékekhez való hozzáférés előmozdításával, ugyanakkor csökkentve az egészségtelen élelmiszerek forgalmazását;

91. elismeri, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás elérése érdekében a táplálkozásnak központi szerepet kell kapnia az egészségügyi rendszerek stratégiáiban, terveiben és költségvetéseiben; nagyobb pénzügyi támogatást kér az egészségügy számára az erős és reziliens egészségügyi rendszerek kiépítése céljából az alultápláltság generációkon átnyúló ördögi körének megtörése, valamint az egészségügyi válságok megelőzése és az azokra való reagálás érdekében; támogatja, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás elérése érdekében az alultápláltság kezelését és megelőzését célzó szolgáltatásokat, valamint az olyan egészségügyi beavatkozásokat, mint a családtervezés, a mentális egészség és a szülés előtti és utáni ellátás, építsék be a nemzeti egészségügyi rendszerek alapvető ellátási csomagjaiba;

92. megállapítja, hogy az élelmezésbiztonság szorosan kapcsolódik a vízhez való hozzáféréshez; ezért felhívja az Európai Bizottságot, hogy a vízhez való jogot, valamint a vízügyi és vízkezelési infrastruktúrák fejlesztését építse be élelmezésbiztonsági intézkedéseibe a fejlődő országokban;

93. megállapítja, hogy az élelmiszerek és a mezőgazdaság biológiai sokfélesége fokozza a sokkhatásokkal szembeni ellenálló képességet, elősegíti az alkalmazkodást, fenntartja a stabilitást, és támogatja a helyreállítást; emlékeztet arra, hogy meghatározó jelentések – különösen az IPCC, az IPBES és a Világbank részéről, valamint a FAO vezetésével végzett globális mezőgazdasági felmérés (IAASTD) – szerint az agroökológia képes összeegyeztetni a fenntarthatóság gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozásait; hangsúlyozza az agroökológia, az agrárerdészet, a helyi termelés és a fenntartható élelmiszerrendszerek előmozdításának fontosságát, amelyek a rövid ellátási láncok kialakítására összpontosítanak a nemzeti politikákban és nemzetközi fórumokon is, hogy mindenki számára előmozdítsák az általános élelmezés- és táplálkozásbiztonságot, valamint növeljék a mezőgazdasági ágazat fenntartható termelékenységét és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességét;

2022. július 6., szerda

94. sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a partnerországokat a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásában – beleértve az agroökológiát is – a jobb élelmezésbiztonság kulcsfontosságú elemeként a talaj termőképességének fokozása, a biológiai sokféleség maximalizálása és a vízfelhasználás hatékonyságának javítása céljából; felhívja a figyelmet az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése által támasztott kihívásokra és annak az élelmezés- és táplálkozásbiztonságra gyakorolt negatív hatására, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez szükséges források biztosításának szükségességére;

95. megjegyzi, hogy számos olyan agronómiai és agroökológiai megközelítés létezik, amely hasznos lehet más éghajlatok és helyzetek esetében is, így például a növények keverése, a „polikultúrák”, az agrárerdészet, többek között a hüvelyes fák használata, amelyek különösen alkalmasak arra, hogy árnyékot és védelmet biztosítsanak más növények és állatok számára, valamint a kerékpározás és/vagy a vízmegtartás ösztönzése és/vagy e gyakorlatok fokozottabb elterjedése;

96. rámutat arra, hogy az afrikai trópusi erdők kiirtása jótételezhetetlen veszteség a biodiverzitás és a szén-dioxid megkötésére való képesség, valamint az erdőkben élő őshonos közösségek élőhelye és életmódja szempontjából; emlékeztet arra, hogy az erdők jelentős mértékben hozzájárulnak az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez, a biológiai sokféleség megővéséhez, valamint az elsivatagosodás és a túlzott mértékű talajerózió megelőzéséhez; úgy véli, hogy szabályozási keretek, elegendő erőforrás és tudományos adatok segítségével meg kell erősíteni például az erdők, a vadon élő állatok és a tengeri és tengerparti ökoszisztémák megőrzésre irányuló erőfeszítéseket, és ezeket az ökoszisztéma helyreállítására és kezelésére irányuló intézkedéseknek kell kiegészíteniük;

97. kéri, hogy a globális egészségzsemléletnek megfelelően vegyék figyelembe a közegészségügy és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot; sürgeti az Uniót és valamennyi partnerországot, hogy az ENSZ őslakos népek jogairól szóló nyilatkozatával és a 169. sz. ILO-egyezmény előírásaival összhangban ismerje el és védje az őslakos népeknek a földjeikhez és természeti erőforrásaikhoz fűződő hagyományos tulajdonjogát és ellenőrzési jogát, továbbá tartsa be a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvét;

98. emlékeztet arra, hogy a fenntarthatatlan intenzív mezőgazdasági gyakorlatok jelentik a biológiai sokféleség világszerte bekövetkező degradációjának – köztük a növény- és állatfajták genetikai eróziójának – legfőbb okait; emlékeztet arra, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célja, hogy 2030-ig fokozatosan csökkentse a mezőgazdaságból származó vegyi növényvédő szerek és veszélyes peszticidek általános használatát és kockázatát, és előmozdítsa az alternatív gyakorlatokat; hangsúlyozza, hogy a veszélyes anyagok jelentős része a szegény országokba kerül; üdvözlí ezért, hogy a Bizottság a vegyi anyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági stratégia keretében e gyakorlat megszüntetésére irányuló javaslatot kíván előterjeszteni; sürgeti azonban a Bizottságot, hogy e növényvédő szerek használatát illetően mozdítsa elő a fenntartható és megfizethető alternatív megoldások keresését annak érdekében, hogy a fejlődő országok élelmezésbiztonsága terén elkerülhetők legyenek a súlyos zavarok, amelyek a legkiszolgáltatottabb népesség körében tovább súlyosbítanák az éhezést; szorgalmazza a fenntartható növényvédelmi gyakorlatokra, illetve a növényvédő szerek alternatíváira vonatkozó oktatás és képzés külön támogatását, továbbá a veszélyes szereknek való kitettség minimumra szorítását;

99. elítéli az EU növényvédő szerekre vonatkozó kettős mércéjét, amely lehetővé teszi az EU-ban betiltott veszélyes anyagok Unióból történő kivitelét; kiemeli, hogy egyes növényvédő szereknek a fejlődő országok intenzív mezőgazdasága keretében való használata a környezeti károk mellett a munkavállalók egészségére is hatással van; oktatást és képzést szorgalmaz a fenntartható növényvédelmi, agroökológiai és ökológiai gyakorlatokkal kapcsolatban;

100. emlékeztet arra, hogy a közelmúltbeli jelentések szerint az élelmiszerrendszerek kitehetik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás akár egyharmadát is, és hozzájárulásuk a biológiai sokféleség csökkenése tekintetében elérheti a 80 %-ot, az édesvíz-felhasználás tekintetében pedig a 70 %-ot; hangsúlyozza azonban, hogy el kell ismerni a fenntartható élelmiszer-termelési rendszereket e meglévő kihívások alapvető megoldásaként, és bolygónk védelmével egyidejűleg is lehetséges a világ növekvő népességének táplálékkal való ellátása;

101. felhívja az EU-t, hogy aktívan teljesítse a 2021. évi Táplálkozási Cselekvési Évben vállalt kötelezettségeit, különösen az élelmiszerrendszerekkel foglalkozó ENSZ-csúcstalálkozóból és a „Táplálkozás a növekedésért” csúcstalálkozóból eredő kötelezettségeket, és saját „termelőtől a fogyasztóig” stratégiájának megfelelően az őslakos népekkel folytatott együttműködésben vállaljon központi szerepet ezen erőfeszítéseken; üdvözlí az Európai Bizottság azon döntését, hogy jelentős partnereként vesz részt az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó csúcstalálkozásának nyolc koalíciójában;

2022. július 6., szerda

102. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt az Afrikai Unióval annak érdekében, hogy nagyobb kötelezettségvállalásokat és beruházásokat biztosítsanak a táplálkozással kapcsolatban a régióban fennálló aktuális kihívások kezelése érdekében, és támogassák az Afrikai Unió által „A reziliencia megerősítése a táplálkozás- és élelmiszerbiztonság terén az afrikai kontinensen: az agrárélelmiszeripari-rendszerek, valamint az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek megerősítése az emberi, társadalmi és gazdasági tőke fejlesztésének felgyorsítása érdekében” címmel meghirdetett „táplálkozás éve” kezdeményezést;

103. kiemeli, hogy a digitális technológiák, valamint az intelligens és precíziós gazdálkodás jelentős lehetőségeket kínálnak a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek fejlesztésére, valamint a fejlődő országok vidéki területein a méltányos és inkluzív gazdasági növekedés előmozdítására;

104. rámutat arra, hogy holisztikus és fenntartható élelmiszerrendszer-megközelítés révén javítani kell az élelmiszerbiztonságot és a táplálkozást a fejlődő országokban; felhívja a Bizottságot egy inkluzív, többoldalú jogokon alapuló stratégia elfogadására; felhívja az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy a mezőgazdaságba, a gazdasági fejlesztésbe, az éghajlatváltozás mérséklésébe és az ahhoz való alkalmazkodásba, a víz, a szanitáció és a higiénia területébe, az egészségügybe és más ágazatokba történő uniós beruházások teljes mértékben vegyék figyelembe a táplálkozást azáltal, hogy mérhető táplálkozási eredményeket építenek be a tervezési szakaszba;

105. hangsúlyozza, hogy az EU-nak központi elvként és az élelmiszerrendszerek prioritásként elő kell mozdítania az emberi jogokat és a megfelelő élelemhez való jogot, és biztosítania kell a leginkább marginalizálódott személyek jogát a tápláló élelmiszerhez való hozzáféréshez, továbbá elismeri a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat fontosságát;

106. támogatja az EU és a fejlődő országok közötti kereskedelmi lehetőségek fejlesztését, ami lökést adhat a helyi mezőgazdaságnak; emlékeztet arra, hogy a családi gazdálkodók és a kistermelők megmutatták, hogy képesek diverzifikált termékeket kínálni és fenntartható módon növelni az élelmiszer-termelést;

107. hangsúlyozza, hogy el kell ismerni, hogy a mezőgazdasági termelők, a termelői szervezetek és képviselőik vezető szerepet töltenek be az élelmiszerbiztonság fokozására irányuló stratégiákban, és kiemeli, hogy a fejlődő országokban támogatni kell a szövetkezetek és termelői csoportok létrehozását annak érdekében, hogy erősítsék a hatékonyabb önszervezésre való kollektív képességüket, és élvezhessék az élelmiszerláncokban elfoglalt pozíciójuk javítása, valamint az exporttermékek hozzáadott értékében való részesedésük előnyeit;

108. hangsúlyozza, hogy a kereskedelem liberalizációja hatással lehet az erdőirtásra, az éghajlatváltozásra és a biológiai sokféleség csökkenésére, valamint az élelmiszertermelésre és az élelmiszerekhez való hozzáférésre; úgy véli, hogy az EU fejlődő országokra irányuló jövőbeli beruházási és befektetési politikájának olyan kereskedelempolitikán kell alapulnia, amely előnyben részesíti az erdők és a biológiai sokféleség védelmét, a helyi mezőgazdaság, valamint a helyi termelők és gazdálkodók fejlesztését, a teljes élelmiszer-önrendelkezés előmozdítása, valamint a mezőgazdasági exportra való felhasználás céljából történő nagyarányú földszerzés és erdőirtás jelenségének visszaszorítása érdekében.

109. úgy véli, hogy az Uniónak és a tagállamoknak ösztönözniük kell a méltányos kereskedelemre irányuló különböző kezdeményezéseket, és átfogó és holisztikus módon környezetvédelmi és szociális célkitűzéseket kell integrálniuk minden kereskedelmi megállapodás rendelkezéseibe;

110. emlékeztet arra, hogy a vetőmagok sokfélesége létfontosságú a mezőgazdaság éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének kiépítéséhez; emlékeztet arra, hogy a becslések szerint egyes afrikai országokban a mezőgazdasági üzemből megtermelt vetőmagok teszik ki a mezőgazdasági termelők teljes vetőmagigényének több mint 80 %-át; ennek megfelelően felhívja az Uniót azon szellemi tulajdonjogi rendszerek támogatására, amelyek előmozdítják a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó vetőmagfajták kifejlesztését és maguk a gazdálkodók által eltett vetőmagok alkalmazását, ugyanakkor az 1991-es UPOV-egyezmény rendelkezéseinek elfogadásával ne gyakoroljon befolyást a vetőmagokra vonatkozó jogszabályok különösen Afrikában megvalósuló reformjára, amennyiben az nem egyeztethető össze a növénygenetikai források élelmiszeri és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény (ITPGRFA) rendelkezéseivel;

111. hangsúlyozza, hogy a halászati és akvakultúra-termékek a legegészségesebb élelmiszerek közé tartoznak, és a legkisebb hatást gyakorolják a természeti környezetre; rámutat, hogy elősegíthetik számos fenntartható fejlesztési cél elérését, különösen a 2. cél, az éhezés megszüntetése terén; felhívja ezért a Bizottságot, hogy az élelmiszerbiztonsági stratégiák – többek között a fejlődő országok számára történő – elfogadása során integrálja a halászati és akvakultúra-termékeket is;

2022. július 6., szerda

112. bátorítja az EU-t, hogy az európai zöld megállapodásban, a 8. környezetvédelmi cselekvési programban és a Párizsi Megállapodásban meghatározott célkitűzésekkel maradéktalan összhangban folytassa a munkát a Kereskedelmi Világszervezetben a halászati támogatásokról folytatott többoldalú tárgyalások lezárása érdekében, végrehajtva az 14.6. fenntartható fejlesztési célt, hogy megtiltsa a többletkapacitáshoz és a túlhalászáshoz hozzájáruló halászati támogatások bizonyos formáit, felszámolja a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászathoz hozzájáruló támogatásokat, és elejét vegye új ilyen támogatások bevezetésének;

113. szorgalmazza, hogy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia globális dimenziója támogassa a megfelelő élelemhez való jogot, hajtsa végre a gazdák és más, vidéki területeken dolgozó személyek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatot annak érdekében, hogy intézkedéseket hozzon a mezőgazdasági dolgozók munkakörülményeinek javítására és a nemzetközi élelmiszer-ellátási láncok részét képező kistermelők jövedelmének globális növelésére, illetve annak biztosítására, hogy az elővigyázatosság elve valamennyi élelmiszer-biztonsági követelménybe beépüljön; kéri továbbá az Uniót, hogy a kereskedelempolitikáját igazítsa hozzá „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a biodiverzitási stratégia célkitűzéseire, valamint az európai zöld megállapodás karbonsemlegességi célkitűzéséhez;

114. hangsúlyozza, hogy a fenntarthatósági célkitűzések sikeres megvalósításának előfeltétele, hogy ebből a globális szinten fellépő harmadik országok is kivegyék a részüket;

115. hangsúlyozza az élelmiszer értékét, amelyet az egyszerű árucikknél jóval többnek, az embereket megillető, megvalósítandó jogoknak is kell tekinteni, és jobban fel kell mérni gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait és externáliáit, és azokat szükség szerint mérsékelni kell vagy ki kell használni;

116. megerősített nemzetközi szintű fellépést szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy az élelmiszerbiztonság a politikai döntéshozatal középpontjában álljon a hiány elkerülése és a legsérülékenyebb országok táplálkozásbiztonságának biztosítása érdekében;

117. további erőfeszítésekre szólít fel az uniós politikák következetességének biztosítása érdekében, összhangban a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia elvével; sürgeti annak biztosítását, hogy az európai export ne okozzon károkat a helyi termelésben és a helyi piacok fejlődésében; hangsúlyozza, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások nem destabilizálhatják a helyi mezőgazdaságot, nem károsíthatják a kistermelőket, és nem fokozhatják az élelmiszerimporttól való függést; a helyi termelés és fogyasztás támogatását szorgalmazza, amely biztosíthatja a helyi munkahelyteremtést, a tisztességes árakat, garantálhatja a munkavállalók egészségének és biztonságának védelmét, valamint csökkentheti az országok importfüggőségét és nemzetközi áringadozásokkal szembeni kiszolgáltatottságát;

118. felhívja a figyelmet arra, hogy egyértelmű iránymutatásokra van szükség a tekintetben, hogy miként érhető el a politikák fejlesztési célú koherenciája uniós szinten, ugyanakkor foglalkozni kell az esetlegesen egymásnak ellentmondó szakpolitikai célkitűzésekkel is; sürgeti az EU-t, hogy garantálja az európai mezőgazdasági és kereskedelmi politikák koherenciáját az élelmiszerbiztonság és az élelmiszer-önrendelkezés támogatása és a helyi és regionális piacok védelme érdekében;

o

o o

119. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0288

A szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv**Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről (2021/2179(INI))**

(2023/C 47/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a szociális jogok európai pillérére,
- tekintettel az „Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv” című, 2021. december 9-i bizottsági közleményre (COM(2021)0778);
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelyet az EU és valamennyi tagállam is aláírt és megerősített, és különösen annak a munkáról és foglalkoztatásról szóló 27. cikkére,
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i közleményére (COM(2021)0101),
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” című, 2020. október 7-i közleményére (COM(2020)0620), valamint a Tanács 2021. március 12-i ajánlására a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről (2021/C 93/01),
- tekintettel a Bizottság 2021. június 2-i, „2021. évi gazdaságpolitikai koordináció: a Covid19 leküzdése, a helyreállítás támogatása és gazdaságunk korszerűsítése” című közleményére (COM(2021)0500),
- tekintettel az „Európa új éllóvasai: az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokat érintő kezdeményezés” című, 2016. november 22-i bizottsági közleményre (COM(2016)0733),
- tekintettel a „Kezdeményezés a szociális vállalkozásért – A szociális vállalkozásokat mint a szociális gazdaság és innováció kulcsszereplőit előmozdító szabályozási légkör kialakítása” című, 2011. október 25-i bizottsági közleményre (COM(2011)0682),
- tekintettel az európai szövetkezetek támogatásáról szóló, 2004. február 23-i bizottsági közleményre (COM(2004)0018),
- tekintettel a fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési programra (2020. július 1.),
- tekintettel a közbeszerzésről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁽¹⁾ (közbeszerzési irányelv),
- tekintettel a portói szociális kötelezettségvállalásra, amelyet a Tanács portugál elnöksége, az Európai Parlament elnöke, valamint a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek képviselői írtak alá,
- tekintettel az Európai Tanács által jóváhagyott, 2021. május 8-i Portói Nyilatkozatra,
- tekintettel az európai gazdasági és társadalmi fejlődés alapvető tényezőjének számító szociális gazdaság előmozdításáról szóló, 2015. december 7-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Innovatív pénzügyi eszközök a szociális vállalkozások fejlesztésének keretében” című, 2022. január 19-i véleményére,

⁽¹⁾ HL L 94., 2014.3.28., 65. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A szociális gazdaság szerepe a munkahelyteremtésben és a szociális jogok európai pillérének végrehajtásában” című, 2021. április 27-i véleményére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A szociális gazdaság külpolitikai vetülete” című, 2016. szeptember 22-i véleményére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Különböző vállalati formák” című, 2009. december 23-i véleményére (2009/C 318/05),
- tekintettel a Régiók Bizottságának „A szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv” című, 2021. július 1-jei véleményére (CDR 5860/2020),
- tekintettel az Európai Bizottság és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) „A szociális gazdaság által a körforgásos gazdasághoz nyújtott hozzájárulás lehető legnagyobb mértékű kihasználása” című, 2022. évi szakpolitikai tájékoztatójára,
- tekintettel az ENSZ Szociális Fejlesztési Kutatóintézete által 2021-ben a helyi önkormányzatok számára közzétett, a szociális és szolidáris gazdaságra vonatkozó politikákról szóló iránymutatásokra,
- tekintettel az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2019. április 4-i, első olvasatban elfogadott álláspontjára ⁽²⁾,
- tekintettel a határokon átnyúló európai egyesületek és nonprofit szervezetek státútumáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2022. február 17-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a platform-munkavállalók méltányos munkafeltételeiről, jogairól és szociális védelméről – a digitális fejlődéshez kapcsolódó új foglalkoztatási formákról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az öreg kontinens előregedéséről – az idősödéssel kapcsolatos 2020 utáni politika lehetőségeiről és kihívásairól szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési programról szóló, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett bizottsági közleményről szóló, 2021. február 11-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a munkavállalók munkahelyteremtésben és a munkanélküliek újraaktiválásában vállalt pénzügyi részvételének szerepéről szóló, 2018. október 23-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az EU-ban a hajléktalanság arányának kezeléséről szóló, 2020. november 24-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel a szociális és szolidaritásalapú vállalkozások státútumáról szóló, a Bizottságnak címzett ajánlásokat tartalmazó, 2018. július 5-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,

⁽²⁾ HL C 116., 2021.3.31., 162. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0044.

⁽⁴⁾ HL C 117., 2022.3.11., 53. o.

⁽⁵⁾ HL C 99., 2022.3.1., 122. o.

⁽⁶⁾ HL C 465., 2021.11.17., 110. o.

⁽⁷⁾ HL C 345., 2020.10.16., 2. o.

⁽⁸⁾ HL C 425., 2021.10.20., 2. o.

⁽⁹⁾ HL C 118., 2020.4.8., 145. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel „A szociális vállalkozás és a szociális innováció szerepe a munkanélküliség leküzdésében” című, 2015. szeptember 10-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel a szövetkezetek válságkezelésre irányuló hozzájárulásáról szóló, 2013. július 2-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
 - tekintettel az európai alapítvány státútumáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2013. július 2-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
 - tekintettel az európai biztosító egyesület státútumáról szóló, a Bizottságnak címzett ajánlásokat tartalmazó, 2013. március 14-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
 - tekintettel a „Kezdeményezés a szociális vállalkozásért – A szociális vállalkozásokat mint a szociális gazdaság és innováció kulcsszereplőit előmozdító szabályozási légkör kialakítása” című, 2012. november 20-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
 - tekintettel a szociális gazdaságról szóló, 2009. február 19-i állásfoglalására ⁽¹⁵⁾,
 - tekintettel az Európai Közösségekben működő nonprofit egyesületekről szóló, 1987. március 13-i állásfoglalására ⁽¹⁶⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A9-0192/2022),
- A. mivel a szociális gazdaság magában foglalja az állami hatóságoktól független magánszervezetek különböző típusait, például szövetkezeteket, önszerveződő biztosító egyesületeket, egyesületeket (beleértve a jótékonyági szervezeteket), alapítványokat, szociális vállalkozásokat és egyéb jogi formákat, amelyeket különböző működési és szervezeti alapelvek és tulajdonságok jellemeznek, mint például az emberek, valamint a társadalmi cél elsőbbsége a nyereséggel szemben, a nyereség/többlet nagy részének a szervezet fenntarthatósága, valamint a szervezet tagjai, illetve a szélesebb társadalom részére végzett termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás általános érdeke céljából történő újbóli befektetése, és a demokratikus vagy részvételen alapuló kormányzás;
- B. mivel annak ellenére, hogy az uniós országokban szükség van a szociális gazdasági ágazatra vonatkozó összehasonlítható adatok gyűjtésére szolgáló mechanizmusokra, az Európai Unióban a szociális gazdaság állítólag 2,8 millió szervezetet foglal magában, és a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv szerint mintegy 13,6 millió munkavállalót foglalkoztat (országától függően a munkaerő 0,6–9,9 %-át); mivel az EU-ban a szociális gazdasági szervezetek száma és az ágazat foglalkoztatási rátája a szociális gazdasági szervezet meghatározástól, becslésektől és nemzeti statisztikáktól függően változik; mivel a szociális gazdasági ágazatban a fizetett munkahelyek több mint egyharmadát a szociális szolgáltatási ágazat adja; mivel a szociális gazdaság kihasználatlan munkahelyteremtési potenciállal bír, és fontos eszköz a társadalmi kirekesztés és a szegénység elleni küzdelemben, nem utolsósorban a több tagállamban bevezetett aktív foglalkoztatási kezdeményezések – például a hosszú távú munkanélküliségtől mentes területek – révén; mivel a Bizottságnak fel kell térképeznie és jegyzékbe kell foglalnia a jelenlegi kezdeményezéseket működésük és hatékonyságuk jobb megértése, valamint a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztása céljából;
- C. mivel a szubszidiaritás elve az Európai Unió működésének egyik sarokköve; mivel a szociális gazdaság az egyik legjobb példa a szubszidiaritás elvének alkalmazására;
- D. mivel a szociális gazdaság fontos szerepet játszott a Covid19 által az EU szociális piacára, társadalmára és gazdaságára gyakorolt rövid és hosszú távú hatások enyhítésében és kezelésében, továbbá a modell fenntarthatóságának köszönhetően hozzájárult a társadalmi és gazdasági rezilienciához, és előmozdította azt;

⁽¹⁰⁾ HL C 316., 2017.9.22., 224. o.⁽¹¹⁾ HL C 75., 2016.2.26., 34. o.⁽¹²⁾ HL C 75., 2016.2.26., 11. o.⁽¹³⁾ HL C 36., 2016.1.29., 111. o.⁽¹⁴⁾ HL C 419., 2015.12.16., 42. o.⁽¹⁵⁾ HL C 76. E, 2010.3.25., 16. o.⁽¹⁶⁾ HL C 99., 1987.4.13., 205. o.

2022. július 6., szerda

- E. mivel a szociális gazdaság hozzájárul a jól működő szociális jóléti rendszerekhez, ugyanakkor azok a számára is előnyösek; mivel azonban végső soron az állam és a hatóságok felelnek azért, hogy biztosítsák a polgárok egyetemes, megfizethető és egyenlő hozzáférését a magas színvonalú közszolgáltatásokhoz és jóléthez; mivel a szociális gazdasági szervezetek kiegészítő szerepet játszanak, és ennek a jövőben is így kell maradnia, de nem helyettesítik az állami vagy regionális közintézmények által nyújtott elsődleges szolgáltatásokat;
- F. mivel a szociális gazdasági szervezetek különösen ellenállónak és innovatívnak bizonyultak a megpróbáltatások idején, ugyanakkor a Covid19-világjárvány során nehézségekkel szembesültek, például tevékenységük visszaesésével, korlátozott készpénztartalékokkal, valamint azzal, hogy üzleti tevékenységüket online formában kényszerültek folytatni;
- G. mivel a világjárvány miatt még sürgetőbbé vált új környezeti, gazdasági és társadalmi kihívások a szociális gazdaság szerepének mélyebb átgondolására ösztönöztek;
- H. mivel a szociális gazdasági szervezetek hosszú, mégis heterogén múltra tekintenek vissza a tagállamok többségében, amelyek legtöbbje külön jogszabályokat fogadott el ezen a területen; mivel a szociális gazdasági szervezetek kulcsfontosságú társadalmi és gazdasági szereplőkké váltak, amelyek fontos szerepet tölthetnek be a piacon; mivel továbbra is jelentős akadályokkal szembesülnek, amelyek gátolják gazdasági és általános társadalmi hatásukat; mivel a tagállamoknak egyedi jogszabályokat kell elfogadniuk ezen akadályok leküzdése, valamint a szociális gazdaság konszolidációjának és fejlődésének lehetővé tétele, továbbá annak biztosítása érdekében, hogy a szociális gazdasági szervezetek valamennyi gazdasági ágazatban érdemben versenyezhesenek;
- I. mivel a szociális gazdasági szervezetek tevékenysége olyan kulcsfontosságú ágazatokra terjed ki, mint az egészségügy, a tartós ápolás-gondozás, a szociális ellátás, az oktatás és a szakképzés, a kultúra és a kulturális örökség előmozdítása, a fejlett technológiák, a lakhatás, a szabadidő, a körforgásos gazdaság, a megújuló energia és a hulladékgazdálkodás; mivel helyi kötődésük, valamint társadalmi és integráló jellegük révén az európai szociális modell szerves részét képezik;
- J. mivel a szociális gazdaság az EU szociális piacgazdaságának alapvető eleme, valamint a szociális jogok európai pillére végrehajtásának és céljai megvalósításának motorja; mivel a szociális gazdasági szervezetek szerepet játszanak az aktualizált iparstratégiában⁽¹⁷⁾ azáltal, hogy egy fenntarthatóbb és ellenállóbb uniós gazdaság alapjait fektetik le, amelyben senkit sem marad le;
- K. mivel a digitalizáció számos lehetőséget kínál a szociális gazdaság számára; mivel a szociális gazdaság szereplőinek képzésre van szükségük ahhoz, hogy lépést tartsanak a gyors ütemű, versenyszellemű digitális piacon;
- L. mivel a szociális gazdasági szervezetek hagyományosan fontos szerepet játszanak a hátrányos helyzetű munkavállalók integrációjában és foglalkoztatásában, valamint az e munkavállalók – különösen a fogyatékossgal élő személyek – részére többek között a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény értelmében munkaintegrációs szociális vállalkozásokon (WISE) keresztül történő szolgáltatásnyújtásban, és ezáltal javítják jólétüket és mentális egészségüket;
- M. mivel a szociális gazdaság részét képező szociális szolgáltatási ágazat olyan kihívásokkal küzd, mint az alacsony bérek és a bizonytalan munkafeltételek, amelyeket érdemben kell kezelni;
- N. mivel a szövetkezetek – például a munkavállalók tulajdonában lévő munkaplatformok létrehozásával – szerepet játszhatnak a digitális munka demokratizálásában;
- O. mivel több mint 82,2 millió önkéntes játszik aktív és alapvető szerepet a szociális gazdaságban⁽¹⁸⁾; mivel az önkéntesség mind a fiatalabb generáció, mind az idősebbek számára fontos, akik számára egyes esetekben fontos lehetőséget jelent a társadalomban való aktív szerepvállalásra;

⁽¹⁷⁾ OECD/Európai Unió: Szakpolitikai tájékoztató a szociális gazdaság által a körforgásos gazdasághoz nyújtott hozzájárulás lehető legnagyobb mértékű kihasználásáról, 2022.

⁽¹⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>

2022. július 6., szerda

- P. mivel az ukrajnai háború által okozott jelenlegi helyzet rávilágított a helyi közösségek és a szolidaritás fontosságára az Európai Unióban és az Ukrajnával határos országokban; mivel a szociális gazdaság ezekben az országokban általában nem fejlett; mivel a szociális vállalkozások fokozott szerepvállalása nagy előnyt jelenthetett volna az ukrán menekültek támogatásának összehangolásában;
- Q. mivel a szociális gazdaság fontos szerepet játszik a zöld és a digitális átállás előmozdításában;
- R. mivel a Parlament korábbi állásfoglalásaiban kiemelte, hogy meg kell könnyíteni a határokon átnyúló tevékenységek fejlesztését, valamint a kölcsönös önszervező szervezetek, egyesületek és alapítványok hozzáférését a belső piachoz;
- S. mivel a munkavállalói szövetkezeti vállalkozásokat megfelelően védő és előmozdító jogi és szakpolitikai keret, a vállalkozások munkavállalókra történő átruházását megkönnyítő szakpolitikai intézkedések köre, valamint a szervezetekben, szövetségekben a munkavállalói szövetkezetek magas szintű szervezettsége és konszolidációja hozzájárul a vállalkozások munkavállalókra történő sikeres átruházásához;
- T. mivel a szociális gazdasági modell nagy lehetőségeket rejt magában a legkiszolgáltatottabb és leghátrányosabb helyzetű közösségek, például a romák elérésében, jelentősen javítva a jogokhoz, erőforrásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, valamint szakmai, társadalmi és polgári részvételüket;
- U. mivel a szociális gazdasági szervezeteket a befektetők magas kockázatúnak tekintik ⁽¹⁹⁾;
1. üdvözli a Bizottság szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervét, az abban megállapított, a szociális gazdaságot meghatározó vezérelveket, a tervnek a szociális gazdaság fejlődéséhez nyújtott politikai hozzájárulását és a bejelentett számos intézkedést; megjegyzi azonban, hogy a szociális gazdaság foglalkoztatási és szociális ügyeivel kapcsolatos egyes vonatkozások tovább erősíthetők;
 2. hangsúlyozza a szociális gazdaság sokrétű céljait és fontos szerepét a gazdaság ellenálló képességének javításában, az igazságos átmenet biztosításában, az egyenlőtlenségek csökkentésében, a kiszolgáltatott helyzetű csoportok minőségi munkalehetőségeinek biztosításában, a független életmód előmozdításában, a közösségi érzés erősítésében, az elnéptelenedés elleni küzdelemben és a vidéki területek fejlesztésének megerősítésében, a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtásában és a felfelé irányuló társadalmi konvergencia megvalósításában;
 3. ösztönzi a tagállamokat, hogy a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtása érdekében használják ki a szociális gazdasági ágazathoz kapcsolódó rendszereket;
 4. megerősíti, hogy a Covid19-válság rávilágított a szociális gazdaság szervezeteinek létfontosságú szerepére a sok nehézséggel szembenéző emberek megsegítésében, ezáltal garantálva a társadalmi kohéziót, és bizonyította jelentőségüket és ellenálló képességüket;
 5. úgy véli, hogy a szociális gazdaság fejlődését elősegítő uniós és nemzeti beavatkozás különösen fontos a jelenlegi helyzetben, amikor a Covid19 által kiváltott gazdasági és társadalmi válság következtében a szociális gazdaságban rejlő teljes potenciál mozgósítására szükség van a gazdasági fellendülés, a szociális vállalkozói szellem előmozdítása és a minőségi munkahelyek létrehozása érdekében; hangsúlyozza, hogy a szociális gazdasági szervezetek alapvető szerepet játszanak a gazdaság és a társadalom Covid19-világjárványt követő ellenálló képességének javításában;

⁽¹⁹⁾ Európai Bizottság, A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, Hayday, M., Varga, E., *A recipe book for social finance: a practical guide on designing and implementing initiatives to develop social finance instruments and markets* (A szociális finanszírozás receptkönyve. Gyakorlati útmutató a szociális pénzügyi eszközök és piacok fejlesztését célzó kezdeményezések megtervezéséhez és végrehajtásához), Kiadóhivatal, 2017.

2022. július 6., szerda

6. hangsúlyozza, hogy bár a szociális gazdaság a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés jelentős forrása, még többet kell tenni e modell előmozdításáért, beleértve az azt alátámasztó szolidaritási, társadalmi befogadási és szociális beruházási elveket is; sürgeti ezért a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a regionális és helyi hatóságokat, hogy fokozzák a szociális gazdaság további előmozdítására, valamint az arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy a szociális gazdasági dimenziót – uniós szinten, valamint az EU külső tevékenységén keresztül globálisan is – általánosan érvényesítsék a releváns szakpolitikákban, programokban és gyakorlatokban, például azokban, amelyek a folyamatban lévő átmenetek, köztük a zöld és a digitális átállás szempontjából relevánsak;
7. ösztönzi a tagállamokat, hogy támogassák a szociális gazdaság szereplőit olyan szociális innovációs programok kidolgozásában, amelyek javítják a szociális szolgáltatások fejlesztését és nyújtását, valamint a szolgáltatások hozzáférhetőségét javítása a legkiszolgáltatottabbak, köztük a fogyatékkal élők és az idősek számára;
8. megismétli arra irányuló felhívásait⁽²⁰⁾, hogy a jövőbeli jogszabályok kidolgozása és a szakpolitikák elfogadása – a jelenlegi szabályok, normák és jogok, például a környezet- és fogyasztóvédelem gyengítése nélkül – a „gondolkozz először kicsiben” vezérlvet kövesse egyrészt annak érdekében, hogy a szabályozási keretek jobban támogassák a mikro-, kis- és középvállalkozásokat a jelenlegi szabályok alkalmazása során, másrészt a szociális gazdaság fejlődésének, fenntarthatóságának és növekedésének erősítése céljából;
9. úgy véli, hogy konkrét stratégiákat és nyomon követési intézkedéseket kell javasolni a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv célkitűzéseinek elérése érdekében, figyelembe véve a nemzeti jogszabályokat és gyakorlatokat; hangsúlyozza, hogy részletesebben rögzíteni kell a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv és más uniós kezdeményezések, például a szociális jogok európai pillérének cselekvési terve, az európai fogyatékosügyi stratégia vagy a hajléktalanság elleni küzdelem európai platformja közötti kapcsolódásokat; szükségesnek tartja, hogy a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben foglalt valamennyi intézkedésre, valamint azok nyomon követésére és értékelésére vonatkozóan ütemtervet határozzanak meg annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok iránymutatást kapjanak a cselekvési terv végrehajtása során, továbbá biztosított legyen a szakpolitikai koherencia;
10. hangsúlyozza, hogy a szociális gazdasági szervezetek a közérdeket szolgálva munkahelyeket teremtenek, társadalmilag innovatív szolgáltatásokat nyújtanak és termékeket állítanak elő, megkönnyítik a társadalmi befogadást, valamint előmozdítják a fenntarthatóbb és a helyi forrásokra alapuló gazdaságot; hangsúlyozza, hogy amennyiben a szociális gazdaságnak a munkahelyteremtésben és a foglalkoztatás fenntartásában játszott szerepe hátrányos helyzetű munkavállalókat és hátrányos helyzetű régiókat is érint, megfelelő támogatásra van szükség e szervezetek megfelelő elismeréséhez;
11. sajnálja, hogy a tagállamokban a magánszektorban a munkahelyek 11,6 %-át nem jelentik be, és hangsúlyozza, hogy szakpolitikai intézkedésekre van szükség a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelem és a munkavállalói jogok hatékony érvényesítése érdekében; kiemeli a szociális gazdaság szervezeteinek, különösen a szövetkezeteknek a hozzájárulását a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelemhez;
12. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a támogatások formájában, pl. uniós alapokon keresztül nyújtott közvetlen közfinanszírozás lehetőségeit, valamint a szociális gazdaságba történő magánberuházásokat, különösen a Covid19-világjárvány idején és a világjárvány utáni helyreállítás során a szociális gazdaság szervezetei által nyújtott szolgáltatások iránti megnövekedett kereslet miatt;
13. megismétli, hogy a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében a Bizottságnak és a tagállamoknak garantálniuk kell, hogy a cselekvési terv végrehajtása során senki se maradjon ki, és biztosítsák a szociális gazdaság valamennyi érdekelt felének teljes körű partnerségét, beleértve a nonprofit szociális szolgáltatókat és a civil társadalom minden szintjét, köztük az egyházi jótékonyági szervezeteket is, biztosítva a szereplők közötti egyértelmű viszonyt és koordinációt;

A szociális gazdaságot támogató környezet kialakítása

14. emlékezteti a tagállamokat, hogy a közbeszerzési irányelv lehetővé teszi az ajánlatkérő szervek számára, hogy a közbeszerzést környezetvédelmi és társadalmi célkitűzések elérésére használják fel, és különösen lehetővé teszi a közbeszerzési eljárások fenntartását olyan, a minőségi kritériumoknak megfelelő szervezetek számára, amelyek fő célja a fogyatékkal élő személyek vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett egyéb csoportok munkaerőpiaci

⁽²⁰⁾ Ezeket többek között az európai kkv-kra vonatkozó új stratégiáról szóló, 2020. december 16-i állásfoglalásában (HL C 445., 2021.10.29., 2. o.), valamint az európai szabályozás célravezetőségéről és a szubszidiaritás elvéről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalásában, a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2017., 2018. és 2019. évre vonatkozó jelentésében (HL C 81., 2022.2.18., 74. o.) fogalmazta meg.

2022. július 6., szerda

bevonása; felhívja a hatóságokat, hogy a társadalmi és környezeti szempontból felelős közbeszerzést ismerjék el a társadalmi-gazdasági szerkezetbe való beruházásként, amelyben jelentős lehetőségek rejlenek a társadalmi és a versenyképességi célkitűzések ötvözésére; rámutat arra, hogy a környezetvédelmi és szociális követelményeknek a pályázatokba való beépítése alapvető fontosságú lehet a szociális gazdasági ágazat fejlődése szempontjából; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is mozdítsa elő a társadalmilag felelős közbeszerzést és a bevált gyakorlatokat a társadalmi felelősséggel végzett üzleti gyakorlatok fellendítése érdekében, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy törekedjenek arra, hogy a közbeszerzési szerződések formájában kifizetett valamennyi közfinanszírozást attól tegyék függővé, hogy azok megfelelnek-e a vonatkozó környezetvédelmi, szociális és munkajogi kötelezettségeknek, amelyeket az uniós vagy a nemzeti jog, a kollektív szerződések vagy a nemzetközi környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezések írnak elő;

15. ösztönzi a tagállamokat, hogy módszeresen fogadjanak el olyan stratégiákat, amelyek célja a társadalmilag felelős közbeszerzés fejlesztése, ezáltal a szakpolitikai területeken átnyúló kapcsolatot teremtve a szolgáltatások nyújtása és a termékek szállítása, valamint a szociális célkitűzésekhez való hozzájárulásuk között; úgy véli, hogy a közbeszerzési irányelv átültetését olyan kezdeményezésekkel kell kiegészíteni, amelyek célja a közkiadások és az ENSZ azon fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez, valamint a közbeszerzési tisztviselők és a szociális gazdasági szervezetek kapacitásának bővítéséhez való hozzájárulása közötti összefüggéssel kapcsolatos ismeretek javítása; ösztönzi a közbeszerzéssel foglalkozó tisztviselőket, hogy az ajánlattételi dokumentáció elkészítése előtt folytassanak előzetes piaci konzultációkat annak jobb megértése érdekében, hogy a szociális gazdasági szervezetek mit tudnak nyújtani, és miként képesek megfelelni a közbeszerzési követelményeknek; felhívja a beszerzőket, hogy ne csak a legalacsonyabb ár, hanem a legjobb érték alapján, minőségi kritériumokat és társadalmi hatásokkal kapcsolatos megfontolásokat is figyelembe véve ítélik oda a szerződéseket; felhívja a tagállamokat, hogy növeljék az átláthatóságot és előzzék meg a korrupciót a közbeszerzésben; hangsúlyozza, hogy az illetékes hatóságoknak vizsgálniuk kell az együttműködés és a partnerség lehetőségeit a szociális gazdasági szereplők közbeszerzésekhez való hozzájárása terén, ahogy ez néhány tagállamban történik;

16. kiemeli, hogy a munkavállalói kivásárlás lehetséges megoldás lehet a munkahelyek szerkezetátalakításból eredő elvesztésének megakadályozására; üdvözlí a tagállamok meglévő kezdeményezéseit, amelyek célja, hogy üzleti támogató struktúrákat, többek között jogi tanácsadást, pénzügyi támogatást és az üzleti tervek kidolgozásához nyújtott segítséget, valamint a külső befektetők számára szükséges adatokat biztosítsanak a kivásárlási folyamat iránt érdeklődő munkavállalók és a munkavállalói kivásárlások során létrejövő szervezetek számára; ösztönzi a többi tagállamot, hogy hajtsanak végre hasonló kezdeményezéseket, és vegyék fel ezt a témát a 2023. évi tanácsi ajánlásba e kezdeményezések további regionális és nemzeti szintű támogatása érdekében; hangsúlyozza a munkavállalók képviselőinek, köztük a szakszervezeteknek a szerepét a munkavállalói kivásárlást segítő szervezetek szövetségeivel való együttműködésben, amelynek célja a siker esélyeinek javítása;

17. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak, hogy továbbra is szorosan együtt kell működnie a tagállamokkal olyan eszközök és megoldások azonosítása érdekében, amelyek megszüntetik az akadályokat, és felgyorsítják a jogi eljárásokat annak érdekében, hogy egy vállalkozás tulajdonjogát munkavállalói szervezeteken vagy a munkavállalók tulajdonában lévő szociális gazdasági szervezetek más formáin keresztül a munkavállalókra ruházzák át; felhívja a Bizottságot egy olyan uniós platform létrehozására, amely biztosítja a legjobb gyakorlatok cseréjét a tagállamok, a helyi és regionális hatóságok, valamint a szociális gazdasági hálózatok között;

18. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a szervezeti modellt, valamint annak a munkavállalói részvételre és a demokráciára vonatkozó elveit; arra bátorít minden tagállamot, hogy teremtsen kedvező jogi keretet a szervezetek, köztük a munkavállalói szervezetek létrehozásához és működéséhez;

19. kiemeli a fenntartható finanszírozásra vonatkozó taxonómia szociális célkitűzésekre való kiterjesztésére irányuló jelenlegi uniós munkát; úgy véli, hogy az uniós taxonómiának szociális szempontból relevánsnak kell lennie, ugyanakkor figyelembe kell vennie a mikrovállalkozások és a kkv-k helyzetét, mivel a szociális gazdaságba való beruházások mozgatórugója lehet, ha azokat megfelelően összehangolják a szociális gazdaság elveivel és jellemzőivel;

20. kiemeli annak fontosságát, hogy a szociális gazdaság és a közelséggel kapcsolatos készségek szövetségének támogatásával megerősítsék a szociális gazdasági szervezetek üzleti tervezési, végrehajtási és értékelési készségeit; kiemeli továbbá a folyamatban lévő átmenetekhez, köztük a zöld és a digitális átálláshoz szükséges megfelelő médiatudatosság, irányítási készségek, részvételi vezetés, egész életen át tartó tanulás, rugalmasság és készségek fontosságát; várakozással tekint a szociális gazdaság hamarosan elfogadandó készségfejlesztési paktuma elé, amely lehetővé teszi az e készségekbe való befektetéseket; felszólítja a szociális gazdaság érdekelt feleit, hogy a szociális jogok európai pillérében foglalt célokhoz igazodva 2030-ig biztosítsák, hogy munkavállalóik legalább 60 %-a évente képzésben részesüljön;

2022. július 6., szerda

21. felszólítja a Bizottságot, hogy ösztönözze a szociális hatást kifejtő befektetéseket, és értékelje a meglévő intézkedéseket a polgárok szociális finanszírozási kezdeményezésekben való részvételének növelése érdekében, hogy növelje a szociális gazdasági szervezetek finanszírozását és láthatóságát;

22. felkéri a Bizottságot, hogy a szociális gazdaság érdekelt feleivel és a tudományos élet szereplőivel együtt alaposan vizsgálja meg a szociális kötvények megvalósíthatóságát és gyakorlati kivitelezhetőségét;

23. sajnálja, hogy a szociális gazdasági szervezetek nem jelennek meg kellő mértékben a többségi iskolai oktatás, valamint a felsőoktatás tanterveiben⁽²¹⁾; ennek fényében felkéri az ágazati képviselői szerveket és az érintett hatóságokat, hogy az érdekelt felekkel partnerségben az alapfokú oktatástól a felsőoktatásig, a szakképzést és a szakoktatást beleértve az oktatás valamennyi szintjén vizsgálják felül és értékeljék a tanterveket, és terjesszenek elő szakpolitikai ajánlásokat; hangsúlyozza a szociális gazdaság előmozdításának szükségességét a fiatalok körében; arra kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa az európai szociális innovációs kompetenciaközpont és a tagállamok felsőoktatási intézményei közötti folyamatos együttműködést, amelynek célja közös projektek kidolgozása és azoknak a lehetőségeknek a tudatosítása, amelyek a szociális gazdaságban rejlenek a jövő fiatal vállalkozói és alulreprerzentált csoportjai, például a fogyatékkal élő, a nők, az idősek és a szociálisan kiszolgáltatott csoportok számára;

24. kiemeli, hogy a szociális gazdasági szervezetek évtizedek óta vezető szerepet játszanak a körforgásos üzleti modellek megvalósításában, különösen az újrafelhasználási, javítási és újrahaznosítási tevékenységek terén, felgyorsítva ezzel a körforgásos gazdaságra való átállást, és megerősítve a pozitív társadalmi hatásra való összpontosítást⁽²²⁾, támogatja a Bizottság azon kezdeményezését, hogy erősítsék a szociális gazdaság kapacitását a környezetbarátabb szolgáltatások és termékek továbbfejlesztésére;

25. kiemeli, hogy a megújulóenergia-szövetkezetek az energiaközösségek részeként megkülönböztetett szociális gazdasági szerepet játszanak az energiarendszerben, mivel előmozdítják a fenntartható energiatermelési és -fogyasztási gyakorlatokat, erősítik a közösségi felelősségvállalást és a társadalmi innovációt, széles körű előnyökkel járnak, és felhasználhatók az ellátás biztonságának megteremtésére a távoli helyeken és egyes szigeteken;

26. kiemeli a szociális gazdasági szervezetek – köztük a kölcsönös biztosítópénztárak – alapvető szerepét a gondozási ágazatban, és hangsúlyozza a szociális gazdaságban e területen rejlő jelentős növekedési potenciált, amely választ adhat a gondozási szolgáltatások iránti megnövekedett keresletre, és választ adhat az olyan aktuális kihívásokra, mint a népesség elöregedése; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a megfelelő politikákkal támogassák a minőségi gondozási ágazatot, és biztosítsák, hogy az állami támogatások közelgő felülvizsgálata nagyobb rugalmasságot biztosítson a szociális és egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó szociális gazdasági szervezetek számára;

27. kiemeli, hogy nagyobb fontosságot kell tulajdonítani a szociális hatások mérési módszereire és gyakorlataira; felszólítja a Bizottságot, hogy az európai szociális gazdaság érdekelt feleinek támogatásával alaposan vizsgálja meg olyan, a szociális hatás mérésére szolgáló módszerek kidolgozását, amelyek megfelelnek a szociális gazdasági szervezetek sokféleségének, és alkalmasak arra, hogy még inkább vonzzák a szociális befektetéseket;

28. hangsúlyozza, hogy a szociális gazdaság fontos szerepet tölt be a nemek közötti egyenlőség előmozdításában és a nők, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő foglalkoztatási lehetőségeinek biztosításában; hangsúlyozza, hogy olyan belépési pontot jelenthet, amely megkönnyíti az informális foglalkoztatásból a hivatalos foglalkoztatásba való átmenetet; megjegyzi, hogy a szociális gazdaságban a nők gyakran a munkaerő több mint 60 %-át teszik ki, és hogy a beszámolók szerint itt a fizetések és a vezetés terén is kisebb a hátrányuk; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemek közötti egyenlőség megvalósítása érdekében szüntessenek meg minden akadályt a nők előtt; szorgalmazza a szakpolitikákban a nemi dimenzió megerősítését, valamint a szociális gazdasági szervezeteknél dolgozó nők finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését, tekintettel arra, hogy a nők a férfiakhoz képest nagyobb nehézségekbe ütköznek a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésben; felkéri a Bizottságot, hogy az ápolásra-gondozásra vonatkozó, készülő európai stratégia keretében egyértelműen határozza meg a szociális gazdaság szerepét;

⁽²¹⁾ Eurofound, *Munkaerőpiaci változás. Szövetkezetek és szociális vállalkozások: munka és foglalkoztatás a kiválasztott országokban.*, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2019.

⁽²²⁾ OECD/Európai Unió: Szakpolitikai tájékoztató a szociális gazdaság által a körforgásos gazdasághoz nyújtott hozzájárulás lehető legnagyobb mértékű kihasználásáról. OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers, No. 2022/01, OECD Publishing, 2022.

2022. július 6., szerda

29. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre nemzeti, transznacionális és régióközi kapacitásbővítő partnerségeket, és kössenek hivatalos megállapodásokat a szociális gazdasági hálózatokkal és azok képviselői szervezeteivel; felhívja a figyelmet arra, hogy biztosítani kell a szociális gazdasági szervezetek további fejlődéséhez és professzionalizálódásához szükséges feltételeket, ami megvalósítható tanácsadási szolgáltatások – például személyre szabott mentorálás és coaching – nyújtásával, a kapacitásépítés finanszírozásával, képzéssel és oktatással, készségfejlesztéssel és továbbképzéssel, inkubátorszolgáltatásokkal, valamint a jogi tanácsadáshoz való hozzáféréssel;

30. kiemeli, hogy az új technológiák és a mesterséges intelligencia – ha mindenki számára hozzáférhető – kulcsfontosságú szerepet játszhatnak a munkahelyteremtésben, valamint a szociális gazdaság fejlesztésében és bővítésében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a szociális gazdaság vállalkozói és munkavállalói – különös tekintettel a sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókra – uniós és nemzeti szinten egyaránt jobb hozzáférést kapjanak a digitális készségekkel és a fejlett technológiákkal kapcsolatos képzési programokhoz, továbbá felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak vizsgálatára, hogy a hagyományos üzleti vállalkozások, a közszféra és a szociális gazdasági szervezetek milyen módon működhetnek együtt ennek érdekében; megjegyzi, hogy ösztönözni kell a szociális gazdaság digitális átállását többek között az adózáson, a közbeszerzésen és az állami támogatásokon keresztül;

31. kiemeli, hogy a szociális gazdaság megoldást nyújt a városi kihívásokra; kéri, hogy a finanszírozást helyi szintre, többek között városi térségekre irányítsák;

32. örömmel veszi tudomásul, hogy számos helyi és regionális önkormányzat már rendelkezik ambíciózus, a szociális gazdaság előmozdítását szolgáló stratégiákkal és cselekvési tervekkel; elismeri a helyi és regionális szintű kapacitásépítés szükségességét, továbbá hogy megoldást kell találni a szociális gazdaság transznacionális szervezeteinek sajátos szükségleteire, különösen a szigeteket, valamint a vidéki és távoli térségekben: felhívja a tagállamokat, hogy ösztönözzék szociális gazdaságra vonatkozó regionális stratégiák kidolgozását minden régióban, a pénzügyi forrásokat pedig a helyi szinten meghatározott prioritásoknak megfelelően osszák el; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen közzé áttekintést a tagállamokban a szociális gazdaságban meglévő sokféle jogi formáról, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok figyelembe vehetnek stratégiáik kidolgozása során;

Az uniós eszközökben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása a szociális gazdaság felvirágoztatása érdekében

33. felhívja a tagállamokat, hogy nyújtsanak célzott finanszírozást a szociális gazdasági szervezetek számára, és teljes mértékben használják fel a jelenlegi uniós forrásokat a szociális gazdasági ágazat előmozdítására, továbbá fokozzák a szociális gazdaság rendelkezésére bocsátott pénzeszközök felhasználására irányuló erőfeszítéseiket;

34. szükségesnek tartja, hogy – jogi jellegük torzulása nélkül – megkönnyítsék a szociális gazdasági vállalkozások hozzáférését az európai alapokhoz, többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségek keretében, és hogy ösztönözzék aktív részvételüket az európai politikai menetrend meghatározásában, például a szociális jogok európai pillérének megvalósításával összefüggésben;

35. üdvözli azt a javaslatot, hogy 2023-ban indítsanak el egy szociális gazdasággal foglalkozó új, egységes uniós portált; hangsúlyozza, hogy ez a kezdeményezés támogatni tudja a szociális gazdaság szervezeteit abban, hogy fontos információkat és iránymutatást nyújt a megfelelő uniós finanszírozásról, szakpolitikai intézkedésekről, hálózatokról és platformokról, valamint a kapcsolódó kezdeményezésekről;

36. tudomásul veszi az InvestEU keretében a szociális gazdaság támogatása céljából rendelkezésre álló lehetőségeket; sürgeti a Bizottságot és a végrehajtó partnereket, hogy a szociális beruházási és készségfejlesztési keretben dolgozzanak ki a szociális gazdaság vállalkozásainak igényeihez igazított pénzügyi termékeket, és különítsenek el elegendő forrást a termékek számára, hangsúlyt helyezve azokra a projektekre, amelyek egyidejűleg irányulnak a digitális átalakulásra és a zöld átállásra; megjegyzi, hogy megbízható támogathatósági kritériumokat kell kidolgozni a szociális gazdaságot támogató pénzügyi közvetítők megcélzása érdekében, és úgy véli, hogy tanácsadási szolgáltatásokat kell rendelkezésre bocsátani az InvestEU tanácsadó központ keretében annak érdekében, hogy e pénzügyi közvetítők a lehető legnagyobb mértékben részt tudjanak venni az InvestEU programban; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az InvestEU egyéb pénzügyi termékei, például a kkv-kat célzó termékek hozzáférhetőek legyenek a szociális gazdasági szervezetek számára, amelyek többsége mikro-, kis- és középvállalkozás – ennek célja, hogy lehetővé tegye a kiemelt témák projektsorozatainak kialakítását, továbbá javítsa a szociális gazdasági szervezetek hosszú távú gazdasági fenntarthatóságát, valamint e szervezetek körében az innovatív megoldások elterjedését;

37. kiemeli különösen a kohéziós politikai alapok, köztük az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Kohéziós Alap kulcsfontosságú szerepét a szociális gazdaság projektjeinek finanszírozásában; emlékeztet arra, hogy az ESZA+ egyedi célkitűzései közé tartozik valamennyi álláskereső, különösen a fiatalok számára

2022. július 6., szerda

a munkavállalás javítása, valamint az önfoglalkoztatás és a szociális gazdaság előmozdítása; emlékezteti a tagállamokat, hogy a közbeszerzési hatóságok az ESZA+ finanszírozást felhasználhatják a „szociális záradékok segítői”, azaz a szociális záradékok helyi szintű végrehajtásának előmozdításáért és támogatásáért felelős szakemberek finanszírozására, valamint arra, hogy tanácsot adjanak a hatóságoknak a szociális gazdaság számára elérhető pályázatok kiírási feltételeinek kidolgozásához;

38. elismeri, hogy a szociális gazdaság jelentős potenciált hordoz abban a tekintetben, hogy minőségi munkahelyeket teremtsen és fizetett szakmai gyakorlatokat biztosítson a fiatalok számára, amelyek felgyorsíthatják munkaerőpiaci beilleszkedésüket; ösztönzi a tagállamokat, hogy használják fel a megerősített ifjúsági garancia keretében rendelkezésre álló pénzeszközöket a szociális gazdaságnak a fiatalabb generációk körében történő előmozdítására, mivel ez fokozhatja munkaerőpiaci integrációjukat; üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy 2022-ben az ESZA+ keretében ifjúsági vállalkozói politikai akadémiát indítson a fiatalok vállalkozói készségeinek előmozdítása érdekében, és felhívja a Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet a szociális vállalkozói készségekre, és dolgozzon ki célzott kezdeményezéseket a szociális gazdaság más alulreprezentált vállalkozóinak támogatására;

39. támogatja a szociális vállalkozókat megcélzó szociális innovációs nemzeti kompetenciaközpontok és egy európai szociális innovációs kompetenciaközpont létrehozását; emlékezteti azonban a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szociális innovációt a szociális gazdaság valamennyi szervezete gyakorolja, beleértve a nonprofit szociális szolgáltatókat és a szociális vállalkozókat is; felszólítja a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a nonprofit szociális szolgáltatási ágazat sajátos kihívásaival, hogy az ESZA+ vagy az Erasmus+ projekt keretében nyújtott támogatások és segélyek megtartásával egyidejűleg az ágazat tovább haladhasson az innováció útján;

40. üdvözli célzott uniós finanszírozás felhasználását olyan projektek számára, amelyek célja a vállalkozások fejlesztése és az alkalmazottaknak való átadásuk lehetővé tétele, és ezáltal az üzletmenet folytonosságának biztosítása, többek között a munkavállalók szövetkezete által történő átvétel révén⁽²³⁾;

41. felhívja a tagállamokat, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében mozdítsák elő a szociális gazdasági szervezetek hozzáférését a NextGenerationEU finanszírozási eszközeihez, különösen a minőségi foglalkoztatás, a társadalmi befogadás és a mindenki számára elérhető inkluzív digitális és zöld átállás előmozdítása érdekében;

42. felkéri a Bizottságot, hogy az általános csoportmentességi rendelet következő felülvizsgálatakor terjessze ki a rendelet hatályát, és megfelelően vegye figyelembe a szociális gazdasági szervezetek a finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréssel és a piacfejlesztéssel kapcsolatos sajátos igényeit; felkéri a Bizottságot, hogy jobban vegye figyelembe a szociális megfontolásokat az állami támogatások terén, például a hátrányos helyzetű munkavállalók, köztük a fogyatékossgal élő személyek felvételének előmozdítását, különösen a Covid19 utáni helyreállítással összefüggésben, az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően tárjon fel különböző, tényeken alapuló lehetőségeket a szociális gazdasági szervezetek fejlődésének támogatására, és biztosítson egyértelműséget és iránymutatást a nemzeti hatóságok számára a szociális gazdasági szervezetek állami támogatás útján történő támogatásának jogalapjával kapcsolatban;

43. üdvözli a Bizottság arra irányuló terveit, hogy mérlegelni kívánja az alapítványokkal és karitatív szervezetekkel közösen létrehozott célzott társbefektetési mechanizmusok elindítását olyan kiemelt kérdésekhez kapcsolódóan, mint a hajléktalanság;

44. sürgeti a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, hogy jobban használják ki az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó egyedi rendelkezésekkel kapcsolatos jelenlegi szabályokat arra, hogy az állami támogatásokról szóló uniós rendelet szerint közfinanszírozásból nyújtott állami támogatáshoz jussanak, nem utolsósorban azon lehetőség maradátként a kihasználásával, hogy a gazdasági tevékenységet folytató szociális gazdasági szervezeteket adott esetben általános gazdasági érdekű szolgáltatásként ismerjék el;

45. üdvözli azt az elképzelést, hogy az egységes piaci program keretében új kezdeményezést indítanak a szociális gazdaság szervezetei és a hagyományos vállalkozások közötti partnerségek létrehozásának támogatására, amely lehetővé tenné a vállalkozások közötti piacon a „szociális vásárlást”, ezáltal pedig erősítheti a szociális gazdaságot;

⁽²³⁾ Például az Interreg keretében finanszírozott, „Innovatív vállalkozásátadási modellek a balti-tengeri régióban működő kis- és középvállalkozások számára” című projekt, az Európai Szociális Alap és a foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja (EaSI) finanszírozásának felhasználása, az Európai Parlament által támogatott kísérleti projektek, a „Szövetkezetekbe való átadás” és a „Munkahelyek megmentése”.

2022. július 6., szerda

46. úgy véli, hogy a szociális gazdasági szervezetek jelenlegi jelölései és tanúsítványai ösztönzőleg hathatnak a tagállamokra; üdvözli azt a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben szereplő kötelezettségvállalást, amely szerint tanulmány készül a nemzeti szociális gazdasági jelölésekről és tanúsítási rendszerekről a szociális gazdaság láthatóságának növelése és egy jól működő egységes piac megteremtése céljából, és az eredmények alapján megvizsgálják egy uniós szinten egységesebb rendszer előkészítésének lehetőségét; hangsúlyozza, hogy e tanulmánynak a korábbi megállapításokra kell épülnie, és a szociális gazdaság érdekelt feleinek bevonásával kell készülnie;

47. javasolja az európai szociális gazdasági régiók alkotta hálózat hatókörének kiterjesztését az új regionális és helyi partnerségek erősítése, különösen a területi digitális és zöld átállás fellendítése érdekében;

48. ösztönzi a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve határozzon meg hatékony eszközöket a tagállamokban működő civil társadalmi szervezetek és különösen a szociális gazdasági szervezetek támogatására és védelmére; hangsúlyozza, hogy az 1,55 milliárd EUR-s költségvetéssel rendelkező „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program” – amely többek között a nonprofit szervezeteket is célozza – érdemi válaszként szolgál az Unión belüli civil társadalom előtt álló kihívásokra;

49. megjegyzi, hogy a nonprofit szervezetek finanszírozása gyakran társfinanszírozást igényel, és a saját forrásaikból fizetendő túl magas részesedés előírása akadályt jelenthet; hangsúlyozza ezért, hogy értékelni kell a társfinanszírozáshoz szükséges saját források arányát, és figyelembe kell venni a különböző, pénzben kifejezhető eszközöket, például az önkéntes munkaidőt vagy a természetbeni hozzájárulásokat;

50. örömmel veszi tudomásul, hogy a Bizottság tanulmányt indított, amely összehasonlító elemzést és áttekintést nyújt az uniós egyesületi jogi rendszerekről; kéri a Bizottságot, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 352. cikke alapján – az Európai Parlament 2022. február 17-i, a határokon átnyúló európai egyesületek és nonprofit szervezetek státútumáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó állásfoglalásában, valamint annak melléklete I. részében foglalt ajánlások alapján – terjesszen elő egy, az európai egyesület státútumának megállapításáról szóló rendeletre irányuló javaslatot;

A szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv hatékony végrehajtása felé

51. határozottan üdvözli a szociális gazdaság keretfeltételeiről szóló, 2023-ban jóváhagyandó tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot; hangsúlyozza, hogy az ajánlásnak közös uniós szintű meghatározást kell adnia a szociális gazdaságról annak a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben bemutatott fő elvei és jellemzői alapján, és hogy mind az ajánlásnak, mind a meghatározásnak figyelembe kell vennie a tagállamokban működő szociális gazdasági szervezetek sokféleségét; hangsúlyozza, hogy az ajánlásnak elsődleges célja kell, hogy legyen a szociális gazdaság jogi és szakpolitikai kereteinek megerősítése, különösen azokban a tagállamokban, ahol a szociális gazdaság ökoszisztémája kevésbé fejlett; úgy véli, hogy az ajánlásnak egyértelműen ki kell emelnie az EU által rendelkezésre bocsátott támogatási eszközöket, és iránymutatást kell nyújtania az olyan konkrét szakpolitikákhoz, mint a különböző típusú szociális gazdasági szervezetekre vonatkozó megfelelő jogi keretek, a közbeszerzés, az állami támogatás, a foglalkoztatási, szociális és egészségügyi szakpolitikák, az adózás, az oktatás, a készségek és a képzés, valamint annak fontossága, hogy a folyamatban lévő átmeneteket össze kell kapcsolni a szociális gazdaságra vonatkozó menetrenddel;

52. hangsúlyozza, hogy a munkavállalók részvétele és a demokratikus kormányzás – a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben elismert elvek – fontos szerepet töltenek be a szociális gazdaság célkitűzéseinek elérésében; hangsúlyozza, hogy a szociális gazdaság valamennyi munkavállalója számára tisztességes munka- és foglalkoztatási feltételeket, valamint szakmai előmeneteli kilátásokat kell biztosítani, amelyek ideális esetben kollektív szerződéseken alapulnak; ennek kapcsán hangsúlyozza, hogy a szociális gazdasági szervezeteknek tiszteltetben kell tartaniuk a szakszervezeti jogokat, a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat; felhívja az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy a szociális gazdasági szervezeteknek nyújtott valamennyi uniós pénzügyi támogatást tegyék függővé az alkalmazandó munka- és foglalkoztatási feltételeknek és/vagy a jogszabályban előírt és/vagy a kollektív szerződésekből eredő munkáltatói kötelezettségeknek való megfeleléstől; hangsúlyozza, hogy mivel modelljük a munkavállalók részvételén alapul, a szociális gazdasági szervezetek jó helyzetben vannak a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalások előmozdításához; hangsúlyozza ezért, hogy tovább kell fejleszteni a szociális párbeszédet mind nemzeti, mind európai szinten, valamint a kollektív tárgyalást a szociális gazdaságban;

53. felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy mozdítsák elő a szociális gazdaságot nemzetközi szinten, és növeljék az ágazat láthatóságát az uniós politikák külső dimenziójában, többek között azáltal, hogy elismerik és beépítik annak sajátos jellegét a jövőbeli társulási megállapodásokba, valamint hogy tájékoztatást és képzést nyújtanak a szociális gazdaságról az EU küldöttségeinek személyzete számára, és értékeli, hogy ezek az intézkedések hogyan járulhatnak hozzá a harmadik országok szociális gazdaságának fejlődéséhez;

2022. július 6., szerda

54. sajnálja, hogy a Parlament korábbi, a Bizottsághoz intézett azon felhívásai, hogy terjesszen elő javaslatokat, amelyek lehetővé teszik az önszerveződő biztosi egyesületek, az egyesületek és az alapítványok európai és határokon átnyúló fellépését, nem vezettek jogszabályi változásokhoz, aláásva ezáltal az európai szociális modellt és akadályozva az egységes piac kiteljesítését; megismétli a Parlament felhívását, hogy vezessenek be a nonprofit szervezetekre vonatkozó, uniós szintű közös minimumszabályokat, valamint hozzák létre az európai egyesületek alapszabályát; felhívja továbbá a Bizottságot annak nyilvános kifejtésére, hogy miért maradtak el a Parlament felhívásait követő intézkedések; javasolja, hogy a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv által megnyitott lehetőségekre, valamint a luxemburgi nyilatkozat tagállamok többségét magában foglaló monitoringbizottságának tevékenységeire való tekintettel vizsgálják meg a megerősített együttműködés lehetőségét mint a fent említett, évtizedek óta fennálló patthelyzetek leküzdésének eszközét;

55. megjegyzi, hogy a szociális gazdasági ágazatban a társadalmi-gazdasági kihívások kezelése terén rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához a hatóságoknak és a szociális gazdasági szervezeteknek egyértelműen meg kell határozniuk az elsődleges szociális célokat; kiemeli, hogy a szociális gazdaság projektjei gyakran szoros partnerséget igényelnek az állami szervekkel; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az uniós szinten biztosított makrogazdasági irányítási kereten belül dolgozzanak ki új szociális beruházási stratégiát, amelyben a szociális jogok európai pillérével összhangban egyértelműen meghatározzák az elsődleges szociális célokat, és amely keretet biztosíthat a hatóságok és a szociális gazdasági szervezetek közötti együttműködéshez;

56. felhívja a Bizottságot, hogy a szemeszter folyamatában használja fel az országjelentéseket és az országspecifikus ajánlásokat az európai szociális gazdaság fejlődésének nyomon követésére, és felhívja a Bizottságot, hogy kezdeményezéseit tegye ambiciózusabbá és koherensebbé, és ahol lehetséges, javasoljon jogi intézkedéseket;

57. felszólítja a Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel, hogy a tagállamok teljesítik-e a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben a szociális gazdasággal kapcsolatban vállalt kötelezettségeket;

58. üdvözli annak az újonnan készülő tanulmánynak a bejelentését, amelynek célja, hogy valamennyi tagállamban minőségi és mennyiségi információkat gyűjtsön a szociális gazdaságról; kéri, hogy a tanulmány foglalkozzon a különböző típusú szociális gazdasági szervezetekkel, és gyűjtsön bontott adatokat a munkavállalókról; megjegyzi, hogy részletes, szabványosított, összehasonlítható és megbízható adatokra van szükség a szociális gazdaság méretéről és hatásáról a tényeken alapuló szakpolitikai döntések megkönnyítése, a szociális gazdaság fejlődésének időtállóvá tétele, valamint az EU gazdasági és társadalmi céljaihoz való hozzájárulás érdekében; felszólítja a Bizottságot, hogy e munka részeként aktualizálja az Unión belüli kölcsönös biztosítópénztárakról 2012-ben készített tanulmányt annak érdekében, hogy meghatározza fejlődésük lehetőségeit és akadályait, különösen az egészségügy és a biztosítás területén; kéri a Bizottságot és a nemzeti statisztikai hivatalokat, hogy az Eurostattal együttműködve gyűjtsenek szabványosított adatokat, és rendszeresen frissítsék és elemezzék azokat;

59. üdvözli a Bizottság által a szociális gazdaságra és a közeli ipari ökoszisztémákra való áttérés módszerével kapcsolatban végzett munkát; megjegyzi azonban, hogy további információkra van szükség annak megértéséhez, hogy ez milyen kölcsönhatásba fog lépni más regionális és helyi kezdeményezésekkel, valamint a hatékony helyi végrehajtás biztosításához;

60. felhívja a tagállamokat, hogy jelöljenek ki a szociális gazdaságért felelős koordinátorokat, és hozzanak létre a szociális gazdaságért felelős helyi kapcsolattartó pontokat a támogatáshoz és finanszírozáshoz, többek között az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése és az ezzel kapcsolatos tudatosság növelése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egységes online uniós platformot a legjobb gyakorlatok tagállamok, helyi és regionális önkormányzatok és szociális gazdasági hálózatok közötti cseréjére, hangsúlyozza, hogy ezt a platformot az európai szociális gazdasági hálózatok, valamint a szociális gazdasággal és szociális vállalkozásokkal foglalkozó európai bizottsági szakértői csoport együttműködése keretében kell működtetni; úgy véli, hogy az ismeretcsere és a szinergiák maximalizálása, valamint a szociális gazdasági szereplők lehetőségeinek láthatósága és az esetleges párhuzamos munkavégzés elkerülése érdekében biztosítani kell a nemzeti koordinátorok, a helyi kapcsolattartó pontok, az uniós online platform és a szociális gazdasággal foglalkozó uniós portál közötti szoros koordinációt;

61. felhívja a Bizottságot, hogy folytasson további együttműködést a szociális gazdasággal és szociális vállalkozásokkal foglalkozó európai bizottsági szakértői csoporttal, és hozzon létre munkacsoportot a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv végrehajtására, amely magában foglalja a szakértői csoportot, valamint a nyomon követésért és a Parlamentnek, a Tanácsnak és az érintett érdekelt feleknek – köztük a szociális partnereknek – való rendszeres beszámolásért felelős nemzeti koordinátorokat, és hozza nyilvánosságra a munkacsoport összetételét és intézkedési ütemtervét;

2022. július 6., szerda

o

o o

62. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0289

Az interszekcionális megkülönböztetés az Európai Unióban: az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nők társadalmi-gazdasági helyzete

Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása az interszekcionális megkülönböztetésről az Európai Unióban: az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nők társadalmi-gazdasági helyzete (2021/2243(INI))

(2023/C 47/13)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikkére, 153. cikkének (1) bekezdésére és 208. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a Charta) 23. cikkére,
- tekintettel a fenntartható fejlődési célokra, és különösen az 5. számú célra,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az 1995. szeptember 15-i Pekingi Nyilatkozatra és Cselekvési Platformra, valamint felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,
- tekintettel az 1966. évi Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 26. cikkére és az 1966. évi Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 2. cikkére,
- tekintettel az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a párkapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program (2021–2025)” című, 2020. november 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0017), valamint az azt kísérő, „A GAP III végrehajtásához kapcsolódó célkitűzések és mutatók (2021–2025)” című közös bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0284),
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i közleményére (COM(2021)0101),
- tekintettel a Bizottság „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i közleményére (COM(2020)0152),
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra” című, 2020. szeptember 18-i közleményére (COM(2020)0565),

2022. július 6., szerda

- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” című, 2020. október 7-i közleményére (COM(2020)0620),
- tekintettel a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. október 12-i közleményére (COM(2020)0698),
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (a faji egyenlőségről szóló irányelv),
- tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre ⁽²⁾ (a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv),
- tekintettel a 2021. március 29. és 31. között Mexikóvárosban és 2021. június 30. és július 2. között Párizsban tartott „Egyenlőség generációja” fórumra,
- tekintettel a Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziójáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel „A szexuális és reprodukciós egészség és jogok helyzetéről az EU-ban a nők egészségével összefüggésben” című, 2021. június 24-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel „A nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtása: a roma származású személyekkel szembeni negatív hozzáállás elleni küzdelem Európában” című, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az afrikai származású emberek Európában biztosítandó alapvető jogairól szóló, 2019. március 26-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) „Interszekcionális egyenlőtlenségek: a nemek közötti egyenlőség 2019. évi mutatója” című jelentésére,
- tekintettel a EuroCentralAsian Lesbian* Community (EL*C) „Az ellenállás mint életmód: leszbikus életek a Covid19-világjárvány alatt” című, 2021. június 29-i jelentésére,
- tekintettel az EL*C „Leszbofóbia: az erőszak interszekcionális formája” című, 2021. október 1-jei jelentésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) „Sok még a teendő az LMBTI-személyek egyenlősége érdekében” című, 2020. május 14-i második uniós LMBTI-felmérésére,
- tekintettel az EL*C „A keserű pirula: hiányosságok és megkülönböztetés a leszbikusok egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése terén” című, 2022. február 7-i jelentésére,
- tekintettel a Rasszizmus Elleni Európai Hálózat (ENAR) „Interszekcionális megkülönböztetés Európában: relevancia, kihívások és további lépések” című, 2020. szeptember 14-i jelentésére,

⁽¹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽²⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

⁽³⁾ HL C 456., 2021.11.10., 191. o.

⁽⁴⁾ HL C 81., 2022.2.18., 43. o.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0073.

⁽⁶⁾ HL C 385., 2021.9.22., 104. o.

⁽⁷⁾ HL C 108., 2021.3.26., 2. o.

2022. július 6., szerda

- tekintettel a Bizottságnak a faji vagy etnikai származáson alapuló, az egyenlőséggel kapcsolatos adatok gyűjtéséről és felhasználásáról szóló iránymutató feljegyzésére ⁽⁸⁾,
- tekintettel az egyenlőség előmozdításával foglalkozó nemzeti szervek európai hálózatának „A panaszok adatainak összegyűjtése és felhasználása az egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek által” című jelentésére ⁽⁹⁾,
- tekintettel az Egyenlőségi adatok európai kézikönyvére ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a rasszizmus és a faji megkülönböztetés elleni nemzeti cselekvési tervekre vonatkozó, 2022. márciusi bizottsági közös irányadó elvekre,
- tekintettel az ENAR „Rasszizmus és megkülönböztetés a foglalkoztatásban 2013–2017” című árnyékjelentésére ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az Afrikai Származásúak Nemzetközi Évtizedére (2015–2024),
- tekintettel a FRA „Az európai uniós kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről készült második felmérés – Roma nők kilenc uniós tagállamban” című, 2019. április 4-i jelentésére ⁽¹²⁾,
- tekintettel a FRA „Az európai uniós kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről készült második felmérés – Feketeként az EU-ban ⁽¹³⁾” című, 2019. november 15-i jelentésére,
- tekintettel a Center for Intersectional Justice „A metszetszemlélet áttekintése Európában” című, 2020. áprilisi tájékoztatójára ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel az az ENSZ nőjogi szervezete és az ENSZ fogyatékkal élő személyek jogaival foglalkozó partnersége által 2021-ben közzétett, „Metszetszemléletű erőforrások és eszköztár: a senkit nem hagyunk hátra, elv a metszetszemlélet segítségével” című forrásgyűjteményre ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
- tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság levelére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,
- tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0190/2022),

A. mivel az EU-ban sok nő szembesül interszekcionális egyenlőtlenségekkel és megkülönböztetéssel; mivel az interszekcionális megkülönböztetés olyan helyzetet utal, amelyben több alapon történő megkülönböztetés áll fenn és egymással kölcsönhatásban elválaszthatatlan módon, például a nem és más, például faj, bőrszín, etnikai hovatartozás vagy társadalmi-gazdasági státusz, életkor, szexuális irányultság, nemi identitás és önkifejezés, nemi jelleg, genetikai tulajdonságok, vallás vagy meggyőződés, tartózkodási jogállás, migráns háttér vagy fogyatékoság alapú megkülönböztetések, és a megkülönböztetés bizonyos típusait idézi elő;

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/guidance_note_on_the_collection_and_use_of_equality_data_based_on_racial_or_ethnic_origin_final.pdf

⁽⁹⁾ <https://equineteurope.org/wp-content/uploads/2021/07/Collection-and-use-of-complaints-data.pdf>

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/equality-data-collection_en#equality-data

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2018-07/ENAR_Shadowreport_2013_2017.pdf

⁽¹²⁾ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-eu-minorities-survey-roma-women_en.pdf

⁽¹³⁾ <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/being-black-eu>

⁽¹⁴⁾ https://www.intersectionaljustice.org/img/2020.4.14_cij-factsheet-intersectionality-at-a-glance-in-europe_du2r4w.pdf

⁽¹⁵⁾ <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-01/Intersectionality-resource-guide-and-toolkit-en.pdf>

2022. július 6., szerda

- B. mivel az interszekcionális megkülönböztetés különbözik a többszörös megkülönböztetéstől, amely akkor fordul elő, ha a megkülönböztetés minden fajtája önállóan bizonyítható és kezelhető; mivel az interszekcionális megkülönböztetés esetében a megkülönböztetés alapjai összefonódnak, ami a megkülönböztetés egyedi típusát hozza létre; mivel a metszetszemlélet olyan perspektívát tesz lehetővé, amely figyelembe veszi az egymást metsző alapokat anélkül, hogy az egyiket előnyben részesítené; mivel a metszetszemléletű megközelítés az emberek tapasztalatainak és identitásának többdimenziós jellegét szolgálja, és alulról felfelé irányuló megközelítést foglal magában; mivel a metszetszemléletű megközelítés alkalmazása az elemzésekben és a politikákban megköveteli, hogy másként gondolkodjunk az identitásról, az egyenlőségről és a hatalmi egyensúlyhiányról;
- C. mivel egy metszetszemléletű elemzés lehetővé teszi számunkra, hogy a megkülönböztetés egytengelyes megközelítésén túllépve átfogó, rendszerszintű és strukturális szempontból értelmezzük és kezeljük a társadalmi egyenlőtlenségeket, a kirekesztést és a megkülönböztetést; mivel az uniós politikák mindeddig nem foglaltak magukban metszetszemléletű megközelítést; mivel mindeddig csak a megkülönböztetés egyéni dimenzióira összpontosítottak, ami csekély jelentőséget tulajdonít a megkülönböztetés intézményi, strukturális és történelmi vonatkozásainak;
- D. mivel a rasszizmus hatása és a rasszizálási folyamat gyakran nem kap figyelmet az európai egyenlőséget akadályozó fontos jelenségeként; mivel a metszetszemléletű politikák nem hajthatók végre anélkül, hogy a faji alapon megkülönböztetett embereket a hátrányos megkülönböztetés metszéspontjába helyeznék;
- E. mivel a nemek közötti egyenlőség nem valósulhat meg, ha a hátrányos megkülönböztetés minden többszörös, szándékos és nem szándékos fajtáját, azok egyéni, strukturális, intézményi és történelmi formáiban nem szüntetik meg; mivel a metszetszemléletű megközelítés célja a rasszizmus, a gyarmatosítás, a gazdasági egyenlőtlenség és a patriarchátus metszéspontjainak vizsgálata; mivel a megkülönböztetést tiltó hagyományos jog nem küzd a megkülönböztetés minden formája, valamint e formáknak az érintett nőkre gyakorolt halmozott negatív hatása ellen, és nemzeti jogszabályaiban nem minden tagállam foglalkozik kifejezetten a többszörös megkülönböztetéssel és az interszekcionális diszkriminációval⁽¹⁶⁾;
- F. mivel a nők nem alkotnak homogén kategóriát, és sokféleségük megértése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a szakpolitikai döntéshozatal ne tartsa fenn a nők bizonyos csoportjaival, például az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai, roma és ázsiai származású, társadalmilag hátrányos helyzetű nőkkel szembeni közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, illetve ne tegye láthatatlanná e csoportokat; mivel a nők, különösen a fogyatékkal élő nők, a migráns és etnikai kisebbségekhez tartozó nők, a fekete nők, a színesbőrű nők, a roma nők, az idősebb nők, az alacsonyabb iskolai végzettségű nők, az egészségügyi problémákkal küzdő nők, valamint az LMBTI+ nők gyakrabban szembesülnek a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formáival;
- G. mivel a metszetszemlélet gyakorlati megvalósítása és a megkülönböztetés interszekcionális formáinak kezelése terén az egyik fő kihívás az interszekcionális egyenlőségre vonatkozó adatok hiánya; mivel a vonatkozó adatok szűkössége súlyos hiányosságokhoz vezet, és megakadályozza, hogy az EU és a tagállamok aktívan figyelemmel kísérjék az egyenlőtlenség alakulását, valamint foglalkozzanak a hátrányos megkülönböztetés Európában tapasztalható mértékével és elemezzék azt, beleértve a kisebbségi és marginalizált csoportok helyzetét is; mivel néhány tagállam jelenleg nem gyűjt ilyen jellegű adatokat, így az emberek egyes csoportjai láthatatlanná válnak a szakpolitikai döntéshozatal során; mivel az ilyen adatok – különösen a fajra, etnikai hovatartozásra és fogyatékkal kapcsolatosra vonatkozók – gyűjtését önkéntesen és névtelenül kell biztosítani az adatvédelmi normáknak és az Isztambuli Egyezménynek megfelelően;
- H. mivel az interszekcionális politika végrehajtása a szakpolitikák és jogszabályok alapos hatásvizsgálatát, a hátrányos megkülönböztetés metszéspontjában a marginalizált csoportokra nézve káros intézkedések megszüntetését, valamint az egyenlőtlenségek által érintett, legkülönbözőbb háttérrel rendelkező személyeknek a szakpolitikák és intézkedések megtervezésében, elfogadásában és végrehajtásában való érdemi részvételének biztosítását jelenti;

⁽¹⁶⁾ „A comparative analysis of gender equality law in Europe 2020” (A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2015. évi európai jogszabályok összehasonlító elemzése).

2022. július 6., szerda

- I. mivel a megkülönböztetés egymást metsző típusainak kitett nők számos akadályba ütköznek a formális munkaerőpiachoz való hozzáférés során, ami kiszolgáltatottá teszi őket a megkülönböztetéssel, a szegénységgel, a gazdasági kizsákmányolással, a társadalmi kirekesztéssel és a nemi alapú erőszakkal, azon belül is a szexuális zaklatással és a rossz bánásmóddal szemben; mivel az EU-ban a fehér nők 48 %-ával szemben a fekete nők 91 %-a túlképzett a munkaköréhez képest, és rendszeresen szembesül hátrányos megkülönböztetéssel és mikroagresszióval, ami magasabb kiegészi arányt eredményez; mivel a külföldön megszerzett oklevelek elismerése továbbra is számottevő kihívást jelenthet;
- J. mivel az EU-ban az emberkereskedelem áldozatainak csaknem háromnegyede (72 %) és a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelem áldozatainak 92 %-a nő és lány; mivel a bizonytalan helyzetű, rossz lakáskörülményekkel, társadalmi kirekesztéssel és megkülönböztetéssel szembesülő nők még kiszolgáltatottabbak;
- K. mivel a foglalkoztatás terén a nők továbbra is túlreprezentáltak a bizonytalan és rosszul fizetett ágazatokban, ami oda vezethet, hogy hátrányos megkülönböztetéssel, szexuális zaklatással és rossz bánásmóddal szembesülnek; mivel a munkaerőpiacra való belépés és az ottani megmaradás akadályait gyakran súlyosbítja a nemi hovatartozás további tényezőkkel, például a faji vagy etnikai származással, a vallással vagy világnézeti meggyőződéssel, a fogyatékkal, a korral vagy a szexuális irányultsággal való metszete, és ezek az akadályok jelentős gazdasági és társadalmi következményekkel járnak a tagállamokra nézve; mivel ezen akadályok miatt a faji alapon megkülönböztetett nők túlnyomórészt olyan foglalkozást folytatnak, ahol magasabb a foglalkozási betegségek kialakulásának kockázata;
- L. mivel a migráns nők EU-szerte a rasszizmus és az idegengyűlölet áldozatai; mivel ez hozzájárul a szegénységhez és a társadalmi kirekesztéshez, következésképpen pedig megnehezíti a forrásokhoz és az olyan alapvető szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint az egészségügyi ellátás, a lakhatás, a szociális biztonság, valamint a munkaerőpiachoz, az oktatáshoz, a képzéshez való hozzáférést és a munkahelyi előléptetés lehetőségét; mivel az EU-n kívül született nők közel egyharmada bizonytalan munkahelyen dolgozik az EU-ban, és a migráns nők 18 %-át fenyegeti a szegénység;
- M. mivel a leginkább marginalizálódott csoportokhoz tartozó nők töltik be az ápolási-gondozási ellátások terén a legrosszabbul fizetett álláshelyeket, ők végzik a legnehezebb, közvetett ápolási-gondozási vagy házimunkát, és gyakran szembesülnek nemi szegregációval, rasszizmussal, rossz munkakörülményekkel és fizetéssel, erőszakkal és munkahelyi zaklatással⁽¹⁷⁾; mivel a migráns háztartási alkalmazottak, akik elsősorban faji alapon megkülönböztetett nők, és különösen a fiatal munkavállalók bizonytalan helyzete a faj, a nem, a társadalmi-gazdasági státusz és az állampolgárság látható interszekcionalitásának példája; mivel a legtöbb uniós országban huzamos tartózkodási és munkavállalási engedély gyakran csak a magas képzettséget igénylő és jól fizetett munkakörök esetében szerezhető, ami a közepes és alacsony képzettségű munkavállalókat alulértékelt ágazatokba, kizsákmányolt helyzetbe, bizonytalan szerződésekbe kényszeríti;
- N. mivel az EU-ban a fogyatékkal élő nőknek csupán 20 %-a dolgozik teljes munkaidőben, és az ő jövedelmük is lényegesen alacsonyabb⁽¹⁸⁾; mivel a becslések szerint 22 %-ukat fenyegeti a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés veszélye; mivel a fogyatékkal élő nők jelentős akadályokkal szembesülnek az oktatásban: az EU-ban a fogyatékkal élő nők 13 %-a, míg a nem fogyatékkal élő nők 29 %-a rendelkezik egyetemi diplomával;
- O. mivel az FRA második uniós LGBTI-felmérésének válaszadói több alkalommal is rámutatnak a megkülönböztetés további okaira, és 40 %-uk szembesül további megkülönböztetéssel etnikai kisebbséghez való tartozás vagy bevándorló háttér miatt, 15 %-uk bőrszín, 36 %-uk fogyatékkal, 28 %-uk pedig vallás miatt; mivel az afrofóbia, az iszlamofóbia, a cigányellenesség és az antiszemitizmus a rasszizmus széles körben elterjedt formája az EU-ban, amelyet gyakran támogatnak populista és jobboldali diskurzusok;
- P. mivel a leszbefóbiát a homofóbia és a nőgyűlölet metszeteként fellépő erőszakként kell értelmezni, amely az erőszak egy saját gyökerekkel, mintákkal, módokkal és az interszekcionális tapasztalat által formált következményekkel bíró formája; mivel a lesbikus vagy biszexuális nők közül minden hatodik (16 %) diszkriminációról számolt be az egészségügyi vagy szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés során;

⁽¹⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/662491/IPOL_STU\(2020\)662491_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/662491/IPOL_STU(2020)662491_EN.pdf)

⁽¹⁸⁾ <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/89-503-x/2015001/article/14695-eng.htm>

2022. július 6., szerda

- Q. mivel a roma nők magas munkanélküliségi rátája nem magyarázható egyetlen tényezővel, például az etnikai hovatartozáson, a nemen vagy a társadalmi-gazdasági háttéren alapuló megkülönböztetéssel, mivel ezek az okok kölcsönösen erősítik egymást; mivel a roma nők csak 16 %-a áll munkaviszonyban, szemben a roma férfiak 34 %-ával; mivel megfelelő oktatáshoz sem jutnak, és a roma férfiak 6 %-ával szemben a roma nők több mint negyede (28 %-a) végez fizetés nélküli házimunkát, beleértve a gyermekek és rokonok gondozását is, ami még inkább megnehezíti a szegénységi ciklus megtörését;
- R. mivel a faji vagy etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetés előfordulási gyakorisága állandóan nagy mind időben, a különböző tagállamok különböző népességcsoportjait tekintve; mivel az Alapjogi Ügynökség felméréseinek adatai azt mutatják, hogy a faji, etnikai kisebbségi vagy migráns háttérrel rendelkező személyek (beleértve a romákat, muzulmánokat, zsidókat és az afrikai származású embereket) az élet különböző területein rendszeresen szembesülnek nagymértékű hátrányos megkülönböztetéssel etnikai vagy faji származásuk, valamint vallásuk vagy meggyőződésük miatt; mivel az iszlamofóbia és az antiszemitizmus a gyűlölet és a megkülönböztetés állandó formái; mivel a zsidók 71 %-a legalább alkalmanként nem tart magánál, nem visel, illetve nem helyez el mások számára láthatóan olyan tárgyakat, amelyek felfedik zsidó kilétét; mivel a nyilvánosság előtt vallási öltözetet viselő muszlim nők több mint egyharmada (39 %) tapasztalta, hogy illetlenül megbámulják vagy sértő gesztusokkal illetik;
- S. mivel a nagyfokú előítéletek és az azokból következő, a vallási öltözet és jelképek viselésére, illetve megjelenítésére vonatkozó politikák még inkább egyenlőtlen bánásmódot eredményeznek, és megsokszorozzák az ahhoz kapcsolódó akadályokat, amelyek különösen negatív hatást gyakorolnak a muszlim nőkre a munkaerőpiachoz és a lakhatáshoz való hozzáférés során, kizárják őket a nyilvános terekből, valamint a társadalmi folyamatokban és döntésekben való érdemi részvétel bármely formájából, ezáltal pedig bizonytalan társadalmi-gazdasági helyzetben tartják őket;
- T. mivel a Covid19-világjárvány súlyosbította a nemek közötti meglévő strukturális egyenlőtlenségeket, különösen a marginalizált csoportokból kikerülő lányok és nők esetében, és mivel gyorsan növekvő ütemben érkeztek beszámolók a kijárási korlátozásokból eredő, nemi alapú erőszakról; mivel a világjárvány aránytalanul nagy hatással volt valamennyi nő, de különösen a fekete nők, a színesbőrű nők és az etnikai kisebbségekhez tartozó nők foglalkoztatási stabilitására, és mivel a gazdaság és a foglalkoztatás helyreállítása terén különösen a fekete nők szenvednek hátrányt a fehér nőkhöz képest;
- U. mivel a faji alapon megkülönböztetett nők, a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező nők, a fogyatékossgal élő nők, a migráns nők és az LGBTIQ-személyek további akadályokkal és erőszakkal szembesülnek az egészségügyi ellátáshoz – többek között a szexuális és reprodukzív egészséghez és jogokhoz –, valamint az egészségügyi tájékoztatáshoz való hozzáférés során, a diszkriminatív jogszabályok és politikák, a megbélyegzés és a sztereotípiák következtében; mivel ezek a nők nagyobb valószínűséggel szembesülnek nőgyógyászati és szülészeti erőszakkal a terhesség és a szülés alatt, és mivel az átfogó oktatás hiánya és a fogamzásgátlási módszerek hiánya aránytalan mértékben érinti őket; mivel az egészségügyi szakemberek képzése e tekintetben előnyös lehet, és biztosíthatja az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvető jogát, amelynek magában kell foglalnia a magas színvonalú és célzott mentális egészségügyi létesítményekhez való hozzáférést is;
- V. mivel a faji alapon megkülönböztetett nők esetében nagyobb valószínűséggel fordul elő, hogy tüneteiket nem kezelik megfelelően az egészségügyi szolgáltatók, mert számos tagállamban az orvosképzés nem foglalkozik az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nőket érintő betegségekkel és tünetekkel; mivel egyes európai országokban a fekete nők négyszer nagyobb valószínűséggel, az ázsiai nők pedig kétszer nagyobb valószínűséggel halnak meg szülés során, mint a fehér nők, és az afrikai származású nőknél nagyobb a kockázata annak, hogy életveszélyes betegségekben halnak meg, még akkor is, ha ezek a betegségek kevésbé elterjedtek körükben; mivel az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása, valamint a megkülönböztetés minden olyan formájának megelőzése, megszüntetése és büntetése, amely korlátozza a nők egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, alapvető fontosságú a nők azon képességének megerősítéséhez, hogy gyakorolhassák alapvető jogait;
- W. mivel erőszak esetén a roma nők még mindig szembesülnek az egészségügyi ellátáshoz és a segítő szolgálatokhoz való hozzáférés terén megnyilvánuló rasszizmussal és hátrányos megkülönböztetéssel; mivel egyes tagállamokban a roma nők továbbra is etnikai szegregációt tapasztalnak a reprodukzív egészségügyi ellátás terén, és a verbális, fizikai és pszichológiai erőszak és zaklatás egyre erőteljesebb formáival szembesülnek, többek között a szülés során is, és gyakran válnak emberkereskedelem és/vagy szexuális kizsákmányolás áldozataivá; mivel a roma nőket és a fogyatékossgal élő nőket a történelem során az EU-ban módszeres kényszersterilizációs gyakorlatoknak, és sokuktól megtagadták a hatékony jogorvoslatot;

2022. július 6., szerda

- X. mivel a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, interszexuális és queer személyek Európa-szerte még mindig diszkriminációval szembesülnek az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés során, és a felmérés válaszadóinak 16 %-a számolt be arról, hogy identitása miatt diszkrimináció érte az egészségügyi vagy szociális ellátási személyzet részéről, és mivel a transznemű személyek szerint az egészségügyi személyzet különösen nagy mértékben tanúsít transzfób és tiszteltlen magatartást velük szemben; mivel számos tagállamban a transznemű személyeket kényszersterilizálásnak vagy medikalizációnak vetik alá, és mivel mindkét gyakorlat emberi jogi normákat sért;
- Y. mivel a társadalmi és jogszabályi változások, valamint az orvosi és biológiai kutatások a női és a férfi nem mellett a nemi hovatartozás sokszínűségének elismeréséhez vezettek; mivel az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata tágabban értelmezi a nemi alapon történő megkülönböztetést úgy, hogy az magában foglalja a nemváltó műtéten átesett transznemű személyeket is;
- Z. mivel a megkülönböztetés egymást metsző típusai súlyos hatással lehetnek a nemi alapú erőszak, mint például a női vagy interszexuális nemi szervek megcsonkítása áldozatainak életére, többek között azáltal, hogy korlátozzák vagy akadályozzák a megkülönböztetés különböző típusainak, valamint a kulturális és nyelvi akadályoknak köszönhetően szükséges megelőzési, támogatási és védelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, ami a szövődmények fokozott kockázatához vagy a mentális egészségükre gyakorolt negatív hatáshoz vezethet; mivel a nemi alapú erőszak áldozataival kapcsolatba lépő szakemberek gyakran nem megfelelően képzettek, beleértve az interszekcionalitás területét is; mivel a nemi alapú erőszak a nemek közötti tartós egyenlőtlenségek következménye és egyik oka is egyszersmind;
- AA. mivel a transzneműek egyharmada – a transznemű nők közül minden második – hátrányos megkülönböztetést tapasztal a munkakeresés során; mivel az EU-ban a transznemű nők 26 %-a volt már hajléktalan élete során, és 25 %-uk csak nehezen vagy nagy nehézségek árán képes megélni; mivel az EU-ban a faji alapon megkülönböztetett transznemű nők egyedülálló és rendkívüli strukturális és intézményi diszkriminációban részesülnek, amely kihat az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférésükre, valamint azon képességükre, hogy elkerüljék a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget;
- AB. mivel a marginalizált csoportok lakhatási körülményei gyakran rosszabbak, ami megnöveli az e csoportok tagjai és gyermekeik megbetegedését előidéző káros környezeti hatásoknak való kitettséget; mivel az energiaárak jelenlegi emelkedése erőteljesebb hatást gyakorol a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező nőkre;
- AC. mivel a fogyatékossgal élő nőket tízszer nagyobb valószínűséggel éri fizikai vagy szexuális bántalmazás, mint a fogyatékossgal nem rendelkező nőket; mivel a transznemű nők és az interszexuális személyek az LMBTQ +-személyek más kategóriáihoz képest több fizikai erőszakot és szexuális bántalmazást tapasztalnak; mivel azoknak az afrikai származású muszlim nőknek, akik az elmondásuk szerint az otthonukon kívül vallási öltözetet viselnek, 27 %-a számolt be arról a tapasztalatáról, hogy illetlenül megbámulják vagy sértő gesztusokkal illetik, 15 %-ukat becsmérelték verbálisan, és 2 %-ukat érte fizikai támadás;
- AD. mivel a nők, különösen a migráns és az etnikai kisebbségekhez tartozó nők, a fekete nők, a színesbőrű nők és az LMBTIQ+ nők közül a tartósan fennálló sztereotípiák miatt túlzottan sokan vannak továbbra is szexuális zaklatásnak kitéve a nyilvános terekben és a munkahelyen, valamint a gazdasági és szexuális kizsákmányolás nagyobb kockázatának;
- AE. mivel a Covid19-világjárvány idején nőtt az ázsiai származású, különösen a kínai közösség tagjaival vagy az ázsiai származásúnak tekintett személyek elleni gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények száma, ideértve a rasszista támadásokat és veréseket, az erőszakos megfélemlítést, a fenyegetéseket, a rasszista bántalmazásokat és az online erőszakot is;
- AF. mivel a büntető igazságszolgáltatási rendszereknek és a bűnüldözésnek gyakorlataikban és döntéseikben figyelembe kell venniük jogi elvként a metszetszemléletű megközelítést a megkülönböztetés, a szegénység és a kirekesztés súlyosbodásának elkerülése érdekében, amelyek különösen a legkülönbözőbb háttérű, kiszolgáltatott csoportokhoz tartozó nőkre lehetnek káros hatással;

2022. július 6., szerda

- AG. mivel a hatóságokba vetett bizalom hiánya és a strukturális akadályok miatt továbbra is kihívást jelent az, hogy a gyűlölet-bűncselekményeket, az erőszakot és a szóbeli bántalmazást nem jelentik be és nem tartják nyilván; mivel ez azzal a kockázattal jár, hogy a kormányok nincsenek tisztában az esetek előfordulási gyakoriságával, ennél fogva nem látják a strukturális problémát, és ezért nem cselekszenek; mivel a romák elleni, gyűlölet motiválta fizikai támadások 88 %-át, a legsúlyosabb antiszemita zaklatási esetek 79 %-át és az LMBTIQ-személyekkel szembeni fizikai vagy szexuális erőszak eseteinek 80 %-át nem jelentették; mivel ez a büntetlenség nemcsak az erőszak megismétlődésének és súlyosbodásának, hanem annak kockázatát is hordozza, hogy az áldozatok úgy érzik, a társadalom mellőzi őket és megfélemlézik róluk;
- AH. mivel az LMBTIQ+, valamint a faji vagy etnikai kisebbségi háttérrel rendelkező gyermekek a megkülönböztetés célpontjai, ami akadályozza őket abban, hogy hozzáférjenek az olyan kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz, mint az oktatás; mivel az összes uniós tagállamra vetítve az LMBTIQ+-közösség tagjainak 80 %-a tapasztalt zaklatást az iskolában valós vagy vélt szexuális irányultsága miatt, és mivel a roma gyermekeket és a fogyatékkal élő gyermekeket gyakran rekesztik ki a többségi inkluzív oktatásból; mivel a szírvárványcsaládok gyermekeit gyakran megfélemlézik, ami megkülönböztetés és zaklatás célpontjává teszi őket, ez viszont kihat az iskolai teljesítményükre és a foglalkoztatási kilátásaikra, a mindennapi életükre, valamint a személyes és családi jóllétükre;
- AI. mivel az egyenlőségre, a tiszteletre és a toleranciára vonatkozóan már nagyon korai szakaszban nyújtott magas színvonalú, inkluzív, átfogó és megfelelő oktatás a legjobb eszköz a rasszizmus és a többszörös megkülönböztetés elleni küzdelemben és az inkluzív társadalmak építésében⁽¹⁹⁾;
- AJ. mivel a többszörös megkülönböztetéssel szembesülő nők esetében nagyobb a kockázata annak, hogy gyermekeiket állami gondozásba veszik, és megtagadják tőlük a megfelelő pénzügyi támogatást gyermekeik felneveléséhez;
- AK. mivel a társadalmi előítéletek és a strukturális egyenlőtlenségek beépülhetnek az új technológiákba, beleértve a mesterséges intelligenciát is, és ez aggodalomra ad okot;
- AL. mivel annak ellenére, hogy a gyermekházasság megszüntetését az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2015–2019 közötti időszakra szóló cselekvési terv, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, 2016–2020 közötti időszakra szóló uniós cselekvési terv és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, a 2016–2019 közötti időszakra szóló uniós stratégiai kötelezettségvállalás prioritásként kezeli, néhány tagállamban még mindig előfordul; mivel ez a probléma széles körben elterjedt a marginalizált közösségekben, amelyeket az alacsony iskolázottság és a magas szegénységi ráta is érint; mivel annak ellenére, hogy az Isztambuli Egyezmény a gyermek házasságra kényszerítésének bűncselekménnyé nyilvánítására szólít fel, néhány tagállam továbbra is elutasítja annak ratifikálását, és jogszabályaiban megengedi a gyermekházasságot;
- AM. mivel a női nem kormányzati szervezetek és hálózataik jelentős mértékben hozzájárulnak a nők jogainak védelméhez és a nőkkel szembeni megkülönböztetés elleni küzdelemhez;

Az interszekcionális diszkriminációval kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatal

1. hangsúlyozza, hogy az uniós szakpolitikai döntéshozatalnak foglalkoznia kell a megkülönböztetés interszekcionális formáival és meg kell szüntetnie azokat, többek között a hátrányos megkülönböztetés tilalmára és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós jogszabályokon és szakpolitikákon keresztül; felszólít az egyenlőségközpontú Unió politikáinak és intézkedéseinek megerősítésére, bővítésére és szükség esetén kiigazítására, valamint az interszekcionális diszkriminációra vonatkozó, horizontális célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazó uniós keret előmozdítására; elismeri, hogy az uniós szakpolitikákban érvényesíteni kell az egyenlőséget és a nemek közötti egyenlőséget, és olyan inkluzív megoldásokat kell létrehozni, amelyek védik a leginkább marginalizálódottakat és azokat, akik közösségeinkben interszekcionális diszkriminációnak vannak kitéve;

2. felszólít egy, az uniós és nemzeti esélyegyenlőségi politikák terén megvalósuló együttműködés és koordináció érvényesítése mechanizmusának létrehozására, amely biztosítja, hogy a szakpolitikák felülvizsgálata és elfogadása során – többek között a nemek közötti egyenlőségre és az egyenlőségre vonatkozó rendszeres hatásvizsgálatok révén – figyelembe vegyék a megkülönböztetés valamennyi, különösen az egymást metsző típusát; ösztönzi a tagállamokat, hogy fogadjanak el

⁽¹⁹⁾ <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-10-key-topics-combating-racism-a/16808b75f7>

2022. július 6., szerda

vagy erősítsenek meg olyan büntető- és polgári jogi jogszabályokat, amely tiltja mind az interszekcionális, mind a többszörös megkülönböztetést, továbbá szorgalmazza uniós iránymutatások kidolgozását, ezen belül a helyes gyakorlatok cseréjét a metszetszemléletű megközelítés szakpolitikai döntéshozatal során történő alkalmazásával kapcsolatban;

3. felhívja a soron következő uniós elnökségeket és a jelenleg blokkoló tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként az egyenlő bánásmódot és a megkülönböztetés minden formája elleni küzdelmet a patthelyzet feloldása és a megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelv haladéktalan elfogadása érdekében, hogy az EU-n belül minden ember számára harmonizált védelmet lehessen biztosítani a szociális védelem területén, beleértve a szociális biztonságot és az egészségügyi ellátást, a szociális előnyöket, az oktatást, valamint az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok nyújtását, beleértve a lakhatást is; olyan intézkedésekre szólít fel, amelyek révén ez az irányelv képessé válik a jelenlegi jogi keretben nem szereplő az interszekcionális diszkrimináció kezelésére, és amelyek biztosítják valamennyi faji alapon megkülönböztetett nő befogadását és védelmét;

4. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a meglévő megkülönböztetésseljes és nemi esélyegyenlőségi uniós jogszabályok végrehajtását, és indítsanak kötelezettségzegési eljárást, ha a tagállamok nem ültetik át vagy hajtják végre teljes mértékben a jogszabályokat;

5. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az önkéntes részvétel, a titoktartás, az anonimitás, az önazonosítás és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés alapján tegyenek lépéseket az egyenlőségre vonatkozó megbízható és összehasonlítható adatok gyűjtése érdekében, beleértve a nemek, a faji egyenlőségről szóló uniós irányelv meghatározása szerinti faji és etnikai származás, valamint a szexuális irányultság és identitás szerinti bontásban megadott adatokat, tiszteletben tartva az uniós adatvédelem és az alapvető jogok alapelveit és normáit, a vonatkozó nemzeti jogi keretekkel összhangban a rasszizmus és a hátrányos megkülönböztetés kiváltó okainak azonosítása, mértékének mérése, valamint az ellenük való küzdelem érdekében, és törekedve arra, hogy ezeket az adatokat felhasználják politikai döntéshozataluk során; megjegyzi, hogy az egyenlőségre vonatkozó adatok kulcsfontosságú eszközök a hátrányos megkülönböztetés valamennyi, különösen interszekcionális, strukturális és intézményi típusának és dimenziójának megértésében, feltárásában és leküzdésében; felszólítja az EU-t, hogy ösztönözze az ilyen adatok gyűjtését, és nyújtson technikai támogatást az e tárgyban meglévő bizottsági iránymutatások végrehajtásához, valamint az érintett közösségek e folyamatban való részvételének előmozdításához;

6. tudomásul veszi a népességre vonatkozó európai statisztikák folyamatban lévő felülvizsgálatát; felhívja az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy a felülvizsgálat a lehető legtöbb megkülönböztetési indokra terjedjen ki, hogy az egyenlőségre vonatkozóan gyűjtött adatok megbízhatóak legyenek;

7. üdvözlözi az egyenlőségért felelős biztos és a rasszizmus elleni küzdelemmel, valamint az antiszemitizmus elleni küzdelemmel és a zsidó élet előmozdításával foglalkozó uniós koordinátorok kinevezését, valamint a muszlimellenes gyűlölet elleni küzdelem koordinátori tisztségének létrehozását; felszólít a muszlimellenes gyűlölet elleni küzdelem koordinátorának azonnali kinevezésére, akinek a tisztsége egy éve betöltetlen; hangsúlyozza, hogy a metszetszemléletet figyelembe vevő megközelítés intézményesítése érdekében a Bizottságnak valamennyi egyéni esélyegyenlőségi stratégiához ki kell neveznie koordinátorokat, és minden esetben a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló megközelítést kell alkalmaznia, amelyben a politikák megalkotása a nők teljes sokféleségének szem előtt tartásával történik; úgy véli, hogy e koordinátorok közös munkája elő fogja segíteni az interszekcionális intézményesítését, hozzá fog járulni az egyenlőségért felelős biztos fontos munkájához, és erősíteni fogja az egyes stratégiák végrehajtását;

8. kéri, hogy erősítsék meg a Bizottság Esélyegyenlőségi Munkacsoportjának szerepét és együttműködését, valamint fokozzák az együttműködést más szervekkel annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi politikai intézkedés tartalmazzon a szakpolitikák és jogszabályok hatásvizsgálatán alapuló metszetszemléletű megközelítést; megjegyzi, hogy e munkacsoportnak intézményesített és átláthatóbb megbízatással kell rendelkeznie, és szorosan együtt kell működnie az interszekcionális diszkriminációval érintett csoportokkal; felkéri a Bizottságot annak átgondolására, hogy miképpen aknázható ki a legjobban e kezdeményezés stratégiai potenciálja; megjegyzi, hogy meg kell erősíteni az egyenlőségért felelős biztos szerepét a nemek közötti egyenlőség és az esélyegyenlőség általános érvényesítésének hatásos megvalósítása és felügyelete érdekében;

9. úgy véli, hogy a Bizottság fogyatékosügyi platformja stratégiai potenciállal rendelkező kiemelt kezdeményezés; felkéri a Bizottságot, hogy hozzon létre hasonló struktúrákat az egyenlőségközpontú Unió keretébe tartozó valamennyi stratégia teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében;

2022. július 6., szerda

10. üdvözli a Bizottság különböző közelmúltbeli stratégiáit, különösen a 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó, az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló uniós stratégiát⁽²⁰⁾ és a 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó, nemi esélyegyenlőségi uniós stratégiát⁽²¹⁾, amelyek egyaránt metszetszemléletű megközelítést alkalmaznak; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy érvényesítsék a metszetszemléletet, és biztosítsák, hogy a meglévő politikák és jogszabályok ne járjanak közvetett és nem szándékos káros hatásokkal, például bizonyos csoportok, különösen a faji alapon megkülönböztetett nők újbóli marginalizálódásával; e tekintetben mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós migrációs és menekültügyi paktum nem tartalmaz interszekcionális dimenziót⁽²²⁾;

11. üdvözli az interszekcionalitás egyre nagyobb arányú említését az uniós dokumentumokban – többek között a bérek átláthatóságáról szóló irányelvjavaslatban –, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az irányelv végrehajtásához nem állnak rendelkezésre világosan meghatározott célok, mutatók és intézkedések;

12. rámutat arra, hogy az elmúlt években az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata bizonyos mértékben metszetszemléletű megközelítést tükröz, amely a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló uniós jogszabályok meglévő indokainak szűk értelmezésén alapult, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés kiküszöböléséről szóló egyezmény (CEDAW) és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény (CRPD) mintájára, amelyek a nőket és a fogyatékossgal élő személyeket úgy tekintik, hogy a hátrányos megkülönböztetés metszeteit foglalják magukban; teljes mértékben támogatja e megközelítés továbbfejlesztését és elősegítését, amennyiben lehetséges, figyelembe véve a Charta 21. cikke szerinti rugalmasságokat is;

13. emlékeztet arra, hogy a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elve nem korlátozódhat a személy adott neme alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmára, és hogy az a személy nemi identitásából eredő hátrányos megkülönböztetésre is vonatkozik; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bírósága az egyenlő bánásmód elvén belül úgy értelmezte a nemi alapon történő megkülönböztetést, hogy az magában foglalja a nemváltó műtéten átesett transznemű személyeket is, ugyanakkor megjegyzi, hogy nem bináris vagy interszexuális személlyel kapcsolatban nem született ilyen ítélet, ami megkérdőjelezi az EU megkülönböztetésmentességre vonatkozó jogszabályainak hasznosságát és kapacitását a nemátalakító egészségügyi ellátáshoz hozzáférni nem képes vagy nem hajlandó, nagy lélekszámú európai transznemű lakosság, vagy az interszexuális személyek számára; emlékeztet arra, hogy ezek az egyének jogorvoslat nélkül maradnak, ha hátrányos megkülönböztetést szenvednek el azokhoz képest, akik fizikailag megváltoztatták a testüket; emlékeztet arra, hogy az uniós megkülönböztetésmentességnél túl kell mutatnia a nemek kettősségén, és el kell ismernie a nemi alapon történő megkülönböztetést; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő olyan jogalkotási javaslatot, amely kiküszöböli a jogbizonytalanság kockázatát ebben a kérdésben;

14. hangsúlyozza, hogy átfogó irányelvre van szükség a nemi alapú erőszakra, metszetszemléletű megközelítést alkalmazva, amely kiterjed a nemi identitás, a nemi önkifejezés vagy a nemi jelleg alapján a legkülönbözőbb háttérű nőkre és lányokra, valamint az LMBTIQ+-személyekre; hangsúlyozza, hogy a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló javaslat megemlíti a metszetszemléletű megközelítést, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy annak érvényesítése nem megfelelő mértékű;

15. hangsúlyozza, hogy fel kell ismerni, hogy a faji alapon megkülönböztetett nők fokozottan ki vannak téve az erőszak veszélyének, és hogy a megkülönböztetés egymást metsző formái súlyosbítják a nemi alapú erőszak következményeit, többek között a bűnüldözési politikákban és szerveknél tartósan fennálló előítéletek és sztereotípiák, valamint a marginalizálódott személyes ismételt áldozattá válása miatt; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák a nemi alapú erőszak eseteinek megfelelő kivizsgálását, büntetőeljárás alá vonását és szankcionálását, valamint azt, hogy az áldozatsegítő szolgálatok elég átfogóak legyenek ahhoz, hogy az erőszak valamennyi – különösen az interszekcionális diszkriminációból eredő – formáját áldozatközpontú megközelítésben kezeljék;

16. felszólítja az összes uniós intézményt, szervet és ügynökséget, valamint a tagállamokat, hogy fokozzák a nők elleni zaklatás jelenségére adott válaszukat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel az olyan online zaklatással szemben, amely aránytalanul sújtja a lányokat és a nőket, különösen azokat, akik részt vesznek a közéletben és a politikai életben;

⁽²⁰⁾ A Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. november 12-i közleménye (COM(2020)0698).

⁽²¹⁾ A Bizottság „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i közleménye (COM(2020)0152).

⁽²²⁾ A Bizottság új migrációs és menekültügyi paktumról szóló, 2020. szeptember 23-i közleménye (COM(2020)0609).

2022. július 6., szerda

17. felhívja a Bizottságot, hogy a küszöbön álló irányelvben tegye működőképessé a metszetszemléletet az egyenlőség előmozdításával foglalkozó szervek szerepének és függetlenségének megerősítése érdekében, valamint hogy az áldozatok jogairól szóló irányelv és az emberkereskedelem elleni irányelv értékelési és végrehajtási kritériumaiba foglalja bele a metszetszemléletet a leginkább marginalizálódott csoportokra – különösen a faji alapon megkülönböztetett nőkre – gyakorolt hatás értékelése révén, egyúttal biztosítsa az érdekelt felek sokféleségével folytatott konzultációt, és kérje az egyenlőségre vonatkozó bontott adatok gyűjtését; hangsúlyozza, hogy ezek fontos lépések a megkülönböztetés valamennyi formájával szembeni erős és hatékony uniós szintű jogi védelem kialakítása és megerősítése felé;
18. hangsúlyozza, hogy az „Egyesülve a sokféleségben” európai jelmondat nemcsak az Unióra és európai tagállamaira vonatkozik, hanem az egyes tagállamok lakosságán belül fellelhető sokféleségre is, és azt erősséggént és értéként közösen kell népszerűsíteni;
19. szorgalmazza egy az egyenlőséggel és a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó tanácsí formáció létrehozását;
20. emlékeztet arra, hogy az új technológiák, köztük a mesterséges intelligencia, súlyosbíthatják és fokozhatják a meglévő egyenlőtlenségeket és megkülönböztetést; emlékeztet továbbá arra, hogy ezek a technológiák az interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülő, a legkülönbözőbb háttérrel rendelkező nők számára, különösen a faji alapon megkülönböztetett nők számára potenciális kockázatokat jelentenek; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a mesterségesintelligencia-rendszereket az átláthatóság, a megmagyarázhatóság, a méltányosság és az elszámoltathatóság elve vezéreljék, és vezessenek be intézkedéseket, köztük független ellenőrzést annak megakadályozására, hogy ezek a rendszerek súlyosbítsák a megkülönböztetést, a rasszizmust, a kirekesztést és a szegénységet;
21. hangsúlyozza a fogyatékoság szempontjából érzékeny politikák metszetszemléletű megközelítésének fontosságát;

Hatáskör és képviselet

22. üdvözli a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy minden szinten megvalósítja a nemek paritását, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós intézmények nem rendelkeznek a sokféleségre vonatkozó célkitűzésekkel, és általában véve megfelelő mértékű sokféleséggel; e tekintetben kiemeli a közszolgáltatások és -intézmények fontos példamutató szerepét;
23. szorgalmazza a nők teljes sokféleségének fokozott jelenlétét a magas szintű és a döntéshozatali pozíciókban, valamint pozitív intézkedéseket – például ideiglenes kvótákat, ösztönző mechanizmusokat és mentorálást – sürget annak érdekében, hogy az interszekcionális diszkriminációval szembesülő nők álláshelyekhez jussanak a közintézményekben, többek között az uniós intézményekben, és ezáltal biztosított legyen a társadalom sokféleségének méltányos képviselete a döntéshozatalban; megjegyzi, hogy a kvóták önmagukban nem elegendők a strukturális megkülönböztetés holisztikus kezelésére;
24. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és fogadjanak el nemzeti cselekvési terveket a rasszizmus és a faji megkülönböztetés, valamint a romák megkülönböztetése ellen, és a stratégiai keretekkel összhangban mozgósítsák elő az LMBTIQ+-személyek egyenlőségét; megjegyzi, hogy mindezt a civil társadalmi szervezetekkel – köztük a faji alapon megkülönböztetett nőkkel és a nem bináris személyekkel – szoros együttműködésben kell véghezvinni; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jogi keretnek a rasszizmus elleni cselekvési tervben körvonalazott átfogó értékelésére metszetszemléletű megközelítésben kerüljön sor, és az kifejezetten figyelembe vegye a megkülönböztetés különböző metszeti formáinak kitett, például a faji alapon megkülönböztetett nőkre gyakorolt hatást;
25. felhívja a tagállamokat és az EU-t, hogy intézményeiken belül – többek között az igazságügyi intézményekben, a menedékjog iránti kérelmeket feldolgozó és befogadó központokban, az oktatásban, valamint a rendőrség, az egészségügyi szakemberek és más köztisztviselők számára – biztosítsanak a tudattalan előítéletről szóló és tudatosságnövelő képzéseket és folytassanak kampányokat e témában, továbbá foglalkozzanak a tartós sztereotípiákból, valamint ezekben az ágazatokban bizonyos csoportok alulreprezentáltságából eredő, a döntésekre, fellépésekre és kölcsönhatásokra gyakorolt tudattalan előítéletek hatásaival; hangsúlyozza, hogy a hátrányos megkülönböztetés és a kirekesztés az ilyen előítéleteken alapul;
26. felhívja a Bizottságot, hogy a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program keretében különítsen el forrásokat az interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülő nők által vezetett és őket támogató, alulról szerveződő civil társadalmi szervezetek számára, és dolgozzon ki támogatásokat kifejezetten az interszekcionális megkülönböztetés elleni küzdelmet célzó projektekre az Unióban;
27. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki célzott politikákat, és maximalizálják a többéves pénzügyi keretből, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott uniós finanszírozás felhasználását az interszekcionális diszkrimináció által érintett nők támogatására;

2022. július 6., szerda

28. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a lakhatással és energiával kapcsolatos felújításokra elkülönített uniós költségvetés kifejezetten az alacsony jövedelmű háztartásokat támogassa, amelyek gyakran afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nők háztartásai;

29. megjegyzi, hogy fontos a diaszpórákból érkező és a marginalizálódott csoportokhoz tartozó fiatal nők elérése, akik közül sokan az ápolási-gondozási ágazatban dolgoznak, gyakran szembesülnek hátrányos megkülönböztetéssel a munkaerőpiacon, emellett gyakran túlképzettek és alulfoglalkoztatottak a munkakörükben;

30. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású egyedülálló anyákat a társadalomban való teljes körű részvételük biztosítása érdekében;

31. hangsúlyozza a nézőpontok változatosságának fontosságát a médiában és az audiovizuális iparágakban, valamint ezen ágazatok véleményformáló szerepét; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy népszerűsítsék a diaszpórákból érkező nők hozzájárulásait, jelenlétüket minden szinten – különösen a döntéshozatali szerepekben –, és lépjenek fel a megkülönböztetéssel és a zaklatással szemben; kitart annak fontossága mellett, hogy különféle eszközökkel, köztük az újságírók és más médiaszakemberek képzése révén növelni kell a tudatosságot a hátrányos megkülönböztetéssel és tudattalan elfogultsággal szemben;

32. kiemeli az alulról szerveződő sportnak a társadalmi befogadásban és az egészséges életmódban játszott szerepét, és ebből következően a diaszpórákból érkező lányok és nők alacsonyabb részvételi arányának negatív hatását; ezért sürgeti a Bizottságot, a tagállamokat, a sportot irányító nemzetközi, európai és nemzeti testületeket és érdekelt feleket, hogy hozzanak intézkedéseket a diaszpórákból érkező nők klubokhoz való csatlakozását, szabadidő- és hivatásos sportban való részvételét, valamint a sportági vezetői pozíciók betöltését akadályozó szervezeti kultúrák – például a médiában való ritka megjelenés, valamint a bérek, a prémiumok és a díjak terén meglévő különbségek – leküzdése érdekében; ragaszkodik ahhoz, hogy folyamatos erőfeszítésekre van szükség az erőszak, a zaklatás és a sztereotípiák valamennyi formájának felszámolása érdekében;

Egyenlő hozzáférés és egyenlő jogok biztosítása

33. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló tanácsi kerethatározat¹³, a faji egyenlőségről szóló irányelv, az áldozatok jogairól szóló irányelv és a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv következetes végrehajtását; felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete nézeteinek figyelembevételével rendszeresen ellenőrizze és értékelje az egyenlő bánásmód megvalósulását, és tegyen megfelelő lépéseket, beleértve jogsértési eljárások indítását azon tagállamok ellen, amelyek nem szüntetik meg a szegregáció gyakorlatát;

34. figyelemfelkeltő – többek között célzott kampányok és képzések formájában végzett – tevékenységekre szólít fel a munkaerőpiacon tapasztalható hátrányos megkülönböztetés, tudattalan előítéletek, valamint nemi és sokféleségi szegregáció elleni küzdelem érdekében, a többek között a roma és muszlim nők, a transznemű migránsok és menedékkérők, valamint a fogyatékossgal élő nők előtt álló strukturális akadályokban megnyilvánuló előítéletekkel szembeni fellépés céljából;

35. kiemeli, hogy a sztereotípiák és a hátrányos megkülönböztetés ellen már nagyon korai életkorban küzdeni kell, ezért az előítéletek, a sztereotíp ábrázolások és az oktatási anyagokban nem szereplő ábrázolások elemzésére, azok lehetséges felülvizsgálatára és az előítéletektől mentes oktatásra szólít fel; felhívja a tagállamokat és ösztönzi őket arra, hogy biztosítsák az emberi jogi oktatást, dolgozzanak ki a fiatalokat célzó figyelemfelkeltő kampányokat, amelyek célja az interszekcionális diszkrimináció elleni küzdelem, a rasszizmus elleni küzdelem, valamint az oktatásban az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség előmozdítása az oktatás minden szintjén, már fiatal korban; elismeri az iskolák és a tanárok szerepét az egyenlőség, a nemek közötti egyenlőség, a tisztelet, a figyelemfelkeltés és a megkülönböztetésmentesség előmozdításában, valamint azt, hogy a tagállamokban az iskolai személyzet nagyobb interkulturális érzékenységre és befogadóbb oktatási rendszerekre van szükség;

36. kéri a befogadó, minőségi oktatáshoz, képzéshez, készségfejlesztéshez és tisztességes foglalkoztatáshoz való hozzáférés biztosítását a marginalizálódott lányok és fiatal nők teljes sokfélesége számára, és felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat célzott – többek között a STEAM-tárgyak (a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a művészet és a matematika) területén megvalósuló– Erasmus+-projektekkel, valamint azzal, hogy biztosítsa a tankönyvekben és más oktatóanyagokban a marginalizálódott lányok és fiatal nők megfelelő láthatóságát, amely

2022. július 6., szerda

eszközként szolgálhat szerepvállalásuk megerősítéséhez és a munkaerőpiacra való belépésük megkönnyítéséhez; hangsúlyozza a gyermekek oktatásának a nők szakmai és személyes törekvéseire gyakorolt bonyolult hatását, és emlékeztet arra, hogy az uniós jogszabályoknak megfelelően minden gyermeknek ténylegesen hozzá kell férnie az ingyenes oktatáshoz; felhívja a tagállamokat, hogy az európai gyermekgaranciáról szóló ajánlás végrehajtása során alkalmazzanak a marginalizált csoportok gyermekeinek sajátos igényeit figyelembe vevő metszetszemléletű megközelítést;

37. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy hozzanak létre befogadóbb oktatási programokat a fogyatékkal élő nők számára az oktatási és a későbbi foglalkoztatási különbségek kezelése érdekében, mivel a fogyatékkal élő, az iskolát korán elhagyó fiatalok továbbra is magas aránya a megfelelő oktatási programokhoz való hozzáférés nehézségeit jelezheti;

38. hangsúlyozza a többnyelvűség nagy potenciálját és fontosságát társadalmaink számára, és hangsúlyozza, hogy minden nyelvnek azonos értéket kell tulajdonítani, és hogy a nyelvek elméleti hierarchiája elfogultságon és sztereotípiákon alapul;

39. különös figyelmet kér, mindenekelőtt a gondozási ágazatban, amely hatékonyan megelőzhetővé tenné a munkaerő kiszármányolását, a nemi alapú erőszakot és a bántalmazás egyéb formáit, emellett megkönnyítené a munkavállalói jogok, valamint a kiszármányolás potenciális – többségükben női – áldozatait megillető jogok gyakorlását a leginkább marginalizálódott és a más származású csoportok körében is, amelyek tagjai aránytalanul nagy számban vannak jelen a gondozási ágazatban;

40. felhívja a tagállamokat, hogy támogassák új intézkedések létrehozását, többek között – a nemzeti kontextusnak megfelelően, a közepes és alacsony képzettségű munkavállalók számára is – ágazatokon átvitelő jogszervi lehetőségek megteremtését, amelyek előmozdítják az autonómiát, a tisztességes munkát, a munkavállalók alapvető jogait és a társadalmi befogadást a nők körében, beleértve a leginkább perifériára szorult csoportokhoz tartozó vagy a diaszpórákból érkező nőket is; szorgalmazza az uniós menekültügyi és migrációs politikák jelenlegi felülvizsgálatán belüli metszetszemléletű értékelés elvégzését, valamint olyan politikákat, amelyek házastárstól, partnertől, munkáltatótól függetlenül biztosítanak migrációs státuszt az egyének számára a lehetőségeket és a biztonságot korlátozó kapcsolatok megszüntetése érdekében;

41. kiemeli, hogy a migráns nők gyakran válnak emberkereskedelem és az erőszak egyéb formái – például a nemi alapú erőszak, a kényszerházasság és a nemi szervek megcsonkítása – áldozataivá, amelyeket a menekültügyi eljárások során még mindig túlzottan gyakran nem ismernek el; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a menekültügyi, migrációs és integrációs szakpolitikák tervezése, végrehajtása és értékelése során vegyék figyelembe az interszekcionális megkülönböztetés női áldozatai által átélt egyedi tapasztalatokat;

42. megjegyzi, hogy a nőket helyzetük vagy státuszuk miatt aránytalan mértékben kriminalizálják, és a nemi sztereotípiák, a diszkriminatív jogszabályok, a megkülönböztetés interszekcionális vagy összetett formái, valamint az eljárási és bizonyítási követelmények és gyakorlatok miatt nem férhetnek hozzá egyenlő mértékben az igazságszolgáltatáshoz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés fizikailag, gazdaságilag, társadalmilag és kulturálisan minden nő számára hozzáférhető legyen;

43. felhívja a tagállamokat, hogy átfogó és metszetszemléletű megközelítést alkalmazzanak a büntető igazságszolgáltatási rendszer minden szakaszában, és biztosítsák a legkülönbözőbb háttérű, interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülő nők számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, beleértve a minőségi jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférést olyan nyelven, amelyet megértenek;

44. holisztikus, jogokon alapuló, multidiszciplináris és személyközpontú megközelítésekre szólít fel a többek között a nemi alapú erőszak és az emberkereskedelem áldozatait védő és segítő szolgálatok terén, amelyek kezelik a nőket függőségre és visszaélésre taszító intézményi tényezőket; szorgalmazza továbbá valós lehetőségek biztosítását a tisztességes és stabil tartózkodási és munkavállalási engedélyek megszerzésére, valamint a szolgáltatásokhoz, támogatáshoz és jogorvoslathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférésre;

45. megjegyzi, hogy a generációs vagyoni hiánya miatt az afrikai, közel-keleti, latin-amerikai és ázsiai származású nők számára gyakran okoz nehézséget a kisvállalkozások finanszírozása, és hangsúlyozza, hogy a vállalkozói szellem e csoportok körében történő előmozdítása nagyszerű lehetőségeket kínálhat gazdasági függetlenségük és szerepük erősítésére;

46. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki konkrét intézkedéseket a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtésére annak érdekében, hogy a leginkább marginalizálódott nők össze tudják egyeztetni a munkát, az oktatást és a szakmai előmenetelt a családi kötelezettségeikkel, és szembe tudjanak szállni a megkülönböztetéssel és az előítéletekkel, amelyek továbbra is érintik őket a munkaerőpiacon, az oktatásban és a mindennapi életben;

2022. július 6., szerda

47. megjegyzi, hogy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést korlátozhatja az interszekcionális megkülönböztetés összetett hatása; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az egyetemes és hozzáférhető egészségügyi ellátást, beleértve a speciális mentális egészségügyi szolgáltatásokat, és sürgősen számolják fel a mindenki, többek között a szabálytalan adminisztratív helyzetben lévő migránsok egészségügyi ellátása előtt álló akadályokat, különös figyelemmel a nők teljes sokféleségére, hangsúlyozza, hogy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést soha nem korlátozhatja tudatlanság, elfogultság vagy megbélyegzés; hangsúlyozza az egészségügyi szakemberek fontosságát az egészségügyi ellátás humánus, megkülönböztetéstől mentes és nem ítélező módon történő nyújtásában, amely tiszteletben tartja a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezést és a betegek jogait; megjegyzi, hogy jelentős az adathiány a marginalizált csoportokból érkező és a migráns nők egészségügyi szolgáltatásokhoz, különösen a mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréséről;

48. felhívja a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az interszekcionális diszkriminációnak az egészségügyi diagnózishoz való hozzáférésre gyakorolt halmozott hatását, különösen a reproduktív egészség tekintetében, és különösen a fekete nők, a színesbőrű nők és a kisebbségi nők esetében; emlékeztet arra, hogy a szexuális és a reproduktív egészség és jogok olyan alapvető emberi jogok, amelyekhez sokféleségükben mindenki számára biztosítani kell a biztonságos és jogszerű hozzáférést;

49. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el és hajtsanak végre stratégiákat, politikákat és programokat a marginalizált női csoportok szexuális és reproduktív egészsége és jogai előmozdítása, valamint az előttük álló rendszerszintű, pénzügyi, jogi, gyakorlati és társadalmi akadályok felszámolása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a szexuális és reproduktív egészséget és jogokat minden tagállamban védjék és tiszteletben tartsák; felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a családtervezést és az életkornak megfelelő, átfogó szexuális nevelést, és segítsék a kiszolgáltatott vagy bizonytalan helyzetben lévő nőket abban, hogy szabadon hozzáférhessenek fogamzásgátlás valamennyi formájához, valamint biztosítsák, hogy e nők ne szembesüljenek megkülönböztető gyakorlatokkal az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés során;

50. ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzáférhető és átlátható módon, az önrendelkezés alapján és az Egészségügyi Világszervezet ICD-11 osztályozásával összhangban biztosítsák a nem elismerésére irányuló jogi eljárásokat, jogszabályaikban ismerjék el a transznemű, nem bináris és interszexuális személyeket, és számolják fel az olyan akadályokat, mint a kötelező sebészeti beavatkozások vagy a kötelező pszichológiai tanácsadás; sürgeti a tagállamokat, hogy tiltsák be az interszexuálisok nemi szerveinek megcsonkítását, és biztosítsák, hogy az interszexuális csecsemőket ne vessék alá csecsemő- vagy gyermekkorban nem létfontosságú orvosi vagy sebészeti kezelésnek;

51. felszólítja a tagállamokat, hogy vessenek véget a kényszersterilizálásnak, a kényszerabortusznak és a kényszerített fogamzásgátlásnak, többek között a fogyatékossgal élő és a roma nők esetében, valamint a transznemű emberek medikalizációjának, és tartsák tiszteletben fizikai és testi épségüket; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak hatékony és időben történő jogorvoslatot a kényszersterilizálás valamennyi túlélője és valamennyi válásra kényszerített számára, többek között hatékony kártalanítási rendszerek létrehozása révén;

52. emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás és annak következményei aránytalan mértékben érintik a nők teljes sokféleségét, különösen azokat, akik a megkülönböztetés metszeti formáival szembesülnek, marginalizálódtak, vagy konfliktushelyzetben vannak; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy valamennyi éghajlat-politika tartalmazzon a nemi és faji szempontokra is kiterjedő metszetszemléletet, és hogy ennek érdekében hajtsanak végre célzott pénzeszközöket és intézkedéseket, és biztosítsák a nők egyenlő részvételét a nemzetközi, európai, nemzeti és helyi szintű döntéshozó testületekben;

53. sürgeti a tagállamokat, hogy hozzanak gyors, hatékony és összehangolt intézkedéseket az emberi jogok védelme, valamint az ukrajnai konfliktus által érintett nők és lányok, valamint a marginalizálódott népesség szexuális és reproduktív egészséggel kapcsolatos szükségleteinek kezelése érdekében;

o

o o

54. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0290

A globális adómegállapodást fenyegető nemzeti vétók

Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a globális adóügyi megállapodást aláíró nemzeti vétókról (2022/2734(RSP))

(2023/C 47/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) III. címére, valamint 113., 115., 116. és 326. cikkére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. és 20. cikkére,
- tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségát-csoportosítással (BEPS) foglalkozó átfogó keretrendszerének a gazdaság digitalizációjából fakadó adóügyi kihívások kezelését célzó kétpilléres megoldásról szóló nyilatkozatára, amelyhez 141-ből 137 tagállam csatlakozott és amelyet 2021. november 4-én hagytak jóvá,
- tekintettel az OECD/G20-ak BEPS-szel foglalkozó átfogó keretrendszerének II. pilléréhez tartozó, a hazai végrehajtásra vonatkozó mintaszabályokra,
- tekintettel a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló, 2021. december 22-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0823),
- tekintettel a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az „Úton a hatékonyabb és demokratikusabb uniós adópolitikai döntéshozatal felé” című, 2019. január 15-i bizottsági közleményre (COM(2019)0008),
- tekintettel az Európai Adóügyi Megfigyelőközpont „A globális minimumadó bevételi hatásai: országokénti becslések” című, 2021. október 25-i tanulmányára,
- tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Tanács 2022. április 5-i következtetéseire és a 2022. június 17-i ülés eredményére,
- tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia végleges jelentésére és az Európa jövőjéről szóló konferencia nyomon követéséről szóló, 2022. május 4-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel „A digitális gazdaság adóztatása: OECD-tárgyalások, a digitális vállalkozások adóügyi illetősége és egy esetleges európai digitális adó” című, 2021. április 29-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a helyreállítási stratégiát támogató méltányos és egyszerű adózásról (a Bizottság júliusi cselekvési tervének és annak héával, a vállalkozások adózásával és az egyéni adózással kapcsolatos 25 kezdeményezésének EP általi nyomon követése) szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Nemzetközi Valutaalap (IMF) „Multinacionális vállalatok adóztatása Európában” című, 2021. május 25-i tanulmányára,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0216.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0141.

⁽³⁾ HL C 506., 2021.12.15., 54. o.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0082.

2022. július 6., szerda

- tekintettel az IMF legutóbbi, a 2022. áprilisi Fiscal Monitorban szereplő becsléseire,
 - tekintettel „Az ukrajnai orosz háború társadalmi és gazdasági következményei az Unióra – az Unió reakálási képességének megerősítése” című, 2022. május 19-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel 2021. november 4-én az OECD/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással foglalkozó átfogó keretrendszerének 141 tagjából 137 – köztük az EU valamennyi tagállama – megállapodott a nemzetközi adórendszer reformjáról egy kétpilléres megoldás keretében, amelynek célja a gazdaság digitalizációjából eredő kihívások kezelése, és amelynek részeként egy többoldalú megállapodás alapján korlátoznák a nyereségátcsoportosítást és az adóversenyt egy 15 %-os globális minimális adókulcs bevezetése révén; mivel a megállapodás egy széles körű kompromisszum, és egy több éven át folytatott, többfordulós tárgyalássorozat eredménye;
- B. mivel a globális minimális adókulcsnak az említett kétpilléres reform keretében történő végrehajtásával az országok évente mintegy 150 milliárd USD új bevételre tehetnének szert ⁽⁶⁾; mivel az OECD/G20-ak BEPS-szel foglalkozó átfogó keretrendszerének 2021. októberi ülésén elért történelmi jelentőségű megállapodás, amely széles körű támogatást élvez a globális gazdaság több mint 90 %-át képviselő országok részéről, nagy politikai siker, amelyet gyorsan és széles körben végre kell hajtani annak érdekében, hogy társadalmi és gazdasági sikerré is váljon, és előmozdítsa a méltányos adóztatást;
- C. mivel az IMF legutóbbi becslései szerint a minimumadó a kiegészítő adón keresztül 5,7 %-kal, a nyereségátcsoportosítást és az adóversenyt érintő, közösen megállapított korlátozások révén pedig potenciálisan további 8,1 %-kal növeli a globális társaságiadó-bevételeket ⁽⁷⁾;
- D. mivel egyedül az EU évente mintegy 64 milliárd euróval növelhetné társaságiadó-bevételét azáltal, hogy e globális megállapodás II. pillérével összhangban 15 %-os minimális tényleges társaságiadó-kulcsot alkalmaz ⁽⁸⁾;
- E. mivel az Unióban az adóügyekre különleges jogalkotási eljárás vonatkozik, és azokban a Tanács egyhangúlag határoz; mivel az átfogó keretrendszer II. pillérének végrehajtásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló, 2021. december 22-i bizottsági javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 115. cikke;
- F. mivel valamennyi OECD- és G20-ország, köztük mind a 27 uniós tagállam támogatta a nemzetközi adószabályok megreformálására vonatkozó, 2021. októberi megállapodást;
- G. mivel e kötelezettségvállalás ellenére az Európai Unió Tanácsának Gazdasági és Pénzügyi (ECOFIN) formációjában háromszor is kudarcba fulladt az e nemzetközi megállapodás második pillérének fenntartására és végrehajtására irányuló uniós irányelv (a II. pillérről szóló irányelv) elfogadása, mivel nem sikerült egyhangúságot elérni;
- H. mivel Lengyelország a Tanácsban zajló tárgyalások során élt nemzeti vétőjogával a II. pillérről szóló irányelv Unió-szerte történő elfogadásának megakadályozása érdekében, annak ellenére, hogy a többi 26 tagállam támogatta azt; mivel Lengyelország később lemondott a vétőjáról;
- I. mivel azt követően, hogy Lengyelország visszavonta vétőját, Magyarország a 2022. júniusi ECOFIN-ülésen élt vétőjogával annak ellenére, hogy az ECOFIN Tanács korábbi ülésein elfogadta az irányelv végrehajtását;

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0219.

⁽⁶⁾ <https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm>

⁽⁷⁾ IMF, *Fiscal Policy from Pandemic to War*, (Adópolitika a világiárványtól a háborúig) 28. o., <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2022/04/12/fiscal-monitor-april-2022>

⁽⁸⁾ <https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf>

2022. július 6., szerda

- J. mivel a II. pillérrel szembeni irányelv uniós végrehajtásából származó állami bevételek különösen jelentősek lennének abban a példátlanul nehéz helyzetben, amely az ukrainai orosz agresszió, a globális ellátási láncok zavarai, a világjárvány utáni gazdasági helyreállítás, valamint az uniós klímacélok eléréséhez szükséges beruházási igények összeadódó hatásai következtében alakult ki;
- K. mivel az elmúlt évtizedekben számos kísérlet történt arra, hogy az Unióban minimális társaságiadó-kulcsot állapítsanak meg;
- L. mivel az Európa jövőjéről szóló konferencia végső eredménye a 2022. május 9-i jelentésben ismertetett, a költségvetési és adópolitikákra vonatkozó javaslatokat is tartalmazott;
- M. mivel az Európai Parlament rendes jogalkotási eljárás keretében történő bevonása javítaná a döntéshozatalt az adózás területén, és hatékonyabb, relevánsabb és ambiciózusabb eredményekhez vezetne az uniós adópolitika tekintetében;

Általános megfontolások

1. kijelenti, hogy a jelenleg létező nemzetközi adózási szabályok nagyrészt elavultak, és nem képesek kezelni a gazdaság fokozódó digitalizációját, továbbá hatékonyan visszaszorítani az adókijátszást és az adókikerülést; kiemeli, hogy az OECD/G10 globális adóügyi megállapodásának elfogadása révén sürgősen meg kell reformálni ezeket a szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a nemzetközi, az uniós és a nemzeti adórendszerek megfeleljenek a 21. század új gazdasági, társadalmi és technológiai kihívásainak;
2. mély aggodalommal állapítja meg, hogy a nemzeti társaságiadó-kulcsok széttagoltak az EU-n belül, ami torzíthatja az egységes piacot és károsíthatja az EU gazdaságát; tudomásul veszi továbbá, hogy az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkentek az átlagos társaságiadó-kulcsok az EU-ban; megismétli, hogy sürgősen létre kell hozni egy széles adóalapot, és csökkenteni kell az adókijátszást, az adócsalást és az agresszív adótervezés mozgásterét, többek között az OECD/G20 megállapodás uniós szintű végrehajtása révén;
3. kiemeli, hogy a meglévő adószabályok, valamint a tagállamok és az Unió kívüli területek adóügyi szabályai közötti eltérések, valamint a nemzetközi együttműködés hiánya többek között lehetővé teszi a multinacionális vállalatok számára, hogy agresszív adótervezést folytassanak, amely jelentősen csökkenti tényleges adókulcsaikat; emlékeztet arra, hogy ez a helyzet a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) is jelentős versenyhátrányba hozza, mivel sokkal magasabb tényleges adókulcsok szerinti adót fizetnek, mint a multinacionális vállalatok, ami elfogadhatatlan;
4. kiemeli a II. pillérrel szembeni irányelvvel kapcsolatban nemrégiben elfogadott álláspontját, amely annak 2023 januárjáig történő gyors végrehajtására szólít fel;
5. hangsúlyozza, hogy a Magyarország által bejelentett igényeket – különösen a gazdasági tartalom alapuló kivételekkel kapcsolatban – már nagyrészt figyelembe vették a nemzetközi megállapodásban;
6. ezzel összefüggésben emlékezteti valamennyi tagállamot az OECD globális megállapodása iránti kötelezettségvállalásukra; hangsúlyozza, hogy a megállapodás gyors és széles körű végrehajtása döntő fontosságú lesz a folyamat globális sikere szempontjából; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU globális vezető szerepet vállaljon az adóparadicsomok elleni küzdelemben azáltal, hogy elsőként hajtja végre az OECD-megállapodást; hangsúlyozza, hogy a II. pillérrel szembeni irányelv EU-n belüli végre nem hajtása jelentős közvetlen és közvetett kockázatokat hordozna; hangsúlyozza, hogy ha az EU nem hajtja végre a II. pillérrel szembeni irányelvet, azzal veszélyeztetheti a II. pillér Egyesült Államok és más joghatóságok általi végrehajtását is;

A jelenlegi döntéshozatali folyamat és a nemzeti vétők hatása

7. emlékezteti a tagállamokat, hogy a Szerződésben előírt egyhangúsági követelményt nagyon magas szintű felelősségvállalással kell ellensúlyozni, és annak összhangban kell lennie az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésén alapuló lojális együttműködés elvével;
8. hangsúlyozza, hogy a Tanácsban az adópolitikával kapcsolatos egyhangú szavazás nem segíti elő a jelenlegi kihívások kezeléséhez szükséges változtatások bevezetését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelenlegi helyzet gyakran vezet az adózási szabályok mindenki javát szolgáló, Unió-szerte történő harmonizációjának és koordinációjának késedelméhez és elmaradásához;

2022. július 6., szerda

9. hangsúlyozza, hogy a nemzeti vétók következetesen akadályozták az előrelépést az adózás számos fontos területén; mélyszégyent okozott amiatt, hogy a Tanácsban elakadtak az olyan javaslatok, mint a közös összevont társaságiadó-alapra (KÖTA) irányuló javaslat, a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv felülvizsgálata, a társasági adózásra vonatkozó magatartási kódex reformja;

10. elítéli, hogy egyes tagállamok visszaéltek az adózással kapcsolatos nemzeti vétókkal, hogy más szakpolitikai területeken engedményeket érjenek el; hangsúlyozza, hogy e vétók létezése azzal fenyeget, hogy állandósulnak az olyan káros adózási gyakorlatok és társadalmi igazságtalanságok, amelyek aláássák az Unió hatékony működését és akadályozzák abban, hogy egyenlő versenyfeltételeket mozdítson elő és védje polgárai és a kkv-k mindenek felett álló érdekeit;

Intézkedésekre és reformterületekre vonatkozó ajánlások

11. ismételt felhívja a Tanácsot, hogy mielőbb fogadja el a II. pillérrel szembeni irányelvet annak biztosítása érdekében, hogy a megállapodás 2023. januárig hatályba lépjen;

12. sürgeti Magyarországot, hogy haladéktalanul vessen véget a globális adóügyi megállapodás Tanácsban való blokkolásának; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyetlen tagállam képes egy ilyen történelmi jelentőségű megállapodás végrehajtását és 26 másik tagállamot feltartóztatni;

13. sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy ne bocsátkozzanak politikai alkudozásba azokkal a tagállamokkal, amelyek visszaélnék nemzeti vétóikkal;

14. ismételt felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy ragaszkodjanak az uniós politikák közösen elfogadott feltételrendszeréhez és a döntéshozatal átláthatóságához, és mindaddig tartózkodjanak a magyar nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv jóváhagyásától, amíg Magyarország teljes mértékben eleget nem tesz a rendeletben meghatározott valamennyi kritériumnak, különösen a jogállamiságra, az igazságszolgáltatás függetlenségére, valamint a csalás, az öszszeférhetetlenség és a korrupció megelőzésére és felderítésére és az ellenük való küzdelemre vonatkozó országspecifikus ajánlásoknak;

15. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi helyzetben minden lehetséges forgatókönyvnek napirenden kell maradnia, és ha Magyarország az elkövetkező hónapokban továbbra is nemzeti vétóval él, gyors fellépésre van szükség; sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tárjanak fel alternatív lehetőségeket annak érdekében, hogy az EU eleget tehessen az OECD/G20 szintjén tett kötelezettségvállalásainak;

16. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondolkozzanak el olyan lehetséges rövid távú intézkedéseken, amelyek lehetővé tennék az EU számára nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítését, például annak meghatározását, hogy végső megoldásként helyénvaló lenne-e a globális adóügyi megállapodás végrehajtása az EUSZ 20. cikkében meghatározott megerősített együttműködési eljárás keretében; úgy véli, hogy amennyiben az uniós szintű végrehajtás más alternatíváiról nem születik megállapodás, a II. pillérrel szembeni irányelv valamennyi tagállam általi egyoldalú végrehajtása is elfogadható eredményekkel járna;

17. felhívja a Bizottságot, hogy adott esetben alkalmazza az EUMSZ 116. cikkében meghatározott, bizonyos adópolitikákra vonatkozó eljárást; e tekintetben emlékeztet Ursula von der Leyen bizottsági elnökjelöltként előterjesztett programjára, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy élni fog „a Szerződések azon rendelkezéseivel, amelyek lehetővé teszik az adózással kapcsolatos javaslatok együttdöntéssel történő elfogadását és a Tanácsban a minősített többségi szavazással történő döntéshozatalt”;

18. emlékeztet Jean-Claude Juncker, a Bizottság volt elnökének az Unió helyzetéről szóló, 2018. évi beszédére, amelyben adóügyi kérdésekben a minősített többségi szavazás útján való döntéshozatalt szorgalmazta;

19. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak hosszú távon mérlegelniük kell a minősített többségi szavazásra való áttérés hozzáadott értékét, az Európa jövőjéről szóló konferencia ajánlásának megfelelően; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy a kérdéssel szembeni 2019. évi közleményének nyomán követéseként és az Európa jövőjéről szóló konferencia eredményére adott válaszként bocsássa újra vitára az adózás egyes területein a minősített többségi szavazásra való fokozatos áttérés kérdését;

o

o o

20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0291

Zen kardinális és a 612-es segélyalap kurátorainak letartóztatása Hongkongban

Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása Zen bíboros és a „612 Humanitarian Relief Fund” nevű humanitárius segélyalap vagyongazdálkodóinak hongkongi letartóztatásáról (2022/2751(RSP))

(2023/C 47/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az alapvető szabadságok Hongkongban történő megsértéséről szóló, 2022. január 20-i állásfoglalására ⁽¹⁾, a Hongkongról, nevezetesen az Apple Daily hírlap ügyéről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ⁽²⁾, a hongkongi demokratikus ellenzékkel szembeni kemény fellépésről szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽³⁾, valamint a Kínáról szóló egyéb és korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a Hongkong Különleges Közigazgatási Területen 2021-ben bekövetkezett politikai és gazdasági fejleményekről szóló, 2022. május 20-i 24. éves jelentésére (JOIN(2022)0016),
 - tekintettel a Kínai Népköztársaság Hongkong Különleges Közigazgatási Terület nemzetbiztonsági védelméről szóló, 2020. június 30. óta hatályos törvényére (nemzetbiztonsági törvény),
 - tekintettel a főképviselő által az Európai Unió nevében tett, a hongkongi kormányzó megválasztásáról szóló, 2022. május 8-i nyilatkozatra,
 - tekintettel a Kínai Népköztársaság Hongkong Különleges Közigazgatási Területre vonatkozó, 1990. április 4-én elfogadott alaptörvényére, amely 1997. július 1-jén lépett hatályba (hongkongi alaptörvény),
 - tekintettel az Egyesült Királyság kormányának és a Kínai Népköztársaság kormányának a hongkongi kérdéssel kapcsolatban 1984. december 19-i együttes nyilatkozatára, amely „kínai–brit együttes nyilatkozat” néven is ismert, és amelyet a kínai és a brit kormány 1985. június 12-én helyezett letétbe az ENSZ-nél,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az EU Kínával fenntartott kapcsolatainak középpontjában az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság előmozdításának és tiszteltetésének kell állnia, összhangban az EU azon kötelezettségvállalásával, hogy külső fellépései során fenntartja ezeket az értékeket, valamint Kína azon kötelezettségvállalásával, hogy saját fejlődése és nemzetközi együttműködése során tiszteltetésben tartja ezeket az értékeket;
- B. mivel 2022. május 11-én és 12-én a rendőrség külföldi erővel való összejárás vádjával (a nemzetbiztonsági törvény 29. cikke) letartóztatta a hongkongi „612 Humanitarian Relief Fund” humanitárius segélyalap vagyongazdálkodóit – Joseph Zen nyugalmazott római katolikus püspököt, Cyd Ho volt jogalkotót, Denise Ho énekes-aktivistát, Hui Po-keung akadémikust és Margaret Ng jogászt –, amely alap humanitárius és pénzügyi támogatást nyújt a kiadatás elleni törvény módosítása elleni tüntetések során megsérült, letartóztatott vagy megfenyegetett személyeknek;
- C. mivel a hongkongi hatóságok a 2019. évi tiltakozások óta mintegy 10 000 embert tartóztattak le; mivel 2 500 ember ellen indítottak büntetőeljárást, és több mint 1 100 embert ítétek el; mivel 2022. március 28-ig közel 200 személyt tartóztattak le a nemzetbiztonsági törvény alapján; mivel 2022 elején 721 politikai fogoly volt Hongkongban;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0011.

⁽²⁾ HL C 99., 2022.3.1., 178. o.

⁽³⁾ HL C 456., 2021.11.10., 242. o.

2022. július 7., csütörtök

D. mivel a Bizottságnak és a főképviselőnek a Hongkong Különleges Közigazgatási Területen 2021-ben bekövetkezett politikai és gazdasági fejleményekről szóló 24. éves jelentése arra a következtetésre jutott, hogy a civil társadalom mozgásterét tovább szűkül;

E. mivel az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága jelenleg vizsgálja, hogy Hongkong eleget tesz-e a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának, és a vizsgálat várhatóan 2022 júliusában zárul le;

1. elítéli Joseph Zen bíborosnak, a város demokráciapárti mozgalma egyik legerősebb szószólójának, valamint a hongkongi „612 Humanitarian Relief Fund” humanitárius segélyalap másik négy vagyonkezelőjének letartóztatását, ami támadást jelent a hongkongi alaptörvényben garantált szabadságok, többek között a vallás és a meggyőződés szabadsága ellen, különösen miután megszüntettek több mint 60 civil társadalmi csoportot, ami annak a jele, hogy a Kínai Népköztársaság folyamatosan arra törekszik, hogy módszeresen felszámolja Hongkong autonómiájának és szabadságainak utolsó maradványait, és elnyomja a demokráciapárti mozgalmat; úgy véli, hogy a letartóztatás egyértelmű bizonyítéka John Lee Ka-Chiu azon kinyilvánított szándékának, hogy még erőteljesebben elnyom minden kritikus hangot, és tovább fokozza a kemény fellépést;

2. felszólítja Hongkong Különleges Közigazgatási Terület hatóságait, hogy ejtsék a Zen bíboros és a „612 Humanitarian Relief Fund” humanitárius segélyalap másik négy vagyonkezelője – Cyd Ho, Denise Ho, Hui Po-keung és Margaret Ng – elleni vádak, és bocsássák szabadon Cyd Hót; sürgeti Hongkong Különleges Közigazgatási Terület hatóságait, hogy tegyék lehetővé a „612 Humanitarian Relief Fund” humanitárius segélyalap számára, hogy ismét pénzügyi, jogi és humanitárius támogatást nyújthasson a kedvezményezetteknek;

3. felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák a 2020. júliusi tanácsi következtetések végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket, ideértve a hongkongi demokráciapárti aktivistákat és politikai vezetőket célzó „mentőcsónakrendszereket”, például azáltal, hogy megkönnyítik a sürgősségi vízumok kiadását és ideiglenes menedéket nyújtanak; felszólítja a Vatikánt, hogy nyújtson teljes körű támogatást a hongkongi nemzetbiztonsági rendszer keretében üldöztetésnek és a fogva tartás veszélyének kitétt Zen bíborosnak és más vallási vezetőknek; felhívja továbbá a Vatikánt, hogy fokozza diplomáciai erőfeszítéseit és a kínai hatóságokra gyakorolt befolyását, és követelje meg, hogy ejtsék a Zen bíboros elleni valamennyi vádat, és vessenek véget az üldözésnek és az emberi jogok megsértésének;

4. hangsúlyozza, hogy 25 év telt el Hongkong 1997-es átadása óta, amikor a kínai hatóságok szuverenitást szereztek, miközben ígéretet tettek arra, hogy tiszteletben tartják a város alaptörvényben védett szabadságait és jogait, továbbá két év telt el azóta, hogy bevezették az úgynevezett nemzetbiztonsági törvényt Hongkongban, és hogy a Kínai Népköztársaság folyamatosan megsérti a kínai–brit együttes nyilatkozat szerinti kötelezettségeit, miszerint fenntartja Hongkong magas szintű autonómiáját az „egy ország, két rendszer” modell alapján, a jogállamiságot és a hongkongi alaptörvényben rögzített alapvető emberi jogokat, összhangban a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának aláírójaként fennálló hazai és nemzetközi kötelezettségeivel;

5. sürgeti a kínai hatóságokat, hogy teljes egészében helyezzék hatályon kívül a nemzetbiztonsági törvényt, és ismételten kötelezzék el magukat a hongkongi alaptörvény fenntartása mellett, amely garantálja az egyesülési szabadságot, a gyülekezési szabadságot, a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint a vallás és a meggyőződés szabadságát;

6. hangsúlyozza, hogy John Lee megválasztására a legfontosabb demokratikus elvek és a politikai pluralizmus nyilvánvaló megsértésével, valamint a hongkongi állampolgárok általános választójoghoz való jogának megsértésével került sor; hangsúlyozza, hogy Peking választási reformjai, valamint az a tény, hogy John Lee volt biztonsági minisztert és rendőrtisztet választották ki a kormányzói szerepre, azt mutatják, hogy a hongkongi kormány a korábbi „egy ország, két rendszer” modell alapján immár nem független Pekingtől, és hogy minden politikai ellenzékét elnyomnak;

7. sajnálatát fejezi ki a hongkongi hatóságok azon döntése miatt, hogy immár harmadik éve tiltják be a június 4-i éves Tienanmen téri virrasztást;

8. ismételten felszólítja a Tanácsot, hogy vezessen be célzott szankciókat az EU globális emberi jogi szankciórendszere (az EU Magnyickij-típusú szankciói) keretében John Lee és minden más olyan hongkongi és kínai tisztviselő ellen, aki felelős az emberi jogok a városban zajló erőszakos letöréséért; ismételten felszólítja továbbá azt a fennmaradó 10 uniós tagállamot, amelyek ezt még nem tették meg, hogy függeszék fel a Kínai Népköztársasággal és Hongkonggal kötött élő kiadási szerződéseiket;

2022. július 7., csütörtök

9. megismétli az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) intézett felhívását, hogy biztosítson megfelelő forrásokat az Európai Unió hongkongi irodája (uniós iroda) számára annak érdekében, hogy továbbra is folytathassa és megfelelően fokozhassa a bírósági eljárások megfigyelését, a börtönlátogatásokat és az emberi jogi nyomon követést azáltal, hogy nyilvános nyilatkozatokat tesz közzé, emberi jogi kapcsolattartót jelöl ki személyzete körében az emberi jogok védelmezői számára, és ügyeket minden szinten felveti a hatóságoknak; felhívja az EKSZ-t és az uniós irodát, hogy rendszeresen számoljanak be a legkiemelkedőbb bírósági tárgyalásokról, valamint általában véve a hongkongi emberi jogi helyzet alakulásáról;

10. sürgeti az uniós irodát és a tagállamok diplomáciai személyzetét, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy a hongkongi emberi jogi aktivisták számára minden szükséges támogatást megadjanak, és segítsenek jogaik védelmében, különösen azáltal, hogy meglátogatják a börtönben lévő politikai foglyokat, sürgősségi vízumokat adnak ki, és ideiglenes menedéket nyújtanak a tagállamokban a Hongkongból menekülők számára; sajnálatát fejezi ki a félelem légköre miatt, melyet a nemzetbiztonsági törvény váltott ki a hongkongi civil társadalomban, többek között azáltal, hogy bevezette a „külföldi és külső erőkkkel való összejárás” önkényes bűncselekményét;

11. támogatja az ENSZ 50 emberi jogi szakértőjének arra irányuló felhívását, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában hozzanak létre különleges mandátumot a kínai, többek között a hongkongi emberi jogi helyzet nyomon követésére és az arról való jelentéstételre;

12. megismétli a Bizottsághoz és a tagállamokhoz intézett azon felhívását, hogy vizsgálják felül az EU és Hongkong/Kína közötti, a vámügyekben történő együttműködésről és kölcsönös igazgatási segítségnyújtásról szóló megállapodást, a brüsszeli Hongkongi Gazdasági és Kereskedelmi Hivatal jogállását, valamint Hongkongnak a Kereskedelmi Világszervezetben betöltött helyét;

13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Kínai Népköztársaság kormányának és parlamentjének, a hongkongi uniós irodának, az uniós tagállamok valamennyi hongkongi konzuli hivatalának, a Szentszéknek, valamint Hongkong Különleges Közigazgatási Terület kormányzójának és Törvényhozó Tanácsának.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0292

Az őslakos jogvédők és környezetvédők helyzete Brazíliában, többek között Dom Philips és Bruno Pereira meggyilkolása**Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az őslakosok és környezetvédők helyzetéről Brazíliában, beleértve Dom Phillips és Bruno Pereira meggyilkolását (2022/2752(RSP))**

(2023/C 47/16)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Brazíliáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az éghajlatváltozás emberi jogokra gyakorolt hatásairól és a környezetvédők e kérdésben betöltött szerepéről szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel „A világban az őslakos népeket érő jogsértések, beleértve a nagyarányú földszerzést” című, 2018. július 3-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel a Bizottsághoz intézett ajánlásokkal ellátott, az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítása és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről szóló, 2020. október 22-i állásfoglalására ⁽³⁾,
 - tekintettel a Riporterek Határok Nélkül, a Javari-völgyi Őslakos Népek Uniója (UNIVAJA), az Amnesty International, a Survival International, a Greenpeace, a Human Rights Watch és a Természetvédelmi Világalap nyilatkozataira Bruno Pereira és Dom Phillips meggyilkolásáról,
 - tekintettel az EU és Brazília között 2007. júliusban aláírt stratégiai partnerségre,
 - tekintettel az Európai Unió emberi jogok védelmezőiről szóló iránymutatásaira,
 - tekintettel az 1948. december 10-i Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, az őslakos népek jogairól szóló 2007. évi ENSZ-nyilatkozatra és az emberi jogok védelmezőiről szóló 1998. évi ENSZ-nyilatkozatra,
 - tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. június 27-én elfogadott és Brazília által aláírt (169. számú) egyezményére,
 - tekintettel a Brazil Szövetségi Köztársaság alkotmányára, különösen annak az őslakosok földterületeinek elismeréséről szóló 231. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2022. június 5-én Dom Phillips brit újságíró, a *The Guardian* napilap munkatársa és Bruno Pereira brazil szakértő, a Nemzeti Indiai Alapítvány (Funai) volt köztisztviselője eltűnt a Javari-völgyben São Rafael folyóparti közösség és Atalaia do Norte városa között, Amazonas államban, Brazília északi részén; mivel holttestüket 2022. június 15-én fedezték fel;
- B. mivel 2022. június 15-én a brazil szövetségi rendőrség arról számolt be, hogy az eltűnésükben való részvétel gyanújával letartóztatott két személy egyike bevallotta, hogy megölte őket;

⁽¹⁾ HL C 15., 2022.1.12., 111. o.⁽²⁾ HL C 118., 2020.4.8., 15. o.⁽³⁾ HL C 404., 2021.10.6., 175. o.

2022. július 7., csütörtök

- C. mivel a Global Witness nem kormányzati szervezet jelentése szerint 2020-ban több mint 20 földterület- és környezetvédőt öltek meg Brazíliában, amivel az ország a negyedik helyen áll a világon azon országok rangsorában, ahol a legtöbb ilyen gyilkosságot követik el, és e bűncselekmények többsége büntetlenül marad; mivel Brazíliában a gyilkosságok közel háromnegyede az Amazonas térségében történik, és az őslakosok ellen irányul;
- D. mivel Brazíliában az emberi jogok folyamatos romlása a korlátozó jogszabályi változásokkal és a környezetvédelmi ügynökségek finanszírozásának csökkentésével, valamint a fokozódó belső erőszakkal összefüggésben történik; mivel Brazília őslakos népeit szisztematikus támadások érik, jogaik védelme nem biztosított, valamint egyre több támadást és gyilkosságot követnek el ellenük; mivel a Covid19-világjárvány aránytalanul érintette a brazil őslakos közösségeket;
- E. mivel a jelenlegi, 1988-ban elfogadott brazil alkotmány és az ország jogi kerete rögzíti az őslakosok ősi földterületeikhez való eredeti jogát, anélkül, hogy e jog elismerésének bármilyen időbeli korlátja lenne; mivel az államra hárul e jogok szabályozásának és védelmének feladata;
- F. mivel 2021. október 22-én több helyi civil társadalmi csoport részt vett az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága (IACHR) nyilvános meghallgatásán, hogy elítéljék az emberi jogi jogvédők és a környezetvédők ellen Brazíliában elkövetett jogsértéseket; mivel 2021 augusztusában Articulation of Indigenous Peoples of Brazil (APIB) szervezet panaszt nyújtott be a Nemzetközi Büntetőbírósághoz Bolsonaro elnök ellen emberiség elleni bűncselekmények és népiirtás miatt, „kifejezett, szisztematikus és szándékos őslakosellenes politikája alapján”;
- G. mivel az őslakosok hozzájárulnak az esőerdők és más ökoszisztémák védelméhez, és így döntő szerepet játszanak a régió biológiai sokféleségének megőrzésében és az éghajlatváltozás megakadályozásában; mivel Bruno Pereira és Dom Phillips mélyen elkötelezte magát az Amazonas esőerdőinek és biológiai sokféleségének megőrzésével kapcsolatos meghatározó feladat mellett;
- H. mivel az Amazonas a világ legnagyobb esőerdője, és létfontosságú szerepet játszik a szén-dioxid elnyelésében, az üvegházhatású gázok csökkentésében, valamint a regionális és globális időjárási viszonyok fenntartásában; mivel a Javari-völgy az Amazonas vidékén, Brazília Peruval és Kolumbiával közös határán helyezkedik el; mivel ez a régió ad otthont a világ legnagyobb, önkéntes elszigeteltségben élő őslakos népeinek, és csak más területeken keresztül és folyón keresztül lehet megközelíteni;
- I. mivel a Javari-völgy, akárcsak a brazil Amazonas más régiói, a szervezett bűnözők és az illegális halászattal, vadászattal, bányászattal, illegális fakitermeléssel és kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó földfoglalók által vezetett intenzív konfliktusok színhelye; mivel az erdőirtás 80 %-át világszerte az erdők mezőgazdasági földterületekké – például marhahús, szója és pálmaolaj előállítására céljából – történő átalakítása okozza; mivel 2019 óta drámaian megnőtt az erdőirtás a braziliai Amazonasban, többek között 2021-ben 22 %-kal ugrott meg 2020-hoz képest, ami 2006 óta a legmagasabb arány;
- J. mivel az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság előmozdítása és tiszteletben tartása az EU és Brazília között régóta fennálló kapcsolat középpontjában kell hogy maradjon, összhangban az EU azon kötelezettségvállalásával, hogy külső fellépései során fenntartsa ezen értékeket, továbbá Brazília azon kifejezett szándékával, hogy érvényesíti azokat saját fejlesztési és nemzetközi együttműködése során;
1. határozottan elítéli a környezetvédők és az emberi jogi jogvédők, valamint az őslakosok brutális meggyilkolását Brazíliában, legutóbb Dom Phillips újságíró és Bruno Pereira aktivista meggyilkolását; felhívja a brazil hatóságokat, hogy folytassanak kimerítő, pártatlan és független vizsgálatot e gyilkosságok ügyében, és mindenkor biztosítsák a tisztességes eljárásból való jogok teljes körű tiszteletben tartását;
 2. határozottan elítéli az emberi jogi jogvédők, a környezetvédők, az őslakos népek, a kisebbségek és az újságírók ellen elkövetett egyre gyakoribb erőszakot, támadásokat és zaklatást; sajnálatát fejezi ki Bolsonaro elnök folyamatos agresszív retorikája, szóbeli támadásai és megfélemlítő nyilatkozatai miatt; sajnálatát fejezi ki a nők, lányok, környezetvédők és őslakosok ellen elkövetett szexuális és nemi alapú erőszak miatt, és emlékeztet arra, hogy ez emberi jogaik és méltóságuk súlyos megsértésének minősül;

2022. július 7., csütörtök

3. kéri a brazil hatóságokat, hogy haladéktalanul lépjenek fel az emberi jogok megsértésének megelőzése, valamint a környezetvédők és az őslakosok védelme érdekében; hangsúlyozza a brazil hatóságok felelősségét és annak fontosságát, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak az őslakosok földhöz, területhez és hagyományos megélhetésükhöz való jogainak védelme, valamint az erőszak és a megkülönböztetés minden formájától való megvédésük érdekében; felszólítja a brazil hatóságokat, hogy hajtsák végre a nemzetközi ajánlásokat a jogvédők védelmének biztosítása érdekében, és hozzanak intézkedéseket az őslakosok és más hagyományos közösségek üldözésének, kriminalizálásának és megbélyegzésének megszüntetésére;
4. hangsúlyozza, hogy az illegális aranybányászat veszélyezteti az erdőket és a védett területek biológiai sokféleségét, és szennyeződésnek teszi ki az őslakos lakosságot; sajnálatát fejezi ki az őslakosok földterületein, különösen a braziliai Amazonas vidékén egyre növekvő erdőirtási arányok miatt; felhívja a brazil kormányt, hogy erősítse meg és jobban érvényesítse az illegális erdőirtás és bányászat elleni jogszabályokat, és keressen fenntartható alternatívákat az őslakos területeket célzó nyersanyag-kitermelő politikákra;
5. sajnálja, hogy a jelenlegi brazil kormány felszámolta az olyan kormányzati ügynökségeket, mint az őslakosok ügyeit felügyelő Funai, és az Ibama, Brazília fő környezetvédelmi végrehajtó szerve; sürgeti a brazil kormányt, hogy állítsa vissza és erősítse meg e szervek kapacitását a környezetvédelmi jogszabályok és az őslakos népek jogainak hatékony érvényesítése érdekében;
6. mély aggodalmát fejezi ki a PL 191/2020 számú, „pusztító törvényjavaslat” néven ismert törvényjavaslat és a PL 490/2007 számú, az őslakosok földterületeinek körülhatárolására vonatkozó törvényjavaslat lehetséges hatásai miatt; mély aggodalmát fejezi ki a brazil kongresszusban jelenleg tárgyalt törvénytervezetek miatt, amelyek az erdőirtás növekedéséhez és az őslakosok megélhetésének megsemmisítéséhez vezethetnek;
7. kéri az őslakos népek által hagyományosan birtokba vett földterületek elismerését és védelmét, többek között az őslakos területek körülhatárolásának folytatása és e területek illegális földfoglalásokkal szembeni védelme révén; ismételten felhívja a figyelmet az ILO 169. számú, az őslakos és törzsi népekről szóló egyezményének való megfelelés biztosításának fontosságára;
8. hangsúlyozza a vállalati átvilágítás, valamint a vállalatok fenntartható és átlátható elszámoltathatóságának fontosságát, mivel ezek a súlyos emberi jogi és környezeti jogsértések megelőzése és az azokkal szembeni védelem jelentős és nélkülözhetetlen eszközei; sürgeti az európai vállalatokat, hogy braziliai ellátási láncokban biztosítsák az emberi jogokkal kapcsolatos kellő gondosságot; megismétli, hogy az erdőirtásmentes termékekről szóló uniós rendeletre irányuló javaslatnak ki kell terjednie az őslakosok jogainak és az emberi jogoknak a védelmére, és biztosítania kell, hogy az európai piacra kerülő termékek előállításának során ne történjen jogsértés; felhívja az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy minden együttműködési keret tartalmazzon szigorú, kötelező erejű és végrehajtható rendelkezéseket az emberi jogok, köztük az őslakos közösségek jogainak védelmére vonatkozóan, és mozdítsa elő a nemzetközi normák és kötelezettségvállalások tiszteletben tartását, többek között az erdőirtással kapcsolatban;
9. sürgeti Brazília kormányát, hogy teljesítse az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségeit; határozottan ösztönzi a brazil államot a környezeti bűncselekmények elleni küzdelemre és az Amazonas vidéke tekintetében alkalmazandó új, fenntartható megközelítésre, hogy teljesítse a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) csatlakozási ütemtervében meghatározott feltételeket, és teljes mértékben igazodjon az OECD normáihoz annak érdekében, hogy a szervezet tagjává válhasson;
10. felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot és a tagállamokat, hogy továbbra is támogassák a civil társadalmat, a környezetvédelmi és humanitárius szervezeteket, prioritásként kezelve az emberi jogok, a demokrácia, a jogállamiság, az egyenlőség és a médiaszabadság előmozdítását Brazíliában, és működjenek együtt a nemzetközi partnerekkel ezen értékek előmozdítása érdekében; kéri az EU braziliai küldöttségét, hogy szorosan kövesse nyomon a demokrácia helyzetét az országban, és nyújtson logisztikai és technológiai támogatást az emberi jogi jogvédők, a környezetvédők és az őslakos népek védelmezői számára; felszólítja az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy együttműködési segítségnyújtása fokozza a civil társadalomnak, különösen az emberi jogi jogvédőknek, az őslakosoknak és a hagyományos közösségeknek nyújtott támogatást; felhívja az EU küldöttségét és a braziliai diplomáciai képviselőkkel rendelkező tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az emberi jogi jogvédőkről szóló uniós iránymutatásokat, és adjanak meg minden megfelelő támogatást az emberi jogi jogvédőknek;

2022. július 7., csütörtök

11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az EU emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége soros elnökségének, az Amerikai Államok Szervezete főtitkárának, az Euro-Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, valamint Brazília elnökének, kormányának és kongresszusának.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0293

A Gorno-Badahsán Autonóm Terület helyzete Tádzsikisztánban**Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása a tádzsikisztáni Gorno-Badahsán Autonóm Területen kialakult helyzetről (2022/2753(RSP))**

(2023/C 47/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tádzsikisztánról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
 - tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel az EU és Tádzsikisztán közötti 12. éves emberi jogi párbeszédre,
 - tekintettel az EBESZ Állandó Tanácsának 1375. ülésén Bécsben tett, a tádzsikisztáni Gorno-Badahsán Autonóm Területtel kapcsolatos fejleményekről szóló, 2022. május 26-i uniós nyilatkozatra,
 - tekintettel az Európai Unió tádzsikisztáni küldöttségének, valamint Franciaország, Németország, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága és az Amerikai Egyesült Államok nagykövetségeinek a Gorno-Badahsán Autonóm Területtel kapcsolatos fejleményekről szóló, 2022. május 18-i közös nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ különleges előadójának Tádzsikisztán kormányához intézett, 2022. március 11-i közös levelére,
 - tekintettel az ENSZ kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különleges előadójának 2022. május 20-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ tádzsikisztáni emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának korábbi jelentéseire és nyilatkozataira,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa Tádzsikisztánnal foglalkozó egyetemes időszakos felülvizsgálatának 2022. március 23-án elfogadott eredményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2022 májusában tiltakozások törtek ki Gorno-Badahsán Autonóm Területen, miután a 2021. novemberi tiltakozásokat követően hónapokig üldözték a helyi lakosokat; mivel a Gorno-Badahsán Autonóm Területen élő tádzsik állampolgárok békésen gyakorolták a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságához való jogukat, hogy tiltakozzanak a közösségükkel szembeni visszaélések ellen, amikor a bűnüldöző hatóságok erőszakos fellépést alkalmaztak;
- B. mivel 2021. november 25-én biztonsági erők egy csoportja megkínozta és megölte a pamíri kisebbség egy fiatal képviselőjét, Gulbiddin Zijobekovot, akit azzal vádoltak, hogy megtámadott egy helyettes ügyészt; mivel halálát követően békés civil tiltakozásokra került sor, amelyeken a gyilkosság körülményeinek kivizsgálását, a Horugban állomásozó katonai erők többségének visszavonását, a horugi katonai ellenőrző pontok lebontását és az újonnan kinevezett Aliser Mirzonabotov kormányzó elmozdítását követelték; mivel ennek során a rendőrség a tömegbe lőtt, több tüntetőt meggyilkolva és sok más személyt megsebesítve;
- C. mivel 2021 novembere és 2022 májusa között a kormány és a tiltakozások vezetői megpróbáltak tárgyalni a válság megoldásáról; mivel 2022. május 16-án a tiltakozások ismét elkezdődtek, válaszul arra, hogy a 2021. novemberi gyilkosság kivizsgálása elmaradt;

2022. július 7., csütörtök

- D. mivel a tádzsik hatóságok azt állítják, hogy a tiltakozásokat terrorista szervezetekkel kapcsolatban álló bűnözői csoportok szervezték; mivel a rendőrség erőszakosan feloszlatta a tiltakozásokat, a fővárosból, Dusanbéból kapott katonai támogatással; mivel 2022. május 18-án a tádzsik hatóságok különleges „terrorizmusellenes műveletet” jelentettek be, és állítólag könnygázgránátokat és éles lőszereket használtak a tüntetőkkel szemben;
- E. mivel emberi jogi szervezetek azzal vádolták meg a tádzsik hatóságokat, hogy megsértették az alapvető emberi jogokat, mivel különböző források a bűnüldöző hatóságok által elkövetett kínzásokról, emberrablásokról és fosztogatásokról számoltak be; mivel az erőszakos összecsapások során többeket megöltek, és állítólagos törvénytelen kivégzésekről számoltak be; mivel a tádzsik rendőrség jelentős számú gorno-badahsáni helyi lakost tartott fogva a tiltakozásokkal kapcsolatban;
- F. mivel a független médiát és a civil társadalmat egyre gyakrabban megfélemlítik, önkényesen fogva tartják és támadások érik őket; mivel Ulfathonyim Mamadsojevát, a pamíri kisebbség kiemelkedő képviselőjét, független újságíró és polgári jogi aktivistát önkényesen letartóztatták és azzal a bűncselekménnyel vádolták, hogy nyilvánosan erőszakra szólított fel a kormánynak az alkotmányos rend megváltoztatására való kényszerítése céljából; mivel akár 15 évig terjedő szabadságvesztés vár rá; mivel a rendőrség „titkosnak” minősítette ügyét, ami lehetetlenné teszi nyomon követését;
- G. mivel az országban 2015 óta folyamatosan elnyomják a média és a véleménynyilvánítás szabadságát, és a Gorno-Badahsán Autonóm Területen a közelmúltban elkövetett erőszak tovább fokozta a médiára nehezedő nyomást, hogy ne számoljon be az eseményekről, a bezárással való fenyegetés mellett, vagy csak az események államilag támogatott verziójáról számoljon be, beleértve a helyi lakosok elleni lejárató kampányokat is; mivel egy dusanbei bíróság nemrégiben két független blogger, Daleri Imomali és Abdullo Gurbati két hónapos fogva tartását rendelte el a bírósági tárgyalásig, amelyre azzal a váddal kerül sor, hogy tiltott szervezetekkel és politikai pártokkal működtek együtt, és állítólag megverték egy rendőrt;
- H. mivel a „Bizottság 44” civil társadalmi szervezet legalább 13 tagját, köztük a Pamíri Ügyvédek Szövetségének igazgatóját, Manucsehr Holiknazarovot, valamint Faromuz Irgasovot és Hurszand Mamadsojevet 2022. május 28-án és 29-én Gorno-Badahsán Autonóm Területen koholt vádak alapján őrizetbe vették;
- I. mivel a központi kormány májusban megszüntette az internet- és mobilkapcsolatokat Gorno-Badahsán Autonóm Területen; mivel a kapcsolatokat korábban novemberben megszüntették, március végén pedig csak részben állították helyre, így Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosai négy hónapig nem rendelkeztek internetkapcsolattal; mivel ez rendkívüli mértékben megnehezítette a nemzetközi civil társadalmi szervezetek és a régió közötti kommunikációt, és megfosztotta a régió lakosságát az információhoz való hozzáférés jogától;
- J. mivel Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosságának többsége valamilyen nyelvi és vallási kisebbséghez tartozik; mivel Gorno-Badahsán Autonóm Területet hagyományosan viszonylag erős és fejlett civil társadalmi és nem kormányzati ágazata különbözteti meg; mivel 2012 óta a tádzsik hatóságok által a Gorno-Badahsán Autonóm Területen elkövetett zaklatás és üldöztetés rendszeresen fokozódott a lakosság és a katonaság közötti erőszakos szembenállásig; mivel a jelenlegi elnök, Emomali Rahmon alatt az autonóm régió fokozatosan a tádzsik hatóságok teljes ellenőrzése alá került a kormány helyi vezetőktől való megtisztítása és a civil társadalom és különösen az újságírók elnyomása révén;
- K. mivel Gorno-Badahsán Autonóm Terület Tádzsikisztán legszegényebb régiója, ahol a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, és a terület a tartomány fő természeti erőforrását jelentő drágakőbányák kitermeléséből származó jövedelem egyenlőtlen elosztásától szenved; mivel Gorno-Badahsán Autonóm Területet gazdaságilag súlyosan érintette Oroszország Ukrajna elleni illegális, indokolatlan és kiprovokálatlan agressziós háborúja és az annak kitörését követő gazdasági szankciók;

2022. július 7., csütörtök

1. mélységes sajnálatát fejezi ki a Gorno-Badahsán Autonóm Területen bekövetkezett halálesetek miatt, és határozottan elítéli a tádzsik hatóságok által 2021 novemberében és 2022 májusában tüntetőkkel, újságírókkal, bloggerekkel, ügyvédekkel és aktivistákkal szemben véleményük kifejezése és békés tüntetésük miatt elkövetett erőszakos fellépést; súlyos aggodalmát fejezi ki a Gorno-Badahsán Autonóm Területen tapasztalható romló emberi jogi helyzet miatt;
2. sürgeti a tádzsik kormányt, hogy a nemzetközi joggal összhangban tartsa tiszteletben és védelmezze az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, beleértve az emberek élethez, békés gyülekezéshez, az egyesülés szabadságához, a véleménynyilvánítás szabadságához és a tömegtájékoztatás szabadságához való jogát Gorno-Badahsán Autonóm Területen és az ország többi részén; felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy tartózkodjanak a tüntetőkkel szemben túlzott erőszak alkalmazásától és Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosainak célzott zaklatásától;
3. elítél minden olyan kísérletet, amely a médiában dolgozók, emberi jogi aktivisták, független ügyvédek és a civil társadalom megfélemlítésére, illetve jogszerű munkájukba való beavatkozásra irányul, és felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy vessenek véget az ellenük irányuló minden zaklatásnak, hogy munkájukat akadálytalanul vagy megtorlástól való félelem nélkül végezhessék;
4. felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy azonnal bocsássák szabadon az önkényesen fogva tartott személyeket, és ejtsenek minden ellenük felhozott vádat, valamint vessenek véget az emberi jogi aktivisták és a tüntetők befolyásos támogatói – többek között Ulfathonyim Mamadojeva, Daleri Imomali, Abdullo Gurbati, Manucsehr Holiknazarov, Faromuz Irgasov, Hurszand Mamadojev, Csorsanbe Csorsanbijej és Amriddin Alovatsojev – politikai üldözésének;
5. felhívja a tádzsik hatóságokat, hogy haladéktalanul indítsanak hatékony és független vizsgálatot a Gorno-Badahsán Autonóm Területen a 2022. májusi és 2021. novemberi tüntetések során és azt követően történt erőszakos összecsapások ügyében, különös tekintettel a bűnüldöző szervek képviselői által alkalmazott erőszakra, a polgári lakosok halálára, valamint a biztonsági erők által elkövetett állítólagos kínzásokról szóló jelentésekre, többek között a békés tüntetők és Gorno-Badahsán Autonóm Terület több falva állandó lakosainak állítólagos törvénytelen kivégzésére, valamint Gulbiddin Zijobekov 2021. november 25-i meggyilkolására, amint azt a tüntetők békésen kérték; kitart amellett, hogy minden felelőst bíróság elé kell állítani, és az áldozatokat kártalanítani kell;
6. hangsúlyozza a tisztességes eljáráshoz való jog fontosságát, és felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy hagyjanak fel a nyomozások és büntetőeljárások „titkosnak” minősítésével; sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy a védőügyvédek és aktivisták számára biztosítsanak tisztességes, nyílt és átlátható tárgyalásokat, e személyek jussanak érdemi védelemhez és eljárási garanciákhoz, összhangban Tádzsikisztán nemzetközi kötelezettségeivel, továbbá tegyék lehetővé, hogy nemzetközi szervezetek újra megvizsgálhassák az emberi jogok és az emberi méltóság megsértéseinek valamennyi bejelentett esetét; ragaszkodik ahhoz, hogy a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli tiltakozásokkal és helyzettel kapcsolatban fogva tartott valamennyi személyt meg kell védeni a kínzástól és a rossz bánásmódtól, hogy szabadon és akadálytalanul igénybe vehessék választásuk szerinti ügyvéd és független orvosok segítségét, és a nemzetközi joggal összhangban szabadon kommunikálhassanak családtagjaikkal; emlékeztet arra, hogy a bűnösség kínzással kikényszerített beismerésének bármely eljárásban való felhasználása sérti a jogszerű eljáráshoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, és kivétel nélkül tilos;
7. sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy teljes mértékben állítsák helyre a kommunikációt és a teljes körű internet-hozzáférést Gorno-Badahsán Autonóm Területen annak biztosítása érdekében, hogy a lakosok hozzá tudjanak férni az információkhoz, és a jövőben tartózkodjanak a kommunikációs kapcsolatok megszüntetésétől; felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy vessenek véget a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli tiltakozásokkal és fejleményekkel kapcsolatos félretájékoztatás állami televízióban való terjesztésének;
8. sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a Gorno-Badahsán Autonóm Területre – beleértve annak Ruson körzetét is – való azonnali, korlátlan és feltétel nélküli bejutást a nemzetközi humanitárius és emberi jogi szervezetek számára annak érdekében, hogy nyomon követhessék a helyzetet, dokumentálhassák az emberi jogi jogsértéseket és segítséget nyújthassanak az áldozatoknak; felhívja a tádzsik hatóságokat, hogy hívják meg az ENSZ valamennyi különleges előadóját, és hajtsák végre a nemzetközi és regionális szervek ajánlásait, beleértve az ENSZ különleges előadói egy csoportjának 2022 márciusában kiadott ajánlásait is;
9. felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy nyissák meg újra a Gorno-Badahsán Autonóm Területre való bejutást a lakosok számára, tartsák nyitva az egész régióba vezető közlekedési útvonalakat, és tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy megakadályozzák egy humanitárius válság kibrobbanását azzal, hogy a lakosság számára árukat és orvosi ellátást biztosítanak;

2022. július 7., csütörtök

10. felszólítja Tádzsikisztánt, hogy jóhiszeműen foglalkozzon Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosainak aggályaival, és kezdjen konstruktív párbeszédet Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosaival és a civil társadalom képviselőivel, például a „Bizottság 44”-gyel a régió fenntartható rendezésének és békés jövőjének elérése, valamint a nemzetközi emberi jogi normáknak megfelelő konfliktusmegelőzési intézkedések végrehajtása érdekében;
11. megismétli az ENSZ kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különleges előadójának, Fernand de Varennesnek a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli pamíri kisebbség elnyomásának megszüntetésére és védelmükre irányuló felhívását; emlékeztet a megkülönböztetésmentességre és az őslakos és kisebbségi lakosság védelmére vonatkozó nemzetközi normák végrehajtásának fontosságára Tádzsikisztánban, többek között az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az üzleti élet területén;
12. hangsúlyozza, hogy a terrorizmus és az erőszakos szélsőséges elleni legitim küzdelem nem használható fel ürügyként az ellenzéki tevékenységek betiltásához, a szabad véleménynyilvánítás akadályozásához vagy az igazságszolgáltatás függetlenségének korlátozásához; emlékeztet arra, hogy a tádzsik polgárok számára biztosítani kell az alapvető szabadságokat és a jogállamiságot;
13. megismétli, hogy a civil társadalmi szervezetek és a média szabad és független munkája bármely demokratikus társadalom sarokköve; felhívja ezért a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) és a tagállamokat, hogy növeljék a civil társadalom, a független nem kormányzati szervezetek, az emberi jogi aktivisták és a Tádzsikisztánban tevékenykedő független média támogatását, beleértve a védelemre szoruló személyek számára biztosított finanszírozást és sürgősségi vízumokat;
14. felhívja az uniós küldöttséget és a tádzsikisztáni nemzeti diplomáciai képviseleteket, hogy a helyszínen szorosan kövessék nyomon a helyzetet és a bírósági eljárásokat, nyilvánosan vessék fel az emberi jogi aktivisták ügyeit, támogatassák az emberi jogi jogsértések áldozatait, és biztosítsák, hogy független vizsgálatokra kerüljön sor;
15. felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a tagállamokat, hogy folyamatosan vessék fel a tádzsikisztáni és a Gorno-Badahsán Autonóm Területen biztosított emberi jogok kérdését a nemzetközi szervezetekben, például az ENSZ-ben; felhívja a tádzsik hatóságokat a rendszeres egyetemes emberi jogi felülvizsgálat eredményei megfelelő nyomon követésének és végrehajtásának biztosítására;
16. felhívja az ENSZ-t és az EU-t, hogy szorosan kövessék nyomon a jogállamiság végrehajtását Tádzsikisztánban, különös tekintettel a gyülekezés, az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságára, még a biztonsági szempontból válságos helyzetekben is; felhívja az EU dusanbei küldöttségét, hogy továbbra is játsszon aktív szerepet e válság megoldásában; felhívja az alelnököt/főképviselőt és az EKSZ-t, hogy – különösen a következő EU–Tádzsikisztán emberi jogi párbeszéd részeként – vessék fel ezeket az aggályokat a tádzsik hatóságokkal folytatott tárgyalásokon, és tegyenek meg minden szükséges diplomáciai intézkedést az emberi jogok tádzsik hatóságok általi tiszteletben tartásának tényleges fokozása érdekében;
17. kéri a Tanácsot, az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy érvényesítsék az emberi jogokat és a civil társadalommal folytatott konzultációt az EU, annak tagállamai és Tádzsikisztán közötti valamennyi párbeszédben, és tartsák be a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére vonatkozó uniós kötelezettségvállalásokat;
18. utasítja alelnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, az EU közép-ázsiai különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint Tádzsikisztán alelnökének, kormányának és parlamentjének.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0298

Az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységei – 2021. évi éves jelentés**Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeiről – 2021. évi éves jelentés (2021/2203(INI))**

(2023/C 47/18)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 15., 126., 174., 175., 177., 208., 209., 271., 308. és 309. cikkére, valamint a Szerződésekhez csatolt, az Európai Beruházási Bank (EBB) alapokmányáról szóló 5. jegyzőkönyvre,
- tekintettel a Párizsi Megállapodás európai uniós ratifikálásának EBB általi, 2016. október 7-i jóváhagyására,
- tekintettel az EBB-csoport 2018. november 13-án közzétett, panaszkezelési mechanizmussal kapcsolatos eljárásaira,
- tekintettel az EBB 2019. november 14-én közzétett energiahitel-nyújtási politikájára,
- tekintettel a 2021 és 2025 közötti időszakra szóló klímabanki ütemtervnek az EBB igazgatótanácsa által 2020. november 11-én történt elfogadására és az EBB 2020. november 15-i új klímastratégiájára,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. január 20-án közzétett operatív tervére,
- tekintettel az EBB „Building a smart and green Europe in the COVID-19 era” (Intelligens és zöld Európa kiépítése a Covid19-korszak után) című, 2020/2021-es beruházási jelentésére, amelyet 2021. január 21-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB 2021. május 3-án közzétett, 2020. évi pénzügyi jelentésére, és az EBB 2020. évi finanszírozási és hitelfelvételi tevékenységeiről szóló, 2021. május 5-én közzétett jelentésére,
- tekintettel az EBB műveletienek értékeléséről szóló 2020. évi tevékenységi jelentésre és a 2021-2023-as munka-programra, amelyeket 2021. június 3-án tettek közzé,
- tekintettel az EBB „A partnership with Africa: How the European Investment Bank delivers on EU policies in Africa and out future plans for development and partnership across the continent” („Partnerség Afrikával: Hogyan valósítja meg az Európai Beruházási Bank az EU afrikai politikáit és jövőbeli fejlesztési és partnerségi terveinket a kontinensen?”) című, 2021. június 14-i kiadványára,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. július 29-én közzétett, a belső ellenőrzésre vonatkozó alapszabályára,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. augusztus 5-én közzétett csalás elleni politikájára és az EBB csalás kivizsgálásáról szóló 2020. évi tevékenységi jelentésére, amelyet 2021. július 29-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB-csoport 2020. évi kockázatkezelési adatokról szóló jelentésére, amelyet 2021. augusztus 9-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. augusztus 19-én közzétett értékelési politikájára,
- tekintettel az EBB-nek a sokszínűség és a befogadás terén elért eredményekről szóló, 2020. évi jelentésére, amelyet 2021. október 12-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB 2021. október 13-án közzétett, a 2020-2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós orientációjára,

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel az EBB 2021. október 26-án közzétett, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos tervére,
- tekintettel az Európai Bizottság, az Európai Számvevőszék és az Európai Beruházási Bank közötti, 2021 novemberében hatályba lépett háromoldalú megállapodásra,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. november 18-án közzétett átláthatósági politikájára és a visszaélések bejelentésére vonatkozó, 2021. november 24-én közzétett politikájára,
- tekintettel az EBB 2021. évi beruházási felmérésének európai uniós áttekintésére, amelyet 2021. december 2-án tettek közzé,
- tekintettel az EBB-csoport 2021. évi vállalatirányítási jelentésére, amelyet 2021. december 9-én tettek közzé,
- tekintettel az „EIB Impact Report 2020. climate action, environmental sustainability and innovation for decarbonisation” (Az EBB 2020. évi hatásvizsgálati jelentése: éghajlat-politikai fellépés, környezeti fenntarthatóság és a dekarbonizációt támogató innováció) című, 2021. december 20-án közzétett jelentésre, a „The path to a better planet: ADapting to climate change and aligning with the Paris Agreement” (Út egy jobb bolygó felé: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és igazodás a Párizsi Megállapodáshoz) című, 2021. október 28-án közzétett jelentésére, valamint az „EIB Climate ADaptation Plan: supportint the EU adaptation strategy to build resilience to climate change” (Az EBB éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó terve: az EU alkalmazkodási stratégiájának támogatása az éghajlatváltozással szembeni reziliencia kiépítéséhez) című, 2021. október 26-án közzétett dokumentumra,
- tekintettel az EBB-csoport „Supporting the counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement (Paris Alignment for Counterparties)” (A szerződő felek támogatása a Párizsi Megállapodáshoz való igazodás folyamatában (A szerződő felek igazodása a Párizsi Megállapodáshoz)) című, 2021. október 26-án közzétett PATH-keretrendszerre,
- tekintettel az EBB „Key Findings: Recovery as a springboard for change” (Fő megállapítások: A helyreállítás mint a változás ugródeszkája) című, 2021/2022-es beruházási jelentésére, amelyet 2022. január 12-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB „Crisis Solutions” (Válságmegoldások) című, 2021. január 20-án közzétett 2020. évi tevékenységi jelentésére és a „The Innovation Response” (Innovatív válaszingázkedések) című, 2022. január 27-én közzétett 2021. évi tevékenységi jelentésére,
- tekintettel a Törvényszék (első tanács) T-299/20. sz., KF kontra Európai Beruházási Bank ügyben 2022. március 30-án hozott ítéletére,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala által 2021 augusztusában az EBB csoport környezeti és társadalmi fenntarthatósági keretének tervezetéről kiadott észrevételekre,
- tekintettel az EBB-vel kapcsolatos 1065/2020/PB, 1251/2020/PB és 1252/2020/PB ügyekre, amelyekről az európai ombudsman 2022. április 21-én határozott,
- tekintettel az európai ombudsman 2168/2019/KR számú ügyben született, arra vonatkozó ajánlására, hogy az Európai Bankhatóság hogyan kezelte korábbi ügyvezető igazgatójának áthelyezését a pénzügyi ágazat egyik lobbiszervezetének vezérigazgatói posztjára, valamint az OI/3/2021/KR ügyben hozott, arra vonatkozó határozatára, hogy az Európai Védelmi Ügynökség hogyan kezelte korábbi ügyvezető igazgatójának arra irányuló kérelmét, hogy vezető tisztséget töltsön be az Airbusnál,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje” című, 2021. május 26-i különjelentésére,
- tekintettel az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank 2019. áprilisi környezetvédelmi és szociális politikájára,
- tekintettel az EBB-csoportnak a 2022 és 2024 közötti időszakra vonatkozó, 2022. január 27-én közzétett operatív tervére,

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel az EBB-csoport 2022. február 2-án elfogadott környezeti és társadalmi fenntarthatósági keretére,
 - tekintettel az EBB 2022. március 4-én elfogadott, Ukrajnát támogató sürgősségi szolidaritási csomagjára,
 - tekintettel „A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért” című, 2020. október 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0667),
 - tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640), valamint a Parlament arról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című (COM(2020)0380), valamint „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című (COM(2020)0381), 2020. május 20-i bizottsági közleményekre,
 - tekintettel „A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv” című, 2020. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2020)0098),
 - tekintettel a „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: »Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé«” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0400),
 - tekintettel a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című, 2022. március 8-i bizottsági közleményre (COM(2022)0108),
 - tekintettel az InvestEU program létrehozásáról szóló, 2021. március 24-i (EU) 2021/523 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
 - tekintettel az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾ és az igazságos átmenet mechanizmus keretében biztosított közszektor-hitelezési eszközről szóló, 2021. július 14-i (EU) 2021/1229 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról szóló, 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
 - tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira,
 - tekintettel a Counter Balance „Felkészült az EBB a csalás és a korrupció elleni küzdelemre? Az uniós bank irányítási keretének kihívásai” című, 2019. évi jelentésére,
 - tekintettel a gazdasági és monetáris unió intézményeiről és szerveiről, illetve a közszolgálati jogviszony megszűnése utáni összeférhetlenség megelőzéséről szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel az európai ombudsman által az EBB elnökéhez intézett, az összeférhetlenséggel kapcsolatos kérdésekről szóló, 2016. július 22-i levélre és az EBB elnökének 2017. január 31-i válaszára,
 - tekintettel az európai ombudsmannak az OI/1/2021/KR sz. ügyben 2022. május 18-án készült, azzal kapcsolatos vizsgálati jelentésére, hogy a Bizottság hogyan kezeli a személyzetének (korábbi) tagjait érintő „forgóajtó-jelenség” kihívását,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére (A9-0165/2022),
- A. mivel az EUMSZ 309. cikke értelmében az EBB feladata, hogy hozzájáruljon az EU célkitűzéseinek eléréséhez többek között különféle befektetési eszközök, például hitelek, tulajdonrészek, biztosítékok, kockázatmegosztási eszközök és tanácsadási szolgáltatások révén;

⁽¹⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.⁽²⁾ HL L 107., 2021.3.26., 30. o.⁽³⁾ HL L 231., 2021.6.30., 1. o.⁽⁴⁾ HL L 274., 2021.7.30., 1. o.⁽⁵⁾ HL L 209., 2021.6.14., 1. o.⁽⁶⁾ HL C 270., 2021.7.7., 113. o.

2022. július 7., csütörtök

- B. mivel az EBB 2021-ben megközelítőleg 95 milliárd EUR összegben írt alá hiteleket, és mintegy 430 000 kis- és középvállalkozást (kkv-t) és közepes tőkeértékű vállalatot támogatott, amelyek az EU egységes piacának gerincét képezik; mivel 75 milliárd EUR az EBB-csoport műveleteihez kapcsolódott, a fennmaradó hitelek pedig az Európai Garanciaalap részét képezték; mivel az EBB-csoport által nyújtott finanszírozásból 20,7 milliárd EUR az innovációt támogatta, ezen belül a digitalizációra és a készségfejlesztésre, valamint a digitális világgal kapcsolatos képzésekre irányuló beruházásokat, ezzel nagyban hozzájárulva az EU globális versenyképességéhez és foglalkoztatásához; mivel az aláírt teljes összeg több, mint bármely más multilaterális bank esetében, és rekordot jelent az EBB számára;
- C. mivel Oroszország 2022. február 24-én megtámadta Ukrajnát, ami Ukrajnában humanitárius válságot okozott, és alapvető befolyást gyakorolt az EU és szomszédsága gazdasági és biztonsági helyzetére; mivel az EBB igazgatótanácsa március 4-én jóváhagyott egy Ukrajnát támogató, 668 millió EUR összegű sürgősségi szolidaritási csomagot, amelyet további kifizetések követtek Ukrajna kormánya számára a legsürgősebb szükségletekre; mivel az EBB 4 milliárd EUR-t ajánlott fel a Stand Up For Ukraine globális adománygyűjtő rendezvényen, amelynek célja az orosz invázió áldozatai és az ukrán háborús menekültek támogatása a tagállamokban a kulcsfontosságú szociális infrastruktúra, többek között a lakhatás, az iskolák, a kórházak és az óvodák finanszírozása céljából;
- D. mivel a koronavírus-világjárvány súlyos globális sokkhatást okozott, amely messzemenő társadalmi és gazdasági következményekkel jár; mivel a világjárvány során az EBB körülbelül 6,3 milliárd EUR értékben írt alá hiteleket az egészségügyi ágazatra vonatkozó Covid19-választintézkedések részeként, többek között olyan projektek számára, amelyek az egészségügyi és kórházi infrastruktúrára, orvostechikai eszközökre, valamint az egészségügyi rendszer megerősítésére, ezen belül a pandémiás felkészültséget szolgáló intézkedésekre irányultak; mivel a világjárvány során mozgósított források vonzó célpontot jelentettek a csalás és a korrupció számára, amint azt az EBB csalások kivizsgálásáról szóló, 2020. évi tevékenységi jelentése is kiemelte; mivel az EBB-nek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a források eljussanak azokhoz a kedvezményezettekhez, akiknek azokat szánták;
- E. mivel a Covid19-válság társadalmi és gazdasági következményei, valamint az Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélküli és indokolatlan katonai agresszió és invázió jelentős hatást gyakorolt a méltányos, inkluzív és fenntartható növekedésre, a beruházásokra, a rezilienciára, a foglalkoztatásra, az oktatásra és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségekre; mivel a magas infláció, valamint az energia-, üzemanyag- és élelmiszerárak növekedése aránytalan mértékben érinti a leghátrányosabb helyzetű háztartásokat a társadalomban;

Általános megjegyzések

1. kiemeli, hogy az EBB mint az EU közbankja és mint az egyetlen olyan nemzetközi pénzügyi intézmény, amely teljes mértékben a tagállamok tulajdonában van, és amelyet teljes mértékben az uniós politikák és normák vezérelnek, alapvető szerepet játszik a társadalmi és gazdasági fellendülés támogatásában és a beruházások irányának az uniós célkitűzések szerinti alakításában; tudomásul veszi az EBB 2021/2022-es beruházási jelentését és az EBB-csoport 2022 és 2024 közötti időszakokra vonatkozó operatív tervét; üdvözlí, hogy az EBB 2021-ben rekordszintű, közel 95 milliárd EUR összegű finanszírozási beruházást hajtott végre, és hogy a bank az éghajlatváltozásra, a társadalmi kohézióra és a digitális átalakulásra összpontosít, amelyek hosszú távú kihívást jelentenek az EU számára;
2. a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélküli és indokolatlan katonai agresszióját és invázióját, valamint Belarusz ezen agresszióban való részvételét; hangsúlyozza, hogy a háború súlyos humanitárius válságot okozott és alapvető befolyást gyakorolt az EU és szomszédsága gazdasági és biztonsági helyzetére, aminek az EBB tevékenységeiben és beruházási terveiben szélesebb körben tükröződnie kell;
3. üdvözlí, hogy az EBB az ukrainai orosz invázióra reagálva jóváhagyta a sürgősségi szolidaritási csomagot, amely többek között tartalmaz egy 668 millió EUR összegű azonnali pénzügyi támogatást az ukrán hatóságok számára, felgyorsítva a jelenlegi hitelekhez kapcsolódó kifizetéseket, valamint kötelezettségvállalást további 1,3 milliárd EUR összeg gyorsított folyósítására vonatkozóan; megjegyzi, hogy ez a csomag egyaránt tartalmaz azonnali pénzügyi támogatást, valamint közép- és hosszú távú infrastrukturális támogatást, többek között az újjáépítési munkához, amint a háború után Ukrajna visszanyeri szabadságát és függetlenségét; felhívja az EBB-t, hogy dolgozzon ki cselekvési terveket az EU Ukrajnába irányuló közvetlen beruházásainak ösztönzésére, beleértve a háború utáni új gazdasági és szociális projekteket, többek között az iskolák, szociális lakhatás és kórházak támogatására; hangsúlyozza az összehangolt erőfeszítések fontosságát az ukrainai válságra való reagálás során;

2022. július 7., csütörtök

4. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mielőbb vezessenek be egy adatszolgáltatási mechanizmust, amelynek célja az illetékes hatóságok tájékoztatása a Putyin- és Lukaszenka-rezsimhez köthető orosz és belarusz természetes és jogi személyek európai pénzügyi intézményeknél, köztük adott esetben az EBB-csoportnál tartott vagyonáról; kéri az EBB-t, hogy legyen nagyon körültekintő és szorosan kövesse a Tanács által jóváhagyott új szankciókat és intézkedéseket; emlékeztet arra, hogy a Krím 2014-es jogellenes annektálását követően az EBB megszüntette oroszországi tevékenységeit; továbbá elvárja, hogy az EBB szüntesse meg bármilyen közvetlen vagy közvetett orosz partnernek a beruházási projektekben való részvételét, beleértve a pénzügyi közvetítőket is;
5. felhívja a tagállamokat, hogy részvényesi minőségükben növeljék az EBB tőkeellátottságát annak érdekében, hogy több hosszú távú hitel és innovatív eszköz álljon rendelkezésre olyan projektek finanszírozására, amelyek jelentős fenntarthatósági, társadalmi és innovációs potenciállal bírnak az EU olyan kulcsfontosságú szakpolitikai területein, mint a digitalizáció és a zöld átállás, ugyanakkor tartsák fenn az EBB jelenlegi magas hitelminőségét;
6. üdvözli, hogy az EBB 2021-ben több mint 430 000 kkv-t támogatott, amelyek 4,5 millió embert foglalkoztattak; azonban kéri az EBB-t, hogy biztosítson kiegészítő növekedési tőkét ahhoz, hogy a kkv-k bővíteni tudják tevékenységüket; megjegyzi, hogy a jelenlegi magas energiaárak a kkv-k versenyképességére is hatással vannak; felhívja az EBB-t, hogy értékelje, hogy a kkv-k jelenlegi támogatásának szintje elegendő-e, figyelembe véve a magas energiaárakat, valamint a nyersanyagok árának emelkedését;
7. üdvözli, hogy az EBB által nyújtott finanszírozásból 2021-ben rekordösszeget, 20,7 milliárd EUR-t fordítottak az innováció támogatására, ezen belül a digitalizációra és a készségfejlesztésre, valamint a digitális világgal kapcsolatos képzésekre irányuló beruházásokra; úgy véli, hogy az ilyen jellegű beruházások döntő fontosságúak Európa versenyképességének fenntartásához és az EU stratégiai autonómiájának megteremtéséhez, és különösen relevánsak az olyan ágazatokban dolgozó munkavállalók számára, ahol jelentős kiigazításra és átképzésre van szükség;
8. üdvözli az új kohéziós orientációt, amelyben az EBB vállalja, hogy hitelezési tevékenységét 2025-ig az EU-27 kohéziós régiókban nyújtott összes hitelének 45 %-ára, a legkevésbé fejlett régiókban pedig 23 %-ára növeli; hangsúlyozza az éghajlat-politikai fellépés növelésének fontosságát az érintett régiókban a gazdasági, társadalmi és területi konvergencia, valamint a mindenki érdekeit figyelembe vevő, méltányos átállás előmozdítása érdekében, és hangsúlyozza, hogy a beruházásokat pénzügyi, gazdasági és technikai érdemeik alapján kell kiválasztani; felhívja az EBB-t, hogy továbbra is foglalkozzon azokkal a rendszerszintű hiányosságokkal, amelyek megakadályozzák, hogy egyes régiók vagy országok teljes mértékben kihasználják az EBB pénzügyi lehetőségeit, többek között azáltal, hogy fokozott erőfeszítéseket tesz hitelezési tevékenységeinek bővítésére technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés és tanácsadási támogatás nyújtása révén, különösen az innováció, a digitalizáció, az infrastruktúra, a kkv-k támogatása és a magas színvonalú foglalkoztatás megteremtését célzó projektek terén, és előnyben részesíti az egyenlőtlenségeket csökkentő, valamint a társadalmi sokszínűséget és befogadást előmozdító projekteket; e tekintetben kéri a tanácsadási szolgáltatások, például az európai régiók beruházásait támogató közös program (JASPERS), az európai helyi energiahatékonysági támogatás (ELENA) és a Fi-Compass fokozott támogatását;
9. elismerését fejezi ki az Európai Garanciaalap időszerűségéért a Covid19-világjárvány negatív társadalmi és gazdasági hatásainak enyhítése, többek között a kkv-k támogatása tekintetében; megjegyzi, hogy 2021. december 31-ig az EBB az Európai Garanciaalap műveleteire 23,2 milliárd EUR-t (a rendelkezésre álló 24,2 milliárd EUR 95 %-át) hagyott jóvá, ami körülbelül az EBB-csoport szokásos éves beruházásainak egyharmadát teszi ki; megjegyzi, hogy az alap végső kedvezményezettjeivel kapcsolatos átláthatóság nélkül nehéz következtetéseket levonni az európai gazdaságra gyakorolt hatását illetően; ezért kéri az alap részletes értékelését abból a szempontból, hogy az EBB közreműködése mennyiben jelentett hozzáadott értéket, az alap milyen mértékben teljesítette célkitűzéseit, mire az eszköz fokozatosan kivezetésre kerül, és végrehajtása mennyire történt átláthatóan; kéri, hogy az értékelést hozzák nyilvánosságra; üdvözli, hogy folyamatban van az Európai Garanciaalap értékelése, és várakozással tekint elébe;
10. tudomásul veszi az új környezeti és társadalmi fenntarthatósági keretet (ESSF); üdvözli, hogy a fenntartható finanszírozást működési modellként fogadták el; kéri annak gyors végrehajtását, valamint hogy az EBB határozzon meg egyértelmű és szigorú eljárásokat az átvilágítás elvégzésének módjára vonatkozóan; kéri továbbá, hogy az ESSF valamennyi rendelkezése megfelelően tükröződjön a szerződésekben, és az EBB valamennyi műveletében alkalmazza a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet;

2022. július 7., csütörtök

11. üdvözlí az EBB és a Bizottság közötti InvestEU-megállapodás 2022. március 7-i aláírását, valamint azt, hogy az Európai Beruházási Alap külön végrehajtó partner; kéri az új InvestEU tanácsadó központ gyors létrehozását, és hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani a tárgyalásokat a többi végrehajtó partnerrel;

KlímaBank

12. üdvözlí, hogy 2021-ben a hitelezés 43 %-a kapcsolódott az éghajlathoz és a környezethez – ami növekedést jelent a 2020. évi 40 %-hoz képest –, és üdvözlí az éghajlatváltozással kapcsolatos hitelezési cél 2022-ben történő elérésére irányuló szándékot; továbbá üdvözlí, hogy – az Európai Garanciaalap megbízatását figyelmen kívül hagyva, amely kifejezetten a világjárvány által sújtott kkv-kat célozza – az EBB zöld finanszírozásának részaránya valójában 51 %-ra nőtt; megismétli, hogy az EBB valamennyi pénzmozgásának teljesen összhangban kell lennie a nettó nulla kibocsátás legkésőbb 2050-ig történő elérésével és az EU 2030-ra kitűzött megnövelt éghajlat-politikai célkitűzésével; hangsúlyozza, hogy az éghajlatvédelmi átállásnak inkluzívnak és méltányosnak kell lennie; hangsúlyozza, hogy a zöld beruházásoknak életképeseknek kell lenniük, és az EBB-nek fenn kell tartania magas hitelképességi besorolását (AAA); e tekintetben felhívja az EBB-t, hogy hitelnyújtása, pénzügyi eszközei, technikai segítségnyújtása és tanácsadási szolgáltatásai révén támogassa a karbonsemleges gazdaságra való átállásból eredő társadalmi-gazdasági kihívásokkal szembesülő embereket és régiókat; kiemeli, hogy a klímabank-ütemterv jó kiindulási pont, de további intézkedésekre lesz szükség a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel való összhang biztosítása érdekében, az 1,5 °C-os célkitűzés elérhető szinten tartása és a méltányos átállás biztosítása mellett; megismétli, hogy nagyléptékű változás csak akkor érhető el, ha az ipart is bevonják, és biztosítják a szükséges ösztönzőket az innovatív éghajlati megoldásokhoz és a minőségi munkahelyek létrehozásához; kéri, hogy a klímabank-ütemterv végrehajtására irányuló valamennyi cselekvési tervet a lehető leghamarabb hozzanak nyilvánosságra, ily módon áttekintést nyújtva a célok elérésére tervezett intézkedésekről és lehetővé téve azok megfelelésének értékelését;

13. várakozással tekint a klímabank-ütemterv féldős felülvizsgálata elé, és hangsúlyozza, hogy annak fel kell gyorsítania az intézmény olyan, valódi klímabankká történő átalakulását, amely segíti a természeti erőforrások megőrzését és a környezet védelmét; elvárja, hogy valamennyi hitelnyújtás legyen összhangban a Párizsi Megállapodás céljaival – elérhető szinten tartva az 1,5 °C-os célkitűzést –, valamint az EU éghajlat-politikai és környezetvédelmi kötelezettségvállalásaival; kéri, hogy a klímabank-ütemterv féldős felülvizsgálatában szerepeljen minden egyes projekt esetében a kevésbé karbonintenzív alternatívák és a 3. alkalmazási körbe tartozó kibocsátások megbízható értékelése; a klímabank-ütemtervvel kapcsolatban 2023-tól kezdődően minden művelet esetében éves eredményjelentéseket vár, beleértve azt is, hogy az milyen mértékben van összhangban az éghajlatra vonatkozó uniós célkitűzésekkel;

14. üdvözlí „A szerződő felek igazodása a Párizsi Megállapodáshoz” keretrendszer, és elvárja, hogy azt teljes mértékben valósítsák meg; megismétli azon – nem csupán a vállalati ügyfeleknek, hanem a pénzügyi közvetítőknek is szóló – felhívását, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2025 végéig rendelkezzenek dekarbonizációs tervvel; hangsúlyozza, hogy az ilyen új követelmények nem befolyásolhatják hátrányosan a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését; kéri, hogy helyezzenek hangsúlyt a rövid távú dekarbonizációs tervek hitelességére; kéri, hogy ezeket a terveket és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célokat szigorúan hajtsák végre, és értékelés útján bizonyosodjanak meg arról, hogy azok belefoglalhatók az EBB és ügyfelei közötti szerződéses rendelkezésekbe; elvárja, hogy az EBB rendszeresen ellenőrizze és biztosítsa a megfelelést, különösen az ESSF végrehajtása tekintetében;

15. üdvözlí, hogy az EBB európai energetikai beruházásainak értéke a 2018. évi 10 milliárd EUR-ról 2021-ben több mint 14 milliárd EUR-ra nőtt; kéri az EBB-t, hogy – a közelmúltbeli geopolitikai fejlemények tükrében – gyorsítsa fel és növelje az EU energiabiztonságára irányuló beruházásokat, és ismét kijelenti, hogy az EU energiabiztonságának növelése összeegyeztethető az EBB klímabankként betöltött szerepével, valamint az energiaszegénység csökkentésére irányuló céllal, amely különösen sürgetővé válik az energia- és üzemanyagárak gyors növekedése miatt; ismételt felhívja az EBB-t, hogy teljes mértékben hajtsa végre az energiahatékonyság elvét, és tűzze ki célul az energiaszegénység kezelését valamennyi energetikai hitelezésében; megismétli, hogy támogatja az EBB 2019. évi energetikai hitelezési politikáját; felhívja az EBB-t, hogy kezelje prioritásként a megújuló energiával kapcsolatos beruházásokat, az energiahatékonyság és az energiabiztonság finanszírozását, ami növelni fogja az EU harmadik országoktól való függetlenségét; felhívja az EBB-t, hogy növelje a hitelezést azon projektek számára, amelyek az Oroszországból és más harmadik országokból történő energia- és nyersanyag-behozattal való gyors függetlenedést segítik;

16. üdvözlí az EBB éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó tervét és az iránti elkötelezettségét, hogy 2025-ig az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó fellépések arányát az átfogó éghajlat-politikai cél 15 %-ára növeli; megismétli azon felhívását, hogy a fizikai éghajlati kockázat értékeléséhez harmonizált átvilágítási módszerekre van szükség az EBB valamennyi hitelezési tevékenysége esetében, beleértve azokat is, amelyek pénzügyi közvetítőkön keresztül zajlanak;

2022. július 7., csütörtök

17. az energetikai hitelezési politika közelgő féldős felülvizsgálatára tekintettel emlékeztet Hoyer elnöknek az EBB-csoport 2022. január 27-i éves sajtókonferenciáján tett nyilatkozatára: „Küldetésünknek érezzük, hogy a fenntarthatóságra összpontosítsunk, és a párizsi célokat egy hosszú távú befektető intézmény révén valósítsuk meg. Ezért nem látok változást energiahitel-nyújtási politikánkban”; felhívja az EBB-t, hogy tartsa tiszteletben a fenntartható finanszírozással foglalkozó platform ajánlásait és szüntesse meg a meg nem térülő eszközök, valamint az olyan tevékenységek finanszírozását, amelyek nem egyeztethetők össze az európai zöld megállapodás céljaival és a kapcsolódó uniós stratégiákkal; felhívja az EBB-t, hogy beruházásai során fordítson kiemelt figyelmet azokra a projektekre, amelyek az energiaforrások és -beszállítók diverzifikálása révén növelik az energiaellátás biztonságát és csökkentik az EU harmadik országoktól való energiafüggőségét; ösztönzi az EBB-t, hogy működjön együtt a helyi és regionális hatóságokkal, és segítse elő a kisebb projektek finanszírozását, beleértve a megújuló energiaforrásokra összpontosító, közösségvezérelt kezdeményezéseket is; felhívja az EBB-t, hogy gondoskodjon arról, hogy a szociális és megfizethető lakhatásba történő, üdvözlendő beruházásai szintén hozzájáruljanak az energiahatékonyság javításához;

18. sajnálatát fejezi ki a közlekedéssel kapcsolatos hitelezési politika felülvizsgálatának késedelme miatt; egy olyan javaslat kidolgozását várja, amely teljes mértékben igazodik a Párizsi Megállapodás céljaihoz, elérhető szinten tartva az 1,5 °C-os célkitűzést, és amely a jövőben szerepet szán az EBB-nek a mobilitás dekarbonizálásában, kiemelt hangsúlyt fektetve a vállalati szintű átállásra; elvárja, hogy az EBB hitelei csökkentsék a közlekedés környezeti hatását, ugyanakkor javítsák a nyújtott szolgáltatások minőségét és megfizethetőségét, továbbá elvárja, hogy ne nyújtsanak olyan új hiteleket, amelyek gátolják a közlekedés dekarbonizációját vagy a fenntarthatóbb és megfizethetőbb kibocsátásmentes mobilitásra való átállást; hangsúlyozza a meg nem térülő eszközökkel kapcsolatos magas kockázatot a közlekedési ágazatban; úgy véli, hogy több finanszírozást kell biztosítani a kibocsátásmentes mobilitásra, különösen a kerékpározásra, és a tömegközlekedés fejlesztésére és korszerűsítésére, a multimodális szolgáltatásokra, többek között a fenntartható várostervezési projektekkel összefüggésben, valamint a jobb közlekedési szolgáltatások biztosítására a kevésbé ellátott közösségek és települések számára; több finanszírozást kér a tengeri ágazat szén-dioxid-mentesítésére;

Biológiai sokféleség és fenntarthatóság

19. üdvözli az ESSF 4. szabványának aktualizált változatát, nevezetesen „a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása” alapelv beépítését, valamint az ellentételezés korlátozását, különösen a gazdag biológiai sokféleséggel rendelkező területeken, és kéri annak gondos végrehajtását; üdvözli azokat az erőfeszítéseket, amelyek a biológiai sokféleségre vonatkozó kockázateértékelés és átvilágítás megerősítésére irányulnak az integrált biodiverzitás-értékelési eszköz révén; elvárja, hogy a felhasznált adatok legyenek naprakészek; aggodalmát fejezi ki azonban az elavult adatok használata miatt; elvárja, hogy az EBB tegyen eleget az EUMSZ 11. és 191. cikkének és állítsa le a pénzeszközök folyósítását, illetve szükség esetén vonja vissza azokat, amennyiben az éghajlatot, a környezetet vagy a helyi közösségeket érintő káros hatásokra utaló bizonyíték vagy ezek komoly kockázata hivatalosan megállapítást nyer, többek között környezeti hatásvizsgálatok révén;

20. emlékeztet az uniós biodiverzitási stratégia 2030-ra kitűzött azon céljára, hogy évente legalább 20 milliárd EUR-t szabadítanak fel a természettel kapcsolatos kiadásokra; hangsúlyozza, hogy a társadalom egésze profitál a természet helyreállításából, amely a gazdasági ágazatok széles köre számára kritikus fontosságú, továbbá hogy a tagállamoknak az EBB-vel és más pénzügyi intézményekkel folytatott együttműködése kulcsfontosságú lehet a finanszírozási hiány megszüntetéséhez; elismeri a Természetitőke-finanszírozási Eszköz végrehajtása során felmerült kihívásokat és elért eredményeket; megismétli arra irányuló felhívását, hogy az eszköznek vagy bármely utódeszköznek képezze részét egy vissza nem térítendő támogatási komponens – az igazságos átmenet mechanizmus modelljét alapul véve –, amely támogatja a helyi projektek kezdeti bővítését és megkönnyíti a bevételekteremtést; kéri egy olyan független, nyilvános értékelés elindítását, amely az ökoszisztéma támogatásának és a biológiai sokféleség helyreállításának szélesebb körű értékelésébe illeszkedik; megjegyzi, hogy a tervek szerint a Természetitőke-finanszírozási Eszközt új eszközök váltják fel a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben; sürgeti ezért az EBB-t, hogy az új eszközök köréből zárja ki a védett területeken és a magas biológiai sokféleséggel rendelkező területeken található, a biológiai sokféleség ellentételezésére irányuló projekteket;

21. megjegyzi, hogy Ukrajna és Oroszország fontos mezőgazdasági termesző országok, többek között a búza, a kukorica és az árpa tekintetében; megjegyzi, hogy a háború súlyos hatással van az ukrán mezőgazdasági ágazatra; továbbá megjegyzi, hogy Oroszország és Belarusz jelentős műtrágya-előállító országok; sajnálja, hogy a háború komoly tovagyűrűző hatással járhat a határokon átnyúló ellátási láncokra, az élelmiszer- és műtrágyaárakra, az élelmiszerek megfizethetőségére az EU-ban, valamint az élelmiszerbiztonságra és az élelmiszerek megfizethetőségére világszerte; ösztönzi az EBB-t, hogy műveletei révén segítse elő az európai zöld megállapodásban, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában és a 2030-ra szóló biodiverzitási stratégiában kitűzött célok, továbbá az e stratégiákon alapuló, az erdőirtás nélkül készült termékekről és a helyreállításról szóló valamennyi releváns és jövőbeli uniós rendeletben foglaltak

2022. július 7., csütörtök

megvalósulását; felhívja az EBB-t, hogy ne támogassa azokat a tevékenységeket, amelyek akadályozzák a teljes mértékben fenntartható mezőgazdasági ágazatra való áttérést, sem pedig a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló olyan projekteket, amelyek nem tartják tiszteletben a bolygó tűrőképességének határait; felhívja az EBB-t, hogy ne támogasson semmiféle olyan ipari állattenyésztési és gazdálkodási gyakorlatot, amely nem felel meg az uniós állatjóléti normáknak, amint azt a Parlamentnek a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, az állatok EU-n belül és kívül történő szállítása közbeni védelme tekintetében az uniós jog alkalmazása során felmerülő állítólagos jogsértésekkel és hivatali visszaélésekkel kapcsolatban folytatott vizsgálatot követő, 2022. január 20-i ajánlása ⁽⁷⁾ kimondja;

22. megismétli az EBB-hez intézett azon felhívását, hogy új műveletei keretében támogassa a vegyi anyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági stratégia céljait azáltal, hogy előmozdítja a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi anyagokkal, anyagokkal és termékekkel kapcsolatos innovációt, a toxikus anyagoktól mentes anyagcikluson alapuló körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet és a vízre, levegőre és talajra vonatkozó szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervet; üdvözli a műanyag hulladék csökkentésére irányuló „Clean Oceans” kezdeményezés költségvetésének megduplázását (2-ről 4 milliárd EUR-ra 2025-ig); kiemeli, hogy hangsúlyt kell fektetni az egyszer használatos műanyagok fenntartható alternatíváinak megtalálására irányuló projektekre; felhívja az EBB-t, hogy ne nyújtson finanszírozást vagy bármiféle hozzájárulást a mélytengeri bányászat fejlesztéséhez; üdvözli az EBB azon döntését, hogy technikai segítséget és projektfinanszírozást nyújt a metánra vonatkozó globális kötelezettségvállaláshoz;

23. üdvözli az éghajlatvédelmi kötvények és a fenntarthatósági kötvények folyamatos, több pénznemben történő kibocsátását; üdvözli továbbá az elkötelezettséget az európai zöldkötvénystandardhoz és bármilyen jövőbeli „szociáliskötvény-standardhoz” való igazodás és különösen az átláthatóság növelése, illetve a kötvények elosztásáról és a hatásokról szóló jelentéstétel javítása iránt; ragaszkodik ahhoz, hogy egyetlen ilyen jellegű lépés sem vezethet a standardok csökkentéséhez;

Társadalmi felelősségvállalás, egészségügy és a nemek közötti egyenlőség

24. üdvözli a munkavállalói jogok felvételét az ESSF 8. szabványába, amelynek kéri szigorú végrehajtását; felhívja az EBB-t, hogy a munkavállalói jogokat vegye jobban figyelembe műveletei során olyan szerződéses rendelkezések bevezetése révén, amelyek kötelezik a projektgazdákat a munkaügyi kockázatok értékelésére, továbbá biztosítsa a munkavállalói jogok teljes körű védelmét az egész ellátási lánc folyamán; felhívja az EBB-t, hogy segítse elő a világjárványt követő inkluzív helyreállítást a szociális ágazatba – többek között az energiahatékony szociális lakhatásba, az oktatásba, az egészségügybe és a készségekbe – irányuló beruházások révén, és hangsúlyozza a tisztességes, biztonságos és egészséges munkakörülmények kialakításának és a munkavállalói jogok tiszteletben tartásának fontosságát;

25. üdvözli, hogy az EBB kulcsszerepet játszott az egészségügyi válság nyomán tett uniós válaszingázások támogatásában; felhívja az EBB-t, hogy folytassa a közegészségügyi ágazat ellenállóbbá tételére, a világjárvány hosszú távú negatív hatásainak megfékezésére és a jövőbeli világjárványokra való felkészültség fokozására irányuló beruházásokat;

26. hangsúlyozza, hogy hatékonyabbak és fenntarthatóbbak azok a fejlesztési beruházások, amelyekbe nőket is bevonnak, akiknek igényeit figyelembe veszik; felhívja az EBB-t, hogy járuljon hozzá az EU nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kötelezettségvállalásainak teljes körű végrehajtásához, beleértve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó harmadik cselekvési tervet is, mégpedig célzott, nemek szerint lebontott adatok szisztematikus gyűjtésével és nyilvánosságra hozatalával; sürgeti az EBB-t, hogy értékelje a projektek nemek szerinti hatását az Unión belül és kívül, és számoljon be értékeléseinek eredményeiről; úgy véli, hogy a projektekről adatokat kell gyűjteni annak kimutatása céljából, hogy azok hogyan járulnak hozzá a nemek közötti egyenlőséghez és a nők társadalmi szerepének megerősítéséhez; sürgeti az EBB-t, hogy értékelje a projektek nemek szerinti hatását és ennek érdekében vegye fel a kapcsolatot külső szakértőkkel; felhívja az EBB-t, hogy gondoskodjon arról, hogy tanácsadó és technikai segítségnyújtó személyzete felkészült legyen a nemek közötti egyenlőség és az inkluzív fejlődés előmozdítására, és ennek érdekében tegyen szert a szükséges szakértelemre, kiemelt figyelmet fordítva a képzésre; kiemeli, hogy növelni kell a nők által vezetett kkv-k számára nyújtott hitelezést a nemek közötti egyenlőséget szem előtt tartó helyreállítás előmozdítása érdekében;

27. sajnálja, hogy az EBB nem teljesítette a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó, 2021-re kitűzött eredeti céljait, és a nők továbbra is alulreprezentáltak az EBB magas rangú tisztségeiben; ezért felhívja az EBB-t, hogy tegyen fokozott erőfeszítéseket a nemek egyensúlyának javítására a szervezet valamennyi szintjén;

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0015.

2022. július 7., csütörtök

28. hangsúlyozza az EBB szerepét az európai prioritások megvalósításához való hozzájárulásban; elvárja, hogy a bank támogassa a szociális jogok európai pillére, a fenntartható fejlődési célok és az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban meghatározott szociális ajánlások végrehajtásához hozzájáruló projekteket; hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetekkel folytatott párbeszéd és konzultáció fontosságát, és ösztönzi az EBB-t, hogy erősítse meg az ilyen tevékenységek iránti elkötelezettségét; üdvözlí az EBB oktatásba irányuló beruházásait, és megismétli az EBB-hez intézett azon felhívását, hogy növelje ilyen jellegű beruházásait, hogy világszerte segítsen enyhíteni a koronavírus okozta válság oktatási rendszerekre gyakorolt súlyos hatásait;

NDICI – EBB Global

29. támogatását fejezi ki az EBB Global iránt, és úgy véli, hogy az EBB kulcsszerepet játszhat az EU stratégiai érdekeinek támogatásában; emlékeztet arra, hogy az EBB földrajzi hatóköre összhangban van a Világbankéval; elvárja, hogy az EBB harmadik országokban végrehajtott beruházásai teljes mértékben igazodjanak az EU-n belüli hitelezésre alkalmazandó uniós éghajlat-politikai, biológiai sokféleségre vonatkozó és társadalmi normákhoz, valamint az EU külső tevékenységével kapcsolatos politikákhoz, beleértve a Global Gateway kezdeményezés végrehajtó partnereként végrehajtott beruházásokat is; felhívja az EBB-t, hogy növelje szerepvállalását a kevésbé fejlett országokban, valamint a konfliktusokkal és mélyszegénységgel sújtott országokban; nyilvános konzultációra és teljes átláthatóságra szólít fel az EBB Globalhoz kapcsolódó stratégiákat illetően, különös tekintettel a kedvezményezett országok szerepére és az emberi jogi átvilágításról szóló külön fejezetekre; kéri, hogy az EBB Global irányító szerve és tanácsadó testülete legyen teljes mértékben elszámoltatható és átlátható, beleértve az új tanácsadó testület által tartott ülések napirendjének és jegyzőkönyveinek proaktív közzétételét is; kéri, hogy a személyzet részesüljön megfelelő képzésben a fejlesztési kérdésekben, ami segítséget nyújt számukra az EU Global és a Team Europe kezdeményezések végrehajtásában; felhívja a Bizottságot, hogy tisztázza az EBB és más pénzügyi intézmények által kezelt Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz keretében nyújtott garanciák felhasználását a Global Gateway kezdeményezés végrehajtása során;

30. emlékeztet az EU az iránti globális elkötelezettségére, hogy védelmezi és előmozdítja az emberi jogokat, amely jogok oszthatatlanok, egyetemesek és egymástól kölcsönösen függenek; az új ESSF-et jó kiindulópontnak tekinti, de megismétli többször elhangzott azon kérését, hogy további fellépésekre lesz szükség az emberi jogok védelme és az emberi jogi jogsértések megelőzését célzó eljárások további javítása érdekében; megjegyzi, hogy az EBB-t közvetlenül köti az Alapjogi Charta; rámutat az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala által az ESSF EBB által készített tervezetével kapcsolatban tett észrevételekre, és sürgeti az EBB-t, hogy azokat teljes mértékben és haladéktalanul vegye figyelembe, különösen azokat, amelyek az emberi jogi átvilágításra, az emberi jogoknak az EBB átvilágítási eljárásaiba való beépítésére és az emberi jogi hatásvizsgálatokra vonatkoznak, valamint arra, hogy az EBB általános emberi jogi kötelezettségvállalásának az emberi jogok tiszteletben tartása iránti felelősségben kell gyökereznie; kéri, hogy az emberi jogokról szóló jövőbeli nyilatkozat térjen ki ezekre a kérdésekre; határozottan úgy véli, hogy egyértelmű emberi jogi megtorlások esetén az EBB-nek nem szabad hiteket folyósítania; felhívja az EBB-t, hogy tegyen meg minden erőfeszítést a helyi közösségek védelmében, például adott esetben a finanszírozás megvonásával; ezen túlmenően azonnali intézkedést vár, amennyiben egy ügyfél vagy tényleges tulajdonos emberijog-védőkkel vagy környezetvédőkkel szembeni megtorlásban vesz részt; elvárja, hogy az EBB tegyen eleget a Parlament hosszú ideje hangoztatott azon kérésének, hogy kerülje el az ilyen helyzeteket, mégpedig azáltal, hogy szerződéses követelményeket határoz meg, többek között egy, a helyi közösségek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezésének megszerzésére vonatkozó követelményt, a pénzügyi közvetítőkön keresztül finanszírozott projektek esetében is; elvárja, hogy az EBB követelje meg ügyfeleitől, hogy projektjeiket vessék alá emberi jogi hatásvizsgálatnak, és folyamatosan kísérje figyelemmel a projektek helyszíni végrehajtását a visszaélések, a tisztességtelen kisajátítás, illetve a helyi lakossággal szembeni erőszak megelőzése érdekében; e tekintetben arra kéri az EBB-t, hogy aktívan működjön együtt a helyi közösségekkel, és ennek megfelelően tájékoztassa őket jogaikról, különös hangsúlyt helyezve a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés alkalmazására, ideértve a panaszkezelési mechanizmushoz való hozzáférésüket is;

31. úgy véli, hogy az EBB Global végrehajtását megfelelő létszámú, a luxemburgi székhelyen kívüli személyzetre kell alapozni, biztosítva a helyszíni jelenlétet és az Európai Külügyi Szolgálattal és annak küldöttségeivel való hatékony együttműködést, mivel a helyszíni szakértelem és projekt-nyomonkövetés létfontosságú a helyi közösségek támogatásához; kéri a helyszíni személyzet – különösen helyi munkavállalókkal való – megerősítését annak érdekében, hogy a helyi szükségleteket magasabb szintű technikai készségekkel – többek között az emberi jogokkal és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szakértelemmel – tudják kielégíteni; elvárja, hogy 2022-ben konkrét humánerőforrás-tervet tegyenek közzé az EBB Global végrehajtására vonatkozóan, és felhívja az EBB-t, hogy sürgősen erősítse meg a csalás,

2022. július 7., csütörtök

a korrupció és egyéb tiltott tevékenységek elleni küzdelemre szolgáló mechanizmusokat, különösen az EBB Unión kívüli jelenlétének növelésére irányuló erőfeszítések részeként; sürgeti az EBB-t, hogy terjessze ki a nemzeti hatóságokkal való együttműködését a partnerországokban; emlékeztet arra, hogy a nairobi regionális központ 2019 óta működik; üdvözlí a 2021. novemberi határozatot, amelynek nyomán e központ az EBB új Nairobi Központjává vált, amely elősegíti a kenyai, afrikai, Team Europe-, illetve globális partnerekkel való együttműködést, hozzájárul a magán- és állami beruházási prioritások jobb érvényesüléséhez, és bővíti az éghajlat-politikai fellépéssel, az innovációval és a digitális beruházásokkal kapcsolatos szakértelmet;

32. hangsúlyozza a fejlesztési finanszírozás koherenciájának, adicionalitásának és hatékonyságának fontosságát; e tekintetben felhívja az EBB-t, hogy erősítse meg a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott együttműködést; felhívja az EBB-t, hogy segítse elő a kisebb fejlesztési finanszírozási szereplők részvételét a műveleteiben; felhívja továbbá az EBB-t, hogy helyezzen nagyobb hangsúlyt a magánberuházások bevonására és a kevésbé fejlett országok hazai erőforrásainak mozgósítására;

Átláthatóság és irányítás

33. emlékeztet arra, hogy az általános cél az, hogy a projektekre vonatkozó információkat az EBB igazgatótanácsa általi jóváhagyásuk előtt három héttel közzétegyék; aggodalmát fejezi ki az átláthatóság csökkenése miatt, különös tekintettel a projektekre vonatkozó információk időben történő nyilvánosságra hozatalára; emlékeztet arra, hogy míg 2010-ben az összes projekt 96,1 %-át tették közzé három héttel az igazgatótanács jóváhagyása előtt, 2020-ban csupán 60 %-át; megjegyzi, hogy az EBB szerint ez a csökkenő tendencia annak a következménye, hogy az EBB nagyobb mértékben működik együtt a magánszektorba tartozó vállalatokkal; sajnálatát fejezi ki az üzleti titoktartásra vonatkozó rendelkezések egyre gyakoribb alkalmazása miatt; ezzel összefüggésben elismeri az üzleti titoktartásra vonatkozó mindkét rendelkezés fontosságát – különösen a kkv-k esetében –, valamint az átláthatóságot mint a demokratikus elvek – köztük az emberi jogok – védelmének központi elemét, és felhívja az EBB-t, hogy teremtsen egyensúlyt a kettő között, szem előtt tartva, hogy az EBB-alapok közpénzek, és azokat mindig nyilvános ellenőrzés és elszámoltathatóság alá kell vonni; nagyobb átláthatóságra és elszámoltathatóságra szólít fel, többek között az uniós intézmények és különösen a Parlament felé; kiemeli továbbá, hogy néhány közelmúltbeli környezeti hatásvizsgálatot igénylő projektet csak jóváhagyás után tettek közzé; emlékeztet továbbá arra, hogy a magánberuházók esetében a legjobb standard az, hogy minden projektet legalább 30 nappal a jóváhagyás előtt közzé kell tenni, és hogy a csak magánszektorbeli projekteket finanszírozó Nemzetközi Pénzügyi Társaság (a Világbank-csoport tagja) 60 nappal a finanszírozási döntések meghozatala előtt környezeti hatásvizsgálatokat tesz közzé; emlékeztet arra, hogy a tőzsdén jegyzett vállalatoknak a hatályos tőkepiaci szabályzásnak megfelelően kell működniük, amely az információmegosztásra vonatkozó rendelkezéseket is magában foglal; rámutat az európai ombudsman közelmúltbeli ajánlásaira, amelyek szerint az EBB-nek „ambiciózusabb megközelítést kell alkalmaznia közzétételi gyakorlatával kapcsolatban”, az átláthatóságra vonatkozó uniós jogszabályokkal összhangban kell eljárnia, és átláthatóbbnak kell lennie az általa finanszírozott projektek lehetséges környezeti hatását illetően; sürgeti az EBB-t, hogy a lehető leghamarabb hajtsa végre ezeket az ajánlásokat;

34. ismételt szorgalmaz egy, a Parlament és az EBB közötti intézményközi megállapodást, amelynek célja az EBB dokumentumaihoz és adataihoz való hozzáférés javítása és a demokratikus elszámoltathatóság növelése, beleértve annak lehetőségét is, hogy írásbeli választ igénylő kérdéseket nyújtsanak be az EBB-hez, valamint meghallgatásokat és gazdasági párbeszédet szervezzenek;

35. felhívja az EBB-t, hogy rendszeres strukturált párbeszéd révén még nagyobb mértékben tájékoztassa a Parlamentet döntéseiről, az elért előrehaladásról és hitelezési tevékenységei hatásáról;

36. úgy véli, hogy az új átláthatósági politika elszalasztott lehetőségnek bizonyult; felhívja az EBB-t, hogy gondolkozzon el a kritikus értékeléseken, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EBB részben figyelmen kívül hagyta a Parlament arra irányuló, igen egyértelmű kérését, hogy a többi pénzügyi intézmény bevált gyakorlataival és normáival összhangban javítsa átláthatósági politikáját; üdvözlí az EBB műveleteire vonatkozó adicionalitási hatásvizsgálatok közzétételét az EBB adicionalitási- és hatásmérési keretének részeként; sajnálja, hogy az új politika csupán kisebb előrelépést tesz a proaktív közzététel irányába, többek között a több mint 50 millió EUR összegű, pénzügyi közvetítők útján végrehajtott projektek esetében, annak ellenére, hogy az EBB-nek „a közzététel vétele” alapján kell működnie, hogy betölthesse küldetését az EU közbankjaként; megjegyzi, hogy az új politika nem kötelezi az EBB-t arra, hogy proaktívan tegyen közzé információkat a projektek kiválasztásáról – különösen az átvilágítási információkat – az EBB igazgatótanácsának döntése előtt, összhangban a nemzetközi pénzügyi szervezetek gyakorlatával, aggasztónak tartja továbbá, hogy harmadik felek üzleti

2022. július 7., csütörtök

érdekei, valamint a piaci visszaélésekről szóló irányelv⁽⁸⁾ alapján kivételeket alkalmaztak a dokumentum-hozzáférés tekintetében; sajnálja továbbá, hogy a politika nem rendelkezik az igazgatótanács és az igazgatási bizottság jegyzőkönyveinek időben történő közzétételéről; kéri, hogy ezeket a hiányosságokat sürgősen szüntessék meg; kéri, hogy az átláthatósági politikát hangolják össze az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank átláthatósági politikájával a magas környezeti kockázattal járó projektek közvetítőire vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség tekintetében, és megismétli arra vonatkozó felhívásait, hogy a vízen energiára vonatkozó követelményekhez igazított átláthatósági követelményeket terjesszék ki valamennyi infrastrukturális projektre, köztük a pénzügyi közvetítők révén finanszírozott projektekre;

37. e tekintetben a pénzügyi közvetítőkre vonatkozó ambiciózus szabályokat szorgalmaz, amelyek szigorú adózási, átláthatósági, környezetvédelmi és szociális normákon alapulnak; felhívja az EBB-t, hogy a lehető legrövidebb időn belül módosítsa a környezetvédelmi kérdésekre vonatkozó szerződési feltételeinek mintáját és ennek megfelelően a pénzügyi közvetítőkkel kötött szerződéseket, amelyek meghatározzák, hogy milyen környezeti információkat kell összegyűjteni és közzétenni; hangsúlyozza azonban, hogy az ilyen új követelmények nem befolyásolhatják hátrányosan a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését;

38. tudomásul veszi az aktualizált magatartási kódexet, és üdvözli az összeférhetetlenségre vonatkozó szigorúbb szabályokat és az időszakos felülvizsgálatra vonatkozó kötelezettségvállalást; sajnálja, hogy az ismételt kérések ellenére nincs olyan rendelkezés, amely kizárná az alelnököket a származási országukban zajló műveletek felügyeletéből, és ragaszkodik ahhoz, hogy ezzel foglalkozzanak a következő felülvizsgálat során;

39. komoly aggodalmának ad hangot az EBB-n belüli szociális párbeszéd hiánya miatt, különösen a zaklatással, a munkakörnyezettel és a munkafeltételekkel kapcsolatos aggályok kezelése tekintetében; elvárja, hogy az EBB vezetősége biztosítsa a köteleességszegés valamennyi formájával szembeni zéró toleranciát, és sürgősen hajtsa végre a köteleességszegések megelőzéséhez szükséges változtatásokat; sürgeti az EBB vezetőségét, hogy kezdjen valódi párbeszédet a személyzettel aggályaik kezelése érdekében, és erősítse a bizalmat és az elszámoltathatóság kultúráját; ösztönzi a bankot, hogy indítson felméréseket és konzultációkat alkalmazottai körében;

40. kéri a Bizottságot, hogy a 19. cikk szerinti eljárás keretében tegye közzé véleményének indokolását;

Zéró tolerancia a csalással szemben

41. tudomásul veszi az új csalás elleni politikát, és hangsúlyozza az inkluzív együttműködés fontosságát a csalás elleni politika fontos eszközeinek kidolgozása során; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EBB pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó politikája nem orvosolja a főbb hiányosságokat, nevezetesen ami az EU negyedik pénzmosási irányelvében⁽⁹⁾ foglalt előírások beillesztését illeti és különösen az „Ismerd az ügyfeledet” ellenőrzések közzétételét bármely projekt jóváhagyása előtt; szintén sajnálja, hogy nem történt javulás az átláthatósági előírások terén, nevezetesen abban, hogy a közvetlen és közvetett hitelek nyújtását attól tegyék függővé, hogy a kedvezményezettek közzéteszik-e a finanszírozási műveletekben részt vevő kedvezményezettek és pénzügyi közvetítők adózási és számviteli adatait; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EBB nem rendelt meg független ellenőrzéseket a pénzmosás elleni standardok EBB-nél történő alkalmazására vonatkozóan; elvárja, hogy az EBB igazodjon a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó, folyamatosan fejlődő uniós szabályozási kerethez és gyakorlatokhoz annak érdekében, hogy lehetővé tegye a bank számára a tiltott magatartásban való részvétel hatékony megakadályozását és a korrekciós intézkedések meghozatalát, nevezetesen a szervezetek kizárása, a pénzeszközök visszafizettetése és más szerződéses és jogorvoslati lehetőségek igénybevétele révén;

42. felhívja az EBB-t, hogy kötelezze el magát az adócsalás, az adókijátszás és az adókikerülés elleni politikájának megerősítése mellett, többek között azáltal, hogy megtagadja a bizonyítottan negatív előzményekkel rendelkező kedvezményezettek vagy pénzügyi közvetítők finanszírozását, illetve az ilyen pénzügyi partnerekkel való együttműködést; felhívja az EBB-t, hogy hajtsa végre megelőző intézkedéseket és rendszeres adóértékeléseket az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek, az adócsalás és adókijátszás, valamint a jogellenes és agresszív adókikerülés ellen; felhívja az EBB-t, hogy a közvetlen és közvetett hitelek nyújtását attól tegye függővé, hogy a kedvezményezettek közzéteszik-e az országonkénti adózási és számviteli adatokat, valamint megosztják-e a finanszírozási műveletekben részt vevő kedvezményezettek és pénzügyi közvetítők tényleges tulajdonosainak adatait, és ennek érdekében az ügyfeleivel kötött szerződésekbe foglaljon bele erre vonatkozó konkrét rendelkezést; felhívja az EBB-csoportot, hogy a gyengén szabályozott, nem átlátható és nem együttműködő joghatóságokkal és a jó adóügyi kormányzással kapcsolatos politikáját hozza

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/57/EU irányelve (2014. április 16.) a piaci visszaélések büntetőjogi szankcióiról (HL L 173., 2014.6.12., 179. o.).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

2022. július 7., csütörtök

összhangba a folyamatosan fejlődő európai és nemzetközi szabályozással az adózási integritás területén, valamint a jó adóügyi kormányzásra vonatkozó normákkal és politikákkal; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi együttműködés kulcsfontosságú a csalás, a korrupció és más tiltott tevékenységek elleni hatékony küzdelemben; felhívja az EBB-t, hogy a tiltott tevékenység gyanúját felvető eseteket további kivizsgálás és a büntetőeljárás lefolytatása céljából továbbítsa az uniós, illetve Unión kívüli hatóságokhoz, és szükség szerint nyújtson segítséget;

43. megismétli azon felhívását, hogy amennyiben a helyi hatóságok a vonatkozó jogszabályok lehetséges megsértése miatti bejelentést kapnak és/vagy jogi eljárásban vesznek részt, a finanszírozást függeszték fel legalább a nemzeti szintű nyomozás és bírósági eljárás lezárulásáig;

44. emlékeztet arra, hogy a Bizottság arra kérte az EBB-t, hogy több információt osszon meg az olyan szerződéses feltételek tényleges alkalmazásáról, amelyek lehetővé teszik az EBB számára a finanszírozás megszüntetését vagy megvonását, és elvárja, hogy a Parlament teljes körű hozzáféréssel rendelkezzen ezekhez az információkhoz; elvárja az alapos nyomon követést, amely teljes mértékben figyelembe veszi az érintett résztvevők és érdekelt felek által kifejezett aggályokat, különösen az emberi jogok és a jogállamiság megsértésével kapcsolatban;

45. megismétli azon kérését, hogy az EBB erősítse meg a panaszkezelési mechanizmussal, illetve a csalások kivizsgálásával foglalkozó osztályainak függetlenségét és hatékonyságát; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EBB panaszkezelési mechanizmusáról szóló legalább egy, igen egyértelmű jelentés arra a következtetésre jutott, hogy az EBB környezetvédelmi és szociális normáit megsértették; üdvözlí ezért, hogy a bank a panaszkezelési mechanizmusról szóló jelentést követően lépéseket tett a kifizetések felfüggesztése érdekében; úgy véli azonban, hogy le kell vonni a megfelelő tanulságokat, azaz hogy még van javítanivaló annak ellenőrzése terén, hogy a projektek megfelelnek-e a bank saját politikáinak, illetve a nyilvánosság projektekről való tájékoztatása terén; javasolja, hogy az összetett projektek esetében a bank kérjen segítséget a helyi környezetvédelmi és szociális szakértőktől a projektek alaposabb értékelése és a konkrét körülmények jobb megértése érdekében; felhívja továbbá az EBB-t, hogy gondoskodjon arról, hogy a normákat a teljes projektciklus során betartsák, és amennyiben azokat nem tartják be, tegyen lépéseket hatékony, érdemi és azonnali korrekciós intézkedések révén, amennyiben lehetséges, vagy pedig a projekt gyors leállításával; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy amennyiben egy projektnél összeférhetetlenség esete állhat fenn, továbbra sem világos, hogy az okozott kárt hogyan fogják enyhíteni; felhívja az EBB-t, hogy kötelezze el magát átláthatósági kultúrájának erősítése mellett annak révén, hogy tovább növeli az etikus érdekképviselést, mégpedig egy átláthatósági nyilvántartás bevezetésével, amely előírja az igazgatási bizottság tagjai számára, hogy tegyék közzé az érdekképviselőkkel tartott megbeszéléseiket; sürgeti továbbá az EBB-t, hogy kerülje el a közszolgálati jogviszony megszűnése utáni, megfelelő várakozási idő nélküli foglalkoztatást, amely várakozási időt az európai ombudsman Európai Bankhatósággal és Európai Védelmi Ügynökséggel kapcsolatos közelmúltbeli ajánlásainak kellő figyelembevételével kell megállapítani, mivel ez nemcsak az EBB hírnevét, hanem annak függetlenségét is veszélyezteti;

46. üdvözlí az Európai Ügyszéggel kötött munkamegállapodást, és felszólít annak teljes körű és gondos végrehajtására, különösen a jelentéstételt illetően;

47. üdvözlí az EBB és az Europol közötti, 2021. október 29-én aláírt munkamegállapodást, amelynek célja, hogy elősegítse az információk és a szakértelem megosztását a csalás és a korrupció elleni küzdelem során; elvárja, hogy ezt a megállapodást teljes mértékben hajtsák végre;

48. megismétli az EBB-hez intézett azon felhívását, hogy erősítse az európai ombudsmannal és az Európai Csalás Elleni Hivatallal fenntartott kapcsolatát;

49. üdvözlí az Európai Számvevőszék, az EBB és a Bizottság közötti megújított háromoldalú megállapodást, amely erősíti a Számvevőszék ellenőrzési jogkörét az EBB által kezelt uniós bevételek és kiadások tekintetében, megfelelően tiszteltben tartva az adatok bizalmasságára vonatkozó meglévő rendelkezéseket; ugyanakkor megjegyzi, hogy az EBB saját alapjainak tevékenységével kapcsolatos adatok továbbra is kívül esnek a számvevőszéki ellenőrzések hatályán és megbízatásán;

o

o o

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és az Európai Beruházási Banknak.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0299

Az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeinek ellenőrzése – 2020. évi éves jelentés**Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeinek ellenőrzéséről – 2020. évi éves jelentés (2021/2235(INI))**

(2023/C 47/19)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Beruházási Bank (EBB) 2021. január 20-án közzétett 2020. évi tevékenységi jelentésére,
- tekintettel az EBB 2021. május 3-án közzétett, 2020. évi pénzügyi jelentésére és az EBB 2020. évi finanszírozási és hitelfelvételi tevékenységeiről szóló, 2021. május 5-én közzétett jelentésére,
- tekintettel az EBB csoport 2020. évi operatív tervére, amelyet az EBB igazgatótanácsa 2019. december 12-én hagyott jóvá és 2020. január 30-án tettek közzé,
- tekintettel az EBB által az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtott, az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) 2020. évi jelentésére az EBB csoport ESBA keretében végrehajtott finanszírozási és beruházási műveleteiről,
- tekintettel az EBB csoport 2021–2025 közötti időszakra szóló klímabanki ütemtervére, amelyet az EBB igazgatótanácsa 2020 novemberében fogadott el és amelyet 2020. december 14-én tettek közzé, valamint az EBB 2020 novemberében elfogadott klímastratégiájára, amelyet 2020. november 15-én tettek közzé,
- tekintettel az Európai Beruházási Bank legjobb banki gyakorlatokra vonatkozó irányelveire, amelyeket az EBB Kormányzótanácsa 2018-ban hagyott jóvá, és amelyeket 2018. október 3-án tettek közzé,
- tekintettel az EBB csoport 2021. május 27-én közzétett 2020. évi fenntarthatósági jelentésére és „Az EBB 2020. évi fenntarthatósági közzététele a SASB-kerettel (Fenntarthatósági Számviteli Standardok Testülete) összhangban” című jelentésére, amelyet 2021 áprilisában tettek közzé,
- tekintettel az EBB csoport 2022. február 2-án elfogadott környezeti és társadalmi fenntarthatósági keretére,
- tekintettel a Covid19-járvány okozta válságra válaszul az EBB által finanszírozott műveletek környezeti és társadalmi teljesítményéről szóló, az EBB támogatóihoz intézett, 2020. május 29-én elfogadott iránymutató feljegyzésre,
- tekintettel az EBB csoport 2020. évi átláthatósági politikájának végrehajtásáról szóló, 2021. április 16-án közzétett jelentésre,
- tekintettel „Az Európai Beruházási Bank együttműködése a civil társadalommal – 2020. évi összefoglalók” című, 2021. február 2-i tájékoztató füzetre,
- tekintettel az EBB Számvizsgáló Bizottságának 2020. évi éves jelentéseire, amelyeket 2021. október 8-án tettek közzé,
- tekintettel az EBB csalás kivizsgálásáról szóló 2020. évi tevékenységi jelentésére, amelyet 2021. július 29-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB szabályszerűségről szóló 2020. évi tevékenységi jelentésére, amelyet 2021. május 10-én tettek közzé,
- tekintettel az EBB etikai és megfelelési bizottságának 2021. szeptember 29-én közzétett 2020. évi éves jelentésére és működési szabályzatára,
- tekintettel az EBB csoport személyzetére, az ellenőrző bizottság tagjaira és az irányítóbizottságra vonatkozó magatartási kódexekre,
- tekintettel az EBB csoport 2020. évi kockázatkezelési adatokról szóló jelentésére, amelyet 2021. augusztus 9-én tettek közzé, és a magas kockázatvállalási hajlandóságról szóló nyilatkozatára,

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel az EBB Európai Beruházási Tanácsadó Platformjának 2021. július 15-én közzétett 2020. évi jelentésére,
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. és 9. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 15., 126., 174., 175., 208., 209., 271., 308. és 309. cikkére, valamint annak az EBB alapokmányáról szóló 5. jegyzőkönyvére és a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról szóló 28. jegyzőkönyvére,
 - tekintettel az Európai Beruházási Bank eljárási szabályzatára,
 - tekintettel az Európai Bizottság, az Európai Számvevőszék és az Európai Beruházási Bank közötti, 2021 novemberében hatályba lépett háromoldalú megállapodásra,
 - tekintettel „Az Európai Beruházási Bank pénzügyi tevékenységeiről – 2019. évi éves jelentés” című, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ (a taxonómiai rendelet),
 - tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv visszavonásáról szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendeletre ⁽³⁾ (általános adatvédelmi rendelet),
 - tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/843 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾ (a pénzmosás elleni 5. irányelv),
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0173/2022),
- A. mivel az EBB-t szerződés kötelezi arra, hogy az EUMSZ 309. cikkével és a 28. jegyzőkönyvvel összhangban hozzájáruljon az uniós integrációhoz, a gazdasági és társadalmi kohézióhoz és a regionális fejlődéshez, valamint a belső piac kiegyensúlyozott és folyamatos fejlődéséhez;
- B. mivel az EBB csoport továbbra is elkötelezett amellett, hogy folyamatosan növelje az éghajlat-politikai fellépés és a környezeti fenntarthatóság támogatására szánt finanszírozás rá eső részét, és továbbra is a kohézió támogatására irányuló küldetésére összpontosít;
- C. mivel az olyan közpolitikai céloknak, mint a területi és társadalmi kohézió, a fenntartható fejlődés, az ifjúsági munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem és a fenntartható fejlődés az EBB törekvéseinek célkitűzéseinek középpontjában kell állniuk, mivel feladata az, hogy hozzájáruljon a belső piac kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez;
- D. mivel az EBB-t köti az Európai Unió Alapjogi Chartája, és az emberi jogi elvek beépülnek az átvilágítási eljárásaiba és normáiba, ideértve a nyilvánosan hozzáférhető előzetes értékeléseket is;

⁽¹⁾ HL C 99., 2022.3.1., 34. o..

⁽²⁾ HL L 198., 2020.6.22., 13. o.

⁽³⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 145., 2001.5.31., 43. o.

⁽⁵⁾ HL L 156., 2018.6.19., 43. o.

2022. július 7., csütörtök

- E. mivel az EBB élen jár a Covid19-válság kezelésében az Európai Unióban, különösen a válság által leginkább érintett ügyfelekre és ágazatokra összpontosító gyors támogatási programmal, és 2020-ban egy új eszközt hozott létre Páneurópai Garanciaalap (EGAA) néven, amely biztosítja a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára rendkívül szükséges tőkét;
- F. mivel 2019 novemberében az EBB kifejezte azon törekvését, hogy 2020 végéig valamennyi finanszírozási tevékenységét összehangolja a Párizsi Megállapodás elveivel és céljaival, és hogy az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal együttműködve végezze munkáját;
- G. mivel a Covid19-világjárvány 2020. márciusi globális kitörése jelentős erőfeszítést igényelt az EBB-től ahhoz, hogy további támogatást nyújtson a vállalkozásoknak – különösen a válság hatásai által erősen sújtott kkv-knak –, valamint hogy hozzájáruljon az uniós célkitűzésekhez;
- H. mivel az EBB-nek AAA minősítésre van szüksége a megfelelő piaci finanszírozási források legkedvezményesebb kamaton történő biztosításához, és ezért azt meg kell őrizni;
- I. mivel az EBB-nek hozzáadott értéket kell teremtenie a legmagasabb szintű feddhetetlenség, jó kormányzás, átláthatóság és elszámoltathatóság mellett, és összhangban az alkalmazandó bevált banki gyakorlattal;
- J. mivel az EBB-nek állandó prioritásként kell kezelnie a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása, a szervezett bűnözés és a káros adózási gyakorlatok valamennyi formája elleni küzdelmet;
- K. mivel az EBB külső hitelezési tevékenységei révén fontos szerepet tölt be az Unión kívül a világ legnagyobb multilaterális pénzügyi intézményeként;

Az EBB pénzügyi műveleteinek teljesítménye

- megjegyz, hogy 2020-ban a bank által nyújtott hitelek 66,1 milliárd EUR-t tettek ki, összhangban a 2020. évi operatív tervben meghatározott céllal, és meghaladták mind a 2019. évi (63,3 milliárd EUR), mind a 2018. évi (55,6 milliárd EUR) összeget; rámutat, hogy a legnagyobb rész Olaszországhoz, Spanyolországhoz és Franciaországhoz került (az összes hitel 15 %-a, 13 %-a, illetve 11 %-a), és hogy a közlekedés, a globális kölcsönök és az energiaágazat kapta a legnagyobb részesedést (29,3 %, 20,5 %, illetve 14,9 %);
- ismételten kéri a projektek és beruházások méltányos és átlátható földrajzi elosztását, a kevésbé fejlett régiókra koncentrálva, különösen az innováció, a digitalizáció és az infrastruktúra terén, az inkluzív növekedés, valamint a gazdasági, társadalmi és területi konvergencia és kohézió előmozdítása érdekében; felhívja az EBB-t, hogy orvosolja azokat a visszatérő hiányosságokat, amelyek megakadályozzák, hogy egyes régiók vagy országok teljes mértékben élvezzék az EBB pénzügyi tevékenységeinek az előnyeit;
- megállapítja, hogy 2020. december 31-én a hitelek állománya kismértékben, 558,7 milliárd EUR-ra csökkent (a 2019 végi 560,3 milliárd EUR-ról), amelyből 82,2 %-ot az EU-n belüli projektekre fordítottak (2019: 81,4 %); megjegyz, hogy az EBB folyósított hitelportfóliója 444,6 milliárd EUR-t tett ki, szemben a 2019 végi 447,5 milliárd EUR-val;
- megjegyz, hogy a Covid19-járvány kitörése jelentősen megváltoztatta az EBB kifizetési profilját 2020-ban, mivel az év első felében a cél több mint 50 %-át elérték annak köszönhetően, hogy a bank felgyorsította és újra rangsorolta a meglévő folyósítási csatornákat az ügyfelek likviditási szükségleteinek kielégítése érdekében; megjegyz, hogy a kifizetések 2020-ban 58,3 milliárd EUR-t tettek ki;
- tudomásul veszi az EBB által a 2019. évi 2,4 milliárd EUR-hoz képest 2020-ra jelentett 1,7 milliárd EUR-s nettó nyereséget;
- elismeréssel veszi tudomásul az EBB szerepét a bevételekből származó zöld és társadalmi felhasználású kötvények legnagyobb szupranacionális kibocsátójaként, valamint hogy az európai zöld megállapodás és az uniós taxonómiai rendelet összefüggésében a fenntartható befektetők egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak az ilyen típusú kibocsátások iránt; megjegyz, hogy 2020-ban az EBB rekordösszegű, 10,5 milliárd EUR értékű egyenértékű kibocsátást könyvelt el fenntarthatósági adósságtérmekekben;

2022. július 7., csütörtök

7. megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság EBB tőkéjében való részesedésének lecserélése következtében az EBB befizetett tőkealapja 0,5 milliárd EUR-val nőtt, lehívható tőkéje pedig nőtt a brexit előtti helyzethez képest;
8. megjegyzi, hogy a teljes hitelportfólió továbbra is jól teljesített, 2020 végén mindössze 0,4 %-os értékvesztett hitelekkel (2019 végén 0,4 %); megállapítja, hogy a több mint 90 napos késedelmes kifizetések aránya továbbra is nagyon alacsony, 2020 végén 117,1 millió EUR-t tett ki (2019 végén 146,0 millió EUR), és a kockázati portfóliónak csupán 0,03 %-át teszi ki;
9. elismeréssel jegyzi meg, hogy a globális pénzügyi piacokon a Covid19-világjárvány miatt kialakult általános bizonytalanság ellenére az EBB továbbra is stabil likviditási pozíciót tart fenn; hangsúlyozza, hogy a bank teljes likviditási rátája jóval a belső határokon belül marad, és a tervezett nettó készpénzkiáramlás 78,1 %-át fedi le (szemben a 2019. évi 88,6 %-kal).
10. felhívja az EBB-t, hogy a szociális, zöld és fenntartható projektek keretében végzett hitelezési tevékenységei révén kezelje prioritásként az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjében foglalt fenntartható fejlesztési célok végrehajtását;
11. felhívja az EBB-t, hogy játsszon aktív szerepet az igazságos átmenethez hozzájáruló – például a kutatásra, az innovációra és a digitalizációra, a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférésére, valamint a szociális beruházásokra és készségekre vonatkozó – projektek támogatásában; újra felhívja az EBB-t, hogy kiemelt célként biztosítson célzott finanszírozást a méltányos átállási kezdeményezésekre, figyelembe véve egyúttal azt az addicionalitást, amit az EBB finanszírozása más forrásokkal ötvözve képes nyújtani; továbbá hangsúlyozza, hogy az egyéb finanszírozási eszközökkel való összehangolás elengedhetetlen, miután az EBB egyedül nem képes finanszírozni az összes kezdeményezést;
12. megjegyzi, hogy a jelenlegi nehéz helyzetben (a folyamatban lévő világjárvány és az Ukrajna elleni orosz agresszió) a tagállamok gazdasági helyzete és kapacitásai közötti szakadék elmélyült, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a leginkább érintett régiók és országok alkalmazkodjanak az új körülményekhez, hogy senki se maradjon le;

Reagálás a Covid19-világjárványra

13. gratulál az EBB csoportnak, hogy a Covid19-járvány ellenére képes teljes mértékben működőképes maradni és folytatni tevékenységeit a szokásos üzletmenet során; rámutat, hogy a Covid19-világjárványnak nem volt közvetlen anyagi hátrányos pénzügyi hatása az EBB-re;
14. megjegyzi, hogy 2020 márciusában és áprilisában a Bizottság és az EBB csoport a rendelkezésre álló ESBA-forrásokból 1 milliárd EUR-t átcsoportosított az Európai Beruházási Alap (EBA) által kezelt meglévő garanciaeszközökre (InnovFin SMEG és COSME LGF) a nehéz helyzetben lévő uniós kis- és közép vállalkozások (kkv-k) és közepes piaci tőkeértékű vállalatok ágazata javára;
15. elismeri, hogy az EBB finanszírozást bocsátott rendelkezésre az egészségügyi ágazatba történő beruházásokhoz, például az oltóanyag-kutatásban és a betegség leküzdését célzó terápiás és diagnosztikai megoldások kifejlesztésében részt vevő európai vállalatok által végrehajtott beruházásokhoz; megjegyzi, hogy az EBB egészségügyi ellátási portfóliójának aláírása 2020 végén 5,2 milliárd EUR-t tett ki, amelyből 175 millió EUR-t a Covid19-oltóanyagokra alkalmazott kutatásokra fordítottak;
16. felhívja az EBB-t, hogy az országok közötti egyenlőtlenségek csökkentése érdekében továbbra is kezelje prioritásként az egészségügyi infrastruktúrába, a személyzet képzésébe és a nemzeti egészségügyi szolgáltatások minőségébe történő beruházásokat;
17. üdvözli az EBB szerepét a BioNTech Covid19-oltóanyagának sikerében azáltal, hogy 2020 júniusában aláírta a 100 millió EUR összegű hiteleszközt, és ezáltal az EBB volt az első pénzügyi befektető a BioNTech Covid19-oltóanyag-programjának támogatásában;
18. hangsúlyozza, hogy az EBB ugyanakkor támogatást nyújtott a Covid19-oltóanyagok terjesztésére irányuló globális programokhoz, különösen a fejlődő világban;
19. hangsúlyozza, hogy az EBB csoport 6,5 milliárd EUR-t ajánlott fel az EU-n kívüli országok támogatására, beleértve 1 milliárd EUR-t Ukrajna számára az infrastruktúra, a környezet, az innováció és a COVID19-válság utáni helyreállítás területeire és 1,7 milliárd EUR-t a Nyugat-Balkán Covid19-világjárvány utáni társadalmi és gazdasági helyreállításának támogatására a Bizottság által a régió számára bejelentett 3,3 milliárd EUR összegű pénzügyi támogatási csomag részeként;

2022. július 7., csütörtök

20. rámutat, hogy 2020 márciusában az EBB csoport támogatási cselekvési tervet vezetett be, amelynek célja akár 28 milliárd EUR mozgósítása a Covid19-járvány által sújtott kkv-k számára; megjegyzi, hogy a világjárvány kitörése és 2020 vége között az EBB 172 önálló műveletet hagyott jóvá összesen 33,9 milliárd EUR értékben (a 82,8 milliárd EUR jóváhagyott össz volumenből), és hogy 68 meglévő hitelkeretet összesen 4,6 milliárd EUR-val egészített ki;

21. üdvözli az EGAA mint az EBB portfólióján belüli új eszköz létrehozását, amely akár 200 milliárd EUR összegű további finanszírozást is biztosít; megjegyzi, hogy 2020. december 31-ig az EBB 2,7 milliárd EUR finanszírozást hagyott jóvá azzal a céllal, hogy összesen 27,8 milliárd EUR finanszírozást mozgósítson;

Az EBB támogatása a kulcsfontosságú szakpolitikai területekhez

22. üdvözli az EBB 2007 és 2018 közötti kohéziós finanszírozásának értékeléséről szóló tematikus jelentés 2020. októberi közzétételét; megjegyzi, hogy a vizsgált időszak nagy részében az EBB elérte éves kohéziós finanszírozási céljait, bár az elmúlt években egyre több nehézséggel;

23. megjegyzi, hogy az EBB kohéziós hitelnyújtása 2014 és 2020 között összesen 123,8 milliárd EUR-t tett ki, és hogy csak 2020-ban ez a hitelnyújtás 19,5 milliárd EUR-t tett ki; megjegyzi továbbá, hogy 2020-ban az EBB összes hitelének 34 %-át az EU-27-en belül az EBB kohéziós szempontból kiemelt, a kevésbé fejlett régiók és az átmeneti régiók között azonosított régiókban található projektekre és kedvezményezetteknek fordították;

24. tudatában van annak, hogy a Covid19-világjárvány gazdasági következményei elmélyítették a tagállamok közötti strukturális különbségeket, ami még inkább szükségessé teszi az EBB alapokmány szerinti küldetését a kohézió támogatására; e tekintetben üdvözli az EBB 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós iránymutatásának elfogadását; megjegyzi, hogy 2025-re az EBB éves uniós hitelnyújtásának 45 %-át a kohéziós régiókra kívánja fordítani, és kéri az EBB-t, hogy évente tegyen jelentést a kohéziós orientációs célok és prioritások végrehajtásáról;

25. megjegyzi, hogy 2020-ban az EBA elindította a készségfejlesztési és oktatási garanciavállalási kísérleti projektet az oktatásba, képzésbe és készségekbe történő beruházások ösztönzése érdekében, és hogy a kezdeményezés alkalmas a munkaerőpiacok jövőbeli igényeinek kielégítésére, különös tekintettel a digitális és zöld átállásra;

26. ismét felszólít a helyi és regionális önkormányzatok technikai segítségnyújtásának – összhangban az EBB „hitelnyújtási, vegyesfinanszírozási és tanácsadási” politikájával – és pénzügyi szakértelmének megerősítésére, különösen az alacsony beruházási kapacitással rendelkező régiókban és a több tagállam közös érdekét képviselő projektek esetében, amelyek olyan méretűek vagy jellegűek, hogy a projekt jóváhagyása előtt nem finanszírozhatók teljes mértékben az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel, az EBB-finanszírozáshoz való hozzáférhetőség javítása érdekében; felkéri az EBB csoportot, hogy fokozza az együttműködést a nemzeti fejlesztési bankokkal és intézményekkel;

27. megjegyzi, hogy 2020-ban az EBB elérte azt a célját, hogy a 2016–2020 közötti öt évben 100 milliárd USD finanszírozást biztosítson az éghajlati vészhelyzet elleni küzdelemhez, amelyet 2015-ben a párizsi éghajlat-változási konferencián jelentettek be; kiemeli, hogy az EBB csak 2020-ban mintegy 24,2 milliárd EUR-t fektetett be (2019: 19,3 milliárd EUR) az éghajlatváltozás elleni fellépésbe, valamint hogy az eredeti 28 %-os célt meghaladva elérte az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának 37,4 %-os rekordszintjét, megerősítve ezzel az EBB-t mint az éghajlat-politika legnagyobb multilaterális finanszírozóját;

28. megjegyzi, hogy az EBB továbbra is növeli az éghajlat-politikára és a környezeti fenntarthatóságra szánt finanszírozásból való részesedését azzal a céllal, hogy 2025-re elérje üzleti tevékenységének 50 %-át;

29. megjegyzi, hogy 2020 júliusában az EBB elfogadta a projektek szénlábnymára vonatkozó módszertanokat, hogy iránymutatást nyújtson az EBB személyzete számára a bank által finanszírozott beruházási projektek szénlábnymának kiszámítására vonatkozóan; tudomásul veszi az EBB azon döntését, hogy elutasítja a hagyományos fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos, az éghajlatváltozás szempontjából negatív projektek finanszírozását; felhívja az EBB-t, hogy ösztönözze a zöld projekteket az energetikai átállás és a párizsi célkitűzések elérésének megkönnyítése érdekében;

30. üdvözli a City Climate Gap Fund létrehozását, amely egy új tanácsadó eszköz, és célja, hogy korai szakaszban támogatást nyújtson a fejlődő és feltörekvő országok városaiban az éghajlattudatos projektek támogatásához;

31. tudomásul veszi, hogy az EBB kidolgozta az „éghajlati kockázatok átvilágítási eszköze” néven ismert partnerszintű értékelési módszertant, amelyet 2020 júliusa óta alkalmaznak az EBB csoport portfóliójában az éghajlati kockázatok értékelésére és nyomon követésére, valamint az EBB csoport irányító szerveinek való jelentéstételre;

2022. július 7., csütörtök

32. megjegyzi, hogy az EBB csoport környezetvédelmi és szociális politikájának aktualizálása 2020-ban kezdődött, és 2022 februárjában az új környezeti és társadalmi fenntarthatósági keret jóváhagyásához vezetett; üdvözlí az EBB e keretben található felülvizsgált környezetvédelmi és szociális normáit, különösen a munkavállalói jogokkal, a biológiai sokféleséggel és a környezetvédelemmel kapcsolatosakat; megjegyzi, hogy az EBB-t köti az Európai Unió Alapjogi Chartája, és hogy az emberi jogi elvek beépülnek a projektszintű átvilágítási eljárásaiba és normáiba, többek között azáltal, hogy lehetővé teszik a kifizetések felfüggesztését az emberi jogok súlyos megsértése esetén; üdvözlí, hogy az EBB-nek és támogatóinak a környezeti és társadalmi hatásvizsgálati folyamat részeként figyelembe kell venniük az emberi jogokat; felhívja az EBB-t és közvetítőit, hogy tegyék közzé a partnereken keresztül végrehajtott műveletekhez kapcsolódó tényleges környezeti és társadalmi kockázatok vagy hatások részleteit; hangsúlyozza, hogy az új követelmények nem teremthetnek nagyobb bürokráciát a kkv-k számára; felhívja az EBB-t annak biztosítására, hogy panasztételi mechanizmusa könnyen hozzáférhető, gyors és hatékony legyen annak érdekében, hogy képes legyen feltárni és orvosolni az EBB-hez kapcsolódó projektek során esetlegesen elkövetett emberi jogi jogsértéseket; kéri, hogy erről a kérdésről 2021 végéig tegyenek jelentést a Parlamentnek és az igazgatótanácsnak;

33. tudomásul veszi, hogy a transzantatóliai földgázvezeték és az Adria-gázvezeték, bár nincs összhangban a Párizsi Megállapodás céljaival, stratégiai jelentőségű az energiaellátás szempontjából, különösen a beszállítók diverzifikálására irányuló stratégia vonatkozásában;

34. támogatja az EBB azon kötelezettségvállalását, hogy 2050-ig megvalósítja a klímasemlegességet, és intézkedéseit összehangolja az uniós zöld megállapodással; üdvözlí a közlekedésre vonatkozó hitelezési politika közelgő felülvizsgálatát, amely összhangban lesz a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel, és a tervek szerint 2022 júniusában/júliusában kerül elfogadásra; hangsúlyozza, hogy az ilyen új követelmények nem befolyásolhatják hátrányosan a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését; megismétli, hogy a politikának el kell kerülnie a karbonintenzív eszközök terén a technológiai bezáródást, és támogatnia kell a nulla szén-dioxid-kibocsátású mobilitásra való modális váltást mind a teher-, mind a személyszállítás terén városi és városközi szinteken;

35. ösztönzi az EBB-t, hogy támogassa a fenntartható és környezetbarát közlekedési infrastrukturális projektek, köztük a vasutak és autópályák fejlesztését, amelyek hozzájárulhatnak az EU régiói és országai közötti területi és társadalmi egyenlőtlenségek kezeléséhez;

36. hangsúlyozza, hogy a hosszú távú finanszírozásra kell összpontosítani, nevezetesen olyan projektek támogatásával, amelyeket egyébként nem finanszíroznának, különösen az innovatív induló vállalkozások és a kkv-k számára; hangsúlyozza azonban, hogy az EBB finanszírozási tevékenységei nem helyettesítik a fenntartható költségvetési politikákat a tagállamokban; felhívja az EBB-t, hogy az európai vállalatok támogatása érdekében növelje az áttörést jelentő innovációkba, különösen a zöld átalakulásba történő beruházásokat;

37. felhívja az EBB-t, hogy növelje a technológiai átállással kapcsolatos finanszírozást, támogassa a jelenlegi és jövőbeli munkaerő-piaci igényekhez igazodó készségek fejlesztését, továbbra is mozdítsa elő a munkavállalók és vállalkozók digitális készségeibe, a digitális infrastruktúrába és a digitalizációhoz szükséges kapacitásépítésbe való beruházást, biztosítson forrásokat a hosszú távú kutatás és innováció, valamint a kkv-k számára, támogassa a szociális gazdaságot, valamint fokozza a társadalmi és területi kohéziót, nevezetesen a középületek és az infrastruktúra terén jelenleg fennálló beruházási hiányok pótlása révén;

38. felhívja az EBB-t, hogy dolgozzon ki konkrét emberi jogi stratégiát és cselekvési tervet annak végrehajtására; felhívja az EBB-t, hogy finanszírozási stratégiáját hangolja össze a partnerországok által a közös értékek és célkitűzések iránt mutatott ambíciókkal és elkötelezettséggel;

39. üdvözlí, hogy az EBB 2019-ben elfogadta a „2X kihívás”-kritériumokat, amelyek célja a megfelelő források mozgósítása a nők társadalmi szerepvállalásának növelése és a nemek közötti egyenlőség támogatása érdekében, valamint egyértelmű keret biztosítása a nemek közötti egyenlőség szempontjából az EU-n kívüli, közvetített hitelezés révén történő beruházások számára; kéri az EBB-t, hogy vezessen be hasonló kritériumokat az EU-n belüli műveletekre mind a közvetített, mind a közvetlen hitelnyújtási műveletekre vonatkozóan;

40. elismerését fejezi ki, hogy az EBB 2020-ban aláírta a Párizsi Fejlesztési Banknak a nemek közötti egyenlőségről és a nők társadalmi szerepvállalásának növeléséről szóló nyilatkozatát; megjegyzi, hogy a 2020-ban elfogadott 2021–2025-ös EBB klímabanki ütemterv kiemeli az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő biztosítását az EBB csoport számára kiemelt tematikus területként; üdvözlí a nemek közötti egyenlőség szempontjának bevezetését az EBB valamennyi műveletére vonatkozóan, hogy az EBB azonosíthassa a nemek közötti egyenlőséghez valószínűleg hozzájáruló műveleteket;

2022. július 7., csütörtök

41. megjegyzi, hogy 2020 végéig 99,4 milliárd EUR értékű hitelt nyújtottak 102 különböző országban, amelyből 9,3 milliárd EUR-t 2020-ban írtak alá, főként az EBB külső hitelezési megbízatása keretében;
42. felhívja az EBB-t, hogy teljes mértékben használja ki az adókikerülés elleni eszköztárát a nem uniós országokban finanszírozott projektek esetében;
43. fenntartja véleményét, hogy a nemzetközi pénzügyi intézményeknek meg kell szüntetniük annak kockázatát, hogy az uniós finanszírozások közvetlenül vagy közvetetten adókijátszáshoz vagy adócsaláshoz vezessenek;
44. megismétli, hogy az EBB külső műveleteinek az elvárások szerint hozzá kell járulniuk az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez, elősegítve a fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, különösen a leghátrányosabb helyzetű országokban, valamint az Unió által jóváhagyott célkitűzéseknek való megfelelést; elismeri, hogy a szegénység felszámolása, a hazai erőforrások mozgósítása és az emberi jogok az EU fejlesztésfinanszírozási struktúrájának központi témái; emlékeztet arra, hogy az érdekelt felek bevonása a fenntartható és inkluzív fejlődés sarokköve;
45. felhívja az EBB-t, hogy tevékenységei révén továbbra is támogassa az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérését a Tanács és az Európai Parlament által meghatározott külön megbízatások keretében;
46. támogatja a 2021. június 14-én elfogadott tanácsi következtetéseket, amelyekben a Tanács felszólítja az EBB-t, hogy az innovatív közös fellépések kidolgozásával és az uniós külső finanszírozás láthatóságának biztosításával célzott stratégiák, a globális helyszíni jelenlét megerősítése és a partnerekkel való jobb koordináció révén fokozza az Unió fejlesztési erőfeszítéseire való hozzájárulását egy valódi „Európa együtt” megközelítés keretében;
47. megjegyzi, hogy 2020 júniusáig az EBB a jóváhagyások tekintetében meghaladta az ESBA azon célkitűzését, hogy 2020 végéig legalább 500 milliárd EUR beruházást mozgósítson; megjegyzi továbbá, hogy az EBB csoport szintjén aláírt, közel 82,8 milliárd EUR értékű beruházásokból a becslések szerint mintegy 491,7 milliárd EUR az ESBA által támogatott beruházások összege;
48. ösztönzi az EBB-t, hogy vállaljon nagyobb szerepet a mezőgazdasági ágazatban; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termelők, különösen a fiatal és az új belépők pénzügyi szükségletei jelentős nagyságúak, és hogy az ágazatban működő mezőgazdasági termelők és vállalkozások sikerességének aránya elmarad az átlagtól a finanszírozás igénylésekor; kiemeli, hogy az EBB tett bizonyos lépéseket e kérdés kezelése érdekében; felhívja az EBB-t, hogy dolgozzon tovább olyan új pénzügyi eszközökön, amelyek növelik a mezőgazdasági ágazat hitelhez jutásának esélyeit; kitarat emellett ebben a kontextusban, hogy az EBB-finanszírozásnak támogatnia kell a mezőgazdasági ágazat átállását az európai politikai célkitűzésekkel összhangban, többek között az állatjólét fokozottabb tiszteletben tartása mellett, és el kell kerülnie a földterület teherbíró képességét meghaladó állománysűrűséghez való hozzájárulást;

Az átláthatóság és az elszámoltathatóság növelése az EBB vállalatirányítása és tevékenységei során

49. megjegyzi, hogy 2020-ban az EBB csoport létrehozott egy csoportkockázati és megfelelési funkciót, amelyet a csoport kockázatkezelési főtisztviselője felügyel; megjegyzi, hogy a csoport kockázatkezelési főtisztviselője felügyeli a csoport valamennyi kockázatát, beleértve a megfelelési kockázatokat is, és beszámol azokról, és hogy az EBB megfelelési funkciójának vezetője, a megfelelésért felelős főtisztviselő jelentést tesz a csoport kockázatkezelési főtisztviselőjének, valamint az irányítóbizottságnak, az igazgatótanács megfelelő bizottságainak és az ellenőrző bizottságnak; kéri az EBB-t, hogy fejtse ki, hogyan őrizhető meg a megfelelésért felelős főtisztviselő függetlensége, és hogyan kerülhetők el a kockázatkezelési főtisztviselő feladataival való átfedések;
50. üdvözlí a megfelelésért felelős főtisztviselő hivatala által 2020-ban elvégzett első megfeleléségi kockázattertelést, amelynek célja, hogy azonosítsa az EBB üzleti tevékenységeinek megfelelési kockázatoknak való kitétséget azokon a földrajzi helyeken, ahol az EBB működik, beleértve a pénzmosásnak és a terrorizmus finanszírozásának, valamint a szervezett bűnözésnek való kitétséget, valamint a szankciókat, a nem megfelelő joghatóságokat/jó adóügyi kormányzást, a piac integritását, a magatartási és beszerzési kockázatokat; megjegyzi, hogy 2020-ban a pénzmosás elleni küzdelem eredménytábláján frissítették a fő kockázati mutatókat, hogy részletesebb információkat nyújtsanak a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatokról;
51. üdvözlí az irányítóbizottság azon döntését, hogy további emberi erőforrásokat fordít a megfelelési funkció megerősítésére; üdvözlí, hogy az EBB és az EBA 2020 márciusában egyetértési megállapodásokat írt alá a luxemburgi pénzügyi információk egységgel;

2022. július 7., csütörtök

52. megjegyzi, hogy az EBB csoportnak a pénzmosás elleni, a terrorizmus finanszírozása elleni és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó keretét 2020 decemberében felülvizsgálták, figyelembe véve a pénzmosás elleni ötödik irányelvet, és hogy 2021 júliusában elfogadták az EBB csoport pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni átfogó politikáját; úgy véli, hogy a többi érintett illetékes hatósággal való hatékony koordináció lényeges a politika sikere szempontjából;

53. tudomásul veszi az Európai Számvevőszék, az EBB és az Európai Bizottság által aláírt új háromoldalú megállapodást, amely lehetővé teszi az ellenőrzött EBB-dokumentumokhoz való jobb hozzáférést és azok egyszerűsítését; ugyanakkor ismét kéri, hogy az uniós politikákat végrehajtó EBB-műveletek tekintetében terjesszék ki az Európai Számvevőszék információhoz való hozzáférési jogát; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság és az EBB a Számvevőszék megbízásának az EUMSZ-ben foglalt meghatározására hivatkozik annak megakadályozása érdekében, hogy a Számvevőszék hozzáférjen az EBB olyan műveleteire vonatkozó információkhoz, amelyek egyedüli oka az uniós politikák végrehajtása;

54. úgy véli, hogy az EBB ellenőrző bizottságának munkája nem alternatívája, hanem kiegészítője a Számvevőszék tevékenységének; sajnálja, hogy az EBB, a Bizottság és a Számvevőszék által 2021. november 11-én megújított háromoldalú megállapodás nem kínál kielégítő megoldást, és hogy annak megújítása érdemi javulás nélkül erősíti meg a helyzetet, különösen az Európai Számvevőszéknek az EBB tevékenységeivel kapcsolatos ellenőrzési hatáskörök tekintetében betöltött szerepével kapcsolatban;

55. megjegyzi, hogy 2020-ban az EBB panasztételi mechanizmusa 77 új ügyet vett nyilvántartásba, 137 ügyet kezelt és 94 ügyet zárt le; üdvözlí, hogy az EBB panasztételi mechanizmusa rendszeresen nyomon követi ajánlásainak és fejlesztési javaslatainak az EBB szolgálatait általi végrehajtását; felhívja az EBB-t, hogy megfelelően foglalkozzon a panasztételi mechanizmus megállapításaival;

56. üdvözlí, hogy 2020-ban jelentős előrelépés történt az EBB kizárási politikájának teljes körű végrehajtása terén, különösen a Főfelügyelőség Csalás Elleni Osztályán (IG/IN) belüli új Politikai és Kizárási Osztály létrehozása, valamint a kizárási bizottság 2020. októberi létrehozása révén;

57. ismét felhívja az EBB-t, hogy végezzen átfogó elemzést az állítólagos helytelen magatartás által érintett pénzügyi támogatás jellegéről és az ilyen esetek földrajzi eloszlásáról, hogy megkönnyítse a figyelmet és erőforrásokat érdemlő rendszerszintű hiányosságok azonosítását; üdvözlí e tekintetben, hogy az IG/IN az elmúlt 10 évben számos vezető iparági megelőzési és felderítési eszközt dolgozott ki;

58. tudomásul veszi az EBB csoport felülvizsgált csalás elleni politikájának 2021. júliusi elfogadását;

59. tudomásul veszi a Covid19-világjárvány által az IG/IN által 2020-ban végzett csalásvizsgálatokkal kapcsolatos kihívásokat, amelyek ennek ellenére 52 ajánlást és véleményt adtak ki; megjegyzi, hogy a vizsgált ügyek mintegy 89 %-a a csalás, a korrupció és az összejárás területéhez tartozik, és kéri az EBB-t, hogy az ilyen ügyekben számoljon be az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) és az Európai Ügyészséggel (EPPO) fennálló partnerségről és együttműködéséről;

60. üdvözlí az Európai Ügyészséggel 2021 decemberében aláírt munkamegállapodást, és felszólít annak teljes körű és gondos végrehajtására, különösen a jelentéstételt illetően; e tekintetben kiemeli, hogy az IG/IN hónapokkal a munkamegállapodás aláírása előtt megkezdte együttműködését az Európai Ügyészséggel, és 2021-ben összesen 17 esetről számolt be;

61. elismeréssel veszi tudomásul, hogy 2021-ben az EBB fokozta együttműködését az Europolal is azáltal, hogy együttműködési megállapodást írt alá, amelynek célja a súlyos nemzetközi és szervezett bűnözés, a kiberbűnözés és a terrorizmus valamennyi formája megelőzésének és az ellenük való küzdelemnek az előmozdítása;

62. úgy véli, hogy a költségvetési rendelet⁽⁶⁾ felülvizsgálata lehetőséget kínál a Bizottság korai felismerési és kizárási rendszere és az EBB kizárási politikája közötti szinergiák feltárására;

⁽⁶⁾ Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (átdolgozás) (COM(2022)0223).

2022. július 7., csütörtök

63. aggodalmát fejezi ki az OLAF által 2020-ban lezárt számos ügy miatt, amelyek az EBB alkalmazottainak jogosulatlanul nyújtott iskoláztatási támogatásokra összpontosítottak; üdvözlí a juttatási rendszer EBB általi felülvizsgálatát és reformját, valamint az OLAF által feltárt számos hiba korrekcióját, beleértve a jogosulatlan kifizetések visszafizettetésére irányuló lépéseket is; kéri az EBB-t, hogy számoljon be a Parlamentnek az OLAF ajánlásainak nyomon követéséről;

64. mély aggodalmát fejezi ki az EBB-n belüli átláthatóság csökkenése miatt: míg 2010-ben az összes projekt 96,1 %-át tették közzé három héttel az igazgatótanács jóváhagyása előtt, 2020-ban csupán 60 %-át; emlékeztet arra, hogy az EBB csoport átláthatósági politikája úgy rendelkezik, hogy egy korlátozott számú projekt-összefoglaló nem tehető közzé az igazgatótanács jóváhagyása, illetve bizonyos esetekben a hitel aláírása előtt az indokolt érdekek, például az üzleti titkok védelme érdekében; üdvözlí, hogy végső soron az EBB minden projektet közzétesz;

65. felhívja az EBB-t, hogy növelje tevékenységeinek átláthatóságát azáltal, hogy átláthatósági nyilvántartást fogad el a jogalkotási folyamatot befolyásolni kívánó szervezetek nyilvános ellenőrzésére, valamint a korrupció és az összeférhetetlenség elkerülésére;

66. nagyobb átláthatóságra és elszámoltathatóságra szólít fel, többek között az uniós intézmények, különösen a Parlament felé; javasolja, hogy negyedévente folytassanak párbeszédet a Parlament illetékes bizottságaival az EBB beruházási stratégiájában való részvétel és a megfelelő felügyelet biztosítása érdekében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Parlament nagyobb mértékben ellenőrizze az EBB igazgatótanácsának döntéseit, és hogy a Bizottság jobban ossza meg az információkat annak érdekében, hogy növelje a Parlament számára az EBB igazgatótanácsának ülésein képviselt álláspontjával kapcsolatos átláthatóságot;

67. aggódik amiatt, hogy az új átláthatósági politika nem tükrözi a Parlament arra irányuló, igen egyértelmű kérését, hogy a többi pénzügyi intézmény bevált gyakorlataival és normáival összhangban javulást érjenek el; felhívja az EBB-t, hogy hangolja össze átláthatósági politikáját az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankéval a magas környezeti és emberi jogi kockázatot jelentő projektek közvetítőkre vonatkozó kötelező közzétételével kapcsolatban;

68. megjegyzi, hogy 2020-ban az európai ombudsman négy új, az átláthatósági politika alkalmazásával kapcsolatos vizsgálatról értesítette az EBB-t; kéri az EBB-t, hogy számoljon be az ombudsman e vizsgálatokra vonatkozó ajánlásának végrehajtásáról;

69. sajnálja, hogy az EBB még mindig nem teszi közzé teljeskörűen ügyfelei tényleges tulajdonosának adatait; ismételten felszólít az EBB pénzügyi közvetítőkön, például kereskedelmi bankokon és befektetési alapokon keresztül végzett műveleteinek fokozott – a jogszabályi keretek, így az általános adatvédelmi rendelet keretei közötti – átláthatóságára, valamint a megfelelő szintű adatokat és információkat biztosító szabványos jelentéstételi kötelezettségek meghatározására; emlékeztet arra evvel kapcsolatban, hogy a pénzmosás elleni ötödik irányelv 30. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy egy nemzeti nyilvántartásban gyűjtsék és tárolják a vállalatok végső tényleges tulajdonosaira vonatkozó pontos és aktuális információkat, és biztosítsák, hogy ezek az információk minden esetben hozzáférhetőek legyenek; kéri az EBB-t, hogy használja fel a rendelkezésre álló eszközöket és hajtsa végre a pénzmosás elleni ötödik irányelv által előmozdított normákat az ilyen adatok hozzáférhetővé tétele, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemmel foglalkozó jövőbeli hatósággal való teljes körű együttműködés biztosítása érdekében; felkéri az EBB-t, hogy vizsgálja meg az érintett partnerekkel a releváns információk rendelkezésre bocsátása és a vonatkozó eljárások során az átláthatatlanság kockázatának kiküszöbölése érdekében kötött munkamegállapodások és memorandumok megvalósíthatóságát;

70. ismételten kéri, hogy tegyék hozzáférhetővé az EBB finanszírozási műveleteiről szóló, az EBB alapokmányának 19. cikke alapján kiadott bizottsági véleményeket; úgy véli, hogy az ilyen információkhoz való, az 1049/2001/EK rendelet szerinti hozzáférés nem a leghatékonyabb módja a politikai ellenőrzéshez szükséges adatok szolgáltatásának; felhívja a Bizottságot és az EBB-t, hogy állapodjanak meg az ilyen vélemények Parlament részére történő rendszeres és biztonságos továbbításáról;

71. megjegyzi, hogy 2020-ban az etikai és megfelelési bizottság három határozatot fogadott el a korábbi irányítóbizottsági tagok visszavonulási időszakuk alatti tevékenységeiről; felhívja az illetékes bizottságot annak biztosítására, hogy a visszavonulási időszakokban az irányítóbizottság korábbi tagjai ne folytassanak üzleti kapcsolatot vagy lobbitevékenységet az EBB csoporttal, függetlenül az irányítóbizottsági megbízatásuk alatt tartott portfólióktól; ismételten hangsúlyozza az összeférhetetlenség és a forgóajtó-jelenség megelőzését célzó politikák bevezetésének fontosságát;

2022. július 7., csütörtök

72. tudomásul veszi az irányítóbizottság és az igazgatótanács 2021. augusztusi aktualizált magatartási kódexét; üdvözlí a hosszabb visszavonulási időszak bevezetését az irányítóbizottság tagjai (12 hónap helyett 24 hónap) és az igazgatótanács tagjai számára (6 hónap helyett 12 hónap); megjegyzi, hogy nincs olyan rendelkezés, amely kizárná az alelnököket a származási országukban zajló műveletek felügyeletéből; megérti, hogy ez lehetővé teszi a projektekhez szükséges országspecifikus szakértelmet; meggyőződése, hogy az EBB az objektív technikai, pénzügyi és gazdasági mutatók figyelése mellett továbbra is elvégzi a projektek értékelését, és a projektek minőségét veszi figyelembe döntő tényezőként annak eldöntésében, hogy nyújt-e finanszírozást vagy sem;

73. ismételten felhívja az EBB-t, hogy alkalmazzon szigorúbb adózási átláthatósági normákat; rámutat annak szükségességére, hogy a közvetett és közvetlen költsönnyújtás adóügyi és könyvelési adatait országokként köztegyék, és hogy megosszák a finanszírozási műveletekben résztvevő kedvezményezettek és pénzügyi közvetítők tényleges tulajdonosaira vonatkozó adatokat, a kivétel lehetősége nélkül;

74. tudomásul veszi az EBB csoport visszaélések bejelentésére vonatkozó, 2021. novemberi felülvizsgált politikáját, amely védelmet biztosít azon visszaélést bejelentő személyek számára is, akik nem tagjai az EBB személyzetének;

75. kéri az EBB-t, hogy tájékoztassa a Parlamentet az EBB csoport összeférhetlenségre vonatkozó iránymutatásainak felülvizsgálatáról;

76. komoly aggodalmának ad hangot az EBB-n belüli szociális párbeszéd hiánya miatt, különösen az állítólagos zaklatásokkal és a munkakörnyezettel kapcsolatos aggályok kezelése tekintetében; ösztönzi az EBB vezetőségét, hogy kezdjen konstruktív párbeszédet a személyzettel aggályaik kezelése, valamint a bizalom és az elszámoltathatóság kultúrájának előmozdítása érdekében; ösztönzi az EBB-t, hogy továbbra is indítson felméréseket és konzultációkat alkalmazottai körében; megjegyzi, hogy az elmúlt években folyamatosan negatív volt a személyzeti felmérések eredménye, és sürgeti az EBB-t, hogy hajtson végre kézzelfogható intézkedéseket a személyzet tagjai által jelentett problémák megoldására, különösen a belső mobilitással kapcsolatos aggályok tekintetében; tudomásul veszi az EBB erőfeszítéseit, hogy a személyzet folyamatos meghallgatásának keretében felméréseket készít a személyzet bevonásának előmozdítása érdekében, például a közelmúltban a alkalmazottai körében egészségügyi és jólléti felmérést készített;

77. aggodalommal állapítja meg, hogy 2020 végén az EBB vezetői pozícióinak csupán 29,5 %-át töltötték be nők (2019 végén 30 %); ismét aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a felső vezetés szintjén és az EBB csoport irányító testületeiben továbbra is hiányzik a sokszínűség és a nemek közötti egyensúly, valamint hogy a támogatási feladatkörökben nagyon magas a nők aránya;

78. hangsúlyozza, hogy az igazgatótanács a tagállamok képviselőiből áll, és hogy az alelnököket a tagállamok nevezik ki; megállapítja, hogy a tagállamok jelölési hatásköre ellenére az EBB elnökének a sokszínűsége vonatkozó felhívásai a nemek közötti egyensúly jelentős javulásához vezettek; kiemeli e tekintetben, hogy a Bank irányítóbizottságában és igazgatótanácsában a nők aránya 33 %, illetve 48 %; felhívja a tagállamokat, hogy értékeljék a nemek közötti egyensúly helyzetét, és több nőt nevezzenek ki az EBB alelnöki és igazgatótanácsai tisztségeire;

79. megismétli az EBB-hez intézett azon felhívását, hogy biztosítsa valamennyi tagállam megfelelő földrajzi képviseletét igazgatásában, figyelembe véve a jelöltek kompetenciáit és érdemeit, és felhívja az EBB-t, hogy évente tegye közzé a közép- és felsővezetői pozíciók nemek és állampolgárság szerinti megoszlását;

A Parlament ajánlásainak nyomon követése

80. felhívja az EBB-t, hogy továbbra is készítsen jelentést a Parlament éves állásfoglalásaiban szereplő korábbi ajánlások végrehajtásának állásáról, különös tekintettel az alábbiakra:

- a) befektetési stratégiájának (gazdasági, környezeti és társadalmi) hatásai és az Unió érdekében a belső piac kiegyensúlyozott és folyamatos fejlődéséhez való hozzájárulás terén elért eredmények,
- b) az összeférhetlenség hatékonyabb megelőzését szolgáló intézkedések,
- c) az átláthatóság megerősítését célzó intézkedések, az ügyfelek feddhetetlenségére vonatkozó átvilágítását követve az adókikerülés, a csalás és a korrupció megelőzése érdekében,

2022. július 7., csütörtök

d) az ezen állásfoglalásban elfogadott felhívások és kérések nyomon követése;

o

o o

81. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, és kéri a Tanácsot és az EBB igazgatótanácsát, hogy vitassa meg a Parlament itt ismertetett álláspontját.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0300

Az EU pénzügyi érdekeinek védelme – Csalás elleni küzdelem – 2020. évi éves jelentés

Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelméről – csalás elleni küzdelem – 2020. évi éves jelentés (2021/2234(INI))

(2023/C 47/20)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 310. cikkének (6) bekezdésére és 325. cikkének (5) bekezdésére,
- tekintettel a Bizottság és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) éves jelentéseiről szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a „32. éves jelentés az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelméről és a csalás elleni küzdelemről – 2020” című, 2021. szeptember 20-i bizottsági jelentésre (COM(2021)0578),
- tekintettel az OLAF 2020. évi jelentésére ⁽¹⁾ és az OLAF Felügyelő Bizottságának 2020. évi éves jelentésére ⁽²⁾,
- tekintettel az OLAF Felügyelő Bizottságának az érintett hatóságok által nem követett OLAF-ajánlásokról szóló, 2021. januári 1/2021. sz. véleményére,
- tekintettel az Európai Ügyészség 2021. évi éves jelentésére,
- tekintettel az Európai Számvevőszéknek az uniós költségvetés végrehajtásáról és a nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból (EFA) finanszírozott tevékenységekről szóló, a 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésére, az intézmények válaszaival együtt,
- tekintettel a Számvevőszék „Az uniós számvevőszéki ellenőrzésről röviden – Az Európai Számvevőszék 2020. évi éves jelentéseinek bemutatása” című kiadványára,
- tekintettel az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel a 883/2013/EU, Euratom rendeletnek az Európai Ügyészséggel való együttműködés és az Európai Csalás Elleni Hivatal vizsgálatainak hatékonysága tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. december 23-i (EU, Euratom) 2020/2223 rendeletre (OLAF-rendelet) ⁽⁴⁾,
- tekintettel az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Számvevőszék 01/2019. számú, „Az uniós kiadásokat érintő csalás elleni küzdelem: intézkedésre van szükség” című különjelentésére,
- tekintettel a Bizottság „2021. évi jelentés a héabevétel-kiesésről” című, 2021. szeptemberi jelentésére,
- tekintettel az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelvre (PIF-irányelv) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OLAF, „Az Európai Csalás Elleni Hivatal huszonegyedik jelentése, 2020. január 1. – december 31.”, 2020.

⁽²⁾ Az OLAF Felügyelő Bizottsága, 2020. évi éves jelentés, 2021. június.

⁽³⁾ HL L 248., 2013.9.18., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 437., 2020.12.28., 49. o.

⁽⁵⁾ HL L 305., 2019.11.26., 17. o.

⁽⁶⁾ HL L 198., 2017.7.28., 29. o.

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel a Bizottságnak az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról szóló, 2021. szeptember 6-i jelentésére (COM(2021)0536),
- tekintettel az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről szóló, 2017. október 12-i (EU) 2017/1939 rendeletre ⁽⁷⁾,
- tekintettel az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1798 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel „az Egyesült Nemzetek korrupció elleni egyezménye szerinti végrehajtás-felülvizsgálati mechanizmus keretében az Európai Unió tekintetében végzett felülvizsgálatról” szóló, 2020. december 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0793),
- tekintettel a „2020. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0580),
- tekintettel az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló, 2020. december 14-i (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozatra ⁽⁹⁾,
- tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel „A Bizottság csalás elleni stratégiája: fokozott fellépés az uniós költségvetés védelme érdekében” című, 2019. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2019)0196),
- tekintettel az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme területén végzett tevékenységek előmozdítására irányuló program (Herkules III program) létrehozásáról szóló, 2014. február 26-i 250/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹¹⁾,
- tekintettel „Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme területén végzett tevékenységek előmozdítására irányuló program (Herkules III program) létrehozásáról és a 804/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről” szóló, 2014. február 26-i 250/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végleges értékelése” című, 2021. december 16-i bizottsági jelentésre (COM(2021)0809),
- tekintettel a csalás elleni uniós program létrehozásáról szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/785 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾,
- tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025 közötti uniós stratégiáról szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0170),
- tekintettel a Tanácshoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a korrupcióról és az emberi jogokról szóló, 2022. február 17-i ajánlására ⁽¹³⁾,

⁽⁷⁾ HL L 283., 2017.10.31., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 274., 2019.10.28., 1. o.

⁽⁹⁾ HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.

⁽¹¹⁾ HL L 84., 2014.3.20., 6. o.

⁽¹²⁾ HL L 172., 2021.5.17., 110. o.

⁽¹³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0042.

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel a főtanácsnok C-213/19. sz., Európai Bizottság kontra Nagy-Britannia és Észak- Írország Egyesült Királysága ügyre vonatkozó, 2021. szeptember 9-i indítványára ⁽¹⁴⁾,
 - tekintettel a Bíróság (nagytanács) C-213/19. sz., Európai Bizottság kontra Nagy-Britannia és Észak- Írország Egyesült Királysága ügyben 2022. március 8-án hozott ítéletére ⁽¹⁵⁾,
 - tekintettel a Törvényszék T-517/19. sz., Andrea Homoki kontra Európai Bizottság ⁽¹⁶⁾ ügyben 2021. szeptember 1-jén hozott ítéletére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0175/2022),
- A. mivel a tagállamok és a Bizottság de jure megosztott felelősséggel rendelkeznek, és szorosan együtt kell működniük az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, valamint a csalás és a korrupció elleni küzdelem érdekében; mivel ténylegesen a tagállami hatóságok kezelik az uniós költségvetési kiadások mintegy háromnegyedét, és szedik be az Unió tradicionális saját forrásait (TOR);
- B. mivel a Bizottságnak teljesítenie kell a megosztott irányítás szerinti felügyeleti, kontroll- és ellenőrzési feladatait;
- C. mivel az EUMSZ 83. cikke szerint a korrupció a több államra kiterjedő vonatkozású, különösen súlyos bűncselekmények egyike;
- D. mivel a korrupció következményei veszélyeztetik az Unió pénzügyi érdekeit és az uniós gazdaság egészét, és súlyos fenyegetést jelentenek a demokráciára, az alapvető jogokra és a jogállamiságra egész Európában, továbbá súlyosan hátrányos hatással vannak a polgárok demokratikus intézményekbe vetett bizalmára az EU-ban és a tagállamokban;
- E. mivel a tagállamok jogi és adminisztratív rendszereinek sokféleségét megfelelően kell kezelni a szabálytalanságok leküzdése és a csalás és korrupció elleni küzdelem érdekében;
- F. mivel a héa a nemzeti költségvetések fontos bevételi forrása, és a héa-alapú saját források a 2020. évi teljes uniós költségvetési bevételek 12,3 %-át tették ki;
1. üdvözlí az EU pénzügyi érdekeinek védelméről és a csalás elleni küzdelemről szóló 32. éves jelentést (2020) (PIF-jelentés), és üdvözlí az elfogadott új, ábrákat tartalmazó változatot, amely kétségtelenül könnyebben befogadható az uniós polgárok számára;
2. emlékeztet arra, hogy 2020 a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret utolsó éve, annak ellenére, hogy a programokat csak 2023-ban kell befejezni, és ugyanebben az évben fogadták el a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretet, a NextGenerationEU eszközt és a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszert is;
3. tudomásul veszi, hogy a PIF-irányelv hatálya alá tartozó mind a 26 tagállam bejelentette az irányelv fő rendelkezéseinek a nemzeti jogba való teljes körű átültetését; megjegyzi azonban, hogy az (EU) 2017/1371 irányelv végrehajtásáról szóló bizottsági jelentés kiemeli a fennálló kezelendő megfelelési problémákat, amelyek közül néhány az Európai Ügyészség által folytatott nyomozások és vádhatósági eljárások hatékonyabbá tételére irányul; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a helyzetet, és ösztönözze a tagállamokat e problémák megoldására, és erről számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak;

⁽¹⁴⁾ Pikamäe főtanácsnok 2021. szeptember 9-i indítványa, C-213/19. sz. ügy, Európai Bizottság kontra Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, EU:C:2021:724.

⁽¹⁵⁾ A C-213/19. sz., Európai Bizottság kontra Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága ügyben 2022. március 8-án hozott ítélet, EU:C:2021:724.

⁽¹⁶⁾ A Törvényszék 2021. szeptember 1-jei ítélete, T-517/19. sz. ügy, Andrea Homoki kontra Európai Bizottság, EU:T:2021:529.

2022. július 7., csütörtök

4. megjegyzi, hogy a PIF-jelentés kiemeli a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó kockázatokat mind a bevételek, mind a kiadások tekintetében; megjegyzi különösen azt, hogy a jelek szerint a vámcsalások eltérő mértékben érintették az uniós tagállamokat; megjegyzi továbbá, hogy vészhelyzetben az egyszerűsített eljárások alkalmazása és az ajánlattételhez szükséges dokumentáció gyengébb minősége kockázatot jelent a versenyalapú közbeszerzésre nézve, különösen az összeférhetetlenség és a korrupció kockázatának növelése, valamint a költségek növelése vagy a végrehajtás minőségének csökkentése révén; megjegyzi, hogy megfelelő figyelmet fordítottak az egészségügyi ágazatra, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre és a további kockázatokra;

5. hangsúlyozza, hogy a Covid19 új lehetőségeket teremthet a csalók számára a válság kezelésével és az egyszerűsített és sürgős eljárások világjárvánnyal összefüggésben történő bevezetésével kapcsolatos megnövekedett kockázatok miatt, amelyek visszaélésekre adhatnak lehetőséget; hangsúlyozza továbbá, hogy az uniós pénzeszközöket kezelő hatóságokra a késések és új stressztényezők miatt nagyobb nyomás nehezedik, ami – például az infláció révén – kedvezhet a csalóknak; hangsúlyozza, hogy ezen új kockázatok mindegyike szükségessé teszi az ellenőrzési stratégiák kiigazítását, valamint azt, hogy hangsúlyt helyezzenek a megelőzésre konkrét kockázatsökkentő intézkedések és a jövőbeli szabálytalanságok és csalások felderítésére irányuló célzott intézkedések révén; felhívja a tagállamokat, hogy tartsák fenn a sürgősségi kiadások magas szintű ellenőrzését és nyomon követését, különösen a sürgős eljárásokkal összefüggésben; emlékeztet az elektronikus közbeszerzési eljárásokra való áttérés befejezésének fontosságára;

6. úgy véli, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret utólagos értékelése során különös figyelmet érdemelnek a Covid19-világjárvány során szerzett tapasztalatok; kéri a Bizottságot, hogy az eredményességgel, a hatékonysággal, a koherenciával, a relevanciával és az uniós hozzáadott értékkel kapcsolatos átfogó elemzés alkotórészeként, valamint a jövőbeli kialakítás és lebonyolítás tekintetében tanulásként az ilyen értékelésekbe megfelelően építse be a kockázatértékeléssel, a kockázatkezeléssel, valamint a szabálytalanságok és csalások tekintetében elfogadott kockázatsökkentő intézkedésekkel kapcsolatos szempontokat; úgy véli, hogy a többéves pénzügyi keret utólagos értékelését legkésőbb a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős értékelése előtt le kell zárni annak érdekében, hogy a múltból tanulva jobban fel lehessen készülni a jövőre, lehetővé téve a levont következtetések/tanulások felhasználását a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret javításához; kéri a Bizottságot, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret utólagos értékelése során vizsgálja meg, hogy mennyire érte el a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves keret a kitűzött célokat, milyen mértékben járultak hozzá a programok kiadásai az EU és a tagállamok céljaihoz, és milyen mértékben érintette ebben az időszakban a csalás és a korrupció az uniós forrásokat;

7. emlékeztet arra, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi keret – a NextGenerationEU helyreállítási tervével együtt – példátlan, 1,8 billió EUR összegű forrást biztosít az EU számára; hangsúlyozza, hogy példátlan mértékű figyelemre és ellenőrzésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy ezek a források a lehető legjobban hozzá tudjanak járulni az Unió közös céljaihoz;

8. hangsúlyozza, hogy teljes átláthatóságra van szükség a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében biztosított átutalások és hitelek elszámolása terén, és felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a Parlament számára az információkhoz való teljes körű hozzáférést;

Felderített csalárd és nem csalárd szabálytalanságok

9. megjegyzi, hogy a 2020-ban bejelentett csalárd és nem csalárd szabálytalanságok teljes száma összesen 11 755 esetet tett ki, amelyek értéke körülbelül 1,46 milliárd EUR volt; tudomásul veszi a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos új megközelítést, amely az uniós hozzáadott értékre összpontosít;

10. megjegyzi, hogy a csalárdként bejelentett felderített szabálytalanságok száma jelzi a felderítés szintjét és azt, hogy a tagállamok és az uniós szervek milyen mértékben képesek feltárni az esetleges csalásokat, és emlékeztet arra, hogy ez a szám nem mutatja közvetlenül az uniós költségvetést vagy egy adott tagállamot érintő csalások szintjét; megállapítja, hogy a szabálytalanság felderítése és bejelentése azt jelenti, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében korrekciós intézkedéseket hoztak, és adott esetben büntetőeljárást indítottak;

11. tudomásul veszi a 2020-ban bejelentett csalárd szabálytalanságok számát (1 056 eset) és az azokhoz kapcsolódó pénzügyi értéket (körülbelül 374 millió EUR); tudomásul veszi, hogy a felderített csalárd szabálytalanságok száma tagállamonként jelentősen eltérő; emlékeztet arra, hogy ezek az adatok a csalás és más jogellenes tevékenységek elleni tagállami erőfeszítések eredményeit mutatják, és nem értelmezendők a tagállamokban elkövetett csalások szintjének jelzésként; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a tagállamok eltérő büntetőjogi megközelítéseket alkalmaznak az uniós költségvetés védelme terén; kéri a Bizottságot, hogy foglalkozzon a tagállami gyakorlatok közötti különbségekkel, és vegye fontolóra új harmonizációs intézkedések bevezetését;

2022. július 7., csütörtök

12. megjegyzi, hogy a bejelentett esetek száma 2020-ban az ötéves átlaghoz (2016–2020) képest csökkent mind az uniós bevételekhez kapcsolódó csalárd, mind az azokat érintő nem csalárd szabálytalanságok esetében, és hogy a kapcsolódó pénzügyi érték a csalárd szabálytalanságok esetében nőtt, a nem csalárd szabálytalanságok esetében viszont csökkent;

13. figyelembe veszi, hogy a 2020-ban nyilvántartásba vett nem csalárd szabálytalanságok száma (10 699 eset, ebből 6 696 kiadással kapcsolatos eset) alacsonyabb volt, mint az előző években, és hogy egyes kiadási területeken a felderítés és a jelentéstétel visszaesése nem magyarázható meg könnyen, és aggodalomra ad okot; megjegyzi, hogy az ezen ügyekhez kapcsolódó teljes pénzügyi érték körülbelül 1,09 milliárd EUR;

14. hangsúlyozza, hogy a bejelentett szabálytalanságok számának csökkenése önmagában nem tekinthető a pozitív vagy negatív fejlődés jelének, azokat inkább az uniós pénzeszközök kezelésének és felhasználásának új módzataihoz kapcsolódó, újonnan felmerülő kihívásokkal összefüggésben kell vizsgálni;

15. megjegyzi, hogy a csalás egyre vonzóbb a szervezett bűnözői csoportok számára ⁽¹⁷⁾; sajnálja, hogy számos tagállam nem rendelkezik a szervezett bűnözés – többek között a maffiatípusú bűnszervezetek – elleni küzdelemre vonatkozó külön jogszabályokkal, pedig az – különösen a határokon átnyúló tevékenységek tekintetében – folyamatosan növekszik;

16. úgy véli, hogy a kormánytisztviselők által elkövetett bűncselekmények jelentős mértékben érintik vagy érinthetik az EU pénzügyi érdekeit, ezért átfogó és hatékony korrupcióellenes keretre van szükség a tagállamokban;

Bevételek – saját forrásokat érintő csalások

17. megállapítja, hogy 2020-ban 451 szabálytalanságot jelentettek be bevételekkel kapcsolatos csalásként, ami 9 %-kal alacsonyabb, mint a 2016–2020-as időszakban évente bejelentett esetek átlagos száma; megjegyzi továbbá, hogy a tradicionális saját források becsült és megállapított érintett összege (108 millió EUR) 2020-ban 6 %-kal volt magasabb, mint a 2016–2020-as időszakban az egyes évekre becsült és megállapított átlagos összeg; megjegyzi, hogy 2020-ban az uniós bevételeket érintő, csalárdként vagy nem csalárdként bejelentett esetek többsége az alulértékeléshez, az áruk helytelen besorolásához/hibás leírásához, illetve a csempészethez kapcsolódott; megjegyzi továbbá, hogy a csalás elleni nemzeti szolgálatok által végzett ellenőrzések jelentették a legsikeresebb módszert a csalások felderítésére, és hogy ezek a csalárd vámelkerülések felderítésében meghaladták az áruátengedést követő ellenőrzéseket és a vámkezelési ellenőrzéseket;

18. rámutat, hogy 2020-ban 4 003 szabálytalanságot tártak fel és jelentettek be nem csalárdként, ami 9 %-kal alacsonyabb a 2016–2020-as időszakban évente bejelentett átlagos számnál, és hogy a tradicionális saját források becsült és megállapított teljes összege (382 millió EUR) 8 %-kal alacsonyabb volt, mint a 2016–2020-as időszakban az egyes évekre becsült és megállapított átlagos összeg;

19. megjegyzi, hogy a héabevétel-kiesésről szóló 2021. évi jelentés szerint 2019-ben az uniós héabevétel-kiesés nominális értéken 134 milliárd EUR-ra csökkent (ami 2018-hoz képest közel 6,6 milliárd EUR összegű csökkenést jelent); megjegyzi továbbá, hogy a tanulmány 2020-ra vonatkozóan csak 18 tagállam tekintetében szolgál gyorsbecslésekkel, mivel a világjárvány kitörését követően a gazdaságok adórendszerei és -struktúrái jelentősen megváltoztak, ami azt jelenti, hogy még nem lehetséges annak megítélése, hogy az uniós szintű héabevétel-kiesés 2020-ban csökken vagy emelkedik; megjegyzi, hogy az ökonometria elemzések megerősítették, hogy a héabevétel-kiesést több tényező befolyásolja, amelyek közül – az adóhatóságok irányítása alatt – statisztikai szempontból az informatikai kiadások aránya és az adófizetőkre vonatkozó kiegészítő tájékoztatási kötelezettségek alkalmazása bizonyult a legnagyobb jelentőségűnek a héabevétel-kiesés mértékének magyarázatában;

20. az éves felderítési arányok változásai alapján arra a következtetésre jut, hogy nem minden tagállam vámhatóságai szenvedtek egyformán a Covid19-világjárvány miatt;

21. felhívja a tagállamokat, hogy a vámellenőrzések rugalmasságának javítása és a váratlan jövőbeli események lehetséges hatásának csökkentése érdekében értékeljék nemzeti vámérték-ellenőrzési stratégiájuk kockázatait és hiányosságait; felhívja a Bizottságot, hogy segítse a tagállamokat az EU-n belüli egységes ellenőrzések végrehajtásának biztosításában;

⁽¹⁷⁾ A Bizottság 2021. április 14-i közleménye a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló, 2021–2025 közötti uniós stratégiáról (COM(2021)0170).

2022. július 7., csütörtök

22. megjegyzi, hogy 2020-ban a csalások és szabálytalanságok által leginkább érintett árutípusok a lábbelik, a textiltermékek, a járművek, valamint az elektromos gépek és berendezések voltak az esetek számát és a pénzben kifejezett értéket tekintve, és hogy a legtöbb eset az alulértékeléshez, az áruk helytelen besorolásához/leírásához vagy a csempészethez kapcsolódott;

23. tudomásul veszi a főtanácsnok 2021. szeptember 9-i, az Európai Unió Bíróságának az Egyesült Királyságon keresztül Kínából importált textiltermékekkel és cipőkkel kapcsolatos állítólagos alulértékelési csalás miatt az Egyesült Királyság ellen indított eljárására vonatkozó indítványát, amely az OLAF által indított és a Bizottság által a saját források kezelésével kapcsolatban végzett vizsgálatokon alapul; tudomásul veszi a Bíróság 2022. március 8-i ítéletét, amely kimondja, hogy az Egyesült Királyság nem teljesítette kötelezettségeit, mivel az érintett behozatalok tekintetében nem alkalmazott hatékony vámellenőrzési intézkedéseket és elmulasztotta a Bizottság rendelkezésére bocsátani a tradicionális saját források helyes összegét;

24. megjegyzi, hogy a Bíróság részben elutasította a Bizottság számításait, mivel a saját források Bizottság által követelt összegeinek pontosságát illetően jelentős bizonytalanság áll fenn, és a Bizottság nem állapította meg a teljes összeget a jogilag megkövetelt módon; megjegyzi, hogy a Bíróság jóváhagyta a Bizottság által a kötelezettségszegési időszak egy része tekintetében a tradicionális saját források kiesett összegének becsléséhez használt módszert, és megállapította, hogy a Bizottság feladata újraszámítani az EU saját forrásait érintő veszteségek még fennmaradó összegét; kéri a Bizottságot, hogy magyarázza el a mentesítésért felelős hatóságnak, hogy miből álltak a számítási hibák és hogyan kívánja a jogilag megkövetelt módon orvosolni a veszteségek kiszámításában ejtett hibát, valamint tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az új számítások eredményéről;

25. megjegyzi, hogy az elmúlt öt évben az éves visszafizetési arány 52 és 71 % között mozgott, és hogy a 2020-ban bejelentett ügyek esetében a visszafizetési arány jelenleg 71 %; megjegyzi azonban, hogy a visszafizetési arányok tagállamonként eltérőek olyan tényezők miatt, mint a csalás vagy szabálytalanság típusa vagy az érintett adós típusa; megjegyzi, hogy 2020-ban továbbra is Kína volt a csalárd és nem csalárd szabálytalanságok által érintett legtöbb áru származási országa;

Kiadási csalások

26. megállapítja, hogy 2020-ban 605 kiadási szabálytalanságot jelentettek csalárdként, amelyeknek kapcsolódó pénzügyi értéke 266 millió EUR volt;

27. megjegyzi, hogy 2020-ban a nem csalárdként bejelentett kiadási szabálytalanságok száma 6 696 volt;

28. megjegyzi, hogy a PIF-jelentés az állami források felhasználásával kapcsolatban megemlíti az átláthatóság fontosságát, mivel az visszatartó erővel bír és bevonja a civil társadalmat a bizalom növelésébe; felszólítja a Bizottságot, hogy a kedvezményezettek, köztük a vállalkozók, az alvállalkozók és az uniós források végső kedvezményezettjei esetében törekedjen az átláthatóság növelésére; felszólítja a tagállamokat, hogy az uniós források felhasználása terén is erősítsék meg az átláthatóságot, különösen a sürgősségi közbeszerzések esetében, mivel nyolc tagállam számolt be arról, hogy ezt még mindig nem tették meg;

29. megjegyzi, hogy a 2016–2020-as időszakban a közös agrárpolitika (KAP) keretében a csalások felderítése kevés tagállamra összpontosult, és hogy ezt nem támasztották alá a KAP költségvetéséből e tagállamoknak nyújtott hasonló szintű kifizetések; megjegyzi továbbá, hogy a mezőgazdasági támogatással kapcsolatos csalárd szabálytalanságok többsége hamis dokumentumok vagy hamis támogatási kérelmek felhasználásához kapcsolódott, és hogy számuk nagyrészt változatlan maradt; megállapítja továbbá, hogy a tagállamok által kapott kifizetések arányában a költségvetés vidékfejlesztési részét jobban érintette a csalás, mint a mezőgazdaság támogatását, kivéve a piaci intézkedéseket, amelyek esetében a csalások száma magasabb volt, mint a vidékfejlesztés esetében; megjegyzi, hogy a vidékfejlesztéssel kapcsolatban a fő csalárd gyakorlat a dokumentumok meghamisítása volt; hangsúlyozza, hogy több vizsgálatot kell lefolytatni, és további megfelelő intézkedéseket kell hozni az uniós pénzeszközöknek a mezőgazdasággal összefüggő tevékenységek keretében olyan vállalatok általi felhasználása ellen, amelyek nem tartják tiszteletben a munkaiügyi jogszabályokat és a munkavállalók alapvető jogait, ahogy azt a mezőgazdasági munkavállalók helyzete is bizonyítja, különösen a Covid19-világjárvány idején; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a 2014–2020-as vidékfejlesztéssel kapcsolatos csalások bejelentése lassan vette kezdetét, ami arra utalhat, hogy az uniós tagállamok nem tesznek elég erőfeszítést a felderítés érdekében;

2022. július 7., csütörtök

30. megjegyzi, hogy 2016 és 2020 között nőtt a Kohéziós Alappal, az Európai Regionális Fejlesztési Alappal, az Európai Szociális Alappal és a Halászati Alappal kapcsolatban a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozóan bejelentett szabálytalanságok száma; hangsúlyozza azonban, hogy ez a növekedés a nem csalárd szabálytalanságok tekintetében valamennyi alap, és különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap esetében korlátozott volt, ami arra utal, hogy az előző programozási időszakhoz képest kivételesen csökkent a feltárt szabálytalanságok száma (és a kapcsolódó pénzügyi összegek); megállapítja továbbá, hogy a 2007–2013-as programozási időszakhoz képest a Kohéziós Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és a halászati alapok esetében a végrehajtási ciklusnak megfelelően csökkent a csalárd és nem csalárd szabálytalanságok száma; megállapítja, hogy az egyik programozási időszakról a másikra számos végrehajtási szabály megváltozott;

31. úgy véli, hogy azokat a vállalatokat és szervezeteket, amelyek offshore vállalkozásokat és szervezeteket vonnak be tulajdonosi struktúrájukba, ki kell zárni az uniós pénzeszközök felhasználásából;

32. rámutat, hogy alapvető fontosságú a kiadások elszámolásának teljes átláthatósága, különösen a közvetlenül uniós alapokból vagy uniós pénzügyi eszközökkel finanszírozott infrastrukturális munkálatok esetében; felhívja a Bizottságot, hogy az uniós polgárok számára biztosítson teljes körű hozzáférést a társfinanszírozott projektekkel kapcsolatos információkhoz;

Az Unió pénzügyi érdekei védelmének külső dimenziója

33. úgy véli, hogy az uniós intézményeknek és szervezeteknek nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a nem uniós országokban elköltött pénzeszközökre annak ellenőrzése érdekében, hogy ezeket a forrásokat a szabályoknak megfelelően, csalás vagy korrupció nélkül költik-e el, valamint annak megerősítése érdekében, hogy azok hozzájárulnak-e az Unió fejlesztési és külpolitikájának céljaihoz; a költségvetés-támogatás felfüggesztését javasolja azokban a nem uniós országokban, ahol a hatóságok nyilvánvalóan nem tesznek valódi lépéseket a széles körben elterjedt korrupció ellen, ugyanakkor biztosítani kell, hogy a segítségnyújtás más csatornákon keresztül eljusson a polgári lakossághoz;

34. megjegyzi, hogy 2020 végéig a fejlesztési együttműködésre fordított uniós kiadások több alap között oszlottak meg, és hogy az új Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) az összes korábbi finanszírozási lehetőséget egyetlen eszközbe vonja össze, az éves költségvetés és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret részeként; rámutat, hogy az NDICI a 2021–2027-es időszakra összesen 79,5 milliárd EUR költségvetési juttatást kapott; a korrupcióellenes megközelítés általános érvényesítését javasolja az EU külső tevékenységeinek finanszírozására szolgáló eszközökben, többek között az NDICI-ben, az Előcsatlakozási Támogatási Eszközben (IPA) és az uniós vagyonkezelői alapokban; kéri, hogy az előcsatlakozási tárgyalások során kapjon nagyobb figyelmet a korrupció elleni küzdelem és szigorú feltételrendszert biztosító kritériumok létrehozását szorgalmazza, valamint kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a kapacitásbővítésre, például a szakosodott korrupcióellenes szerveken keresztül;

35. sajnálja, hogy az Európai Számvevőszék 01/2022. sz. különjelentése szerint az EU által a Nyugat-Balkánon 2014 és 2020 között a jogállamisághoz nyújtott 700 millió EUR összegű uniós pénzügyi támogatás csekély hatással volt az alapvető reformokra; felhívja a Bizottságot, hogy küldjön egyértelmű jelzéseket azoknak a tagjelölt országoknak, amelyek uniós csatlakozását veszélyezteti vagy késlelteti a jogállamisági normák megsértése;

36. kéri, hogy az Unió és a harmadik országok közötti valamennyi kereskedelmi és beruházási megállapodásba építsenek be szigorú és kötelező feltételrendszert, valamint átláthatósági rendelkezéseket és kötelező és érvényesíthető korrupcióellenes záradékokat; javasolja, hogy súlyos korrupciós cselekmények esetén az EU végső esetben szabjon ki szankciókat vagy függeszse fel a megállapodásokat;

37. kéri az önkényuralmi rendszer jellemezte nem uniós országok által a tagállamokban vállalt nagyszabású építési és beruházási projektekkel kapcsolatos korrupciós kockázatok nyomon követését, különös figyelmet fordítva e projektek átláthatóságára, amelyek gyakran aggodalomra adnak okot a nem átlátható finanszírozás vagy a pénzügyi kockázatok miatt;

38. úgy véli, hogy a Parlamentet teljes mértékben be kell vonni az EU által Ukrajnának nyújtott valamennyi vissza nem térítendő támogatás, kölcsön és egyéb pénzügyi támogatás elköltésébe;

2022. július 7., csütörtök

Digitalizáció az uniós pénzügyi érdekek védelmének szolgálatában

39. nagyobb fokú digitalizációra, az összehasonlítható adatrendszerek interoperabilitására, valamint az EU-n belül a jelentéstétel, a nyomon követés és az ellenőrzés harmonizálására szólít fel; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetőségét az Unió pénzügyi érdekei védelmének szolgálatában, és e célból ismételten kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hangolják össze a fogalommeghatározásokat annak érdekében, hogy Unió-szerte összehasonlítható adatokhoz juthassanak; úgy véli, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme terén működő valamennyi uniós szervnek – köztük az OLAF-nak, az Európai Ügyészségnek, az Eurojustnak, az Europolnak és a Számvevőszéknek is – közvetlen és megfelelő idejű hozzáféréssel kell rendelkeznie az olyan adatrendszerekhez, mint az ARACHNE és a korai felismerési és kizárási rendszer (EDES);

40. úgy véli, hogy mielőbb kötelezővé kell tenni az ARACHNE kockázateértékelési eszköznek a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben és a NextGenerationEU helyreállítási tervében való használatát, különös tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtására; javasolja, hogy az ARACHNE-t a tagállamok által elfogadandó, csalás elleni nemzeti stratégiák egyik fő eszközeként jelöljék meg a csalás elleni struktúra integrációjának javítása érdekében; emlékeztet a Parlament által a költségvetési rendelet felülvizsgálatáról szóló, 2021. november 24-i állásfoglalásában⁽¹⁸⁾ felvázolt észrevételekre, és megismétli a Bizottsághoz intézett sürgető felhívását, miszerint hozzon létre egy, az egész Unióra kiterjedő, kötelező, integrált és interoperabilis rendszert, amely többek között olyan meglévő eszközökre épül, mint az ARACHNE és az EDES; emlékeztet arra, hogy e rendszernek tartalmaznia kell az összes uniós társfinanszírozású projektre, kedvezményezettre és tényleges tulajdonosra vonatkozó információkat, és lehetővé kell tennie az ugyanazon kedvezményezetthez vagy tényleges tulajdonoshoz kapcsolódó minden egyes összeg összesítését; továbbá kéri a Bizottságot, hogy értékelje, hogy mi akadályozza a tagállamokat az ARACHNE teljes körű elfogadásában és használatában, és ezekről az okokról tegyen jelentést a Parlamentnek; úgy véli, hogy a rendszer felhasználóbarátabbá tétele arra ösztönözhetné a nemzeti hatóságokat, hogy elfogadják és használják azt;

41. sürgeti a Bizottságot, hogy a költségvetési rendelet⁽¹⁹⁾ felülvizsgálatával összefüggésben terjessze ki az EDES hatályát a megosztott irányítás alá tartozó alapokra is;

42. kéri a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson teljes körű tájékoztatást a tagállamoknak a közvetlen kiadásokról, például a pénzügyi átláthatósági rendszer segítségével, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében, ami segíteni fog a kettős finanszírozás elkerülésében is;

A Bizottság (2019. évi) csalás elleni stratégiája

43. megjegyzi, hogy 2021 júniusáig a Bizottság 2019. évi csalás elleni stratégiájában szereplő intézkedések kétharmadát végrehajtották, míg a fennmaradó egyharmad végrehajtása folyamatban volt; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen jelentést a fennmaradó intézkedések végrehajtásáról; megjegyzi továbbá, hogy jelentős előrelépés történt számos olyan intézkedés tekintetében, amelyek célja a Bizottság szervezeti egységei közötti koordináció és együttműködés fokozása, valamint a Bizottság hatékonyabb csalásellenes felügyeleti rendszerrel való ellátása; megjegyzi, hogy 2020-ban hatékonyabbá vált az OLAF-ajánlások betartásának nyomon követése, amelynek keretében mintegy 1 400, 2012. január és 2019. június között kiadott pénzügyi ajánlást vettek számba;

44. tudatában van annak, hogy a Bizottság 2019-ben elfogadott, csalás elleni új stratégiája a csalással kapcsolatos adatok fokozott stratégiai elemzésére, valamint a csalás elleni sikeres küzdelem szempontjából lényeges és megbízható mutatók azonosítására szólított fel; emlékeztet a Számvevőszék 01/2019. számú, „Az uniós kiadásokat érintő csalás elleni küzdelem: intézkedésre van szükség” című különjelentésére, amely rámutat, hogy a Bizottság nem rendelkezik átfogó és összehasonlítható adatokkal az uniós kiadások terén felderített csalások mértékéről;

45. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság csalás elleni stratégiája végrehajtásának első éveiben a tagállamok kevés támogatásban részesültek, amint arra néhány küldöttség is rámutatott a Tanácsban folytatott viták során; megismétli, hogy a csalás mértékére, jellegére és okaira vonatkozó átfogó és összehasonlítható adatok elengedhetetlenek ahhoz, hogy még

⁽¹⁸⁾ HL C 224., 2022.6.8., 37. o.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

2022. július 7., csütörtök

hasznosabbá váljanak az OLAF, illetve operatív tevékenységei megkezdése óta az Európai Ügyészség vizsgálati intézkedései; emlékeztet arra, hogy a tagállamok elsődleges felelőssége a kiadások mintegy 80 %-ának kezelése és a bevételek csaknem teljes egészének beszedése; kiemeli, hogy a tagállamok tehát fontos szerepet töltenek be az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, és ebben kulcsszerepet játszanak a csalás elleni nemzeti stratégiák, amelyek kidolgozását minden tagállamban prioritásként kell kezelni;

46. hangsúlyozza, hogy egy olyan rendszer, amely lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára, hogy információt cseréljenek egymással, megkönnyítené a két vagy több tagállam között megvalósuló tranzakciókra vonatkozó számviteli nyilvántartások ellenőrzését, amelynek célja a strukturális és beruházási alapok tekintetében megvalósuló, határokon átnyúló csalások megelőzése, és ezáltal egy horizontális és teljes körű megközelítés kialakítása a tagállamok pénzügyi érdekeinek védelme terén;

Tagállami szint: csalás elleni nemzeti stratégiák (NAFS) és csalásellenes koordinációs szolgálatok (AFCOS)

47. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy 2020 végéig mindössze 14 tagállam számolt be arról, hogy csalás elleni nemzeti stratégiát fogadott el, a 2019-es 10 tagállamhoz képest, és további 5 tagállam fontolgatja a csalás elleni nemzeti stratégia elfogadását vagy kidolgozását; megjegyzi azonban, hogy ezek a stratégiák alkalmazási körüket és mélységüket tekintve eltérőek, és néhányat naprakésszé kell tenni; aggodalmát fejezi ki továbbá amiatt, hogy nyolc tagállam még el sem kezdte kidolgozni a csalás elleni nemzeti stratégiáját; szorgalmazza, hogy több tagállam fogadjon el csalás elleni nemzeti stratégiát, és számoljon be arról a Bizottságnak; kéri a Bizottságot, hogy nyújtson kézzelfogható támogatást és tanácsadást a tagállamoknak a csalás elleni nemzeti stratégia kidolgozására vonatkozó iránymutatások és a csalásellenes koordinációs szolgálat létrehozásával és működésével kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások révén, és ismételten kéri, hogy vizsgálják meg az elfogadott csalásellenes nemzeti stratégiákat, illetve azt, hogy egyes tagállamokban miért nem fogadnak el csalás elleni nemzeti stratégiát;

48. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamokban jobban összehangolt, holisztikus csalásellenes erőfeszítéseket tegyenek, és egyúttal a megnövekedett összegű uniós támogatás, többek között a 2021–2027-es időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU, továbbá a Covid19-világjárvány jelentette új kockázatokra tekintettel frissítsék a csalás elleni nemzeti stratégiákat; kéri a Bizottságot, hogy értékelje a már elfogadott csalásellenes nemzeti stratégiákat, vizsgálja meg, hogy a tagállamok miért vannak lemaradva azok elfogadása terén, és ösztönözze a többi tagállamot az elfogadás terén való előrelépésre;

49. emlékeztet arra, hogy a csalásellenes koordinációs szolgálatnak elő kell segítenie az OLAF-fal folytatott hatékony együttműködést és információcserét; sajnálja azonban, hogy csak néhány tagállamban hangolják össze hatékonyan az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás elleni küzdelmet;

50. elismerését fejezi ki az OLAF-nak az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez való felbecsülhetetlen hozzájárulásáért; hangsúlyozza, hogy az OLAF tartósan nem rendelkezik elegendő személyzettel és pénzügyi forrásokkal;

OLAF és Európai Ügyészség

51. üdvözli a 2020 decemberében elfogadott és 2021. január 17-én hatályba lépett felülvizsgált OLAF-rendeletet, amely szigorítja az uniós költségvetést érintő csalás elleni küzdelmet szolgáló vizsgálati eszközöket, egyértelműbb szabályokat határoz meg és szabályozza az Európai Ügyészség és az OLAF közötti együttműködést; tudomásul veszi az OLAF 2020. júniusi belső átszervezését; kéri az Európai Ügyészséget és az OLAF-ot, hogy kerüljék el a munkájuk közötti átfedéseket és az eljárások késedelmeit; úgy véli, hogy az OLAF-nak és az Európai Ügyészségnek ki kell egészítenie egymás munkáját, és vizsgálataikat azokra a területekre kell összpontosítaniuk, ahol a másik intézmény nem rendelkezik hatáskörrel;

52. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az OLAF a vizsgálatait során tiszteletben tartsa a legmagasabb szintű normákat, és teljes mértékben eleget tegyen a jogállamiság minden követelményének;

53. üdvözli, hogy a felülvizsgált OLAF-rendelet 9a. cikke rendelkezik az eljárási garanciák ellenőrzéről, aki felel az eljárási garanciák OLAF általi betartásának ellenőrzéséért és az érintett személyek panaszainak kezeléséért; megjegyzi, hogy az eljárási garanciák ellenőrt még nem nevezték ki; komoly aggodalmát fejezi ki az OLAF vizsgálatai által érintett személyek által benyújtott, arra irányuló panaszok miatt, hogy jogaikat megsértve megnehezítették számukra, hogy védekezzenek az ellenük felhozott vádakkal szemben; felhívja az OLAF-ot és az eljárási garanciák ellenőrt annak biztosítására, hogy az érintett személyek eljárási jogait teljes mértékben tiszteletben tartsák;

2022. július 7., csütörtök

54. aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy az OLAF által a tagállamok elé terjesztett ügyekben a vádemelések aránya a 2007–2014-es időszakban rögzített 53 %-ról a 2016–2020 közötti időszakban 37 %-ra csökkent; felhívja a tagállami hatóságokat, hogy szorosan működjenek együtt az OLAF-fal, és gondosan vizsgálják meg a továbbított vizsgálati jelentéseket és az igazságügyi ajánlásokat, és indítsanak büntetőügyeket minden olyan esetben, amikor ez szükséges a visszaélésszerűen felhasznált uniós források visszafizetésének biztosításához; felkéri az OLAF-ot, hogy vizsgálja felül az alacsony vádemelési arány okaival kapcsolatban végzett korábbi elemzését és kövesse a Felügyelő Bizottság 1/2021. sz. véleményében megfogalmazott ajánlásokat, ideértve a nyomkövetési eljárások jelenlegi rendszerének felülvizsgálatát és a nemzeti igazságügyi hatóságokkal folytatott, kellő időben megvalósított együttműködést is; felhívja az OLAF-ot, hogy rendszeresen kövesse nyomon igazságügyi ajánlásait, és éves jelentésében szerepeltessen róluk adatokat;

55. úgy véli, hogy az OLAF-nak pénzügyi ajánlásait is nyomon kell követnie annak érdekében, hogy azokat összehasonlítsa a Bizottság által az eljárások végén visszafizettetett összegekkel, és hozzájáruljon a pénzeszközök visszafizetésének általános nyomon követéséhez;

56. megjegyzi, hogy az OLAF azzal a céllal vezette be a Herkules III programot, hogy a képzési tevékenységek és az informatikai támogatás területén 2020-ig megerősítse a nemzeti és regionális csaláselelő hatóságok működési kapacitását; megjegyzi, hogy a Herkules III program értékelése 2021 végén zárult le, és hogy annak során arra a következtetésre jutottak, hogy a program kiemelkedő jelentőséggel bírt és rendkívül hatékony volt az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, mivel sikeresen teljesítette általános, konkrét és operatív célkitűzéseit; megjegyzi, hogy a Herkules III program helyébe a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret időtartamára a csalás elleni uniós program lépett;

57. elismeri az OLAF vizsgálataira vonatkozó titoktartási kötelezettséget; úgy véli azonban, hogy átfogó közérdek fűződik ahhoz, és az uniós polgároknak is joguk van ahhoz, hogy hozzáférjenek azokhoz a jelentésekhez és ajánlásokhoz, amelyek az OLAF lezárt vizsgálataihoz és a nemzeti nyomkövetési eljárásokhoz kapcsolódnak, miként azt az Európai Unió Bírósága a T-517/19. sz. ügyben elismerte; ezért arra kéri az OLAF-ot, hogy hozzon létre egy mechanizmust azon jelentések és ajánlások közzétételére, amelyek esetében a továbbiakban már nem indokolt a titoktartási kötelezettség fenntartása;

58. tudomásul veszi az Európai Ügyészség és a Számvevőszék közötti együttműködési keretmegállapodásra vonatkozó, 2021. szeptember 3-án aláírt munkamegállapodást; tudomásul veszi továbbá az OLAF és az Európai Számvevőszék között 2019-ben aláírt igazgatási megállapodásokat;

59. üdvözlí, hogy az Európai Ügyészség (EPPÖ) 2021. június 1-jén megkezdte működését; üdvözlí első éves jelentését; üdvözlí, hogy az Európai Ügyészség működése megkezdése óta 576 vizsgálatot indított, és 154,3 millió EUR lefoglalását kérte, amelyből 147 millió EUR lefoglalását engedélyezték; aggódalmát fejezi ki az Európai Ügyészség azon becslése miatt, amely szerint a csalás és a korrupció által okozott károk teljes összege 5,4 milliárd EUR; mélyszégesen sajnálja, hogy öt tagállam – Lengyelország, Magyarország (az uniós támogatások két legnagyobb kedvezményezettje), Svédország, Dánia és Írország – nem vesz részt az Európai Ügyészségben; felhívja ezeket a tagállamokat, hogy a lehető leghamarabb csatlakozzanak az Európai Ügyészséghez; aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy Lengyelország elutasít mindenféle együttműködést az Európai Ügyészséggel, jóllehet a részt nem vevő országok közül Lengyelországban folyik a legtöbb, polgárokat érintő vizsgálat; sürgeti a részt nem vevő tagállamokat, hogy írjanak alá együttműködési megállapodást az Európai Ügyészséggel; úgy véli, hogy az Európai Ügyészséggel való együttműködés tagállamok általi elmulasztása közvetlen hatással van az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére; kéri a Bizottságot, hogy pozitív intézkedésekkel ösztönözze az Európai Ügyészségben való részvételt;

60. üdvözlí az OLAF és az Europol arra irányuló összehangolt erőfeszítéseit, hogy megvizsgálják a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kockázatait és sebezhetőségeit; üdvözlí az OLAF és az Europol közötti munkamegállapodást, amely 2020. október 9-én lépett hatályba, valamint az Europol és az Európai Ügyészség közötti megállapodást, amely 2021. január 19-én lépett hatályba;

61. kiemeli az Európai Ügyészség szerepét a csalás elleni új struktúrában; tudomásul veszi továbbá az Európai Ügyészség és az OLAF között 2020-ban elfogadott és 2021 júliusában aláírt munkamegállapodásokat, különösen az információcsere, az ügykezelés és az operatív együttműködés tekintetében;

2022. július 7., csütörtök

62. megjegyzi, hogy 2020 júliusában a Tanács kinevezte a 22 európai ügyészt; emlékeztet arra, hogy az Európai Ügyészségnek együtt kell működnie a nemzeti büntetőhatóságokkal, és hogy ügyési szerepet lát el a részt vevő tagállamok illetékes bíróságain, ugyanakkor szorosan együtt kell működnie az uniós ügynökségekkel és szervekkel, például az Eurojusttal, az Europolal és az OLAF-fal; megjegyzi, hogy ezen egyedi helyzet azt hivatott lehetővé tenni, hogy az Európai Ügyészség támaszkodni tudjon a nemzeti és uniós szinten meglévő tapasztalatokra és bevált gyakorlatokra; elvárja, hogy a Bizottság kellően megvizsgálja az Európai Ügyészség által a személyzeti szükségleteit illetően a munkaterheléssel kapcsolatos tapasztalatai alapján végzett újbóli értékelést, és hajtsa végre a szükséges pénzügyi kiigazításokat, hogy garantálni lehessen az Európai Ügyészség működési hatékonyságát és eredményességét;

63. tudomásul veszi az európai főügyésznek az Európai Ügyészségről szóló rendelet módosításának szükségességével kapcsolatos észrevételeit és megfontolásait; kéri a Bizottságot, hogy kezdjen megbeszélést az Európai Ügyészséggel a működési hatékonyságának fokozásához szükséges fejlesztések meghatározása céljából; kéri a Bizottságot, hogy az Európai Ügyészségről szóló rendelet 119. cikkének (1) bekezdésével összhangban tegyen jelentést a Parlamentnek;

64. hangsúlyozza, hogy szükség van az uniós környezetvédelmi ügyész tisztségének – az Európai Ügyészség megbízatásának az EUMSZ 86. cikke (4) bekezdésével összhangban való kiterjesztése révén történő – létrehozására az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának és érvényesítésének javítása, valamint a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező súlyos környezeti bűncselekmények elleni küzdelem érdekében; kitart amellett, hogy növelni kell az Európai Ügyészség költségvetését és személyzetét annak biztosítása érdekében, hogy a hatáskörébe tartozó minden területen hatékonyan betölthesse szerepét;

65. tudomásul veszi a csalásellenes koordinációs szolgálatok szerepét az EU pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos jogalkotási, igazgatási és vizsgálati kötelezettségek és tevékenységek tagállami szintű koordinálásában, valamint az OLAF-fal való együttműködés biztosításában;

66. üdvözli az Europol által indított Sentinel műveletet, amely a hírszerzési információk proaktív megosztására, az információcserére, valamint különösen a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó uniós helyreállítási alapokkal kapcsolatos csalások kezelésére irányuló műveletek összehangolásának támogatására kíván összpontosítani, mivel a művelet célja a nemzeti elosztási rendszerekben rejlő gyenge pontok feltérképezése, a forráselosztási rendszer ellen irányuló csalási minták felderítése, valamint a nagy értékű célpontok elleni kiemelt fontosságú vizsgálatok támogatása; üdvözli, hogy abban az Európai Ügyészség, az OLAF és 21 uniós tagállam is részt vesz; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kohéziós alapok fő kedvezményezettjeinek számító tagállamok – többek között Lengyelország, Magyarország és Bulgária – nem vesznek részt a műveletben; kéri az összes tagállamot, hogy csatlakozzon a művelethez; kéri továbbá a tagállamokat, hogy a több országot érintő csalások elleni küzdelem hatékonyabbá tétele érdekében szorosabban működjenek együtt egymással, illetve az uniós intézményekkel;

67. felhívja az OLAF-ot, az Európai Ügyészséget, az Europol, a nemzeti jogszabályokban kinevezett csalásellenes koordinációs szolgálatokat és az egyéb illetékes uniós és nemzeti ügynökségeket, hogy folytassák az információcserre megerősítését, viszonzási alapon nyújtsanak egymásnak támogatást és biztosítsák a kiegészítő jelleget operatív tevékenységeik során, a meglévő munkamegállapodásokban és az elfogadott szabályokban foglaltaknak megfelelően; kiemeli, hogy a csalás elleni küzdelem összetett rendszere a különböző szereplők között uniós és nemzeti szinten egyaránt szoros együttműködést igényel; hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség a csalás, a korrupció és más jogellenes tevékenységek megelőzése és az azok elleni küzdelem érdekében, többek között szorosabb együttműködésre van szükség a nemzeti hatóságokkal, a tagállamok között és uniós szinten is;

Jogállamiság és a korrupció elleni küzdelem

68. üdvözli az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet elfogadását; megismétli, hogy a rendelet 2021. január 1-jén lépett hatályba, és ezért azóta alkalmazandó; üdvözli az Európai Unió Bíróságának a Magyarország és Lengyelország által a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer ellen indított keresetekkel kapcsolatban hozott 2022. február 16-i ítéleteit és következtetéseit, amelyek megerősítik, hogy az EU valóban rendelkezik hatáskörrel a tagállamokban a jogállamiság tekintetében, valamint a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer összhangban van az uniós joggal;

69. úgy véli, hogy legfőbb ideje, hogy a Bizottság teljesítse a Szerződések őreként rá háruló feladatokat, és fellépjen a jogállamiság elveinek több tagállamban, különösen Lengyelországban és Magyarországon történő folyamatos megsértései ellen, tekintettel arra, hogy ezen elvek megsértései komoly veszélyt jelentenek az Unió pénzügyi érdekeire nézve, mivel ezen alapelvek betartása általában a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás, valamint az uniós pénzeszközök hatékony és eredményes kezelésének előfeltétele; üdvözli a Bizottság bejelentését, amely szerint Magyarország esetében alkalmazni

2022. július 7., csütörtök

kívánja a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszert az (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerinti írásbeli értesítés megküldésével; úgy véli, hogy a jogállamiság egyetemes fogalom, és a Bizottságnak meg kellene fontolnia, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszert kivétel nélkül minden olyan tagállamra alkalmazza, amely nem tartja tiszteltben a jogállamiságot; figyelmeztet arra, hogy a késedelmek máris káros hatással lehetnek az Unió pénzügyi érdekeire és egyes tagállamokban a jogállamiság helyzetére;

70. felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a jogállamiság lengyel és magyar kormány általi megsértésével kapcsolatos parlamenti állásfoglalásokat; felszólítja ezeket a kormányokat, hogy teljes mértékben működjenek együtt a Bizottsággal, és teljesítsék a pénzeszközök felszabadításához szükséges feltételeket; úgy véli, hogy amennyiben ezek a tagállamok nem teljesítik ezeket a feltételeket, a Bizottságnak ideiglenesen és közvetlenül a helyi önkormányzatokon és civil társadalmi szervezeteken keresztül kell kezelnie az uniós forrásokat;

71. emlékeztet arra, hogy a jogállamiságnak és az EUSZ 2. cikkének való megfelelés előfeltétele a pénzeszközökhöz való hozzáférésnek, hogy a jogállamisági feltételrendszer teljes mértékben alkalmazandó a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköze, és hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nem finanszírozhatók olyan intézkedések, amelyek ellentétesek az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós értékekkel;

72. kitart amellett, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nem teljesíthetők kifizetések Lengyelország számára az EUB és az Emberi Jogok Európai Bírósága valamennyi vonatkozó ítéletének teljes körű végrehajtásáig, és amíg a nemzeti hatóságai el nem ismerik az uniós jog elsőbbségét;

73. sürgeti a Bizottságot, hogy az átláthatóság növelése érdekében biztosítsa, hogy a Parlament teljeskörűen értesüljön a Bizottság és a nemzeti hatóságok közötti valamennyi tárgyalásról, és haladéktalanul tájékoztassa a Parlamentet minden lényeges fejleményről;

74. felhívja a Bizottságot, hogy minden rendelkezésére álló eszközt használjon fel az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeknek való megfelelés és az uniós jog elsőbbségének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a Bizottság és a Tanács politikai felelősséggel tartozik fellépéseikért a Parlament felé;

75. elismer minden erőfeszítést, amelyet különösen az Ukrajnával szomszédos tagállamok tettek a háború elől menekülők befogadása érdekében; úgy véli, hogy az EU köteles segítséget nyújtani a tagállamoknak e rendkívüli terhek viselésében; emlékeztet azonban arra, hogy nem teljesíthető kifizetés, ha egy tagállam megtagadja az EUB ítéleteinek betartását és az uniós jog elsőbbségének elismerését; hangsúlyozza, hogy a Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell az e célokra szánt valamennyi előirányzatról, valamint az uniós forrásoknak a kedvezményezett tagállamokban tartózkodó ukrán menekültek megsegítésére való felhasználásáról;

76. elismeri az éves jogállamisági jelentés fontosságát és azt, hogy a korrupció elleni küzdelem a jelentés szerves részét képezi; úgy véli azonban, hogy az nem helyettesítheti a korrupcióellenes jelentést; üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy a jogállamiságról szóló jelentésben konkrét ajánlásokat fogalmazzon meg a tagállamok számára; úgy véli, hogy a Bizottságnak fontolóra kell vennie egy szigorú és könnyen alkalmazható kritériumokon alapuló korrupciós index létrehozását, amely a tagállamok korrupció elleni küzdelemben nyújtott teljesítményét lenne hivatott tükrözni, és eredményei kiegészítenék a jogállamiságról szóló jelentés korrupcióellenes fejezetét;

77. rendkívül aggasztónak tartja a jogállamiságról szóló 2020. évi jelentés azon megállapításait, amelyek szerint több tagállamban aggályok merültek fel a korrupciós ügyek – köztük a magas szintű ügyek – kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának és elbírálásának hatékonyságával kapcsolatban; ragaszkodik ahhoz, hogy a magas szinten elkövetett korrupciót módszeresen üldözni kell;

78. kiemeli a korrupciónak a polgárok jogaira gyakorolt káros hatásait; megismétli ezért azon ajánlását, hogy az EU csatlakozzon a Korrupció Elleni Államok Csoportjához, szem előtt tartva az EU, az uniós intézmények és az uniós jog sajátos jellegét; kéri a Bizottságot, hogy az EUMSZ 83. cikke és az EUMSZ 218. cikke keretében nyújtson be egy lehetséges tervet a tagságra vonatkozóan; ismételten felhívja továbbá a Bizottságot, hogy terjesszen elő tervet az uniós intézmények belső korrupcióértékelési mechanizmusának létrehozására;

79. felhívja a Bizottságot, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelmével összhangban az oknyomozó újságírók számára is biztosítson jogi védelmet;

2022. július 7., csütörtök

80. elismeri a médiapluralizmus és az újságírók kulcsfontosságú szerepét az Unió pénzügyi érdekeinek a csalás és a korrupció feltárása révén történő védelmében; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák védelmüket és forrásaik védelmét; ösztönzi a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekről szóló irányelv gyors elfogadását és végrehajtását; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel a kémiszoftverek és a hackerszoftverek, például a Pegasus vagy a Predator minden jogellenes használata ellen; úgy véli, hogy a csalás és a korrupció elleni küzdelem legjobb módja az átláthatóság;

81. hangsúlyozza, hogy a közvetlen és közvetett hitelek nyújtását az országonkénti adózási és számviteli adatok közzétételétől, illetve a kedvezményezettek és a finanszírozási műveletekbe bevont pénzügyi közvetítők tekintetében a tényleges tulajdonosra vonatkozó adatok felfedésétől kell függővé tenni;

82. úgy véli, hogy bizonyított korrupció vagy csalás esetén rendelkezni kell a pénzeszközök visszatérítéséről;

Az EU csalás elleni struktúrája és a Bizottság éves jelentése

83. úgy véli, hogy az EU finanszírozása a NextGenerationEU helyreállítási tervének elfogadásával új korszakba lépett, és hogy ez további kihívások elé állítja az EU csalás elleni struktúráját; ezért határozottan úgy véli, hogy a csalás elleni struktúrát tovább kell erősíteni; hangsúlyozza, hogy az OLAF, az Európai Ügyészség, az Europol és az Eurojust nem rendelkezik elegendő személyzettel és pénzügyi forrásokkal; megjegyzi, hogy az Europol és az Eurojust különösen túlterhelt újonnan elfogadott megbízatásaik és az Ukrajna orosz megszállásával kapcsolatos, az egész Unióra kiterjedő, bűncselekményekből származó vagyronra irányuló műveleteik fényében; emlékezteti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a nyomon követésre és vizsgálatra költött minden euró visszakerül az uniós költségvetésbe;

84. üdvözli az Europol és Olaszország közös kezdeményezéseként létrejött NextGenerationEU Bűnüldözési Fórumot (NGEU-LEF), amely az Europol, az Európai Ügyészséget, az OLAF-ot, az Eurojustot, az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségét és a tagállamokat tömöríti, és amelynek célja, hogy közös módszert dolgozzanak ki a NextGenerationEU forrásait és az Unió pénzügyi érdekeit fenyegető veszélyek megelőzésére és elhárítására;

85. támogatja a Bizottság „európai jövőképre” vonatkozó felhívását az uniós szervek és a nemzeti hatóságok közötti együttműködés és fellépések összehangolása terén; úgy véli, hogy strukturáltabb átfogó megközelítésre van szükség az átfedések elkerülése, az információk megosztása és cseréje, a csalás elleni struktúra számos meglévő rétege összehangolásának elősegítése, valamint az alkotóelemek összegénél nagyobb eredmény elérése érdekében;

86. felhívja a Bizottságot, hogy tárja fel a PIF-jelentés más éves jelentésekkel és információforrásokkal együtt történő átfogó elemzésének új módjait, az Europol, az Eurojust és az Európai Ügyészség közötti párbeszéd erősítése és előmozdítása, a csalárd és nem csalárd szabálytalanságok tendenciáinak azonosítása, a hiányosságok elemzése és a hasznos tanulságok levonása révén a csalásbiztos intézkedések valamennyi érdekelt fél általi elfogadásának fokozása érdekében;

87. megjegyzi, hogy a Bizottságnak külön éves jelentést kell készítenie a csalás elleni átfogó struktúra elemzéséről és helyzetéről, amely többek között értékeli az uniós szereplők közötti interoperabilitás szintjét a csalás elleni küzdelemben, és foglalkozik az európai szemeszterekhez és országjelentésekhez, a korrupcióellenes jelentéshez, valamint a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer alkalmazásához fűződő esetleges kapcsolatokkal;

88. kiemeli, hogy a korrupció elleni hatékony küzdelem és az illegális lobbitevékenység és a forgóajtó-jelenség elkerülése, valamint az EU pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a Bizottságnak holisztikus, koherens, módszeres és következetes megközelítést kell elfogadnia az átláthatóságra, az összeférhetetlenségre és az érdekellentétekre, valamint a belső ellenőrzési mechanizmusok megerősítésére vonatkozó megfelelőbb szabályok kidolgozása révén; hangsúlyozza, hogy az uniós és nemzeti finanszírozás kedvezményezettjei esetében biztosított átláthatóság javítása ugyancsak fontos lesz ahhoz, hogy meg tudjunk birkózni az új kihívásokkal teli nemzetközi környezettel;

2022. július 7., csütörtök

89. megismétli, hogy a PIF-jelentés mellékleteiben szereplő elemzés szintje nem kielégítő az összeférhetlenségi esetek tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy a költségvetési rendelet 61. cikkével és az összeférhetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló iránymutatás 2021. április 7-i kiadásával összhangban végezze el ezt az elemzést a tagállamok érdekében;

o

o o

90. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamoknak.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0301

A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért

Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása a jogalkotás minőségének javításáról: közös erővel a jobb jogszabályokért (2021/2166(INI))

(2023/C 47/21)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkére,
- tekintettel a nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepéről szóló 1. jegyzőkönyvre,
- tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című közleményére (COM(2021)0219),
- tekintettel a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2021. november 3-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0305),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkében szereplő fejlesztési együttműködési célkitűzésekre,
- tekintettel „A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében” című, 2021. május 5-i bizottsági közleményre (COM(2021)0350),
- tekintettel az új európai iparstratégiáról szóló, 2020. november 25-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a 2021. novemberi minőségi jogalkotás eszköztárára, amely kiegészíti a szintén 2021. novemberi minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokat,
- tekintettel a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2003. december 16-i intézményközi megállapodásra és annak legújabb változatára, a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásra ⁽²⁾,
- tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2021. március 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0142),
- tekintettel a Régiók Európai Bizottsága „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című közleményére (CDR 4071/2021),
- tekintettel a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport megállapításait bemutató, 2018. július 10-i jelentésre,
- tekintettel „Az európai uniós szabályozás célravezetőségéről, szubszidiaritásáról és arányosságáról – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2017., 2018. és 2019. év vonatkozásában” című, 2021. június 24-i állásfoglalására ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL C 425., 2021.10.20., 43. o.

⁽²⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0316.

2022. július 7., csütörtök

- tekintettel a Parlament kezdeményezési jogáról szóló 2022. június 9-i kezdeményezésére ⁽⁴⁾,
 - tekintettel az Európai Számvevőszék „Az uniós jogszabályok utólagos felülvizsgálata: átgondolt rendszer hiányosságokkal” című, 2018. június 12-i 16/2018. sz. különjelentésére,
 - tekintettel a nyitott, hatékony és független európai uniós igazgatásról szóló, 2016. június 9-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel az európai kkv-kra vonatkozó új stratégiáról szóló, 2020. december 16-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására, amely üdvözli a Bizottság kötelezettségvállalását annak biztosítására, hogy valamennyi uniós fellépés segítse az EU-t a fenntartható jövő és a méltányos átállás elérésében, és ennek megfelelően aktualizálja a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokat, többek között előírva, hogy az EU és tagállamai minőségi jogalkotási programjaiba be kell építeni a „fenntarthatóság elsődlegességének” elvét ⁽⁷⁾,
 - tekintettel Ursula von der Leyen elnök 2019. július 16-i beszédére ⁽⁸⁾,
 - tekintettel „A kkv-szövetség helyzete – A minőségi jogalkotási program végrehajtása/Az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló célkitűzés” című, 2021. június 7-i plenáris vitára ⁽⁹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság, a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, az Alkotmányügyi Bizottság és a Petíciós Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A9-0167/2022),
- A. mivel a jogalkotás minőségének javítása valamennyi uniós intézmény közös célja, és azt egyrészt az átláthatóság, az elszámoltathatóság, másrészt az intézmények, a tagállamok, a polgárok és az érdekelt felek közötti együttműködés fokozásával kell elérni, biztosítva valamennyi alapvető európai érték, többek között a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartását; mivel az átláthatóság, a feddhetetlenség és az elszámoltathatóság a jogállamiságon alapuló demokrácia alapvető előfeltételei is; mivel az európai jogszabályoknak meg kell felelniük a célnak, arányosnak, egyértelműnek, átláthatónak és átfogónak kell lenniük annak érdekében, hogy ténylegesen a polgárok és az érdekelt felek javát szolgálják; mivel a minőségi jogalkotás segít biztosítani, hogy az uniós politikák és jogszabályok a technológiai, társadalmi és környezeti fejlemények gyorsabb ütemét figyelembe véve a jövőre irányuljanak; mivel ezért egyre fontosabb lesz, hogy a szabályozási javaslatokat a legmegfelelőbb értékeléseken és megbízható, szakértők által értékelt tudományos tényeken alapuló bizonyítékokkal támasszák alá, valamint tiszteletben tartsák az elővigyázatosság elvét; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy kezelje átlátható módon a bizonyítékokat, és biztosítsa azok megtalálhatóságát, hozzáférhetőségét, interoperabilitását és újrafelhasználhatóságát; hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotás nem korlátozható pusztán a terhek és költségek rövid távú csökkentésére irányuló mennyiségi célokra, hanem társadalmaink és jövőnk közös jólétébe való hosszú távú beruházásként mindenki számára előnyösnek kell lennie;
- B. mivel a Bizottságnak teljes mértékben eleget kell tennie az európai klímarendelet ⁽¹⁰⁾ 6. cikke (4) bekezdésének, amely előírja, hogy minden intézkedéstervezetnek és jogalkotási javaslatnak összhangban kell lennie az Unió klímasemlegességi célkitűzésének 2050-ig történő teljesítésével; mivel e célból a Bizottságnak értékelnie kell valamennyi intézkedéstervezet vagy jogalkotási javaslat, köztük a költségvetési javaslatok összhangját a klímasemlegességi célkitűzésekkel, valamint azt, hogy ezek biztosítják-e az előrehaladást az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén;

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0242.

⁽⁵⁾ HL C 86., 2018.3.6., 126. o.

⁽⁶⁾ HL C 445., 2021.10.29., 2. o.

⁽⁷⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_19_4230

⁽⁹⁾ P9_PV(2021)06-07(17).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

2022. július 7., csütörtök

- C. mivel az új, éghajlati célkitűzésekkel való összhangra vonatkozó ellenőrzéseket csak 2022. január 1-jétől alkalmazzák a jogalkotási intézkedéstervezetekre és javaslatokra vonatkozó hatásvizsgálatokra, annak ellenére, hogy az európai klímarendelet 2021 júliusában hatályba lépett, ami azt jelenti, hogy a jogszabály rendelkezéseit számos, az európai zöld megállapodás szempontjából releváns javaslat esetében nem hajtották végre;
- D. mivel a minőségi jogalkotásról szóló közlemény, valamint az azt követő iránymutatások és eszköztár felvázolják az európai klímarendeletnek való megfelelés hatásvizsgálatok és értékelések során történő ellenőrzésére vonatkozó megközelítést; mivel azonban a Bizottságnak ezeket az ellenőrzéseket szisztematikusan kellene alkalmaznia, és az ellenőrzést az új intézkedéstervezetek előkészítési folyamatának vagy a meglévő jogszabályok célravezetőségi vizsgálatának elején elvégeznie annak érdekében, hogy azok valóban irányt mutathassanak a szakpolitikai döntéseknek; mivel az európai klímarendelet kötelezi a Bizottságot, hogy a 6. cikk (4) bekezdésében említett összhangra vonatkozó értékelés részeként indokolja meg, ha egy intézkedéstervezetet vagy jogalkotási javaslatot nem igazítanak hozzá az európai klímarendelet célkitűzéseihöz;
- E. mivel 2021-ben a Bizottság elfogadta „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című közleményét, az azzal kapcsolatos iránymutatásokat és az azt kísérő eszköztárat;
- F. mivel a minőségi jogalkotás a jogbiztonság garantálásának egyik módja, és mindenki számára előnyöket kell hoznia, továbbá az európai társadalom, a vállalkozások, a munkavállalók, a polgárok, a fogyasztók és a környezet általános érdekeit kell szolgálnia; mivel a magas színvonalú jogszabályok a közérdeket szolgálják, mivel közvetlen hatást gyakorolnak az EU, annak területei és vállalkozásai versenyképességére, valamint a demokrácia megerősítésének és a polgárok közvetlen részvételének eszközét jelentik nemzeti és regionális szinten egyaránt;
- G. mivel szükség van a szabályozás felülvizsgálatára és – amennyiben ez szükséges és helyénvaló – az egyszerűsítésére is annak érdekében, hogy elháruljanak a jogszabályok végrehajtása előtti akadályok, többek között határokon átnyúló esetekben is, valamint hogy a jogszabályokat hatékonyabbá, átláthatóbbá és átfogóbbá tegyék a kedvezményezettek számára, függetlenül attól, hogy polgárok vagy vállalkozások;
- H. mivel a minőségi jogalkotás elveinek és eszközeinek szakpolitikai szempontból továbbra is semlegesnek kell maradniuk a problémák objektív meghatározása és annak biztosítása érdekében, hogy a Bizottság, a Tanács és a Parlament valódi alternatívákat jelentő szakpolitikai lehetőségeket vizsgáljanak meg;
- I. mivel a minőségi jogalkotásnak az Unió törekvéseit kell szolgálnia, különös tekintettel a hosszú távú célkitűzésekre, például a gazdasági növekedés megteremtésére, a beruházások és a munkahelyteremtés fellendítésére, a versenyképesebb és demokratikusabb Európa biztosítására, a társadalmi haladásra és az Unió 2050-ig megvalósítandó kötelező klímasemlegességi célkitűzésére, valamint arra a hosszú távú kiemelt célkitűzésre, hogy 2050-re biztosított legyen a polgárok számára a jólét, a bolygónk által szabott korlátokon belül; mivel a minőségi jogalkotás középpontjában a fenntarthatóságnak kell állnia, azonos súllyal kezelve a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi megfontolásokat; mivel a jogalkotás minőségének javítására vonatkozó elvek alkalmazásával a Bizottságnak meg kell határoznia a leghatékonyabb megoldásokat az előnyök maximalizálására, ugyanakkor minimalizálnia kell a kapcsolódó költségeket;
- J. mivel a Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy a releváns jövőbeli kezdeményezések tekintetében fokozott erőfeszítéseket tegyen a gyermekek uniós szintű döntéshozatali folyamatokban való inkluzív és rendszerszintű részvételének előmozdítása és javítása érdekében, különösen gyermekspecifikus konzultációk révén;
- K. mivel a jól elvégzett előzetes és utólagos hatásvizsgálatok, nyilvános konzultációk és az „értékeléssel indítás” elve a megalapozott, jobb, hatékony, elszámoltatható és átlátható, a kedvezményezettek szükségleteihez igazodó jogalkotás alapvető eszközei; mivel ez hozzájárul a hatások számszerűsítéséhez, költség-haszon arányuk figyelembe vétele mellett; mivel ezeknek az értékeléseknek azonos szintű részletességgel és pontossággal elemezve kell megvizsgálniuk a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat, mind a minőségi, mind a mennyiségi bizonyítékok figyelembe vételével, beleértve a politikai intézkedéseknek az alapvető jogokra gyakorolt hatását is; mivel az Európai Számvevőszék 2018-ban különjelentést tett közzé, amelyben ajánlásokat fogalmazott meg az utólagos értékelések minőségének javítása tekintetében;

2022. július 7., csütörtök

- L. mivel az „Ossza meg velünk véleményét!” internetes portál célja, hogy jelentősen növelje a polgárok és az érdekelt felek részvételét az uniós szakpolitikai döntéshozatalban, és hasznos eszköznek bizonyult az uniós szakpolitikák előkészítésében; mivel a Bizottság a nyilvánossággal folytatott konzultációinak és kommunikációjának további javítása és az átláthatóság növelése érdekében 2020. július 3-án újjá indította az eszköz új változatát; mivel az Európai Számvevőszék 2019-ben különjelentést ⁽¹⁾ tett közzé, amelyben ajánlásokat fogalmazott meg e portál továbbfejlesztése érdekében, különösen abból a célból, hogy azt felhasználóbaráttá tegye, többek között a nyilvánosság tájékoztatása és az átláthatóság, valamint a fordítások használata és elérhetősége tekintetében;
- M. mivel a Szabályozói Ellenőrzési Testület a magas színvonalú döntéshozatal támogatása érdekében értékeli a hatásvizsgálatokat, valamint a célravezetőségi vizsgálatokat és a főbb értékelések minőségét; mivel 2021-ben a hatásvizsgálatokkal kapcsolatos első vélemények mintegy egyharmada volt negatív; mivel a Testület fontos szerepet játszhat az európai jogalkotás javításában;
- N. mivel a többnyelvűség tiszteletben tartása az uniós intézmények megfelelő működésének előfeltétele; mivel az EUSZ 1. cikke kimondja, hogy az uniós szintű döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni; mivel az uniós programok keretében a finanszírozási és pályázati lehetőségekről szóló, nyilvánosan elérhető európai uniós weboldalak gyakran először angol nyelven teszik közzé; mivel e weboldalak fordítása több hónapot is igénybe vehet; mivel e weboldaloknak az EU valamennyi hivatalos nyelvén való elérhetősége fontos a tisztességes verseny szempontjából;
- O. mivel a célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) és a jövőállósági platform (F4F) célja az uniós jogszabályok egyszerűsítése és a szükségtelen adminisztratív és szabályozási terhek, valamint a költségek csökkentése annak érdekében, hogy javuljon a szabályozásnak való megfelelés és a végrehajtás, és emellett megvalósuljanak a mögöttes szakpolitikai célkitűzések, nagyobb hangsúlyt helyezve a szabályozásból eredő terhek ellensúlyozására és a korábbi, jelenlegi és jövőbeli jogszabályok célravezetőségi vizsgálatára;
- P. mivel a Bizottság bevezette az „egy be, egy ki” elvet, mellyel az a célja, hogy a Bizottság jogalkotási javaslataiból eredő új terheket az ugyanazon szakpolitikai területen már meglévő terhek megszüntetésével ellensúlyozza;
- Q. mivel az „egy be, egy ki” megközelítés beépülhet a REFIT programba azáltal, hogy azt a meglévő egyedi jogszabályokból eredő szükségtelen terhek értékelésén túl kiterjesztik az új jogszabályok és teljes szakpolitikai területek vizsgálatára is; mivel ugyanakkor az „egy be, egy ki” megközelítéshez tisztázni kell annak gyakorlati végrehajtását, mivel a jogszabályoknak mindig a polgárok, a vállalkozások, a munkavállalók és a fogyasztók javát kell szolgálniuk;
- R. mivel az egyszerűsítést célzó európai szintű erőfeszítések előnyeinek elérése azon is múlik, hogy a társjogalkotók fenntartják-e a vonatkozó rendelkezéseket, és függhet a tagállamok nemzeti jogba való átültetés során hozott döntéseitől, valamint a Bizottság erőfeszítéseinek fokozásától a tagállamokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal való koordináció és a velük folytatott konzultációk terén;
- S. mivel a Bizottság „A minőségi jogalkotási program megvalósítása: jobb megoldások a jobb eredmények érdekében” című, 2017. október 24-i közleményében (COM(2017)0651) fenntartásainak adott hangot az „egy be, egy ki” megközelítéssel és az előzetes tehercsökkentési célok meghatározásával kapcsolatban amiatt, hogy ez „deregulációs nyomást okozna és sértené arra vonatkozó politikai felelősségét, hogy azt és akkor tegye, amikor arra szükség van”;
- T. mivel az EUR-Lexen közzétett információk ⁽¹²⁾ szerint a Bizottság 2021-ben 1 977 jogalkotási vagy nem jogalkotási aktust fogadott el vagy módosított; mivel ugyanebben az időszakban 1 008 jogalkotási vagy nem jogalkotási aktust hatályon kívül helyeztek vagy azok hatályukat veszítették;
- U. mivel a Szerződések csak nagyon korlátozott számú esetben biztosítanak a Parlament számára közvetlen kezdeményezési jogot; mivel a Parlament kezdeményezési jogáról szóló állásfoglalásában a Parlament kezdeményezési jogának bővítésére szólított fel;

⁽¹¹⁾ Az Európai Számvevőszék 14/2019. sz. különjelentése: „Ossza meg velünk véleményét! Nyilvános konzultációi révén a Bizottság meg tudja szólaltatni a polgárokat, de tájékoztató tevékenysége kívánnivalót hagy maga után”.

⁽¹²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/statistics/2021/legislative-acts-statistics.html>; <https://eur-lex.europa.eu/statistics/legal-acts/2021/legislative-acts-statistics-repealed-and-expired-acts.html>

2022. július 7., csütörtök

V. mivel az Európai Unió működése a képviseleti demokrácián alapul;

1. üdvözlí a Bizottság azon célját, hogy az uniós jogszabályok a lehető legnagyobb előnyöket biztosítsák a polgárok és a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára, és üdvözlí a Bizottság azon szándékát, hogy a jogalkotás minőségének javítására irányuló megközelítést dinamikusabbá és a további fejleményekhez jobban hozzáigazíthatóvá tegye; üdvözlí emellett a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy jobban kihasználja a stratégiai előrejelzés eszközét, és kéri annak beépítését a hatásvizsgálatokba és értékelésekbe; hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotási programnak támogatnia kell az uniós gazdaság zöld átállását többek között azáltal, hogy lehetővé teszi az innovatív és alaptechnológiák hatékonyabb piacra jutását; üdvözlí a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy javítsa a javaslatok hatásainak – például a versenyképességre és a kkv-kra, a területiségre, a fenntarthatóságra, az egyenlőségre, a szubszidiaritásra és az arányosságra gyakorolt hatások – elemzését és az azokra vonatkozó jelentések készítését, ami segíthet a hiányosságok, szükségletek és lehetőségek, valamint a meglévő kockázatok és tendenciák feltárásában, és így hozzájárulhat a szakpolitikai prioritások meghatározásához és a hosszú távú stratégiai tervezéshez, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a fenntartható fejlődési célok elérése tekintetében;

2. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy ismerjék el a minőségi jogalkotás és az egyszerűsítés szükségességét, integrált és kiegyensúlyozott módon figyelembe véve a gazdasági, környezeti, nemi és szociális hatásokat;

3. üdvözlí a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjével összhangban valamennyi jogalkotási javaslatában általánosan érvényre juttassa a fenntartható fejlődési célokat, nagyobb figyelmet fordítson a nemek közötti és a mindenkit megillető egyenlőségre, valamint annak biztosítására, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet és az elővigyázatosság elvét valamennyi szakpolitikai területen alkalmazzák; kéri, hogy a hatásvizsgálatok vegyék figyelembe a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend egészének megvalósítására gyakorolt hatást is; aggodalommal állapítja meg, hogy a pusztán a „releváns fenntartható fejlődési célokra” való hivatkozás a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend integrált és holisztikus jellegének figyelmen kívül hagyásának kockázatát hordozza; emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, hogy a tagállamokkal, valamint azok helyi és regionális hatóságaival együtt és nemzetközi partnereivel szoros együttműködésben globális vezető szerepet vállal a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fenntartható fejlődési célok végrehajtásában; sajnálattal állapítja meg, hogy a Bizottság még nem dolgozott ki integrált és holisztikus végrehajtási stratégiát a fenntartható fejlődési célok tekintetében; emlékeztet arra, hogy az EU-nak az együttműködési és kiadási programjairól szóló hatékony kommunikáció révén növelnie kell láthatóságát a fejlődő országokban;

4. támogatja az arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elv kötelező értékelése révén valamennyi uniós politika keretében javítsák a környezeti hatások elemzését és az azokról való jelentéstételt, valamint támogatja, hogy ezt az értékelést valamennyi szakpolitikai területeken alkalmazni kell majd a javaslatokra a nem egységes alkalmazás elkerülése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy a következetes alkalmazás biztosítása érdekében egyértelműen határozza meg a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet; üdvözlí azt a javaslatot, mely szerint a jogalkotás során jobban figyelembe kell venni a fenntarthatóságot és a digitalizációt; hangsúlyozza, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elv értékelése során figyelembe kell venni a társadalom számára jelentkező szélesebb körű költségeket és előnyöket – például a közegészségügy területén –, valamint a környezeti hatásokat;

5. javasolja, hogy a Bizottság fontolja meg egy, a „fenntarthatóság elsődlegességére” vonatkozó elv alkalmazását, és azt minden szakpolitika-fejlesztés és értékelés során érvényesítse, elsőbbséget biztosítva a hosszú távú fenntarthatósági megfontolásoknak; megjegyzi, hogy a „stratégiai előrettekintés” támogatni fogja a REFIT programot, amely lehetőségeket tár fel a szabályozási terhek csökkentésére és annak biztosítására, hogy a meglévő uniós jogszabályok továbbra is megfeleljenek a jövő kihívásainak;

6. e tekintetben kéri, hogy a stratégiai előrejelzési folyamat során szisztematikusan vegyék figyelembe az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) és a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) jelentéseit; üdvözlí e tekintetben a jövőállásági platform munkáját, amely többek között a közigazgatási szervek, a nem kormányzati szervezetek, valamint a kis- és nagyvállalatok szakértelmét fogja össze a meglévő uniós jogszabályok javítását célzó rendszeres találkozókra; megjegyzi, hogy ezt a platformot szélesebb kört felölelő témák, például a zöld átállás megvitatására is fel lehetne használni;

7. emlékeztet arra, hogy az emberi jogok és a demokrácia védelme, előmozdítása és kiteljesedésének elősegítése az EU külső tevékenységének egyik kulcsfontosságú prioritása, amint azt az EUSZ 21. cikke rögzíti, és hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája az Unió külső fellépéseire is vonatkozik; kiemeli, hogy az Unió számos alkalommal megerősítette elkötelezettségét amellett, hogy a nemzetközi szinten továbbra is befolyásos szereplő maradjon, és a demokrácia és az emberi jogok globális védelmezőjeként továbbra is vezető szerepet játsszon; sajnálattal fejezi ki ezért amiatt, hogy a javaslat

2022. július 7., csütörtök

továbbra is korlátozott mértékben ülteti át az EU minőségi jogalkotási eszköztárában szereplő, alapvető jogokra vonatkozó eszközt az EU emberi jogokkal kapcsolatos globális kötelezettségvállalására és szerződésen alapuló kötelezettségére vonatkozó iránymutatásokba; hangsúlyozza ezért valamennyi uniós külső politika – többek között a kereskedelempolitika és a fejlesztési együttműködés – emberi jogi hatásainak fontosságát, különös tekintettel a kiszolgáltatott csoportokra;

8. hangsúlyozza ennél fogva, hogy az iránymutatásokat felül kell vizsgálni és hatékonyan végre kell hajtani annak biztosítása érdekében, hogy az emberi jogokat szisztematikusan megfelelően figyelembe vegyék, kötelezve az EU-t arra, hogy ne tegyen olyan intézkedést, amely megakadályozná vagy megnehezítené az emberi jogok érvényesítését; hangsúlyozza, hogy a nemek szerinti hatást valamennyi jelentésben értékelni kell, és hogy az emberi jogi helyzet általános értékelése mellett az emberi jogi hatásvizsgálatoknak nemek szerint lebontott adatokat is tartalmazniuk kell, és értékelniük kell a nőkre gyakorolt konkrét emberi jogi hatásokat;

9. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi és egészségügyi jogszabályok közvetlen hatást gyakorolnak az uniós polgárok életére; felhívja ezért a Bizottságot, hogy valamennyi jogalkotási javaslatához fűzzön rövid, hozzáférhető, nem szaknyelven írt indokolást, és tegyen meg minden megfelelő intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi uniós polgár megérthesse a jogalkotási javaslatok lényegét, beleértve az életükre gyakorolt lehetséges hatásokat is;

10. üdvözli, hogy a Bizottság 2021. március 9-i, „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja” című közleményével (COM(2021)0118) összhangban a minőségi jogalkotás célja az lesz, hogy a jövőbeli uniós jogszabályokban a digitális átállás támogatásának fontos eszközeként előmozdítsa az „alapértelmezés szerint digitális” elvet; hangsúlyozza, hogy az olyan technológiák, mint a mesterséges intelligencia, javíthatják a jogalkotási folyamatot és javíthatják az információkhoz való hozzáférést, valamint érthetőbbé tehetik a jogszabályokat a polgárok és a vállalatok számára; felhívja a Bizottságot, hogy eseti alapon, az uniós hozzáadott érték és az arányosság figyelembevételével alkalmazzon szabályozói tesztkörnyezeteket ⁽¹³⁾ a digitális átállással kapcsolatos jogszabályok esetében, különösen a kkv-k és az induló vállalkozások támogatása céljából; kéri azonban, hogy ezeket a tesztkörnyezeteket alkalmazási idejük és körük tekintetében szigorúan korlátozzák, megfelelően felügyeljék és azok legyenek összhangban a személyes adatok védelmére és az alapvető jogokra vonatkozó uniós vívmányokkal;

11. úgy véli, hogy mindhárom intézmény döntéshozatali folyamataiban a digitalizálás új formáinak kifejlesztése alapvető kihívást jelent, ugyanakkor lehetőséget is ad az uniós jogalkotás minőségének megerősítésére a digitális korban; úgy véli, hogy a három intézmény e fejlesztésekkel kapcsolatos kötelezettségvállalásait egyértelműen meg kell határozni és bele kell foglalni a jogalkotás minőségének javításáról szóló felülvizsgált intézményközi megállapodásba; felhívja a jogalkotókat, hogy vegyék igénybe a digitalizációt a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése és a jogalkotási munka megkönnyítése érdekében;

12. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy egységes digitális jelentéstételi eszközt vezessen be a vállalkozások számára, amely egységes szervezetbe foglalja a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv (NFRD) felülvizsgálatából eredő jelentéstételi követelményeket, a taxonómiát, valamint az „Írány az 55 %!” intézkedéscsomag jelentéstételi követelményeit egyetlen olyan eszköz segítségével, amelyet konkrét követelmények és előre kidolgozott fő teljesítménymutatók (KPI-k) és szabványok figyelembe vételével alakítottak ki, amelyek modulárisan és digitálisan hozzáférhetők a vállalatok és más szervezetek számára;

13. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a polgárok könnyen hozzáférjenek a jogforrásokhoz, és hogy létre kell hozni egy egységes, átlátható weboldalt, ahol a teljes jogalkotási folyamat és az összes uniós intézmény további dokumentumai nyomon követhetők;

14. megjegyzi, hogy a kereskedelemben még mindig nagyszámú papíralapú dokumentumot használnak; úgy véli, hogy a digitalizáció és az elektronikus kereskedelmi dokumentumok használata csökkenti a költségeket és az összetettséget; felhívja a Bizottságot, hogy használja ki a digitális korszakot és a digitális eszközöket bizonyos típusú terhek vagy kötelezettségek csökkentésére; hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni az elektronikus kereskedelmi dokumentumok alkalmazásának lehetőségét, ami növeli a hatékonyságot és a biztonságot, valamint csökkenti az adminisztratív terheket;

⁽¹³⁾ A szabályozói tesztkörnyezetek alatt olyan konkrét kereteket értünk, amelyek a kísérletezéshez strukturált környezetet biztosítva, korlátozott időtartamra és egy ágazat vagy terület korlátozott részében adott esetben lehetővé teszik valós környezetben – jelenleg főként a digitalizációval összefüggésben – innovatív technológiák, termékek, szolgáltatások és megközelítések szabályozási felügyelet keretében történő, a megfelelő biztosítékok garántálása melletti tesztelését.

2022. július 7., csütörtök

15. kiemeli, hogy az EU-ban 22,6 millió ⁽¹⁴⁾ kkv létezik, és hogy ezért a Bizottságnak nem csupán szisztematikusabban kell elvégeznie a kkv-tesztet, hanem adott esetben elő kell írnia egy kötelező kkv-teszt elvégzését is minden jogalkotási javaslat tekintetében; hangsúlyozza, hogy egy ilyen tesztnek egyértelműen meg kell határoznia, hogyan érhető el az egyszerűsítés a költségek és a haszon tekintetében, és amennyiben lehetséges, további ajánlásokat kell megfogalmaznia a kkv-kra nehezedő szükségtelen adminisztratív vagy szabályozási terhek elkerülésére;

16. emlékeztet arra, hogy a kisvállalkozói intézkedéscsomagban foglalt „gondolkozz először kicsiben” elv alkalmazása alapvető eleme a minden jogalkotási javaslat előtt elvégzett arányossági tesztnek, és annak biztosítására kell törekednie, hogy a kkv-k hangját meghallják és érdekeiket a lehető leghamarabb figyelembe vegyék annak érdekében, hogy elősegítsék az európai gazdaság gerincét képező kkv-k fejlődését;

17. felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokban a szükségtelen adminisztratív és szabályozási terhek minimalizálásának elősegítése érdekében hozza létre a kkv-követ pozícióját, akit az elnökségi kabinetben belül horizontális hatáskörökkel kell kinevezni;

18. emlékeztet arra, hogy a közös kereskedelempolitika az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik, és hogy az EUMSZ 207. cikkének rendelkezéseit határozottan meg kell védeni és meg kell őrizni; kitart amellett, hogy el kell kerülni a vegyes elemeket tartalmazó kereskedelmi és beruházási megállapodásokkal kapcsolatos hosszadalmas ratifikációs eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy e megállapodások időben hatályba léphessenek;

19. határozottan úgy véli, hogy minden európai számára lehetővé kell tenni, hogy nyomon követhesse az uniós jogalkotási folyamatot; üdvözlí a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy a fogyatékkal élő személyek számára hozzáférhetőbbé tegye az „Ossza meg velünk véleményét!” internetes portált, és hogy a nyilvános konzultációkat egységes „véleményezési felhívás” formájában vonja össze; kéri, hogy az összes kapcsolódó dokumentum, kérdőív és közlemény az Unió valamennyi hivatalos nyelvén a lehető leghamarabb álljon rendelkezésre; felszólít a döntéshozatali folyamat és különösen a válaszok figyelembevételének nagyobb átláthatóságára, többek között annak biztosítása révén, hogy a válaszokat reprezentativitásuk szerint megfelelően súlyozzák, attól függően, hogy egyéni vagy kollektív érdekeket képviselnek-e; megjegyzi, hogy a konzultáció kialakítása és megválasztása jelentős hatással van a beérkezett hozzászólások típusára és magára az eredményre; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az általa közzétett minden véleményezési felhívás semleges és elfogulatlan legyen, többek között tényeken alapuló és adott esetben nyitott kérdéseket megfogalmazó kérdőívek alkalmazása révén; ismét emlékeztet arra, hogy a Parlamenthez benyújtott petíciók a polgárok részvételének és visszajelzéseinek létfontosságú formáját jelentik, amelyeket a Bizottságnak rendszeresen értékelnie kell és foglalkoznia kell azokkal;

20. kéri a konzultációs folyamat átláthatóságának növelését, és a konzultációkról szóló, összefoglaló jelentések közzétételét, valamennyi uniós nyelven és a fogyatékkal élő személyek számára is hozzáférhető formában;

21. úgy véli, hogy a Bizottságnak fel kell használnia a polgárok és a civil társadalmi szervezetek petícióiban foglalt információkat annak biztosítására irányuló erőfeszítései során, hogy az uniós politikák a gyors strukturális változásoknak kitett szakpolitikai területeknek, például a környezetvédelem és a digitalizáció területének világos megértésén alapuljanak; úgy véli, hogy a polgárok részvétele kulcsfontosságú az olyan szakpolitikai területeken, mint az alapvető jogok, a jogállamiság tiszteletben tartása, valamint a bármilyen alapon történő megkülönböztetés minden formája elleni küzdelem;

22. úgy véli, hogy a fejlődő országokat érintő jogszabályok minőségét többek között legitimitásuk és hatékonyságuk határozza meg, ami viszont a konzultációs folyamat jellegétől és attól függ, hogy a jogszabályok mennyire reagálnak az érintett országok szükségleteire, és hogy végrehajtásuk kár okozása nélkül eléri-e a kívánt eredményeket; üdvözlí, hogy a Bizottság a külső partnerekkel való együttműködés fokozása révén arra összpontosít, hogy javítsa az uniós jogszabályokkal kapcsolatos EU-n kívüli igények és hatások megértését; felhívja a Bizottságot, hogy ezt a szerepvállalást tegye ténylegessé azáltal, hogy inkluzív, érdemi és valódi konzultációs folyamatokat alakít ki az érintett érdekelt felek, például a fejlődő országokban lévő szociális partnerek és civil társadalmi képviselők, valamint a különböző érintett területek szakértőinek és vállalkozásainak bevonásával; javasolja, hogy e konzultációk eredményét és az összegyűjtött bizonyítékokat ténylegesen használják fel a jogszabályok kidolgozása során, és vegyék figyelembe azon partnerországok érintett érdekelt feleinek helyzetét és sajátos igényeit, ahol a konzultációra sor kerül; üdvözlí a konzultációs folyamatok célirányosabbá, világosabbá és felhasználóbarátabbá tételére irányuló kezdeményezést; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a nyilvános konzultációs folyamat tervezett egyszerűsítése ne veszélyeztesse annak hatékonyságát; kiemeli az uniós küldöttségek szerepét, különösen a fejlődő országokban, valamint azt, hogy rendelkezésre kell bocsátani az e konzultációk végrehajtásához szükséges eszközöket és forrásokat;

⁽¹⁴⁾ <https://www.statista.com/statistics/878412/number-of-smes-in-europe-by-size>

2022. július 7., csütörtök

23. felszólítja az uniós intézményeket, hogy a többnyelvűség területén tartsák tiszteletben az Alapjogi Chartában és az 1/1958. sz. EGK tanácsi rendeletben, valamint a belső iránymutatásokban és határozatokban – például a helyes hivatali magatartás kódexében – rögzített elveket, jogokat és kötelezettségeket;
24. felhívja az uniós intézményeket, hogy bocsássák rendelkezésre a szükséges emberi erőforrásokat annak biztosítása érdekében, hogy a többnyelvűséget a jogalkotási folyamat különböző szakaszaiban tiszteletben tartsák;
25. úgy véli, hogy az EU hivatalos nyelvein készült nyelvi változatok egységessége alapvető előfeltétele a jelenlegi szabályozás bíróságok, valamint uniós és tagállami hatóságok általi megbízható értelmezésének, és ezért fontos hozzájárulást jelent az uniós jog egységes alkalmazásához és végrehajtásához; felhívja az intézményeket, hogy a jövőbeli jogalkotás során érdemben feleljenek meg ezeknek a követelményeknek.
26. kéri, hogy a finanszírozási és közbeszerzési lehetőségekkel foglalkozó európai uniós honlapokat egyszerre fordítsák le az EU valamennyi hivatalos nyelvére, mivel az angolt hivatalos nyelvként nem használó tagállamok hátrányos helyzetbe kerülnek amiatt, hogy e honlapok kezdetben kizárólag angol nyelven érhetőek el;
27. kitart amellett, hogy a Next Generation EU helyreállítási csomag végrehajtása több ponton erősen kapcsolódik azon célhoz, hogy biztosítsuk az uniós társadalmak erősebb rezilienciáját, valamint annak szükségességéhez, hogy az uniós intézmények megszólítsák az uniós polgárokat, és felhívják a figyelmüket e politikai feladatok és végrehajtásuk alapvető fontosságára; úgy véli, hogy az említett tájékoztatásnak végső soron hozzá kell járulnia a rugalmasabb és hatékonyabb intézményközi döntéshozatalhoz, amely képes hathatós és határozott választ adni a világválság tapasztalataira;
28. szorosabb politikai párbeszédre szólít fel az uniós intézmények és a nemzeti parlamentek, a helyi és regionális önkormányzatok, a Régiók Európai Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság között;
29. tudomásul veszi a jelenlegi tendenciát, hogy az 1. és 2. jegyzőkönyv hatályán belül a nemzeti parlamentek az uniós politikákról folytatott politikai párbeszéd révén nagyobb mértékű részvételre törekednek annak érdekében, hogy több hozzáadott értéket teremtsenek a polgárok számára; tudomásul veszi továbbá, hogy a Régiók Európai Bizottsága e tekintetben hasonló, előrettekintő részvételre tart igényt saját kezdeményezésű véleményei révén;
30. emlékeztet arra, hogy az uniós jogszabályok jelentős részét szubnacionális szinten hajtják végre, ahol értékes első kézből szerzett tapasztalatok állnak rendelkezésre az uniós jogszabályok helyi gazdasággal, szociális partnerekkel, civil társadalommal és polgárokkal szoros együttműködésben történő alkalmazásáról, és ahol elősegíthetik az uniós fellépések hatékonyságának és láthatóságának megerősítését;
31. ismételten hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok sajátosságait és a testreszabott konzultációk szükségességét; javasolja, hogy az Európai Bizottság proaktívan konzultáljon a Régiók Európai Bizottságával a nyílt konzultációk és az olyan javaslatokra vonatkozó ütemtervek kidolgozása során, amelyek jelentősen érintik a szubnacionális kormányzati szinteket;
32. hangsúlyozza, hogy az aktív szubszidiaritás a minőségi jogalkotási program szerves részét képezi; e tekintetben üdvözlí, hogy a Bizottság jogalkotási javaslataiban egyre nagyobb mértékben használja a szubszidiaritási értékelési táblázatot, amint azt „A szubszidiaritás és az arányosság elve szerepének megerősítése az uniós politikai döntéshozatal során” című, 2018. október 23-i közleményében (COM(2018)0703) is javasolta;
33. elvárja, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia kikövesse az utat a szubszidiaritás elvével kapcsolatos további reformok előtt is, különösen a szubszidiaritásnak az uniós kormányzási folyamatokban való alkalmazása révén;
34. elismeri, hogy a jogalkotás minőségének javítása valamennyi uniós intézmény közös célkitűzése és felelőssége; megerősíti, hogy társjogalkotóként a Parlament észszerűsíteni fogja belső szolgálatait annak érdekében, hogy jobban hozzájáruljon a külső dimenzióval rendelkező uniós jogszabályok fejlődő országokra gyakorolt hatásának értékeléséhez és nyomon követéséhez, beleértve a jogalkotási eljárásához és az uniós kiadási programokhoz kapcsolódóan a Parlament által elfogadott vonatkozó szövegeket; megerősíti továbbá, hogy ennek megfelelően meg fogja erősíteni a parlamenti bizottságok közötti együttműködést és koordinációt, meg fogja erősíteni a fejlesztéspolitikákkal kapcsolatos szakértelmet valamennyi érintett bizottságban, és egyértelművé fogja tenni, hogy a Fejlesztési Bizottságnak milyen szerepet kell játszania a politikák fejlesztési célú koherenciájának az Európai Parlament eljárási szabályzatában (VI. melléklet) meghatározott elve tekintetében, mindezt az uniós jogszabályok minőségének és hatékonyságának javítása céljából;

2022. július 7., csütörtök

35. emlékeztet arra, hogy a polgárok petícióinak folyamatos és figyelmes vizsgálata nagy lehetőségeket kínál a minőségi jogalkotás inkluzívabbá és hatékonyabbá tételére, valamint arra, hogy a politikai döntéshozók jobban megértsék a helyi és regionális realitásokat, valamint a polgárok aggályait és prioritásait; elismeri, hogy az uniós jogszabályoknak Unió-szerte biztosítaniuk kell a polgárokkal és a vállalkozásokkal szembeni egyenlő bánásmódot és a polgárok jogainak hatékony érvényesítését, valamint hogy garantálni kell a meglévő európai szabályok határozott és egyenlő végrehajtását;

36. emlékeztet annak fontosságára, hogy a társjogalkotók már az intézményközi tárgyalásokat megelőzően szoros kapcsolatot tartsanak egymással, többek között úgy, hogy az intézményközi megállapodás (34) bekezdésében foglalt kötelezettségvállalással összhangban rendszeresen informális eszmecsereire hívják a többi intézmény képviselőit; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez a kötelezettségvállalás nem vezetett sem új együttműködési struktúrák, vagy az ilyen eszmecsereket megkönnyítő szisztematikus gyakorlatok kialakításához; javasolja, hogy a társjogalkotók állapodjanak meg az e téren követendő gyakorlatokról;

37. meggyőződése, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni az uniós intézmények közötti és azokon belüli intézményi konzultációra, koordinációra és együttműködésre; sürgeti a Bizottságot, hogy egyszerűsítse belső eljárásait annak érdekében, hogy az INTPA főigazgatóság szisztematikusan részt vegyen valamennyi hatásvizsgálatban, különösen az EU-n kívül lehetséges hatásokkal járó belső jogszabályok esetében, és kellően vegye figyelembe a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia keretében a főigazgatóság által nyújtott észrevételeket, javaslatokat és ajánlásokat; felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg az INTPA főigazgatóság bevonását és érdemi részvételét a szolgálatközi konzultációban, az Intézményközi Kapcsolatok Csoportjában (GRI) és a külső koordinációs csoportban (EXCO), és kellően vegye figyelembe e vezető főigazgatóságnak a fejlesztési együttműködéssel és a fejlődő országokkal kapcsolatos észrevételeit;

38. felszólít a gyermekek jogainak általános érvényesítésére az uniós jogszabályokban a jogalkotási javaslatok gyermekjogi hatásvizsgálatának biztosítása révén; e tekintetben kéri, hogy a hatásvizsgálati eszköztár keretén belül vezessenek be egy gyermekjogi vizsgálatot, amely az érdekelt felekkel folytatott konzultációból állhatna, és magában foglalhatna egy a gyermekek részvételét célzó mechanizmust, az érintett területek azonosítását, a gyermekekre gyakorolt hatás mérését és az alternatív mechanizmusok értékelését;

39. bátorítja a Bizottságot, hogy az EU gyermekjogi stratégiájában foglalt kötelezettségvállalását követően indítson több nyilvános konzultációt gyermekek és serdülők számára, és aktívan használja arra az uniós gyermekrészvételi platformot, hogy a fiatal polgárok hangját is bevonja az uniós döntéshozatali folyamatba;

40. felhívja az intézményeket, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a kiszolgáltatott személyek, például a fogyatékkal élő személyek uniós döntéshozatali folyamatban való részvételének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy minden polgár számára jobb hozzáférést kell biztosítani az információkhoz; kéri, hogy indítsanak több célzott nyilvános konzultációt bizonyos csoportok, például a gyermekek, a fiatalok vagy az idősebbek számára; felhívja az összes uniós döntéshozót, hogy vegyék figyelembe az érdekelt felek észrevételeit, és biztosítsák tényleges hasznosulásukat a döntéshozatali folyamatok során;

41. kéri, hogy dolgozzanak ki hatásmutatókat olyan konkrét kérdések tekintetében, mint például a kiszolgáltatott csoportokra gyakorolt hatások; méltatja e tekintetben az UNICEF gyermekekre vonatkozó mutatóra irányuló javaslatát, amely mutatóval a szakpolitikák gyermekekre gyakorolt hatását értékelnék, és hasonló mechanizmusok kidolgozására szólít fel más szakpolitikai területeken is;

42. felhívja a Bizottságot, hogy kivétel nélkül valamennyi jogalkotási javaslatra vonatkozóan végezzen hatásvizsgálatokat; mélységesen sajnálja, hogy a múltban több politikailag érzékeny javaslat esetében nem végeztek ilyen vizsgálatot; emlékeztet arra, hogy a szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges információk biztosításához a Parlament több alkalommal saját hatásvizsgálatokat végzett a Bizottság helyett; kéri, hogy a minőség biztosítása érdekében fordítsanak elegendő időt és erőforrást a hatásvizsgálatokra; emlékeztet ugyanakkor, hogy a hatásvizsgálatok információkkal segítik politikai a döntéshozatalt, de soha nem helyettesíthetik vagy kiegészíthetik indokolatlanul a jogalkotási folyamatot; kiemeli azonban, hogy az uniós jogalkotási folyamat során a hatásvizsgálatokban a fő hangsúlyt a legújabb ismeretek és adatok minőségére, átláthatóságára kell helyezni, nem pedig a kezdeményezések teljesítésének gyorsaságára; kéri, hogy a hatásvizsgálatokat elkészültük után azonnal tegyék közzé, és ne csak a politikai javaslat előterjesztésekor, ezáltal biztosítva az uniós döntéshozatal nagyobb átláthatóságát; elismeri, hogy a jogalkotás minőségének javításához és különösen az előzetes hatásvizsgálatok hatékony végrehajtásához megfelelő szintű erőforrásokra lesz szükség; sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa ehhez a megfelelő eszközöket;

2022. július 7., csütörtök

43. kiemeli és sajnálja, hogy számos fontos jogalkotási javaslat esetében közismerten hiányoznak a hatásvizsgálatok, ami csak részben tulajdonítható a Covid19-világjárványnak, és tudomásul veszi a Bizottság azon szándékát, hogy a javaslattal együtt vagy annak elfogadását követő három hónapon belül elemző szolgálati munkadokumentumot tegyen közzé azokban az esetekben, amikor nem készült hatásvizsgálat; hangsúlyozza, hogy bár ez a nagyobb átláthatóság felé vezető üdvözlendő lépés, nem eredményezheti azt, hogy a Bizottság kikerülje hatásvizsgálattal kapcsolatos kötelezettségeit, hangsúlyozza továbbá, hogy a Bizottságnak a jogalkotási javaslattal egyidejűleg közzé kell tennie a szolgálati munkadokumentumokat;

44. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy megerősítse a területi hatásvizsgálatokat és a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatát ⁽¹⁵⁾ annak érdekében, hogy jobban figyelembe vegye a különböző uniós területek, például a városi/vidéki területek, a határokon átnyúló területek és a legkülső régiók szükségleteit és sajátosságait; emlékeztet, hogy a Régiók Európai Bizottsága számára fontosak a területi hatásvizsgálatok, beleértve a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatát, a városi hatásvizsgálatokat és a határokon átnyúló hatásvizsgálatokat is;

45. hangsúlyozza, hogy további eszközöket kell kidolgozni az új szakpolitikák, kezdeményezések és jogszabályok környezeti hatásainak értékelésére azokban az esetekben, amikor a meglévő eszközök nem elegendők, annak biztosítása érdekében, hogy a von der Leyen vezette Bizottság zöld ambíciói, valamint az összpontosítás az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira nagyobb hangsúlyt kapjon a Bizottság hatásvizsgálataiban és jogalkotási javaslataiban; e tekintetben kéri, hogy vegyék figyelembe a politikai tétlenségből eredő költségeket, különösen az egészségügy, az éghajlat, a környezet és a szociális dimenzió terén, valamint a késedelmekből eredő kumulatív hatásokat; úgy véli, hogy a hatásvizsgálatokban egyenlő figyelmet kell szentelni különösen a szociális, a gazdasági, a társadalmi és a környezeti következményeknek, valamint értékelni kell a Bizottság javaslatainak a polgárok alapvető jogaira, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőségre gyakorolt hatásait;

46. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Unió fejlődő országokra vonatkozó szakpolitikájára és jogszabályaira, különösen a nem fejlesztésre irányuló, belső jogszabályokra vonatkozó hatásvizsgálatok száma továbbra is csekély, és e hatásvizsgálatok nem értékelik megfelelően a fejlődő országokra gyakorolt lehetséges hatásokat, és nem foglalkoznak velük; határozottan úgy véli, hogy az előzetes hatásvizsgálatok értékes eszközök a szakpolitikák és/vagy jogalkotási javaslatok a fejlődő országokra, és különösen a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó lehetséges kockázatainak azonosításához és kezeléséhez; felhívja a Bizottságot, hogy fordítson nagyobb figyelmet az uniós jogszabályok fejlődő országokra gyakorolt hatására, és adott esetben tartsa tiszteletben és mozdítsa elő a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit ezekben a kezdeményezésekben, különösen például a migráció, a környezetvédelem és a mezőgazdaság, valamint a nemzetközi bűnözéssel, például a szervezett bűnözéssel, a kábítószer- és emberkereskedelemmel, illetve a pénzmosással szembeni küzdelem területén; sürgeti a Bizottságot, hogy a hatásvizsgálatok következtetései nyomán gondoskodjon a jogi rendelkezésekről a nem fejlesztésre irányuló jogalkotási aktusaiban annak érdekében, hogy jobban tükrözze az EU-nak az EUMSZ 208. cikke iránti elkötelezettségét;

47. aggodalmát fejezi ki az európai klímarendelet rendelkezéseinek végrehajtása miatt azokban az esetekben, amikor nem végeznek hatásvizsgálatot, különösen a politikailag érzékeny javaslatok tekintetében, beleértve a másodlagos jogszabályokat is; emlékeztet arra, hogy az intézményközi megállapodás értelmében a Bizottságnak hatásvizsgálatot kell végeznie minden olyan jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezésére, felhatalmazáson alapuló jogi aktusára és végrehajtási intézkedésére vonatkozóan, amelyek várhatóan jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatással járnak;

48. megjegyzi, hogy a 35. számú eszköz rendelkezik a fejlődő országokban végzett hatásvizsgálatok teljesítményének irányításához szükséges elemekkel, és elvárja, hogy ezt az eszközt széles körben alkalmazzák; úgy véli, hogy azoknak a jelenlegi ágazatoknak, amelyek esetében a hatásvizsgálatokat prioritásként kell kezelni, tükrözniük kell az Unió jelenlegi és jövőbeli kihívásait, tükrözniük kell a Parlament álláspontját, és egyértelmű kapcsolatot kell mutatniuk az uniós jog érintett területeivel annak érdekében, hogy megkönnyítsék a figyelmet érdemlő jogszabályok meghatározását; javasolja az eszköztár további megerősítését a fejlődő országokbeli lehetséges gazdasági, szociális és környezeti hatások azonosításának és elemzésének megkönnyítése érdekében; javasolja, hogy az eszköztár egyes eszközeibe – többek között, de nem kizárólag

⁽¹⁵⁾ A Bizottság a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i közleményében (COM(2021)0345) a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatát a következőképpen írja le: „Tekintettel a vidékfejlesztés többdimenziós jellegére, valamint arra, hogy a Szerződések a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót célozzák, az uniós szakpolitikákat a vidéki térségek szemszögéből felül kell vizsgálni, figyelembe véve azoknak a vidéki munkahelyekre és növekedésre, valamint a fejlesztési kilátásokra, a társadalmi jólétre és az esélyegyenlőségre, valamint a vidéki területek környezeti minőségére gyakorolt lehetséges hatásait és következményeit.”

2022. július 7., csütörtök

a 23., 25. és 26. számú eszközbe – illesszenek be új, „a fejlődő országokra gyakorolt hatás” fejezetet; javasolja, hogy ebbe a fejezetbe illesszenek be néhány irányadó kérdést annak feltárása érdekében, hogy a jogszabályok hozzájárulnak-e a fejlesztéspolitika célkitűzéseihez és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtásához az EU-ban és a fejlődő országokban egyaránt; emlékeztet arra, hogy a fejlődő országokban az emberi jogokra gyakorolt hatások – többek között a gyermekekre, az őslakos népekre, az LMBTIQ-személyekre és más kiszolgáltatott csoportokra gyakorolt hatások – fontosak az európai fejlesztési együttműködés szempontjából; e tekintetben kéri az Európai Bizottságot, hogy vezessen be külön hatásvizsgálati kategóriákat a fejlődő országokban a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai, valamint a jogállamiság és a jó kormányzás tekintetében; emlékeztet arra, hogy a múltbeli intézkedések tanulságainak levonása és azok jövőbeni javítása érdekében fontos az eljárások és eszközök hatékonyságának folyamatos értékelése is, és ezzel kapcsolatban felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen tegyen jelentést az Európai Parlamentnek a 35. számú eszköz végrehajtásáról;

49. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az emberi jogi hatásvizsgálatokat összekapcsolják az emberi jogi átvilágításra vonatkozó új uniós szakpolitikai kerettel annak biztosítása révén, hogy az ágazatonkénti üzleti tevékenységek és értékláncok szerinti vállalati emberi jogi és környezeti kockázatokra vonatkozó adatok eljussanak az uniós és nemzeti szintű végrehajtó és ellenőrző szervekhez, mérhető referenciaértékeket és érdemi tartalmat biztosítva;

50. emlékeztet arra, hogy a Parlament létrehozott egy külön igazgatóságot, a Hatásvizsgálatok és az Európai Hozzáadott Érték Igazgatóságát, hogy előzetes és utólagos hatásvizsgálatokat végezhesen a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatása érdekében, továbbá felszólít az igazgatóság és más olyan parlamenti szervezeti egységek megfelelő finanszírozására és elegendő személyzet biztosítására, amelyek célja a képviselők kapacitásának támogatása annak érdekében, hogy társjogalkotói feladataikat jobban el tudják végezni

51. emlékeztet arra, hogy a parlamenti értékeléseknek figyelembe kell venniük a rendelkezések hatékonyságát célkitűzéseik elérése, az ár-érték arány biztosítása és a tényleges költségek haszonnal arányos szinten tartása, alkalmasságuk és a felmerülő igényeknek való megfelelésük, hozzáadott értékük, valamint más szakpolitikai területekkel való belső és külső koherenciájuk tekintetében;

52. támogatja a Bizottság szakpolitikai felülvizsgálatok iránti elkötelezettségét, és ösztönzi a Bizottságot az utólagos értékelés nagyobb mértékű alkalmazására a jogszabályok hatékonyságának és előnyeinek felmérése érdekében, ami hozzájárulhat a jövőbeli szakpolitikák kidolgozásához és a szabályozási megközelítések javításához; hangsúlyozza az „értékeléssel indítás” elvének fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy a múltbeli tapasztalatokból levont tanulságok alapul szolgálhassanak a szakpolitikai ciklus jövőbeli fellépéseihez; komoly aggodalmának ad hangot a párhuzamosan végzett értékelések és hatásvizsgálatok növekvő tendenciája miatt, bár az értékelés eredményeit be kell építeni a jogszabályok felülvizsgálatába;

53. üdvözli, hogy az értékelések és az azokat alátámasztó tanulmányok minőségellenőrzését szolgálatközi csoportok és minőségellenőrzési listák révén szabványosították; megállapítja azonban, hogy az értékeléseken kívül más utólagos felülvizsgálatok esetében nem léteznek ugyanazok a minőségellenőrzések; ösztönzi a Bizottságot, hogy az értékeléseken kívül határozzon meg minőségi minimumkövetelményeket az utólagos felülvizsgálatokra vonatkozóan annak érdekében, hogy biztosítsa azok minőségét a Bizottság szolgálataiban; úgy véli, hogy az ilyen minőségi minimumkövetelményeknek elő kell írniuk, hogy az utólagos felülvizsgálatok tartalmazzák az alkalmazott módszertan részletes ismertetését, beleértve az adatgyűjtési és -elemzési eszközöket, a választás indokolását és a vonatkozó korlátozásokat;

54. kiemeli, hogy a jogszabályok nyomkövetési és felülvizsgálati záradékai biztosítják a szükséges adatok gyűjtését és értékelését; felkéri a Bizottságot, hogy a meglévő intézményközi megállapodás keretében az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal együttműködve dolgozzon ki egy, a felülvizsgálatra és a nyomon követésre vonatkozó rendelkezésekről szóló intézményközi eszköztárat, amely többek között tartalmazza a lehetséges eredmények és/vagy a kérhető utólagos felülvizsgálatok taxonómiáját, valamint az uniós intézmények és szervek, valamint a tagállamok számára a nyomkövetési záradékok megszövegezésére vonatkozó iránymutatást;

55. hangsúlyozza, hogy az utólagos értékelések szintén fontos eszközök a jogszabályok polgárokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának felmérésére, különös figyelmet fordítva a kkv-kra gyakorolt hatásokra, és felhívja a Bizottságot, hogy tegye lehetővé a jövőállásági (F4F) platform és a tagállamok számára, hogy a végrehajtást követően visszajelzést adjanak a Bizottság költség- és haszonbecsléseiről;

56. hangsúlyozza, hogy a jogalkotás minőségének javításával kapcsolatos célkitűzéseket rendszeresen felül kell vizsgálni és a jogalkotás minőségének javítására irányuló menetrend kritériumai alapján – ideértve a nyomon követést és a jelentéstételt is – értékelni kell; hangsúlyozza, hogy a célkitűzéseknek kiegyensúlyozottnak és arányosnak kell lenniük, és hatékonyságuk szempontjából értékelni kell őket; emlékeztet az összehasonlítható, uniós szintű adatok fontosságára ezen értékelés szempontjából, és felhívja a Bizottságot annak vizsgálatára, hogy a minőségi jogalkotás eszközeinek alkalmazása hozzájárult-e a célok eléréséhez, például a jobb szakpolitikai eredményekhez.

2022. július 7., csütörtök

57. üdvözlí, hogy a Bizottság megújította elkötelezettségét az értékelési folyamat átláthatósága mellett, és felszólít a többéves értékelési tervek közzétételére a felhasznált megfelelő háttér-információkkal együtt; hangsúlyozza továbbá, hogy növelni kell a hatásvizsgálatokat és értékeléseket alátámasztó nyilvános, teljes körű és hozzáférhető bizonyítékok rendelkezésre állását, és e tekintetben üdvözlí a Bizottság azon szándékát, hogy javítsa bizonyíték-nyilvántartásait és az azok közötti kapcsolatokat, valamint hogy belső adatbázisait és adattárait nyilvánosan és könnyen hozzáférhetővé tegye; e tekintetben támogatja a Bizottság azon szándékát, hogy közös jogalkotási portált hozzon létre, amely biztosítja a lehető legintuitívabb elrendezést és felhasználóbarát tapasztalatot az információs túlterhelés elkerülése érdekében, és kitart amellett, hogy ezt a közös portált 2022 végéig teljes mértékben működőképesse kell tenni; támogatja az intézmények közötti fokozott együttműködés célkitűzését annak érdekében, hogy a jogalkotási folyamat során megkönnyítsék és egyszerűsítsék az adott szakpolitikai kezdeményezés keretében gyűjtött valamennyi adathoz való hozzáférést;

58. hangsúlyozza, hogy az uniós finanszírozású kísérleti projektek és igazoló dokumentumok lehetőség szerint hozzájárulhatnak a jogszabályok megszövegezésének alakításához, valamint megkönnyíthetik azok végrehajtását és érvényesítését;

59. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Bizottság kellő időben válaszoljon a Parlament írásbeli kérdéseire; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a múltban az írásbeli választ igénylő kérdések túlnyomó többségét későn választották meg, és ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság gyorsabban válaszolja meg az írásbeli választ igénylő kérdéseket; rámutat, hogy a Parlament kérdéseire adott válaszok minősége gyakran nagyon gyenge, ezért felszólít a Bizottság parlamenti kérdésekre adott válaszainak azonnali és jelentős mértékű strukturális javítására;

60. hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú az európai intézmények átláthatósága a jogalkotási folyamat szempontjából, mivel a polgároknak joguk van megismerni az őket érintő jogszabályok megalkotásának módját; üdvözlí, hogy a közelmúltban megállapodás született a Tanáccsal az átláthatósági nyilvántartásról; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós intézmények és szervek, valamint a tagállamok képviselői közül nem mindegyik köteles alkalmazni az átláthatósági nyilvántartást;

61. felszólít a viták és döntések átláthatóságának további javítására valamennyi intézményben; sajnálattal állapítja meg, hogy a Tanács döntéshozatali folyamata nem átlátható, bevett gyakorlat a dokumentumok felülminősítése, valamint rendkívül tágran értelmezik az 1049/2001/EK rendeletben foglalt kivételeket, különös tekintettel a döntéshozatali eljárásra és a jogi tanácsadás védelmére, ami gyakran azt jelenti, hogy nem alkalmazzák a kapcsolódó dokumentumok közzétételéhez fűződő nyomós közérdek elvét; úgy véli, hogy a Tanács dokumentumaira vonatkozó titoktartási kivételek alkalmazását egy független felügyelettel rendelkező és az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatának megfelelő, koherens rendszerben kell alkalmazni; sürgeti a Tanácsot, hogy növelje az általa nyilvánosságra hozott releváns dokumentumok számát és típusát, különösen a tagállamok által kifejtett álláspontokat, hogy a nyilvánosságnak lehetősége legyen megismerni, hogy kormánya milyen álláspontot képvisel uniós szinten, valamint hogy járuljon hozzá az uniós döntéshozatal nemzeti parlamentek általi, valamennyi határozatra alkalmazandó ellenőrzésének javításához, a jogalkotási dossziéktől a végrehajtási aktusokig és a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokig;

62. emlékeztet arra, hogy egy folyamatban lévő jogalkotási eljárás átláthatósága és nyilvánossága a jogalkotási folyamat velejárója, és ezért az – amint azt az EUB ítélezési gyakorlatában, különösen a T-540/15. sz. *Emilio De Capitani kontra Európai Parlament* ügyben megállapította – a háromoldalú egyeztetések dokumentumaihoz való hozzáférésre is alkalmazható; úgy véli, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférés tekintetében az EU-nak ambiciózusabb szabályokat kell kidolgoznia, és gondoskodnia kell a hatályos szabályok jobb alkalmazásáról, ideértve a belső, a háromoldalú és a nemzetközi tárgyalásokra vonatkozóan is; emlékeztet arra, hogy az európai ombudsman szerint a dokumentumokhoz, kiváltképp a jogalkotási dokumentumokhoz való hozzáférést csak kivételesen és a feltétlenül szükséges mértékben szabad korlátozni; hozzáteszi továbbá, hogy a nyitottság és az átláthatóság nagyobb legitimitást ad az EU demokratikus jogalkotási folyamatának, és fokozza az iránta táplált bizalmat; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy rendszeresen hivatkoznak „az intézmény döntéshozatali folyamatának hatékonyságára” a jogalkotási előkészítő dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadásakor;

63. úgy véli, hogy a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendeletet felül lehetne vizsgálni annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegyék például a digitalizációt és a digitális dokumentumkezelést, az átláthatóságra és a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó hatályos ítélezési gyakorlatot, valamint az átláthatóság általános megítélésében bekövetkező általános fejleményeket; hangsúlyozza, hogy minden felülvizsgálatnak nagyobb, nem pedig kevesebb átláthatóságot kell eredményeznie;

64. hangsúlyozza, hogy a nyitott, hatékony, átlátható és független közigazgatási és jogalkotási döntéshozatali folyamatok a magas színvonalú szakpolitikák és szabályozás előfeltételei; hangsúlyozza, hogy a harmonizált igazgatási eljárások bevezetése pozitívan járulhatna hozzá a jó kormányzáshoz és a szabályozási gyakorlatokhoz az EU-ban, és megerősítené

2022. július 7., csütörtök

a szakértői döntéshozatal és a demokratikus legitimitás közötti kapcsolatot; emlékeztet arra, hogy 2013. január 15-i, 2016. június 9-i és 2021. január 20-i állásfoglalásában a Parlament szorgalmazta egy, az EUMSZ 298. cikke szerinti nyitott, hatékony és független európai uniós igazgatásról szóló rendelet elfogadását, és megállapítja, hogy ezt a kérést nem követte bizottsági javaslat; ismét felhívja ezért a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatot az európai közigazgatási eljárásjogról, figyelembe véve az Európai Parlament eddigi erőfeszítéseit ezen a területen;

65. emlékeztet arra, hogy az EUB ítélkezési gyakorlata által elismert elvekkel összhangban következetes jogszabály-szövegezési elveket kell alkalmazni, különös tekintettel az átláthatóságra, az elszámoltathatóságra, valamint az egyértelműségekre és a pontosságra;

66. rámutat, hogy a még kevésbé átlátható szervekre, például az eurócsoporthoz, első lépésként a Tanács eljárási szabályzatát kell alkalmazni, és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni a szavazási eljárásokat, a jegyzőkönyveket, a szavazások eredményét, valamint a szavazáshoz fűzött indoklásokat és a tanácskozási magyarázatát;

67. tudomásul veszi többek között a REFIT és a jövőállásági platform annak érdekében történő használatát, hogy a Bizottság felülvizsgálatra irányuló javaslata előtt azonosítani lehessen az egyszerűsítés és a szükségtelen költségek és adminisztratív terhek csökkentésének lehetőségeit, biztosítva mindeközben a legmagasabb szintű védelmet és fokozva az uniós jognak való megfelelést; emlékeztet arra, hogy a jövőállásági platform szerepe annak értékelése is, hogy az egyes uniós jogszabályok és célkitűzéseik továbbra is időtállóak-e, arányosak-e és igazodnak-e az új kihívásokhoz, egyúttal összpontosítanak-e a szabályozási ellentételezésre;

68. felhívja a Bizottságot, hogy a minőségi jogalkotás elveinek alkalmazásával fokozza a leghatékonyabb megoldások meghatározására irányuló erőfeszítéseit annak érdekében, hogy az uniós politikák céljait szolgálva a kedvezményezettek érdekében maximalizálni lehessen az előnyöket és egyidejűleg minimálisra lehessen csökkenteni a kapcsolódó költségeket; kiemeli, hogy következetesen alkalmazni kell a „gondolkozz először kicsiben” és meg kell erősíteni „a nagy dolgokban nagy, a kis dolgokban kisebb szerepet kell vállalni” elvet, biztosítandó, hogy a kkv-k kellő figyelmet kapjanak az EU-ban és a nemzeti szabályozásban, illetve az igazgatási teher csökkentésére vonatkozó új intézményközi kötelezettségvállalás megalapozása során is;

69. üdvözli a Bizottság azon döntését, hogy a jövőállásági platformon belül alcsoportot hoz létre, amely a Régiók Bizottságához tartozó, regionális központok hálózatából áll; felhívja a Bizottságot, hogy érdemben kövesse nyomon a platform véleményeit, és helyi és regionális szakértelem felhasználásával erősítse meg az utólagos és előzetes értékeléseinek tényeken alapuló megközelítését;

70. emlékeztet arra, hogy a féldős felülvizsgálatok és a hatályvesztésre vonatkozó záradékok hasznos eszközök annak biztosítására, hogy uniós jogszabályaink mindig naprakészek legyenek, vagy céljuk elérése után időben visszavonásra kerüljenek; úgy véli, hogy a Bizottságnak integráltabb fenntarthatósági megközelítést kell kidolgoznia és bevezetnie, amely jobban figyelembe veszi az uniós politikák és jogszabályok gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak kölcsönhatását; javasolja, hogy a jövőállásági platform azonosítsa és tárja fel azokat a jogszabályokat, amelyek ellentétesek az európai zöld megállapodással és a fenntartható fejlődési célok tágabb célkitűzéseivel, többek között a „gondoljunk először a fenntarthatóságra” megközelítés elfogadásával;

71. ismételten felhívja a Bizottságot⁽¹⁶⁾, hogy segítse elő az európai zöld megállapodás megvalósítását azáltal, hogy felszámolja azokat az akadályokat és bürokráciát, amelyek lassíthatják a megállapodás végrehajtását, különös figyelmet fordítva az uniós jogszabályok alkalmazásának különösen a kkv-k számára felmerülő következményeire és költségeire;

72. emlékeztet arra, hogy a szükségtelen terhekre vonatkozó értékelésnek tekintettel kell lennie az uniós jogszabályok „nettó” hatásaira a különböző közigazgatási szinteken, teljes mértékben figyelembe véve a szubszidiaritás elvét, amennyiben egy uniós szintű jogszabály elfogadása – különösen közvetlenül alkalmazandó uniós rendeletek formájában – nemzeti vagy helyi szinten alacsonyabb adminisztratív terhet eredményezhet, valamint javíthatja a belső piac működését azáltal, hogy a szabályokat átláthatóvá, kiszámíthatóvá teszi és biztosítja az egységes alkalmazást valamennyi uniós tagállamban, és ezáltal csökkenti a negatív környezeti, éghajlati és egészségügyi externáliák költségeit és hatását is; megjegyzi, hogy az uniós jogszabályok egyértelműbbé tétele – például a minőségi jogalkotási program révén – segítheti az uniós jogszabályok egységes alkalmazását;

⁽¹⁶⁾ A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság véleménye az Európai Unió 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó általános költségvetési tervezetéről – összes szakasz.

2022. július 7., csütörtök

73. megjegyzi, hogy további előrehaladást kell elérni, különösen a formanyomtatványok és az eljárások egyszerűsítése és szabványosítása terén, uniós és tagállami szinten egyaránt következesen végrehajtva az egyszeri adatszolgáltatás elvét és az „alapértelmezésben digitális” elvet;

74. úgy véli, hogy minden nemzetközi kereskedelmi és beruházási megállapodásnak minden dimenziójában „jövőállónak” kell lennie, ezáltal előmozdítva a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságot, és hozzájárulva a nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítéséhez; hangsúlyozza e tekintetben annak fontosságát, hogy a kereskedelmi és beruházási tárgyalások megkezdése előtt fenntarthatósági hatásvizsgálatokat végezzenek; hangsúlyozza, hogy integráltabb fenntarthatósági megközelítést kell kidolgozni és alkalmazni, amely jobban figyelembe veszi az uniós jogszabályok, szakpolitikák és kezdeményezések – köztük a kereskedelmi és beruházási megállapodások – gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak kölcsönhatását, figyelembe véve a különböző jogalkotási javaslatok, valamint a kereskedelmi és beruházási megállapodások összesített hatását is;

75. úgy véli, hogy az uniós intézményeknek a különböző szakpolitikai területek szakértelmére kell támaszkodniuk az optimális döntéshozatal biztosítása és a rendkívül hatékony intézkedések elfogadása érdekében; felszólítja mindhárom uniós intézményt, hogy javítsák a belső szerveik közötti koordinációt, és kerüljék el az egymástól elkülönült munkavégzést; hangsúlyozza a koherens szabályozási rendszerek előmozdításának fontosságát, például a fogalmaknak a kapcsolódó jogalkotási kezdeményezések közötti harmonizációja révén, mivel ez javíthatja a megfelelést;

76. hangsúlyozza, hogy fel kell tárnai az olyan innovatív jogalkotási megközelítéseket, mint a jogi tervezés; kiemeli, hogy a jogi tervezés emberközpontú megközelítés, amely segíthet áthidalni az uniós polgárok, az érdekelt felek és az uniós jogszabályok közötti szakadékot; emlékeztet arra, hogy az emberközpontú megközelítés azt feltételezi, hogy a jogszabályokat elsősorban a polgárok és az érdekelt felek szem előtt tartásával kell megalkotni, és azoknak könnyen érthetőnek kell lenniük;

77. felhívja a Tanács és a Bizottság figyelmét a Parlament fókuszcsoportjainak ajánlásaira, amelyek hangsúlyozzák, hogy felül kell vizsgálni a Parlament eljárási szabályzatának 132. és 166. cikkét a Tanácshoz és a Bizottsághoz való belépés tekintetében, hogy az EP-képviselők részt vehessenek a tanácsi munkacsoportok, az Állandó Képviselők Bizottsága (COREPER) vagy a Tanács ülésein, vagy ott válaszolhassanak a nekik feltett kérdésekre;

78. hangsúlyozza az EUMSZ. 218. cikke (10) bekezdésében foglalt követelményt, amelynek megfelelően az Unió és a harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek közötti nemzetközi megállapodások megkötésére irányuló eljárás minden szakaszában haladéktalanul és teljes körűen tájékoztatni kell az Európai Parlamentet; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Parlament nem kap hozzáférést a nemzetközi kereskedelmi és beruházási megállapodások szerződő feleinek tárgyalási pozícióival kapcsolatos különböző javaslatokhoz; úgy véli, hogy e tekintetben megfelelően végre kell hajtani a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodást, amely elismeri annak fontosságát, hogy minden intézmény gyakorolhassa a nemzetközi megállapodások tárgyalásával és megkötésével kapcsolatos jogait és teljesítse a Szerződésekben foglalt kötelezettségeit;

79. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi kereskedelmi eszközökkel összefüggésben biztosítani kell a szabályozási követelmények arányosságát;

80. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi és beruházási megállapodások ideiglenes alkalmazására vonatkozó bevált gyakorlatokat valamennyi nemzetközi megállapodásra alkalmazni kell annak biztosítása érdekében, hogy egyetlen megállapodást se alkalmazzanak ideiglenesen azelőtt, hogy a Parlament egyetértését adta volna;

81. úgy véli, hogy a hatékony szabályozásnak egyensúlyt kell teremtenie a rövid távú szükségletek és a hosszú távú kihívások között; hangsúlyozza, hogy a „stratégiai előrejelzés” kulcsszerepet játszik az uniós szakpolitikai döntéshozatal időtállóvá tételében azáltal, hogy biztosítja, hogy az új kezdeményezések értékelése hosszabb távú perspektíván alapuljon, hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotás a jövőbe való befektetésként hozzáadott értéket képvisel; üdvözlí, hogy „előrejelző elemeket” építenek be a Bizottság minőségi jogalkotási programjába, a hatásvizsgálatokba és az értékelésekbe; úgy véli azonban, hogy a Bizottságnak jobban össze kell hangolnia és ötvöznie kell a minőségi jogalkotással és a stratégiai előrejelzéssel kapcsolatos tevékenységeit a két folyamat jobb integrálása érdekében; hangsúlyozza, hogy a költségek számszerűsítésére, a kompromisszumokkal kapcsolatos döntésekre és a stratégiai előrejelzés végrehajtására vonatkozó bizottsági módszertan továbbra sem egyértelmű, és szorgalmazza, hogy a Bizottság szolgáljon bizonyítékkal arról, hogy ezeket a megközelítéseket hogyan követték a gyakorlatban; ösztönzi a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az innovatív

2022. július 7., csütörtök

költségértékelési eszközöket; e tekintetben határozottan ajánlja, hogy a stratégiai előrejelzési folyamat során vegyék figyelembe az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC), a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) és a 401/2009/EK rendelet 10. cikkének a) pontja alapján létrehozott, éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület jelentéseit a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról szóló (EU) 2021/1119 rendelettel összefüggésben;

82. tudomásul veszi, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület részt vesz a jelenlegi jogalkotási munkához kapcsolódó hatásvizsgálatokban, célravezetősségi vizsgálatokban és főbb értékelésekben, ami javítja a Bizottság által végzett, bizonyítékon alapuló munkát; megjegyzi, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület szerepet játszhat a Bizottság elfogulatlan és magas színvonalú munkájának biztosításában, és hogy szakértelmét és tapasztalatát fel lehetne használni a Bizottságon belüli egyéb feladatok elvégzésére; hangsúlyozza, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület csak akkor képes hatékonyan ellenőrizni a Bizottság munkáját, ha annak vitathatatlan a függetlensége és a pártatlansága; e tekintetben kéri az igazgatótanács függetlenségének és a Szabályozói Ellenőrzési Testület átláthatóságának jelentős javítását az érdekelt felekkel folytatott megbeszélések, felülvizsgálatok, ajánlások és vélemények tekintetében, többek között azáltal, hogy kötelezővé teszik az átláthatósági nyilvántartás használatát a Testület tagjai számára; hangsúlyozza, hogy a testület munkája végső soron nem befolyásolhatja a Bizottság jogalkotási javaslattevési képességét, és nem késleltetheti indokolatlanul a jogalkotási javaslatok elfogadását; felszólítja a Bizottságot, hogy az a koherencia, az átláthatóság és az elszámoltathatóság egész folyamat során való biztosítása érdekében a vélemények elfogadását követően haladéktalanul, kivétel nélkül tegye közzé a Testület valamennyi véleményét, és azokat juttassa el a Parlamentnek és a Tanácsnak is; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy bocsássa a társjogalkotók rendelkezésére a testülethez benyújtott értékelések és hatásvizsgálatok tervezetét; tudomásul veszi, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület a Bizottság négy tagjából és három külső szakértőből áll; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a Szabályozói Ellenőrzési Testület döntéshozatali eljárását, mivel a jelenlegi rendszer lehetővé teszi, hogy a véleményeket külső szakértők közreműködése nélkül fogadják el, vagy hogy a Bizottságon kívül hozzon létre független Szabályozói Ellenőrzési Testületet; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy bővítse ki együttműködését a Szabályozói Ellenőrzési Testülettel, és erősítse meg a testületet azáltal, hogy több eszközt biztosít számára munkája elvégzéséhez, továbbá biztosítsa a támogatást a Közös Kutatóközpont részéről;

83. tudomásul veszi az „egy be, egy ki” elv alkalmazását, amellyel a Bizottság az újonnan bevezetett terheket kívánja ellensúlyozni azáltal, hogy uniós szinten mentesíti a polgárokat és a vállalkozásokat az azonos szakpolitikai területen felmerülő azonos terhek alól; tudomásul veszi, hogy az „egy be, egy ki” megközelítés célja megerősíteni a REFIT programot azáltal, hogy a programot az egyes hatályos jogszabályokból eredő terheken túl az új jogszabályokból eredő terhekre is kiterjeszti, valamint együtt kezeli az egyes szakpolitikai területeken felhalmozódó terheket; kéri, hogy az „egy be, egy ki” megközelítés az érdekelt felek bevonásán is alapuljon; megállapítja, hogy a Bizottság egyoldalúan, előzetes hatásvizsgálat vagy konzultáció nélkül vezette be ezt a megközelítést; hangsúlyozza, hogy e megközelítés végrehajtása nem érintheti a politikai kötelezettségeket vagy a minőségi jogalkotás célkitűzéseit, és kiemeli, hogy nem vezethet a jogszabályok hatályon kívül helyezésére vagy minőségének csökkenésére irányuló mechanikus vagy matematikai döntésekhez, és nem járhat visszatartó hatással a jogalkotásra, és azt kell célként kitűzni, hogy az új kihívások kezelése érdekében korszerűsítse és megreformálja az uniós jogalkotást többek között a régi jogszabályok helyébe lépő új jogszabályokkal, azok összevonásával és minőségük javításával; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy bár az uniós jogi aktusok kidolgozása, átültetése és végrehajtása során a további szükségtelen adminisztratív terheket el kell kerülni, ez nem vezethet a deregulációhoz vagy a szabályozás hiányához, és nem akadályozhatja meg a tagállamok parlamentjeit abban, hogy ambiciózusabb intézkedéseket tartsanak fenn vagy hozzanak, illetve magasabb szintű szociális, környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi normákat fogadjanak el azokban az esetekben, amikor az uniós jog csak minimumszabályokat határoz meg;

84. kitart amellett, hogy a polgárok uniós politikákba és intézményekbe vetett bizalmának erősítése érdekében alapvető fontosságú az uniós jog eredményes végrehajtása; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 197. cikke értelmében e végrehajtást a tagállamok közös érdekű ügyének kell tekinteni; felhívja a tagállamokat, hogy az uniós jogszabályok átültetésekor kerüljék a szükségtelen további adminisztratív vagy megfelelési terheket, különösen a kkv-k esetében, mivel az úgynevezett túlszabályozási gyakorlatok a szükségtelen adminisztratív terhek egyik fő forrása; úgy véli azonban, hogy a minőségi jogalkotás elve nem akadályozhatja meg a tagállamok parlamentjeit abban, hogy ambiciózusabb intézkedéseket tartsanak fenn vagy hozzanak olyan esetekben, amikor az uniós jog csak minimumszabályokat határoz meg; támogatja a Bizottság arra irányuló kérését, hogy a tagállamok számoljanak be arról, ha úgy döntenek, hogy olyan elemekkel egészítik ki a jogszabályokat, amelyek nem az uniós jogszabályokból erednek;

2022. július 7., csütörtök

85. emlékeztet arra, hogy az új jogszabályok szükségessége nem jelentheti automatikusan azt, hogy a jelenlegi jogszabályokra már nincs szükség; ezzel összefüggésben úgy véli, hogy a váratlan következmények és a nemkívánatos hatások elkerülése érdekében az esetleges hatályon kívül helyezésekre vonatkozóan is alapos hatásvizsgálatot kell végezni; kéri, hogy ez a megközelítés átlátható és tényekre épülő módszertanon alapuljon, amely arányosan figyelembe veszi az összes fenntarthatósági szempontot mind az előnyök, mind a költségek tekintetében, beleértve a meg nem felelés és a tétlenség költségeit, valamint figyelembe veszi az adminisztratív és gazdasági hatásokat, ugyanakkor holisztikusan vizsgálja az uniós vívmányokat, és figyelembe veszi azok társadalmi, környezeti és közegészségügyi hatásait is; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy a megközelítés alkalmazása előtt hozza nyilvánosságra, milyen kalkulátort használ az „egy be, egy ki” elv végrehajtása során és szerezze meg a többi uniós intézmény támogatását; úgy véli, hogy a minőségi jogalkotásnak elsősorban minőségi, nem pedig mennyiségi megfontolásokon kell alapulnia; hangsúlyozza a minőségi jogalkotás fontosságát a kiemelt uniós kezdeményezések megvalósításában; üdvözlí a Bizottság közleményében megfogalmazott azon kötelezettségvállalást, hogy együttműködik a tagállamokkal, a régiókkal és a legfontosabb érdekelt felekkel a zöld átállás előrehaladását gátló akadályok és bürokrácia felszámolása érdekében; hangsúlyozza az utólagos értékelés fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy az EU teljesítse kötelezettségvállalásait;

86. hangsúlyozza továbbá, hogy az „egy be, egy ki” megközelítés alkalmazása során minden megfelelési költséget figyelembe kell venni, mind az igazgatási, mind a kiigazítási költségeket; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy ezt a megközelítést a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok is alkalmazzák a megfelelő átültetési folyamat során; ösztönzi a kompenzációs intézkedésekkel, módszertanokkal és az összegyűjtött adatokkal kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét;

87. hangsúlyozza, hogy a rendeletek érvényesítésébe vetett bizalom fontos szerepet játszik az európai jogszabályok legitimitásában; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza az uniós jogszabályok végrehajtására irányuló erőfeszítéseit, és hatékonyan kezelje az uniós jog valamennyi megsértését;

88. hangsúlyozza e tekintetben annak fontosságát, hogy a Parlament, a Tanács és a Bizottság strukturáltabb együttműködést folytasson az uniós jog alkalmazásának és hatékonyságának értékelése céljából, annak javítása érdekében; rámutat arra, hogy a tagállamoknak gyorsan, időben és helyesen végre kell hajtaniuk az uniós jogszabályokat a további jogszabályok szükségességének megfelelő értékelése érdekében;

89. megjegyzi, hogy a kötelezettségzegési eljárások tartósan magas száma azt mutatja, hogy továbbra is komoly kihívást jelent az uniós jogszabályok időben történő és helyes tagállami végrehajtása és alkalmazása, és sürgős intézkedéseket kér az ilyen eljárásokban hozott bizottsági határozatok átláthatóságának javítása érdekében; megismétli, hogy az uniós jogszabályok hatékony végrehajtása a jogalkotás minőségének javítására irányuló menetrend kulcsfontosságú része; rámutat, hogy a polgárokra és a vállalkozásokra nehezedő túlzott szabályozási teher gyakran a tagállamok megfelelési problémáinak tulajdonítható; felszólítja a Bizottságot, hogy teljes körűen és indokolatlan késedelem nélkül érvényesítse az uniós jogszabályokat, és használja ki az összes meglévő eszközt; hangsúlyozza, hogy a Bizottság jogérvényesítési politikájának kiszámíthatóbbnak és átláthatóbbnak kell lennie, és valamennyi érdekelt fél számára meg kell erősítenie a jogbiztonságot;

90. felkéri az Európa jövőjéről szóló konferenciát, hogy folytasson vitát az Európai Parlament jogalkotási kezdeményezési jogának megerősítéséről, mivel ez az egyetlen demokratikusan megválasztott szerv az Unióban, és közvetlenül képviseli az európai polgárokat; emlékeztet Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke azon kötelezettségvállalására, hogy támogatja a Parlament kezdeményezési jogát; sajnálja, hogy ezt a lehetőséget rendszeresen a Szerződés jövőbeli felülvizsgálatának idejére halasztják; hangsúlyozza, hogy a parlamenti kezdeményezési jog a képvisleti demokrácia fontos jellemzője tagállami szinten, és szükségesnek tartja, hogy megerősítsék az európai parlamenti képviselők mint az uniós polgárok közvetlen képviselői szerepét az uniós jogalkotási menetrend alakításához való joguk megerősítése révén; üdvözlí a Bizottság elnökének elkötelezettségét az Európai Parlament kezdeményezési jogának támogatása mellett, valamint a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy az EUMSZ 225. cikke szerint benyújtott kérelmekre mindig jogalkotási aktussal válaszol; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy számolják fel a Parlamentet jogalkotási kezdeményezések benyújtására irányuló jogának gyakorlásában gátló esetleges akadályokat; úgy véli, hogy e jog gyakorlása fokozott megkönnyítésének biztosítása érdekében felül lehetne vizsgálni a keretmegállapodást; hangsúlyozza, hogy egyértelművé kell tenni a Parlament különböző típusú jelentései közötti különbségeket és a Bizottságtól kért intézkedéseket;

2022. július 7., csütörtök

91. hangsúlyozza, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia példa nélküli kezdeményezés az uniós polgárok közvetlen bevonására annak érdekében, hogy meghallgassák az európai politikai döntéshozattal kapcsolatos nézőpontjukat; úgy véli, hogy a konferencia lezárását követően értékelni kell az olyan gyakorlatok bevezetésének lehetőségét, amelyek növelhetik a polgárok jogalkotási folyamatban való részvételét; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy lehetővé tegyék a polgárok számára az uniós döntéshozatali folyamatban történő részvételhez való demokratikus joguk teljes körű gyakorlását a választott képviselőjükkel való aktív kapcsolattartás révén, valamint hogy előmozdítsák a közvetlen részvétel lehetőségét; javasolja, hogy a Bizottság fontolja meg a részvételi mechanizmusoknak az éves munkaprogramjához vezető intézményközi párbeszédbe való integrálását;

92. megállapítja, hogy a polgárok egyre gyorsabban alkotnak fogalmat az uniós kormányzás mindennapi életükre és a jövőbeli fejleményekre gyakorolt hatásáról az egyre inkább a közösségi média által vezérelt információs társadalommal a háttérben, ami felgyorsítja és növeli az uniós döntéshozattal kapcsolatos ismereteket és az uniós kormányzással kapcsolatos igényeket; ismételten hangsúlyozza, hogy az állampolgárokat teljes mértékben, a szavazáson túl is, más csatornák és eszközök segítségével, a teljes politikai ciklust figyelembe véve kell bevonni az uniós döntéshozatali folyamatba; ismételten hangsúlyozza a hatékony részvételi mechanizmusok fontosságát és arra irányuló felhívását, hogy 2021. július 7-i állásfoglalásával⁽¹⁷⁾ összhangban hozzanak létre állandó részvételi mechanizmusokat, valamint hangsúlyozza, hogy ezeket európai, tagállami, regionális és helyi szinten kell létrehozni, ideértve a különböző szintű intézmények közötti megfelelő horizontális és vertikális koordinációhoz szükséges eszközöket is; úgy véli, hogy ezek a mechanizmusok építhetnének az online szakpolitikai vitafórumokra, az ifjúsági konzultációkra és a polgári vitacsoportok továbbvitelére, de nem korlátozódhatnak csupán az említettekre;

93. rámutat, hogy a jogalkotás minőségének javításához hatékony jogalkotási eljárásokra van szükség, amelyek lehetővé teszik az uniós döntéshozatali eljárások megfelelő időkereten belüli lezárását; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács elkötelezettségének hiánya és hatékony eljárási iránymutatások hiánya miatt a Szerződésekben meghatározott különleges jogalkotási eljárások csak igen ritkán zárulnak le sikeresen;

94. üdvözli az Európa jövőjéről szóló konferenciának a polgárok uniós döntéshozatali folyamatban való részvételéről szóló tanácskozásait; kiemeli különösen az 1. polgári vitacsoport ajánlásait, különösen a 35., 36., 41., 46. és 48. ajánlást, valamint a 2. polgári vitacsoport ajánlásait, különösen a 2.1. alterület 10. és 11. ajánlását; a 3.1. alterület 16. ajánlását; a 4.1. alterület 24. ajánlását és a 4.2. alterület 29. és 32. ajánlását, valamint az 5. területet (Polgárok részvétele), különösen ennek 39. ajánlását; hangsúlyozza, hogy érdemben kell foglalkozni a konferenciáról szóló végleges jelentésben megfogalmazott ajánlásokkal, amelyeket a vezető testület a konferencia plenáris ülésével együttműködésben fog kidolgozni a konferencia plenáris ülésén a nemzeti és európai polgári vitacsoportok ajánlásairól folytatott viták, valamint a többnyelvű digitális platformon benyújtott hozzászólások alapján; úgy véli, hogy a vitacsoportok ajánlásai egyértelműen azt mutatják, hogy a polgárok az EU-n belüli nyilvános vita átláthatóságának növelését sürgetik, valamint azt, hogy az uniós intézmények az összes kommunikációs csatorna aktív használatával szélesebb körben nyújtsanak tájékoztatást és információkat, ugyanakkor hangsúlyozzák a közösségi média szerepét, amelynek az uniós döntéshozatalt, többek között a jogalkotási folyamatokat is kísérnie kell; felszólítja a Bizottságot, a Tanácsot és a Parlamentet, hogy a Szerződésekben foglalt elvekkel összhangban hajtsák végre a konferencia záró következtetéseit a polgári vitacsoportok ajánlásai alapján;

95. javasolja, hogy a Szerződések által a Parlamentre ruházott jogalkotási kezdeményezési jogból eredő jogalkotási folyamat foglalja magában az érintett kezdeményezések jogalkotási menetrendjének létrehozására irányuló kérelmet, hasonlóan a rendes jogalkotási eljáráshoz; hangsúlyozza továbbá, hogy egy ilyen különleges jogalkotási eljárásnak tiszteletben kell tartania az intézményközi megállapodás azon rendelkezéseit, amelyek szerint mindhárom intézmény köteles tárgyalásokat folytatni, és ezt az EUSZ 13. cikkének (2) bekezdésében foglalt kölcsönös lojális együttműködés elvével összhangban kell tennie;

96. úgy véli, hogy azokban az esetekben, amikor a Parlament a kezdeményezési jogát gyakorolja, például a saját összetételére, a képviselők megválasztására és a feladatai gyakorlásának általános feltételeire, az ombudsman alapokmányára, valamint az ideiglenes vizsgálóbizottságok létrehozására vonatkozó szabályok tekintetében, egy jövőbeli intézményközi megállapodásban fontolóra kell venni olyan intézkedéseket, melyek a fontos intézményi eljárások blokkolásának elkerülését célozzák;

97. hangsúlyozza, hogy a Parlament fontos szerepet tölt be az uniós polgárokat képviselő intézményként, többek között a Bizottság és más intézmények felett gyakorolt felügyeletben és a nyilvánosság nevében más intézményekkel való együttműködésben, valamint a jogszabályok polgárokra gyakorolt hatásaival kapcsolatos alulról építkező megközelítés biztosításában; ismét hangsúlyozza ezért annak fontosságát, hogy a meglévő parlamenti eszközök révén megőrizze a Parlament szerepét a jövőbeli jogszabályok előzetes értékelésében;

⁽¹⁷⁾ HL C 99., 2022.3.1., 96. o.

2022. július 7., csütörtök

98. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megszilárdítsa a konzultációs folyamatot, hogy minden nyilvános konzultációról a lezárást követő nyolc héten belül jelentést tegyen, valamint azt a kötelezettségvállalást, hogy aktívabban népszerűsíti a konzultációkat annak érdekében, hogy több polgárt, érdekelt felet, köztük kkv-t, valamint helyi és regionális önkormányzatokat érjen el; felhívja a tagállamokat, hogy a területükön folytatott konzultációk előmozdításával járuljanak hozzá ehhez a folyamathoz; megjegyzi, hogy egyes, nagyobb pénzügyi forrásokkal rendelkező érdekelt felek aktívabban járulhatnak hozzá a konzultációkhoz; úgy véli, hogy az összegyűjtött hozzájárulásoknak kiegyensúlyozott képet kell tükröznüik az érdekelt felek helyzetéről, és ehhez meg kell könnyíteni az összes érdekelt féltől – köztük a polároktól és a polárok kevesebb erőforrással rendelkező képviselőitől – származó információk összegyűjtését;

99. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0302

Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának határozata az abortuszhoz való jog eltörléséről az Egyesült Államokban, valamint az abortuszhoz való jog és a nők egészsége védelmének fontossága az EU-ban

Az Európai Parlament 2022. július 7-i állásfoglalása az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának azon döntéséről, amely megsemmisíti az abortuszhoz való jogot az Egyesült Államokban, valamint az abortuszhoz való jog és a nők egészsége védelmének szükségességéről az EU-ban (2022/2742(RSP))

(2023/C 47/22)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az 1950. évi emberi jogok európai egyezményére,
 - tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. évi egyezményre,
 - tekintettel az Európai Unió 2000. évi Alapjogi Chartájára (a Charta),
 - tekintettel „A szexuális és reprodukciós egészség és jogok helyzetéről az EU-ban a nők egészségével összefüggésben” című, 2021. június 24-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel „Az abortuszhoz való jogot fenyegető globális veszélyek: az abortuszhoz való jognak az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága általi esetleges megsemmisítése” című, 2022. június 9-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának a Roe kontra Wade ügyben hozott ítéletet öt szavazattal, négy ellenszavazattal megsemmisítő, 2022. június 24-i döntésére, amely véget vet az abortuszhoz való szövetségi alkotmányos jognak,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága precedenst teremtett a mérföldkőnek számító Roe kontra Wade ügyben (1973), amelyet később a Planned Parenthood kontra Casey (1992) és a Whole Woman's Health kontra Hellerstedt ügyben (2016) megerősített, garantálva az Egyesült Államokban a magzat életképességét megelőző időszakban a törvényes terhességmegszakításhoz való alkotmányos jogot; mivel a Legfelsőbb Bíróság 2022. június 24-én úgy döntött, hogy öt támogató szavazattal és négy ellenszavazattal megsemmisíti a Roe kontra Wade ítéletet, véget vetve az abortuszhoz való szövetségi alkotmányos jognak, lehetővé téve az államok számára, hogy az abortusz bármely pontjától megtiltsák az abortuszt, és megnyitva az abortusz teljes betiltásának lehetőségét;
- B. mivel e döntés Bíróság általi elfogadását követően nyolc állam már betiltotta az abortuszt; mivel 26 állam várhatóan végül olyan jogszabályokat fogadhat majd el, amelyek szinte teljes mértékben tiltják az abortuszt; mivel 13 állam rendelkezik úgynevezett feltételeken hatályba lépő törvényekkel (trigger law), amelyek azonnal hatályba léptek a Roe kontra Wade ügyben hozott ítélet megsemmisítését követően; mivel azóta egyre több tüntetés zajlik az Egyesült Államokban és világszerte az abortuszhoz való jog védelmében; mivel időközben nőtt a Bíróság döntésével szembeni ellenállás, nevezetesen a 2022. június 24-én Kalifornia, Oregon és Washington kormányzói által közzétett „több állam közötti kötelezettségvállalással”, amelyben kijelentik, hogy „megvédjük a reprodukció egészségügyi ellátáshoz, többek között az abortuszhoz és a fogamzásgátláshoz való hozzáférést, és elkötelezzük magunkat a betegek és az orvosok védelme mellett más államok azon törekvéseivel szemben, hogy abortusztírlalmaikat a mi államainkba exportálják” ⁽³⁾;

⁽¹⁾ HL C 81., 2022.2.18., 43. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0243.

⁽³⁾ <https://www.gov.ca.gov/2022/06/24/west-coast-states-launch-new-multi-state-commitment-to-reproductive-freedom-standing-united-on-protecting-abortion-access/>

2022. július 7., csütörtök

- C. mivel a nők és lányok életét az Egyesült Államok egészében érintené a Legfelsőbb Bíróság döntése, és a kiszolgáltatott helyzetben lévők tapasztalnák meg a legerősebben ennek káros következményeit; mivel ez negatív hatással lehet más szexuális és reprodukzív egészségre és jogokra is; mivel az abortuszhoz való jog korlátozása vagy tilalma az Egyesült Államokban, az EU-ban és világszerte aránytalan hatást gyakorolna a szegénységben élő nőkre, különösen a faji alapon megítélt nőkre, köztük a fekete nőkre, a spanyol ajkú és az őslakos nőkre, valamint a vidéki térségekben élő nőkre, az LMBTIQ-személyekre, a fogyatékossgal élő nőkre, a serdülőkre, a migráns nőkre, beleértve az irreguláris migránsokat, valamint a nők által vezetett egyszülős háztartásokra; mivel az állami terhességmegszakítási szolgáltatások egyetemes hozzáférést biztosíthatnak a biztonságos és legális abortuszhoz minden nő számára, beleértve a kiszolgáltatott társadalmi-gazdasági helyzetben lévő nőket is;
- D. mivel a szexuális és reprodukzív egészség és jogok, köztük a biztonságos és legális abortusz alapvető jog; mivel a szexuális és reprodukzív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés bűncselekménnyé nyilvánítása, késleltetése és megtagadása a nők és lányok elleni erőszak egyik formája; mivel ezek a korlátozások és tilalmak nem csökkentik az abortuszok számát, hanem csak arra kényszerítik az embereket, hogy nagy távolságokat tegyenek, vagy nem biztonságos abortuszhoz folyamodjanak, kiszolgáltatottá téve őket a bűnügyi nyomozásnak és büntetőeljárásnak, és azokat sújtja, akik a leginkább nélkülözik az erőforrásokat és az információkat; mivel szinte minden, nem biztonságos abortuszból eredő haláleset olyan országokban fordul elő, ahol az abortuszt szigorúan korlátozzák; mivel a becslések szerint az Egyesült Államokban a nem biztonságos abortuszok miatti gyermekágyi halálesetek éves száma a tilalom hatálybalépését követő második évben 21 %-kal nőne⁽⁴⁾; mivel az ilyen halálesetek teljes mértékben megelőzhetők; mivel az abortusz tilalma a kényszerterhességgel összefüggő halálesetek számának növekedéséhez is vezet;
- E. mivel a 15–19 éves korú serdülő lányok körében világszerte a terhességi és a szülési komplikációk jelentik a legfőbb halálokat; mivel a tizenéves anyák lényegesen nagyobb valószínűséggel hagyják abba tanulmányaikat és szembesülnek munkanélküliséggel, ezáltal súlyosbítva a szegénység ördögi körét;
- F. mivel a Roe kontra Wade ügyben hozott ítélet megsemmisítésével összefüggésben egyre nagyobb az aggodalom az adatvédelemmel kapcsolatban; mivel menstruációs nyomkövető alkalmazásokon vagy földrajzi helymeghatározási eszközökön és keresőmotorokon keresztül adatokat lehet gyűjteni azokról, akik művi terhességmegszakítási klinikát kerestek meg, terhességmegszakító tablettát vásároltak vagy információt kerestek; mivel előfordulhat, hogy a nőket ezért megjelölik vagy felhasználják ellenük a gyűjtött információkat; mivel azokban az államokban, amelyek megtiltották vagy meg fogják tiltani az abortuszt, az igazságügyi hatóságok felhasználhatják az abortuszt kereső, azt biztosító vagy elősegítő személyekre vonatkozó digitális adatokat;
- G. mivel a szexuális és reprodukzív egészség és jogok védelme terén világszerte, többek között Európában elért általános előrelépés ellenére a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés jogával kapcsolatos visszalépés komoly aggodalomra ad okot; mivel a Roe kontra Wade ügyben hozott ítélet megsemmisítése felerősítheti az abortuszellenes mozgalmat az Európai Unióban; mivel Lengyelország az egyetlen olyan uniós tagállam, amely törölte jogszabályaiból az abortusz indokait, amikor az illegitim alkotmánybíróság 2020. október 22-én úgy határozott, hogy visszafordítja a lengyel nők régóta fennálló jogait, amelyek az abortusz de facto tilalmával járnak; mivel Máltán tilos az abortusz; mivel a korai terhesség alatti gyógyszeres terhességmegszakítás Szlovákiában nem legális, Magyarországon pedig nem elérhető; mivel az abortuszhoz való hozzáférés Olaszországban is erodálódik⁽⁵⁾; mivel más uniós tagállamokban, például Horvátországban megtagadják az abortuszhoz való hozzáférést⁽⁶⁾; mivel az EU-nak és tagállamainak meg kell védeniük a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat, és hangsúlyozniuk kell, hogy a nők jogai elidegeníthetetlenek, és azokat nem lehet elvenni vagy gyengíteni; mivel döntő fontosságú, hogy az EU és tagállamai továbbra is előrelépést érjenek el a biztonságos, legális és időben történő abortuszhoz való hozzáférés biztosítása terén, az Egészségügyi Világszervezet ajánlásaival és bizonyítékaival összhangban;

⁽⁴⁾ <https://ncpolicywatch.com/2022/05/05/study-shows-an-abortion-ban-may-lead-to-a-21-increase-in-pregnancy-related-deaths/>

⁽⁵⁾ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680687bdc; [http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI\(2018\)608853_EN.pdf](http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI(2018)608853_EN.pdf)

⁽⁶⁾ <https://www.roda.hr/en/news/support-for-accessible-safe-and-legal-termination-of-pregnancy-in-croatia.html>

2022. július 7., csütörtök

- H. mivel Európában a nők még mindig akadályokba ütköznek, amelyek gátolják őket jogaik és szabadságaik gyakorlásában, mivel a jogi korlátozások figyelmen kívül hagyják a nők jogait, és szükségtelenül veszélyeztetik az életüket; mivel egy nemrégiben történt esetben Andrea Prudentének, egy amerikai turistának megtiltották az abortuszt Máltán, annak ellenére, hogy az élete veszélyben volt; mivel a nők emberi jogainak védelmezőjét, Justyna Wydrzyńskát Lengyelország drákói abortuszellenes törvénye alapján vád alá helyezték, mert orvosi abortusztablettákat adott egy másik nőnek;
- I. mivel a Charta rögzíti az EU-ban élő személyek fő alapvető jogait és szabadságait; mivel a biztonságos és legális abortusz védelme közvetlen hatással van a Chartában elismert jogok – például az emberi méltóság, a személyes autonómia, az egyenlőség és a testi épség – tényleges gyakorlására;
- J. mivel 2022. június 9-én a Parlament határozott állásfoglalást fogadott el „Az abortuszhoz való jogot fenyegető globális veszélyek: az abortuszhoz való jognak az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága általi esetleges megsemmisítése” címmel; mivel ezen állásfoglalás⁽⁷⁾ ajánlásai továbbra is relevánsak és alkalmazandók;
1. ismételten határozottan elítéli a nők jogai és a szexuális és reprodukatív egészség és jogok terén világszerte, többek között az Egyesült Államokban és néhány uniós tagállamban tapasztalható visszaesést; emlékeztet arra, hogy a szexuális és reprodukatív egészség és jogok alapvető emberi jogok, amelyeket meg kell védeni és erősíteni, és azokat semmilyen módon nem lehet meggyengíteni vagy visszavonni; felszólítja a törvényeket és egyéb, az abortusz betiltására és korlátozására vonatkozó intézkedéseket elfogadó államok kormányait, hogy helyezték hatályon kívül azokat, és biztosítsák, hogy jogszabályaik összhangban legyenek a nők nemzetközileg védett emberi jogaival és a nemzetközi emberi jogi normákkal;
2. javasolja, hogy foglalják bele az abortuszhoz való jogot az Európai Unió Alapjogi Chartájába; úgy véli, hogy javaslatot kell benyújtani a Tanácsnak az Alapjogi Charta alábbiak szerinti módosítására;

7a. cikk (új):

„7a. cikk

Abortuszhoz való jog

Mindenkinek joga van a biztonságos és legális abortuszhoz.”;

3. emlékeztet e tekintetben a Szerződések felülvizsgálatát szolgáló konvent létrehozására irányuló felhívásról szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására; elvárja, hogy az Európai Tanács e célból összeüljön; javasolja, hogy e folyamat keretében foglalják bele a Chartába a biztonságos és legális abortuszhoz való jogot; kéri, hogy az Európai Parlamentet vonják be a folyamat minden lépésébe;
4. szilárd szolidaritását és támogatását fejezi ki az Egyesült Államokban élő nők és lányok, valamint a legális és biztonságos abortuszhoz való jog és hozzáférés biztosításában részt vevők iránt ilyen nehéz körülmények között; hasonlóképpen támogatja az Egyesült Államok Kongresszusához intézett felhívásokat, hogy fogadjon el egy olyan törvényt, amely szövetségi szinten védi az abortuszt;
5. mélyszégyenét fejezi ki amiatt, hogy az abortuszra vonatkozó tilalmak és egyéb korlátozások aránytalanul sújtják a szegénységben élő nőket, különösen a faji alapon megítélt nőket, köztük a fekete nőket, a spanyol ajkú és őslakos nőket, valamint a vidéki térségekben élő nőket, az LMBTIQ-személyeket, a fogyatékkal élő nőket, a serdülőket, a migráns nőket, köztük az irreguláris migránsokat, valamint a nők által vezetett egyszülős háztartásokat; hangsúlyozza, hogy azok a nők, akik pénzügyi vagy logisztikai akadályok miatt nem engedhetik meg maguknak, hogy a szomszédos államokba vagy országokba reprodukatív egészségügyi klinikákra utazzanak, jobban ki vannak téve annak a kockázatnak, hogy nem biztonságos és életveszélyes eljárásokon mennek keresztül, és arra kényszerülnek, hogy terhességüket akaratuk ellenére kihordják, ami az emberi jogok megsértését és a nemi alapú erőszak egy formáját jelenti⁽⁸⁾;

⁽⁷⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0243_HU.html

⁽⁸⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/SexualHealth/INFO_Abortion_WEB.pdf

2022. július 7., csütörtök

6. felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy biztosítsa az adatvédelmet mindenki számára, különösen az abortuszt keresők, azt biztosítók vagy elősegítők számára, lehetővé téve a privát és biztonságos hozzáférést, megszüntetve a viselkedésalapú nyomon követést, megerősítve az adatok törlésére vonatkozó politikákat, titkosítva az adatokat az adatátvitel során, alapértelmezésben lehetővé téve az üzenetek végponttól végpontig tartó titkosítását, megakadályozva a helymeghatározást és biztosítva, hogy a felhasználókat értesítsék, ha az adataikat lekérdezik⁽⁹⁾;

7. hangsúlyozza a fogamzásgátláshoz való hozzáférés hiányát és a meglévő kielégítetlen szükségleteket⁽¹⁰⁾; hangsúlyozza, hogy prioritást kell biztosítani a szexuális erőszak elleni küzdelemnek, az átfogó, életkornak megfelelő és tényeken alapuló, mindenki számára elérhető szexuális és párkapcsolati nevelésnek, a magas színvonalú, hozzáférhető, biztonságos, megfizethető és adott esetben ingyenes fogamzásgátló módszerek és eszközök, valamint a családtervezési tanácsadás és az egészségügyi szolgáltatások körének; elismeri a nem kormányzati szervezetek mint szolgáltatók és a szexuális és reprodukív egészség és jogok védelmezői által betöltött szerepet, és arra ösztönzi őket, hogy folytassák munkájukat;

8. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák politikai támogatásukat a szexuális és reprodukív egészség és jogok előmozdításán dolgozó emberijog-védők és egészségügyi szolgáltatók, valamint a nők jogai és a szexuális és reprodukív egészség és jogok civil társadalmi és az alulról szerveződő szervezetek számára, amelyek a nemek közötti egyenlőségen alapuló társadalmak kulcsfontosságú szereplői, valamint a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatások és információk kulcsfontosságú szolgáltatói, különösen azok, amelyek kihívásokkal teli környezetben dolgoznak Európában; sürgeti a Bizottságot, hogy védje meg és támogassa ezeket a védőket az esetleges üldöztetéstől;

9. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a világban, többek között Európában is megugorhat a nemek közötti egyenlőséget és az abortuszt ellenző csoportokat finanszírozó pénzek áramlása;

10. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy jogilag ismerjék el az abortuszt, és védjék meg a biztonságos és legális abortuszhoz való jog és más szexuális és reprodukív egészség és jogok tiszteletben tartását; felhívja továbbá az EU-t, hogy a nemzetközi intézményeken és más többoldalú fórumokon – például az Európa Tanácsban – folytatott tárgyalások során lépjen fel szószólóként, és tegye e jog elismerését kulcsfontosságú prioritássá, valamint támogassa annak az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatába való felvételét;

11. elítéli, hogy az EU-ban sok nő még mindig nem fér hozzá az abortuszhoz kapcsolódó szolgáltatásokhoz az egyes tagállamokban még mindig fennálló jogi, pénzügyi, szociális és gyakorlati korlátozások miatt;

12. sürgeti a tagállamokat, hogy dekriminalizálják az abortuszt, és számolják fel a biztonságos és legális abortuszhoz, valamint a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés akadályait; felszólítja a tagállamokat, hogy megkülönböztetés nélkül biztosítsák a biztonságos, legális és ingyenes abortuszszolgáltatásokhoz, a szülés előtti és anyai egészségügyi szolgáltatásokhoz és ellátáshoz, az önkéntes családtervezéshez, a fogamzásgátláshoz, a fiatalokat segítő szolgáltatásokhoz, valamint a HIV megelőzéséhez, kezeléséhez, az azzal kapcsolatos ellátáshoz és a támogatáshoz való hozzáférést;

13. javasolja, hogy a lehető leghamarabb szervezzenek küldöttséget az Egyesült Államokba, hogy értékeljék a Legfelsőbb Bíróság döntésének hatását, és támogassák a nőjogi nem kormányzati szervezeteket és az abortuszhoz való jogot támogató mozgalmakat az országban; kéri, hogy az Európai Parlament Washingtonba utazó küldöttségei következetesen vessék fel az abortuszhoz való jog kérdését, és találkozzanak nőjogi szervezetekkel;

14. felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot, az Egyesült Államokba delegált uniós küldöttséget, a Bizottságot és az összes uniós tagállamot, hogy használjanak fel minden rendelkezésükre álló eszközt a nők jogai és a szexuális és reprodukív egészség és jogok terén tapasztalható visszaesés elleni fellépésük megerősítésére, többek között a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos amerikai finanszírozás esetleges globális csökkentésének ellensúlyozása, valamint a biztonságos és legális abortuszhoz és más szexuális és reprodukív egészséghez és joghoz való egyetemes hozzáférés külkapcsolatokban való határozott támogatása és prioritásként kezelése révén;

⁽⁹⁾ <https://www.eff.org/deeplinks/2022/06/effs-statement-dobbs-abortion-ruling>

⁽¹⁰⁾ Az UNFPA jelentése a világ népességéről, „Seeing the Unseen: The case for action in the neglected crisis of unintended pregnancy” (Meglátni a láthatatlant: Ervek a fellépés mellett a nem kívánt terhességekhez kötődő, kevés figyelmet kapó válsághelyzetekkel kapcsolatban), 2022. március 30.

2022. július 7., csütörtök

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Unió emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, az Amerikai Egyesült Államok elnökének és kormányának, az Egyesült Államok Kongresszusának és az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának.

2022. július 5., kedd

AJÁNLÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0275

Az EU és az Interpol közötti együttműködési megállapodásról szóló tárgyalások

Az Európai Parlament 2022. július 5-i ajánlása a Tanácshoz és a Bizottsághoz, az Európai Unió és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (ICPO-INTERPOL) közötti együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalásokról (2022/2025(INI))

(2023/C 47/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére, 82. cikkének (1) bekezdésére, valamint 87. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta) és különösen annak 7., 8. 47. és 52. cikkére,
- tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv visszavonásáról szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendeletre ⁽¹⁾ (általános adatforgalmi rendelet);
- tekintettel a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾ (a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv),
- tekintettel a személyes adatok uniós intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾ és különösen annak 42. cikke (1) bekezdésére,
- tekintettel a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/794 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. november 13-i (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről szóló, 2017. október 12-i (EU) 2017/1939 tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

⁽²⁾ HL L 119., 2016.5.4., 89. o.

⁽³⁾ HL L 295., 2018.11.21., 39. o.

⁽⁴⁾ HL L 135., 2016.5.24., 53. o.

⁽⁵⁾ HL L 295., 2019.11.14., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 283., 2017.10.31., 1. o.

2022. július 5., kedd

- tekintettel az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁷⁾,
 - tekintettel az európai adatvédelmi biztosnak az Európai Unió és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) közötti együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlásról szóló, 2021. május 25-i 8/2021. számú véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály „Ensuring the rights of EU citizens against politically motivated Red Notices” (Az uniós polgárok jogainak biztosítása a politikai háttérű piros sarkos körözésekkel szemben) című, 2022. februári tanulmányára,
 - tekintettel az Interpol adatkezelési szabályzatára,
 - tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2161(2017). számú, „Az Interpol rendszerével való visszaélés: szigorúbb jogi biztosítékok szükségessége” című és 2315(2019). számú, „Az Interpol reformjáról és kiadatási eljárásairól: bizalomépítés a visszaélések elleni küzdelem révén” című állásfoglalásaira,
 - tekintettel az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/818 rendeletére (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról ⁽⁹⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (4) bekezdésére és 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A9-0200/2022),
- A. mivel napjaink terrorizmusa, valamint súlyos és szervezett bűnözése dinamikus, összetett, innovatív, globalizált, mobil és gyakran transznacionális jelenség, ami határozott választ és hatékonyabb, összehangoltabb uniós együttműködést tesz szükségessé a nemzetközi bűnüldöző hatóságokkal és szervekkel, például a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezetével (Interpol); mivel a Bizottság biztonsági unióra vonatkozó 2020. évi uniós stratégiája az EU és az Interpol közötti multilaterális együttműködés és koordináció fokozására szólítja fel a tagállamokat, mivel az elengedhetetlen az együttműködés és az információcsere javításához; mivel a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2020. december 17-i parlamenti állásfoglalás ⁽¹⁰⁾ hangsúlyozza a tagállamok közötti szorosabb együttműködés és az összes szereplő közötti jobb uniós szintű koordináció szükségességét;
- B. mivel az alapvető jogokat teljes körűen tiszteletben tartó, tényleges nemzetközi együttműködés a hatékony bűnüldözési és igazságügyi együttműködés fontos eleme, különösen a személyes adatok feldolgozásával és megosztásával járó bűncselekménytípusok esetében; mivel a személyes adatok feldolgozásának jogszerűségét az uniós adatvédelmi vívmányok szabályozzák, és ezek irányadóak a kulcsfontosságú partnerekkel kötött kétoldalú megállapodásokra, amelyek fontos szerepet játszanak az EU-n kívülről származó információk és potenciális bizonyítékok beszerzésében;
- C. mivel az Interpol a világ legnagyobb nemzetközibűnügyi rendőrségi szervezete, és világszerte fontos szerepet tölt be; mivel az Interpol kormányközi együttműködésen alapul; mivel 2021 decemberében a Tanács tárgyalási megbízást fogadott el a Bizottság számára arra vonatkozóan, hogy az 2022 végéig kezdjen tárgyalásokat egy, az Interpollal való megerősített együttműködésre törekvő, az EU nevében kötendő nemzetközi megállapodásról, amely magában foglalná az Interpol adatbázisaihoz való hozzáférést és az operatív együttműködés megerősítését is; mivel rendkívül fontos

⁽⁷⁾ HL L 295., 2018.11.21., 138. o.

⁽⁸⁾ HL L 135., 2019.5.22., 27. o.

⁽⁹⁾ HL L 135., 2019.5.22., 85. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 445., 2021.10.29., 140. o.

2022. július 5., kedd

annak biztosítása, hogy a végleges megállapodás erőteljes intézkedéseket vezessen be a személyes adatok feldolgozására vonatkozó, az uniós adatvédelmi vívmányokban meghatározott elveknek való megfelelés, valamint az ilyen együttműködés keretében kapott személyes adatok helyességének garantálása érdekében, továbbá annak biztosítása, hogy a jövőbeli együttműködés és a személyes adatok cseréje tiszteletben tartsa az alapvető jogokat, köztük az adatvédelemhez és a magánélethez való jogot;

- D. mivel az EU és az Interpol megállapodások vagy munkamegállapodások alapján már régóta együttműködést folytat a bűnüldözéssel kapcsolatos számos területen az uniós EMPACT (Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen) szakpolitikai ciklus operatív végrehajtása révén, valamint támogatva azokat a tagállami tevékenységeket, amelyekre uniós ügynökségekkel, például a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségével (Europol), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével, a Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontjával és a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökséggel együttműködésben kerül sor; mivel 2001. november 5-én az Europol és az Interpol operatív megállapodást írt alá, amelyet egyetértési megállapodás követett, lehetővé téve személyes adatok összekötő tisztviselőiken keresztül történő továbbítását; mivel 2009. május 27-én a Frontex munkamegállapodást írt alá az Interpallal, amely együttműködési keretet hozott létre a határokon átnyúló bűnözés megelőzésének, felderítésének és leküzdésének elősegítése, valamint a határbiztonság javítása céljából az illegális bevándorlás, az embercsempészet és az emberkereskedelem elleni küzdelem érdekében;
- E. mivel az egyes uniós tagállamok Interpol-tagországgént közvetlenül hozzáférhetnek az Interpol 19 adatbázisához, amelyek potenciálisan értékes információkat tartalmaznak egyénokről, ellopott javakról, fegyverekről és fenyegetésekről; mivel ezek az adatbázisok több millió olyan adatot tartalmaznak, amelyek közvetlenül segíthetik a súlyos és szervezett bűnözés, valamint a terrorizmus elleni küzdelmet; mivel a Frontex, az Eurojust és az Európai Ügyészség jelenleg saját megbízásainak megfelelően – sem közvetlenül, sem „van találat/nincs találat” alapon – nem férnek hozzá ezekhez az adatbázisokhoz, mivel nem kötöttek megállapodást az Interpallal, és az Interpol adatkezelési szabályai értelmében erre szükség lenne;
- F. mivel az EU és az Interpol közötti jelenlegi együttműködés eleve szoros a terrorizmus elleni küzdelem területén; mivel ezt fokozni kell, és új területekre is ki kell terjeszteni; mivel egy sor nélkülözhetetlen operatív szükséglet kielégítése céljából javítani kell, fel kell gyorsítani és egyszerűsíteni kell az eljárásokat annak érdekében, hogy meg lehessen könnyíteni az információkhoz való gyors hozzáférést a súlyos és szervezett bűnözés és a terrorizmus vonatkozásában, valamint hogy végre lehessen hajtani a meglévő uniós jogszabályokat;
- G. mivel az EU az Interpol legnagyobb hozzájárulója, és a hozzájárulásait elsősorban a bűnüldözés terén folytatott információcserére – emellett többek között a határigazgatási együttműködésre és kapacitásépítési tevékenységekre –, valamint a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények széles körét célzó projektekre és programokra fordítják; mivel ez fontos szerepet szán az EU-nak az Interpol működésének, és főként átláthatóságának és elszámoltathatóságának javításában;
- H. mivel az új megállapodásnak korszerű és koherens keretet kell létrehoznia az uniós szervek és ügynökségek Interpallal való együttműködéséhez, a már meglévő együttműködési módok alapján; mivel a megállapodásnak összhangban kell lennie a Charta általános követelményeivel, az alkalmazandó uniós adatvédelmi vívmányokkal, nevezetesen az EUDPR-rel és a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvvel, az uniós szerveket, ügynökségeket és informatikai rendszereket létrehozó alap-jogiaktusokban meghatározott egyedi adatvédelmi követelményekkel és biztosítékokkal, valamint az Európai Unió Bíróságának (EUB) vonatkozó ítélkezési gyakorlatával és alapjogi normáival;
- I. mivel a megállapodásnak meg kell felelnie az operatív szükségleteknek, figyelembe véve a terrorizmus, valamint a határokon átnyúló, transznacionális, súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelem legújabb fejleményeit; mivel a megállapodás jogalapot biztosít az operatív információk – többek között a személyes adatok – cseréjéhez, valamint az uniós szervek és ügynökségek megfelelő Interpol-adatbázisokhoz való megbízatásukkal összhangban történő hozzáférésehez, azzal a feltétellel, hogy a megállapodás jogilag kötelező és érvényesíthető valamennyi féllel szemben, és tartalmazza az összes szükséges adatvédelmi biztosítékot;

2022. július 5., kedd

- J. mivel a Bizottság ajánlásával kapcsolatban nem végeztek alapjogi hatásvizsgálatot;
- K. mivel a bel- és igazságügy területén uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás uniós jogi keretének 2019. májusi elfogadása feltáró tárgyalásokhoz vezetett az EU és az Interpol között az együttműködési megállapodás megkötésének szükségességéről; mivel az EU-ban jelenleg fejlett és megosztott adatinfrastruktúra működik a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció, valamint a határok és a vízumügy területén; mivel ez az infrastruktúra, valamint az ezt alkotó informatikai rendszerek és uniós adatbázisok csak korlátozott és nagymértékben szabályozott információmegosztást tesznek lehetővé harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel;
- L. mivel az új megállapodásnak kell irányítania az Europol, az EPPO, az Eurojust és a Frontex közötti együttműködést, és az uniós adatvédelmi követelményekkel és az alapvető jogok teljes tiszteletben tartásával összhangban közvetlen hozzáférést kell biztosítani ezen ügynökségek és a tagállamok számára a szigorúan az ezekre vonatkozó alap-jogiaktusokban szabályozott feladataik ellátásához kötődő célokból az Interpol két adatbázisához – az ellopott és elvesztett úti okmányokat tartalmazó adatbázishoz (SLTD) és a körözésben megjelölt úti okmányok adatbázisához (TDAWN) – az európai keresőportálon (ESP) keresztül;
- M. mivel az Interpol alapokmánya szerint az Interpol köteles tartózkodni attól, hogy segítse a nemzetközi emberi jogi jogszabályokat megsértő tagországokat;
- N. mivel kormányzati, nemzetközi és nem kormányzati szervezetek továbbra is arról számolnak be, hogy egyes tagországok visszaélnék az Interpol körözési és terjesztési rendszerével annak érdekében, hogy a nemzetközi emberi jogi normákat és az Interpol saját szabályait megsértve üldözzék a politikai ellenfeleket, a nemzeti emberi jogi jogvédőket, a jogászokat, a civil társadalmi aktivistákat és az újságírókat; mivel a Bizottság és a civil társadalmi szervezetek jelentései szerint az Interpol jelentősen megreformálta és megerősítette a piros sarkos körözések felülvizsgálati eljárásait, valamint a tagállamok nemzeti központi irodáit támogató rendszereit, megreformálta az iratellenőrzéssel foglalkozó bizottság felépítését és működését, amely érvényesíti panaszkezelési mechanizmusát, adatvédelmi tisztviselőt nevezett ki, valamint tanulási és tudásmegosztási programot hajtott végre; mivel e reformok ellenére továbbra is komoly aggodalomra adnak okot az Interpol-rendszerrel való esetleges visszaélések, amelyek hatással vannak az alapvető jogokra, mivel a közelmúltbeli jelentések továbbra is hangsúlyozzák, hogy több jogi biztosítékra, nagyobb átláthatóságra és a reformok megfelelőbb végrehajtására van szükség; mivel jelentős kihívások merülnek fel a piros sarkos körözésekre és a terjesztésekre vonatkozó információk frissítésének mechanizmusai kapcsán, mivel azok néha érvényben maradnak a nemzeti adatbázisokban annak ellenére, hogy az Interpol főtitkársága frissítette és eltávolította őket; mivel mind az írott források, mind a kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel készült interjúk arra utalnak, hogy az Interpol átvilágítási folyamata továbbra is következetlen;
- O. mivel az Interpol alapszabályának 3. cikke tilt minden politikai, katonai, vallási vagy faji jellegű beavatkozást vagy tevékenységet; mivel az elmúlt években még mindig megfigyeltek az Interpol több tagállamában nagy horderejű ügyekben elkövetett visszaéléseket; mivel a politikai indíttatású kiadások gyakran „piros sarkos körözés” vagy „körözött személyre vonatkozó terjesztés” visszaélésszerű kibocsátásával indulnak; mivel az Interpol kevés információt tesz elérhetővé a piros sarkos körözések felülvizsgálatának módjáról, az erre vonatkozó adminisztratív képességeiről és a felülvizsgálatok eredményeiről, ami az átláthatóság hiányához vezet az Interpol politikai indíttatású piros sarkos körözések elleni hatékony fellépését illetően; mivel a tagországok és más nemzetközi szervezetek korlátozottan férnek hozzá a piros sarkos körözések és a terjesztések általános kezelésével kapcsolatos információkhoz; mivel nem áll rendelkezésre információ az ilyen körözéseket kérő országokról, arról, hogy hány kérelmet fogadtak el és utasítottak el, az elutasítás okairól, hogy mely országok teljesítenek jobban vagy rosszabbul kérelmeik elfogadása vagy elutasítása tekintetében, valamint a gyakorlatok időbeli alakulásáról; mivel ez lehetetlenné teszi az Interpol Főtitkársága ellenőrzési eljárásának, a nemzeti központi irodák munkájának vagy az országok által benyújtott kérelmek minőségének értékelését;
- P. mivel az „Ahmed Manszúr emberijog-védő ügyéről az Egyesült Arab Emírségekben” című, 2021. szeptember 16-i állásfoglalásában⁽¹¹⁾ a Parlament mély aggodalmát fejezte ki az Egyesült Arab Emírségek belügyminisztériuma főfelügyelőjének, Ahmed Nasszer al-Raiszi vezérőrnagynak az Interpol elnökévé való jelölése és kinevezése miatt, és felszólította az Interpol Közgyűlésének tagjait és különösen az uniós tagállamokat, hogy megfelelően vizsgálják meg az ellene felhozott, emberi jogi visszaélésekre vonatkozó állításokat; mivel 2022. május 11-én Franciaországban kínzás vádjával nyomozást indítottak az Interpol elnöke ellen;

⁽¹¹⁾ HL C 117., 2022.3.11., 109. o.

2022. július 5., kedd

- Q. mivel az Európai Unióval és az Interpollal folytatott együttműködés az Interpol rendszereibe és belső eljárásaiba vetett bizalmon alapul; mivel az Interpol piros sarkos körözesekre és terjesztésekre vonatkozó rendszerébe vetett bizalom azon alapszik, hogy megakadályozzák és késedelem nélkül fellépnek az ellen, hogy az országok politikai és elnyomó célokra próbálják felhasználni az Interpol rendszereit; mivel az Interpolnak biztosítania kell, hogy a rendszereiben kezelt személyes adatok megfeleljenek az emberi jogoknak és a jogállamiságnak;
- R. mivel továbbra is számos tekintélyelvű ország tagja az Interpolnak; mivel az elmúlt években a tekintélyelvű rezsimok politikailag vissza tudtak élni a piros sarkos körözesek és a terjesztések rendszerével, üldözték az egyéneket a joghatóságukon kívül is, és életüket és alapvető jogaikat ténylegesen, a gyakorlatban és invazív módon korlátozták;
- S. mivel Oroszország Ukrajna elleni inváziója közvetlen veszélyt jelent a nemzetközi bűnüldözési együttműködésre, és az Interpol adatbázisaihoz való folyamatos hozzáférése veszélyezteti az EU és az Interpol közötti együttműködés integritását; mivel Oroszország világszerte nagyon sok piros sarkos körözésért és terjesztésért felelős, Oroszország kezdeményezi a legtöbb politikailag motivált piros sarkos körözést és terjesztést, többek között uniós polgárok – például az 1991. január 13-i vilniusi eseményeket vizsgáló litván bírák, ügyészek és nyomozók – ellen; mivel Oroszországon kívül más országok is alkalmazták a piros sarkos körözesek rendszerét állampolgáraikkal szembeni politikai támadásokra;
1. emlékeztet rá, hogy a bűnüldözési együttműködésre vonatkozó uniós szakpolitikát az uniós értékekre, az alapvető jogokra és az uniós adatvédelmi vívmányokra, nevezetesen az EUDPR-re és a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvre kell alapozni, biztosítva a szükségesség, az arányosság, a jogszerűség és az ártatlanság véelme elvének betartását, valamint az elszámoltathatóság és a bírósági jogorvoslat megfelelő biztosítékait, lehetővé téve ugyanakkor a hatékony lépéseket az egyének – különösen a legkiszolgáltatottabbak – védelmében; emlékeztet továbbá arra, hogy az ezeknek a jogoknak és elveknek, többek között a magánélethez való jognak és a személyes adatok védelmének központi szerepet kell játszania a digitalizáció fejlesztésében a jogérvényesülés és a biztonság területén, valamint az interoperabilitási keret fejlesztésében; hangsúlyozza, hogy ezeknek az elveknek az EU és az Interpol közötti együttműködési megállapodásról szóló tárgyalások középpontjában kell állniuk;
 2. hangsúlyozza annak feltétlen szükségességét, hogy az Interpollal kötött megállapodás a Charta, az uniós adatvédelmi vívmányok, valamint az érintett uniós ügynökségeket, szerveket és nagyméretű IT-rendszereket létrehozó alapjogiaktusokban és azok megbízásaiban kodifikált egyedi adatvédelmi követelmények és biztosítékok teljes tiszteletben tartásán alapuljon; hangsúlyozza ezért, hogy a tervezett megállapodás lehetséges megkötéséről szóló tanácsi határozatnak szintén az EUMSZ 16. cikkén kell alapulnia;
 3. megállapítja, hogy az Európai Unió és az Interpol közötti együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásáról szóló tanácsi határozatra vonatkozó ajánlás elfogadása előtt a Bizottság nem végzett alapvető jogokra gyakorolt hatásvizsgálatot az egyes tervezett intézkedések szükségességéről és arányosságáról, valamint a jogi szabályozásról valamennyi tervezett intézkedés egyetlen átfogó megállapodás keretében való megvalósíthatóságáról;
 4. javasolja, hogy a Bizottság kövesse a Tanács megközelítését, amellyel az megkülönböztetést tesz a bűnüldözés, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és a határigazgatás részét képező határbiztonság területe között;
 5. javasolja, hogy a Bizottság a különböző uniós ügynökségek és szervek igényei, valamint a megbízásokban rögzített hatásköreik alapján biztosítson hozzáférést az Interpol különböző adatbázisaihoz; emlékeztet arra, hogy az Interpol adatbázisai több millió olyan adatot tartalmaznak, amelyek potenciálisan segíthetik a bűnözés elleni küzdelmet; emlékeztet azonban arra, hogy dokumentált problémák állnak fenn az említett adatbázisokban szereplő adatok pontosságával, megbízhatóságával és eredetével kapcsolatban, amelyekkel foglalkozni kell;
 6. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak garantálnia kell az Interpol adatbázisaihoz való ellenőrzött hozzáférést az uniós tagállamok, valamint az uniós szervek és ügynökségek számára, valamint biztosítania kell a tervezett megállapodásban szereplő minden egyes együttműködési típus tekintetében a szükséges konkrét, egyedi és hatékony biztosítékokat az uniós adatvédelmi vívmányoknak, az uniós szervek, ügynökségek és az uniós nagyméretű IT-rendszerek alapjogiaktusai által előírt konkrét biztosítékoknak és adatvédelmi követelményeknek, valamint az alapvető jogoknak való teljes körű megfelelés

2022. július 5., kedd

biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy az adatbázisokhoz való ellenőrzött hozzáférés tekintetében a megállapodásnak meg kell felelnie legalább az interoperabilitásról szóló rendeletek⁽¹²⁾, az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerről (ETIAS) szóló rendelet⁽¹³⁾ és az (EU) 2016/794 rendelet által már előírt biztosítékoknak;

7. javasolja, hogy a Bizottság tárgyaljon az Interpollal az Interpol adatbázisaiban található információk minőségének és ellenőrizhetőségének, valamint az információforrások átláthatóságának magas szintű követelményeiről;

8. különös éberséget vár el a tárgyalások során a különböző adatbázisokban tárolt személyes adatok érzékenysége, valamint amiatt, hogy az Interpol legtöbb harmadik országbeli tagja nem biztosít megfelelő szintű adatvédelmet, és nem részes fele az EUMSZ 218. cikke szerinti, a műveleti vonatkozású személyes adatok EU-val való cseréjét lehetővé tevő nemzetközi megállapodásnak;

9. felhívja a Bizottságot, hogy vezesse be a szükséges szilárd biztosítékokat és garanciákat az uniós adatvédelmi követelményeknek és alapvető jogoknak való megfelelés biztosítása érdekében a célból, hogy a Frontexen és az uniós tagállamokon belül létrehozott ETIAS központi egység az ESP-n keresztül hozzáférhessen az Interpol SLTD és TDawn adatbázisaihoz, valamint hogy adott esetben hatékonyan végrehajtsa a vízuminformációs rendszerről (VIS) szóló, később felülvizsgált rendeletet⁽¹⁴⁾, lehetővé téve az uniós tagállamok számára, hogy az ESP-n keresztül hozzáférjenek az Interpol SLTD és TDawn adatbázisaihoz a vízumkérelmek vagy tartózkodási engedélyek iránti kérelmek vizsgálata során; kitart amellett, hogy találat esetén ne osszanak meg információt az Interpollal vagy az Interpolba bevitt adatok tulajdonosával, és emlékeztet arra, hogy az ETIAS- és a VIS-rendeletben foglaltak szerint mindaddig, amíg erről megállapodás nem születik és gyakorlatilag nem garantált, a két rendszer nem ellenőrizheti az Interpol adatbázisait;

10. javasolja, hogy a tervezett megállapodás egyértelműen rögzítse, hogy mely uniós ügynökségek milyen konkrét feladataik és céljaik tekintetében rendelkezzenek hozzáférési jogokkal melyik konkrét Interpol-adatbázishoz; úgy véli, hogy a tervezett megállapodás nem kötelezheti az uniós ügynökségeket az Interpollal való együttműködésre a vonatkozó uniós jogban eleve meghatározottakon túl;

Adatvédelem, személyes adatok feldolgozása és tárolása, bírósági jogorvoslat

11. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a megállapodás megfeleljen az uniós adatvédelmi vívmányoknak, és védje az egyének alapvető jogait és szabadságait azáltal, hogy az e megállapodás alapján feldolgozott személyes adatok számára olyan szintű védelmet biztosít, amely lényegében megegyezik az elsődleges és másodlagos uniós jog védelmi szintjével; hangsúlyozza, hogy a tervezett együttműködési megállapodás nem vezethet a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak – különösen az adatvédelemhez és a magánélethez való joguk – gyengüléséhez, és hatékony jogorvoslatot kell biztosítani a jogok megsértése esetén;

12. hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak garantálnia kell, hogy a személyes adatok továbbítása megfelelő és releváns legyen, és az adattovábbítás céljához szükséges és azzal arányos mértékre korlátozódjon, összhangban az uniós adatvédelmi vívmányokkal; kiemeli továbbá, hogy lehetőséget kell biztosítani a hozzáférés vagy felhasználás bármely korlátozásának jelzésére, ideértve a további továbbítás korlátozását vagy a törlést a továbbítás időpontjában; hangsúlyozza továbbá, hogy biztosítani kell az érintettek érvényesíthető és tényleges jogait;

13. szükségesnek tartja annak előírását, hogy a megállapodásban egyértelműen szerepeljenek az adattovábbítás céljai, és hogy tilos legyen az eredeti céllal összeegyeztethetetlen további adatfeldolgozás; úgy ítéli meg, hogy a megállapodásnak egyértelműen jeleznie kell, hogy nem megengedettek a kizárólag a személyes adatok emberi beavatkozás nélküli automatizált feldolgozásán alapuló döntések;

⁽¹²⁾ Az (EU) 2019/817 rendelet és az (EU) 2019/818 rendelet.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (HL L 218., 2008.8.13., 60. o.).

2022. július 5., kedd

14. hangsúlyozza, hogy a tervezett megállapodásnak egyértelműen fel kell vázolnia az Interpolnak a személyes adatok megsértése esetén történő értesítési kötelezettségére vonatkozó eljárásokat, valamint az incidens bejelentésekor megadandó minimális információk leírását; felhívja a Bizottságot, hogy a megállapodásban biztosítsa, hogy a személyes adatok megsértése esetén az Interpol indokolatlan késedelem nélkül és lehetőség szerint 72 órán belül értesítse az érintett uniós ügynökségeket és tagállami hatóságokat, köztük a nemzeti adatvédelmi hatóságokat;

15. javasolja, hogy ezt a felügyeletet egy vagy több független, az adatvédelemért felelős testület végezze, tényleges vizsgálati és beavatkozási jogkörrel, és hatáskörrel rendelkezzen az egyének személyes adataik felhasználásával kapcsolatos panaszainak meghallgatására;

16. javasolja, hogy a Bizottság garantálja, hogy az Interpol ne tároljon adatokat az azon célból szükséges mértéknél hosszabb ideig, amely célra azokat továbbították; ezzel összefüggésben elvárja, hogy a megállapodás egyértelmű és konkrét szabályokat írjon elő a személyes adatok tárolására – ideértve a tárolás korlátozását is –, felülvizsgálatára, helyesbítésére és törlésére vonatkozóan;

17. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a megállapodás közigazgatási és bírósági jogorvoslathoz való érvényesíthető és tényleges jogot garantáljon minden érintett, vagyis minden olyan személy számára, akinek az adatait a megállapodás értelmében kezelik;

18. hangsúlyozza, hogy a megállapodás kifejezetten egyértelművé teszi, hogy az Interpolnak nem lesz kölcsönös közvetlen vagy közvetett hozzáférése az uniós adatbázisokhoz;

Interoperabilitás

19. hangsúlyozza, hogy a bűnüldözési együttműködés és az információmegosztás a bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem és az igazságszolgáltatás fontos eszközei, de azokat célzottan, valamint megfelelő és előre meghatározott biztosítékok és ellenőrzések mellett kell alkalmazni; hangsúlyozza, hogy ezeknek meg kell felelniük az alapvető jogokkal kapcsolatos kihívásoknak, különösen az adatminőség javítása, az elfogultság mérséklése, a hibák feltárása és a döntéshozatali folyamat során a megkülönböztetés valamennyi formájának elkerülése révén;

20. javasolja, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet az alapvető jogokkal kapcsolatos kihívásokra, valamint a megfelelő enyhítő intézkedések és megkülönböztetésmentességi mechanizmusok, valamint a jobb adatminőség és adatvédelem szükségességére a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció, valamint az integrált határigazgatás és vízumügy területén az Unió és az Interpol információs rendszerei közötti fokozottabb összekapcsoltság jövőbeli kiépítését szolgáló keretek létrehozása céljából, kulcsfontosságú jogszabályi keretet biztosítva az EU digitális infrastruktúrájának jelenlegi és jövőbeli fejlesztéséhez;

21. javasolja, hogy a különböző uniós rendszerekben és adatbázisokban a személyes adatokhoz való hozzáférésre és az információk megosztására vonatkozó szabályokra tekintettel az Interpollal kötendő jövőbeli együttműködési megállapodás feltételei biztosítsák az ahhoz szükséges biztosítékokat és garanciákat, hogy a tagállamok és az uniós ügynökségek – a feladataik ellátásához szükséges módon – ellenőrzött hozzáférést kapjanak az Interpol adatbázisaihoz az európai keresőportálon keresztül, összhangban a hozzáférési jogaikkal és az ilyen hozzáférésre vonatkozó uniós vagy nemzeti jogszabályokkal, valamint teljes mértékben tiszteletben tartva az uniós adatvédelmi követelményeket és az alapvető jogokat;

22. emlékeztet arra, hogy az Interpol adatbázisai nagy mennyiségű adatot tartalmaznak harmadik országbeli állampolgárok úti okmányairól, és hogy ezen adatbázisok használata akár minimálisra csökkentheti az információk hiányosságokat, növelhetia pozitív találatokat, és ezt követően javíthatja az ETIAS és a Vízuminformációs Rendszerről szóló felülvizsgált rendelet operatív eredményeit; rámutat, hogy az Interpollal kötendő együttműködési megállapodásnak biztosítania kell a szükséges jogalapot – ideértve az adatvédelmi biztosítékokat és garanciákat –, valamint lehetővé kell tennie az európai keresőportál számára, hogy közvetlenül kapcsolódjon az Interpol-adatbázisokhoz; rámutat, hogy az együttműködési megállapodásnak lehetőséget kell biztosítania az európai keresőportál és az ETIAS biztonságos összekapcsolására az Interpol informatikai infrastruktúrájával, lehetővé téve az Interpol adatbázisaihoz való hozzáférést;

23. hangsúlyozza, hogy az új megállapodásnak a jelenlegi uniós kerettel összhangban garantálnia kell, hogy az Interpol SLTD-adatbázisában és TDAWN-adatbázisában az európai keresőportálon keresztül, az interoperabilitás kihasználásával végzett automatizált lekérdezéseket úgy kell végrehajtani, hogy az információk ne jussanak az Interpol-riasztás állami rögzítőjének tudomására;

2022. július 5., kedd

Adattovábbítás és újbóli adattovábbítások

24. emlékeztet arra, hogy a jelenlegi uniós adatvédelmi vívmányok szerint az EU-ból harmadik országok és nemzetközi szervezetek részére történő adattovábbítás csak akkor megengedett, ha ezen információk címzettjei képesek garantálni a személyes adatok uniós védelmi szintjével gyakorlatilag egyenértékű szintű védelmet; ezzel összefüggésben rámutat, hogy az Interpolra vonatkozó megfelelőségi határozat hiányában a megállapodás képezze a személyes adatok Interpol részére történő továbbítását lehetővé tevő jogalapot, feltéve, hogy az jogilag kötelező és érvényesíthető a megállapodás valamennyi részes felével szemben, és megfelelő adatvédelmi biztosítékokat tartalmaz;

25. hangsúlyozza, hogy a faji vagy etnikai hovatartozásra, a politikai véleményre, a vallási vagy világnézeti meggyőződésre, a szakszervezeti tagságra vonatkozó személyes adatok, a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását szolgáló biometrikus adatok, valamint a személyek egészségére és szexuális életére vagy szexuális orientációjára vonatkozó adatok továbbítása csak kivételes körülmények között és csak akkor engedélyezhető, ha az a megállapodásokban említett bűncselekmények megelőzése vagy leküzdése érdekében az egyedi esetekben feltétlenül szükséges és arányos mértékű. hangsúlyozza, hogy a megállapodásnak megfelelő biztosítékokat kell nyújtania az adatok különleges kategóriáinak feldolgozásával járó sajátos kockázatok kezelésére, különösen a kiskorúak és a bűncselekmények áldozatai esetében;

26. javasolja, hogy az újbóli adattovábbításokra vonatkozó eltérések alkalmazását azokra az esetekre korlátozzák, amelyekről az EUDPR rendelet V. fejezete rendelkezik; hangsúlyozza, hogy az érintett uniós ügynökségeket vagy szervezetet létrehozó rendeletek szerinti különleges követelményeket teljes mértékben tiszteletben kell tartani, beleértve az operatív adatok Európai és az EPPO általi továbbítására vonatkozó egyedi rendelkezéseket is;

27. javasolja, hogy a megállapodás biztosítsa, hogy a személyesadat-továbbításokra titoktartási kötelezettség vonatkozzon, továbbá ezek szükségesek és arányosak legyenek a megállapodásban meghatározott célok, nevezetesen bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és büntetőeljárás alá vonása, a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és a külső határok védelme érdekében;

28. javasolja, hogy a megállapodás kifejezetten rögzítse, hogy az EU által az Interpolnak továbbított személyes adatok nem használhatók fel halálbüntetés vagy kegyetlen és embertelen bánásmód kérelmezésével, kiszabásával vagy végrehajtásával összefüggésben, illetve hogy adatokat nem adnak ki, ha ezek kockázata fennáll;

Piros sarkos körözések és terjesztések

29. a jövőbeli együttműködés tekintetében hangsúlyozza, hogy a közelmúltbeli reformok ellenére az átláthatóság és az elszámoltathatóság továbbra is kihívást jelent mind egyéni, mind szervezeti szinten az Interpolon belül, csakúgy, mint a körözési és terjesztési rendszerek működéséről rendelkezésre álló statisztikai információk hiánya; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy törekedjen az Interpol részéről olyan kötelezettségvállalás és garanciák biztosítására, hogy az továbbfejleszti a kérelmek, felülvizsgálatok, panaszok, korrekciók és törlések következetes és átlátható feldolgozását lehetővé tevő szükséges struktúrákat, szabályokat és érdemi eszközöket;

30. felhívja a Bizottságot, hogy tárgyaljon arról a határozott követelményről, hogy az Interpol javítsa a piros sarkos körözésekre és terjesztésekre vonatkozó felülvizsgálati rendszerének átláthatóságát, különös tekintettel a körözésekkel és terjesztéssel foglalkozó munkacsoportjának szerepére és munkájára; felhívja a Bizottságot, hogy használja fel az Interpollal folytatott tárgyalásokat, és kérje fel a szervezetet, hogy készítsen, frissítsen és bocsásson rendelkezésre eljárási és érdemi eszközöket a piros sarkos körözések és terjesztések jogi kezeléséhez, biztosítva a kérelmek, felülvizsgálatok, kifogások, javítások és törlések következetes és átlátható feldolgozását;

31. a hatékonyság javítása és az átláthatóság növelése érdekében javasolja a piros sarkos körözések és terjesztések feldolgozásáról szóló statisztikai adatok éves közzétételét, beleértve a beadványok számára, a származási országra, a bűncselekmény kategóriájára, az eredményre, az elutasítás indokára és indoklására, és visszaélés esetén a szankciók alkalmazására vonatkozó információkat is; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a piros sarkos körözések és terjesztések iránti kérelmek uniós tagállami kezeléséről szóló statisztikai adatokat minden tagállamra vonatkozóan gyűjtsék;

2022. július 5., kedd

32. hangsúlyozza, hogy e megállapodás keretében az Interpolnak a fenti bekezdésben említett éves statisztikai közzététel alapján ki kell dolgoznia a piros sarkos körözések és terjesztések nyilvános kockázati profilját, amely lehetővé tenné a kérelmező országok általi visszaélések kockázatának értékelését, és hozzájárulna az Interpol végrehajtási mechanizmusai hatékonyságának értékeléséhez;

33. felhívja a Bizottságot, hogy e megállapodással összefüggésben tárja fel, hogy az európai keresőportál milyen módon tudná kezelni a politikai indíttatású piros sarkos körözések és terjesztések problémáját, amely a gyakorlatban az egyik olyan eszköz lenne, amely bizonyos helyzetekben hatékonyan bizonyulhatna a piros sarkos körözések iránti politikai indíttatású kérelmekkel szemben;

34. emlékeztet az (EU) 2022/991 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁵⁾ elfogadása keretében az Interpol piros sarkos körözésekről szóló tanácsi nyilatkozatra, amely támogatja az Interpolnál a piros sarkos körözésekkel és terjesztésekkel politikai okokból vagy az emberi jogok megsértésével összefüggésben való visszaélések megakadályozására tett erőfeszítéseket, valamint folyamatos és rendszeres információcserére hív fel az Interpol és nemzeti központi irodái között az ügyben annak érdekében, hogy jobban felhívja a figyelmet azokra az intézkedésekre, amelyeket a tagállamoknak az Interpollal együttműködve meg kell tenniük;

35. arra számít, hogy a Tanács eleget tesz azon kötelezettségének, hogy a jövőben is támogatást fog nyújtani az Interpolnak az adatok minőségére és megfelelőségére vonatkozó meglévő előírások és eljárások előmozdításához;

36. felhívja a Bizottságot, hogy az EU biztonsági keretrendszerében rendelkezésre álló meglévő technikai eszközök felhasználásával belsőleg is törekedjen egy ellenőrző mechanizmus létrehozására az uniós tagállamok számára a politikai indíttatású piros sarkos körözések és terjesztések azonosításáról és eltávolításáról, az e téren bevált gyakorlatokról, valamint a piros sarkos körözéseket létrehozó harmadik országok kockázati profiljairól folytatandó információcsere érdekében;

37. felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el annak kockázatát, hogy az autoriter rendszerek az Interpol által biztosított eszközökkel visszaélve módszeresen veszélyeztetik a bizalmon alapuló nemzetközi bűnüldözési együttműködést; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze az Interpol, hogy fokozza erőfeszítéseit e helytelen magatartás hatékony leküzdésére;

38. felhívja a Bizottságot, hogy a megállapodásban szerepeltesse az Interpolnak nyújtott támogatásra vonatkozó rendelkezéseket, hogy megerősítse az akták ellenőrzésével foglalkozó bizottságon belül a piros sarkos körözések és terjesztések felülvizsgálatával foglalkozó személyzet jelenleg kicsi létszámát, és javítsa a piros sarkos körözések és terjesztések működésére vonatkozó statisztikai információkat; felhívja a Bizottságot, hogy használja fel az EU szerepét és befolyását olyan fejlesztések támogatására, amelyek megerősítik a körözések és terjesztések visszaélésekkel szembeni védelmét;

Oroszország

39. tudomásul veszi az Interpol főtitkárnak bejelentését a szervezet rendszereivel való bármely további oroszországi visszaélés azonosítására és megelőzésére irányuló megerősített ellenőrző intézkedések végrehajtásáról; továbbra is aggódik azonban amiatt, hogy a nyomon követés önmagában nem fogja teljes mértékben csökkenteni az orosz visszaélések kockázatát; hangsúlyozza ezért, hogy tekintettel a jelenlegi különleges körülményekre, többek között a nemzetközi jog Oroszország általi nyilvánvaló megsértésére és a szabályokon alapuló nemzetközi rendszer figyelmen kívül hagyására, az Interpol Végrehajtó Bizottságának és Főtitkárságának azonnali és határozott intézkedéseket kell hoznia az Oroszországi Föderáció és Belarusz Interpol rendszereihez való hozzáférési jogának visszavonására, mivel ezek tevékenysége közvetlen fenyegetést jelent a nemzetközi bűnüldözési együttműködésre és súlyosan sérti az alapvető jogokat; sürgeti az Interpol Végrehajtó Bizottságát, hogy készítse elő és javasolja a Közgyűlésnek az Interpol alapszabályának szükséges módosításait annak érdekében, hogy lehetővé váljon az Interpol tagországainak felfüggesztése, és felhívja az uniós tagállamokat, hogy támogassák ezt a kezdeményezést Oroszország és más olyan országok felfüggesztése érdekében, amelyek politikai okokból következetesen visszaélnék az Interpollal; sürgeti az Interpol Főtitkárságát, hogy terjesszen a Végrehajtó Bizottság elé az Interpol adatfeldolgozási szabályzata 131. cikkének (3) bekezdése szerinti korrekciós intézkedésekre vonatkozó javaslatot az Orosz Föderáció tekintetében, beleértve az orosz nemzeti központ hozzáférési jogának felfüggesztését is;

40. nyomatékosan javasolja, hogy a Bizottság e megállapodással összefüggésben terjesszen elő fokozott nyomonkövetési intézkedéseket az orosz hatóságok által az ukrajnai háború előtt kiadott értesítések és terjesztések tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy adjon tanácsot a tagállamoknak az orosz hatóságok által a háború előtt és a jelenlegi helyzetben kiadott körözésekkel és terjesztésekkel kapcsolatos kérdésekben alkalmazandó konkrét intézkedésekről;

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/991 rendelete (2022. június 8.) az (EU) 2016/794 rendeletnek az Europol magánfelekkel folytatott együttműködése, a személyes adatoknak az Europol által a bűnügyi nyomozások támogatása érdekében végzett kezelése, valamint az Europol kutatásban és innovációban betöltött szerepe tekintetében történő módosításáról (HL L 169., 2022.6.27., 1. o.).

2022. július 5., kedd

Záró megjegyzések

41. javasolja, hogy a megállapodás rendelkezzen a felfüggesztésének vagy felmondásának lehetőségéről abban az esetben, ha valamelyik fél megsérti a megállapodás – különösen a személyes adatokra vonatkozó – rendelkezéseit, pontosítva, hogy a megállapodás hatálya alá tartozó, a megállapodás felfüggesztését vagy felmondását megelőzően továbbított személyes adatok a megállapodás feltételeinek megfelelően továbbra is kezelhetők;

42. úgy véli, hogy a tervezett megállapodásnak tartalmaznia kell egy, a Bizottság által a hatálybalépése után három évvel, majd azt követően háromévente készítendő felülvizsgálati jelentésre vonatkozó záradékot, amely értékeli a megállapodás hatékony végrehajtását és az alapvető jogok tiszteletben tartását; fontosnak tartja, hogy a megállapodás rendelkezzen egy nyomonkövetési mechanizmusról és rendszeres felülvizsgálatokról annak érdekében, hogy az érintett uniós ügynökségek operatív szükségleteivel összefüggésben értékelje a megállapodás működését, beleértve az Interpol adatai segítségével letartóztatott és elítélt bűnözők számára vonatkozó statisztikákat, valamint az adatvédelemnek és más alapvető jogoknak való megfelelését;

43. javasolja – ahogy azt az EUB a Kanada és az Európai Unió közötti, az utas-nyilvántartási adatoknak az Európai Unióból Kanadába történő továbbításáról szóló megállapodás-tervezetről szóló 2016. szeptember 8-i véleményében is megerősítette –, hogy a megállapodás hivatkozásai tartalmazzák a vonatkozó anyagi jogalapot is, ideértve az EUSZ 16. cikkét;

44. javasolja, hogy minden tárgyalásra kerülő vitarendezés az Európai Unió Bíróságának végső joghatósága alá tartozzon;

45. felkéri a Bizottságot, hogy rendszeresen és kérés esetén külön is számoljon be a Parlamentnek a tárgyalások folytatásáról és eredményeiről; emlékeztet arra, hogy a Parlament hozzájárulási jogkörrel rendelkezik a tervezett együttműködési megállapodás megkötéséhez, ezért szorosan be kell vonni a tárgyalási folyamatba; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a Parlament felé történő jelentéssel az együttműködési megállapodásban előírt nyomon követési és értékelési mechanizmusok részét képezze;

o

o o

46. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezetének (ICPO-INTERPOL).

2022. július 6., szerda

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0281

A Parlament eljárási szabályzata bizottsági ülésekről szóló 216. cikkének módosítása**Az Európai Parlament 2022. július 6-i határozata a Parlament eljárási szabályzata bizottsági ülésekről szóló
216. cikkének módosításáról (2022/2069(REG))**

(2023/C 47/24)

Az Európai Parlament,

- tekintettel elnöke 2022. június 9-i levelére,
- tekintettel eljárási szabályzata 236. és 237. cikkére,
- tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A9-0203/2022),
- 1. úgy határoz, hogy az alábbi módon módosítja eljárási szabályzatát;
- 2. úgy határoz, hogy a módosítások az elfogadásukat követő napon lépnek hatályba;
- 3. utasítja elnökét, hogy tájékoztatás céljából továbbítsa ezt a határozatot a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Módosítás 1**A Parlament eljárási szabályzata****216 cikk – 1 bekezdés***Hatályos szöveg*

1. A bizottság elnökének összehívására vagy az Elnök kérelmére tart ülést.

Az ülés összehívásakor a bizottság elnöke benyújtja az ülés napirendtervezetét. A bizottság az ülés elején határoz a napirendtervezetről.

Módosítás

1. A bizottság elnökének összehívására vagy az Elnök kérelmére tart ülést.

A bizottsági ülés összehívásakor a bizottság elnöke eseti alapon és a bizottsági tagok többségét képviselő koordinátorok jóváhagyásával úgy határozhat, hogy az ülésen – a zárt bizottsági ülések kivételével – távolról is részt lehet venni.

Az ülés összehívásakor a bizottság elnöke benyújtja az ülés napirendtervezetét, **amelyben meg kell jelölni, hogy az ülésen távolról is részt lehet-e venni.** A bizottság az ülés elején határoz a napirendtervezetről.

2022. július 6., szerda

Módosítás 2

A Parlament eljárási szabályzata

216 cikk – 4 bekezdés

Hatályos szöveg

4. A 171. cikknek a felszólalási idő felosztására vonatkozó (2) bekezdése a bizottságokra is értelemszerűen alkalmazandó.

Módosítás

4. A 171. cikk (2) bekezdése a bizottságokra is értelemszerűen alkalmazandó. **A 171. cikk (2) bekezdésének második mondata azonban nem alkalmazandó az ülésen távolról részt vevő képviselőkre.**

Módosítás 3

A Parlament eljárási szabályzata

216 cikk – 5 a bekezdés (új)

Hatályos szöveg

Módosítás

5a. Távoli részvétel esetén biztosítani kell a következőket:

- a képviselők akadálytalanul gyakorolhatják parlamenti megbízatásukat, ideértve különösen a bizottságokban való felszólaláshoz való jogukat;
- a rendelkezésre bocsátott információtechnológiai megoldások „technológiasemlegesek”;
- a Parlament szolgálatait által közvetlenül és házon belül kezelt és felügyelt biztonságos elektronikus eszközöket használnak;
- a műszaki berendezések lehetővé teszik a szükséges audio- és videominőséget; és
- a felszólalás megfelelő helyről történik.

2022. július 5., kedd

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0269

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály *I**

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0825 – C9-0418/2020 – 2020/0361(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/25)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0825),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0418/2020),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. április 27-i véleményére ⁽¹⁾,
- tekintettel a Régiók Bizottságának 2021. július 1-jei véleményére ⁽²⁾,
- tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 15-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
- tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
- tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, a Jogi Bizottság, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság, a Gazdasági és Monetáris Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményeire,
- tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0356/2021),

1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽³⁾;

⁽¹⁾ HL C 286., 2021.7.16., 70. o.

⁽²⁾ HL C 440., 2021.10.29., 67. o.

⁽³⁾ Ez az álláspont lép a 2022. január 20-án elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek P9_TA(2022)0014).

2022. július 5., kedd

2. tudomásul veszi a Bizottság ezen állásfoglaláshoz csatolt nyilatkozatát, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában tesznek majd közzé;
3. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0361

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2065 rendelettel.)

2022. július 5., kedd

MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ

A BIZOTTSÁG NYILATKOZATA A MIKRO-, KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOKNAK, VALAMINT AZ INDULÓ VÁLLALKOZÁSOKNAK A DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKRÓL SZÓLÓ JOGSZABÁLYAL ÖSSZEFÜGGÉSBEN NYÚJTOTT TÁMOGATÁSRÓL

A Bizottság elismeri a versenyképesség, az innováció és a digitális szolgáltatásokba való beruházás fontosságát, különös tekintettel a mikro-, kis- és középvállalkozásokra és az induló vállalkozásokra. E célból a Bizottság elkötelezett amellett, hogy megkönnyítse a mikro-, kis- és középvállalkozások és az induló vállalkozások számára a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak való megfelelést, nevezetesen azáltal, hogy mozgósítja a releváns programokat az innováció, a digitális technológiák bevezetése és a szabványosítás érdekében.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0270

A digitális piacokról szóló jogszabály ***I

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (a digitális piacokról szóló jogszabály) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0842 – C9-0419/2020 – 2020/0374(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/26)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0842),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114 cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0419/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. április 27-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának 2021. június 30-i véleményére ⁽²⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. május 11-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, a Jogi Bizottság és az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményeire,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0332/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽³⁾;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0374

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (digitális piacokról szóló jogszabály) szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1925 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 286., 2021.7.16., 64. o.

⁽²⁾ HL C 440., 2021.10.29., 67. o.

⁽³⁾ Ez az álláspont lép a 2021. december 15-én elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0499).

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0271

Az euro Horvátország általi, 2023. január 1-jén történő bevezetése *

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az euro Horvátország általi, 2023. január 1-jén történő bevezetéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0282 – C9-0195/2022 – 2022/0179(NLE))

(Konzultáció)

(2023/C 47/27)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az euro Horvátország általi, 2023. január 1-jén történő bevezetéséről szóló tanácsi határozatra irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0282),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 140. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Bizottság 2022. évi konvergenciajelentésére és az Európai Központi Bank 2022. júniusi konvergencia-jelentésére,
 - tekintettel az euróövezet kibővítéséről szóló, 2006. június 1-jei állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Parlamenttel az euróövezet bővítése témájában folytatott konzultáció módszerének javításáról szóló, 2007. június 20-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 106. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0187/2022),
- A. mivel az EUMSZ 140. cikke a fenntartható konvergencia magas fokának elérését ahhoz köti, hogy a tagállamok milyen mértékben feleltek meg a következő kritériumoknak: az árstabilitás magas fokának elérése; az állam pénzügyi helyzetének fenntarthatósága, a tagállam nem áll a Szerződésekhez csatolt 12. jegyzőkönyv szerinti túlzotthiány-eljárás alatt; az árfolyam-mechanizmus által előírt normál ingadozási sávok betartása; a tagállam által elért konvergencia és a tagállamnak az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában való részvételének fenntarthatósága, ami a hosszútávú kamatszintben tükröződik (a továbbiakban: a maastrichti kritériumok);
- B. mivel Horvátország az EUMSZ 140. cikkével és a Szerződésekhez csatolt, konvergenciakritériumokról szóló 13. jegyzőkönyvvel összhangban teljesítette a maastrichti kritériumokat, és Horvátország jogszabályait a Bizottság és az Európai Központi Bank (EKB) az EUMSZ követelményeivel, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával teljes mértékben összeegyeztethetőnek értékelte;
- C. mivel az EUMSZ előírja, hogy az értékelés során figyelembe kell venni a gazdasági integráció és konvergencia szempontjából lényeges egyéb tényezőket, beleértve a fizetési mérleg alakulását, valamint a termék-, munkaerő- és pénzügyi piacok integrációját; mivel a Bizottság úgy véli, hogy Horvátország e további kritériumok tekintetében is teljesíti az euro bevezetésének feltételeit;
- D. mivel – a bevett gyakorlat alapján és ahogyan a múltban többször is történt – az árstabilitási kritérium értékelése céljából a Bizottság a legjobban teljesítő országok közül kizárja azokat, amelyek inflációs rátáját nem lehetett érdemi referenciaértéknek tekinteni más tagállamok számára, és ezért a két legjobban teljesítő tagállamot kizárta az értékelésből;
- E. mivel a jelenlegi körülmények, például az energiaárak emelkedése és Ukrajna jogellenes és provokáció nélküli orosz inváziója hatással voltak a konvergenciajelentésekben használt számos mutatóra, és e mutatók végrehajtásának megfelelő átgondolását tennék szükségessé; mivel az e kritériumoknak való megfelelés hozzájárul a gazdasági és monetáris unióba való integrációhoz, valamint a gazdasági és monetáris unió hosszú távú stabilitásához;

⁽¹⁾ HL C 298. E, 2006.12.8., 249. o.⁽²⁾ HL C 146. E, 2008.6.12., 251. o.

2022. július 5., kedd

- F. mivel a szoros együttműködési keret 2020. október 1-jei hatálybalépésével nyolc jelentős intézmény közvetlen felügyelete és 15 kevésbé jelentős intézmény felügyelete Horvátországban az EKB felelősségi körébe került;
- G. mivel Horvátország kötelezettséget vállalt arra, hogy az árfolyam-mechanizmusba (ERM-II) való, 2020. júliusi belépését követően számos intézkedést hajt végre az alábbi négy területen: pénzmosás elleni küzdelem, üzleti környezet, közszféra irányítása és fizetéseketelenségi keret;
- H. mivel az előadó ellátogatott Horvátországba, hogy felmérje az ország felkészültségét az euróövezetbe való belépésre;
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát;
 2. támogatja az euro Horvátország általi, 2023. január 1-jén történő bevezetését;
 3. megjegyzi, hogy Horvátország – a horvát kormány és a horvát nép ambiciózus, határozott, hiteles és fenntartható erőfeszítéseinek köszönhetően – teljesíti az euro bevezetésének összes kritériumát;
 4. megjegyzi, hogy a Bizottság és az EKB pozitív értékelésére az eredetileg vártnál hosszabb Covid19-sokk és az azt követő 2021. évi gazdasági fellendülés összefüggésében került sor; megjegyzi azonban, hogy Ukrajna 2022. február 24-én kezdődött, Oroszország általi, provokáció nélküli és jogellenes inváziója korlátozott hatást gyakorolt a konvergenciajelentések elkészítéséhez használt történelmi adatokra; ezért meggyőződése, hogy Horvátország teljes mértékben készen áll arra, hogy 2023. január 1-jétől bevezesse az eurót;
 5. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi válság által kiváltott nehéz társadalmi-gazdasági helyzet és az energiaárak legutóbbi emelkedése ellenére az euro Horvátország általi bevezetése és a szükséges kritériumok teljesítése erős politikai jelzés az Unió közös valutájának életképességére és vonzerejére vonatkozóan; üdvözlí ezért a horvát kormány által e tekintetben tett folyamatos erőfeszítéseket; úgy véli, hogy az euro Horvátország általi bevezetése hozzá fog járulni az Unió ellenállóképességéhez és egységéhez, és javítani fogja az Unió pozitív megítélését a régióban, különösen mivel ez az első jelentős uniós integrációs folyamat a brexit után;
 6. kiemeli, hogy az euro bevezetése erősíteni fogja Horvátország gazdaságát és lakosságának és vállalatainak javát szolgálja, mivel ellenállóbbá fogja tenni az ország gazdaságát, több külföldi befektetést vonz majd, növelni fogja a nemzetközi befektetők bizalmát és csökkenteni a valutaváltást, ami jelentős hatással lesz az ország létfontosságú idegenforgalmi ágazatára;
 7. üdvözlí a horvát kormány által Horvátország intézményi kapacitásának megerősítése érdekében végzett munkát, az üzleti környezet javítására irányuló erőfeszítéseket, valamint a fenntartható és inkluzív gazdasági növekedéshez hozzájáruló strukturális reformok hatékony és eredményes végrehajtását; különösen üdvözlí a Hrvatska narodna banka intézményi függetlenségének megerősítésére irányuló erőfeszítéseket; felhívja a horvát hatóságokat, hogy folytassák az intézményi keret megerősítését a szabályozás minőségének biztosítása érdekében;
 8. felszólít a Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében foglalt azon reformok és beruházások gyors és hatékony végrehajtására, amelyek fellendítik a növekedést és megerősítik gazdasági, társadalmi és területi kohézióját;
 9. kiemeli, hogy a bankfelügyelet konvergenciája az egységes felügyeleti standardok alkalmazásának biztosítása révén hozzájárul a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez; kiemeli továbbá, hogy Horvátország – az EKB-val szorosan együttműködve történő – csatlakozása az egységes felügyeleti mechanizmushoz biztosította a bankunióhoz való csatlakozás zökkenőmentes módját;
 10. felhívja a horvát hatóságokat, hogy folytassák az euro bevezetésével kapcsolatos jó tájékoztatási és kommunikációs kampányukat;
 11. kéri a horvát hatóságokat a gyakorlati előkészületek jelenlegi irányának megőrzésére, a zökkenőmentes átállási folyamat biztosítása érdekében;
 12. megjegyzi, hogy a Bizottság 2022. évi konvergenciajelentése szerint Horvátország árszintje az euróövezetbe való csatlakozáskor már magasabb árkonvergenciaszintet ért el, mint más tagállamoké az euróövezetbe csatlakozásuk idején; ezért folyamatos erőfeszítéseket vár a horvát kormánytól annak biztosítása érdekében, hogy a további árkonvergencia fenntartható módon valósuljon meg, és hogy az euro bevezetése ne vezessen mesterséges áremelkedéshez;

2022. július 5., kedd

13. felhívja a horvát kormányt, hogy folytassa intézkedéseit az egy új pénzmosás elleni cselekvési terv 2023-ig történő végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalásának teljesítése érdekében;
 14. felszólítja a Tanácsot, hogy tájékoztassa a Parlamentet arról, ha a Parlament által jóváhagyott szövegtől el kíván térni;
 15. felkéri a Tanácsot a Parlamenttel való újbóli konzultációra, ha lényegesen módosítani kívánja a Parlament által jóváhagyott szöveget;
 16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak, az eurócsoporthoz, valamint a tagállamok kormányainak.
-

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0272

EU – Cook-szigetek fenntartható halászati partnerségi megállapodás: végrehajtásról szóló jegyzőkönyv ***

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unió és a Cook-szigetek kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (12640/2021 – C9-0006/2022 – 2021/0312(NLE))

(Egyetértés)

(2023/C 47/28)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (12640/2021),
 - tekintettel az Európai Unió és a Cook-szigetek kormánya közötti fenntartható halászati partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyv tervezetére (12633/2021),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkével, 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával és 218. cikkének (7) bekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0006/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság ajánlására (A9-0197/2022),
1. egyetért a jegyzőkönyv megkötésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és a Cook-szigetek kormányának és parlamentjének.

2022. július 5., kedd

P9_TA(2022)0273

Ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedések Moldova számára *I**

Az Európai Parlament 2022. július 5-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a moldovai termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0288 – C9-0198/2022 – 2022/0188(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/29)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0288),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 207. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0198/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. június 29-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A9-0201/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0188

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 5-én került elfogadásra az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1279 rendelettel.)

2022. július 6., szerda

P9_TA(2022)0282

Oroszország Ukrajna elleni inváziója: Válságintézkedések a halászati és az akvakultúra-ágazatban *I**

Az Európai Parlament 2022. július 6-i jogalkotási állásfoglalása az 508/2014/EU rendeletnek az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió halászati tevékenységeket érintő következményeinek enyhítésére, valamint az említett katonai agresszió nyomán a halászati és akvakultúra-termékek ellátási láncában jelentkező piaci zavarok hatásainak mérséklésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról és helyesbítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0179 – C9-0149/2022 – 2022/0118(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/30)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0179),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére, 43. cikkének (2) bekezdésére és 175. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0149/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. június 29-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0182/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0118

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 6-án került elfogadásra az 508/2014/EU rendeletnek az Oroszország által Ukrajnával szemben indított agresszív háború halászati tevékenységeket érintő következményeinek enyhítésére, valamint az említett agresszív háború nyomán a halászati és akvakultúra-termékek ellátási láncában jelentkező piaci zavarok hatásainak mérséklésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1278 rendelettel.)

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0294

Az Ukrajna elleni orosz invázió: az Ukrajna által kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó átmeneti intézkedések *I**

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0313 – C9-0201/2022 – 2022/0204(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/31)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0313),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 91. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0201/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően,
 - a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0204

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 7-én került elfogadásra az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1280 rendelettel.)

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0295

Az uniós korlátozó intézkedések megsértésének az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében meghatározott bűncselekményként történő minősítése ***

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az uniós korlátozó intézkedések megsértésének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikke (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő bűncselekményi területnek történő minősítéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (10287/1/2022 – C9-0219/2022 – 2022/0176(NLE))

(Egyetértés)

(2023/C 47/32)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (10287/1/2022),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9-0219/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére, és 163. cikkére,
1. egyetért a tanácsi határozatra irányuló tervezettel;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0296

Az Ukrajnának nyújtandó, rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás *I**

Az Európai Parlament 2022. július 7-i jogalkotási állásfoglalása az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2022)0450 – C9-0221/2022 – 2022/0213(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/33)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0450),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 212. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0221/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. július 6-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0213

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. július 7-én került elfogadásra az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/1201 határozattal.)

2022. július 7., csütörtök

P9_TA(2022)0297

Fenntartható légijármű-üzemanyagok (a ReFuelEU légiközlekedési kezdeményezés) *I**

Az Európai Parlament 2022. július 7-én elfogadott módosításai a fenntartható légi közlekedés egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatához (COM(2021)0561 – C9-0332/2021 – 2021/0205(COD)) ⁽¹⁾

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 47/34)

Módosítás 1**Rendeletre irányuló javaslat****1 preambulumbekkezdés**

A Bizottság által javasolt szöveg

- (1) Az elmúlt évtizedekben a légi közlekedés mint az uniós gazdaság egyik legjobban teljesítő és legdinamikusabb ágazata, döntő szerepet játszott az Unió gazdaságában és az uniós polgárok mindennapi életében. Az egyik fő hajtóereje volt a gazdasági növekedésnek, a munkahelyteremtésnek, a kereskedelemnek és a turizmusnak, valamint a vállalkozások és a polgárok mobilitásának és a közöttük lévő összeköttetéseknek, mindenekelőtt az uniós légiközlekedési belső piacon. A légiközlekedési szolgáltatások terén megvalósult növekedés jelentős mértékben hozzájárult az Unión belüli és a **harmadik országokkal való összeköttetések javításához**, és kulcsfontosságú tényezőt jelentett az uniós gazdaság egészének működése szempontjából.

Módosítás

- (1) Az elmúlt évtizedekben a légi közlekedés mint az uniós gazdaság egyik legjobban teljesítő és legdinamikusabb ágazata, döntő szerepet játszott az Unió gazdaságában és az uniós polgárok mindennapi életében. Az egyik fő hajtóereje volt a gazdasági növekedésnek, a munkahelyteremtésnek, a kereskedelemnek és a turizmusnak, valamint a vállalkozások és a polgárok mobilitásának és a közöttük lévő összeköttetéseknek, **egyben pedig a legkülső régiók és a kontinens egyik fő összeköttetési lehetősége**, mindenekelőtt az uniós légiközlekedési belső piacon. A légiközlekedési szolgáltatások terén megvalósult növekedés jelentős mértékben hozzájárult az Unión belüli **összeköttetések javításához, a kohézió erősítéséhez és a regionális egyenlőtlenségek csökkentéséhez, különösen a peremterületek, a legkülső régiók, a ritkán lakott régiók és a szigeti régiók esetén, valamint a harmadik országok viszonylatában**, és kulcsfontosságú tényezőt jelentett az uniós gazdaság egészének működése szempontjából.

⁽¹⁾ Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0199/2022).

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat

2 preambulubekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (2) 2020-tól a légi közlekedés egyike volt a Covid19-válság által leginkább sújtott ágazatoknak. **A világjárvány felszámolását szem előtt tartva** várható, hogy a légi forgalom az elkövetkező években fokozatosan újraindul, és a válság előtti szintre fog visszaállni. Ugyanakkor az ágazat kibocsátása 1990 óta növekszik, és a növekvő kibocsátás tendenciája visszatérhet a világjárvány leküzdésével. Ezért **fel kell készülni** a jövőre, és el kell végezni a szükséges kiigazításokat, biztosítva a légiközlekedési **piac** megfelelő működését, amely hozzájárul az Unió éghajlat-politikai céljainak eléréséhez, magas szintű **összekapcsoltsággal, biztonsággal és védelemmel**.

Módosítás

- (2) **Az Európai Unió az (EU) 2021/1119 rendeletben jogi kötelezettségeket állapított meg arra vonatkozóan, hogy legkésőbb 2050-ig el kell érni a klímasegítségét, és 2030-ig el kell érni, hogy az üvegházhatású gázok nettó kibocsátása az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal csökkenjen. Ennek elérése érdekében valamennyi gazdasági ágazatnak, beleértve a közlekedési ágazatot is, gyors lépéseket kell tennie a dekarbonizálás érdekében. A légiközlekedési ágazat számára ez szükségessé teszi a fenntartható légijármű-üzemanyagok előállításának, szállításának és felhasználásának erőteljes fokozását.** 2020-tól a légi közlekedés egyike volt a Covid19-válság által leginkább sújtott ágazatoknak. Várható, hogy a légi forgalom az elkövetkező években fokozatosan újraindul, és a válság előtti szintre fog visszaállni. **A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet becslése szerint Európában 2050-ig a személyforgalom esetében évente akár 3 %-os, a teherforgalom esetében pedig akár 2,4 %-os növekedés várható.** Ugyanakkor az ágazat kibocsátása 1990 óta növekszik, és a növekvő kibocsátás tendenciája **hamar** visszatérhet a világjárvány leküzdésével. Ezért **döntő fontosságú** a jövőre **való felkészülés**, és el kell végezni a szükséges kiigazításokat, biztosítva a légiközlekedési **ágazat** megfelelő működését, amely **teljes mértékben** hozzájárul az Unió éghajlat-politikai céljainak eléréséhez, magas szintű **összekapcsoltság, megfizethetőség, biztonság és védelem** mellett.

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat

3 preambulubekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (3) Az uniós légiközlekedési ágazat működését az Unión belüli határokon átnyúló jellege és globális dimenziója határozza meg. A légi közlekedés belső piaca az Unió egyik legintegráltabb ágazata, amelyre a piacra jutás és a működési feltételek tekintetében egységes szabályok vonatkoznak. **A légi közlekedés külső** politikáját a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által globális szinten megállapított szabályok, valamint az Unió vagy tagállamai és harmadik országok közötti átfogó két- vagy többoldalú megállapodások szabályozzák.

Módosítás

- (3) Az uniós légiközlekedési ágazat működését az Unión belüli határokon átnyúló jellege és globális dimenziója határozza meg. A légi közlekedés belső piaca az Unió egyik legintegráltabb ágazata, amelyre a piacra jutás és a működési feltételek tekintetében egységes szabályok vonatkoznak. **Az Unió külső légiközlekedési** politikáját a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) által globális szinten megállapított szabályok, valamint az Unió vagy tagállamai és harmadik országok közötti átfogó két- vagy többoldalú megállapodások szabályozzák. **Ezért fontos, hogy az Unió fenntartsa a nemzetközi, multilaterális és bilaterális szinten tett erőfeszítéseket, hogy elősegítse a magas ambíciószintet és konvergenciát a fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedése tekintetében, egyenlő nemzetközi versenyfeltételek biztosítása mellett.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat

4 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (4) A légitársasági piacon Unió-szerte erős verseny folyik a gazdasági szereplők között, amihez elengedhetetlen az egyenlő versenyfeltételek biztosítása. A légitársasági piac és gazdasági szereplőinek stabilitása és jóléte olyan világos és harmonizált szakpolitikai kereten alapul, amelyben a légitársaság-üzembentartók, a repülőterek és a légi közlekedés más szereplői egyenlő esélyek alapján működhetnek. Piaci torzulások esetén fennáll a veszélye annak, hogy a légitársaság-üzembentartók vagy a repülőterek hátrányos helyzetbe kerülnek a belső vagy külső versenytársakkal szemben. Ez viszont a légitársasági ipar versenyképességének csökkenéséhez, valamint a polgárok és a vállalkozások légi összeköttetésének teljes megszűnéséhez vezethet.

Módosítás

- (4) A légitársasági piacon **globálisan és** Unió-szerte erős verseny folyik a gazdasági szereplők között, amihez elengedhetetlen az egyenlő versenyfeltételek biztosítása. A légitársasági piac és gazdasági szereplőinek stabilitása és jóléte olyan világos és harmonizált szakpolitikai kereten alapul, amelyben a légitársaság-üzembentartók, a repülőterek és a légi közlekedés más szereplői egyenlő **szabályok és** esélyek alapján működhetnek, **amely egy virágzó ágazathoz és munkalehetőségekhez vezet. Az EU-n belüli járatok jelentős részben a globális piac által meghatározott globális útvonalak részét képezik. Ugyanez igaz az Unión kívülről induló és az Unión kívüli célállomásra érkező, európai repülőtereket érintő útvonalak esetében is.** Piaci torzulások esetén fennáll a veszélye annak, hogy a légitársaság-üzembentartók vagy a repülőterek hátrányos helyzetbe kerülnek a belső vagy külső versenytársakkal szemben. Ez viszont a légitársasági ipar versenyképességének csökkenéséhez, **a légitársasági vállalkozások és munkahelyek veszélyeztetéséhez,** valamint a polgárok és a vállalkozások légi összeköttetésének **és a közlekedési módok közötti választási lehetőségeinek** teljes megszűnéséhez vezethet.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat

5 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (5) Különösen fontos egyenlő versenyfeltételeket biztosítani az uniós légiközlekedési piacon a légijármű-üzemanyagok tekintetében, amelyek a légijármű-üzembentartók költségeinek jelentős részét teszik ki. Az üzemanyagárak változásai jelentősen befolyásolhatják a légijármű-üzembentartók gazdasági teljesítményét, és negatívan befolyásolhatják a piaci versenyt. Amennyiben a légijármű-üzemanyagok ára tekintetében különbségek vannak az uniós repülőterek vagy az uniós és nem uniós repülőterek között, ez arra készítheti a légijármű-üzembentartókat, hogy gazdasági okokból módosítsák üzemanyag-töltési stratégiáikat. Az üzemanyag-tartályozás növeli a légi járművek üzemanyag-fogyasztását, és szükségtelen üvegházhatásúgáz-kibocsátást okoz. Ennek megfelelően a légijármű-üzembentartók üzemanyag-tartályozása aláassa az Unió környezetvédelmi erőfeszítéseit. Egyes légijármű-üzembentartók saját bázisukon a kedvező légijárműüzemanyag-árakat versenyelőnyként tudják használni más, hasonló útvonalakat üzemeltető légitársaságokkal szemben. Ez káros hatással lehet az ágazat versenyképességére, és a légi összeköttetésekre nézve is káros lehet. E rendeletnek intézkedéseket kell megállapítania az ilyen gyakorlatok megelőzésére a szükségtelen környezeti károk elkerülése, valamint a légiközlekedési piacon a tisztességes verseny feltételeinek helyreállítása és megőrzése érdekében.

Módosítás

- (5) Különösen fontos egyenlő versenyfeltételeket biztosítani az uniós légiközlekedési piacon a légijármű-üzemanyagok tekintetében, amelyek a légijármű-üzembentartók költségeinek jelentős részét teszik ki. Az üzemanyagárak változásai jelentősen befolyásolhatják a légijármű-üzembentartók gazdasági teljesítményét, és negatívan befolyásolhatják a piaci versenyt, **továbbá csökkenthetik a légiközlekedési ágazat vonzerejét és ezáltal a mobilitást, mivel a magas üzemanyagárak közvetlenül magas végfelhasználói árakhoz vezethetnek.** Amennyiben a légijármű-üzemanyagok ára tekintetében különbségek vannak az uniós repülőterek vagy az uniós és nem uniós repülőterek között, ez arra készítheti a légijármű-üzembentartókat, hogy gazdasági okokból módosítsák üzemanyag-töltési stratégiáikat. Az üzemanyag-tartályozás növeli a légi járművek üzemanyag-fogyasztását, és szükségtelen üvegházhatásúgáz-kibocsátást okoz. Ennek megfelelően a légijármű-üzembentartók **gazdasági okokból történő** üzemanyag-tartályozása aláassa az Unió környezetvédelmi erőfeszítéseit. Egyes légijármű-üzembentartók saját bázisukon a kedvező légijárműüzemanyag-árakat versenyelőnyként tudják használni más, hasonló útvonalakat üzemeltető légitársaságokkal szemben. Ez káros hatással lehet az ágazat versenyképességére, **piaci torzulásokhoz vezethet** és a légi összeköttetésekre nézve is káros lehet. E rendeletnek intézkedéseket kell megállapítania az ilyen gyakorlatok megelőzésére a szükségtelen környezeti károk elkerülése, valamint a légiközlekedési piacon a tisztességes verseny feltételeinek helyreállítása és megőrzése érdekében. **Mindazonáltal e rendeletnek figyelembe kell vennie azt a tényt is, hogy az üzemanyag-tartályozás időnként az üzemanyag-biztonsági szabályoknak való megfelelés érdekében történik, és ilyen esetekben biztonsági okok indokolják. Az üzemanyag-tartályozás továbbá egyes repülőtereken egyes légijármű-üzembentartók számára bizonyos működési nehézségek, többek között a légi járművek aránytalanul hosszabb fordulóideje vagy a csúcsidőben lecsökkent repülőtéri kapacitás következménye lehet. A Bizottságnak ezért szorosan nyomon kell követnie, értékelnie és elemeznie kell az üzemanyag-tartályozás eseteit és annak okait, és adott esetben jogalkotási javaslatokat kell előterjesztenie e rendelet módosítására.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 6
Rendelethez irányuló javaslat
6 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (6) A fenntartható fejlődés a közös közlekedéspolitika alapvető célja. Ez összehangolt megközelítésmódot tesz szükségessé annak érdekében, hogy az uniós közlekedési rendszerek hatékony működése és a környezet védelme egyaránt megoldható legyen. A légi közlekedés fenntartható fejlődéséhez olyan intézkedések bevezetésére van szükség, amelyek célja az uniós repülőterekről közlekedő légi járművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése. Ezeknek az intézkedéseknek hozzá kell járulniuk az Unió 2030-ra és 2050-re kitűzött éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez.

Módosítás

- (6) A fenntartható fejlődés a közös közlekedéspolitika alapvető célja. Ez összehangolt megközelítésmódot tesz szükségessé annak érdekében, hogy az uniós közlekedési rendszerek hatékony működése, **a munkaügyi és szociális előírások betartása** és a környezet védelme egyaránt megoldható legyen. A légi közlekedés fenntartható fejlődéséhez olyan intézkedések, **köztük gazdasági eszközök** bevezetésére van szükség, amelyek célja az uniós repülőterekről közlekedő légi járművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése, **valamint a fenntartható légi jármű-üzemanyagok előállítás és szállítási piacának fejlesztése**. Ezeknek az intézkedéseknek hozzá kell járulniuk az Unió 2030-ra és 2050-re kitűzött éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat

7 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (7) A Bizottság által 2020 decemberében elfogadott, a fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló közlemény⁽¹⁰⁾ meghatározza az uniós közlekedési rendszer zöld és digitális átalakulásának megvalósításához és ellenállóbbá tételéhez szükséges lépéseket. A légiközlekedési ágazat szén-dioxid-mentesítése szükséges és kihívást jelentő folyamat, különösen rövid távon. Az európai és nemzeti kutatási és innovációs légiközlekedési programokban elért technológiai fejlődés hozzájárult a kibocsátások jelentős csökkentéséhez az elmúlt évtizedekben. A légi forgalom globális növekedése azonban meghaladta az ágazat kibocsátáscsökkentését. Mivel az elkövetkező évtizedekben az új technológiák várhatóan hozzájárulnak majd a rövid távú légi közlekedés fosszilis energiától való függőségének csökkentéséhez, a fenntartható légijármű-üzemanyagok **jelentik az egyetlen** megoldást az összes repülési tartomány jelentős mértékű szén-dioxid-mentesítésére, **már rövid távon** is. Ez a potenciál azonban jelenleg nagyrészt kiaknázatlan.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időtálló pályára állítása (COM(2020)0789), 2020.12.9.

Módosítás

- (7) A Bizottság által 2020 decemberében elfogadott, a fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló közlemény⁽¹⁰⁾ meghatározza az uniós közlekedési rendszer zöld és digitális átalakulásának megvalósításához és ellenállóbbá tételéhez szükséges lépéseket. A légiközlekedési ágazat szén-dioxid-mentesítése szükséges és kihívást jelentő folyamat, különösen rövid távon. Az európai és nemzeti kutatási és innovációs légiközlekedési programokban elért technológiai fejlődés, **valamint az ágazat határozott elkötelezettsége** hozzájárult a kibocsátások jelentős csökkentéséhez az elmúlt évtizedekben. A légi forgalom globális növekedése azonban meghaladta az ágazat kibocsátáscsökkentését. Mivel az elkövetkező évtizedekben az új technológiák, **többek között a kibocsátásmentes elektromos vagy hidrogénüzemű légi járművek kifejlesztése** várhatóan hozzájárulnak majd a rövid távú légi közlekedés fosszilis energiától való függőségének csökkentéséhez **és közép- és hosszú távon fontos szerepet tölthetnek be a kereskedelmi légi közlekedésben**, a fenntartható légijármű-üzemanyagok **ígéretes** megoldást **jelentenek** az összes repülési tartomány jelentős mértékű szén-dioxid-mentesítésére, **rövid, közép- és hosszú távon** is. Ez a potenciál azonban jelenleg nagyrészt kiaknázatlan, **és hosszabb időn át támogatásra szorul a fenntartható légijármű-üzemanyagok kifejlesztése és bevezetése, valamint az új repülőgép-hajtóművekkel és -technológiákkal kapcsolatos kutatás céljából.**

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időtálló pályára állítása (COM(2020)0789), 2020.12.9.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat

7 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (7a) *Az energiahatékonyság elsőlegességének átfogó elvét az energiarendszereken túlmenően minden ágazatban, többek között a közlekedési ágazatban – és azon belül a légi közlekedés esetében is – végre kell hajtani. Ennek az elvnek különösen a nagyobb energiahatékonyságú hajtóművek és fenntartható alternatív üzemanyagok és technológiák bevezetésével, többek között a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiával vagy zöld hidrogénnel hajtott légi járművek gyors fejlesztésével kapcsolatos szakpolitikai, tervezési és beruházási döntések esetén kell központi szerepet kapnia.*

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat

8 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (8) A fenntartható légijármű-üzemanyagok folyékony, cseppfolyós **üzemanyagok**, amelyek teljes mértékben helyettesíthetik a hagyományos légijármű-üzemanyagokat, és kompatibilisek a meglévő légijármű-motorokkal. A polgári vagy katonai légi közlekedésben való felhasználás céljából globális szinten már számos fenntartható légijárműüzemanyag-előállítási mód kapott tanúsítványt. A fenntartható légijármű-üzemanyagok technológiailag készen állnak arra, hogy már nagyon rövid távon fontos szerepet töltsenek be a légi közlekedésből származó kibocsátás csökkentésében. Közép- és hosszú távon várhatóan a légijárműüzemanyag-mix nagyobb részét fogják kitenni. Továbbá a fenntartható légijármű-üzemanyagok – a megfelelő nemzetközi üzemanyagszabványok által támogatva – hozzájárulhatnak az üzemeltető által felhasznált végső üzemanyag aromás tartalmának csökkentéséhez, ezáltal segítve az egyéb nem-CO₂-kibocsátások csökkentését. A **hajtóművel rendelkező légi járművek** egyéb **alternatívái**, például a villamos energia vagy a **folyékony** hidrogén várhatóan fokozatosan hozzájárulnak majd a légi közlekedés dekarbonizációjához, kezdve a rövid távolságú repülésekkel.

Módosítás

- (8) A fenntartható légijármű-üzemanyagok **a hidrogén és a villamos energia mellett olyan** folyékony, cseppfolyós **üzemanyagokból álló légijármű-üzemanyagok**, amelyek teljes mértékben helyettesíthetik a hagyományos légijármű-üzemanyagokat, és kompatibilisek a meglévő légijármű-motorokkal. A polgári vagy katonai légi közlekedésben való felhasználás céljából globális szinten már számos fenntartható légijárműüzemanyag-előállítási mód kapott tanúsítványt. A fenntartható légijármű-üzemanyagok technológiailag készen állnak arra, hogy már nagyon rövid távon fontos szerepet töltsenek be a légi közlekedésből származó kibocsátás csökkentésében. Közép- és hosszú távon várhatóan a légijárműüzemanyag-mix nagyobb részét fogják kitenni. Továbbá a fenntartható légijármű-üzemanyagok – a megfelelő nemzetközi üzemanyagszabványok által támogatva **és az EASA ezen üzemanyagszabványok kialakításához nyújtott támogatásával** – hozzájárulhatnak az üzemeltető által felhasznált végső üzemanyag aromás tartalmának csökkentéséhez, ezáltal segítve az egyéb nem-CO₂-kibocsátások csökkentését. A **fenntartható légijármű-üzemanyagok** egyéb **fajtái**, például a villamos energia vagy a hidrogén **nagyon ígéretes technológiák**, és várhatóan fokozatosan hozzájárulnak majd a légi közlekedés dekarbonizációjához, kezdve a rövid távolságú repülésekkel. **E rendelet tovább gyorsítja ezeknek a technológiáknak a tudományos fejlesztését és gyakorlati bevezetését, valamint a velük kapcsolatos kereskedelmi innovációt azáltal, hogy lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára, hogy a rendeletben meghatározott, a fenntartható légijármű-üzemanyagokra vonatkozó kötelezettségekkel összefüggésben mérlegeljék ezeket a technológiákat, amint kiforrottá és kereskedelmi forgalomban elérhetővé válnak. Ez növeli majd a piac biztonságát és kiszámíthatóságát is, és ösztönzőként szolgál az új technológiákba való, szükséges beruházásokhoz.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat

9 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (9) A fenntartható légi jármű-üzemanyagok fokozatos bevezetése a légi közlekedés piacán üzemanyag-többletköltséget jelent majd a légitársaságok számára, mivel ezek az üzemanyag-technológiák jelenleg drágábbak, mint a hagyományos légi jármű-üzemanyagok előállítása. Ez várhatóan súlyosbítja a légiközlekedési piacon a légi jármű-üzemanyagok tekintetében már korábban is fennálló egyenlő versenyfeltételek problémáját, és további torzulásokat okoz a légi jármű-üzembentartók és a repülőterek körében. E rendeletnek intézkedéseket kell hoznia annak kiküszöbölése érdekében, hogy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok bevezetése – azáltal, hogy Unió-szerte harmonizált követelményeket határoznak meg – hátrányosan érintse a légiközlekedési ágazat versenyképességét.

Módosítás

- (9) A fenntartható légi jármű-üzemanyagok fokozatos bevezetése a légi közlekedés piacán üzemanyag-többletköltséget jelent majd a légitársaságok számára, mivel ezek az üzemanyag-technológiák jelenleg drágábbak, mint a hagyományos légi jármű-üzemanyagok előállítása. Ez várhatóan súlyosbítja a légiközlekedési piacon a légi jármű-üzemanyagok tekintetében már korábban is fennálló egyenlő versenyfeltételek problémáját, és további torzulásokat okoz a légi jármű-üzembentartók és a repülőterek körében, **valamint a CORSIA és az EU ETS rendszerek végrehajtásával összefüggésben is.** E rendeletnek intézkedéseket kell hoznia annak kiküszöbölése érdekében, hogy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok bevezetése – azáltal, hogy Unió-szerte harmonizált követelményeket, **többek között közös fogalommeghatározásokat és a közös uniós szintű célokat** határoznak meg – hátrányosan érintse a légiközlekedési ágazat versenyképességét.

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat

10 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (10) Globális szinten a fenntartható légi jármű-üzemanyagokat az ICAO szabályozza. Az **ICAO** részletes **követelményeket állapít** meg a nemzetközi légi közlekedés kibocsátáskompensációs és -csökkentési rendszere (CORSIA) hatálya alá tartozó légi járatokon használt fenntartható **légi jármű-üzemanyagok** fenntarthatóságára, nyomonkövethetőségére és elszámolására vonatkozóan. Bár a CORSIA ösztönzőket határoz meg, és a fenntartható légi jármű-üzemanyagok a nemzetközi légi közlekedésre vonatkozó, törekvésként megfogalmazott hosszú távú célok megvalósíthatóságára irányuló munka fontos pillérét alkotják, jelenleg nincs kötelező rendszer a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nemzetközi járatokon való használatára vonatkozóan. Az EU vagy tagállamai és a harmadik országok közötti átfogó két- vagy többoldalú légiközlekedési megállapodások általában tartalmazzak környezetvédelmi rendelkezéseket. Ezek a rendelkezések **azonban egyelőre** nem írnak elő a szerződő felek számára kötelező érvényű követelményeket a fenntartható légi jármű-üzemanyagok használatára vonatkozóan.

Módosítás

- (10) Globális szinten a fenntartható légi jármű-üzemanyagokat az ICAO szabályozza **és határozza meg, amelynek során az országok részletes követelményekről állapodnak** meg a nemzetközi légi közlekedés kibocsátáskompensációs és -csökkentési rendszere (CORSIA) hatálya alá tartozó légi járatokon használt **tanúsított** fenntartható **légi jármű-üzemanyag-előállítási módszerek** fenntarthatóságára, nyomonkövethetőségére és elszámolására vonatkozóan. Bár a CORSIA ösztönzőket határoz meg, és a fenntartható légi jármű-üzemanyagok a nemzetközi légi közlekedésre vonatkozó, törekvésként megfogalmazott hosszú távú célok megvalósíthatóságára irányuló munka fontos pillérét alkotják, jelenleg nincs kötelező rendszer a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nemzetközi járatokon való használatára vonatkozóan. Az EU vagy tagállamai és a harmadik országok közötti átfogó két- vagy többoldalú légiközlekedési megállapodások általában tartalmazzak környezetvédelmi rendelkezéseket. Ezek a rendelkezések **jelenleg** nem írnak elő a szerződő felek számára kötelező érvényű követelményeket a fenntartható légi jármű-üzemanyagok használatára vonatkozóan.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 12

Rendelethez irányuló javaslat

10 a preambulumbeközdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(10a) A nemzetközi légi közlekedési piacon a verseny torzulásának megakadályozása érdekében, amely az uniós repülőtereken keresztül csatlakozó forgalmi áramlások csökkenéséhez és kibocsátásáthelyezéséhez vezethet, valamint a fenntartható légi jármű-üzemanyagok globális piacának megteremtése érdekében, az Unió légi közlekedéssel kapcsolatos külső politikájának globális szinten vezető szerepet kell vállalnia a fenntartható üzemanyagok használatára való áttérésben, nemzetközi tárgyalásokat kell kezdenie a fenntartható légi jármű-üzemanyagokra vonatkozó fogalom meghatározások és szabványok harmonizálása érdekében, valamint elő kell mozdítania a fenntartható légi jármű-üzemanyagok előállítására, elterjedésére és felvételére vonatkozó szabályok nemzetközi konvergenciáját. Ezért fontos, hogy az Unió fenntartsa az ICAO szintjén tett erőfeszítéseket, és olyan ambiciózus globális rendszerre törekedjen, amely elősegíti a fenntartható légi jármű-üzemanyagok globális piacát, és egyenlő nemzetközi versenyfeltételeket biztosít. A Bizottságnak és a tagállamoknak ezért az ICAO közgyűlésén szorgalmazniuk kell, hogy azonnal kezdjenek tárgyalásokat a fenntartható légi jármű-üzemanyagok elterjedésére vonatkozó, ICAO-szintű ambiciózus globális politikai keretéről. Egy ilyen globális politikai keret elfogadását követően a Bizottságnak biztosítani kell, hogy e rendelet rendelkezései összeegyeztethetők, következtetések legyenek és kiegészítsék a globális keretet és a nemzetközi előírásokat, ezáltal biztosítva a következetes végrehajtást és az egyenlő versenyfeltételeket nemzetközi szinten. Emellett a Bizottságnak és a tagállamoknak törekedniük kell annak biztosítására, hogy az átfogó többoldalú és kétoldalú légi közlekedési és légiszolgáltatási megállapodásokba a fenntartható légi jármű-üzemanyagok elterjesztését célzó keverési kötelezettségre vonatkozó egyenértékű, kötelező érvényű rendelkezéseket építsenek be. A Bizottságnak továbbá rendszeresen értékelnie kell, hogy e rendelet rendelkezései kedvezőtlen hatást gyakorolnak-e a légi közlekedés belső piacának működésére, az ágazat versenyképességére, a légi fuvarozók és a repülőtéri csomópontok tekintetében az egyenlő nemzetközi versenyfeltételekre, valamint a kibocsátásáthelyezéshez vezető esetleges útvonalmódosításra, és adott esetben e káros hatások kezelésére vonatkozó jogorvoslati mechanizmusokat terjeszt elő.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat

12 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (12) Ezért egységes szabályokat kell megállapítani a légi közlekedés belső piacára vonatkozóan, hogy kiegészítsék az (EU) 2018/2001 irányelvet és teljesítsék annak átfogó célkitűzéseit azáltal, hogy kezelik az uniós légiközlekedési belső piacból fakadó sajátos igényeket és követelményeket. E rendelet célja különösen **a** légiközlekedési piac felaprózódásának elkerülése, a gazdasági szereplők közötti esetleges versenytorzulások megelőzése, valamint az, hogy elejét vegyék a légijármű-üzembentartók üzemanyag-töltésével kapcsolatos költségek elkerülésére irányuló tisztességtelen gyakorlatoknak.

Módosítás

- (12) Ezért egységes szabályokat kell megállapítani a légi közlekedés belső piacára vonatkozóan, hogy kiegészítsék az (EU) 2018/2001 irányelvet és teljesítsék annak átfogó célkitűzéseit azáltal, hogy kezelik az uniós légiközlekedési belső piacból fakadó sajátos igényeket és követelményeket, **valamint támogatják a légi közlekedésben a fenntartható üzemanyagokat.** E rendelet célja különösen **az** uniós légiközlekedési piac felaprózódásának elkerülése, a gazdasági szereplők közötti esetleges versenytorzulások megelőzése, valamint az, hogy elejét vegyék a légijármű-üzembentartók üzemanyag-töltésével kapcsolatos költségek elkerülésére irányuló tisztességtelen gyakorlatoknak, **illetve ösztönözzék az Unión belüli innovációt és gyártást. A fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedésének felgyorsításához uniós és nemzeti szinten célzott támogatásra és finanszírozásra van szükség, valamint ösztönözni kell a köz- és magánszféra közötti partnerségeket.**

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat

15 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (15) **Ezt a rendeletet a kereskedelmi légi járatként üzemelő, polgári légi közlekedésben részt vevő légi járművekre kell alkalmazni.** A rendelet nem alkalmazandó a humanitárius, kutatási, mentési, katasztrófaelhárítási vagy orvosi célú műveletekben részt vevő légi járművekre, **például a katonai légi járművekre, valamint a vámügyi, rendőrségi és tűzoltási műveletekre.** Az ilyen körülmények között üzemeltetett járatok ugyanis kivételes jellegűek, és mint ilyenek, nem mindig tervezhetők ugyanolyan módon, mint a menetrend szerinti járatok. Működésük jellegéből adódóan előfordulhat, hogy nem mindig képesek teljesíteni az e rendelet szerinti kötelezettségeket, mivel ez szükségtelen terhet jelenthet a számukra. Annak érdekében, hogy az egységes uniós

Módosítás

- (15) Ez a rendelet nem alkalmazandó a humanitárius, kutatási, mentési, katasztrófaelhárítási vagy orvosi célú műveletekben részt vevő légi járművekre, **mivel** az ilyen körülmények között üzemeltetett járatok kivételes jellegűek, és mint ilyenek, nem mindig tervezhetők ugyanolyan módon, mint a menetrend szerinti járatok. **Működésük jellegéből adódóan előfordulhat, hogy nem mindig vannak abban a helyzetben, hogy teljesítsék az e rendelet szerinti kötelezettségeket, mivel ez szükségtelen terhet jelenthet a számukra.** Ezt a rendeletet a kereskedelmi légi járatként üzemelő, polgári légi közlekedésben részt vevő légi járművekre kell alkalmazni. Nem alkalmazandó katonai légi járművekre vagy vámügyi, rendőrségi és tűzoltási műveletekben részt

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

légiközlekedési piacon egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek, e rendeletnek az EU területén található repülőterekről üzemeltetett kereskedelmi légi forgalom **lehető legnagyobb részére** ki kell terjednie. Ugyanakkor **annak** érdekében, hogy a **légi összeköttetés az uniós polgárok, vállalkozások és régiók javát szolgálhassa, el kell kerülni**, hogy indokolatlan terhek háruljanak a kis repülőtereken végzett légiközlekedési műveletekre. **Meg kell határozni az éves légi utasforgalomra és teherforgalomra vonatkozó küszöbértéket, amely alatt a repülőterek nem tartoznak e rendelet hatálya alá; a rendelet hatályának azonban az uniós repülőterekről induló teljes forgalom legalább 95 %-ára ki kell terjednie.** Ugyanezen okokból küszöbértéket kell meghatározni azon légi jármű-üzembentartók mentesítésére, amelyek nagyon csekély számú járatot indítanak az EU területén található repülőterekről.

Módosítás

vevő légi járművekre. Annak érdekében, hogy az egységes uniós légiközlekedési piacon egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek, **valamint a fenntartható légi jármű-üzemanyagok piacának fejlesztése szempontjából kedvező környezet jöjjön létre, és az egész EU-ban ki lehessen alakítani a fenntartható légi jármű-üzemanyagokhoz szükséges infrastruktúrát,** e rendeletnek az EU területén található repülőterekről üzemeltetett kereskedelmi légi forgalom **egészére** ki kell terjednie. Ugyanakkor **a légi összeköttetések uniós polgárok, vállalkozások és régiók javára történő megőrzése érdekében, továbbá** hogy a **légi járműüzemanyag-forgalmazók kellő rugalmassággal tudjanak fenntartható légi jármű-üzemanyagokat szállítani, és a légitársaságok ezekből a legköltséghatékonyabb módon tankoljanak fel, valamint annak elkerülése érdekében,** hogy indokolatlan terhek háruljanak a kis repülőtereken végzett légiközlekedési műveletekre, **egy átmeneti időszakra egy rugalmassági mechanizmust kell létrehozni, amely magában foglalja a forgalomképes tanúsítványok rendszerének elemeit. A belső piaci verseny indokolatlan torzulásainak megakadályozása céljából az említett átmeneti időszakot követően az ebben a rendeletben meghatározott követelményeket kell alkalmazni hosszú távon ugyanígy az összes uniós repülőtérré és valamennyi kereskedelmi légi jármű-üzembentartóra, amelynek gépei az uniós repülőterekről szállnak fel vagy ott szállnak le.**

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat

15 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (15a) Alapvető fontosságú, hogy az e rendelethől eredő kötelezettségek ne érintsék aránytalanul a kevésbé összekapcsolt európai régiókat, például a szigeti és legkülső régiókat, amelyek egyetlen összeköttetésként a légi közlekedésre támaszkodnak, és hogy biztosított legyen e régiók alapvető áruhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférése. A kevesebb alternatív közlekedési lehetőséggel rendelkező régiók légi összeköttetésének védelme érdekében figyelmet kell fordítani az e rendeletben foglalt rendelkezések lehetséges hatásaira a távoli régiókat és az Unió más területeit összekötő légi útvonalak megfizethetősége, versenyképessége és lehetséges áremelkedése tekintetében.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 16

Rendeletre irányuló javaslat

16 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (16a) *Alapvető fontosságú, hogy a támogatható fenntartható alapanyagok köre a lehető leginkluzívabb legyen a fenntartható légijármű-üzemanyagok termelésének megfizethető áron történő növelésére vonatkozó potenciál maximalizálása érdekében. Az e rendelet alapján támogatható alapanyagok listájának nem szabad statikusnak lennie, hanem idővel új, fenntartható alapanyagokat kell tartalmaznia. E célból az (EU) 2018/2001 irányelv 28. cikkének (6) bekezdésével összhangban a Bizottságnak legalább két évente felül kell vizsgálnia a IX. melléklet A. és B. részében meghatározott alapanyagok jegyzékét új alapanyagok felvétele céljából. A IX. mellékletbe felvett új alapanyagoknak e rendelet értelmében közvetlenül támogathatóvá kell válniuk a fenntartható légijármű-üzemanyag előállításához.*

Módosítás 17

Rendeletre irányuló javaslat

17 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (17) Fenntarthatósági okokból a takarmány- és élelmiszer-növény-alapú üzemanyagokat nem szabad támogatni. A földhasználat közvetett megváltozására kerül sor különösen akkor, ha a bioüzemanyagok előállítására szolgáló növények termesztése kiszorítja az élelmiszer- és takarmánycélú növények hagyományos termesztését. Ez az újabb igény növeli a termőföldre nehezedő nyomást, és mivel olyan jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületekre terjesztheti ki a mezőgazdasági termőterületeket, mint az erdők, a vizes élőhelyek és a tőzegláp, további üvegházhatásúgáz-kibocsátásokhoz vezethet, és a biológiai sokféleség csökkenése szempontjából is aggályokat vet fel. Kutatások kimutatták, hogy a hatás mértéke számos tényezőtől függ, többek között az üzemanyag-előállításához használt alapanyagok típusától, a bioüzemanyagok használata által kiváltott további alapanyag-kereslet szintjétől, valamint attól, hogy a magas szénkészlettel rendelkező földterületek világszerte milyen mértékben részesülnek védelemben. A földhasználat közvetett megváltozásának legnagyobb kockázatát a bioüzemanyagok, illetve az olyan alapanyagokból előállított üzemanyagok esetében azonosították, amelyeknél megfigyelték a termőterület jelentős mértékű bővülését, azaz áttérjedését a magas szénkészletekkel rendelkező földterületekre. Ennek megfelelően a takarmány- és élelmiszer-növény-alapú üzemanyagokat nem szabad támogatni. Ez

- (17) Fenntarthatósági okokból a takarmány- és élelmiszer-növény-alapú üzemanyagokat, **beleértve a földhasználat közvetett megváltozása tekintetében magas kockázatot jelentő bioüzemanyagokat, például a pálmaolajból előállított bioüzemanyagokat,** nem szabad támogatni. A földhasználat közvetett megváltozására kerül sor különösen akkor, ha a bioüzemanyagok előállítására szolgáló növények termesztése kiszorítja az élelmiszer- és takarmánycélú növények hagyományos termesztését. Ez az újabb igény növeli a termőföldre nehezedő nyomást, és mivel olyan jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületekre terjesztheti ki a mezőgazdasági termőterületeket, mint az erdők, a vizes élőhelyek és a tőzegláp, további üvegházhatásúgáz-kibocsátásokhoz vezethet, és a biológiai sokféleség csökkenése szempontjából is aggályokat vet fel. Kutatások kimutatták, hogy a hatás mértéke számos tényezőtől függ, többek között az üzemanyag-előállításához használt alapanyagok típusától, a bioüzemanyagok használata által kiváltott további alapanyag-kereslet szintjétől, valamint attól, hogy a magas szénkészlettel rendelkező földterületek világszerte milyen mértékben részesülnek védelemben. A földhasználat közvetett megváltozásának legnagyobb kockázatát a bioüzemanyagok, illetve az olyan alapanyagokból előállított üzemanyagok esetében azonosították, amelyeknél megfigyelték a termőterület jelentős mértékű bővülését, azaz

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

a megközelítés összhangban van az uniós szakpolitikával és különösen az (EU) 2018/2001 irányelvvel, amely korlátozza az ilyen bioüzemanyagok közúti és vasúti közlekedésben való használatát és maximális értéket határoz meg erre vonatkozóan, figyelembe véve, hogy ezek a bioüzemanyagok kevesebb környezeti előnnyel járnak, gyengébb a teljesítményük az üvegházhatás-csökkentési potenciál tekintetében, és a fenntarthatósággal kapcsolatban is többféle aggályt vetnek fel. A földhasználat közvetett megváltozásából eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás mellett – amely képes részben vagy teljes mértékben semlegesíteni az egyes bioüzemanyagok üvegházhatásúgáz-kibocsátásában jelentkező megtakarításokat – a földhasználat közvetett megváltozása is kockázatot jelent a biológiai sokféleségre nézve. Ez a kockázat különösen súlyos a termelés potenciálisan nagy mértékű bővülésével összefüggésben, amelyet a kereslet jelentős növekedése határoz meg. A légiközlekedési ágazatban ma jelentéktelen az élelmiszer- és takarmánynövényeken alapuló bioüzemanyagok iránti kereslet, mivel a jelenleg használt légitársaság-üzemanyagok több mint 99 %-a fosszilis eredetű. Ezért helyénvaló elkerülni, hogy potenciálisan nagy kereslet alakuljon ki az élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagok iránt azáltal, hogy e rendelet keretében előmozdítják azok használatát. Az, hogy a terményalapú bioüzemanyagok e rendelet szerint nem támogathatók, szintén minimálisra csökkenti a közúti közlekedési dekarbonizáció lassulásának kockázatát, ami egyébként a terményalapú bioüzemanyagoknak a közúti közlekedési ágazatra való áttevődéséből következhetne. Az ilyen áttevődést mindenképpen a minimálisra kell csökkenteni, mivel a közúti közlekedés továbbra is messze a legszennyezőbb közlekedési ágazat.

Módosítás

átterjedését a magas szénkészletekkel rendelkező földterületekre. Ennek megfelelően a takarmány- és élelmiszer-növény-alapú üzemanyagokat nem szabad támogatni. Ez a megközelítés összhangban van az uniós szakpolitikával és különösen az (EU) 2018/2001 irányelvvel, amely korlátozza az ilyen bioüzemanyagok közúti és vasúti közlekedésben való használatát és maximális értéket határoz meg erre vonatkozóan, figyelembe véve, hogy ezek a bioüzemanyagok kevesebb környezeti előnnyel járnak, gyengébb a teljesítményük az üvegházhatás-csökkentési potenciál tekintetében, és a fenntarthatósággal kapcsolatban is többféle aggályt vetnek fel. A földhasználat közvetett megváltozásából eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás mellett – amely képes részben vagy teljes mértékben semlegesíteni az egyes bioüzemanyagok üvegházhatásúgáz-kibocsátásában jelentkező megtakarításokat – a földhasználat közvetett megváltozása is kockázatot jelent a biológiai sokféleségre nézve. Ez a kockázat különösen súlyos a termelés potenciálisan nagy mértékű bővülésével összefüggésben, amelyet a kereslet jelentős növekedése határoz meg. A légiközlekedési ágazatban ma jelentéktelen az élelmiszer- és takarmánynövényeken alapuló bioüzemanyagok iránti kereslet, mivel a jelenleg használt légitársaság-üzemanyagok több mint 99 %-a fosszilis eredetű. Ezért helyénvaló elkerülni, hogy potenciálisan nagy kereslet alakuljon ki az élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagok iránt azáltal, hogy e rendelet keretében előmozdítják azok használatát. Az, hogy a terményalapú bioüzemanyagok e rendelet szerint nem támogathatók, szintén minimálisra csökkenti a közúti közlekedési dekarbonizáció lassulásának kockázatát, ami egyébként a terményalapú bioüzemanyagoknak a közúti közlekedési ágazatra való áttevődéséből következhetne. Az ilyen áttevődést mindenképpen a minimálisra kell csökkenteni, mivel a közúti közlekedés továbbra is messze a legszennyezőbb közlekedési ágazat.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 18

Rendeletre irányuló javaslat

17 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (17a) E rendelet megfelelő működése szempontjából rendkívül fontos a fenntartható légitársaság-üzemanyagok jellemzőire vonatkozó pontos és helyes tájékoztatás. A fogyasztók bizalmának növelése, valamint az átláthatóság és a nyomonkövethetőség biztosítása érdekében az üzemanyag-forgalmazók feladata, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak a szállított üzemanyag jellemzőiről, fenntarthatósági jellemzőiről és az üzemanyag előállítása során felhasznált alapanyag eredetéről. Ezeket az információkat az (EU) 2018/2001 irányelv (a megújuló energiaforrásokról szóló irányelv) 28. cikke alapján létrehozott uniós adatbázisban be kell jelenteni. Azokat az üzemanyag-forgalmazókat, amelyekről bizonyosodott, hogy félrevezető vagy pontatlan információkat szolgáltatnak az általuk forgalmazott üzemanyagok jellemzőiről vagy eredetéről, bírsággal kell sújítani. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az üzemanyag-forgalmazók időszerű és pontos információkat rögzítsenek az uniós adatbázisban, és hogy az információkat hitelesítsék és ellenőrizzék. Az esetleges csalások elleni küzdelem érdekében, valamint tekintettel arra, hogy a fenntartható légitársaság-üzemanyagok előállításához szükséges alapanyagok jelentős része az Unión kívülről származik, a tagállamoknak az illetékes európai szervekkel együttműködve meg kell erősíteniük a szállítmányok ellenőrzési mechanizmusát, többek között helyszíni ellenőrzések elvégzésével. E tekintetben a Bizottság az (EU) 2018/2001 irányelv 30. cikkének (8) bekezdésével összhangban végrehajtási rendeletet tesz közzé a fenntarthatósági tanúsításról a megbízhatóságra, az átláthatóságra és a független ellenőrzésre, valamint a tagállamok illetékes hatóságai által az ellenőrzések felügyelete terén folytatott együttműködésre vonatkozó szabályok további harmonizálása és megerősítése érdekében.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 19

Rendeletre irányuló javaslat

18 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (18) Egységes, egyértelmű és szilárd fenntarthatósági keret van szükség ahhoz, hogy a légi közlekedés és az üzemanyagipar szereplői számára **teljes bizonyossággal** garantálni lehessen a fenntartható légijármű-üzemanyagok e rendelet szerinti **támogathatóságát**. Az egyéb kapcsolódó uniós szakpolitikákkal való összhang biztosítása érdekében a fenntartható légijármű-üzemanyagok támogathatóságát az (EU) 2018/2001 irányelv⁽¹²⁾ 29. cikkében meghatározott fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelés alapján kell meghatározni.

⁽¹²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001>

Módosítás

- (18) Egységes, egyértelmű és szilárd fenntarthatósági keret van szükség ahhoz, hogy a légi közlekedés és az üzemanyagipar szereplői számára garantálni lehessen a fenntartható légijármű-üzemanyagok e rendelet szerinti **támogathatóságával kapcsolatos jogbiztonságot és folyamatosságot**. Az egyéb kapcsolódó uniós szakpolitikákkal való összhang biztosítása érdekében a fenntartható légijármű-üzemanyagok támogathatóságát az (EU) 2018/2001 irányelv⁽¹²⁾ 29. cikkében meghatározott fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelés alapján kell meghatározni.

⁽¹²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001>

Módosítás 20

Rendeletre irányuló javaslat

19 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (19) E rendeletnek törekednie kell annak biztosítására, hogy a légijármű-üzembentartók egyenlő esélyek alapján versenyezzenek a fenntartható légijármű-üzemanyagokhoz való hozzáférés tekintetében. A légiközlekedési szolgáltatások piacán bekövetkező torzulások elkerülése érdekében az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi uniós repülőteret el kell látni a fenntartható légijármű-üzemanyagok egységes, minimálisan biztosítandó részarányának megfelelő üzemanyag-mennyiséggel. Míg a piac szabadon forgalmazhat és használhat fel nagyobb mennyiségű fenntartható üzemanyagot, e rendeletnek biztosítania kell, hogy a fenntartható légijármű-üzemanyagok kötelező minimálisan biztosítandó részaránya valamennyi érintett repülőtéren azonos legyen. A rendelet hatályon kívül helyez minden olyan, nemzeti vagy regionális szinten közvetlenül vagy közvetve megállapított követelményt, amely előírja a légijármű-üzembentartók vagy a légijárműüzemanyag-forgalmazók számára, hogy az e rendeletben előírtaktól eltérő céllal használják fel vagy forgalmazzanak fenntartható légijármű-üzemanyagokat. Annak érdekében, hogy egyértelmű és kiszámítható jogi keret jöjjön létre, és ezáltal ösztönözzék a piac fejlődését és a legfenntarthatóbb és leginnovatívabb üzemanyag-technológiák alkalmazását, amelyek növekedési potenciállal rendelkeznek a jövőbeli igények kielégítésére, e rendeletnek fokozatosan növelnie kell a szintetikus légijármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részarányát. Külön részkötelezettséget kell meghatározni a szintetikus légijármű-üzemanyagokra vonatkozóan, tekintettel az ilyen üzemanyagok jelentős

Módosítás

- (19) E rendeletnek törekednie kell annak biztosítására, hogy a légijármű-üzembentartók egyenlő esélyek alapján versenyezzenek a fenntartható légijármű-üzemanyagokhoz való hozzáférés tekintetében. A légiközlekedési szolgáltatások piacán bekövetkező torzulások elkerülése érdekében az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi uniós repülőteret el kell látni a fenntartható légijármű-üzemanyagok egységes, minimálisan biztosítandó részarányának megfelelő üzemanyag-mennyiséggel. Míg a piac szabadon forgalmazhat és használhat fel nagyobb mennyiségű fenntartható üzemanyagot, e rendeletnek biztosítania kell, hogy a fenntartható légijármű-üzemanyagok kötelező minimálisan biztosítandó részaránya valamennyi érintett repülőtéren azonos legyen. **A fenntartható légijármű-üzemanyagok alapanyagainak rendelkezésre állása és termelési kapacitásuk nem korlátlan. Egy olyan helyzet, amelyben egyes tagállamok nemzeti szinten a fenntartható légijármű-üzemanyagok biztosítására vonatkozóan összességében magasabb mértékű kötelezettségeket fogadnának el, intenzívebbé fogja tenni az egyéb közlekedési és energia-ágazatokkal az alapanyagokért folytatott versenyt, és más régiókban ellátási hiányokhoz vezethet. Ez aláásná ezekben a régiókban a légijármű-üzembentartók dekarbonizációra vonatkozó képességét, és ezen légijármű-üzembentartók számára igazságtalanul megemelné a megfelelő költségeit, különösen az EU ETS tekintetében, ami piaci torzulásokhoz és átfogó versenyhátrányhoz vezetne. Ezért a fenntartható légijármű-üzemanyagok általános termelésére és elterjedésére vonatkozóan közös uniós**

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

dekarbonizációs potenciáljára, valamint a jelenlegi becsült előállítási költségeikre. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiából és a közvetlenül a levegőből kinyert szénből előállított szintetikus légijármű-üzemanyagok a hagyományos légijármű-üzemanyagokhoz képest akár 100 %-os kibocsátás-megtakarítást is elérhetnek. Emellett figyelemreméltó előnyökkel járnak a fenntartható légijármű-üzemanyagok más típusaihoz képest a termelési folyamat erőforrás-hatékonysága tekintetében (különösen, ami a vízigényt illeti). A szintetikus légijármű-üzemanyagok előállítási költségeit azonban jelenleg 3–6-szor magasabbra becsülik, mint a hagyományos légijármű-üzemanyagok piaci árát. Ezért e rendeletnek külön részkötelezettséget kell megállapítania erre a technológiára vonatkozóan. Fontolóra lehetne venni a szintetikus üzemanyagok egyéb típusainak – például a jelentős ÜHG-kibocsátás-csökkenést eredményező alacsony széndioxid-kibocsátású szintetikus üzemanyagoknak – a bevonását e rendelet hatálya alá a jövőbeli felülvizsgálatok során, amennyiben ezek az üzemanyagok a megújulóenergia-irányelv értelmében kerülnek meghatározásra.

Módosítás

szintű célértékeket kell meghatározni. Ez a rendelet hatályon kívül helyez minden olyan, nemzeti vagy regionális szinten közvetlenül vagy közvetve megállapított követelményt, amely előírja a légijármű-üzembentartók vagy a légijárműüzemanyag-forgalmazók számára, hogy az e rendeletben előírtaktól eltérő céllal használjanak fel vagy forgalmazzanak fenntartható légijármű-üzemanyagokat. Annak érdekében, hogy egyértelmű és kiszámítható jogi keret jöjjön létre, és ezáltal ösztönözzék a piac fejlődését és a legfenntarthatóbb és leginnovatívabb üzemanyag-technológiák alkalmazását, amelyek növekedési potenciállal rendelkeznek a jövőbeli igények kielégítésére, e rendeletnek fokozatosan növelnie kell a szintetikus légijármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részarányát. Külön részkötelezettséget kell meghatározni a szintetikus légijármű-üzemanyagokra vonatkozóan, tekintettel az ilyen üzemanyagok jelentős dekarbonizációs potenciáljára, valamint a jelenlegi becsült előállítási költségeikre. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiából és a közvetlenül a levegőből kinyert szénből előállított szintetikus légijármű-üzemanyagok a hagyományos légijármű-üzemanyagokhoz képest akár 100 %-os kibocsátás-megtakarítást is elérhetnek. Emellett figyelemreméltó előnyökkel járnak a fenntartható légijármű-üzemanyagok más típusaihoz képest a termelési folyamat erőforrás-hatékonysága tekintetében (különösen, ami a vízigényt illeti). A szintetikus légijármű-üzemanyagok előállítási költségeit azonban jelenleg 3–6-szor magasabbra becsülik, mint a hagyományos légijármű-üzemanyagok piaci árát. Ezért e rendeletnek külön részkötelezettséget kell megállapítania erre a technológiára vonatkozóan. Fontolóra lehetne venni a szintetikus üzemanyagok egyéb típusainak – például a jelentős ÜHG-kibocsátás-csökkenést eredményező alacsony széndioxid-kibocsátású szintetikus üzemanyagoknak – a bevonását e rendelet hatálya alá a jövőbeli felülvizsgálatok során, amennyiben ezek az üzemanyagok a megújulóenergia-irányelv értelmében kerülnek meghatározásra. **Ezenkívül a közvetlenül a levegőből történő széndioxid-leválasztásból (DAC) származó széndioxidot tartalmazó szintetikus légijármű-üzemanyagok fontos szerepet játszhatnak, mivel fenntartható módon tudnak széndioxid-forrást biztosítani, így ezek további támogatására van szükség.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 21

Rendeletre irányuló javaslat

19 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19a) A fenntartható légitársaság-üzemanyagok alapanyagainak rendelkezésre állása és a fenntartható légitársaság-üzemanyag-termelési kapacitás nem korlátlan. A korlátozott mennyiségű alapanyagért folyó fokozott verseny ellátási hiányhoz és piaci torzulásokhoz vezethet, és ezáltal negatívan befolyásolhatja a légiközlekedési ágazat egészének versenyképességét. Az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és a belső piac széttagoltságának elkerülése érdekében az Unióban harmonizált követelményeket kell alkalmazni a fenntartható légitársaság-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részarányára vonatkozóan. Ugyanakkor, miközben az I. melléklettel összhangban biztosítják a fent említett, uniós szinten harmonizált mennyiségi részarányok elérését, a tagállamok nemzeti intézkedéseket hozhatnak, valamint támogató szakpolitikákat és kezdeményezéseket dolgozhatnak ki, amelyek célja a fenntartható légitársaság-üzemanyagok – beleértve a szintetikus légitársaság-üzemanyagokat is – gyártásának és felhasználásának növelése a területükön, például pénzügyi támogatás nyújtásával. Az ilyen nemzeti intézkedéseknek átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek, arányosnak és általános jellegűnek kell lenniük, továbbá minden vállalkozás számára nyitva kell állniuk. Továbbá, mivel e rendelet nem határozza meg a fenntartható légitársaság-üzemanyagok maximális részarányát, a légitársaságok és az üzemanyag-forgalmazók ambiciózusabb környezetvédelmi politikát is folytathatnak, a fenntartható légitársaság-üzemanyagok nagyobb mértékű használatával és forgalmazásával a teljes működési hálózatukban, elkerülve ugyanakkor az üzemanyag-tartályozást. E célból a légitársaságok és az üzemanyag-forgalmazók szerződéses megállapodások útján megállapodhatnak a fenntartható légitársaság-üzemanyagok előre meghatározott mennyiségének előállítására, szállítására és megvásárlására vonatkozó kölcsönös kötelezettségvállalásokról, beleértve azokat is, amelyek meghaladják az I. mellékletben meghatározott minimális mennyiségi részarányokat. Az ilyen szerződéses megállapodások kiterjedhetnek a felelősségre is, és feltételeket állapíthatnak meg a pénzügyi kártérítésre a teljesítés elmaradása esetén.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 22

Rendeletre irányuló javaslat

19 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (19b) A fogyasztói kereslet fontos szerepet játszhat a fenntarthatóbb légi közlekedés irányába mutató fejlődésben. Ahhoz azonban, hogy a fogyasztók megalapozott döntést hozhassanak, a fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló cselekvési tervvel összhangban alaposabb, megbízható, független és harmonizált információkra van szükségük légi járatok környezeti hatásairól. E célból átfogó uniós címkézési rendszert kell létrehozni a légi közlekedés környezeti teljesítményére vonatkozóan, amely egyértelmű, átlátható, átfogó, felhasználóbarát és könnyen érthető információkat tud nyújtani a légiközlekedési szolgáltatások felhasználóinak a légi közlekedés környezeti teljesítményéről. Ez megalapozza a fogyasztók döntéseit, és elősegíti a fenntartható légijármű-üzemanyagok és más fenntarthatósági intézkedések légijármű-üzembentartók általi alkalmazását. Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége (EASA) már most is felelős a légi járművek környezetvédelmi tanúsításáért, és együttműködik az érdekelt felekkel egy, a légi közlekedésre vonatkozó környezetvédelmi címkézési rendszer kifejlesztése érdekében, amely kiterjed a légi járművekre, a légijármű-üzembentartókra és a kereskedelmi járatokra. Az EASA-t meg kell bízni ennek a rendszernek a további fejlesztésével, megvalósításával és működtetésével, a függetlenség, technikai megalapozottság és a többi uniós intézkedéssel való szinergiák biztosítása érdekében.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 23

Rendeletre irányuló javaslat

20 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (20) Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részaránya ellátási hiány nélkül sikeresen eljuthasson a légi közlekedés piacára. E célból elegendő átfutási időt kell előirányozni ahhoz, hogy a megújulóüzemanyag-ipar ennek megfelelően fejleszthesse termelési kapacitását. **2025-től kezdődően kötelezővé kell tenni** a fenntartható légi jármű-üzemanyagokkal való **ellátást**. Hasonlóképpen, a jogbiztonság és a kiszámíthatóság piac számára történő biztosítása, valamint a fenntartható légi járműüzemanyag-előállítási kapacításra irányuló beruházások tartós ösztönzése érdekében e rendelet feltételeinek hosszú távon stabilnak kell lenniük.

Módosítás

- (20) Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részaránya ellátási hiány nélkül sikeresen eljuthasson a légi közlekedés piacára. E célból elegendő átfutási időt kell előirányozni **és rugalmassági mechanizmust kell bevezetni** ahhoz, hogy a megújulóüzemanyag-ipar ennek megfelelően fejleszthesse termelési kapacitását, **és a légi járműüzemanyag-forgalmazók és a légi jármű-üzemben tartók a legköltséghatékonyabban teljesíthessék kötelezettségeiket, anélkül, hogy csorbulnának e rendelet általános környezetvédelmi törekvései**. A fenntartható légi jármű-üzemanyagokkal való **ellátásnak 2025-től kell kezdődnie, kihasználva a fenntartható légi jármű-üzemanyagokra vonatkozó rugalmassági mechanizmus által biztosított rugalmasságot**. Hasonlóképpen, a jogbiztonság és a kiszámíthatóság piac számára történő biztosítása, valamint a fenntartható légi járműüzemanyag-előállítási kapacításra irányuló beruházások tartós ösztönzése érdekében e rendelet feltételeinek hosszú távon stabilnak kell lenniük.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 24

Rendeletre irányuló javaslat

21 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (21) Azzal, hogy bevezetik a fenntartható légi jármű-üzemanyagokat az uniós repülőtereken és felfuttatják azok használatát, **az** üzemanyag-tartályozás gyakorlata – a légi jármű-üzemanyagok megnövekedett költségei miatt – tovább súlyosbodhat. **Az** üzemanyag-tartályozás gyakorlata nem fenntartható; ezt el kell kerülni, mivel aláássa a közlekedés környezeti hatásainak csökkentésére irányuló uniós erőfeszítéseket. Ez ellentétes lenne a légi közlekedés dekarbonizációs célkitűzéseivel, mivel a légi járművek súlyának növekedése növelné az üzemanyag-fogyasztást és a kapcsolódó kibocsátásokat egy adott járaton. A tartályozási gyakorlatok az Unión belül a légi jármű-üzembentartók és a repülőterek közötti egyenlő versenyfeltételeket is veszélyeztetik. E rendeletnek ezért elő kell írnia a légi jármű-üzembentartók számára, hogy az uniós repülőtérrel való indulás előtt vegyenek fel üzemanyagot. Az adott uniós repülőtérrel való indulást megelőzően feltöltött üzemanyag mennyiségének arányosnak kell lennie az adott repülőtérrel induló járatok üzemeltetéséhez szükséges üzemanyag mennyiségével, figyelembe véve az üzemanyag-biztonsági szabályoknak való szükséges megfelelést. A követelmény biztosítja, hogy az Unión belüli működés tekintetében egyenlő feltételek vonatkozzanak az uniós és a külföldi gazdasági szereplőkre, ugyanakkor biztosítja a környezet magas szintű védelmét. Mivel a rendelet nem határozza meg a fenntartható légi jármű-üzemanyagok maximális részarányát valamennyi légi jármű-üzemanyagban, a légitársaságok és az üzemanyag-forgalmazók ambiciózusabb környezetvédelmi politikát is folytathatnak, a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nagyobb mértékű használatával és forgalmazásával a teljes működési hálózatukban, elkerülve ugyanakkor az üzemanyag-tartályozást.

Módosítás

- (21) Azzal, hogy bevezetik a fenntartható légi jármű-üzemanyagokat az uniós repülőtereken és felfuttatják azok használatát, **a gazdasági okokból végzett** üzemanyag-tartályozás gyakorlata – a légi jármű-üzemanyagok megnövekedett költségei miatt – tovább súlyosbodhat. **A gazdasági okokból folytatott** üzemanyag-tartályozás gyakorlata nem fenntartható; ezt el kell kerülni, mivel aláássa a közlekedés környezeti hatásainak csökkentésére irányuló uniós erőfeszítéseket. Ez ellentétes lenne a légi közlekedés dekarbonizációs célkitűzéseivel, mivel a légi járművek súlyának növekedése növelné az üzemanyag-fogyasztást és a kapcsolódó kibocsátásokat egy adott járaton. A tartályozási gyakorlatok az Unión belül a légi jármű-üzembentartók és a repülőterek közötti egyenlő versenyfeltételeket is veszélyeztetik. E rendeletnek ezért elő kell írnia a légi jármű-üzembentartók számára, hogy az uniós repülőtérrel való indulás előtt vegyenek fel üzemanyagot. Az adott uniós repülőtérrel való indulást megelőzően feltöltött üzemanyag mennyiségének arányosnak kell lennie az adott repülőtérrel induló járatok üzemeltetéséhez szükséges üzemanyag mennyiségével, figyelembe véve az üzemanyag-biztonsági szabályoknak való szükséges megfelelést. A követelmény biztosítja, hogy az Unión belüli működés tekintetében egyenlő feltételek vonatkozzanak az uniós és a külföldi gazdasági szereplőkre, ugyanakkor biztosítja a környezet magas szintű védelmét. Mivel a rendelet nem határozza meg a fenntartható légi jármű-üzemanyagok maximális részarányát valamennyi légi jármű-üzemanyagban, a légitársaságok és az üzemanyag-forgalmazók ambiciózusabb környezetvédelmi politikát is folytathatnak, a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nagyobb mértékű használatával és forgalmazásával a teljes működési hálózatukban, elkerülve ugyanakkor az üzemanyag-tartályozást. **Az EU-n belüli és az EU-n kívüli járatok számára egyaránt egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a Bizottságnak rendszeresen nyomon kell követnie és értékelnie kell az üzemanyag-tartályozási gyakorlatokat, és jelentést kell tennie azokról.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 25

Rendeletre irányuló javaslat

21 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (21a) A fenntartható, jellemzően alacsonyabb aromasanyag-koncentrációkkal és alacsonyabb kéntartalommal rendelkező légijármű-üzemanyagok további elterjedése hozzájárul a nem a szén-dioxiddal kapcsolatos éghajlati hatások csökkentéséhez. A légijármű-üzemanyagok aromasanyag- és kéntartalmának további csökkentése mérsékelné a pehelyfelhők kondenzcsíkokból való kialakulását, javítaná a levegő minőségét a repülőtereken és azok környékén, és a légitársaságok előnyére javítaná az üzemanyag minőségét, mind a fűtőérték növekedése, mind az alacsonyabb koromszintnek köszönhető alacsonyabb karbantartási költségek révén. A légijármű-üzemanyagok aromasanyag-koncentrációjának csökkentését azonban a nemzetközi üzemanyag-biztonsági szabályok betartása és a nemzetközi egyenlő versenyfeltételek megőrzése mellett kell elvégezni. Ezért az EASA-nak figyelemmel kell kísérnie a hagyományos légi közlekedésben használt üzemanyagok aromasanyag- és kéntartalmát. A Bizottságnak legkésőbb 2025. január 1-ig jelentést kell készítenie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli a lehetséges intézkedéseket, beleértve adott esetben a jogalkotási javaslatokat és az üzemanyag-minőségi szabványokat, hogy optimalizálják a légijármű-üzemanyagok aromasanyag-tartalmát.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 26

Rendeletre irányuló javaslat

21 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(21b) A légi közlekedés nemcsak az éghajlat melegedésére van hatással, hanem a levegőminőséget is kedvezőtlenül befolyásolja. A legjelentősebb szennyező anyagok közé tartozik a szálló por (PM), beleértve az ultrafinom részecskéket, a nitrogén-oxidok (NO_x) és az illékony szerves vegyületek (VOC), és ezen elsődleges szennyező anyagok közül néhány más szennyező anyagokat is termel ^(1a). Habár további kutatásokra van szükség az ultrafinom részecskék egészségügyi hatásaival kapcsolatban, számos tanulmány bizonyította az ultrafinom részecskéknek való expozíció rövid és hosszú távú hatásait, amelyek között szerepel a halál, a szív- és érrendszeri betegségek, az ischaemiás szívbetegség és a tüdőelváltozások ^(1b). A légszennyezés ezenfelül az ökoszisztémák károsítása révén hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenéséhez.

^(1a) EASA, Légi közlekedés és légszennyezés: <https://www.easa.europa.eu/eaer/topics/adapting-changing-climate/air-quality>

^(1b) WHO, A világ levegőminőségére vonatkozó 2021. évi útmutató: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/345329/9789240034228-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 27

Rendeletre irányuló javaslat

22 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (22) **Az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtereknek biztosítaniuk kell**, hogy minden szükséges infrastruktúra rendelkezésre álljon a fenntartható légijármű-üzemanyag szállításához, tárolásához és töltéséhez annak érdekében, hogy az infrastruktúra hiánya ne akadályozza az ilyen fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedését. Szükség esetén az Ügynökség számára lehetővé kell tenni, hogy megkövetelje egy uniós repülőtértől, hogy szolgáltatson információkat a légijármű-üzembentartók fenntartható légijármű-üzemanyagokkal való zökkenőmentes ellátásához és üzemanyag-töltéséhez rendelkezésre álló infrastruktúráról. Az Ügynökség szerepének lehetővé kell tennie, hogy a repülőterek és a légitársaságok közös kapcsolattartó ponttal rendelkezzenek abban az esetben, ha technikai pontosításra van szükség az üzemanyag-infrastruktúra rendelkezésre állásával kapcsolatban.

Módosítás

- (22) **Fontos biztosítani**, hogy minden szükséges infrastruktúra rendelkezésre álljon a fenntartható légijármű-üzemanyag szállításához, tárolásához és töltéséhez, **valamint az üzemanyag-forgalmazók közlekedési célú üzemanyagok infrastruktúrájához való folyamatos és zavartalan hozzáférését** annak érdekében, hogy az infrastruktúra hiánya ne akadályozza az ilyen fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedését. **E rendeletnek megfelelően figyelembe kell vennie az Unió repülőtereinek különböző irányítási modelljeit. E tekintetben az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtereknek vagy adott esetben annak az érintett irányító szervezetnek, amely számára a központi repülőtéri infrastruktúrát a 96/67/EK tanácsi irányelv (a földi kiszolgálási irányelv) 8. cikke szerinti érintett tagállam fenntartotta, meg kell tennie minden szükséges intézkedést az ilyen fenntartható légijármű-üzemanyagok szállításához, tárolásához és felvételéhez szükséges infrastruktúra, és a légijármű-üzembentartók ezen infrastruktúrához való hozzáféréseinek biztosítására. Amennyiben az üzemanyag-infrastruktúra uniós repülőtéren történő biztosítása iránti végső felelősséget szerződéses megállapodás értelmében az uniós repülőtértől eltérő szervezet, vagy adott esetben valamely repülőtér irányító szervezete vállalja, a szervezet a szerződéses megállapodás alapján felelős az e rendelet 6. cikkében foglalt kötelezettség teljesítéséért.** Szükség esetén az Ügynökség számára lehetővé kell tenni, hogy megkövetelje egy uniós repülőtértől, hogy szolgáltatson információkat a légijármű-üzembentartók fenntartható légijármű-üzemanyagokkal való zökkenőmentes ellátásához és üzemanyag-töltéséhez rendelkezésre álló infrastruktúráról. Az Ügynökség szerepének lehetővé kell tennie, hogy a repülőterek és a légitársaságok közös kapcsolattartó ponttal rendelkezzenek abban az esetben, ha technikai pontosításra van szükség az üzemanyag-infrastruktúra rendelkezésre állásával kapcsolatban. **Amikor az elektromos vagy a hidrogénüzemű légi járművek éretté és kereskedelmi forgalomban elérhetővé válnak, az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtereknek meg kell tenniük minden szükséges intézkedést a légi járművek hidrogénnel és villamos energiával való feltöltéséhez szükséges megfelelő infrastruktúra biztosításának megkönnyítésére, összhangban az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről szóló rendeletjavaslataban meghatározott nemzeti szakpolitikai keret kiépítési tervével. Ezenkívül a(z) XXX rendelet [AFIR-rendelet] 12. cikkével összhangban biztosítani kell az álló légi járművek villamosenergia-ellátását.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 28

Rendeletre irányuló javaslat

22 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (22a) Számos uniós repülőteret csővezetékeken keresztül látnak el légijármű-üzemanyagokkal olyan finomítóból vagy keverőlétesítményekből, ahol a biztonsági és fenntarthatósági előírások teljesítése érdekében eleget kell tenni a fenntartható légijármű-üzemanyagokra vonatkozó keverési kötelezettségnek. A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a légijárműüzemanyag-forgalmazók folyamatosan és zavartalanul hozzáférhessenek a légijármű-üzemanyagok polgári légi közlekedésben biztosított infrastruktúrájához, hogy hagyományos légijármű-üzemanyagokat és megfelelő arányban fenntartható légijármű-üzemanyagokat tartalmazó légijármű-üzemanyagokat egyaránt szállíthassanak. Logisztikai és gyakorlati szempontból, illetve a költségek és szén-dioxid-kibocsátási bírság szempontjából megvalósíthatatlan, hogy az I. mellékletben meghatározott rendelkezéseknek eleget téve a finomítóból és a keverőlétesítményekből alternatív eszközökkel, például közúton/teherautóval elegendő mennyiségű fenntartható légijármű-üzemanyagot szállítsanak az uniós repülőterekre. A fenntartható légijármű-üzemanyagok e rendeletben előírt minimális mennyiségének szállításához elengedhetetlen lesz, hogy az üzemanyag-forgalmazók tulajdonában lévő csővezetékeken – ahol vannak ilyenek –, valamint a már meglévő vasúti létesítményeken felül igénybe vegyék az említett csővezetékeket is.

Módosítás 29

Rendeletre irányuló javaslat

24 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (24) A légijármű-üzembentartók számára elő kell írni továbbá, hogy évente jelentést tegyenek az uniós repülőterenkénti tényleges légijárműüzemanyag-felvételről annak bizonyítása céljából, hogy nem végeztek üzemanyag-tartályozást. A jelentéseket független hitelesítőknél kell hitelesíteniük, és a megfelelés ellenőrzése és értékelése céljából továbbítaniuk kell az Ügynökségnek. A hitelesítőknél a Bizottság által jóváhagyott eszköz segítségével kell meghatározniuk az üzemanyag-tartályozás által jelentett éves légijárműüzemanyag-szükséglet pontosságát.
- (24) A légijármű-üzembentartók számára elő kell írni továbbá, hogy évente jelentést tegyenek az uniós repülőterenkénti tényleges légijárműüzemanyag-felvételről annak bizonyítása céljából, hogy nem végeztek **gazdasági okokból** üzemanyag-tartályozást. A jelentéseket független hitelesítőknél kell hitelesíteniük, és a megfelelés ellenőrzése és értékelése céljából továbbítaniuk kell az Ügynökségnek. A hitelesítőknél a Bizottság által jóváhagyott eszköz segítségével kell meghatározniuk az üzemanyag-tartályozás által jelentett éves légijárműüzemanyag-szükséglet pontosságát.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 30

Rendeletre irányuló javaslat

26 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (26a) A fenntartható légi jármű-üzemanyagok bevezetésére vonatkozó kötelezettség uniós bevezetése indokolatlan versenyhátrányba hozhatja azokat az uniós légitársaságokat, amelyek hosszú távon közlekedő közvetlen járatokat indítanak valamely uniós reptérről, azokkal a versenytársakkal szemben, amelyek valamely Unión kívüli gyűjtő-elosztó repülőtereken keresztül üzemeltetnek járatokat. A fenntartható légi jármű-üzemanyagok Unóban történő elterjedésének további előmozdítása érdekében – amelyek ára a belátható jövőben várhatóan jelentősen el fog térni a hagyományos üzemanyagokétól – a légitársaságoknak jogosultnak kell lenniük ingyenes kibocsátási egységek igénylésére az ETS-rendszerben a fenntartható légi jármű-üzemanyagok feltöltésért.

Módosítás 31

Rendeletre irányuló javaslat

27 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (27) **Alapvető** fontosságú, hogy a légi jármű-üzembentartók légi járatuk útvonalától függően követelhesék a fenntartható légi jármű-üzemanyagok használatát az olyan üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszerek keretében, mint az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere vagy a CORSIA. Alapvető fontosságú azonban, hogy ez a rendelet ne vezessen a kibocsátáscsökkentés kétszeres elszámolásához. A légi jármű-üzembentartók csak egyszer igényelhetnek kedvezményt a fenntartható légi jármű-üzemanyagok azonos tételének használatához. Az üzemanyag-forgalmazókat fel kell kérni arra, hogy a légi jármű-üzembentartók számára térítésmentesen bocsássanak rendelkezésre minden olyan információt, amely az adott légi jármű-üzembentartó számára értékesített fenntartható légi jármű-üzemanyag tulajdonságaira vonatkozik, és amely releváns a légi jármű-üzembentartó által e rendelet vagy az üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszerek alapján végzett jelentéstétel szempontjából.

- (27) **A hagyományos üzemanyagokhoz képest jelentősen eltérő árú fenntartható légi jármű-üzemanyagok elterjedésének ösztönzése érdekében alapvető** fontosságú, hogy a légi jármű-üzembentartók légi járatuk útvonalától függően követelhesék a fenntartható légi jármű-üzemanyagok használatát az olyan üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszerek keretében, mint az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere vagy a CORSIA. Alapvető fontosságú azonban, hogy ez a rendelet ne vezessen a kibocsátáscsökkentés kétszeres elszámolásához. A légi jármű-üzembentartók csak egyszer igényelhetnek kedvezményt a fenntartható légi jármű-üzemanyagok azonos tételének használatához. Az üzemanyag-forgalmazókat fel kell kérni arra, hogy a légi jármű-üzembentartók számára térítésmentesen bocsássanak rendelkezésre minden olyan információt, amely az adott légi jármű-üzembentartó számára értékesített fenntartható légi jármű-üzemanyag tulajdonságaira vonatkozik, és amely releváns a légi jármű-üzembentartó által e rendelet vagy az üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszerek alapján végzett jelentéstétel szempontjából.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 32

Rendeletre irányuló javaslat

28 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (28) A légi közlekedés belső piacán az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és az Unió éghajlat-politikai törekvéseinek betartása érdekében e rendeletnek hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat kell bevezetnie a légijárműüzemanyag-forgalmazókkal és a légijármű-üzembentartókkal szemben a szabályok be nem tartása esetére. A szankciók mértékének arányosnak kell lennie azzal a környezeti kárral és a belső piac egyenlő versenyfeltételeiben okozott azon sérelemmel, amely a meg nem felelés miatt következett be. A közigazgatási bírságok kiszabásakor a hatóságoknak figyelembe kell venniük a légijármű-üzemanyag és a fenntartható légijármű-üzemanyag árának a jelentéstételi évben bekövetkezett alakulását.

Módosítás

- (28) A légi közlekedés belső piacán az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és az Unió éghajlat-politikai törekvéseinek betartása érdekében e rendeletnek hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat kell bevezetnie a légijárműüzemanyag-forgalmazókkal és a légijármű-üzembentartókkal szemben a szabályok be nem tartása esetére. A szankciók mértékének arányosnak kell lennie azzal a környezeti kárral és a belső piac egyenlő versenyfeltételeiben okozott azon sérelemmel, amely a meg nem felelés miatt következett be. A közigazgatási **és egyéb** bírságok kiszabásakor a hatóságoknak figyelembe kell venniük a légijármű-üzemanyag és a fenntartható légijármű-üzemanyag árának a jelentéstételi évben bekövetkezett alakulását, **és figyelembe vehetik a meg nem felelés mértékét is, például ismételt jogsértések esetén.**

Módosítás 33

Rendeletre irányuló javaslat

29 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (29) Az e rendeletben meghatározott célértékeket nem teljesítő forgalmazókkal szembeni szankciókat ki kell egészíteni azzal a kötelezettséggel, hogy a következő évben a piacot úgy kell ellátni, hogy a kvótát a hiányt is pótolva teljesítsék;

Módosítás

- (29) Az e rendeletben meghatározott célértékeket nem teljesítő forgalmazókkal szembeni szankciókat ki kell egészíteni azzal a kötelezettséggel, hogy a következő évben a piacot úgy kell ellátni, hogy a kvótát a hiányt is pótolva teljesítsék. **Mindazonáltal az üzemanyag-forgalmazó közvetlen ellenőrzésén kívül eső esetekben a jogosulatlan kettős szankció elkerülése érdekében a piacnak a hiányt pótló ellátására vonatkozó kötelezettség nem alkalmazandó, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a hiányt a rendelkezésre álló erőforrások elégtelensége okozza.**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 34

Rendeletre irányuló javaslat

29 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (29a) A fenntartható légi közlekedésre való sikeres áttéréshez integrált megközelítésre és az innovációt ösztönző megfelelő támogató környezetre van szükség, amely magában foglalja a köz- és a magánberuházásokat a kutatás-fejlesztés terén, a munkavállalók átcsoportosítását, átképzését és továbbképzését, a technológiai és üzemeltetési intézkedéseket, valamint a fenntartható légitársaság-üzemanyagok és a nulla kibocsátású technológiák bevezetését, beleértve a szükséges repülőtéri töltőinfrastruktúrát, és figyelembe véve az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. E célból az e rendelet szerinti szankciók által generált bevételeket, egy új Fenntartható Légitársasági Alaphoz kell rendelni. Ezen túlmenően a fenntartható légitársaság-üzemanyagokkal foglalkozó európai szövetségnek önkéntes alapon és a Bizottság koordinációja mellett e rendelet hatálybalépését követő egy éven belül a létrehozása elősegíthetné a fenntartható légitársaság-üzemanyagok gyártásának további fejlesztését és fokozását Európában, többek között a teljes ipari értéklánc összehozásával, a leginnovatívabb technológiák kifejlesztésének ösztönzésével, valamint a szakpolitikák és a piaci fejlemények azonosításával, figyelembe véve a technológiasemlegesség elvét.

Módosítás 35

Rendeletre irányuló javaslat

29 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (29b) A kutatás és az innováció jelentős szerepet fog játszani a fenntartható és szintetikus légitársaság-üzemanyagok fejlesztésében és termelési kapacitásuk kiépítésében. A Bizottság által meghatározott releváns uniós finanszírozási programokon belül egyértelműen meg kell határozni a megfelelő beruházási prioritást.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 36

Rendeletre irányuló javaslat

29 c preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (29c) *Az elkövetkező években exponenciálisan növelni kell a fenntartható légi jármű-üzemanyagok fejlesztését és előállítását. Az Uniónak és a tagállamoknak be kell fektetniük a fenntartható légi jármű-üzemanyagok kutatására és gyártására irányuló projektekbe, mivel ezek egyaránt rejtnek környezetvédelmi és ipari lehetőségeket. A fenntartható légi jármű-üzemanyagok előállításának az Unión belül kell összpontosulnia, ezzel valamennyi tagállamban ipari, foglalkoztatási és kutatási lehetőségeket teremtve.*

Módosítás 37

Rendeletre irányuló javaslat

30 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (30) E rendeletnek rendelkezéseket kell tartalmaznia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó időszakos jelentésekről, amelyek a légi közlekedés és az üzemanyagok piacának alakulására, a rendelet kulcsfontosságú jellemzőinek hatékonyságára vonatkoznak – az utóbbiak közé tartoznak például a fenntartható légi jármű-üzemanyagok **minimálisan biztosítandó** részaránya, a közigazgatási bírságok mértéke vagy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nemzetközi szintű elterjedésével kapcsolatos szakpolitikai fejlemények. Ezek az elemek kulcsfontosságúak abból a szempontból, hogy világos képet alkothassanak a légi jármű-üzemanyagok piacának világos helyzetéről, és ezeket figyelembe kell venni a rendelet felülvizsgálatának mérlegelésekor.

- (30) E rendeletnek **az „egy be, egy ki” elv és a szabályozás egyszerűsítése céljának megfelelő figyelembevételével** rendelkezéseket kell tartalmaznia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó időszakos jelentésekről, amelyek a légi közlekedés és az üzemanyagok piacának alakulására, a rendelet kulcsfontosságú jellemzőinek hatékonyságára vonatkoznak – az utóbbiak közé tartoznak például a fenntartható légi jármű-üzemanyagok **minimális** részaránya, a közigazgatási bírságok mértéke vagy a fenntartható légi jármű-üzemanyagok nemzetközi szintű elterjedésével kapcsolatos szakpolitikai fejlemények. Ezek az elemek kulcsfontosságúak abból a szempontból, hogy világos képet alkothassanak a légi jármű-üzemanyagok piacának világos helyzetéről, és ezeket figyelembe kell venni a rendelet felülvizsgálatának mérlegelésekor.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 38

Rendeletre irányuló javaslat

31 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- (31) **5 éves átmeneti időszakot kell biztosítani annak érdekében, hogy** a légi járműüzemanyag-forgalmazók, az uniós repülőterek és légi jármű-üzembentartók észszerű időt kapjanak a szükséges technológiai és logisztikai beruházások megvalósítására. Ebben a szakaszban a nagyobb arányban fenntartható légi jármű-üzemanyagot tartalmazó **légi jármű-üzemanyag felhasználható** a fenntartható légi jármű-üzemanyagok alacsonyabb arányának kompenzálására, vagy annak ellensúlyozására, ha a hagyományos légi jármű-üzemanyag **más** repülőtereken korlátozottan elérhető.

Módosítás

- (31) **Rugalmassági mechanizmust kell létrehozni az e rendelet alkalmazásának kezdetétől számított 10 éves átmeneti időszak biztosításával** a légi járműüzemanyag-forgalmazók és a légi jármű-üzembentartók számára **annak érdekében, hogy** észszerű időt kapjanak a szükséges technológiai és logisztikai beruházások megvalósítására. Ebben a szakaszban a „book & claim” rendszer elemei **használhatók, lehetővé téve a légi járműüzemanyag-forgalmazók számára** a nagyobb arányban fenntartható légi jármű-üzemanyagot tartalmazó **üzemanyagok felhasználását** a fenntartható légi jármű-üzemanyagok alacsonyabb arányának kompenzálására, vagy annak ellensúlyozására, ha a hagyományos légi jármű-üzemanyag **kisebb vagy logisztikai szempontból korlátozott** repülőtereken korlátozottan elérhető, **továbbá lehetővé téve a légi jármű-üzemeltetők számára, hogy a megszerzett fenntartható légi jármű-üzemanyag mennyiségéhez kapcsolódó tanúsítványt vásároljanak, magas szintű környezeti integritás garantálása mellett.** Ez a rugalmassági mechanizmus segítené megőrizni a légi összeköttetéseket is azáltal, hogy megakadályozza, hogy a kevésbé összekapcsolt európai régiókat, ahol kevesebb alternatív közlekedési mód áll rendelkezésre, aránytalanul érintsék az e rendeletből fakadó kötelezettségek. **Annak érdekében, hogy a piaci szereplők ne éljenek vissza az esetleges piaci erőfölénnyel, a Bizottságnak ezen átmeneti időszak alatt teljes mértékben ki kell használnia az EUMSZ 102. cikkében meghatározott versenyjogi hatáskörét. A 10 éves átmeneti időszakot követően a belső piaci verseny indokolatlan torzulásainak megelőzése érdekében az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi uniós repülőteret el kell látni a fenntartható légi jármű-üzemanyagok egységesen meghatározott minimális részarányával.**

Módosítás 39

Rendeletre irányuló javaslat

31 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- (31a) Az Unió 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzéseinek, valamint a Párizsi Megállapodás 1,5 °C-os célértékének megvalósítása érdekében a Bizottságnak ütemtervet kell kidolgoznia arra vonatkozóan, hogy mikorra és hogyan érhető el a fosszilis üzemanyagoktól mentes légi közlekedés.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 40

Rendeletre irányuló javaslat

31 b preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(31b) *A fenntartható légi jármű-üzemanyagokra való áttérés másodlagos hatása lesz a harmadik országokból származó fosszilis üzemanyagok behozatalától való függőség csökkenése, és ezáltal az Unió energiabiztonságának növekedése. A jelenlegi nemzetközi politikai helyzet még inkább felhívja a figyelmet e lépés szükségességére.*

Módosítás 41

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Tárgy

Tárgy és célkitűzés

Módosítás 42

Rendeletre irányuló javaslat

2 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Ezt a rendeletet a légi jármű-üzembentartókra, az uniós repülőterekre és a légi járműüzemanyag-forgalmazókra kell alkalmazni.

Ezt a rendeletet a légi jármű-üzembentartókra, az uniós repülőterekre, **illetve adott esetben a repülőtér irányító szervezetére,** és a légi járműüzemanyag-forgalmazókra kell alkalmazni.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 43

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 1 franciabekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- „uniós repülőtér”: a 2009/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹³⁾ 2. cikkének 2. pontjában meghatározott olyan repülőtér, **ahol a jelentéstételi időszakban az utasforgalom meghaladta az 1 millió utast, vagy az áruforgalom meghaladta a 100 000 tonnát, és amely nem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében felsorolt legkülső régiókban található;**

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/12/EK irányelve (2009. március 11.) a repülőtéri díjakról.

Módosítás

- „uniós repülőtér”: a 2009/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹³⁾ 2. cikkének **1.** pontjában meghatározott olyan repülőtér, **amely nem az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében felsorolt legkülső régiókban található, vagy olyan legkülső régióban található, amelyet uniós repülőtérként bejelentettek a Bizottságnak, az Ügynökségnek és az illetékes hatóságoknak.**

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/12/EK irányelve (2009. március 11.) a repülőtéri díjakról.

Módosítás 44

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 2 franciabekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- „légijármű-üzembentartó”: az a személy, aki legalább **729**, uniós repülőtérrel induló kereskedelmi légi járatot üzemeltetett a jelentéstételi időszakban, vagy ha ez a személy nem azonosítható, a légi jármű tulajdonosa;

Módosítás

- „légijármű-üzembentartó”: az a személy, aki legalább **52**, uniós repülőtérrel induló kereskedelmi légi járatot üzemeltetett a jelentéstételi időszakban, vagy ha ez a személy nem azonosítható, a légi jármű tulajdonosa, **illetve az uniós repülőtérrel induló légi járatokat üzemeltető azon személy, amely kérte a Bizottságot, hogy e rendelet alkalmazásában légijármű-üzembentartóként kezeljék, és ennek megfelelően tájékoztatta a Bizottságot, az Ügynökséget és az illetékes hatóságokat;**

Módosítás 45

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 2 a franciabekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- „a repülőtér irányító szervezete”: a 96/67/EK irányelv **3. cikkében említett irányító szervezet, vagy amennyiben az érintett tagállam a 96/67/EK irányelv 8. cikke alapján az üzemanyag-elosztó rendszerek központi infrastruktúrájának irányítását egy másik szerv számára tartotta fenn, akkor ez a másik szerv;**

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 46

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 5 franciabekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- „fenntartható légitársasági-üzemanyagok” (SAF): szintetikus légitársasági-üzemanyagok, az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 34. pontjában meghatározott fejlett bioüzemanyagok, vagy az említett irányelv IX. mellékletének B. részében felsorolt alapanyagokból előállított bioüzemanyagok, amelyek megfelelnek az ugyanezen irányelv 29. cikkének (2)–(7) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgáz-kibocsátási kritériumoknak, és amelyeket ezen irányelv 30. cikkével összhangban tanúsítottak;

Módosítás

- „fenntartható légitársasági-üzemanyagok” (SAF): **olyan légitársasági-üzemanyagok, amelyek vagy:** szintetikus légitársasági-üzemanyagok, az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 35. pontjában említett, ipari létesítményekben a termelési folyamat elkerülhetetlen és nem szándékos következményeként előállított, nem megújuló eredetű hulladék-technológiai gázokból és égéstermékekből előállított folyékony vagy gázformájú üzemanyagok, amelyek megfelelnek az említett irányelv 25. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében említett üvegházhatásúgáz-kibocsátásmegtakarítási küszöbértéknek, az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 34. pontjában meghatározott fejlett bioüzemanyagok, vagy az említett irányelv IX. mellékletének B. részében felsorolt alapanyagokból előállított bioüzemanyagok, amelyek megfelelnek az ugyanezen irányelv 29. cikkének (2)–(7) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgáz-kibocsátási kritériumoknak, és amelyeket ezen irányelv 30. cikkével összhangban tanúsítottak. **2034. december 31-ig a fenntartható légitársasági-üzemanyagok azokat a bioüzemanyagokat is magukban foglalhatják, amelyek megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelv 29. cikkében meghatározott fenntarthatósági és üvegházhatásúgáz-kibocsátási kritériumoknak, és amelyeket ezen irányelv 30. cikkével összhangban tanúsítottak, az említett irányelv 2. cikke második bekezdésének 40. pontjában meghatározott élelmiszer- és takarmánynövényekből előállított bioüzemanyagok kivételével;**

Módosítás 47

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 8 franciabekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

- „szintetikus légitársasági-üzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 36. pontjában meghatározott, a légi közlekedésben használt, nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok;

Módosítás

- „szintetikus légitársasági-üzemanyagok”: **megújuló hidrogén vagy megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia vagy** az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 36. pontjában meghatározott, a légi közlekedésben használt, nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok.

Módosítás 48

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 9 a franciabekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- „megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia” vagy „megújuló villamos energia”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában meghatározott, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia;

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 49

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 9 b franciabekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- „megújuló energiaforrásokból előállított hidrogén” vagy „megújuló hidrogén”: megújuló villamos energiából vagy az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 36. pontjában meghatározott, nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló tüzelőanyagokból előállított hidrogén;

Módosítás 50

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 13 franciabekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- „éves légijárműüzemanyag-szükséglet”: egy légijármű-üzembentartó által üzemeltetett, **egy adott** uniós repülőtérrel induló összes kereskedelmi légi járat üzemeltetéséhez szükséges légijármű-üzemanyag mennyisége a jelentéstételi időszakban;

- „éves légijárműüzemanyag-szükséglet”: egy légijármű-üzembentartó által üzemeltetett, **az összes** uniós repülőtérrel induló összes kereskedelmi légi járat üzemeltetéséhez szükséges, **az (EU) 2021/1296 bizottsági végrehajtási rendelettel összhangban történő útvonalrepüléshez szükséges tüzelőanyagként és guruláshoz szükséges tüzelőanyagként meghatározott** légijármű-üzemanyag mennyisége a jelentéstételi időszakban.

Módosítás 51

Rendeletre irányuló javaslat

3 cikk – 1 bekezdés – 16 a franciabekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- „SAF rugalmassági mechanizmus”: a 4. és az 5. cikk alkalmazása kezdetének – a 15. cikkel összhangban megállapított – időpontjától számított 10 éves időszakra létrehozandó rendszer, amelynek révén a fenntartható légijármű-üzemanyagok kínálatát és elterjedését a piaci szabadság határozza meg, és egyúttal biztosítja a légijármű-üzembentartók és a légijárműüzemanyag-forgalmazók számára a kellő rugalmasságot ahhoz, hogy a fenntartható légijármű-üzemanyagok elosztását és használatát költség-hatékonyan szervezzék meg a tetszésük szerinti uniós repülőtérre és az igényeikkel arányosan. A forgalomképes tanúsítási (book & claim) mechanizmus elemeit magában foglaló ilyen rendszer lehetővé teheti a légijármű-üzembentartók számára, hogy légijárműüzemanyag-forgalmazókkal kötött szerződés alapján fenntartható légijármű-üzemanyagot vásároljanak, és adott esetben igényeljék annak használatát az uniós repülőtereken az (EU) 2021/0207 irányelv [...] cikke szerinti üvegházhatásúgáz-rendszer keretében.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 52

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A légijárműüzemanyag-forgalmazók biztosítják, hogy az egyes uniós repülőtereken a légijármű-üzembentartók rendelkezésére bocsátott valamennyi légijármű-üzemanyag – az I. mellékletben meghatározott értékek és alkalmazási időpontok szerint – **a minimálisan biztosítandó részarányban tartalmazzon fenntartható légijármű-üzemanyagot**, beleértve a szintetikus légijármű-üzemanyag **minimálisan biztosítandó** részarányát is.

Módosítás

A 13. cikk sérelme nélkül a légijárműüzemanyag-forgalmazók biztosítják, hogy az egyes uniós repülőtereken a légijármű-üzembentartók rendelkezésére bocsátott valamennyi légijármű-üzemanyag – az I. mellékletben meghatározott értékek és alkalmazási időpontok szerint – **tartalmazza a fenntartható légijármű-üzemanyag minimális részarányát**, beleértve a szintetikus légijármű-üzemanyag **minimális** részarányát is.

Módosítás 134

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A következő fenntartható légijármű-üzemanyagokat ki kell zárni a fenntartható légijármű-üzemanyagok I. mellékletben meghatározott minimális részarányának kiszámításából:

Élelmiszer- és takarmánynövényekből, köztes kultúrákból, pálmazsír-sav-desztillátumokból, valamint valamennyi pálma- és szőjaszármazékból, szappanállományból és származékaiból előállított fenntartható légijármű-üzemanyagok

Módosítás 53

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A 11. cikk (3) és (4) bekezdése alkalmazásának sérelme nélkül, amennyiben a légijárműüzemanyag-forgalmazó egy adott jelentéstételi időszakra vonatkozóan nem biztosítja az I. mellékletben meghatározott **minimálisan biztosítandó** részarányokat, ezt a hiányt a következő jelentéstételi időszakban legalább **ki kell pótolnia**.

Módosítás

A 11. cikk (3) és (4) bekezdése alkalmazásának sérelme nélkül, amennyiben a légijárműüzemanyag-forgalmazó egy adott jelentéstételi időszakra vonatkozóan nem biztosítja az I. mellékletben meghatározott **minimális** részarányokat, **a hiány okairól beszámol az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ezt a hiányt nem az erőforrások rendelkezésre állásának hiánya okozza, az légijárműüzemanyag-forgalmazónak minden lehetséges erőfeszítést meg kell tennie annak érdekében, hogy ezt a hiányt a következő jelentéstételi időszakban legalább **kipótolja**.**

Módosítás 54

Rendeletre irányuló javaslat

4 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Az üzemanyag-forgalmazók az (EU) 2018/2001 irányelv 30. cikkében említett tömegmérleg-rendszer alkalmazásával igazolhatják az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesítését.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 55

Rendeletre irányuló javaslat

5 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az egy adott légi jármű-üzembentartó által egy adott uniós repülőtéren felvett légi jármű-üzemanyag éves mennyiségének legalább az éves légi járműüzemanyag-szükséglet 90 %-át kell **kitennie**.

Módosítás

Az egy adott légi jármű-üzembentartó által egy adott uniós repülőtéren felvett légi jármű-üzemanyag éves mennyiségének legalább az éves légi járműüzemanyag-szükséglet 90 %-ának kell **lennie, figyelembe véve az üzemanyag-biztonsági szabályoknak való szükséges megfelelést**.

Módosítás 56

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Az uniós **repülőtereknek** az infrastruktúra biztosítására vonatkozó **kötelezettségei**

Módosítás

Az uniós **repülőtereken** az infrastruktúra biztosítására vonatkozó **kötelezettségek**

Módosítás 57

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az uniós repülőterek **megteszik** a szükséges **intézkedéseket** annak érdekében, hogy megkönnyítsék a légi jármű-üzembentartók hozzáférését a légi jármű-üzemanyagokhoz, amelyek az I. melléklet szerinti arányban tartalmaznak fenntartható légi jármű-üzemanyagot, és **biztosítják** az ilyen üzemanyagok szállításához, tárolásához és felvételéhez szükséges infrastruktúrát.

Módosítás

Az uniós repülőterek, **vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete megteszik az összes** szükséges **intézkedést** annak érdekében, hogy megkönnyítsék a légi jármű-üzembentartók hozzáférését a légi jármű-üzemanyagokhoz, amelyek az I. melléklet szerinti arányban tartalmaznak fenntartható légi jármű-üzemanyagot, és **megkönnyítik** az ilyen üzemanyagok szállításához, tárolásához és felvételéhez szükséges infrastruktúrát, **beleértve a légi járművek hidrogén- és villamosenergia-töltéséhez szükséges megfelelő infrastruktúrát, arányosan az ilyen légi járművek elterjedésével, összhangban az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről szóló [...] rendelet [AFIR] 13. cikkének 1) pontjában meghatározott nemzeti szakpolitikai keret kiépítési tervével**.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 58

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Amennyiben a légitársaság-üzembentartók a megfelelő repülőtéri infrastruktúra hiánya miatt nehézségekről számolnak be az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) egy adott uniós repülőtérén a fenntartható légitársaság-üzemanyagokat tartalmazó légitársaság-üzemanyagokhoz való hozzáférés terén, az Ügynökség **felkérheti** az uniós repülőtér, hogy bocsássa rendelkezésre az (1) bekezdésnek való megfelelés igazolásához szükséges információkat. Az érintett uniós repülőtér indokolatlan késedelem nélkül rendelkezésre bocsátja az információkat.

Módosítás

Amennyiben a légitársaság-üzembentartók a megfelelő repülőtéri infrastruktúra hiánya miatt nehézségekről számolnak be az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) egy adott uniós repülőtérén a fenntartható légitársaság-üzemanyagokat tartalmazó légitársaság-üzemanyagokhoz való hozzáférés terén, az Ügynökség **adott esetben felkéri** az uniós repülőtér, **vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezetét**, hogy bocsássa rendelkezésre az (1) bekezdésnek való megfelelés igazolásához szükséges információkat. Az érintett uniós repülőtér **vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete** indokolatlan késedelem nélkül rendelkezésre bocsátja az információkat.

Módosítás 59

Rendeletre irányuló javaslat

6 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Az Ügynökség értékeli a kapott információkat, és tájékoztatja a Bizottságot, ha ezek az információk arra engednek következtetni, hogy az uniós repülőtér **nem teljesíti kötelezettségeit. Az uniós repülőterek a rendelet hatálybalépését követő öt éven belül vagy azon évet követően, amelyben megtörténik a 3. cikk a) pontjában meghatározott küszöbértékek valamelyikének túllépése**, megteszik a szükséges **intézkedéseket** a megfelelő repülőtéri infrastruktúra hiányának azonosítása és kezelése érdekében.

Módosítás

Az Ügynökség értékeli a kapott információkat, és tájékoztatja a Bizottságot, ha ezek az információk arra engednek következtetni, hogy az uniós repülőtér **vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete nem teljesíti kötelezettségeit. Az uniós repülőterek vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete a rendelet hatálybalépését követő három éven belül megteszik az összes szükséges intézkedést** a megfelelő repülőtéri infrastruktúra hiányának azonosítása és kezelése érdekében.

Módosítás 60

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

A légitársaság-üzembentartók minden jelentéstételi évben március 31-ig jelentik az Ügynökségnek a következő információkat:

Módosítás

A légitársaság-üzembentartók minden jelentéstételi évben március 31-ig jelentik az Ügynökségnek a **jelentéstételi időszakra vonatkozó** következő információkat:

Módosítás 61

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az egyes uniós repülőtereken felvett légitársaság-üzemanyag teljes mennyisége **tonnában** kifejezve;

Módosítás

a) az egyes uniós repülőtereken felvett légitársaság-üzemanyag teljes mennyisége **tonna kerozin-egyenértékben** kifejezve;

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 62

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- b) az éves légijárműüzemanyag-szükséglet, uniós repülőtérként, **tonnában** kifejezve;

Módosítás

- b) az éves légijárműüzemanyag-szükséglet, uniós repülőtérként, **tonna kerozin-egyenértékben** kifejezve;

Módosítás 63

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- d) **A** légijárműüzemanyag-forgalmazóktól az uniós repülőtérre induló járataik üzemeltetése céljából beszerzett fenntartható légijármű-üzemanyagok teljes mennyisége **tonnában** kifejezve;

Módosítás

- d) **a** légijárműüzemanyag-forgalmazóktól az uniós repülőtérre induló járataik üzemeltetése céljából beszerzett fenntartható légijármű-üzemanyagok teljes mennyisége **tonna kerozin-egyenértékben** kifejezve;

Módosítás 64

Rendeletre irányuló javaslat

7 cikk – 1 bekezdés – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- e) **A** fenntartható légijármű-üzemanyag beszerzése során minden esetben: a légijárműüzemanyag-forgalmazó neve, a vásárolt mennyiség **tonnában** kifejezve, az átalakítási technológia, az előállításához felhasznált alapanyag jellemzői és eredete, valamint a fenntartható légijármű-üzemanyag teljes életciklusra számított kibocsátása. Amennyiben egy beszerzés különböző jellemzőkkel rendelkező fenntartható légijármű-üzemanyagokat tartalmaz, a jelentésnek a fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusára vonatkozóan meg kell adnia ezeket az információkat.

Módosítás

- e) **a** fenntartható légijármű-üzemanyag beszerzése során minden esetben: a légijárműüzemanyag-forgalmazó neve, a **teljes** vásárolt mennyiség **tonna kerozin-egyenértékben** kifejezve, az átalakítási technológia, az előállításához felhasznált alapanyag jellemzői és eredete, valamint a fenntartható légijármű-üzemanyag teljes életciklusra számított kibocsátása. Amennyiben egy beszerzés különböző jellemzőkkel rendelkező fenntartható légijármű-üzemanyagokat tartalmaz, a jelentésnek a fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusára vonatkozóan meg kell adnia ezeket az információkat.

Módosítás 65

Rendeletre irányuló javaslat

8 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

A légijármű-üzembentartók ugyanazon fenntartható légijármű-üzemanyag-tétel használatáért nem igényelhetnek kedvezményt egynél több üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszer keretében. A 7. cikkben említett jelentéssel együtt a légijármű-üzembentartók az Ügynökség rendelkezésére bocsátják a következőket:

Módosítás

A légijármű-üzembentartók a 2003/87/EK irányelv [3c. cikk (5a) bekezdésével] összhangban igényelhetik az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében ingyenesen kiosztott kibocsátási egységeket a fenntartható légijármű-üzemanyagokkal való feltöltésért. A légijármű-üzembentartók ugyanazon fenntartható légijárműüzemanyag-tétel használatáért nem igényelhetnek kedvezményt egynél több üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszer keretében. A 7. cikkben említett jelentéssel együtt a légijármű-üzembentartók az Ügynökség rendelkezésére bocsátják a következőket:

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 66

Rendeletre irányuló javaslat

8 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A fenntartható légijármű-üzemanyagok használatának e rendelet 7. cikke rendelkezései szerinti vagy valamely üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszer keretében történő bejelentéséhez a légijármű-üzemanyag-forgalmazók térítésmentesen a légijármű-üzembentartók rendelkezésére bocsátják a vonatkozó információkat.

Módosítás

A fenntartható légijármű-üzemanyagok használatának e rendelet 7. cikke rendelkezései szerinti vagy valamely üvegházhatásúgáz-szabályozó rendszer keretében történő bejelentéséhez a légijármű-üzemanyag-forgalmazók **a jelentéstételi időszakra vonatkozóan minden jelentéstételi évben legkésőbb január 31-ig** térítésmentesen a légijármű-üzembentartók rendelkezésére bocsátják a vonatkozó információkat.

Módosítás 67

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

A légijármű-üzemanyag-forgalmazóknak minden jelentéstételi év **március** 31-ig be kell jelenteniük az (EU) 2018/2001 irányelv 28. cikkében említett uniós adatbázisban a jelentéstételi időszakra vonatkozó következő információkat:

Módosítás

A légijármű-üzemanyag-forgalmazóknak minden jelentéstételi év **január** 31-ig be kell jelenteniük az (EU) 2018/2001 irányelv 28. cikkében említett uniós adatbázisban a jelentéstételi időszakra vonatkozó következő információkat:

Módosítás 68

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) az egyes uniós repülőtereken **forgalmazott** légijármű-üzemanyag mennyisége;

Módosítás

a) az egyes uniós repülőtereken **felvett** légijármű-üzemanyag mennyisége **tonnakerozin-egyenértékben kifejezve**;

Módosítás 69

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

b) az egyes uniós repülőtereken forgalmazott fenntartható légijármű-üzemanyag mennyisége és a fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusa tekintetében – a c) pontban részletezettek szerint;

Módosítás

b) az egyes uniós repülőtereken forgalmazott fenntartható légijármű-üzemanyag mennyisége **tonna kerozin-egyenértékben kifejezve** és a fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusa tekintetében – a c) pontban részletezettek szerint;

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 70

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

c) az uniós repülőtereken forgalmazott fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusának teljes életciklusra számított kibocsátása, alapanyagának forrása és átalakítási folyamata.

Módosítás

c) az uniós repülőtereken forgalmazott fenntartható légijármű-üzemanyagok mindegyik típusának teljes életciklusra számított kibocsátása, **jellemzői**, alapanyagának forrása és átalakítási folyamata.

Módosítás 71

Rendeletre irányuló javaslat

8 cikk – 1 bekezdés – c a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ca) **adott esetben az egyes uniós repülőterekre szállított hidrogén és/vagy villamos energia mennyisége tonna kerozin-egyenértékben kifejezve.**

Módosítás 72

Rendeletre irányuló javaslat

9 cikk – 1 bekezdés – c b pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

cb) **a légijármű-üzemanyag átlagos aromásanyag-, naftalin- és kéntartalma az uniós repülőterekre szállított minden egyes tétel tekintetében.**

Módosítás 73

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A tagállamok kijelölik az e rendelet alkalmazásáért, valamint a légijármű-üzembentartókra, az uniós repülőterekre és az üzemanyag-forgalmazókra kiszabott pénzbírságokért felelős illetékes hatóságot vagy hatóságokat. A tagállamok erről értesítik a Bizottságot.

Módosítás

(1) A tagállamok kijelölik az e rendelet alkalmazásáért, valamint a légijármű-üzembentartókra, az uniós repülőterekre, **vagy adott esetben a repülőterek irányító szervezeteire** és az üzemanyag-forgalmazókra kiszabott pénzbírságokért felelős illetékes hatóságot vagy – **adott esetben és a nemzeti joggal összhangban** – hatóságokat. A tagállamok erről értesítik a Bizottságot.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 74

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) Az Ügynökség a 7. és 9. cikk alapján kapott adatokat megküldi a tagállamok illetékes hatóságainak. Az Ügynökség megküldi továbbá az illetékes hatóságoknak az azon légi jármű-üzembentartókra és légi járműüzemanyag-forgalmazókra vonatkozó összesített adatokat, amelyek tekintetében a hatóságok a (3), (4) és (5) bekezdés értelmében illetékesek.

Módosítás

(2) Az Ügynökség a 7. és 9. cikk alapján kapott adatokat megküldi a tagállamok illetékes hatóságainak. Az Ügynökség megküldi továbbá az illetékes **hatóságnak vagy** hatóságoknak az azon légi jármű-üzembentartókra és légi járműüzemanyag-forgalmazókra vonatkozó összesített adatokat, amelyek tekintetében a hatóságok a (3), (4) és (5) bekezdés értelmében illetékesek.

Módosítás 75

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) A légi jármű-üzembentartók tekintetében illetékes hatóságokat a 748/2009/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁶⁾ alapján kell meghatározni.

⁽¹⁶⁾ A Bizottság 748/2009/EK rendelete (2009. augusztus 5.) a 2006. január 1-jén vagy azt követően a 2003/87/EK irányelv I. mellékletének jegyzéke értelmében légiközlekedési tevékenységet végző légi jármű-üzemeltetők listájáról.

Módosítás

(3) A légi jármű-üzembentartók tekintetében illetékes **hatóságot vagy** hatóságokat a 748/2009/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁶⁾ alapján kell meghatározni.

⁽¹⁶⁾ A Bizottság 748/2009/EK rendelete (2009. augusztus 5.) a 2006. január 1-jén vagy azt követően a 2003/87/EK irányelv I. mellékletének jegyzéke értelmében légiközlekedési tevékenységet végző légi jármű-üzemeltetők listájáról.

Módosítás 76

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) Az uniós repülőterek tekintetében illetékes hatóságokat az adott területi illetékesség alapján kell meghatározni.

Módosítás

(4) Az uniós repülőterek tekintetében illetékes **hatóságot vagy** hatóságokat az adott területi illetékesség alapján kell meghatározni.

Módosítás 77

Rendeletre irányuló javaslat

10 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) A légi járműüzemanyag-forgalmazók tekintetében az illetékes hatóságokat a székhelyük szerinti tagállam határozza meg.

Módosítás

(5) A légi járműüzemanyag-forgalmazók tekintetében az illetékes **hatóságot vagy** hatóságokat a székhelyük szerinti tagállam határozza meg.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 78

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A **tagállamok megállapítják** az e rendelet alapján elfogadott rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, **és** meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A **tagállamok** legkésőbb 2023. december 31-ig **tájékoztatják** a **Bizottságot** a **szankciókról**, és haladéktalanul **értesítik** az azokat érintő későbbi módosításokról.

Módosítás

(1) A **Bizottság megállapítja** az e rendelet alapján elfogadott rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, **a tagállamok pedig** meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A **Bizottság** legkésőbb 2023. december 31-ig **megküldi** a **tagállamoknak** a **szankciókat**, és **a** haladéktalanul **értesíti őket** az azokat érintő későbbi módosításokról.

Módosítás 79

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az 5. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem teljesítő légitársaság-üzembentartók közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A **pénzbírságnak legalább** kétszer akkorának kell lennie, mint a légitársaság-üzemanyag tonnánkénti éves **átlagára** és a teljes éves fel nem használt **menyiség** szorzata.

Módosítás

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az 5. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem teljesítő légitársaság-üzembentartók közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A **pénzbírság összegének** kétszer akkorának kell lennie, mint a légitársaság-üzemanyag tonnánkénti éves **átlagárának** és a teljes éves fel nem használt **menyiségnek a** szorzata. A **légitársaság-üzembentartó mentesülhet a közigazgatási bírság kiszabása alól, ha bizonyítani tudja, hogy az 5. cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztását olyan rendkívüli és előre nem látható, rajta kívül álló körülmények okozták, amelyek hatásait még minden észszerű intézkedés mellett sem lehetett volna elkerülni;**

Módosítás 80

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) A tagállamok biztosítják, hogy a 6. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem teljesítő uniós repülőterek vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 81

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben meghatározott, a fenntartható légi jármű-üzemanyagok **minimálisan biztosítandó** részarányára vonatkozó kötelezettségeket nem teljesítő légi járműüzemanyag-forgalmazók közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A bírság összegének **legalább** akkorának kell lennie, mint a következők különbségének szorzata: a hagyományos légi jármű-üzemanyag és a fenntartható légi jármű-üzemanyag tonnánkénti éves átlagára, valamint a 4. cikkben és az I. mellékletben említett minimálisan biztosítandó részarányának meg nem felelő légi jármű-üzemanyagok mennyisége.

Módosítás

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben meghatározott, a fenntartható légi jármű-üzemanyagok **minimális** részarányára vonatkozó kötelezettségeket nem teljesítő légi járműüzemanyag-forgalmazók, **illetve azok a légi járműüzemanyag-forgalmazók, amelyek bizonyítottan félrevezető vagy pontatlan információkat szolgáltatottak az általuk szállított üzemanyag jellemzőiről vagy eredetéről**, közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A bírság összegének akkorának kell lennie, mint a következők különbségének szorzata: a hagyományos légi jármű-üzemanyag és a fenntartható légi jármű-üzemanyag tonnánkénti éves átlagára, valamint a 4. cikkben és az I. mellékletben említett minimálisan biztosítandó részarányának meg nem felelő légi jármű-üzemanyagok mennyisége.

Módosítás 82

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a szintetikus légi jármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részarányára vonatkozó, a 4. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem teljesítő légi járműüzemanyag-forgalmazók közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A **bírság** összegének **legalább** akkorának kell lennie, mint a következők **különbségének** szorzata: a szintetikus **légi jármű-üzemanyag** és a hagyományos **légi jármű-üzemanyag** tonnánkénti éves átlagára, valamint a 4. cikkben és az I. mellékletben említett minimálisan **biztosítandó** részarányának meg nem felelő légi jármű-üzemanyag mennyisége.

Módosítás

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a szintetikus légi jármű-üzemanyagok minimálisan biztosítandó részarányára vonatkozó, a 4. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem teljesítő légi járműüzemanyag-forgalmazók közigazgatási bírsággal legyenek büntethetők. A **pénzbírság** összegének **kétszer** akkorának kell lennie, mint a következők szorzata: a szintetikus **légi jármű-üzemanyagok** és a hagyományos **légi jármű-üzemanyagok** tonnánkénti éves átlagára **közötti különbség**, valamint a 4. cikkben és az I. mellékletben említett minimálisan részarányának meg nem felelő légi jármű-üzemanyag mennyisége;

Módosítás 83

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 5 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(5a) A tagállamok nemzeti szinten rendelkeznek a szükséges jogi és közigazgatási kerettel annak biztosítása érdekében, hogy az üzemanyag-forgalmazók által az (EU) 2018/2001 irányelv 28. cikkében említett uniós adatbázisba bevitt információk pontosak, hitelesek és ellenőrizettek legyenek.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 84

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 6 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(6) A tagállamok biztosítják, hogy azok a légi járműüzemanyag-forgalmazók, amelyek egy adott jelentéstételi időszakban hiányt halmoztak fel a fenntartható légi jármű-üzemanyagok vagy szintetikus üzemanyagok **minimálisan biztosítandó** részarányára vonatkozó, a 4. cikkben foglalt kötelezettség tekintetében, a következő jelentéstételi időszakban az adott üzemanyagból – a jelentéstételi időszakra vonatkozó kötelezettségükön felül – a hiánynak megfelelő mennyiségű üzemanyaggal is ellássák a piacot. E kötelezettség teljesítése nem mentesíti az üzemanyag-forgalmazót az e cikk (3) és (4) bekezdésében meghatározott szankciók megfizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

Módosítás

(6) A tagállamok biztosítják, hogy azok a légi járműüzemanyag-forgalmazók, amelyek egy adott jelentéstételi időszakban hiányt halmoztak fel a fenntartható légi jármű-üzemanyagok vagy szintetikus üzemanyagok **minimális** részarányára vonatkozó, a 4. cikkben foglalt kötelezettség tekintetében, **amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ezt a hiányt nem a rendelkezésre álló erőforrások elégtelensége okozta, megtesznek minden lehetséges erőfeszítést annak érdekében, hogy** a következő jelentéstételi időszakban az adott üzemanyagból – a jelentéstételi időszakra vonatkozó kötelezettségükön felül – a hiánynak megfelelő mennyiségű üzemanyaggal is ellássák a piacot. E kötelezettség teljesítése nem mentesíti az üzemanyag-forgalmazót az e cikk (3) és (4) bekezdésében meghatározott szankciók megfizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

Módosítás 85

Rendeletre irányuló javaslat

11 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(7) A tagállamok nemzeti szinten bevezetik a kötelezettségek teljesítésének és a közigazgatási bírságok beszedésének biztosításához szükséges jogi és közigazgatási keretet. A tagállamok az említett közigazgatási bírságok révén beszedett összeget **az InvestEU Zöld Atállást Támogató Beruházási Kerethez** való hozzájárulásként, **az uniós garancia kiegészítéseként** átutalják.

Módosítás

(7) A tagállamok nemzeti szinten bevezetik a kötelezettségek teljesítésének és a közigazgatási bírságok beszedésének biztosításához szükséges jogi és közigazgatási keretet. A tagállamok az említett közigazgatási bírságok révén beszedett összeget **a 11a. cikk alapján létrehozott Fenntartható Légiközlekedési Alaphoz** való hozzájárulásként átutalják.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 86

Rendeletre irányuló javaslat

11 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

11a. cikk

Fenntartható Légiközlekedési Alap

(1) A 2023–2050-es időszakra létre kell hozni a Fenntartható Légiközlekedési Alapot (a továbbiakban: az Alap) a légiközlekedési ágazat dekarbonizációjának felgyorsítása érdekében, anélkül, hogy ez akadályozná nagymértékben integrált belső piacát, és különösen az innovatív technológiákba és infrastruktúrába történő beruházások támogatása érdekében a fenntartható légi jármű-üzemanyagok, illetve más innovatív légi jármű-meghajtási technológiák, többek között a hidrogén és a villamos energia előállítás, elterjedése, alkalmazása és tárolása, az új motorok és a levegőből történő közvetlen leválasztási technológia kutatása céljából, amely egy olyan folyamat, amelynek során a szén-dioxidot közvetlenül a levegőből, nem pedig pontforrásokból választják le, valamint a légi közlekedés nem szén-dioxid-kibocsátással kapcsolatos hatásainak csökkentésére irányuló erőfeszítések érdekében. Az Alap által támogatott valamennyi beruházást nyilvánosságra kell hozni, és azoknak összhangban kell állniuk e rendelet céljaival.

(2) Az Alap az uniós költségvetés szerves részét képezi, forrásainak tervezése a többéves pénzügyi keret felső határain belül történik. Az e rendelet szerinti szankciók által generált bevételeket az Alapnak kell elkülöníteni.

(3) Az Alap irányítását központilag végzi egy olyan uniós szerv, amelynek irányítási struktúrája és döntéshozatali folyamata átlátható és inkluzív, különösen a kiemelt területek, a kritériumok és a támogatások elosztására vonatkozó eljárások meghatározása tekintetében. Az érintett érdekelt feleknek megfelelő konzultatív szerepet kell biztosítani. A beruházásokra vonatkozó és az Alap működésével kapcsolatos minden más releváns információt nyilvánosságra kell hozni.

Módosítás 87

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

a) a légi jármű-üzembentartók által uniós szinten, az uniós repülőterekről induló járatokon történő felhasználásra vásárolt fenntartható légi jármű-üzemanyagok mennyisége összesítve és uniós repülőterek szerinti bontásban;

a) a légi jármű-üzembentartók által uniós szinten, az uniós repülőterekről induló, **e rendelet hatálya alá tartozó** járatokon történő felhasználásra vásárolt fenntartható légi jármű-üzemanyagok mennyisége összesítve és uniós repülőterek szerinti bontásban;

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 88

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- b) az uniós szinten biztosított fenntartható légijármű-üzemanyagok és szintetikus légijármű-üzemanyagok mennyisége összesítve és uniós repülőterek szerinti bontásban;

Módosítás

- b) az uniós szinten biztosított fenntartható légijármű-üzemanyagok és szintetikus légijármű-üzemanyagok mennyisége összesítve és **tagállamok, az üzemanyag-alapanyagok típusai és** uniós repülőterek szerinti bontásban;

Módosítás 89

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

- ba) **amennyiben rendelkezésre áll, az Unió azon szomszédos országaiban, amelyekkel európai légiközlekedési megállapodást kötöttek, a légijármű-üzemeltetők által szállított és vásárolt fenntartható üzemanyag mennyisége;**

Módosítás

Módosítás 90

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – c pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- c) a piac helyzete, beleértve az árakra vonatkozó információkat és a fenntartható légijárműüzemanyag-előállítás és -felhasználás tendenciáit az Unióban;

Módosítás

- c) a piac helyzete, beleértve az árakra vonatkozó információkat és a fenntartható légijárműüzemanyag-előállítás és -felhasználás tendenciáit az Unióban **és tagállamonként;**

Módosítás 91

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – d pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- d) a repülőterek a 6. cikkben meghatározott kötelezettségeknek való megfelelésének helyzete;

Módosítás

- d) a repülőterek, **vagy adott esetben a repülőtér irányító szervezete** 6. cikkben meghatározott kötelezettségeknek való megfelelésének helyzete;

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 92

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- e) az e rendelet értelmében a jelentéstételi időszakban kötelezettséggel rendelkező légitársaság-üzembentartók és légitársaság-üzemanyag-forgalmazók megfelelési állapota;

Módosítás

- e) az e rendelet értelmében a jelentéstételi időszakban kötelezettséggel rendelkező légitársaság-üzembentartók és légitársaság-üzemanyag-forgalmazók megfelelési állapota, **beleértve azokat a forgalmazókat is, amelyeket a 3. cikk (1) bekezdésének második franciabekezdésének értelmében légitársaság-üzembentartóként jelentettek be;**

Módosítás 93

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – f pont

A Bizottság által javasolt szöveg

- f) a légitársaság-üzembentartók által az uniós repülőterekről induló járatokon történő felhasználásra vásárolt összes fenntartható légitársaság-üzemanyag eredete és jellemzői.

Módosítás

- f) a légitársaság-üzembentartók által az uniós repülőterekről induló, **az e rendelet hatálya alá tartozó** járatokon történő felhasználásra vásárolt összes fenntartható légitársaság-üzemanyag eredete és jellemzői.

Módosítás 94

Rendeletre irányuló javaslat

12 cikk – 1 bekezdés – f a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

- fa) az uniós szinten biztosított légitársaság-üzemanyag átlagos aromásanyag-, naftalin- és kén-tartalma összesítve és uniós repülőterek szerinti bontásban.**

Módosítás 95

Rendeletre irányuló javaslat

12 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

12a. cikk

Uniós címkézési rendszer a légi közlekedés környezetvédelmi teljesítményére vonatkozóan

- (1) A légiközlekedési ágazat dekarbonizációjának további előmozdítása és a fogyasztók számára a légitársaság-üzembentartók környezeti teljesítményére vonatkozó információk átláthatóságának növelése érdekében a Bizottság létrehozza a légi közlekedés környezeti teljesítményére vonatkozó átfogó uniós címkézési rendszert, amelyet az EASA dolgoz ki és hajt végre, és amely az e rendelet hatálya alá tartozó légitársaság-üzembentartókra és kereskedelmi légi járatokra alkalmazandó.

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2) A Bizottság 2024. január 1-jéig a 13a. cikkel (új) összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el e rendelet kiegészítésére, amelyben meghatározza a légi járművek, a légi jármű-üzembentartók és a kereskedelmi járatok környezeti teljesítményére vonatkozó uniós címkézési rendszer működésével kapcsolatos részletes rendelkezéseket és műszaki előírásokat.

Módosítás 96

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – cím

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Átmeneti időszak

SAF rugalmassági mechanizmus

Módosítás 97

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A 4. cikktől eltérve 2025. január 1-jétől 2029. december 31-ig a légi járműüzemanyag-forgalmazó a fenntartható légi jármű-üzemanyagok I. mellékletben meghatározott **minimálisan biztosítandó részarányát az uniós repülőtereken az adott jelentéstételi időszakban általa szállított összes légi jármű-üzemanyagra számított súlyozott átlagként is biztosíthatja** minden jelentéstételi időszakban.

A 4. cikktől eltérve és a 4. és az 5. cikk 15. cikkel összhangban **történő alkalmazásának kezdőnapjától számított 10 éven keresztül** a légi járműüzemanyag-forgalmazó a fenntartható légi jármű-üzemanyagok I. mellékletben meghatározott **biztosítást igazolhatja a 3. cikk (új) 16a. franciabekezdésében meghatározott SAF rugalmassági mechanizmusra hivatkozással** minden jelentéstételi időszakban.

Módosítás 98

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

A Bizottság 2025. január 1-ig a 13a. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el e rendelet kiegészítése érdekében a SAF rugalmassági mechanizmusra vonatkozó részletes szabályok megállapítása, az egyenlő versenyfeltételek és a környezet magas szintű integritásának biztosítása, valamint a csalás, a szabálytalanságok és a kettős elszámolás kockázatának minimalizálása révén. Az ilyen részletes szabályok, amelyek magukban foglalják a „book & claim” rendszerének elemeit, lehetővé teszik a fenntartható légi jármű-üzemanyagok kereskedelmi rendszerének létrehozását, beleértve a fenntartható légi járműüzemanyag-ellátás és -felvétel nyilvántartására, elosztására, elszámolására és jelentésére vonatkozó részletes szabályokat.

2022. július 7., csütörtök

Módosítás 99

Rendeletre irányuló javaslat

13 cikk – 1 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

Az (1) bekezdésben meghatározott időszak alatt a Bizottság rendszeresen figyelemmel kíséri a fenntartható légi jármű-üzemanyagok piacának integritását és átláthatóságát, adott esetben az uniós adatbázisban szereplő információk és az illetékes hatóságoknak bejelentett egyéb adatok felhasználásával. A Bizottság különösen a piac működését vizsgálja, beleértve a piaci volatilitást, a szokatlan árváltozásokat vagy a piaci szereplők esetleges monopolisztikus magatartásra utaló kereskedelmi magatartását, az EUMSZ 102. cikke szerinti hatáskörének teljes körű kihasználásával annak megakadályozása érdekében, hogy a piaci szereplők visszaéljenek a piaci erőfölénnyel.

Módosítás 100

Rendeletre irányuló javaslat

13 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

13a. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit e cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 12a. és a 13. cikkben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól ... [e rendelet hatálybalépésének időpontjától] kezdődő hatállyal.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 12a. és a 13. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti a benne meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti erről az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 12a. és a 13. cikkek értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam egy hónappal meghosszabbodik.

Módosítás 101

Rendeletre irányuló javaslat

14 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A Bizottság szolgálatai **2028.** január 1-jéig, majd azt követően **ötévente** jelentést nyújtanak be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a légijármű-üzemanyagok piacának alakulásáról és annak az Unió belső **légiközlekedési piacára** gyakorolt hatásáról, beleértve **e rendelet hatályának** más **energiaforrásokra** és a megújulóenergia-irányelvben meghatározott egyéb szintetikus **üzemanyagokra való esetleges kiterjesztését**, a 4. cikkben és az I. mellékletben meghatározott **minimálisan biztosítandó** részarányok esetleges felülvizsgálatát, valamint a közigazgatási bírságok mértékét. A jelentésnek információkat kell tartalmaznia – amennyiben rendelkezésre állnak – a fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedését célzó lehetséges szakpolitikai keretnek az ICAO szintjén történő kialakításáról. A jelentés tájékoztatást nyújt továbbá a légiközlekedési ágazatban a fenntartható légijármű-üzemanyagok szempontjából releváns kutatás és innováció terén elért technológiai előrehaladásról, többek között a nem szén-dioxid jellegű kibocsátás csökkentése terén tett lépésekről. A **jelentés megvizsgálhatja, hogy szükség van-e** e rendelet módosítására, **és adott esetben áttekintheti a módosítási lehetőségeket**, összhangban a fenntartható légijármű-üzemanyagok elterjedésére vonatkozó, az ICAO szintjén kidolgozandó lehetséges szakpolitikai kerettel.

Módosítás

A Bizottság szolgálatai **2026.** január 1-jéig, majd azt követően **háromévente** jelentést nyújtanak be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak **e rendelet alkalmazásáról**, a légijármű-üzemanyagok piacának alakulásáról és annak az Unió belső **légi közlekedési piacának versenyképességére és működésére** gyakorolt hatásáról, beleértve **adott esetben a** más **energiaforrások** és a megújulóenergia-irányelvben meghatározott egyéb szintetikus **üzemanyagok kezelésére rendelkezésre álló szakpolitikai lehetőségeket**, **figyelembe véve a technológiasemlegesség elvét**, a 4. cikkben és az I. mellékletben meghatározott **fenntartható légijármű-üzemanyag és minimális** részarányok esetleges felülvizsgálatát, **a rendelet hatályát**, valamint a közigazgatási bírságok mértékét. A jelentésnek **a rendelkezésre álló információkon alapuló értékelést kell tartalmaznia e rendelet hatásáról, valamint átfogó hatásáról és az ágazat egészére alkalmazandó, kiigazított jogszabályi kerettel való kölcsönhatásáról a légi közlekedés belső piacának működése, az ágazat versenyképessége, a kibocsátásáthelyezéshez vezető esetleges átirányítás, a légi fuvarozók és a repülőtéri csomópontok esetében a nemzetközi szinten egyenlő versenyfeltételek, a légi mobilitás és az összeköttetések, az ÜHG-kibocsátás csökkentésének költséghatékonysága, a beruházási igények és a**

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

társadalmi-gazdasági hatások, valamint a kapcsolódó foglalkoztatási és képzési igények tekintetében, valamint információkat kell tartalmaznia – amennyiben rendelkezésre állnak – a fenntartható légitársaságok elterjedését célzó lehetséges szakpolitikai keretnek az ICAO szintjén történő kialakításáról. A jelentés **részletes tájékoztatást nyújt e rendelet végrehajtásáról. A jelentés** tájékoztatást nyújt továbbá a légitársasági ágazatban a fenntartható légitársaságok szempontjából releváns kutatás és innováció terén elért technológiai előrehaladásról, többek között a nem szén-dioxid jellegű kibocsátás csökkentése, **illetve a levegőből való közvetlen leválasztáson alapuló (DAC) technológiák** terén tett lépésekről. A **jelentéshez szükség esetén jogalkotási javaslatokat kell csatolni** e rendelet módosítására, összhangban a fenntartható légitársaságok elterjedésére vonatkozó, az ICAO szintjén kidolgozandó lehetséges szakpolitikai kerettel. **A jelentés külön értékeli e rendeletnek a kevésbé összekapcsolt távoli régiók és szigetek légitársaságaira gyakorolt hatását is, beleértve az e területekre irányuló és onnan induló légitársaságok hozzáférhetőségére és megfizethetőségére gyakorolt hatását. A Bizottság rendszeresen nyomon követi, értékeli és elemzi az üzemanyag-tartályozás eseteit. A Bizottság minden évben benyújtja a megállapításait tartalmazó jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A Bizottság legkésőbb e rendelet hatálybalépését követő három évig e megállapítások alapján értékeli az üzemanyag-tartályozásra vonatkozó rendelkezéseket, és adott esetben jogalkotási javaslatot nyújt be azok módosítására.**

Módosítás 102

Rendeletre irányuló javaslat

I melléklet

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

I. melléklet (mennyiségi részarányok)

I. melléklet **(uniós szinten harmonizált)** mennyiségi részarányok)

- a) 2025. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 2 %-os részaránya;
- b) 2030. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 5 %-os részaránya, amelyből legalább 0,7 % szintetikus légitársaság;
- c) 2035. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 20 %-os részaránya, amelyből legalább 5 % szintetikus légitársaság;

- a) 2025. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 2 %-os részaránya; **amelyből legalább 0,04 % szintetikus üzemanyag;**
- b) 2030. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 6 %-os részaránya, amelyből legalább 2 % szintetikus légitársaság;
- c) 2035. január 1-jétől a fenntartható légitársaságok legalább 20 %-os részaránya, amelyből legalább 5 % szintetikus légitársaság;

2022. július 7., csütörtök

A Bizottság által javasolt szöveg

- d) 2040. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **32** %-os részaránya, amelyből legalább **8** % szintetikus légijármű-üzemanyag;
- e) 2045. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **38** %-os részaránya, amelyből legalább **11** % szintetikus légijármű-üzemanyag.
- f) 2050. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **63** %-os részaránya, amelyből legalább **28** % szintetikus légijármű-üzemanyag.

Módosítás

- d) 2040. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **37** %-os részaránya, amelyből legalább **13** % szintetikus légijármű-üzemanyag;
- e) 2045. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **54** %-os részaránya, amelyből legalább **27** % szintetikus légijármű-üzemanyag.
- f) 2050. január 1-jétől a fenntartható légijármű-üzemanyagok legalább **85** %-os részaránya, amelyből legalább **50** % szintetikus légijármű-üzemanyag.

Módosítás 103

Rendelethez irányuló javaslat

II melléklet

A Bizottság által javasolt szöveg

II. melléklet – A légijármű-üzembentartók jelentési sablonja

Unió repülőtere	Az uniós repülőter ICAO-kódja	Éves légijármű-üzemanyag-szükséglet (tonna)	Ténylegesen felvett légijármű-üzemanyag (tonna)	Éves fel nem használt mennyiség (tonna)	Teljes éves fel nem használt mennyiség (tonna)

Módosítás

II. melléklet – A légijármű-üzembentartók jelentési sablonja

Unió repülőtere	Az uniós repülőter ICAO-kódja	Éves légijármű-üzemanyag-szükséglet (tonna kerozin-egyenérték)	Ténylegesen felvett légijármű-üzemanyag (tonna kerozin-egyenérték)	Éves fel nem használt mennyiség (tonna kerozin-egyenérték)	Teljes éves fel nem használt mennyiség (tonna kerozin-egyenérték)

2. sablon

Üzemanyag-forgalmazó	Vásárolt mennyiség (tonna kerozin-egyenérték)	Átalakítási technológia	Tulajdonságok	Az alapanyag eredete	Teljes életciklusra számított kibocsátások

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU